Nagy Márta

Keramikus

Nemzetközi Kerámia Stúdió Kecskeméten.

Megbízt László
ákle

Művészet 90/1

NAGY Márta iparmüvész

(fekete): Táskaóriás, gobelinek, üvegek : Ösztöndijas iparmüvészek. = Magyar Nemzet, 1990. dec.1. 11. p.

Nagy Márta porcelán-tervező

→ Lemesés Ida ipm

Művészet 1985/4/59

NAGY Marianna fiam.

9. 73-75. + ill

Új Művészet 1992

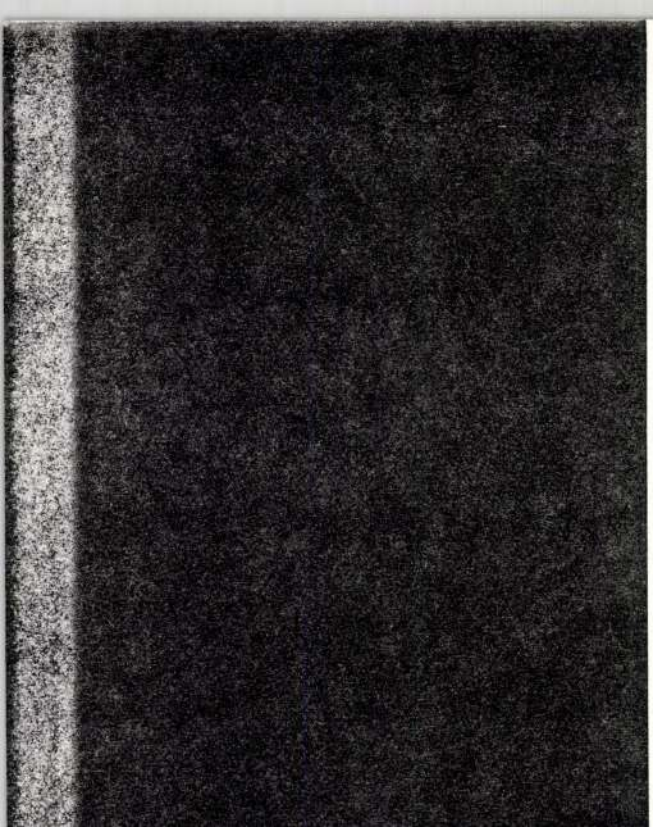

Tekintet
mü

Nagyméltó
püspö
szeren
Készi
szeiér
felszá
ségre-
zetett

Nagy Márk.

műveit láthatják az etyeki
műhely tárlatán Kőbányán a Patari
Műrelődési Központban.

1984. I. 13. Kossuth rádió „fő reggelt!"

Nagy Márk, képzőművész

Napjainkban a népművészet és annak egyik kés-
ei leszármazottja, a népi iparművészet ismét reneszánszát
éli. Ez utóbbinak különleges képviselője az etyeki műhely.
Egy régebbi felvételen láthatók a műhely tagjai: Csákvári
Nagy Lajos, Csókos György, Nagy Bertalan, Nagy Daniela,
Nagy Kinga, Nagy Kolozs, Nagy Kristóf, Nagy Márk.
Nagy Nikó nem szerepel a felvételen, akkor még meg sem
született, ma azonban ő is kiállító művész.

Stúdió '83.

1983. XII. 13. TV 1 műsor, 20.50 (Zné).

Nagy Márta kerámikus

Pogány Gábor: Kerámia, most

Művészet, 1983. február

NAGY Márta

kiállítás Budapest Galéria
1990. VII. 10. - VIII. 20.

K- 9988

7.

1

1

NAGY Márta

NAGY MÁRTA

1204 Budapest, Komárom u. 22.

1954-ben született Budapesten. **1979**-ben nyert diplomát a Magyar Iparművészeti Főiskola Szilikát Tanszékének porcelán szakán, Schrammel Imre növendéke volt. **1979–1988** a GRÁNIT Kőedénygyártó vállalat gyári tervezője volt. **1989**-től az Iparművészeti Főiskolán tanít.

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOK: **1990.** Budapest Galéria, Budapest. JELENTŐSEBB CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK: **1985.** Fiatal Iparművészek Stúdiója kiállítás, Ernst Múzeum, Budapest. **1986.** Jugend Gestaltet, München; III. Szilikátipari Formatervezési Triennálé, Kecskemét. **1987.** Fiatal Iparművészek Stúdiója kiállítás, Vigadó Galéria, Budapest. **1988.** „Frau in Kunsthandwerk", München; X. Országos Kerámia Biennálé, Pécs; Nemzetközi Kerámia Szimpozion, Porvoo. **1989.** Magyar kerámia, Lyon; Csoportos kiállítás, Auxerre; Fiatal Iparművészek Stúdiója kiállítás, Pécs – Kalocsa. **1990.** XI. Országos Kerámia Biennálé, Pécs. DÍJAK: **1985.** Fiatal Iparművészek Stúdiója kiállítás díja. **1986.** Szilikátipar Triennálé díja. **1987.** Fiatal Iparművészek Stúdiója kiállítás, a Művészeti Alap díja. **1988.** Az Országos terítéskultúra pályázat első díja; a X. Országos Kerámia Biennálé különdíja; Bajor állami díj. **1990.** S.O.S. falu kerámia pályázatának a Művészeti Alap díja.

LENCSÉS IDA

1051 Budapest, József nádor tér 9.

1957-ben született Mohácson. **1983**-ban kapott diplomát a Magyar Iparművészeti Főiskolán.

ÖNÁLLÓ KIÁLLÍTÁSOK: **1984.** Bástya Galéria, Budapest; **1985.** Thermál Galéria, Budapest, **1986.** Bástya Galéria, Budapest; Bartók Béla Művelődési Központ, Mohács. GAMF Galéria, Kecskemét. **1988.** Tanácsház Díszterem, Abony. **1989.** Ferencvárosi Pincegaléria, Budapest; JELENTŐSEBB CSOPORTOS KIÁLLÍTÁSOK: **1988.** Genti Iparművészeti Múzeum, Belgium; X. Fal- és Tértextil Biennálé, Szombathely; Tavaszi tárlat, Műcsarnok, Budapest; I. Nemzetközi Minta Triennálé, Műcsarnok, Budapest; Fiatal Iparművészek Stúdió kiállítás, Sopron; „Gobelin 14", Kiskőrös; Fiatal Iparművészek Stúdiója kiállítás, Törökbálint. **1989.** „Gobelin 14", München; Fiatal Iparművészek Stúdiója kiállítás, Pécs–Kalocsa; Idea kiállítás, Vigadó Galéria, Budapest. **1990.** Mezőgazdaság a Képzőművészetben; Gobelin '90, Csepel Galéria, Budapest; XI. Fal-és Tértextil Biennálé, Szombathely. DÍJAK: **1983.** IX. Szőnyegpályázat III. díj. **1987.** „Ünnep", Fiatal Iparművészek Stúdiója kiállítás díja. **1989.** Honvédelmi pályázat díja.

MUNKÁK KÖZTULAJDONBAN: **1983.** Somogy Megyei Múzeumok Igazgatósága. **1985.** Grand Hotel Hungária. **1986.** Savaria Múzeum. **1987–1988.** Művelődési Minisztérium. **1989.** Iparművészeti Múzeum.

1990. NOVEMBER 16-TÓL
DECEMBER 16-IG

KOZMA LAJOS ÖSZTÖNDÍJASOK

FIATAL KÉZMŰVES-IPARMŰVÉSZEK BEMUTATÓJA

A BEMUTATÓ A MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTÉRIUM TÁMOGATÁSÁVAL JÖTT LÉTRE AZ IPARMŰVÉSZETI MÚZEUMBAN BUDAPESTEN.

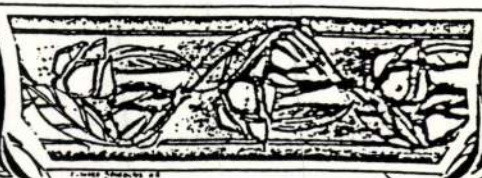

II. ÉVFOLYAM

III. ÉVFOLYAM

A Kozma Lajos ösztöndíjat a Művelődési és Közoktatási Minisztérium azzal a céllal hozta létre, hogy támogassa a tehetséges, már önálló művészi tevékenységet folytató fiatal iparművészeket, akik számára így három éven át lehetőség nyílik a folyamatos, elmélyült alkotó munkára.

Terv: Kovács Péter Balázs
Felelős kiadó: Iparművészeti Múzeum Igazga

NAGY Márta Kéramikus

12. 27.p. + ill. XII. O. Kerámiabiennálé

Új Művészet 1992

P·E·R·F·O·R·M·A·N·C·E

A **PARTI GALÉRIA**
(Pécs, Káptalan u. 4.)
szeretettel meghívja Önt
1993. március 27-én szombaton,
NAGY MÁRTA kerámikusművész
17-től 20 óráig tartó kiállítás
megnyitójára.

Közreműködik:
Kelemen Apollónia (gitár)
és Komor István (fuvola).

Megjelenésükre feltétlenül számít:

Tóthai Amanda

A kiállítást támogatta az
Inter-Európa Bank Rt. Pécsi Területi Igazgatósága

PÉCS

1993
III
24
2

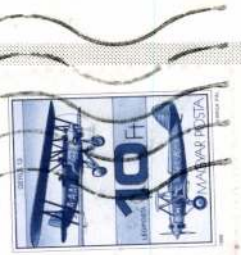

PARTI GALÉRIA

Uj Művészet Szerk.
Tímár Árpád
szerk.
Budapest
Bécsi út 10.
1034

P·E·R·F·O·R·M·A·N·C·E

NAGY MÁRTA: Pár (1991.)

NAGY Márta

Betű és Szás az Agyagon
Újpest Galéria (TERRA)
Meghívó
Lásd Benkő Ilona

Fülep Lajosnak [1908. I. 17.] . .

olynak [1908. I. 19. előtt] . . .

oltánnak [1908. I. 19. előtt] . . .

Lajosnak 1908. I. 19. . . . . .

josnak [1908. II.] . . . . . .

p Lajosnak [1908. II. 3.] . . .

josnak [1908. II. 7.] . . . . .

Lajosnak 1908. II. 7. . . . . .

oltánnak [1908. II. 12. előtt] . .

Lajosnak 1908. II. 12. . . . . .

Fülep Lajosnak [1908. II. 15. előtt] . .

. . . . . >

Fülep Lajosnak [1908. II. 18.]

NAGY Mária keramikus

Várkonyi György: „Berekantetett test".
Nagy Mária metamorfózisai. =
M. Iparművész, 1998/4. 20–23. ll

annyit tudunk meg, hogy bejárati homlokzata oromfalas, egyenes záródású kapu, kórusablak és padlásablak néz a zető lépcsőt is érzékeltetni akarja.

Örömük nem tartott sokáig, az 1845. évi visitatio ism lálja az épületet.[34] Érdekes módon leginkább a tornyot, hiszen az 1821. évi terven még nem szerepel. 1859-ben rencsére egy istentisztelet előtt – be kellett zárni és tíz é rultak a hívők.[35] ~~(7. kép)~~ Új templom építését a pénzhiá don itt a helyhiány is elodázta. Elegük lehetett a hegyolda telen-kelletlen azonban mégis ott épül fel 1869-re az új lusban, lényegesen nagyobb és látványosabb formában. zőnél, annak szentélye beépült a mostani előtt kialakítot kígyózó lépcsősor végén fogadja az érkezőt. Az egyko sem azonosítható.

A járadékellátásból kikerülő munkanélküliek figyelmébe

Az elmúlt évben 100 ezer munkanélküli került ki a járadékellátásból a jogosultsági idő lejárta miatt, az idén számuk már elérheti a 300 ezret is. Az ellátásból kikerülők 50 százaléka, valamivel több mint 50 ezer munkanélküli szerzett eddig jogosultságot a szociális segélyre. A fennmaradó ötvenezer nagyobb része megszakította kapcsolatát a munkaügyi központokkal, így kiesett a regisztrált munkanélküliek közül.

Az Országos Munkaügyi Központ illetékese az MTI érdeklődésére elmondta: a munkanélküliek a lejárt jogosultsági idő idő után is együttműködhetnek a munkaügyi központokkal. Feltételezhető, hogy sokan az ellátás lejártát követően azért nem jelentkeznek a közvetítőknél, mert közben elhelyezkedtek: elvállalják a kedvezőtlenebb munkát, az alacsonyabb bért, az ingázását is.

A szociális törvény szerint februártól már nem a munkaügyi központok, hanem az önkormányzatok fizetik az ellátásból kikerülők részére a munkanélküliek jövedelempótló támogatását. Változott a korábbi négyezer forintos fix segélyösszeg is. A jövedelempótló támogatás maximumát a mindenkori minimális öregségi nyugdíj 80 százalékában állapíthatják meg. Amennyiben viszont a rászoruló valamilyen más jövedelemmel is rendelkezik, akkor ennek összegével csökkentik ezt az ellátást.

Újabb fiatalok háza Pécsett

Az egykor állami intézetekben nevelkedett fiataloknak szinte megoldhatatlan feladatot jelent az otthonteremtés. Rajtuk kíván segíteni a pécsi Ifjúságért Egyesület, amely immár a második segítőházat építi Pécsett. A Major utcai otthont már tavaly nyáron birtokba vették a fiatalok.

Az újabb ház Pécsbányatelepen épül, az egykori iskola szomszédságában. Május végéig készül el a kétszintes épület, ahol tíz garzon lakást alakítanak ki. Az egyesület tervezi az iskola helyreállítását is, ahol bentlakásos oktatást szervezznének. A lakóépület átadását június 15-re tervezik. Képünk az építkezésen készült.

Fotó: Szundi Gy.

Francia diákok a Köztársaság téri iskolában

A francia tagozatos pécsi Köztársaság téri Általános Iskola vendégeket fogadott az elmúlt héten.

Az iskola testvérintézményéből, a Grenoble melletti Jarry Collége-ből érkeztek diákok, hogy a csoportot kísérő tanáraikkal együtt egy hetet töltsenek itt, részben a vendéglátó iskola szülői munkaközösségének támogatásával. A szakmai programokban, országjáró kirándulásokban gazdag látogatás a hétvégén vetélkedővel zárult, amelyet „Ki tud többet Franciországról?" címmel rendeztek. Majd a búcsúesten a pécsi iskola tanulói francia nyelvű műsorral köszöntötték vendégeiket.

B. R.

Palántázzák a dinnyét

Évszázados, nemzedékről nemzedékre örökölt hagyományt folytatva a Heves megyei Csány község dinnyetermelő családjai ezekben a napokban szétrajzottak, s az ország minden erre alkalmas vidékén megkezdik a híres „hevesi mézédes" dinnye palántáinak szabadba ültetését.

A mátraalji megye déli részén már több száz év óta nincs elegendő munka és terület az összes ott élő dinnyetermelőnek. Ezért a falu munkaképes lakosainak majdnem fele kényszerült egykor és ma is családjával együtt az ország más részein szerződéseket kötni. Ez lassan hagyománnyá vált, ezért ma már megszokott, hogy a Balatontól Szegedig szinte mindenütt kapható a Csányból származó hevesi mézédes dinnye. A palántáját évszázados, sajátos módszerekkel nevelik.

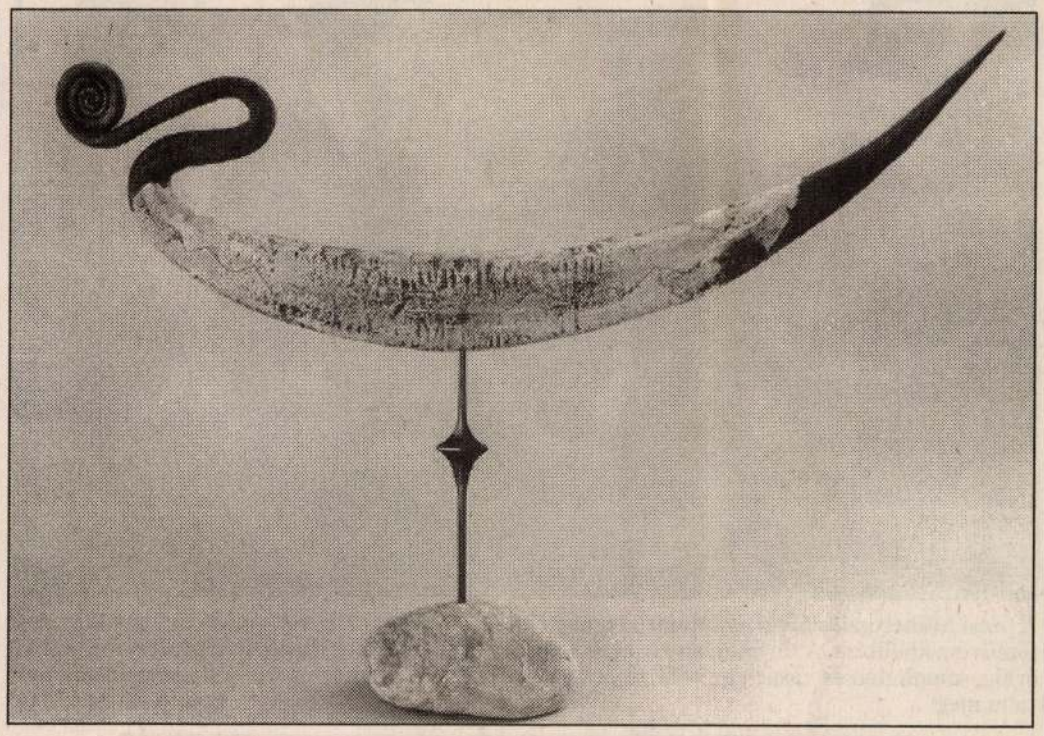

Nagy Márta: Napmadár

Fotó: Füzi István

A halász álma

A biennálé tavalyi nyertese a Parti Galériában

Az elmúlt két év gyönyörűséges munkái láthatók *Nagy Márta* kiállításán Pécsett, a Parti Galériában. A tavalyi Országos Kerámia Biennálén első díjazott alkotó az Iparművészeti Főiskola tanára, s műveivel jelentős mértékben járul hozzá a magyar kerámia műfaji gazdagodásához.

Sajátos, egyéni hangú plasztikái miszticizmussal teltek. A prehisztorikus kor kultikus tárgyainak elemi ereje, az ókori Egyiptom és a gótikus Európa transzcendenciája, a szimbolizmus rejtelme, titka sejlik fel bennük. A szelíden ívelő kék-vörös-fehér-arany szobrok nemes gazdagsága, nyugalma és az erőtől duzzadó, csavarodó vöröses-okker-szürke plasztikák „súlyos lebegése" állandó feszültséget, dinamizmust indukál. Kettősségek, ellentétpárok, melyek az élet alapkérdéseire utalnak, melyeket az alkotó látszólag könnyedén, a valóságban azonban rettentő erővel próbál megválaszolni, együtt tartani. Így találkozik a teremtő Nap és újjászület(tet)ő Hold, férfi és nő, élet és halál, újjászületés, teremtés, elmúlás, szabadság és kötöttség jelentkezik, hat egyszerre. Emlékek a múltból, mint ahogy elzárt, rejtett, féltett kincsek, titkok, emlékek tározói is lehetnek a közelmúltbankészült ezüstösen ékes, vagy szalagfonatos, át-átdöfött, másutt bekarcolt vonalakkal, festett tört színű levélmotívummal díszített szarkofág-ládikák. E csöndes, nyugodt művek mellett dinamizmussal telt alkotások sorakoznak. A figurák szemérmes-kecses pálcatestét koronázó spirálforma itt dominánssá válik. Az önmagába csavarodó, bezáruló motívum pattanásig feszülő ív végpontjára helyeződik, s a bizonytalan, a „Madár" felrepül, vagy nyakát töri a következő pillanatban. Erőtől duzzadók a tavalyi siklósi szimpozionon készített, térbe forduló „Hajó"-i is. Ezüstösen-szürkén fénylő, rakuzott vagy zöld-vörös színű, keskeny arany sávval, csúccsal ékített szobrok, belemarkolászott, gyűrt, csavart formák, melyek létrejötténél jól láthatóan szerepet kap az élő, emlékező anyag is.

Sárkány József

Képes történeti feldolgozás, hangdokumentumok az Értelmiségi Egyesülettől

A Pécs-Baranyai Értelmiségi Egyesület könyvei eddig is nagy népszerűségnek örvendettek. Tavaly év végétől figyelmüket Magyarország utolsó hatvan évére összpontosították. Legújabb kiadványaikban arra törekedtek, hogy sokoldalúan mutassák be ezt a történelmi időszakot.

A közelmúltban jelent meg Horváth Csaba *Magyarország képes története, 1938–1992.* A nagyközönségnek szánt exkluzív kiadás a történeti eseményeken túl több mint 150 képben felvonultatja a korszak fontosabb politikusait (Horthy Miklóstól Göncz Árpádig), Magyarország államfőit, miniszterelnökeit, kormányait, történelmi eseményeit. A könyv a rendszerváltás képeivel zárul.

A *Hangdokumentumok a magyar történelemből, 1932–1962* című gyűjteményt korabeli lemez-, rádió- és híradófelvételekből állították össze a szerkesztők, mely kiadvány 270 percben követi végig a viharos évtizedek történelmi eseményeit. A kazettákon a kor valamennyi jelentős szereplője megszólal.

Történelmünk megértése igazából akkor válik teljessé, ha a korok hangulatát is érzékelni tudjuk. Ezt a célt szolgálja az a zenei sorozat, mely archív felvételekből bemutatja a korok hazafias énekeit és politikai dalait. A kazettákon többek között hallhatjuk Kalmár Pált, Cselényi Józsefet, Karády Katalint, Kelly Annát, Sárdy Jánost, Orbán Sándort, Szedő Miklóst stb. Eddig a következő műsoros kazetták jelentek meg: *Ferenc József bakája* (az első világháború dalai), *Lesz még szebb életünk* (az 1920–30-as évek hazafias és politikai dalai), *Legyen úgy, mint régen volt* (a területszerzések dalai, 1938–1941), *Győzni, győzni, győzni kell* (a második világháború dalai).

A kiadványokról érdeklődni a Pécs-Baranyai Értelmiség Egyesület központjában lehet. Cím: Pécs, Váradi Antal út 7/2. Tel.–Fax: 72/36-608 (május 15-től 72/436-608).

Hazatért németországi turnéjáról a pécsi operatársulat

Új szerződések ígérete

Novemberben kezdték a munkát a Marica grófnő német változatával, s először decemberben utaztak ki Németországba a Pécsi Nemzeti Színház operatársulatának tagjai, hogy a hazai közönség után külföldön is bemutassák Kálmán Imre kedvelt operettjét. Tegnap hajnalra virradóra érkeztek meg a negyedik, idén az utolsó előadáskörútjukról. Míg az első két alkalommal Endenben, Hanauban, Kemptenben, Leonbergben és Neunkirchenben láthatták őket, most főként Imbolstadtban léptek fel, illetve a bonni Beethoven Theaterben.

– Jó erőpróba volt ez a számunkra – mondta a rendező, *Moravetz Levente. – Németországban a színház komoly üzlet, ahol az ember reggel remegve várja, mit ír a másnapi sajtó, mert ha lehúzza az előadást, a produkciónak vége. Másrészt meg óriási a kínálat, a volt NDK színházai is ajánlgatják magukat. Nekünk, kalandozó magyaroknak csak az a lehetőségünk van, hogy jobbak legyünk.*

Amikor a pécsi színház a műsorára tűzte a Marica grófnőt, tárgyaltak az Albert Koncertirodával is, ez a cég rendelte meg a német változatot, három magyar színház ajánlatából a pécsit választva. Aránylag kevés módosítással játszották a darabot kint, és az sem jelentett túl nagy gondot, hogy a szöveget németül is meg kellett tanulniuk a művészeknek. Ezúttal 89-en utaztak, köztük *Bukszár Márta, Kovács Etele, Dévényi Ildikó, Fillár István, Stenczer Béla, Németh János, Fekete András.* Ment a kórus, a zenekar, a tánckar, s egy kamion vitte a díszleteket. A más-más színházi terekben olykor rögtönözni is kellett. A művészeket ráadásul egy gyenge vírus is elkapta.

– Jövendő szerződések ígéretével a zsebünkben tértünk vissza – folytatta a rendező. *– Az operetten kívül operára, balettre is lenne igény. Ez nemcsak azt jelenti, hogy a színház nevét még jobban megismerhetik, hanem azt is, hogy érdemes lesz a különböző cégeknek, szponzoroknak támogatni az egyes produkciókat.*

A Marica grófnő anyagilag így is megéri, a díszlet-jelmezköltséget 10 előadás után behozta. Egy németországi előadás pedig egy hazaihoz képest majdnem kétszeres hasznot hoz, ráadásul Alber úr pénzén rendszeresen felújítják a díszleteket is, ami itthon nem volna lehetséges. Ez minden színházszerető baranyainak jó hír. A turnéval nem kurtították meg őket, a hazai előadások néhány napos szüneteit használták ki az utazásra. Egyébként a Marica grófnővel a társulat most jutott túl a 75. előadáson. . .

Hodnik I. Gy.

Képernyő előtt

Rend a lelke mindennek

Rend a lelke mindennek.

Vagy a rend, vagy a rendőr.

Ez egészen magától értetődő. Nem akarom untatni az olvasót életem magánhasználatú epizódjaival, de tudjuk, hogy sokunkat – lyukas zsebű diákokat – egyidőben rendszeresen ellenőriztek. Először is azt, hogy a rólam alkotható általános benyomás veszélyes-e a közrendre, majd ellenőrizték a személyi igazolványomat is, különösen a határ menti vonatokon és buszokon; de „jó reggelt fiatalember!" köszöntéssel ébresztettek a kecskeméti, a józsefvárosi, a soroksári vagy a pomázi pályaudvaron is, s hagyták, hogy felülvén egyenesbe rendezzem magam; elegánsabb pályaudvarokon arról is be kellett számolnom, miért nincs peronjegyem. Annak ellenére, hogy rokonaim, szerelmeim, barátaim ilyen szétszórtan, sőt számosan határőr községekben laktak, mélységesen beláttam, hogy a rend ellenőrzése nélkül eluralkodnának a káros tendenciák, s vele a káosz.

Erről magam is meggyőződtem, hiszen pontosan öt alkalommal – mindannyiszor költségvetésileg indokolható pénzügyi hiány miatt – blicceléssel is próbálkoztam, kizárólag helyi járatokon. De pontosan ebben az öt esetben járt arra az ilyen esetekben latensen rendőri funkciót is képviselő és betöltő karszalagos ellenőr.

Ez a szomorú felismerés, mármint hogy a rend makulátlan betartására képtelen vagyok, megszegéséhez és szempontjaim szerint történő átalakításához még kevesebb a tehetségem – holott ötször is próbálkoztam –, alapvetően meghatározta további életemet. E felismerés fénye hatott át ismét, amikor új ünnepünkről, a Rendőrség Napjáról szóló összefoglalót néztem, amit ezentúl Sárkányölő Szent György napján tartanak. Mindez most már ünnepi rangra emelve jelent egyet azzal a könnyen belátható, mégis olyan nehezen megemészthető körülménnyel, hogy vigyázni kell rám. Azaz másokra szorulok. Másokra, hogy a rendet be tudjam tartani és érvényesíteni tudjam az életemben.

Nézve a televíziót, ezzel a szomorúsággal mondtam le újfent arról az elhamarkodottan született és mégis sokáig dédelgetett utópiáról, amely a szabadság honában egy erőszakmentes társadalmról ábrándozott.

Szabadság hona, erőszakmentes társadalom helyett egy igazán szelíd lelkű, humán ismeretekben kiváltképp tájékozott riporter, *Vágó István* jelent meg a képernyőn, amint – fel edvén az irányításával még színvonalas vetélkedőket – bemerészkedik a rendőrautók, motorkerékpárok harsányan, öntelten villogó fehér darazsai közé.

Bemerészkedik, és a mosolya is a réginek látszik, de mi már érezzük – és elhatalmasodik rajtunk a szorongás –, hogy ez itt már egy egészen más világ. Ebben a világban ravasznak kell lennünk, mint Colombo; lélekbúvároknak, mint Chang; bölcsnek mint az Öreg; kíméletlennek mint Kojak; gyorsnak mint Linda; botladozásaink után is rámenősnek mint Matula; lehengerlőnek mint Simansky; mosolygósaknak mint Charley angyalai; keményöklűeknek, mint Bud Spencer; de főképp elegánsnak mint Derrick vagy Vágó István, hogy ne keltsenek fel bennünket éjjel a pályaudvarokon.

Bóka Róbert

MA

Szeretettel köszöntjük névnapjuk alkalmából ***VALÉRIA*** *nevű kedves olvasóinkat.*

A Nap kél 5.29, nyugszik 19.54 órakor

Hírek, tudósítások, események közölhetők 10-től 12 óráig a 10-053-as telefonszámon.

Hírszerkesztő: **CSUTI JÁNOS**

Ma 9-11 óráig panaszügyekben fogad, a 15-000-es számon hívható: **DR. DUNAI IMRÉNÉ**

Szerkesztőségi hírügyeletes 16-tól 19 óráig a 15-000-es számon: **REZES ZSUZSA**

Megelőzte

A rendőrség kéri annak a fehér vagy homok színű Renault típ. személygépkocsinak a vezetőjét, aki április 5-én 12.50 körül Szigetvár felől Kaposvár irányába közlekedett és a csertői elágazó után megelőzte az AZL–203 forgalmi rendszámú Citroent, hogy tanúként meghallgatásra jelentkezzen a Megyei Rendőr-főkapitányság közlekedési osztályán. Cím: Pécs, Vargha D. u. 1. I/53., tel.: 11-666/15-72.

— **Testvérvárosi kapcsolat** kialakítását kezdeményezi Pécs és a japán Odavara között ma 17 órakor a pécsi Apáca u. 15-ben kezdődő rendezvényén a Japán-Magyar Baráti Társaság Pécsi Csoportja, melynek vezetője Fröhlich Lajos. Érdeklődés a 42-638-as telefonon Révész János szervező-titkárnál.

— **A Törzsasztal** című sorozat holnapi vendége 19 órától a Pécsi Kisszínház Művészklubjában Balassa Péter esztéta, akivel ifj. Bagossy László beszélget.

Időjárás

Folytatódik az évszakhoz képest meleg idő, a napsütést időnkénti gomolyfelhőképződés zavarja meg és néhány helyen zápor, zivatar is előfordulhat. Mérsékelt lesz a keleti szél.

Vízállások: Mohács 432 cm, apadó, 13,5 fok, Őrtilos -50 cm, apadó, 8,0 fok, Barcs -7 cm, apadó, 8,5 fok, Drávaszabolcs 84 cm, áradó, 9,2 fok.

Az erős

A mai Valéria latin alapszava az egészséget, a hatalmat és az erőt fejezi ki. Virága a sárga viola. További mai névnapok például: Elemér, Tárkány, Vitéz, Vitolda.

— **Az euthanasiáról** kerekasztal beszélgetés lesz lelkész, orvos-etikus, pszichiáter részvételével ma 17 órakor Pécsett, a POTE IV. sz. tantermében a Hallgatói Önkormányzat szervezésében. Házigazda Pátri László hallgató.

— **A Pécsi Haza és Haladás Klub** Szellemi környezetszennyezés címmel fórumot tart ma 18 órakor Pécsett, a JPTE bölcsészkarán. Vendég Pálfy G. István, a TV Hiradó és a Hét főszerkesztője.

— **Diák-győzelmek.** A pécsi Széchenyi István Gimnázium és Szakközépiskola tanulói közül az Országos Szakmai Tanulmányi Versenyen az autószerelő szakmában IV.: Karsa Zoltán, XI.: Bagdán Árpád lett. A hírközlési szakmában V. helyen Németh László végzett.

— **Felújítják** a vasúti átjárót a 66 sz. főúton, Sásdnál április 29-ig naponta 21.35-5.00 óráig. Az újabb lezárás május 11-től 14-ig tart.

— **Tanácsadó napot** tart a Megyei Kemping Klub ma 17.30-kor a pécsi IH-ban. Szó lesz a horvátországi üdülésről, az erdélyi utazásokról.

— **Pécs és Lahti zenei kapcsolatairól** lesz szó holnap 17.30-kor a Pécsi Magyar-Finn Társaság rendezvényén a Nevelők Házában, melynek egyik szervezője a Pécs-Baranyai TIT Művészeti Szakosztálya.

— **Nagygyűlés** lesz a társadalombiztosítási önkormányzatok választásáról holnap 15 órakor a pécsi IH-ban. Előadó Vanek Béla,az Élelmezésipari Dolgozók Szakszervezeteinek szövetségi főtitkára.

A Magyar Nemzeti Bank valuta-, bankjegy- és csekkárfolyamai

1993. április 27.

Pénznem	vételi	közép	eladási
Angol font	136,13	137,53	138,93
Ausztrál dollár	61,97	62,59	63,21
Belga frank (100)	266,31	268,64	270,97
Dán korona	14,21	14,34	14,47
Finn márka	15,93	16,13	16,33
Francia frank	16,20	16,34	16,48
Gör. drachma (100)	40,10	40,52	40,94
Holland forint	48,67	49,10	49,53
Ír font	133,41	134,71	136,01
Japán yen (100)	78,03	78,63	79,23
Kanadai dollár	68,02	68,72	69,42
Kuvaiti dínár	285,79	288,54	291,29
Német márka	54,70	55,18	55,66
Norvég korona	12,93	13,05	13,17
Olasz líra (1000)	58,74	59,38	60,02
Osztrák sch. (100)	777,76	784,56	791,36
Portugál esc. (100)	58,85	59,40	59,95
Spanyol pes. (100)	73,98	74,74	75,50
Svájci frank	60,43	60,97	61,51
Svéd korona	11,93	12,06	12,19
USA dollár	86,07	86,85	87,63
ECU (Közös Piac)	106,84	107,82	108,80

Féltve őrzött magánparcellák között

– Aki kolbászol a kertekben, azt a gazdák megszólják – ezzel a mondattal fogadott az egyik kapáló ember a regenyei szőlőben, amikor a hét végén Görcsönyből Pécsnek gyalogoltam. Kerestem azt a gyalogösvényt, ami szinte nyílegyenesen összeköti Görcsönyt és Pécset a volt Királyi lénia mentén. (Ez utóbbi népi földrajzi névre csak néhány idős ember emlékezik.) Mivel nem találtam, próbáltam tornyok iránt haladni és ekkor vágtam át szőlőparcellákon. A tulajdonos arról is beszélt, hogy a hátam mögött hagyott akácos, égeres is magánkézbe került. A privatizáció során gyódiak szerezték meg az erdőrészeket, melyek tüske- és bozótakadályain alig tudtam átvergődni. Nem magyarázta, mégis jól felfogtam szeme villanásából, karlendüléséből, amit tettem – hogy szatyor is volt nálam – , tolvajlás, helyi szóval: kolbászolás. A továbbiakban csak azon az úton botorkáltam, melyet foghegyről beszélő útbaigazítóm jelölt ki.

Érezni lehetett a völgyek hullámzását, mintha vidámpark-beli sikló vinné a gyalogló. Még azt is érzékeli a talp, amikor a fennsíkon simára feszül az út, mint például Gyód előtt, ahonnan a megyeszékhelytől induló baranyai tájat átlátni az országhatárig. Sejtelem, varázslat kavarog a lélekben, miközben a szél madárrá és óriássá akarja változtatni a nézelődőt. A hatások hangulataiban felsejlik az ember előtti múlt. A közelben Keresztes-puszta bújik meg, gödörben rejtőzik. Mily fura, hisz mikor áthaladunk rajta, magaslati település benyomását kelti. Dombok, kisebb hegyek fekszenek egymásnak a szobrok fenségével. A határ uralkodó színei: a fehér, zöld, sárga melegséget árasztanak. Bármerre néztem, mindenütt gépek szorgoskodtak. A traktor tárcsákat, permetezőket, vetőszerkezeteket vontatott a tsz-táblákban. Keszűnél két helyen is ekét húztak a magántelken a pej lovak. A gyeplő a fiatalember nyakán és vállán feszült. Régi földműves megoldás, csak így lehet egyszerre lovat vezetni és tartani az eke szarvát. A közelben magángazdák traktora pöfékelt a barázdák között. Kopott, imbolygó volt, javítgatták, de végezte munkáját.

A Pécsi Faiskolánál parlaggá „vedlett" táblák árválkodtak. Vigasztaltam magam, tán késik a munka, sok a gyom, vagy ismét legelőnek hagyják meg ezt a részt. Feltételezések. Azt tudom, hogy a parasztember földet akaró és féltő hite újra erősödik. **Csuti János**

A pécsi Műhelygalériában nyílott meg tegnap Horst Grafleitner (balról a második) grafikus, festőművész kiállítása. A tárlatot, amely május 16-áig tekinthető meg (kedden és pénteken 13-tól 18 óráig, szombaton és vasárnap 9-től 13 óráig), dr. Krippl Zoltán Pécs város polgármestere nyitotta meg.
Fotó: Löffler Gábor

Rendezvények

Ömlesztett cukor- és olcsó edény-akciót tart mától szerdánként a Meszesi Nyugdíjas Alapszervezet a pécsi József Attila Művelődési Házban.

A PDSZ a közalkalmazotti tanácsválasztásról tájékoztatót szervez ma 14.30-kor a mohácsi Kisfaludy Gimnáziumban.

MacIntosh gépeken futtatható oktatási programokat mutatnak be be ma 10-16 óráig Pécsett, a Műszaki Főiskola Boszorkány úti tanácstermében. Egyik rendező a NEAT Kft.

Holnap 14 órakor Benedek Elek meséiből bemutató lesz a pécsi Szivárvány Gyermekházban.

Jobbágy Ilona, az Oxford University Press hazai képviselője tankönyvismertetőt tart holnap 14.15-kor a pécsi Leőwey Gimnáziumban. A kiadványok 10-16 óráig megtekinthetők.

Két Lotti

A 17. heti Két Lotti játékban 6-os és 5-ös nincs. A 3-asok nyereménye 56 058, a 2-eseké 425 Ft. A nyerőszámok:
1, 17, 37 és 6, 46, 60

Közlemények

A Pécsi Tűzoltóság mai nyílt-napjára a tűzvédelmi TOTÓ megfejtőinek tárgyjutalmakat ajánlott fel a Gyermekmentő Szolgálat Baranyai Csoportja.

A Pécsi Önkormányzat Szociális és Foglalkoztatási Bizottsága pályázatot hirdet humán szolgálatok támogatására.

A Pécsi Cserkész Baráti Kör pénteken 17 órakor rendezi összejövetelét a Művészetek Házában.

Városi tátika-versenyt szerveznek pénteken Pécsett, a Köztársaság téri Iskolában. Jelentkezés Horváthné Vígh Gabriellánál. A zsűri-elnök Rovó Attila lesz.

A szigetvári Helytörténeti Múzeumban pénteken virágvásár kezdődik.

A Kozármislényi-tavon május 1-én 8-tól másnap 10 óráig nonstop-horgászverseny lesz. Nevezés 30-án 18 óráig.

Május 1-én a Mecsek 50 és 30 teljesítménytúra Zobák-pusztáról indul 6-7.30. között. A táv kerékpárral is teljesíthető.

Május 1-én a pécsi piacok zárva lesznek, a vásártér kinyit.

04 - 05 - 07

Pécsett, a Megyeri úti Mefag-telepen, a lakatos-műhelyben elektromos vezetékek égtek. A tüzet a dolgozók sikeresen megfékezték.

Avar- és gaztűz volt Pécsett, a Lőtéri-domboknál, Magyarszéken, Komlón, a Vízmű Vállalat melletti parkerdőnél.

Pécsett, a Kodály Z. u. 13-ban fürdőszoba-tűz keletkezett. A tűzoltók a gáz-fővezeték elzárásával megszüntették a veszélyt.

D. Nagy Lajos és a Frakció

D. Nagy Lajos, a tavaly megszűnt Bikini népszerű énekese új együttest hozott létre, el is készült *Trunkos Andrással* első lemezük. A D. Nagy Lajos és a Frakció névre hallgató együttes május 1-jén, a FEMA majálisán délben lemezbemutatót és dedikálást tart Pécsen.

FIGYELEM!
Anyák napi virágvásár!
60-70 féle
CSEREPES DÍSZNÖVÉNYBŐL VÁLOGATHAT
30-40%-os ENGEDMÉNNYEL
Április 29-30-án az IFJÚSÁGI HÁZBAN
9-18 óráig
Május 1-2-án a pécsi VÁSÁRBAN

Ex-miniszter a Pécsi Rádióban

Andrásfalvy Bertalan volt művelődési és közoktatási miniszter felmentése óta először adott interjút az elmúlt három esztendőről. Az összeállítás ma reggel 8 és 9 óra között hangzik el a Pécsi Rádióban, ahol a volt miniszter *Kovács Zoltán* szerkesztőségvezető-helyettes kérdéseire válaszol.

Ifjú borászok

Ma reggel 7.30-kor kezdődik a Villányi Mezőgazdasági Szakiskola kollégiumában a borász-tanulók országos szakmai versenye, melyre csaknem 20-an neveztek például Gödöllőről is.

Tudományok

A Természet- és szellemtudományok kapcsolata teológiai szempontból címmel holnap 15 órakor *dr. Hegedüs Lóránt* dunamelléki református püspök tart előadást Pécsett, a POTE-en. Az eseményen ott lesznek a baranyai református egyházak képviselői is.

Megváltatlan

Holnap 18 órakor a pécsi Művészetek Házában, a Fülep Lajos-teremben *Pákolitz István:* Megváltatlan című, a Pannonia Könyvek-sorozatban megjelent kötetét mutatja be az érdeklődőknek *Tüskés Tibor* író.

CASH-TRADE
Vagyonvédelmi Kft.
FELVESZ
üzletkötői munkakörbe főállású alkalmazottakat

Feltételek:
- büntetlen előélet
- középfokú végzettség
- saját gépkocsi

Jelentkezés levélben, kézzel írt önéletrajz beküldésével az alábbi címre:

7633 Pécs
Endresz György u. 2.

Bővebb felvilágosítást ad
Tompa Sándor
szervezési osztályvezető
a **72/15-552** telefonszámon

Egészségügyi szolgálat

Mindennapos felvételi ügyeletek gyermek belbetegek részére: Pécs város: POTE Gyermekklinika Szigetvár város és járás, a pécsi és a volt sellyei járás: Megyei Gyermekkórház. Gyermeksebészeti, kórházi felvételt igénylő gyermekfülészeti betegek részére páratlan napokon: POTE Gyermekklinika; páros napokon: a Megyei Gyermekkórház látja el; a főépület rekonstrukciója miatt a 400 ágyas klinika földszintjén, Pécs és Baranya m. egész területéről érkező betegeknek.

Pécs város lakossága részére felnőtt belgyógyászat: Megyei Kórház III. sz. Sebészet, baleseti sebészet: POTE II. sz. Sebészeti és Belgyógyászati Klinika. Égési sérülések: Honvéd Kórház. Koponya- és agysérülések: Idegsebészet. Pécs város és a csatolt községek neurológiai betegeinek felvételét a Neurológiai Klinika; pszichiátriai betegek felvételét a Pszichiátriai Klinika látja. Mindennapos akut urológiai ellátás és felvételes ügyelet: POTE Urológiai Klinika. Szemészeti betegek ügyeleti ellátása 17 órától: POTE Szemészeti Klinika. Orr-fül-gégészet: POTE Orr-Fül-Gégeklinika (Munkácsy M. u.)

ÉJSZAKAI KÖRZETI ORVOSI ÜGYELET

Pécs város felnőtt lakossága részére egy helyen a Lánc utcai rendelőintézet földszinti ügyeleti helyiségeiben minden este 7 órától másnap reggel 7 óráig. Telefon: 14-347.

Fogászati ügyelet minden este 7 órától másnap reggel 7 óráig a Lánc utcai rendelőintézet földszinti ügyeleti helyiségeiben, gyermekek részrée is. Telefon: 14-347.

Gyermeklakosság részére egy helyen, a Gyermekklinikán, Pécs, József A. u. (bejárat a Bajnok utca felől) délután 5 órától másnap reggel 7 óráig. Telefon: 10-938.

ÉJSZAKAI ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁRAK

Pécs, Lánc u. 20. 10/8. sz. gyógyszertár; Pécs, Bajcsy-Zsilinszky u. 23. 10/14. sz. gyógyszertár.

SOS-ÉLET telefonszolgálat díjmentesen hívható a 12-390-es számon, este 7 órától másnap reggel 7 óráig.

✳

A MMSz pécsi csoportja ingyenes orvosi rendelései bárki részére beutaló nélkül igénybe vehető Pécs, Janus Pannonius u. 6. szám. alatt: 14-17-ig belgyógyászat, 17-18-ig cardiológia, 18-19-ig fájd. ambulancia.

MMSZ jogi tanácsadószolgálat naponta 17-19 óráig.

✳

Nemzetközi Gyermekmentő Szolgálat Pécsi Iroda Pécs, Konzum Irodaház. Tel.: 72-12-277/17 m. Félfogadás naponta 11-13 óráig.

Pelcz
Szélvédő
szaküzlet, szerviz

Pécs, Engel J. u. 1/a.

HULLÁMPALA
175x116 cm
290 Ft + ÁFA/db.
Pécs-Birján Józsefmajor
Telefon: 72/71-800

Nagy Mária ipaművész

München Vásár 1984
fiatalok szekciójan
Riálli tatlár
am kijt

-> Godka Géza ip

MŰVÉSZET 1985/10/7

NAGY Mária Veronika

Katáin 1993/12

Hogy lennék boldogabb

Hogy lennék boldogabb! — ő ezt szeretné.
Mintha csak egy csillagos nyári estét.
Egy fürt szőlőt. Egy pöttyös labdát. Mást nem.
Mintha csak a sarokig kéne mennem.
De lehet, hogy ez így jó neked — mondja.
Jól kinézhetek! Így jó nekem? Mondjam?
Mit csináljak? Nem is lehetnék jobban! —
ezt úgy mondom épp, mint akit a boltban
tetten érnek, mikor ellopni próbál
egy vajat. És most vaj van a fején már.
Vaj, vaj! Mi baja velem? Mért bánt? Nem bánt?
Mért nem szidja inkább a hülye kormányt?
A vak világot, sok komisz süketjét...
Hogy lennék boldogabb! — ő ezt szeretné.

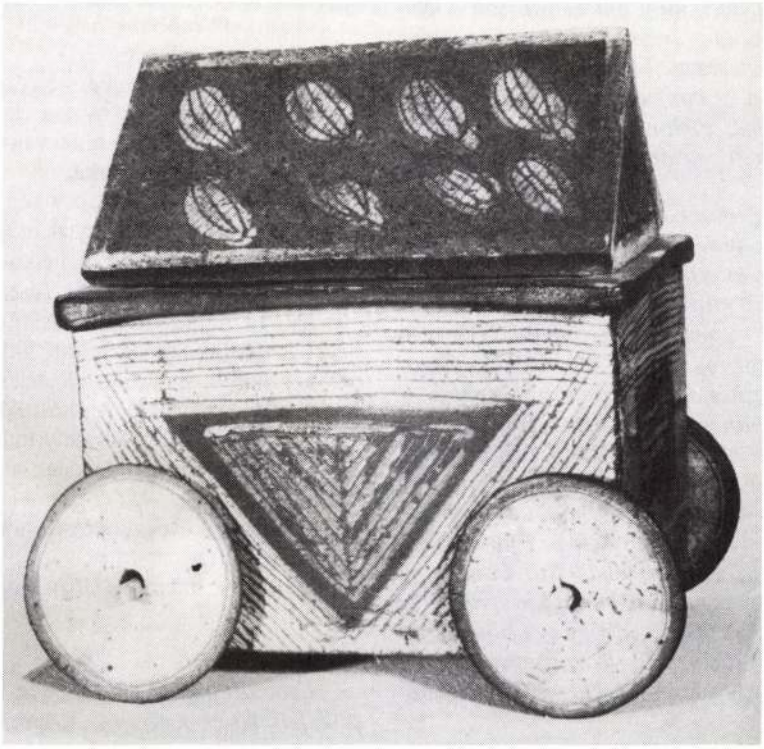

MÉSZÖLY MIKLÓS

Lassan minden

(JÁTÉK AZ UTOLSÓ IDŐKBŐL)

Szín: *pusztuló, terebélyes lombozatú fa. Dombtetőn vagyunk. Alatta kerti székek, néhány rögtönzött támlás pad, faasztal, rönkülőke. Vidékies présház hangulata. Rúdra akasztva lampion. Balra, hátul, rézsútos meszelt házfal; kis kitárt, zsalus ablak; befalazott ajtó nyoma. Jobbra hátul düledező kerítés, követi a dombtető emelkedő vonalát; mögötte rögtön lejt, aki jön, vagy arra megy, érzékelteti ezt. Szétszórva kövek, sziklatömbök; bokrok. A természetes tárgyi zsúfoltság miatt nagyobbnak tűnik a játéktér, mint amekkora. Sok a lehetőség spontán járásra, takarásra. A világítás megtévesztő, lehet hajnal, alkonyi szürkület is; hangulatváltó. Távolról elmosódó zene; többnyire inkább foszlányok. Bál, búcsú, vásár, lakodalom? Mindegyik lehet.*

Megjegyzés: *a darab irama izgatott, staccato, de nem mechanikusan gyors. Játék, beszéd realisztikus; vibrál az elhallgatás és kimondás között. A mozgás — a szokottnál jobban — szöveget is helyettesít és értelmez. Utasítások rögzítik ezt; ahol mégsem eléggé, a kiegészítés az utasítások szellemében indokolt. Van tere a beszédes, narratív pantomimnek. A rendezésnek nem feladata megnyugtató és logikus összefüggésbe hozni, ami a játék szerint folyamatosan darabjaira hull. Ez félreértés lenne. A játék egésze így funkcionálisan* kusza. *Szó, látvány, jelentés egysége akkor hatna kielégítően, ha úgy* hallgathatnánk, *ahogy egy film kénytelen válogatás nélkül* nézni *az egyidejűt. Így inkább egy* képzelt *színházat tud megközelíteni.*

SZEREPLŐK:

JÓZSI (idős vincellértípus; lötyögős kordnadrág, kinyúlt, szakadt szvetter; végig vállának támasztott lopóval jelenik meg, de ezt nem jelezzük folyamatosan)

MÁRIA (hajdan szép matróna, kislányosan öreg és zsémbes; ruhája feltűnő és bizarr ízléshatár)

MAGDA (fiatal, szép, révült és riadt; tiszta feketében, csak a fehér gallérja világít, s a lárvaarc. Kopott koffer a tartozéka)

KATONA (fiatal, szőke, nyílt, vasárnapiasan kigombolt zubbony, haja kilóg a sapkája alól, nincs nála fegyver)

LÁNY (mai, frivol, érzelmes-érzékeny, erotikus; mindegyikre nyitott. Igen rövid szoknya, passzentes blúz, városias tipegő cipő, kis piperetáska)

FIATALEMBER (jó vágású, sportszerűen hím, de érződik, hogy bizonytalanságot palástol. Ellensúlyozandó ok nélkül is érdes, feszültséget provokáló. Feszes jeansnadrág, mintás, nyershússzínű ing)

EGYIK és MÁSIK (két középkorú férfi; EGYIK az idősebb; öltözetük jellegtelen; mintha nem tartoznának bele a készülő játékba)

1. és 2. SÍRÁSÓ (kék szabvány munkaruha; cserzettek, közönyösek, kortalanul idősek)

KISLÁNY (nyolcéves; copfos, öltözete falusias)

KISFIÚ (tízéves; meztelen lábán lötyögős kiscsizma)

Üres színpad. kerítés mögött a lejtőről fölkapaszkodik KATONA. Megtörli homlo-

Heinrich Heine dala a kari tanácsról

A kari tanács szerint működésem
a líra könyvében nem fejezet;
először úgy látszott, hogy az, de mégsem...
A tanácsnál nem vagyok helyezett.

Mi mennyit ér? A kari tanács dolga,
hogy megítélje, a főben mi fő!
S ha bárki más a szent tálba kotorna,
túró jár annak, nem ír, ó jövő!

S a kari tanácsnak mi jár? Na mi?
Mondom, de minthogy versbe nem való az,
prózában tessenek kimondani:
hát az, amit a lóba dug a ló... az!

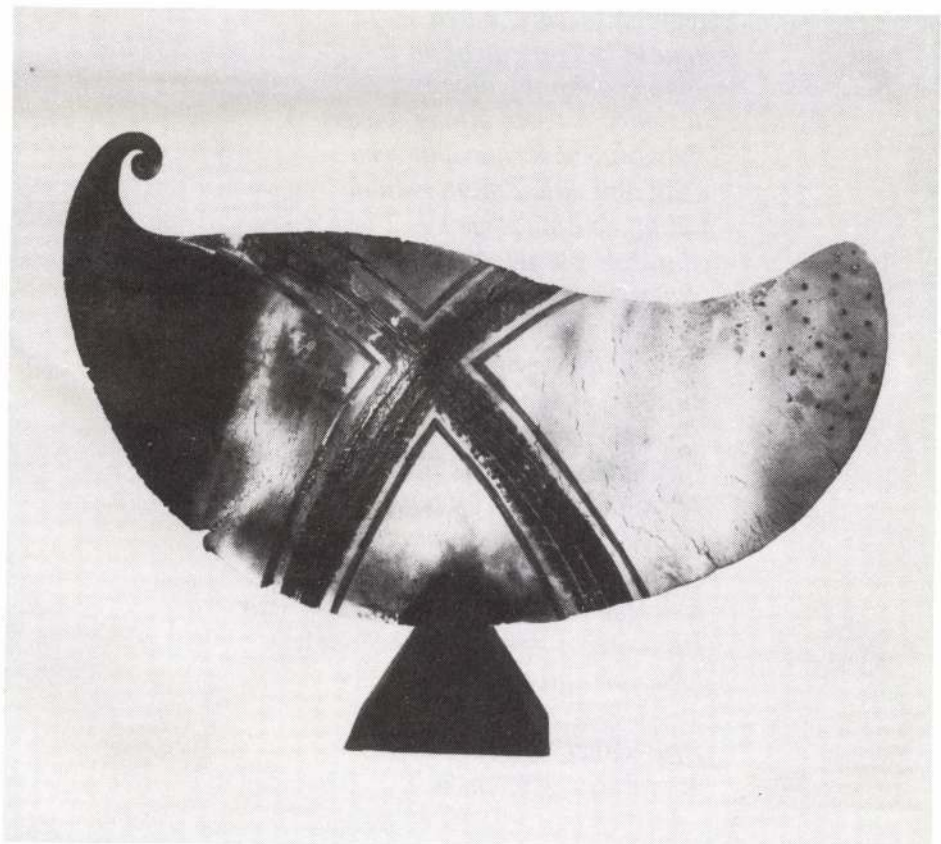

VASADI PÉTER

Éghajlat

Ahogy ez a kert vízpermet
alatt áll, úgy esőzik rám
a csönd, a jelenlét, határai
alkony.
Eltolom magamtól tárgyaimat,
bár ez is, amaz is oktaéder
magányban makacskodik s ragyog.
Elhárítok minden pénzillatú
kegyelmet: fekete kutya
ugat ki belőlük, távolian,
fátyolozottan. Ó, tudom,
dorombolást sem adnak ihletért.
Nyiszorgó vesszőparipát sem.
Csak ami van, annak lódulok
utána, de annak igen.
Alátúrok a körülöttem-*nek.*
Hajtogatom magam elől az állé
mocsári növényeit, de szemem
égőn elidőz az óriás mályva-
virágon, mely lengeni nem, csak
ágyékmozgással hullámzani tud.
S nyögdécsel, libeg is néki az erdő.
Térdig tocsogok a lápban;
melyik őrült nevezte mindennapnak
először? Bár az igaz,
a dolgok nádtorzsája ünnepen is szúr.
Ha ünnep a szárazföld, kettő közt
lehet rohadni szabadon?

Drágakő-éj. Végre.
Madárcsivogás. Ámen.

A politikai birodalmak kora lejárt, az érzelmi Reiché még nem. Meisseni szállótársaink reggelire, ebédre, vacsorára hideget esznek, hozott konzervekből és felvágottakból. Osztrák barna kenyérre, hál' istennek, még futja nekik.

Nemzeti- és szovjet szocializmusra már nemigen. Alig hétszer háromszázötvenet alszunk, s véget ér e dicstelen század.

Meg az évezred is. Amelynek kezdetén olyan csodák születtek, mint a kölni dóm, a petrarcai szonett vagy a tihanyi alapítólevél.

Heiligenkreuzban megállít a rendőr, s azt javallja, térüljünk Szentpéterfa felé, mert Rábafüzesnél két óra hosszat kell várni az átkelésre. Térülünk, s nem bánjuk meg. Évtizede jártam utoljára a Pinka partján, akkor géppisztolyos magyar kiskatonák őrizték a határt, az őrsparancsnokot csak a harmadik üveg pezsgő után tudtam meggyőzni arról, hogy a szökevények lelövetése: gyilkosság. A negyedik palack után már a feleségét is felajánlotta, másnap meg — gondolom — ugyanúgy kiadta a tűzparancsot, ha okát látta, mint annak előtte. Viszont dzsipbe ültetett, elvitt Jákra, fölkeltette a plébánost, s megmutatta a templomot. Olyan büszkén, mintha egymaga építette volna.

Mi építettük. Jó érzés végignézni a gótikus főhajón, meghajtani fejünket a román szentélyben, hallgatni a miséző pap szavait: „Emeljük föl szívünket!" S a nép válaszol: „Felemeltük az Úrhoz."

Mert bizony méltó és igazságos, illő és üdvös. Hozzá térünk meg most, háromheti kalandozás után. Kicsit kevés volt; a jáki templomban még a sötét középkor köszönt. De a határ nyitott, a péterfai őrs létszámát csökkentették, a parancsnok házát nem ismerem meg. A vidéket horvátok, németek, magyarok lakják. A háború előtt szabadon jártak-keltek át a vámon, megművelni sovány földecskéiket, ma talán megint járnak. Nincs jelzőkerítés, nincs lovas járőr, nincs aknazár. Igaz, a föld is műveletlen. Kopár gyepű fogad, és néhány öreg a jáki szentmisén.

„Műveld a csodát, ne magyarázd!" Csodátlan hazába értünk, első mozdulatunk mégis a keresztvetés.

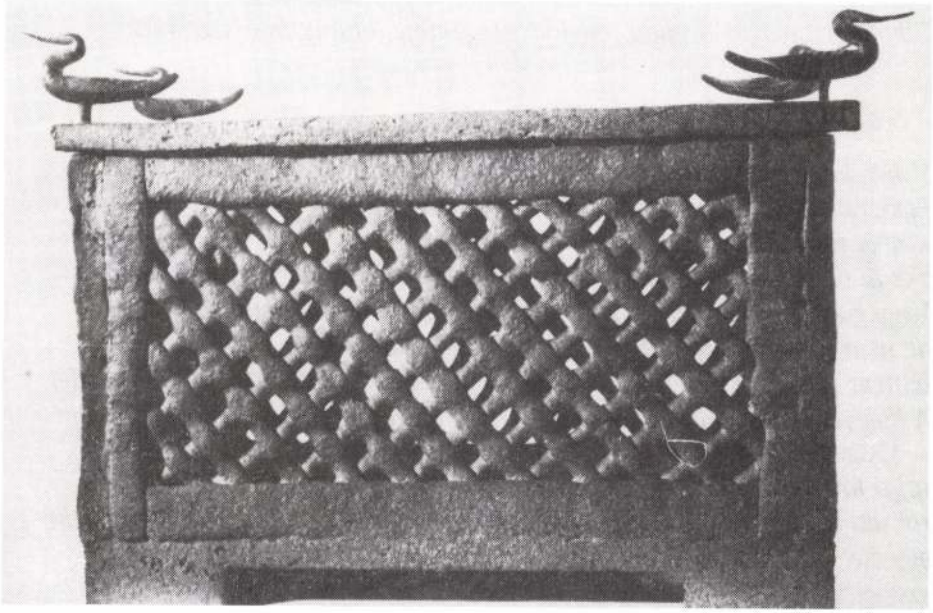

ORBÁN OTTÓ

A tékozló fiú

1. F. B.: FEKETE FEJ; J. F. KÖLTŐ PORTRÉJA

Ferenczy Béni nem a szupernova lobbanását véste kőbe,
szobrász tenyerébe fogható anyag kívánkozik —
napkövet keresett, hogy a földvonzásból kiszakadhasson,
s az ismeretlen fekete ércet finoman tapogatta,
mint mennyei járatából kiszédült vakondokot:
— Nézd, a Tejút egy csöppje hogy sugárzik!
A lángész lobbanásához több kell, mint puszta tehetség,
kell hozzá jó szél meg csillag az égen, mint egy tengeri úthoz,
de legfőképp mégiscsak a megmagyarázhatatlan vakszerencse kell —
apró taszítás, amitől beindul a fúzió, a rögeszme kitágul,
és szétteríti az űrben az égő Dózsa György képét s a karóba vont Csáky
püspökét,
s a hangrengetegben bolyongó, biai rezesbandát körülsusogó erdőt,
hol szarvashangon tutulnak Bartók gomolygó emberszörnyei...
Tékozló ragyogás a világ, mielőtt tűzgömbje kihuny és összeomlik.

2. A BÁRKA ÉS A LOVAS

Mihez kezdjen a vízözön után a régi gárdából való Noé?
Egész életében a vízözönre készült, bárkát épített,
s most fönt csücsül vele az Ararát tetején,
s csak ő emlékszik, félnótás öreg, hogy mi volt itt — egy óceán!
Vagy gondoljuk el azt, hogy Petőfi csakugyan életben marad,
de nem valami ködös elme szülte Barguzinban,
hanem itthon, csoda folytán megúszva Haynau sortüzeit és hóhérkötelét...
A kiegyezés korában suszterinasok csinálnának bohócot belőle:
— Odanézz, rögtön megbotlik a kardjában, és seggre ül!
Jaj a lángcsóvát húzó léleknek, ha túléli a földet érést,
rozsda emészti el, s még jó, ha férgek közt maga is féreggé nem változik;
egy élet, egy rögeszme, bőrtokban zörögnek csontjaink —
szerencsés, akit ifjúsága virágában döf le egy kozák lovas.

önmagunk és a jelen lévő emberségünkben erősödtünk.
Nem felejthettük el, viseltük, akár az egyetlen
életünket, újra és újra mondattuk egymást magunknak.
A géppisztolyok előtt hajnalban versek futottak velünk.
Ha sorakoztattak, egy antológia állt össze. Bezárva
suttogott a vers a versnek, arra készült,
hogy kinyíljék az időnek: szemnek és szájnak.

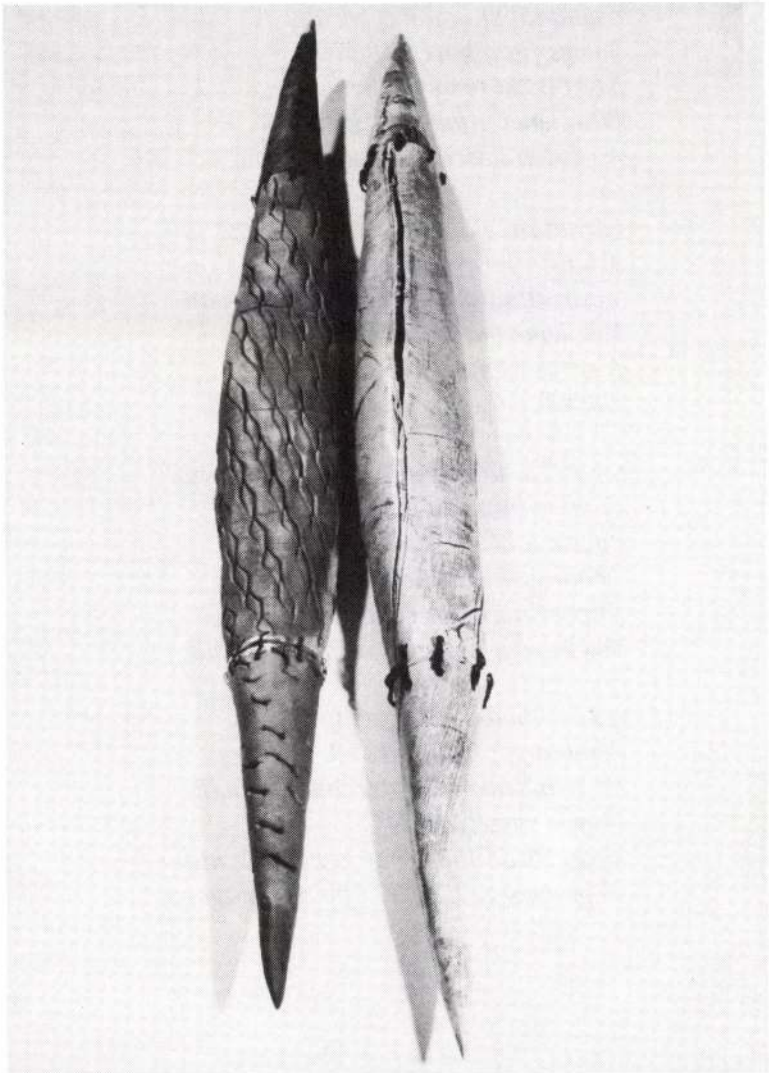

SZABÓ MAGDA

Ecce homo Hungarus

VÖRÖSMARTY MIHÁLY: A HŐS SÍRJA

Sok bajnak utána az ősz dalia
Csend-lakta honába kerül:
Vészes fiatalkori napjaira
Néz vissza reménytelenül:
Eltűntenek ifjukor és szerelem,
A vér-teli harcok, a győzödelem.

Fáradtan, elaggva, ez álmaiban
A harc s koszorúk fia él,
S bár álmain a komor ész köde van,
Még lelke busongni kevély.
A sirba letenni ohajtja fejét:
Márvány örökítse s dal üllje nevét.

S hosszú nap után borus éjszaka száll,
Felhőbe huzódik a hold.
Éjfélre a hős rideg álmainál
Felhangzik az őslaki bolt.
Kürt hija ki harcra az ősz daliát;
Vég harcra kimenni nem ója magát.

A kürt tova és tova zengve rival,
Rémhangja betölti az éjt.
Megy bátran a hős csatagondjaival,
Érezve veszélyteli kéjt.
Megy zordon utakban a hangok után:
Nagy messze körűle a puszta magány.

Und

Vezér ÉS Lobogó
nem voltam, nem vagyok.
Sohasem szeretett,
aki sajátított.

Büntetlen fosztogat,
„ruhámba" öltözik,
pedig van különbség
Krisztus*tól* — sevics*ig*

Mi lesz így belőled
spiritusz vagyonom?
Nevesítésedre
jön más kor, alkalom?

Leányvár, 1993 áprilisa

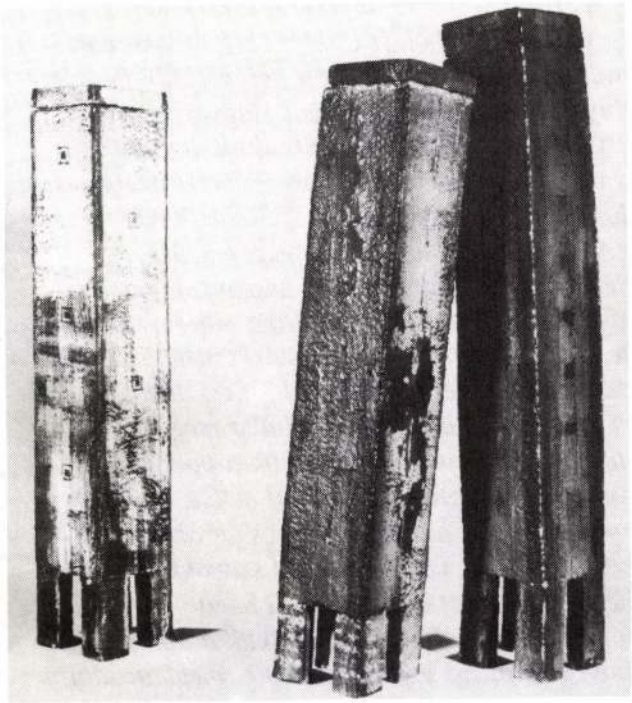

BIHARI SÁNDOR

Magyar antológia

TÖKÖLI EMLÉK

Ahogy összeszedtek, ahogy becsuktak, akár
a birkákat, azzal tőlünk mindent elvettek.
Nem maradtunk, csak mi magunknak,
amit hoztunk magunkkal, ami hiányzott
belőlünk, mert egyenként a magány voltunk,
az árvaság, a hontalanság, a reménytelenség.
Ami hiányzott, úgy hiányzott, hogy helyén
a szívünk dobogott, akár a versben.
Legvégül a vers hiányzott, mert minden hiányzott.
Ültünk körben, mint a tűz körül, a semmi
körül, a hiányzó szavak körül.
Emlékeztünk a versre, a polcra, ahol Á-tól
Z-ig sorakozik, ahol az otthon van, a haza van.
Soroltuk tűnődve-gondolva a neveket Ady Endrétől
Zrínyi Miklósig, és gyülekezett Magyarország,
mert amit mondtunk, úgy mondtuk: halkan
egymás füle közelében, egymás szíve közelében. Hozták
a forradalmat, terelték a Tiszát és a Dunát, és
az Alföldet elterítették, a hegyeket emelték,
az évszakokat megpörgették. Asszonyok jöttek a
drága anyaföldön, leültek a fűbe, elhevertek,
a testük elhullámzott a látóhatárig meg vissza
a szívünkig. De ez is kevés volt, mert nem tudott
történni, az idő kívül-belül mintha megállt
volna, mint a tó vize. Hát ültünk a partján,
egyenként halásztuk a szavakat belőle, és ami
tétován bolygott az idegekben, összeraktuk,
újraköltöttük az ismét előhívott szavakkal.
Fölépítettük, mint egy lerombolt házat; megszületett,
ahogy egyik szótól a másikig diktálta önmagát.
Mindannyian egy-egy vers lettünk, megmaradtunk

Micsoda város

Az utcák fénytestű pitonok,
időtlen kanyarognak a megvakult házak alatt,
ringatóznak fiatal nők hajnalillatú bokáin...
nézzétek szomorú arcukat,
nézzétek: ezekben az ismerős kapukban állva
miként fésülik hajukból a férfi nélkül eltöltött
éjszakát, és leng fáradt, álmatlan szemükből
ez a különös, hangtalan dallam...
Micsoda reggel,
a kertekből kristály eukaliptuszok törnek a magasba,
és hatalmas, kék pillangók csodálják
önmagukat a harmat tükreiben.
A kocsma mélyén a Minótaurusz oltja szomját olcsó,
vérszínű borral, zöld lángot vet szeme
a betérő idegenre: „Ki itt belépsz,
hagyj fel minden reménnyel (!)" — mintha szólna
újra a mester.
Micsoda város — vajon mikor úszott el álmából az idő (!),
kik döntötték le egéről isten katedráját,
terein kik mészárolták le az angyalokat,
és éjszaka, elhagyott parkjaiban
kik igézték halálos csókká a verset,
és kik hallgatták el a holnapi szélbe kiáltott
ölelést...?

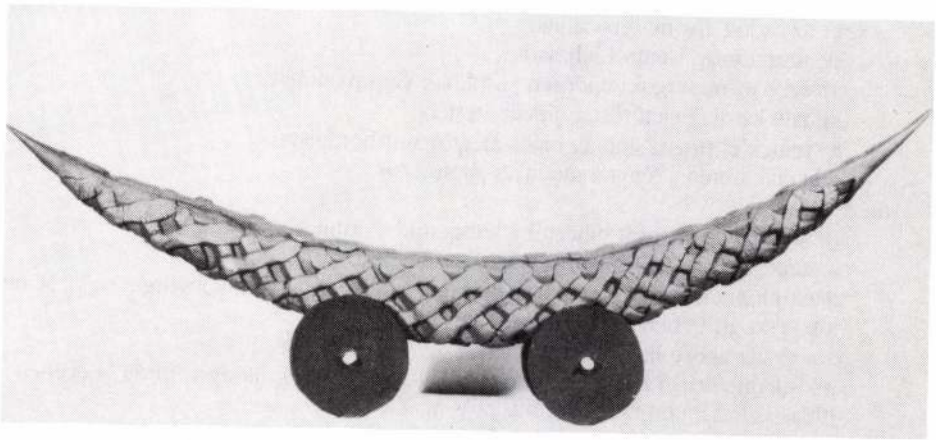

JÓKAI ANNA

Mihály-nap után

Nagyon ősz van; a fordulat erős jelzése, hirtelen. Ez nem álomidő. A félálom lehetősége is kizárva. Déli sötétség, eső és ködök. A nyár még túl közeli. Arany és langyos az emlék.

... Ez a kettő nappal szokott jönni, esetenként váltják egymást. Minden gyalázatos eseményt felhasználnak, hogy a magukét elmondhassák.

Az egyik azt súgja (részvétteli, behízelgő-szomorúan, a jobb fülembe): Látod, szamár, *ilyen* a földi világ... most meg Moszkvában áll a bál. Itt akarsz te szeretni és hirdetgetni, kicsi pofám, bolondom, mire jutsz, és mire jó? Siess innen, hátra se nézz, és én viszlek; más minőségű létben, más minőségű identitások várakoznak, ne tedd nevetségessé magad, közlésekkel és gyermeteg próféciákkal, amikor semmi, de semmi nem függ tőled, és *egyikőtöktől sem*, egyáltalán. Vedd már eszedbe. Vacak itt élni; sőt: *fölösleges*. Igyekezz már, gyere. Ne kapaszkodj az íróasztalod lapjába. Szép odaát. Nincs sebzés és nincs sebződés. Sem fáradozás, emezt-amazt megértetni; az akaratátvitel közvetlen. Hagyd a fenébe a küszködést, a győzködést, hiszen — *még* van mivel — láthatod: a falra hányt borsószemek puskagolyókként csapódnak vissza. Dél-Afrika, Észak-Írország, Szomália, Afganisztán, Grúzia, Azerbajdzsán, Örményország, Bosznia, Horvátország, Szerbia... a kiterített térképnek csaknem valamennyi pontjára vérpecsét esett. Németországban törököt ölnek, Törökországban kurdokat, Izraelben és Palesztinában zsidók és arabok a *béke miatt* szúrják egymást hátba, az iszlám orgyilkosokat bérel, a „wessi" az „ossi"-t utálja, a környező „hivatalosságok" a magyarságot kiradíroznák, egy neurotikus nyugdíjas *védekezésből* fölrobbant öt embert a békásmegyeri lakótelepen, a metróban „idegen"-t vernek, sátánszekták csecsemőket darabolnak... és most az oroszok! Kiskatonák, civilek muszáj-halála. CNN — live. Ismét egy show-műsor; akár a román forradalom vagy az iraki háború. S ha ez nem elég: Amerikában tájfun és hurrikán, árvíz Kínában, Indiában földrengés, a tűzhányók sorra kitörnek — buzgón besegít a természet is. Tán csak megérted, te kis konok,

itt az ördög átvette birodalmát
az anyagi világ Istenről lehasadt
az égi hatalmasságok rendezett sorokban visszavonultak
Mihály kardja beletörött a sárkány testébe
a szentek elirtózva siratják hiába-megtöretett bordáikat
felitatták innen a fényt a mennyei papiruszok

mert

őrangyalaink szárnyát pihéstül a kondérokba dobnák,
a szeplőtelen Máriát fölkérnék ágyékizzító lambadára,
a templomtetőket kátrányos szigetelővel befödték, irgalom, könyörgés se ki, se be
a kereszt gödrében állófogadást tartanak
a tizenkét apostollal a szakmák termékeit reklámozzák
a kisdedmészárló Heródest rehabilitálták a „politikai szükségszerűség" nevében
Júdás voltaképpen rátermett business-man
és Jézus Krisztus minden szenvedését valamiféle kárpótlással kifizetnék

A határokat megváltoztatni: végveszély. Egy kis tégla kihúzásától az egész fal összeomlik: ez a nagy tétel. Annyi kis tilalom húzódhat alája, hogy maga a nagy kívánalom meginog. Örök törvény: ne onts vért! De a rossz fogat csak húzasd ki; bármekkorát köpsz is pirosat utána.

*

Népszaporulatuk a világ népei közt a legalacsonyabb, s a holnapot tekintve legbizonytalanabb, az európaiaknak. A leggyengébb s legtétovább jövőjű ezek sorában is a magyar anyanyelvűeké.

Ha orvosi értapintást végeznénk magunkon, más megélhetési — továbbélhetőségi — gondunk sem lehetne, mint állapotunknak ez a tudat- és szívszorító híre, amely — többi hasonló állapotjelentésünkkel — egyben világhírünk olyan rekordteljesítménye, melyet a világ népeinek egynémelyike nem megszomorítottan emleget és terjeszt.

(Folytatjuk)

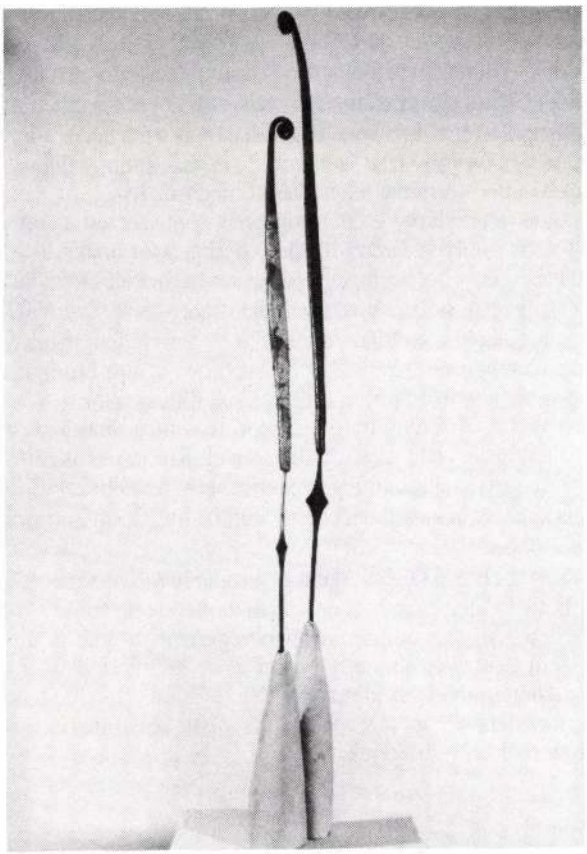

III. 30—31.

Utolsó óda Ozorához

Miért emlegettem olyan sokszor Ozorát, épp ezt a Tolna megyei községet?

Mert nem szoktam meg. Mert sose lettem benne otthonos.

Vagyis nem lett az a fajta örök lelki otthonom, ami a környező használói számára a haza. A szűkebb haza. A „drága szülőföldem, gyönyörű szép Alföld" mintájára szülőfalum lehetne. A „Szülőföldem szép határa", amely nyilvánvalóan az előbbi sasszárnyalás talaj menti ihletője volt.

Ozora azért lett tartós — szívbeli — emlék, mert újra és újra szememmel fedeztem föl. Igazánból elmém élménye lett.

Ez a voltaképeni haza. A szűkebb pátria. Minden falu között azért lett Ozora — hány és hány újraszületés során — valamiféle „igazándi" szülőfalum.

Ma sem őt ismerem legvalóságszerűbben. Ma ez a vágyaim hona.

*

A ház építését, amelynek padlásterében írok, a meglevő telkükre 1939-ben határozták el. Feleségem, szüleivel és három testvérével. Szüleik nagy családi házának eladásából. Éppen két-három éve, hogy elkészült, amikor a háború a felét a földszintig leborotválta. A pincében vészeltük át a nehéz időket. A romok különös védettségében. Szomorú martalóc volt, aki még közénk is, az omlatag téglák életveszélye közé is betört rabolnivalóért. Nem sokkal újjáépítése után szorultunk ismét pincelakásra: az 1956-os ágyúzások elvitték a ház egész tetejét. A ház — a konok házkísérlet — Buda egyik kiemelkedő dombjának tetején fekszik. A családi szólás szerint: ha Európában bárhol egy ágyú tüzelni kezd, első golyója a mi tetőnket viszi el. S vele a nem kis terjedelmű padlásteret. Ez a veszély gátolta, hogy a magtársrerűen hosszú padlásába fölhúzzuk azt a néhány vékony falat, amelytől az egyszeriben, s alig valami költséggel, az én csendszomjam elvonulási területe lehet. Végül mégis az lett.

A találékony női tekintet elkölthetetlen ingyenkincset szerzett az így is kietlen tető elé. Olyanféle függőfolyosót, amilyen a századforduló bérkaszárnyáinak udvari lakásaihoz vezet. De ez még azoknál is keskenyebb. Szélessége jó, ha két-három lépés: így hát legfeljebb magányos föl-alá járásra szolgálhat, noha a hosszával sétaútnak — sétaösvénynek is — megfelelne. Aki esténként itt gyalogolja ki a gondjait, a felhők és a történelem magasában hiheti magát. A pesti oldal síkságát a tengernyi lámpafény ott szemben szinte Erdélyig érzékelteti.

Balra ugyanilyen végtelenről Európa múltja kínál illusztrációt.

Ott — a Margitsziget és a Szentendrei-sziget között — húzódnak azok a szigetfoszlányok, melyeket az óbudai hajógyár szállt meg a műhelyeivel. Külön nevüket ma alig valaki tudja. Valamikor ez volt a nyugati civilizáció legérzékenyebb — legsebezhetőbb — pontja.

A népvándorlás keleti rohamcsapatai ellen a Duna önmagában is jó akadály volt, a természetes *limes*ek legkülönbje.

De ott a lépcsősen sorakozó szigetecskéknél — nem hidat, hanem csak palló-bürüt vetve közéjük — átvezethette vénjeit, gyermekeit, úszni képtelen állatait is a barbár.

Ezért is volt az innenső part minden időben végvár ott — már Aquincum óta? Nyilván már messze Aquincum előtt. Végvár, mely hasztalan védte mindenkori hátországait.

Hogy Árpád hadai nem itt keltek át, hanem Kelenföldön, ezt a hiededelmet nem a históriásnak, hanem a prozódiának, egy jámbor alliterációnak köszönhetjük. A kalandor törzsek közismerten jó hírszerzőkkel működnek.

*

NAGY Mária

Lélekhajó c. műve

12. 38. p.

Új Mír. 1993

A Magyarországi Evangélikus Egyház
Országos Elnöksége
tisztelettel meghívja Önt
az
Evangélikus Országos Múzeum
ünnepélyes felavatására
és
első állandó kiállításának megnyitására,
1979. július 27-én, pénteken 14 órakor
Budapest, V. Deák Ferenc tér 4.

A Józsefvárosi Kulturális Központ

szeretettel meghívja Önt és családját

Nagy Márta

festőművész akvarelljeiből rendezett kiállítására

amelyet

2001. május 4-én 17 órakor

dr Kerényi Ferenc
irodalomtörténész

nyit meg a

Józsefvárosi Stúdió Galériában
(1085 Bp. József krt. 70)

A kiállítás megtekinthető: május 17-ig munkanapokon 10-17 óráig

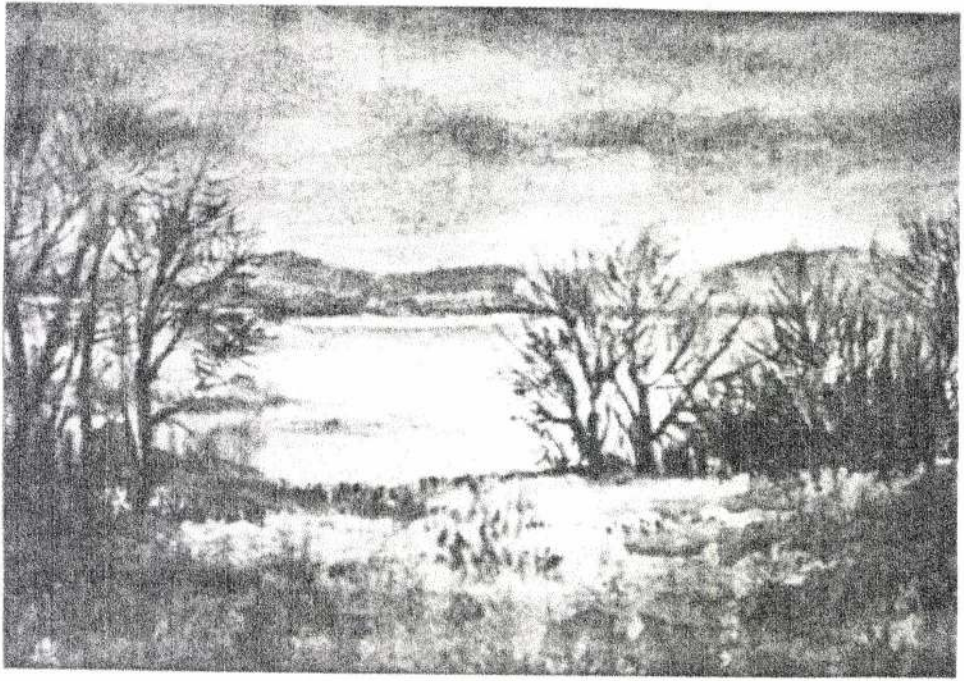

Meghívó

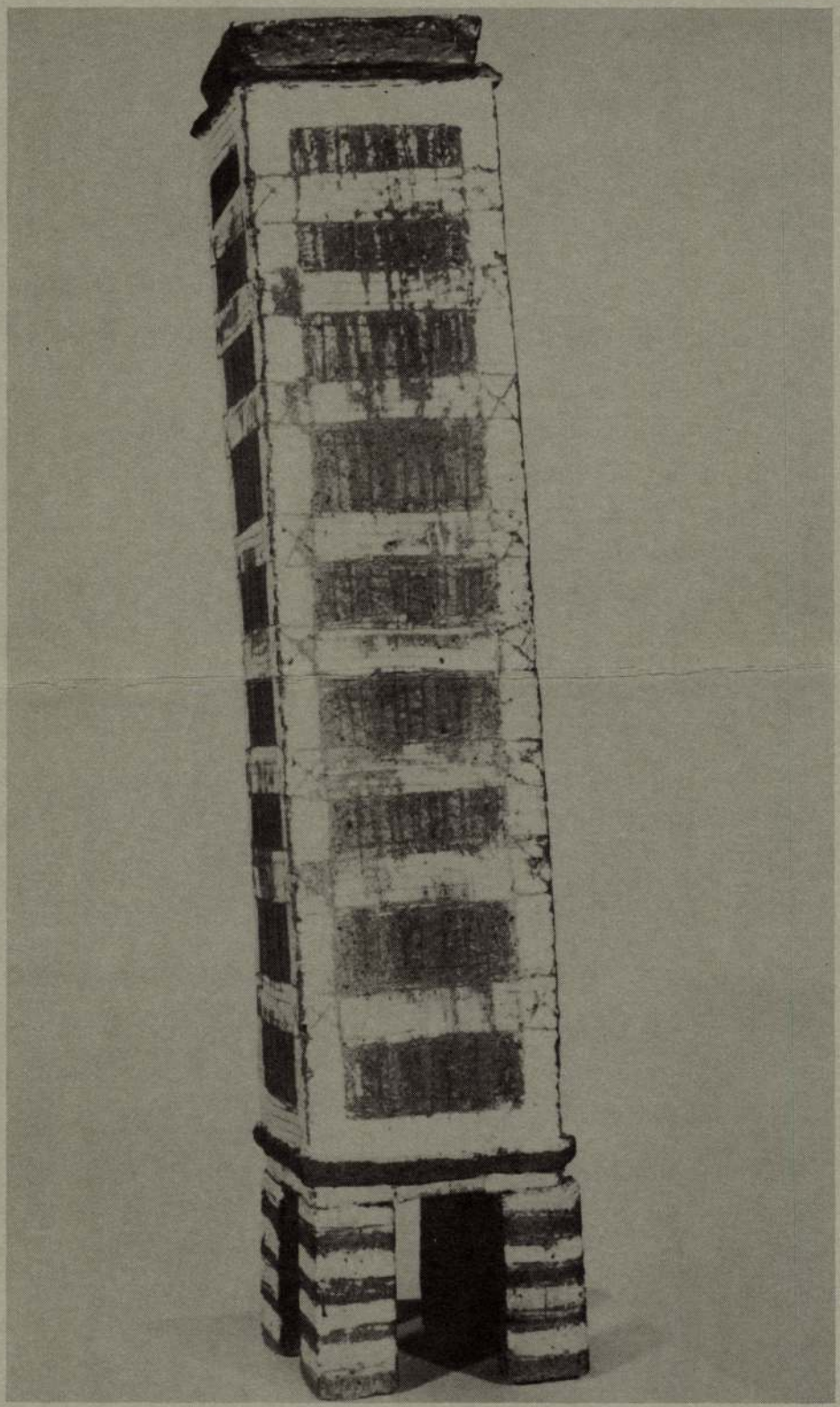

Ára: 48 Ft

Ha leszáll az est
és a város ünneplőbe öltözik...
...mi ott vagyunk.

MVM Magyar Villamos Művek Rt.

NAGY Márta

kiáll. Bp., Dorottya, 1993

ism. VADAS József: Ódon felhőkarcolók. = Magyar H., 1993. okt. 5. 15. ill.

BÁN András: Lélekhajók, népmadarak. = Népszava, 93. okt. 1. 6. ill.

P. Sz. J. P. Szücs Julianna: Hiszem, mert lehetetlen : Szeptemberi impressziók. = Népszabadság, 1993. szept. 30. 17.

VIGADÓ GALERY

invites You to the exhibition of

MÁRIA GESZLER

MÁRTA NAGY

GYÖRGY FUSZ

opened by

TIBOR WEHNER

arthistorian

on June 17-st 1994

Friday afternoon five

Budapest, Vigadó place 2

The exhibition is open

until 3 July 1994.

VIGADÓ GALÉRIA

meghívja Önt

GESZLER MÁRIA

NAGY MÁRTA

FUSZ GYÖRGY

kiállítására

megnyitja

WEHNER TIBOR

művészettörténész

1994. június 17-én

pénteken délután 5 órakor

Budapest, Vigadó tér 2.

A kiállítás megtekinthető

1994. július 3-ig.

VIGADÓ GALÉRIA

Magyar Alkotóművészeti Alapítvány

Fotó: Dallos László FK. Vigadó Galéria • Szignatúra Nyomda

NAGY MÁRTA

Tisztelettel meghívjuk a

XIII. Országos Kerámia Biennálé

és

Nagy Márta

a XII. Országos Kerámia Biennálé
első díjasa
kiállításának megnyitójára

1994. június 26-án 11 órára
a Csontváry Múzeumba.

A kiállítást megnyitja:

Gabi Dewald
a Keramik Magazin főszerkesztője.

Janus Pannonius Múzeum,
Csontváry Múzeum, Pécs,
Janus Pannonius utca 11.

You are respectfully invited to the opening of the

13th Biennual National Exhibit

and

of the exhibit of the works of

Márta Nagy,

winner of first prize
at the 12th Biennual National Ceramics Exhibit

on June 26, 1994, at 11 o'clock
in the Csontváry Museum.

Opening speech by

Gabi Dewald,
editor of Keramik Magazin

Janus Pannonius Museum,
Csontváry Museum, Pécs,
Janus Pannonius utca 11

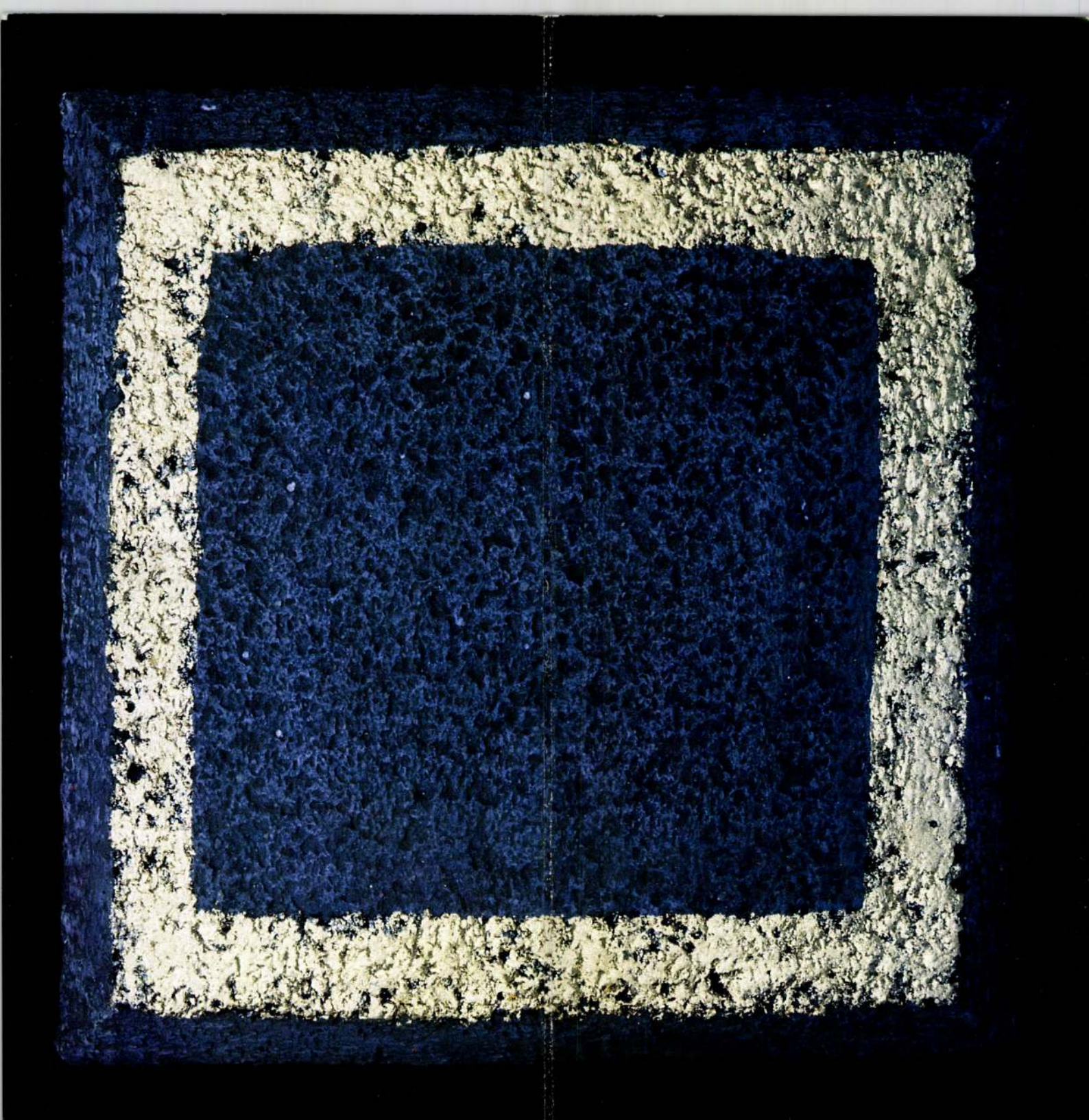

A matéria gondolattá válik

Kettős tárlat a Mester Galériában

Megnyílt és november 19-ig látogatható *Nagy Márta* keramikus- és *Lukács József* festőművész kiállítása a Mester Galériában. Nagy Márta *Schrammel Imrétől* sajátította el a mesterséget, a Terra Csoport egyik alapító tagja, s az elmúlt nyolc évben összesen tizenhat kiállítása volt.

Kerámiái főként porcelánból, lüszterből és laparanyból készültek, s a harmónia, a meditatív nyugalom, a béke kifejezésére szolgálnak. A virágokat ábrázoló alkotások az újjászületésre utalnak.

Lukács József fából, fémből, vasból és rézből készült művei „az anyaggal szembeni tisztelet és alázat" szimbólumai. A művész szerint „a matéria gondolattá válik, jelentéseket hordoz, és ezzel a médium szerepét tölti be". A Gaál Imre Stúdió egykori növendéke a Janus Pannonius Tudományegyetem rajz- és vizuális nevelés szakán végzett, s eddig öt önálló tárlata volt.

KISMARTY ANNA

FOTÓ: SOMOSKÖVY BÉLA

Nagy Márta keramikus

Nap. Mat. 1998. utv. 6.

az egész ország területén. Szélsőséges vallási csoportok a kormányt szemforgatónak, erkölcsvesztességeiért busásan kárpótolja az új, osztrák együttműködéssel készült sör exportja.

Gyémántláz Sierra Leonéban

Drágakő helyett tragédiák

Több mint ötven halálos áldozatot követelt az a végzetes baleset, amely a nyugat-afrikai Sierra Leonéban történt a közelmúltban, amikor az egyik legszegényebb afrikai országként számon tartott állam Koidu nevű kisvárosában egy postahivatal alatt lévő gyémántbánya beomlott, és maga alá temette az illegális gyémántvadászokat – írja a La Stampa nevű olasz napilap.

A bánya pontosan a postahivatal alatt húzódott, mintegy harmincméteres mélységben. A szerencsétlenséget követően sikerült megállapítani, hogy nem szakszerűen tárták fel, és a legelemibb biztonsági előírásokat sem tartották be.

Mint ismeretes, Sierra Leone területén jelentős mennyiségű gyémánt található, éves szinten mintegy 143 ezer karát összsúlyban hoznak felszínre ebből a ritka drágakőből. A bányák állapota aggasztó, évszázados munkamódszerekkel hozzák ma is felszínre a gyémántot, és juttatják el amszterdami csiszolókhoz.

A feltételezett új gyémántlelőhelyek tavaly augusztusban hozták lázba az ország elszegényedett lakosságát, amikor egy fiatal fiúkból álló csapat pusztán véletlen folytán egy teljesen víztiszta, nagyméretű kristályra bukkant, amelyet egy freetowni ékszerüzletbe vittek megbecsültetni. Az ékszerészt hirtelen rosszullét fogta el, amikor látta, hogy egy közel százkarátos, majdnem egymillió dollárt érő gyémántot vett át a szurtos, rongyos utcagyerekektől.

Azóta Sierra Leonét ellepte a magukat profi gyémántbányászoknak nevező koldusok és kalandorok tömege, abban a reményben, hogy hamarosan rábukkan élete legnagyobb gyémántjára, és egy csapásra gazdaggá válik.

Mindenesetre eddig csak balesetekről, rejtélyes halálesetekről és emberi tragédiákról értesülhet az olvasó – sem a Dél keresztjéhez, sem a Cohinoorhoz hasonló óriásgyémántok felbukkanásáról nem számol be a sajtó.

AZ OLDALT SZERKESZTETTE: B. GY.

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM

MŰHELYSAROK 1993 OKTÓBER
DE FORMA CSOPORT - IVÓEDÉNYEK
VÁLOGATÁS A SIKLÓSI KERÁMIA SZIMPOZION ANYAGÁBÓL

A hazai nagymúltú kerámia és porcelángyárak többségére sajnálatos módon jellemző, hogy termékeik zömét ma is a több évtizeddel ezelőtt tervezett, gyártott formák, dekorok alapján készítik. Egyfajta tehetetlenség ez, a már elismert, sikert aratott formákhoz való ragaszkodás az, melynek következtében érdektelenné, unalmassá váló produktumok tömege jött és jön létre.

A tenniakarás, az újat alkotás vágya hozta össze 1992/93 fordulóján azt a 12 keramikust, akik DeFORMA néven csoportot alakítottak. Összefogtak, hogy képességeikkel segítsék a magyar kerámiaművészet nehéz helyzetben lévő, ám igen fontos területének, a használati finomkerámiának a megújulását, másrészt a közös megjelenés adta előnyöket kihasználva növeljék tudásukat.

Rendkívül szerencsés módon támogatóul sikerült megnyerni a PÉCSI ZSOLNAY GYÁRat és a BARANYA MEGYEI ALKOTÓTELEPEKet, melynek eredményeképp júniusban egy hónapos szimpoziont tartottak Siklóson. Határozott programmal érkeztek. A szimpozion témája az ivóedény volt, az alkalmazott technika pedig a Zsolnay gyár úgynevezett porcelán-fajansz technológiája. A gyár a csoport rendelkezésére bocsátotta a szükséges nyersanyagokat, a siklósi Alkotóház pedig biztosította a feltételeket ahhoz, hogy a művészek az adott kereten belül teljesen szabadon tervezhessék, kivitelezhessék tárgyaikat.

A feszített munkával töltött négy hét alatt olyan edények jöttek létre, melyek egyrészt a legújabb művészeti irányzatokhoz is kapcsolódnak, s szellemiségükkel a Zsolnay Vilmosra oly jellemző újatakarás, alkotói szabadság megnyilvánulásai, másrészt egy rendkívül igényes kerámia technikának, a Zsolnay magastűzű porcelán-fajansz technikának értékes eredményei. És ez utóbbi fontos azért is, mivel közel száz éve, 1893 után, az eozin megjelenésével szorult ki a Zsolnay Gyár díszmű termeléséből a magastűzű fajansz, melynek szépségére, változatos gazdagságára véleményünk szerint napjainkban is szükség van.

A csoport egy kötetlen formában megvalósuló Zsolnay-DeFORMA Stúdió alapítását tervezi, melynek célja a gyár technológiájának megfelelő, a gyár számára is hasznosítható tárgyak létrehozása, másrészt kisszériás, magas szinvonalú, stúdió jellegű kerámiák készitése. Bíztató, hogy a Zsolnay Gyár messzemenően elégedett az eredménnyel, s januárban újabb közös munka hívja Siklósra a csoport alkotóit, tavasszal pedig német, svájci és francia bemutatótermek várják az elkészült tárgyakat.

Sárkány József

IPARMŰVÉSZETI MÚZEUM

MŰHELYSAROK 1993 OKTÓBER
DE FORMA CSOPORT - IVÓEDÉNYEK
VÁLOGATÁS A SIKLÓSI KERÁMIA SZIMPOZION ANYAGÁBÓL

A hazai nagymúltú kerámia- és porcelángyárak többségére sajnálatos módon jellemző, hogy termékeik zömét ma is a több évtizeddel ezelőtt tervezett, gyártott formák, dekorok alapján készítik. Egyfajta tehetetlenség ez, a már elismert, sikert aratott formákhoz való ragaszkodás az, melynek következtében érdektelenné, unalmassá váló produktumok tömege jött és jön létre.

A tenniakarás, az újat alkotás vágya hozta össze 1992/93 fordulóján azt a 12 keramikust, akik DeFORMA néven csoportot alakítottak. Összefogtak, hogy képességeikkel segítsék a magyar kerámiaművészet nehéz helyzetben lévő, ám igen fontos területének, a használati finomkerámiának a megújulását, másrészt a közös megjelenés adta előnyöket kihasználva növeljék tudásukat.

Rendkívül szerencsés módon támogatóul sikerült megnyerni a PÉCSI ZSOLNAY GYÁRat és a BARANYA MEGYEI ALKOTÓTELEPEKet, melynek eredményeképp júniusban egy hónapos szimpoziont tartottak Siklóson. Határozott programmal érkeztek. A szimpozion témája az ivóedény volt, az alkalmazott technika pedig a Zsolnay gyár úgynevezett porcelán-fajansz technológiája. A gyár a csoport rendelkezésére bocsátotta a szükséges nyersanyagokat, a siklósi Alkotóház pedig biztosította a feltételeket ahhoz, hogy a művészek az adott kereten belül teljesen szabadon tervezhessék, kivitelezhessék tárgyaikat.

A feszített munkával töltött négy hét alatt olyan edények jöttek létre, melyek egyrészt a legújabb művészeti irányzatokhoz is kapcsolódnak, s szellemiségükkel a Zsolnay Vilmosra oly jellemző újatakarás, alkotói szabadság megnyilvánulásai, másrészt egy rendkívül igényes kerámia technikának, a Zsolnay magastűzű porcelán-fajansz technikának értékes eredményei. És ez utóbbi fontos azért is, mivel közel száz éve, 1893 után, az eozin megjelenésével szorult ki a Zsolnay Gyár díszmű termeléséből a magastűzű fajansz, melynek szépségére, változatos gazdagságára véleményünk szerint napjainkban is szükség van.

A csoport egy kötetlen formában megvalósuló Zsolnay-DeFORMA Stúdió alapítását tervezi, melynek célja a gyár technológiájának megfelelő, a gyár számára is hasznosítható tárgyak létrehozása, másrészt kisszériás, magas szinvonalú, stúdió jellegű kerámiák készitése. Bíztató, hogy a Zsolnay Gyár messzemenően elégedett az eredménnyel, s januárban újabb közös munka hívja Siklósra a csoport alkotóit, tavasszal pedig német, svájci és francia bemutatótermek várják az elkészült tárgyakat.

Sárkány József

BABOS PÁLMA - 2040 Budaörs Szamóca köz 1.

BENEDEK OLGA - 1076 Budapest Dózsa György út 58. T.: 141-31-31

BEDÉCS MÓNIKA - 1118 Budapest Gombócz Zoltán u. 18. T.: 166-23-59

DOBÁNY SÁNDOR - 7634 Pécs Sirály u. 8/A.

FARAGÓ TÜNDE - 1052 Budapest Városház u. 3-5. T.: 137-37-22

HAJDÚ ZSÓFIA - 1124 Budapest Kiss János altábornagy u. 57.

KÁDASI ÉVA - 6000 Kecskemét Katona József tér 6. T.: (76) 482-485

LÁZÁR ZSUZSA - 1126 Budapest Márvány u. 23. T.: 20-24-769

NAGY MÁRTA - 1204 Budapest Komárom u. 22.

TIHANYI ZSUZSA - 1025 Budapest Tömörkény út 7/A. T.: 1764-935

TURCSÁNYI JUDIT - 1051 Budapest Nádor u. 5. T.: 137-22-51

BABOS PÁLMA - 2040 Budaörs Szamóca köz 1.

BENEDEK OLGA - 1076 Budapest Dózsa György út 58. T.: 141-31-31

BEDÉCS MÓNIKA - 1118 Budapest Gombócz Zoltán u. 18. T.: 166-23-59

DOBÁNY SÁNDOR - 7634 Pécs Sirály u. 8/A.

FARAGÓ TÜNDE - 1052 Budapest Városház u. 3-5. T.: 137-37-22

HAJDÚ ZSÓFIA - 1124 Budapest Kiss János altábornagy u. 57.

KÁDASI ÉVA - 6000 Kecskemét Katona József tér 6. T.: (76) 482-485

LÁZÁR ZSUZSA - 1126 Budapest Márvány u. 23. T.: 20-24-769

NAGY MÁRTA - 1204 Budapest Komárom u. 22.

TIHANYI ZSUZSA - 1025 Budapest Tömörkény út 7/A. T.: 1764-935

TURCSÁNYI JUDIT - 1051 Budapest Nádor u. 5. T.: 137-22-51

Kerámikus MKT

NAGY MÁRTA

1954-ben született Budapesten.
1979-ben diplomázott a Magyar Iparművészeti Főiskola porcelán szakán.
Mestere Schrammel Imre volt.
1989-től tanít a Főiskolán, 1992-től a MIF Mesterképző Intézetében.
1979 óta folyamatosan részt vesz a jelentősebb magyarországi kiállításokon.
Művei szerepeltek Nagy-Britanniában, Németországban, Japánban, Hollandiában, Belgiumban, Csehszlovákiában, Ausztriában, Finnországban, Írországban és Kanadában.

Egyéni kiállítások:
1990 Budapest Galéria, Budapest
1991 Project Arts Center, Dublin, Írország
Péter-Pál Galéria, Szentendre
Ontario Crafts Council, Toronto, Kanada
1993 Parti Galéria, Pécs
Dorottya utcai Galéria, Budapest

Díjak:
1979 Diploma Nívódíj
1981 Fiatal Képző és Iparművészek kiállításának díja
1985 Fiatal Iparművészek Stúdiója kiállításának díja
1986 Országos Szilikátipari Triennálé díja
1987 Fiatal Iparművészek Stúdiója kiállítása, Művészeti Alap díja
1988 Országos Terítéskultúra Pályázat I. díja (csoportmunka); X. Országos Kerámia Biennálé különdíj; Bajor Állami Díj, NSZK
1990 SOS Gyermekfalu Kerámiapályázat, Művészeti Alap díja
1992 XII. Országos Kerámia Biennálé I. díj Nemzetközi Kerámia Verseny, Mino (Japán), diploma

1954 born in Budapest.
1979 graduation from the Porcelain Faculty of Academy of Arts and Crafts, Budapest. Her master was Imre Schrammel.
1989 begins teaching at the Academy.
1992 begins teaching at the Mastercourse at the Academy.

Since 1979 she takes part at the important Hungarian Exhibitions.
Her works were on show in Great Britain, Germany, Japan, Holland, Belgium, Autria, Finnland, Ireland and Canada.

Solo exhibitions:
1990 Budapest Gallery, Budapest
1991 Project Arts Centre, Dublin, Ireland, Péter-Pál Gallery, Szentendre, Ontario Crafts Council, Toronto, Canada
1993 Parti Gallery, Pécs; Dorottya Gallery, Budapest

Prizes, awards:
1929 Merit Award
1981 Young Artists Studio, Exhibition Award
1985 Young Artists Studio, Exhibition Prize
1986 National Silicate-Industrian Design Triennial, Prize
1987 Young Artists Studio Exhibition, Prize of the Art Foundation of Hungary
1988 National Design Competition, First Prize (teamwork); Ceramics Biennial, Pécs, Special Prize; Bavarian State Award, Germany
1990 SOS Village Ceramics Competition, Award of the Art Foundation of Hungary
1992 Ceramics Biennial, Pécs, First Prize; International Ceramics Competition, Mino, Japan, Diplom

NAGY Márta
ceramist
H-7626 Pécs • Király u. 58.

A **PÉCSI GALÉRIA**
tisztelettel meghívja

NAGY MÁRTA

kerámikusművész
kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába,
(Szent István tér 4.)
1995. július 27-én,
csütörtökön délután 6 órára

Megnyitja:
GELLÉR B. ISTVÁN

A kiállítás megtekinthető
1995. augusztus 27-ig, naponta 12–18,
szombaton 10–18 óráig, kedd szünnap.

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

Sinkovits Péter

Új Művészet Szerkesztősége

Budapest
Báthori u. 10.
1054

III

NAGY Márta: Gyümölcsök, 1995, porcelán

NAGY Márta

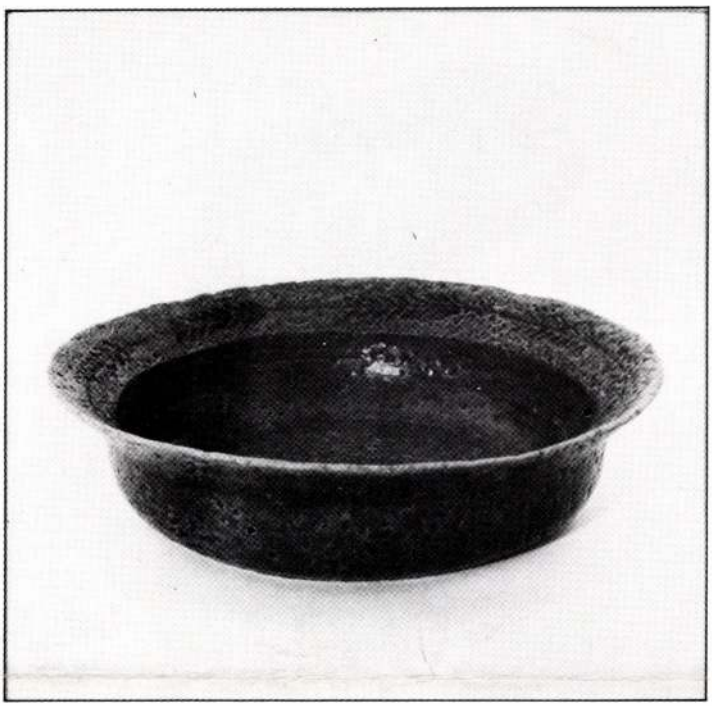

(Budapest, 1954.)
Iparművészeti főiskolán végzett, a Hollóházi Porcelángyár tervezője. Részt vett a 7. és 8. Országos Kerámia Biennálén.

Címe: 1204 Budapest, Komárom utca 22.

Nagy tál pogány szertartáshoz,* 1988.
kobaltmázas egyiptomi paszta, 980 C°, ø 26 cm

Kis edény pogány szertartáshoz I–II–III., 1988.
kobaltmázas egyiptomi paszta, 980 C°, 11/11/11 cm

Fekete pohár pogány szertartáshoz, 1988.
fekete mázas egyiptomi paszta, 980 C°, ø 10 cm

MOLNÁR Sándor

(Gyöngyösfalu, 1949.)
Iparművészeti főiskolán végzett.
Egyéni kiállításai: 1980. Pécs; 1981. Zalaegerszeg; 1982. Kőszeg; 1987. Makó, St. Wendel (NSZK).
Részt vett az 5., 6. és 9. Országos Kerámia Biennálén.
1986. Pécs, III. díj.

Címe: 7621 Pécs, Jókai utca 25.

Birkavágy I–II., 1988.
kőedény-porcelán, sómáz, 92/92 cm

Lakoma,* 1988.
samott, sómáz, ø 37 cm

Kos, 1988.
samott, raku, 19 cm

Egyedül,* 1988.
kőedény-porcelán, sómáz, 30 cm

MÁRIA GESZLER: BANC SOLITARE 1992.

MÁRTA NAGY

1204 Budapest, Komárom u.22.
Née en 1954 à Budapest.
Diplômée en 1979 à la faculté de porcelaine de l'École Supérieure d'Arts Appliqués de Budapest.
Élève d'Imre Schrammel.
Enseigne depuis 1989 à l'École Supérieure,depuis 1992 à l'Institut de Maîtrise de l'École Supérieure d'Arts Appliqués.

Depuis 1979, elle prend part d'une façon suivie aux expositions importantes du pays.
Ses ouevres ont été exposées en Grande-Bretagne, en Allemagne, au Japon, en Hollande, en Belgique, en Tchécoslovaquie, en Autriche, en Finlande, en Irlande et au Canada.

Expositions individuelles
1990 Galerie Budapest, à Budapest
1991 Project Arts Center, Dublin, Irlande
Galerie Péter Pál, Szentendre
Ontario Crafts Council, Torornto, Canada
1993 Galerie Parti, Pécs
Galerie de la rue Dorottya, Budapest

Prix
1979 Prix de niveau de diplôme
1981 Prix de l'Exposition d'Art et d'Arts Appliqués des Jeunes
1985 Prix de l'Exposition des Jeunes Artistes Décoratifs
1986 Prix de la Triennale Nationale de l'Industrie de la Silicate
1987 Prix du Fond d'Art de l'Exposition du Studio des Jeunes Artistes d'Arts Décoratifs
1988 1er Prix du Concours National de la Culture de la Table /travail collectif/
1988 Prix spécial de la Xe Biennale Nationale de Céramique
Prix National Bavarois /Allemagne/
1990 Prix de la Fondation Artistique au Concours de Céramique du Village SOS des Enfants
1992 1er Prix de la XIIe Biennale Nationale de Céramique
Diplôme du Concours Internationale de Céramique à Mino /Japon/

NAGY Márta
ceramist
H-7626 Pécs • Király u. 58.

A **PÉCSI GALÉRIA**
tisztelettel meghívja

NAGY MÁRTA

kerámikusművész
kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába,
(Szent István tér 4.)
1995. július 27-én,
csütörtökön délután 6 órára

Megnyitja:
GELLÉR B. ISTVÁN

A kiállítás megtekinthető
1995. augusztus 27-ig, naponta 12–18,
szombaton 10–18 óráig, kedd szünnap.

PÉCSI GALÉRIA • H-7601 Pécs • Pf. 162. • T/F.: +36 (72) 315-623

Lóska Lajos
művészettörténész

Budapest
Felsőzöldmáli u. 61-65.
1025

NAGY Márta: Gyümölcsök, 1995, porcelán

GALÉRIA 21 kiállítóterem
tisztelettel meghívja Önt és kedves barátait
1997. szeptember 17-én 17.00 órára

NAGY MÁRTA

festõmûvész
kiállításának megnyitójára

Megnyitóbeszédet mond:
Dr. Kerényi Ferenc
irodalomtörténész

A tárlat megtekinthetõ: 1997. október 10-ig
munkanapokon 15-18 óráig
Cím: Csepeli Munkásotthon
1215. Budapest XXI., Árpád u. 1.
Tel: 276-7733

Galéria 21.

MEGHÍVÓ

NAGY MÁRTA

Festőművész kiállítására

A Budapesti Veres Péter Gimnázium aulájában

a kiállítást megnyitja:
dr Matits Ferenc művészettörténész
1997. április 26-án (szombaton) 9 órakor.

A gimnázium megközelíthető HÉV-vel a Batthyány térről
a Békásmegyer állomásig.

NAGY MÁRTA KERAMIKUSMŰVÉSZ KIÁLLÍTÁSA
EXHIBITION OF CERAMICS BY MÁRTA NAGY

DOROTTYA U.-i KIÁLL. T.

1993. szeptember 16–október 10. / September 16–October 10, 1993

1979-ben végzett a Magyar Iparművészeti Főiskola porcelán szakán. A plasztika, forma, szín és anyag együttélése foglalkoztatja. Kerámia szobrait kézműves technikával készíti.

Dobai Ágnes, a kiállítás rendezője

The artist graduated in porcelain art from the Hungarian Academy of Applied Art in 1979. She experiments with sculptural effects, the interrelationship between form, color and material. Her ceramic sculptures are handcrafted.

Ágnes Dobai, curator

Megnyitó/Opened by: 1993. szeptember 16-án, 17 órakor
Megnyitja/Opening: Jánossy György építész
Fuvolán közreműködik: Csóka Gabriella fuvolaművész

80-as évek kezdetén munkásságukkal meghatározták Ausztria művészeti életét és így részesei annak a folyamatnak, amely az osztrák képzőművészetet az egyetemes művészet felé vezette. Ennyiben érvényes a cím utalása a határok nélküli állapotra. Az anyag átfogó képet ad a mai tendenciákról. 15 művésztől láthatunk festményeket, szobrokat, fotográfiákat és speciálisan erre a térre komponált installációkat.
A kiállítás a Kulturkontakt, a budapesti Osztrák Kulturális Intézet és a Műcsarnok támogatásával jött létre.

Peter Nesweda és Fabényi Julia, a kiállítás rendezői

A Palme-házi kiállítással egyidőben kilenc fővárosi galériában láthatók fiatal osztrák képzőművészek alkotásai: Galéria No. 5, Artpool, Liget, Pandora, Stúdió, Fészek, Knoll,. Várfok 14 és Roczkov Galéria.

participants in the process which took Austrian art into the mainstream of universal art. "Play without Borders" is a fitting title for such an exhibit, which spans current tendencies, seen through the paintings, sculptures, photographs and installations, composed especially for this location, by fifteen artists.
The exhibit is funded by Kulturkontakt, the Austrian Cultural Institute in Budapest, and Műcsarnok Palace of Exhibitions.

Peter Nesweda and Julia Fabényi, curators

Concurrently with the exhibition at Palme House nine Budapest galleries are showing the works of young Austrian artists. The galleries are: Gallery Nr. 5, Artpool, Liget, Pandora, Studio, Fészek, Knoll, Várfok 14 and Roczkov Gallery.

JÖNNÖM KELLETT

BARTHA RICHARD SZERZŐI ESTJE

Szeptember 24-én este 7 órakor. A verseket elmondja a szerző

Nagy Márta

1994. január 8–9., szombat–vasárnap Nógrád

Hiday

Városnézés a Springadombról

Balassagyarmat sok titka

Nagy Márta képei a Szerbtemplomban

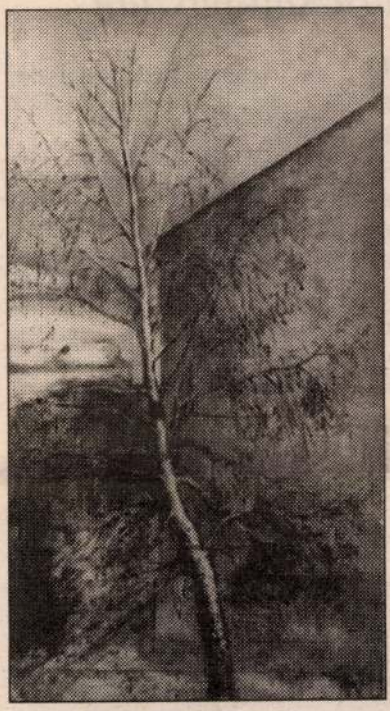

Nagy Márta: Január

Nagy Márta festőművész, a város művész-tanára már jó ideje megkezdte *Balassagyarmat* szellemi birtokbavételét. Ez szinte törvényszerű folyamat, hiszen, ha valaki nemcsak lakóhelyének tudja a helyet, ahol él, előbb-utóbb azonosul is vele, szűkebb és tágabb környezete gondolkodásában, életmódjában is megjelenik. Ha pedig festőről van szó, a hely szerkezete, házainak, tereinek elrendezettsége, az épületek színezettsége, sőt, a város fölé boruló ég hangulata beépül festészetébe.

Balassagyarmatot az Ipoly-parttal, a környező falvakkal, lakóinak hagyományaival, meséivel és mondáival, ilyen-olyan mítoszaival írók, költők is sokszor megörökítették. A város a képzőművészetben is ott honol. *Horváth Endre* grafikusművész, bankjegytervező, aki az első világháború kitörésének évében itt érettségizett, az 1920-as évek palóc népviseletetét is megörökítette bankjegyein. *Szabó Vladimír*, a város szülötte megfestette az Ipoly-parti és a ligeti fákat. *Farkas András* és *Réti Zoltán* festészete el sem választható Balassagyarmattól. A sor még folytatható. Például Nagy Márta képeivel is.

A *Szerbtemplomban* látható január 27-ig az a kiállítás, amely a művész *tizenkét festményét* mutatja be. Mindegyik balassagyarmati *mai városképet* ábrázol. Neki is vannak különösen kedves zugai. Magától értetődik, hogy az egyik éppen a *Springadomb*. Az egyik kép címe is ez. A Springadomb Szügy felé van, és itt lakik a művész. Ezt szinte magától kitalálhatja a néző is, annyi belső melegség árad a springadombi képekből.

Mert több is van belőlük. Például a *Január* című festmény, lakótelepi tűzfallal, fehér törzsű, grafikus finomságú fiatal nyírfával. Ilyen fákat láthat a művész, ha kitekint ablakából a hallgató és titkot őrző tájba, alkotói csöndjében. A *Lakótelep* című festmény ugyancsak a Springadombról szól. Ezt a látványt inkább délelőtt képzeli el az ember, amikor az emberek többsége nincs odahaza, és nem túl nagy a házak közötti utak forgalma. Úgy tetszik, Balassagyarmatnak több ilyen csöndes szöglete is van, ideális hely az élmény kibontakozására.

Nagy Márta napjainak jó részét a város középiskoláiban tölti, művész-tanár. A *December* című kép azt a látványt rögzíti, amit mindenki láthat, ha kitekint a Balassi Bálint Gimnázium ablakaiból. Ezt mutatja föl a *Fák, házak, tavasz* című festmény is. Megint más városkép ragadja meg a tekintetet a *Hősök tere*, vagy az *Ipoly-part* és *A vasút mentén* című festményen.

Úgy érzi a néző, sok titka lehet még a városnak, ha tizenkét kép is ilyen változatosan tud szólni róla. **–mér**

dtak egy árva vasat sem

unka, ha nincs pénz

ztosítás nélkül Darázsdó-pusztán

viszonylatban is előkelő ek számát nézve. Különö- csény vonzáskörzetében, ek és néhány vállalat fel- tek az utcára. A munka- az állástalanok egy része nások önkormányzati tá- de akadnak olyanok is, ngetik napjaikat. Előfor- nösebb is, azazhogy dol- t mégsem kap . . .

A telefonnál **Szilágyi László**, a sátoraljaújhelyi ELZETT CERTA vezérigazgatója.

– Azt hiszem, ebben a kérdésben nem én vagyok az illetékes. Egy teljesen független magánvállalkozásról van szó. Szerződéses megállapodásunk van egymással, miszerint Révfy István tőlünk béreli a technikai berendezéseket és a legyártott késztermékeket megfelelő minőség esetén átvesszük, és fize-

A puszta őre Szeles Sándor bakter. A munka január elejétől szünetel a darázsdói üzemben. Gyurkó Péter felvétele

közben sok embernek lejárt a betegbiztosítási kártyája is. Ezekből csak keveset érvényesítettek újra. Volt rá példa, hogy valaki emiatt nem ment el az orvoshoz, és otthon feküdt betegen. Kérdem én, ha valami komolyabb baj történne, ki lesz a felelős?

Csalódott tulajdonos

– Egy ötvenmilliós beruházásról van szó – mondja Révfy István vállalkozó –, amit nem sikerült a tervek szerint megvalósítani. A Foglalkoztatási Alaptól négymillió forintot, saját erőmből tizenhárommilliót sikerült összekaparni. Sajnos nem kaptam meg az Állami Fejlesztési Intézettől várt támogatásomat sem. A Sátoraljaújhelyi ELZETT CERTA vállalat anyagi gondokkal küszködik

tünk érte. Minden egyéb a vállalkozót terheli.

– Vannak fizetési gondjaik?

– Az elmúlt évben voltak anyagi nehézségeink – válaszol kérdésemre **Szajkó János** gazdasági igazgató – ‚de próbáltunk úrrá lenni a helyzeten. Jelenleg nem is tartozunk Révfy Istvánnak . . .

*

Jogi szakértőket megkérdezve a következő felvilágosítást kaptuk: a munkatörvénykönyv szerint öt napi munkaviszony után a munkáltató szerződést köteles kötni a dolgozóval. Ebben rögzíteni kell a munkaidőt, ami átlagosan napi nyolc óra, a munkahelyi körülményeket, a fizetett szabadnapok számát, a munkabért. Ha ezeket a garanciális jogokat nem biztosítják akkor a munkavé-

A MŰVELŐDÉSI ÉS KÖZOKTATÁSI MINISZTÉRIUM ÉS A MŰCSARNOK
MEGHÍVJA ÖNT

NAGY MÁRTA

KERAMIKUSMŰVÉSZ

KIÁLLÍTÁSÁNAK MEGNYITÓJÁRA
1993. SZEPTEMBER 16-ÁN, CSÜTÖRTÖKÖN DÉLUTÁN 5 ÓRÁRA

A KIÁLLÍTÁST MEGNYITJA:

JÁNOSSY GYÖRGY

ÉPÍTÉSZ

FUVOLÁN KÖZREMŰKÖDIK:
CSÓKA GABRIELLA FUVOLAMŰVÉSZ

DOROTTYA UTCAI KIÁLLÍTÓTEREM
BUDAPEST V., DOROTTYA U. 8.

A KIÁLLÍTÁS MEGTEKINTHETŐ:
1993. OKTÓBER 10-IG, VASÁRNAP KIVÉTELÉVEL NAPONTA 10-18 ÓRÁIG

NAGY MÁRTA

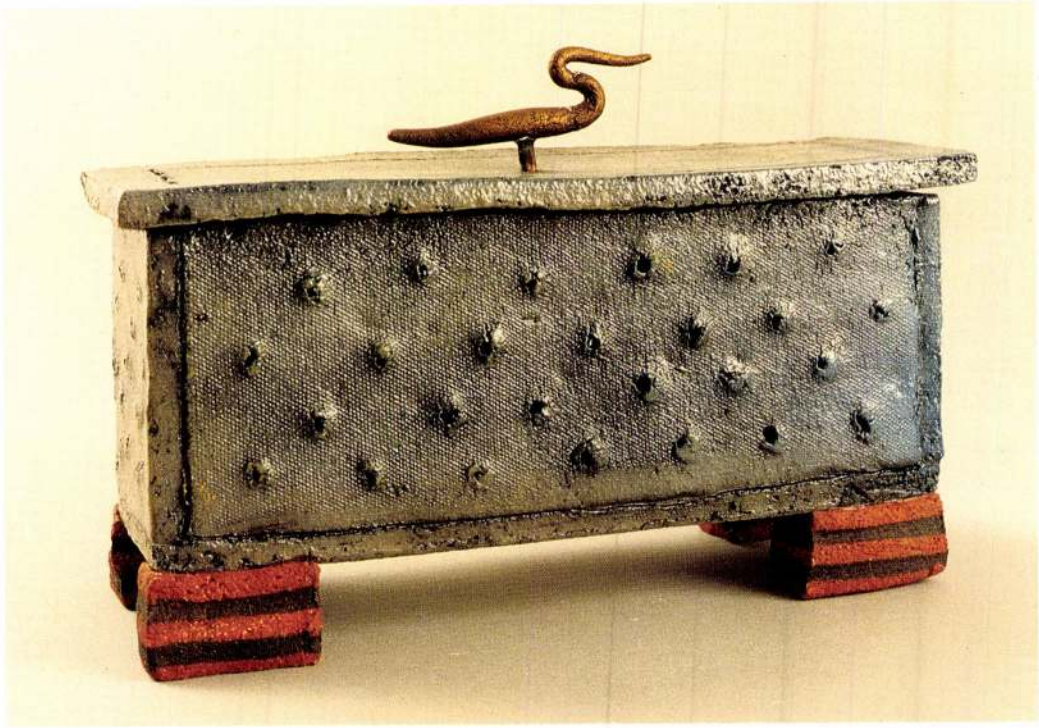

A **Józsefvárosi Kulturális Központ**

szeretettel meghívja Önt

2005. szeptember 16-án 17 órakor

Nagy Márta
festőművész

RENDHAGYÓ

c. kiállításának megnyitójára
a Józsefvárosi Galériába
(Budapest, VIII. József krt. 70.)

A kiállítást megnyitja és
a lyukasóra jelenlévő tagjaival beszélget
Kerényi Ferenc irodalomtörténész.

A kiállítás megtekinthető október 6-ig,
munkanapokon 10-17 óráig (szerdai napokon 14 óráig).

A **PÉCSI GALÉRIA** tisztelettel meghívja a

18

MŰVÉSZ • *ARTISTS*

PÉCS-BARANYA

könyv bemutatójára
a Pécsi Kisgalériába
(7621 Pécs, Szent István tér 4.)
1999. március 9-én, kedden délután 2 órára.

A könyvet bemutatja és ismerteti:
Dr. KUNSZT Márta
Pécs Város Közgyűlése Kulturális Bizottságának vezetője
és
Dr. TOLLER László
Pécs Város polgármestere

A könyv megvásárolható Pécsett a Pécsi Galériában (Széchenyi tér),
a Pécsi Kisgalériában (Szent István tér 4.),
a Művészetek Házában (Széchenyi tér 7—8.)
és a Corvina Idegennyelvű Könyvesboltjában (Széchenyi tér 8.)

NA 99 MÁRTA, kesmiens

Loska Lajos
művészettörténész

Budapest
Felsőzöldmáli u. 61-65.
1025

MÉLYPÉNZZEL BÉRMENTESÍTVE
9-9 MÁR. -3-3
II
PÉCS

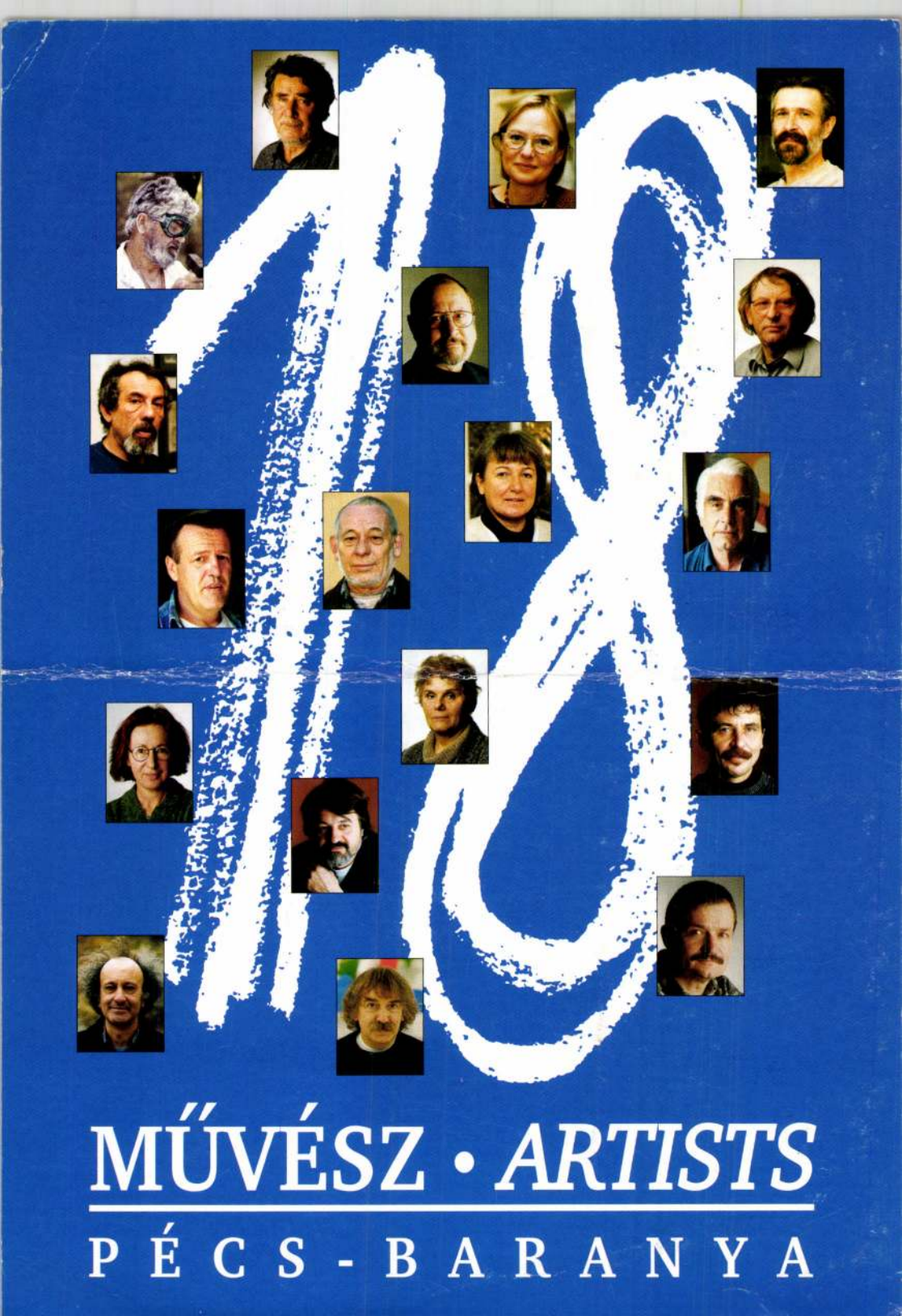

MŰVÉSZ • *ARTISTS*

PÉCS-BARANYA

Nagy Márta

Magyar Iparművészet az
ezredforduló 2003
225.(.

Nagy Márta

Magyar Iparművészet az ezredforduló 2003

101. l. 112. l.
114. l.
107. l.
108. l.

ágyakat és egyéb egészségügyi szolgáltatásokat

désben végzett munkák megfelelnek a Polgári
feltételeknek.

és a helyi etikai engedélyezési eljárásban.
zisra (kb. 20 fő), majd a kezelési periódusra

2. július 31.
2. augusztus 31.

álat során az **összes vizsgálóhelyet figyelembe**
betegek száma eléri a 200 főt, illetve a kezelési
éri a 90 főt, akkor az egyes vizsgálati helyeken

nak (általános orvosi, labor, EKG), orvosi
ása.
ét képező Protokoll szerinti klinikai vizsgálatok
ás, vizsgálóhely biztosítása, orvosi klinikai
et biztosítása, egyedi adatlapok (CRF) kitöltése.
árideje: 2002. szeptember 30.

NAGY Márta:

TEJ ÉS VÉR/*MILK AND BLOOD* 1999.
kőcserép, engob/*stoneware, engobe*
29x47x29 cm

A **Pécsi Galéria**
tisztelettel meghívja

NAGY Márta
keramikusművész

kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába (Szent István tér 4.)
1999. június 4-én, pénteken
délután 4 órára

A kiállítás megtekinthető
június 20-ig, naponta 12-18 óráig, szombaton 10-18 óráig,
kedd: szünnap

PÉCSI GALÉRIA H-7601 Pécs Pf. 162. T/F.: +36 (72) 315-623

PÉCS 3
-1. 6. 99
AL-IV/707

MAGYARORSZÁG
027
FORINT

Lóska Lajos
művészettörténész

Budapest
Felsőzöldmáli u. 61-65.
1025

Nyomtatvány

III

NAGY Márta:

TEJ ÉS VÉR/*MILK AND BLOOD* 1999.
kőcserép, engob/*stoneware, engobe*
29x47x29 cm

A **Pécsi Galéria**
tisztelettel meghívja

NAGY Márta
keramikusművész

kiállításának megnyitására
a Pécsi Kisgalériába (Szent István tér 4.)
1999. június 4-én, pénteken
délután 4 órára

A kiállítás megtekinthető
június 20-ig, naponta 12-18 óráig, szombaton 10-18 óráig,
kedd: szünnap

PÉCSI GALÉRIA H-7601 Pécs Pf. 162. T/F.: +36 (72) 315-623

PÉCS 3
-1. 6. 99
AL-IV/101

MAGYARORSZÁG
≈027
FORINT

Új Művészet
Hegedűs Katalin

Budapest
Báthori u. 10.
1054

Nyomtatvány

III

NAGY MÁRTA

Új művészet

2001. június

20.o.

NAGY MÁRTA

ÚJ MŰVÉSZET

2000/július

P-9765

2.0.

NAGY Márta festő

MN 1999. júl. 8.

NAGY MÁRTA festőművész tárlatát július 9-én, péntek este hat órakor nyitják meg Budapesten a XII. kerületi Művelődési Központban (XII., Csörsz u. 18.).

e'zod.

2

3911

2241
IvH ltsz. 48713

339
2107
IvH ltsz. 97795

NAGY MA'RTA „KERAMIKUS

AKNAI TAMA'S : ISMERETLEN GYÜMÖLCSÖK.

ECHO 1999/3., 5. f.

NAGY Mónika Veronika

Ferenczy Noémi - díj 1999

Díszkút a Nagykörúton, Budapesti Újság 1995(24)
Ízléses használati tárgyak, Népszabadság 1973(10)
Vásárdíjas a Bella készlet, Mestermunka 1974(09)
Vásárhelyi iparművészek, Mestermunka 1978(06.07)
Becsei P., Gyáron belül, kapun kívül: A porcelán művészei, Csongr
N. Dvorszky H., ~ , Hamza Erzsébet, és Szabó Ilona kiállítása, Ipar
N. Dvorszky H., Művészet és termelés, Portrévázlat ~ról, Művésze
Haulisch L., Porcelán '67. Diplomamunkák, Építőművészet 1968(1
Jurányi A., Korszerű formatervezés a porcelángyárban, Csongrád r
Királyhegyi O., Művészek a gyárban, Csongrád megyei Hírlap 197
Koczogh Á., Kerámia, porcelán, üveg, Bp. 1975. 30, 126, 172-173
Kovács M., ~ edényei, Magyar Ifjúság 1973(11)
Láncz S., Kiállításról kiállításra, Magyar Hírlap 1973(26.9)
Megay L., Kecskemét színes kórháza, Magyar Nemzet 1981(03.04
Nagy A., A csárdástól a tejbárig UNISET, Vendéglátás 1978(1)
Nagy A., Művész az iparban, Mestermunka 1973(10)
Perneczky G., Építészeti kerámia, Élet és Irodalom 1970(4)
Rózsa Gy., ~ és Németh Olga kerámiái Vásárhelyen, Népszabads
Simó J., Formatervezés - Finomkerámiaipari Művek, Propaganda,
P. Szűcs J., A kellemetlenné vált kellemes, Művészet 1978(11)
Tandi L, Iparművészek a gyárban, Tiszatáj 1977(4)99-106
Vadas J., Áruház a Műcsarnokban, Élet és Irodalom 1975(06.28)
Vadas J., Mázas szobrok, Élet és Irodalom 1978(06.24)
Vadas J., Semmi sem tökéletes, Élet és Irodalom 1984(10.12)
Vadas J., Vásárhelyi tárlatok, Élet és Irodalom 1971(11.27)
Vámossy F., Építészeti kerámia, Magyar Építőművészet 1970(5)5
Varga L., Megteremteni az egyensúlyt ember és környezete között

NAGY MÁRTA

Új művészet

1996/ NOV

12.o.

Leipzig &
Nagybánya
3420= Budapest
3424= Italien?
3094= Vo5, 1961;
Vo2, 1955
309a= MagyKépLex, 1915;
Mue^BSvLex II, 1966;
MagyÉletLex I, 1967;
MagyFestAdat, 1988;
^kuWitte^ma I, 1991
9995= 0022
kenn= hg
redk= Nováky, A^B0gnes
9906= un
9908= H
zevo= 40
9900= 20020719
9990= xxx0
revi= created 3 Jul 2000/BR
knde= kndthb

A kiállítás létrejöttét az

M. és Társa '91 KFT.

munkaerőkölcsönzési és szervezési
tevékenysége tette lehetővé.

A kiállítás megtekinthető:

1998. október 30–november 19-ig.

Hétköznap: 10–18 óra között
Szombat–vasárnap: zárva

A **MESTER GALÉRIA**

Szeretettel meghívja Önt és családját

NAGY MÁRTA keramikusművész és **LUKÁCS JÓZSEF** festőművész
kiállítására.

A kiállítást megnyitja:

KESERÜ KATALIN
művészettörténész

Közreműködik a Pro Musica kamarakórus.

A megnyitó időpontja:

1998. október 30. (péntek) 18 óra.

Budapest IX., Ferenc krt. 22.

Mester®
Galéria

Rokon, aki Madáchra hasonlít – Ahogyan a reformkori magyar festők dolgoztak

Költő világosszürke posztónadrágban

Nagy Márta, Balassagyarmaton élő festőművész Madách Imréről készült portréját január 23-án adták át a salgótarjáni Madách Imre Gimnáziumban. (Lásd mai lapszámunk 1. oldalán) Ez a Madách-ábrázolás némileg eltér az eddig megszokottaktól, amelyek többnyire a – Jobbágy Károly költői kifejezésével élve – „göthös tekintetes urat" mutatták be.

– Ez a portré viszont egészséges férfit ábrázol. Azt jelenti-e ez, hogy az eddig megszokott portrék nem hitelesek?

– Egyáltalán nem. Valószínűleg inkább arról van szó, hogy a századunkban meggyökeresedett sztereotípia – miszerint például van egy vézna, aszkéta, sok mindenben és mindenkiben csalódott, betegeskedő, emberiség-költeményt író költőnk, Madách, és van egy kövér, pipafüstbe burkolózó, anekdotázó Mikszáth – túlságosan is egyeduralkodóvá vált a köztudatban. Természetesen nem ok nélkül, mindkét felfogásnak van életrajzi alapja. De ne feledjük, a balassagyarmati Madách-szobor például szintén egészségesnek, erőteljesnek mutatja a költőt. Ami számomra azt jelenti, hogy a költő nem volt mindig csak göthös úr.

– Mindazonáltal – gondolom – ez a portré nem pusztán az elképzelés szülötte.

– Korántsem. Nagyon sokat köszönhetek *dr. Kerényi Ferenc* irodalomtörténésznek, aki Madách-fotókat bocsátott rendelkezésemre, sőt megismertetett egy Budapesten élő Madách-rokonnal, *Nyáry Péterrel*, aki a családi vélekedés szerint a legjobban hasonlít a költőre. Tavaly októberben az ő portréját is megfestettem. Egyébként Nyáry Péter, aki mostanában gyakran megfordul Patvarcon, magas ember, és a fotográfiák alapján úgy látszik, hogy Madách is sokkal magasabb volt, mint eddig gondoltam.

A fotón látszó felső combja pedig meglehetősen erőteljes, ami egy lovagló úri gyereknél – mert az is volt – nem szokatlan. Nyáry Péter költővel való hasonlóságának képi élményéből és a fotók alapján készült el ez a Madách-portré. Egy kicsit folytattam a múlt századi portrézás hagyományát is.

– Ez miben nyilvánul meg?

– Egyrészt abban, hogy például a tizenkilencedik században a portré nemcsak a fej ábrázolását jelentette, hanem kézzel együtt festették le a modellt. A reformkori magyar festők is így dolgoztak. Másrészt a késő középkortól kezdve századunkig, ha házaspárt festettek meg, akkor azok egymásra néztek. Madách az én portrémon ugyan egyedül van, de 1990-ben már megfestettem feleségét, *Fráter Erzsébetet*. Ha a két képet egymás mellé tennénk, kiderülne, hogy egymásra néznek. A költő ezért néz balra ezen a képen.

– A Madách-fotókon értelemszerűen nincsenek színek, hiszen akkor még nem tartott ott a fényképezés technikája. Ez a realista portré viszont színes. Hogyan lett az?

– Ugyancsak dr. Kerényi Ferenctől tudom, hogy a korabeli felvételen látható posztónadrág világosszürke, a kabát kopottas fekete lehetett, szatén szegővel és szaténszerű mellénnyel, az ing a jellegzetes mandzsettával fehér volt, a rojtos selyem nyakkendő pedig kékesfekete.

– Mikor lett kész a portré?

– 1997 novemberében.

– Mennyire tekinthető élethűnek ez a festmény?

– Hogy mindig ilyen volt-e Madách Imre, természetesen én sem tudom. Azt viszont igen – és ezt a fotók alapján is állíthatom – hogy ilyen is lehetett.

(bte)

NA GY MÁRTA

NÓGRÁD MEGYEI HÍRLAP 1998 jan 24-25

1938. esztendejében." Ez olvasható az előtér falának márványtábláján.

A falu második temploma a képen is látható kupolás kriptakápolna köré épült, 1938–39-ben. Munkás *Szent József* a védőszentje. Színes üvegablakain a magyar szenteket mintázta meg 1941-ben egy Ligeti nevű kispesti művész. Az orgonakarzattal szembeni falfreskó *Bátki József* zagyvarónai képzőművész alkotása, 1939-ből. A templom mennyezetén festett fakazetták gazdagítják a harmóniát.

A falu neve már az 1300-as évek elején felmerül, akkoriban Atyaháza, Atyásháza néven is jegyezték. 1404-ben *Zsigmond király* adományozta Homokterennei Miklós fiainak. A helységtől délre eső dombon emelték a XIII. században a ma már műemlék jellegű templomot, ennek XV. századi temetőkápolnája őrzi a Homokterennei család elhunyt tagjait. Szentélyében gótikus ülőfülke látható, a festett famennyezeten 1512-es évszám olvasható. 1688-ban a *Szent Márton* tiszteletére felszentelt épületet elpusztultnak jegyzik. A többször átépített templom 1801-ben kapta huszártornyát, az 1965-

kegyszobor, valamint a Szent Mártont ábrázoló festmény is. Újabb helyreállításához, működésképessé tételéhez jelentős anyagi támogatásra lenne szükség. A templom körüli és alatti temetőbe ma is temetkeznek, korábban a kazári anyakönyvi bejegyzések alapján a mátranováki hívek is ide temették elhunyt családtagjaikat 1797-ig.

Az új templom zsebkendőnyi sekrestyéjének falán bekeretezett oklevél függ: XII. Pius pápa köszönő sorai ezek a templomépítést finanszírozó Szakács Józsefné részére: *„...alla Signora Melania Windiesch ved. Szakacs... del Vaticano, 9 settembre 1940."* Az adakozó keze nyomát még egy kőfeszület és Szűz Mária-szobor is őrzi 1941-től a templom előtt, szintén az elhunyt férj *Windiesch Melanie* és *Sándor* honvéd, huszár főhadnagy. Emléktáblájukat és a kis kápolnát mindig virág díszíti.

Az 1938-as esztendő májusában volt Budapesten az Eucharisztikus Világkongreszszus – ez alkalomra írta *Koudela Géza és Bangha Béla* a „Győzelemről énekeljen Napkelet és Napnyugat" kezdetű eucharisztikus himnuszt – és még azon esztendő augusztus 20-án, *Szent Istvánkor* megtörtént a homokterenyei új templom felszentelése és megtartották az első ünnepi szentmisét is.

Az 1996-ban, *Berze Gábor* egyháztanácsi elnök irányításával, az önkormányzat és az akkor már mátraterenyei lakosság anyagi támogatásával felújított templom alatti egykori plébániaépületet már csak a házszámtábla tartja össze. Két és fél évtizede Mátranovákról jár ide *Vilezsál György* plébános, tehát Homokterenye ma Novák filiája. Az ötvenes évektől önálló plébániaként is működött, többek között *dr. Lébényi Antal* – ma salgótarjáni főesperes és a ma egri teológiai tanár, *dr. Gonda Imre* mellett az azóta elhunyt *dr. Veres Barna, Illés István* és *Bukó László* is, volt Homokterenye plébánosa. **D. F.**

Nagy Márta festőművész

NAGY MÁRTA *festőművész munkáiból nyílt meg kiállítás a balassagyarmati Rózsavölgyi Képzőművészeti Galériában. A kiállításon huszonkét akvarell — portré, tájkép, csendélet — tekinthető meg április 25-ig.*

Népszabadság, 1986. III. 27

Nagy Márta

— **Nagy Márta** festőművésznek nyílt kiállítása Balassagyarmaton a Rózsavölgyi Galériában szerdán. A tárlaton huszonkét akvarell — portré, tájkép, csendélet — tekinthető meg április 25-ig.

Nógrád 1986. III. 27.

Nagy Márta

kiállítása Vácott a Madách
Imre Művelődési Központban

Népszabadság, 1985. 11. 8.

Nagy Mária
népművész

„Csuhé-baba"
(repro)

—: „Uj" játékok.
Nők Lapja, 1975. okt. 25-14 oldal

Nagy Márta

A Józsefvárosi Kiállitóteremben szerepelt a Képeslap c. kamarátárlaton.

Magyar Hirlap 1980/12/24/6

Wagner: Küldjön képes levelezőlapot

Nagy Márta

Az Országos gyermekrajzkiállitáson szerelet
"Átjöttem a hidon" c müve.

Bp.V. Cukor u ált. iskola tanulója. Tanár Papp Irén

Rajztanitás 1965. III. hátso boritó

Sz. Nagy Márta

1. A sétában bronzérem 10 cm

2. A parton I. —"— 10 cm

XII. Szegedi Nyári Tárlat

Sz. Nagy Márta szobrász

szerepel az angyalföldi képzőművészek II. kiállításán

Ujvári Béla: Az angyalföldi képzőművészek II. kiáll.

Magyar Hírlap 1966 V. 28

Nagy Miklós

— **Szobrot állítottak** szülőfalujában, a Fejér megyei Tordason Sajnovics Jánosnak, a XVIII. században élt jeles tudósnak, csillagásznak és nyelvésznek, a magyar—lapp nyelvrokonság kutatójának. Nagy Miklós szobrászművész alkotását vasárnap ünnepségen leplezték le. A tudós nyelvészi munkásságát Lakó György akadémikus, csillagászati tevékenységet pedig Horváth Árpád mérnöktanár méltatta.

Népszava 1986. V-12.

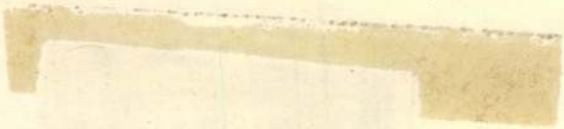

MDK

Nagy Márton, sz. 1885. okl.épitész, Bp.

a Kamara uj tagja.

Bpi Mérnöki Kamara közl. MM és ÉE, 1924. nov. 3o.
149-15o l.

NAGY Hajnal

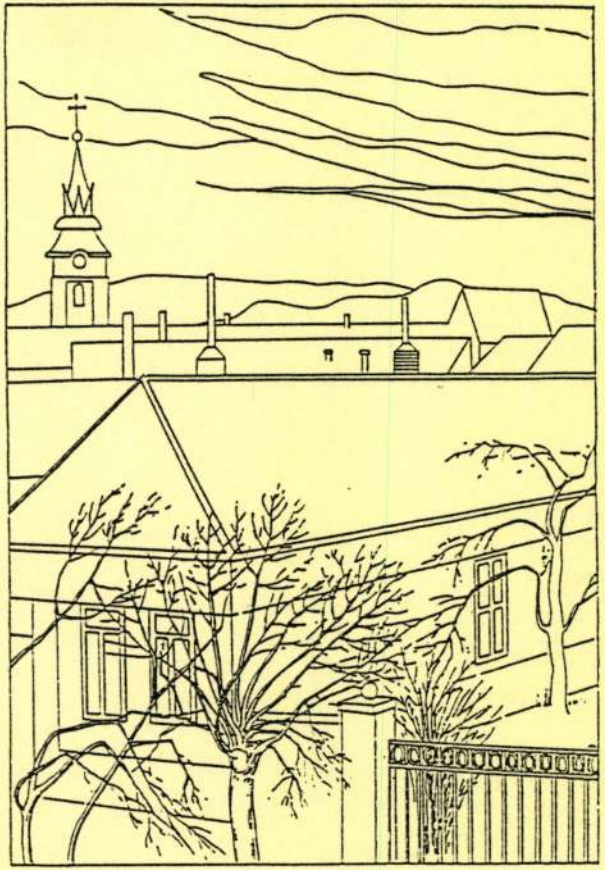

MEGHÍVÓ

A balassagyarmati Mikszáth Kálmán Művelődési Központ meghívja

NAGY MÁRTA

kiállítására

a Szerbtemplomba

1993. december 3-tól - 1994. január 27-ig

Megnyitó: december 3-án, pénteken, 16 órakor

Közreműködik: Csábi István
Csikász István
Tibay András
Oravecz Ágnes
Oroszlánné Mészáros Ágnes

A kiállítás anyagának létrehozását Balassagyarmat város önkormányzata támogatta.

Nagy Márton

Bajai laktanya

Repr.

Rát Str. 313. l.

Nagy Márton: Költségvetési szövegek. 240 oldal. Budapest, 1929.

A tervező építész számára pompás segédeszközt nyujt ez a kötet, megadja a szabványos költségvetési szövegeket. Ugyhogy ezen minták felhasználásával az építésznek módjában van szabatos standard körülírással dolgozni, ami nagy mértékben kizárja az ismert szövegkörüli viták lehetőségét, és így megegyszerüsíti az építkezések lebonyolítását. A könyv azonban további egyszerűsítésekre is módot ad: ugyanis az egyes munkafejezetek olcsón megkaphatók, a szükséges méretadatokkal kitölthetők és így a költségvetést, fáradságos és hosszadalmas leírási munkát feleslegessé teszik, úgyhogy a kiírási művelet oly módon készülhet, hogy mindössze ezen standard költségvetések tételszámát és a szükséges mennyiséget adjuk meg az ajánlat-ürlapokban.

Látnivaló, hogy Nagy Márton ezen érdemes munkája az építészi irodai munkának racionalizálását igen nagy mértékben segíti elő. Éppen ezért örömmel kell fogadnunk ezen munka megjelenését és annak alkalmazását mindenkinek ajánlhatjuk.

Tér és Forma

1930. 159. l.

nyomásnak a házépítésre tett hatásáról olvasunk.

A 2. szám a lipcsei vásárról, a bécsi vízvezetékkérdésről, majd a kislakásos sorházakról hoz cikkeket és képeket. Itt látjuk a Bammerstock-Siedlung típusait, Gropius egy érdekes bérházát, majd egy berlini „üveg és fém"-kiállításról olvasunk beszámolót. **K. J.**

Wohnungswirtschaft. 1929. december.

23., 24. szám. Rendkívül érdekes dr. Richard Lipinsky miniszter dél- és nyugatnémetországi beszámolója tanulmányútjáról, amelyet az ottani lakásviszonyok megismerésére tett. Bruno Taut rövid cikke a tökéletes lakásról, a mindig szellemes építész propagandisztikus írását

Nagy Márton

építész

Budapest

Magyar Építőművészet

1942. 95. l.

(OTI, Tisza Kálmán-téren építendő központi rendelőintézet tervpályázatának ismertetése.)

Fenti tervet megvételre javasoltak.

Nagy Márton

és Dümmerling

Ödön

építészmérnökök

terveztek a sertéskö-

vágóhíd korszerű até-

pítését és kibővité-

sét és a nagy csarnok

új rakodóját.

Halász 1939 középitk

31. 32 l.

Keppel

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében

és

f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

NAGY MÁRTON:

41. A bajai III-ik Béla Reálgimnázium.

a) Főbejárat.
b) Utcai főhomlokzat.
c) Előcsarnok, földszint.
d) Utcai homlokzat.
e) Előcsarnok, első emelet.
f) Udvari homlokzat.

Klebelsberg emlék-
kiáll. tárgym. 1933

u. o.

Pestújhelyi rk.
polg. leányiskola.
19 lap.

GRÓF KLEBELSBERG KUNO
EMLÉKKIÁLLÍTÁS

TÁRGYMUTATÓJA

1933 FEBRUÁR—MÁRCIUS

ORSZÁGOS MAGYAR KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT
BUDAPEST, VÁROSLIGET, MŰCSARNOK

Nagy Márton

építész.

Szül. Tiszaújlak 1885.
Oklevelet nyert 1913.

Műegyetem 14. l.

Safarik P. J.

Mellig, balra. Körülcsavart
Mellénye magas, kabátjának hajtók
latt két sorban:

PAWEL JOSEF S
Narozen rok

alól balra: Ant. Machek mal. w. I
jobbra: Fr. Sjr. lith. 1839.

Kny., mag. 20

Szn. 35-99.
120-99-10.

Nagy Márton
építész

Nagy Márton okl. építész:

Költségvetési szövegek

Az egész mű az alanti 20 munkacsoportot öleli fel s az összes munkacsoportok külön-külön füzött példányokban is kaphatók.

	fillér
I. Bontási munka	30
II. Föld-munka	20
III. Állványozó-munka	20
IV. Kömüves-, beton- és vasmunka	150
V. Elhelyező-munka	20
VI. Vasbeton-munka	60
VII. Szigetelő-munka	30
VIII. Ácsmunka	70
IX. Tetőfedő-munka	30
X. Bádogos-munka	70
XI. Kőfaragó-, mükö- és szobrász-munka	50
XII. Asztalos-	
XIII. Lakatos-	200
XIV. Mázoló-	
XV. Üveges-munka	
XVI. Burkoló-munka	70
XVII. Padlózó-munka	30
XVIII. Szobafestő- és falkárpitmunka	50
XIX. Fa-, vas- és vászonredőnymunka	20
XX. Kályhás- és tüzhely-munka	30

A teljes mű egészvászonkötésben, **vasbetontáblázatokkal együtt 15 pengő.**

Vállalkozók Lapja
Könyvkatalogus
1931.

Ungarns Erster

rikant in Ofen. Wasserstadt N

cm. - Kremmer: A régi...336.s

Das Handlungsg

in Leipzig. - L.Blau 176

Diszterem az a

tára. (Két kép egy lapon) 17.5 x 25 cm. - Főv.Muz.

A régi Pesti V

logos alakokkal. /Sárgás tónu

A Császár-fürd

J. Pesten 1853. - Főv.Muz.lts

Nagy Márton

A Magyar Mérnök- és Építész-Egylet 1920. évi kiszpályázatának pályamyertes műve

Nevző fenti

Képekkel.

MMÉE Közl

1921. 31 – 35 l.

Nagy Márton
épitész Baja.

lásd

Szefeltlex. 332. l.
333. l.

Élektr. arch.
u. o. 873. l.

Nagy Márton

épitész

1933 feb-márc

A bajai III-ik Béla reálgimnázium.

Klebelsberg emlékkiáll Múcsarnok

Nagy Márton

épitén

1933 feb-márc

A pest ujhelyi rk. polgári leányiskola

Klebelsberg emlékkiáll Mücsarnok

Kitaplığı'ın Mülkiyeti

Nagy Márton

Nagy Márton építészmérnök, hites törvszéki szakértő, II. Lövőház-u. 32.
166-114
329

Bptávb 1940 szept.

burg " 20,-
Schlossanlagenbei Weimar" 5,-

" 6,-
üren, " 15,-
ghausen, " 18,-

" 16,-

67-81
6o-8o.

Nagy Márton

építészeti szakértő

Budapest 1940. sept.

Fiume.

Az előtérben a bástyán e
áll, a középtérben a város é
élénkitik, jobbra pedig a te
Felirata:

FIUME.

Kny., mér. a vk. 20.2:

112-93-2

Nagy Márton †

építész

Nagy Márton okl. építészmérnök ez év február 17-én Budán elhúnyt.

Magyar Nemzet

1945. szept. 8.

Nagy Márton

az uzsoki utcai OTI
kórhaz tervpályázatán
tervének megvétele
javasolva

MMÉEKözl

1944.344.l

Nagy Márton

a MABI törökbálinti tüdőszanatoriumának teropályázatán terve megvételre javasolva

MMEEKözl.

1944. 152. l.

800/32

Nagy Márton

épitesz

a bpesti új központi

varóshára terep.

dicserer

MMÉE Kötl

1940. 148-l.

VASÁRNAP
23
Kat. Miseric,
Prot. Béla

Ó görög

10, Ferenc

HÉTFŐ
24
Kát. György
Prot. György

11. Antipa

KEDD
25
Kat. Márk ev.
Prot Márk

12. Vazul pk.

SZERDA
26

Nagy Márton
építész

OTI pécsi tüdőbeteg-
szanatórium terve.
I. díj.

MMÉE Közl.
1940. 8. l.

Nagy Márton
építész
l.
MMÉEÉvk
1934. 231. l.

Johanka és Társa
Budapest, V
áci körut 76

Versenytárgyalások ered-

TELLA
Budapest, IX., Üllői-ut 25.
fld. 4. TELEFON 69—77.
Beton és vasbeton
ri, gazdasági és mindennemü magasépitési
eton födémek, viztartányok, vizierőművek,
hidépités, csatornázás stb.

gyosztályban betekint-
inak.

.] (K ö p ö n y e g
község előljárósága
re jóminőségü vizhat-
drb. köpönyeget óhajt
szövet béléssel és
ezen munkát elnyerni
ával együtt d e c e m-
zség előljáróságához
gyanott megtudhatók.
a s z á l l i t á s.) Kis-
sa a városi rendőrök,
ruháinak elkészitésére
: ajánlatok d e c e m-
gármesteri hivatalánál
köteles bánatpénz ci-
os letétpénztárába le-
latához csatolni. Az
4-én bontatnak fel.
szitett kimutatás, va-
gazdasági hivatalban

avonása.

z á l l i t á s.) Karcag
ió részére 1909. év-
gon kőszén szállitá-

1277.5 m³ tüzifára becsült 4862 drb. álló törz
faanyaga; kikiáltási ár 24325 k. 15 f., bánat
pénz 2435 kor.;

2. a mocsolyás-telepi m. kir. erdőgondnok
ság „B“ üzemosztályához sorozott I. vágássc
rozat 3 tag, 26. osztagbeli 1909. évi vágás
területen kijelölt 249·6 m³ tölgyhaszonfára, 76
m³ tölgy-, 77·2 m³ juhar-, 827·0 m³ bükk
vagyis összesen 980·5 m³ tüzifára becsült 347
drb. álló törzs faanyaga; kikiáltási ár 6475
27 fillér, bánatpénz 650 k.;

3. a mocsolyás-telepi m. kir. erdőgondnol
ság „B“ üzemosztályába sorozott II. vágássc
rozat 12 tag, 43, és 44. osztagbeli 1909. é
vágásterületen kijelölt 406·1 m³ tölgyhaszonfár
76·1 m³ tölgy-, 191·0 m³ tölgy- és bükk
vagyis összesen 267·1 m³ tüzifára becsült 81
drb. álló törzs faanyaga; kikiáltási ár 8695 k
bánatpénz 870 k. Az árverési és szerződési fe
tételek a földmivelésügyi ministerium I/B. f
osztályában, a tótsóvári m. kir. erdőhivatalná
továbbá a parasznyai és mocsolyástelepi m. k
erdőgondnokságok irodájában átvehetők, utób
helyeken a részletes becslési adatok is megt
kinthetők.

Brád. [Hunyad m.] (F a e l a d á s.) Az als
lunkoji volt urbéresek erdejében esedékes
gásterületen területen található 415 db. 15—
cm. vastag álló tölgyfa d e c e m b e r 24-
d. e. 9 órakor a brádi m. kir. járási erdőgor

Nagy Márton

újítás

Irod

MÉ. 1941. 309. l

Kassa

1905

Nagy Márton

építészhallgató

rajzai repr.

Megfagyott Mursikus

1912.

Doctor Ur gyengélkedik és nem biztos, hogy a legközelebbi napokban bemegy-e a hivatalba. Mivel pedig én holnap vagy holnapután déltájt ismét arra kerülhetek /és aztán nem tudom, hogy mikor ujból/, bátor vagyok ez uton alkalmatlankodni és megkérni, sziveskedjék velem tudatni, hogy a jelzett időben bennt találom-e majd a Szépmüvészetiben? Ha pedig nem, ugy talán lehetséges volna a Muzeumban intézkedni, hogy a képet /esetleg e levelem átnyujtójának adandó nehány sor ellenében/ adják ki.

Szives elnézését kérem és ajánlom magamat igen tisztelt Doctor Uramnak

teljes tisztelettel

Mivel nem tudom, hogy melyik módot választja, mindenesetre csatolom a 2o.- pengős megállapitott tiszteletdijat.

Nagy Márton

a bajai kereskedelmi iskola tervpályázatán megvétel

MMÉEKözl

1941.95.l.

Nagy Márton

épitész

A XIII. ker Hajdu- és Fáy-utca sarkán épitendő nőkesfőrárosi elemi iskola tervpályázatán

Dicséret.

MMÉEKözl

1941. 55. l.

Nagy Márton

a Darányi Kálmán

diákház terop.

megvétel.

MMÉEKözl

1943.46-l

< Nagy Márton >

építészmérnök

cikke

< > Négydimenziós.
lakóház. ÉIÉM.

1930. 9-10. 4. Kép-
pel és alaprajzokkal.

közigazgatási kerületre vonat-
itöltés hivatalból fog történni!

-kör. .....közigazgatási kerület.

RÓ-LAP

AG MEGÁLLAPÍTÁSÁHOZ.

.....

.....

..... utca / tér ..... szám

a fővárosban van akalmazva, alkalmazásának

..... utca / tér ..... szám

..... utca / tér .....szám

.....

1913. évre érvényes választói névjegyzékbe

kerületben? .....

Nagy Márton

építész

egy ideig Pecz Samu

irodájában dolgozott.

Pecz önéletrajza.

A

KÉPZŐMŰVÉSZETI TÁRSULAT

RENDES TAGJAI TAGJEGYEIKKEL

ÖSSZES KIÁLLÍTÁSAINKAT

DIJTALANUL LÁTOGATJÁK,

CSALÁDTAGJAIK SZÁMÁRA

ÖT INGYENJEGYET KAPNAK,

RÉSZTVESZNEK A RENDES TAGOK KÖZÖTT

RENDEZENDŐ

TÁRGYSORSJÁTÉKON

ÉS INGYEN KAPJÁK A

TÁRSULAT

MŰBECSŰ KIADVÁNYAIT

BELÉPÉSI NYILATKOZATOKAT KÍVANATRA

AZONNAL KÜLD A TITKÁRI HIVATAL

Nagy Márton
épitész
a MMÉEgylet pályá-
zatán I. dij és a
Hangya 2000 koronás
dija

MÉ. 1921. 1–6. 4
(Kisgarda otthona és
mintagardasága,
műszaki rajzokkal.)

Pécsi képek: A ciszterciterend Nagy Lajos-gimnáziuma Pécsett

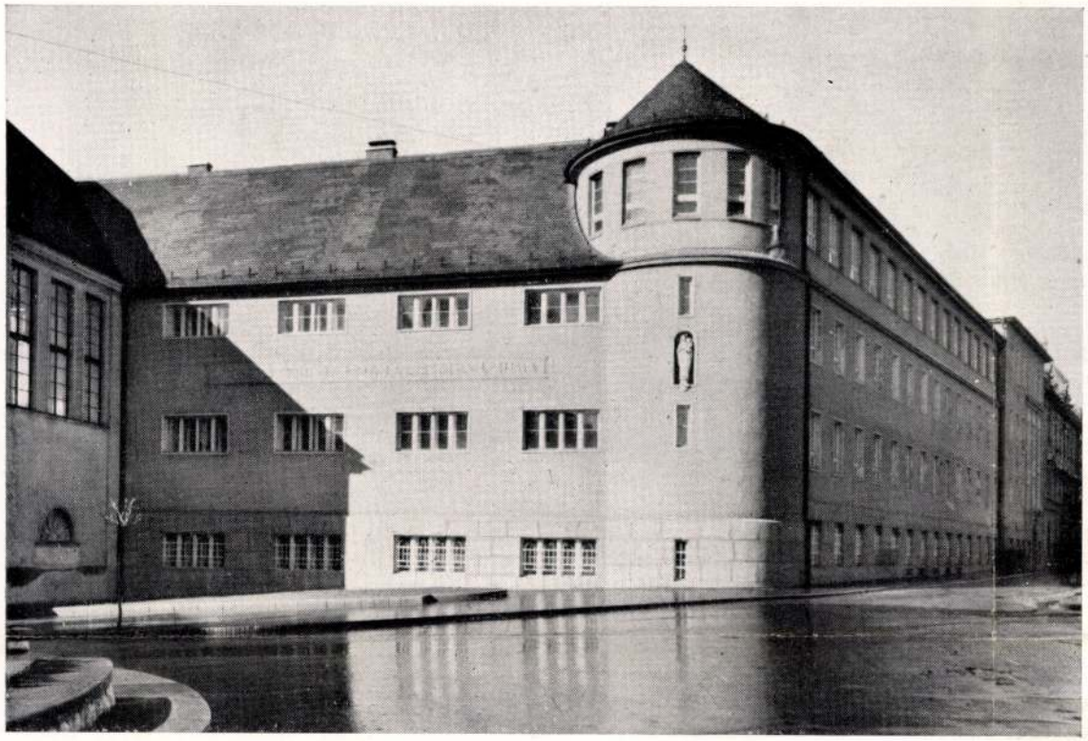

Az új épületrészt tervezték **Nagy Márton** (Budapest) és **Kőszegi Gyula** (Pécs). A fenti képen bemutatott kápolnát **Lauber és Nyiry** (Budapest). Kivitel: **v. Németh Béla** és **Tepes Ferenc** (Pécs).

Zsabokorszky felvételei

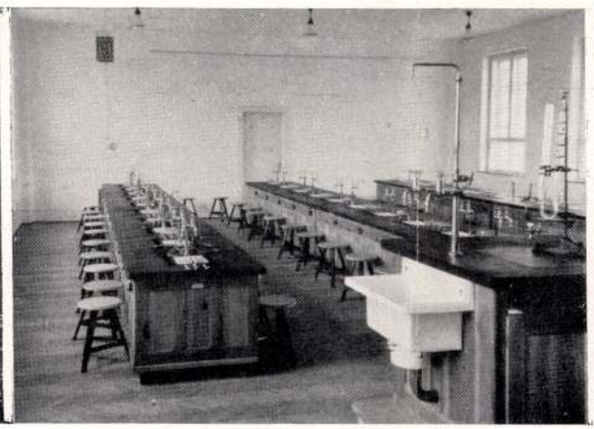

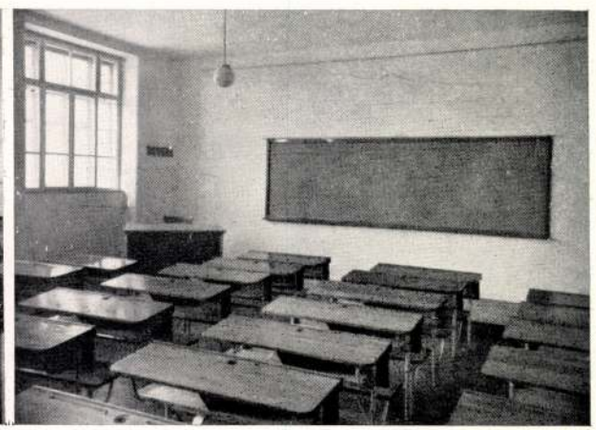

A Forbát-féle Viasz-portál, a Benyovszky-utcai bérház portáljainak fémbetűit készítette és a kaposvári úti villa bádogos- és szerelési munkáit végezte

MINKER JÁNOS
Pécs, Boltívköz 2. Telefon: 32-30

Nagy Martin
budapesti építész

Pécsi képek: Hoffmann László pécsi építész legújabb munkáiból

Zsabokorszky felvételei

Baloldalt: Kertész Gyula bérháza a Fiume-utcában
Középen: Höfler villa (Kivitel: Kristóf Károly)
Jobbról: Molnár Sándor családi háza a Kölcsey Ferenc-utcában

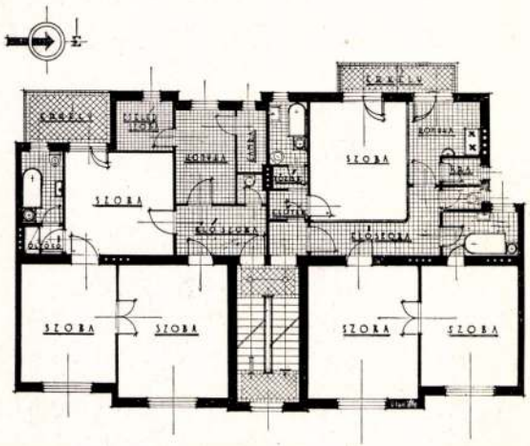

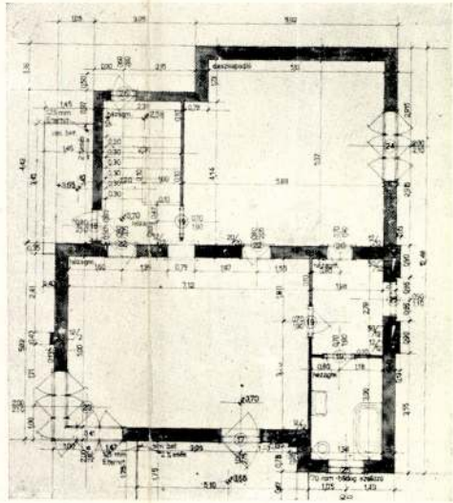

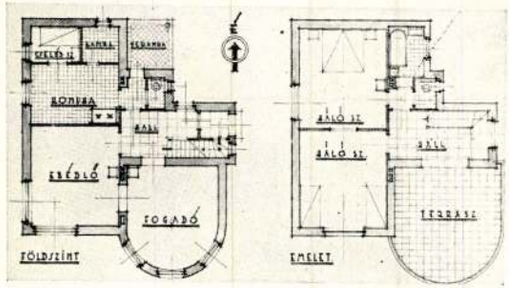

Balatonyi Sándor és Társai
gép- és vasipari vállalat
Pécs, Ráth-u. 25, telefonszám: 18-88

ZSABOKORSZKY JENŐ
okl. e. mérnök fényképészeti műintézete
Pécs, Perczel-utca 11, telefon: 16-44.
Műszaki felvételek, diapozitivek, reprodukciók. Keskenyfilm-felvételek.

GRÓF KLEBELSBERG KUNÓ AZ ÚJ ÉPÍTÉSZETRŐL

Az Új Építészet Nemzetközi Szövetségének (C. I. R. P. A. C.) magyar csoportja memorandummal fordult gróf Klebelsberg Kunó kultuszminiszterhez is, arra kérte a kultuszminisztert, hasson oda, hogy a vezetése alatt álló illetékes hatóságok szenteljenek kellő figyelmet az új, korszerű építészet elveinek, mint eddigi nagyfontosságú eredményeinek. Továbbá a fiatal magyar építészek támogatását kérte olymódon, hogy a kultuszminiszter úgy írjon ki pályázatot, amely hangsúlyozottan új alaprajzi beosztást, új formákat kíván és a bírálóbizottság megfelelő, korszerűen gondolkodó, előítéletektől ment szakemberekből álljon. A kultuszminiszter átvette a memorandumot és kijelentette, hogy az abban foglalt kéréseket megfontolás tárgyává teszi és elhatározásáról annakidején értesíteni fogja a magyar csoportot.

A miniszter válaszában kifejtette, hogy külföldi útjai alkalmával módjában volt meggyőződni az új építészet nagyszerű fejlődéséről, látta a hatalmas új alkotások sorát Európa nyugati országaiban. A németországi új iskolák hatalmas ablakaikkal, világos tantermeikkel, egyszerű, de szabatos kiképzésükkel kitünően megfelelnek céljuknak és a bennük felnevekedő nemzedék erős lesz, egészséges és munkabíró. A fénytől átitatott új iskolák és házak a kultuszminiszter tetszését vívták ki. Gróf Klebelsberg nézete szerint az új építészet nem elszigetelt jelenség, hanem az új európai korszellem megnyilvánulása, amely a művészet minden terén mindinkább megteremti a maga egyéni kifejezésmódját. Mint ahogy a mai költemény különbözik a húsz év előttitől, úgy nagyon természetes, hogy a fejlődés örök törvénye szerint a mai épület, a mai lakás különbözik az elmult évtizedek építészeti alkotásaitól. Az ember átalakult, nézetei, világfelfogása megváltoztak és művészetében igyekszik ezt kifejezni. Európa nagy szellemi áramlatainak nem szabad országunk határán megtörni és a magyar ifjúságnak részt kell venni az új, egészséges és korszerű építészet alkotó törekvéseiben. Az új igények és új szerkezetek új kifejezésmódot adnak, melyektől elzárni a magyar ifjúságot nem lehet és nem is szükséges. „Az új építészet az új szellem kifejezésmódja — mondotta a miniszter úr — és helyesnek tartom, ha a magyar fiatal generáció a nemzeti tradíciók tiszteletben tartása mellett, az új építészet törekvéseivel is kellő módon foglalkozik."

h . . . a

A KISOTTHON

A tervezés körében nincs kis feladat. Ellenkezőleg, a legszerényebbnek látszó rejti magában legtöbbször a legkülönbözőbb és legfinomabb változatokat, amelyek megfelelő mérlegelésén múlik a megoldás jósága.

Semmi sem igazolja ezt jobban, mint a némettervezők évtizedes küzdelme a jó kispolgári és munkásotthonok kialakításáért. Jó alatt értve természetesen — a gazdaságosság maximuma mellett — az igények lehető tökéletes kielégítését, sőt annál többet: a kisemberek részeltetését a lakáskultúra áldásaiban annak ellenére, ha bennük a vágy az otthon kényelme után nem is él túlságosan.

Általában a tervező feladata mindig: a lehető legjobbat a lehető leggazdaságosabban! De éppen a kislakásnál és ennek tömegben való előállításánál kell ennek a követelménynek minél tökéletesebben megfelelnie.

Az állam és a társadalom egyik legfontosabb szociális feladata, hogy minél több proletárt léptessen polgárrá elő, erre pedig a saját otthon megteremtése mindennél alkalmasabb eszköz. **Mert akinek biztos födél van a feje fölött és emellett még egy darabka magaművelte kerten is legeltetheti a szemét, annak már van veszteni valója, az már a magántulajdon alapjára helyezkedett,** tehát önkéntelenül is a mai társadalmi rend fenntartójául szegődik.

Sajnos, nálunk ez a felismerés még nem érlelődött programmá s ezért állandóan napirenden kell tartanunk a kis otthonok és az ezek legmegfelelőbb gyüjtőalakjául szolgáló sorházak ügyét, amely van olyan fontos és általános érdekű, mint sok egyéb városrendezési probléma.

Minél drágább, tehát általában a város központjához minél közelebb fekvő telek áll rendelkezésre, annál magasabb épületbe kell összezsúfolnunk a kislakás-egységeket, így pedig a kertes otthon előnyei elvesznek. Ezért van szükség a minél keskenyebb parcellára, mert az még belső telkeknél is aránylag kis megterhelést jelent az egyes lakás számára. A tapasztalat szerint már 500 méteres uccafront mellett kielégítő sorházalaprajz állítható elő.

Ilyen az itt bemutatott sorháztípus is, amelyhez hasonlót 1925-ben Baján épített e sorok írója a rokkantak számára. **(Ott az új építésügyi szabályzat már intézményesen biztosítja az ilyen sorházak számára szükséges kis parcellák alakíthatóságát is!)**

A terv szerinti kislakás lakószobája főzőfülkével van ellátva s ebben van a zuhany is, fölötte a födémtartókra fölfügesztett viztartány-

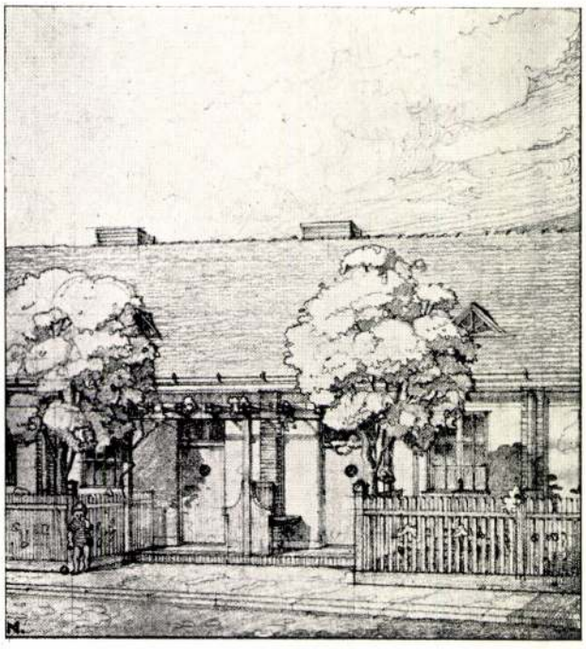

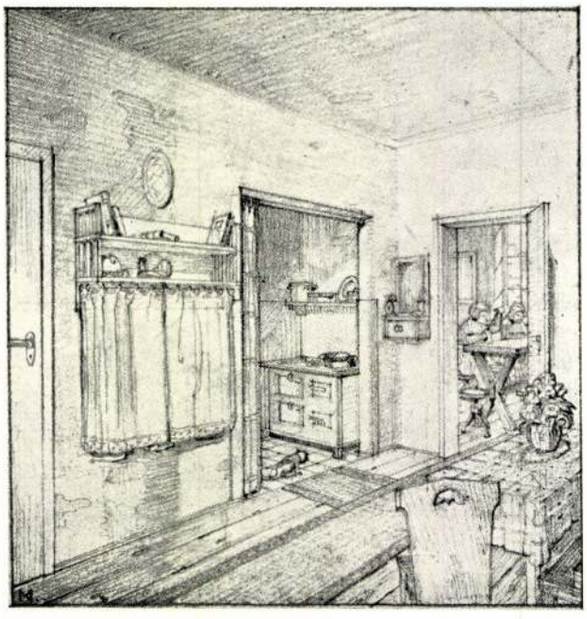

nyal. A másik szoba nappal műhelyül szolgál, hogy a család háziipart (varrás, kézimunka, selyemhernyótenyésztés, stb.) űzhessen. Éjjelre az ágyak lehajthatók anélkül, hogy egyebet, mint székeket kelljen elmozdítani. Hálóhelyül szolgál a lakószobában levő pad is, amely széthajtható ülődeszkával bír, benne pedig a derékalj és ágynemű tartható. A kamra a padláslépcső alatt foglal helyet külön szellőzőcsatornával, amely a főzőfülke szellőztetésére is felhasználható. Pince helyett a kamra egyrésze 40—50 cm-rel lemélyíthető, ez a rész romlandó élelmicikkek számára már elegendő hűvösséggel bír. A padlástérbe szükség szerint egy-két hálókamra is beépíthető, aminek nemcsak sokgyermekes család esetén van jelentősége, hanem az albérletbeadás lehetősége miatt is.

A házi vízvezeték is a lehető legegyszerűbb. Egy kis kéziszivattyú szolgáltatja a vizet a konyha, zuhany és legföljebb még a veteményes öntözése céljaira. A lefolyó a virágos kert alá vezet, ahol a szennyvíz elszivárog. Az árnyékszék szándékosan nem vízöblítéses, részint, hogy a csatornázás költségei elessenek, részint pedig, hogy tartalma trágyázási célokra értékesíthető legyen.

A szerkezeti megoldásról elég annyi, hogy a teherhordó falak a határfalak. Ezek viselik a födémen kívül a födélhéjjalást is, amely akár vaslemez, akár hullámos palalemez lehet vaslemezeken. Födélszék tehát nem kell és így a padlástér is igen jól kihasználható.

Ennek folyománya lehet az, hogy a többi főfalak és válaszfalak vályogból, illetőleg vertfalból is előállíthatók, azokat a „Selbsthilfe" módjára a munkás és házanépe maga is elkészítheti, csökkentvén ezzel is az építési költségeket.

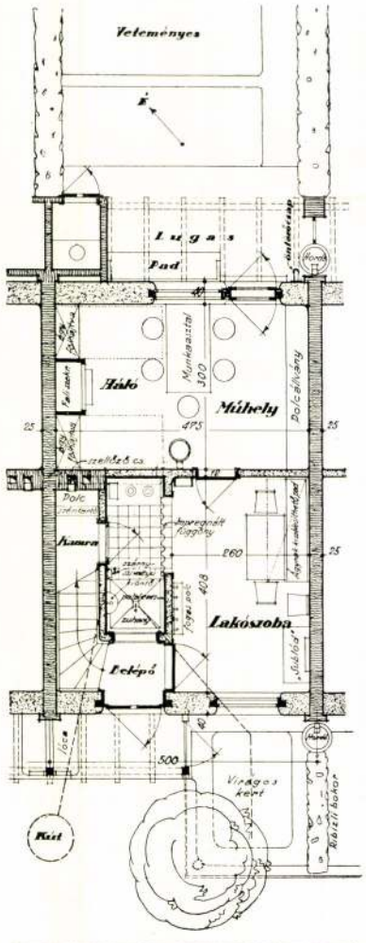

Nagy Márton: Bajai kisház

Folytatás a 163. oldalon.

Tér és Forma

1930. 4. sz.

Nagy Márton MDK

Pestujhelyi r.k.polgári leányiskola I-III.

Miccarnok 1933. Klebelsberg Kunó emlékkiáll.

Nagy Márton MDK

A bajai III. Béla Reálgimnázium:

Főbejárat, Utcai főhomlokzat, Előcsarnok, földszint, utcai homlokzat, Előcsarnok, Első emelet, Udvari homlokzat

Micsarnok 1933 Klbelsberg Kuno emlékkiáll.

M.D.K.

Nagy M.[árton], építész

a IV. sz. kongresszusi téma /Az épitész szerepe ipari épitkezésekhél/ albizottságának titkára.

XII. Congrès International des Architectes Budapest 1930. Compte-rendu. Bp.1931. 19.old.

MDK

Nagy Márton és Károlyi Antal ép.mérn.
társulva.

három elismerö oklevél, egyenlö helyezéssel.
Ezek egyikét nyerték el.

A mérnöki székház tervpályázat eredménye.
Pesti Napló. 1938. jan.15.

MDK

Nagy Márton

Tervezte a sertésközvágóhid korszerü átépitését s a nagycsarnok uj rakodóját.

Halász: A szfv. 1939 évi középitkezései. 194o. 31.32.4o.54.1.képpel.

MDK

Nagy Márton, ép.

Az orsz. Lak.ép.Tanács hat áll. bérházra hat csoportban jelölte ki az építészeket. Fenti az I. csop.-ba tartozik.

Az áll. lakásépitö akció.
MÉM 1925. XXV. évf. 1-3.sz. 3o.l.

MDK

Nagy Márton, ép.

Tiz holdas kisgazda otthona. Tollrajz.

Műcs.-OMKT.1921. Tavaszi kiáll. Kat.19.1.

MDK

Nagy Márton építész

Halászközép 1941. Tervrajzok

Nagy Márton

aláírása is szerepel annak a fényképnek a hátlapján, mely W. Gropius budapesti látogatása alkalmából, 1934.febr.5-én készült.

Bodzi Ferenc: Gropius pesti fényképe. - Magyar Építőművészet, 1970.1.sz. 54. l.

NAGY MÁRTON

ÉPITÉSZ.

JELEN VOLT WALTER GROPIUS ELŐADÁSÁN A MAGYAR MÉRNÖK ÉS ÉPITÉSZ EGYLET BUDAPESTI SZÉKHÁZÁBAN, 1934. FEB. 15-ÉN.

BODRI FERENC: GROPIUS PESTI TÉNYÉRE.

MAGYAR ÉPITŐMŰVÉSZET, 1990/1. 54. LAP.

Nagy Márton

A zirkás tudóbeteg nanalóriumát, ill. pav-ját tervezte, ugyanúgy a körp. leányiskola épületét.

Miskolczy Ferenc, Baja Képzőművénete a XX. n-ban. kézirat. M.D.K. – C-11, 599/2

6l.

Nagy Márton épitén

Térés Forma, 1930

III. évf. 161-163.
Nagy Márton: kis otthon.

Építészet - világi

Sorház – Vágó Márton

Tér és Forma, 1930

III. évf. 161–163.

Lux Márton: Kis otthon.

Nagy Márton

a pályázaton dicsé-
retben részesült

l.

Halászvárosházakiben

20. l – 62. l.

Tárgykivonat: A margitszigeti meglevő kő-
tárban feliratok és utmutató
térkép elhelyezése.

Idegen ügyszám : .....

Mellékletek száma : .....

H a t á r i d ő : .....

országos Bizottságának !

z.számu levelünkre való hivatkozással
got, hogy a szóbanforgó ügyben véleményét
sziveskedjék, hogy a szükséges munkák
etők legyenek.

Nagy Márton

építész

a soroksári-úti Segítő Mária-templom Zártkörű tervpályázatán részt vett, de megbízást a kivitelre nem kapott.

Halászkörzép 1940

31. 8.

Rsz. **95**. **Építési költségvetés, beliv.** Nyom. és kaph. Joerges A. özv. és fiánál Selmeczbányán.

Nagy Márton
épitém

l.

Szendy K. Bpest
rékesf. körig. čok
1942. Bp. 1943. 391. l

er hó 25-én.

titkár.

M.D.K.

Nagy Márton, építész

a hét egyenlő 4800 p-ös díjat építész nyerte el az OTI pécsi tüdőbeteg-sanatoriumának pályázatán.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1939. LX. évf.

dec. 28. sz. 5. old.

M.D.K.

Vallaikoxók Lapja. Bp. 1939. IX. évf.

sz. old.

M.D.K.

Nagy Márton, építés

az öt egyenként 2200 p-ös díjak egyikét nyerte el az OTI hétemeletes zártsoru házaira kiírt eszmei terepályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 7. sz. 5. old.

M.D.K.

Naa, Márton, épitész

terve dicsérettben és 400 p. dijárásban részesült a főváros XIII. ker. Hajdu-Fáy utcai iskolájára kiírt eszmei pályázaton

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf.

ápr. 3. sz. 5. old.

MDK

Nagy Márton épitész

Halász közép 194o 96-98 l. Képekkel

~~Dümmerling Ödön~~ és

Nagy Márton

tovább

építésvez

tervezet IX. Sértés-
közvagóhid nagy szuró-
csarnokának átépíté-
sét 1939-40-ben.

Halász Közép 1940

96-98. l.

Képekkel

K

Zalyan 1912 szeptan 23

A Magyar orszagi Müemlékek

Tokintetes Bizotsagának

Budapest

a 721/1912 számú

Értesittés szerint

van szerencsém ide csatolni

egy darab Egy Ezer Koronával

szolá Nyugtát a mely szerint

Nagy Márton.

építész

Klebelsberg emlékkiállítás - Magyarokban-építési tervével szerepel.

Pesti Hirlap
1933.11.12.

M.D.K.

Nagy Márton, építész

terve 1200 p-ös meg. vételben részesült az OTI Központi rendelőjének pályázatán

Vállalkozók Lapja. Bp. 1941. LXII. évf. jul. 17. sz. 4. old.

MDK

Nagy Márton

Tervével résztvett a budai távbeszélő központ tervp.-án, tervét nem dijazták.

Dr.Fábián Gáspár: A budai távbeszélő ...

Épitő Ipar - Épitő Művészet, 1923.Jul.1.
85,86.lap

MDK

Nagy Márton

Negyvennyolc pályázó...a Közp.Városháza ujjáépitésére.
Magyarország 1946. márc. 13. 1o.1.

Nagy Márton MDK

Tiz holdas kisgazda otthona, tollr.

Mücsarnok 1921 tavaszi kiállitás

M.D.K.

Nagy Márton. építés

az öt db. 2200 p-ös egyenlő díjak egyikét nyerte el az 9 T! hétemeletes, zártsoros bérházai za hiírt szűkebbkörű pályázaton.

Vállalkozók Lapja, Bp. 1940. LXI. évf.

nov. 7. sz. 5. old.

M.D.K.

Nagy Márton, építész

és Kőszeghy Gyula ter-
vei szerint ujjáépítik a pé-
csi cisztercita gimnázium-
mot. kb. egy millió pengő
költséggel.

Vállalkozók Lapja. Bp. 1934. LV. évf.

jul. 18. sz. 5. old.

MDK

Nagy Márton, ép.

63. Pestujhelyi r.k.polgári leányiskola, a6, b/, c /.

Klebelsberg emlékkiállitás. 1933. Tárgym. 19.1.

MDK

Nagy Márton bpesti épitész

Janszky, Szivessy és Nagy Márton épitészek
vármegyei bérhazak Baján (2 drb.)

Rapcsányi 220.l.

Nagy Barton Ignácz építész

Jánossy, Istvánné és Nagy Barton építészek
vasmegyei bérházak Balján (2 ark.)

Kupcsenyi 220.J.

MDK

Nagy Márton épitész Budapest és Kőszegi Gyula épitész Pécs

tervezték a pécsi cisztercita Nagy Lajos gimn. uj épületrészét. Repr.

Tér és Forma 1937. 4. sz.

MDK

Nagy Nártons, épitész

Bajai laktanya. Repr.

Rátstr. 314.1. -

NAGY Márton építen

~~Kalocsa.~~

Baja, Miamagunk is kolonóvének kápolnája, 1929.

M. Építőipar, 1993/5. 149. p. stk.

Szerk.: Művészet I. Lá
1382.(kiállítási katal
203, különösen 192, 20
2. NAGY I.-VÉGHELY D.-NAG
Oklevéltár 2. Bp. 1890.
3. Budapesti Történeti Mú
239.; BALOGH J.: A mûvé
Bp. 1966. I. 297, 298,
4. AUGUSZT G.: A porvai sí
XIV (1880) 220-221.; BÉ
egyházai és várai a köz
100. kép.
5. WAGNER, C.: Analecta Sc

M.D.K.

Nagy Márton

A tavaszi nagy tárlaton, a Mücsarnokban kiállitott 443 kép és szobormü között szerepel müve az épitészmüvészeti részen.

Képek, szobrok - festők. szobrászok c.
Szinházi Élet. Bp. 1921. juni. 26. - juli. 2.
X. évf. 26. sz. 23. l.

Nagy Mária

„ Tehéncsorda " (olaj)
„ Kecskét őrző " (olaj)
„ Kirakatnéző " (olaj)
„ Szombat délután " (olaj)
„ Udvar " (olaj)

Irodalmi Színpad 1975/4

Nagy Márton /Révkomárom,1901.aug.31./: festő.

1920-1924 a buadpesti Iparművészeti Főiskola növendéke.

1924- ben visszatér Komáromba, egy ideig rajztanárként működött. Bekapcsolódott a Jókai Egyesület Szépművészeti Osztálya tevékenységébe. Tagja lett a Kunstvereinnek, majd a később megalakult Magyar Tudományos Irodalmi és Művészeti Társaságnak /Masaryk Akadémia/, a Szlovákiai Új Magya Művészek Társaságának /SZUM/.

1924-1929 tanulmányútjai során Bécsben, Párizsban és Észak Itália több városában járt.

1945- ben Kőszegre,Nagykanizsára és Tatabányára került mint rajztanár.

1955-1965 nyugdíjba lépésének idejéig rajztanárként tanított Komáromban /MNK/.

Korai képeire a sötét árnyalatú tónushasználat jellemző. 1930 után színhasználata kivilágosodik, és szemlélete a társadalmi problémák felé fordult. A téma túlfűtött hozzáállásából adódik, hogy néha megbillen képeinek kompozíciós szerkezete, és grafikai lapjai "szociális riportnak" hatnak. Kedvelt ábrázolási témái a falusi zsánerjelenetek, a városi proletár családok élete, sőt foglalkozott portré- és tájképfestéssel is. Ismertek szociális tematikjú rézmetszetei, litográfiái.

Kiállításai: 1924 - Kassa, Kazinczy Társaság Művészeti Tárlata,
1924 - Komárom "JESZO" tárlata,
1925,1926,1927 - Komárom, "JESZO" tárlatai
1939 - Érsekújvár, Kassa,
1951, 1952 - Nagykanizsa,
1974 - Komárom, Dunamenti Múzeum.

Irodalom: Brogyányi k.:Festőművészet Szlovenszkón.Kassa,1931.
Váross M.:Slovenské vytvarné umenie 1918-1945.SVKL. Bratislava,1960., 283.old.

FAMETSZET
NAGY MÁRTON
V. ÉVES
GRAFIKUS

GRAFIKAI SZAKOSZTÁLY. TANÁR: HELBING FERENC

Iparmüv. Isk. Évk
1934-36. Bp. 1936.

Nagy Marton

Nagy Márton MDK

Inasok öröme

Műcsarnok 1939 Derü a művészetben

M.D.K.

Nagy Márton festőművész

A Nemzeti Szalonban rendezett kiállitásról rövid beszámolót hoz a lap "Felvidéki Müvészek" cimmel. A kiállitó müvészek között szerepel a müvész is.

Film Szinház Irodalom, Bp. 194o. márc. 15-21. III. évf. 11. sz. 23. lap

MDK

Nagy Márton

"Adóhivatalban"c.vászna a Kassán rendezett felvidéki képzőművészek kiállitásán.

Sándor László: Felvidéki képzőművészek seregszemléje Kassán.

Magyar Nemzet 1939.máj.14. 13.o.

Vajda Lajos

Ámos J. véleménye róla.

Németh Lajos: Ámos Imre naplója
Napkelet-almanach 1964/1. 257. l.

Nagy Márton, festő

Résztvesz a Masaryk Akadémia kiadításán
(1935. okt. 19. – nov. 4.)

Turczel Lajos: Magyar művészeti élet az első csehszlovákiai köztársaságban. Irodalmi Szemle 1966/7. 655. l.

Nagy Márton

szerepelt a Rassai Kasinczy-Társaság

képzőművészeinek kiállításán.

M. H. 1939. V. 9.

MDK

Nagy Márton, graf.

Iparm. Isk. Évk. 1934-36.

43.1.

Nagy Márton MDK

Inasok öröme

Műcsarnok 1939.
Derű a művészetben kiáll.

MDK

Nagy Márton festő

Komáromban élő kőmüves

Magyar Őstehetség kiáll. katalógusa, 1935. jun. 1.

11. l.

MDK

Nagy Márton festő, Komárom

Sávoly M: Képzőműv. kiáll. Pozsonyban. Magyar Minerva, 1935, nov. 15. 280-281 l.

MDK

Nagy Márton, festő

(Komárom)

(Izmos tehetség, nép jövő elé néz.)

Rikkancsfiúból lett művész.

Komárom – Jókai Egyes. – Felvidéki műv. kiáll. – 1925.

Magyság, 1925 nov. 14. – 15:1.

MDK

Nagy Márton festő

Egri V: Szlovenszkói magyar képzőművészek kiáll.
Nyugat, 1936, jan. 85-87 l.

Nagy Márton

grafikus

1929-34

Iparm.Isk.Évk.
1930-34. 46.1

HOLICSI FAJÁNSZOK

Szenteltvíztartó Veronika.

Sárga kínai modorú tányér.

Szenteltvíztartó.

Mártásos tál.

Két csésze.

XVIII—XIX. század.

KORSÓ,
fajánsz, kék dísszel és 1740-es évszámmal.
Erdélyi munka, 1740.
Gerevich PA, 258. l.

FALI SZENTELTVÍZTARTÓ,
szines, fajánsz, Nepomuki Szent János alakjával
és 1768-as évszámmal.
Késői habán, 1768.

KORSÓ,
fajánsz, AM 1797 felirattal.

BOGNÁR-CÉHKORSÓ,
szines fajánsz, 1798-ból.
Késői habán.

KORSÓ,
fajánszból, állatos.

Nagy Márton

grafikus

1934. február. jó

Iparm. Isk. Évk.

1930-34. 48. l.

Nagy Márton

festő

l.

Szabad Művészet

1957. 85. l.

902. : Érkezett: augusztus 14.

...ú leiratom kapcsán értesítem az orsz.
Belemügyi miniszter úr átirata szerint
...m helyreállítási munkálatai még
...erve s hogy vállalkozók végszámlá-
...tatták, miért is a felülvizsgálati el-
... kell tartani.
Augusztus hó 5én.
...hagyásával:

Nagy Miáton

festő

rajztanára budai

cisztereknél –

Idősebb ember, a

muscsarnoknak rendes

kiállítója volt.

Közelebbi adatok be-

szerezhetők Kurtapa-

taki Kovács Pál tra-

fikos festő réven

1950. márc. 9.

Bontottuk.

Oszony 19

2. Érkezett: február hó 10.

A

zottsága meltósa-

nökségének

Budapesten

atalos tisztelettel értesítjük,

nyi „Clarissza templom"

MDK

Nagy Márton, Komárom

Magyar Müvészet 1928. 317.l.

Nagy Márton

MK

szerepelt a Tatabányán rendezett kiállításon.

Juhász Antal: A Komáron megyei rajztanárok kiállítása.
Pedagógusok Lapja, 1963. jun. 20.

MDK

Nagy Márton

Képzőművészet 1933. 58. sz. 59.1.

FOTÓ: TÓTH LÁSZLÓ

Az Öregek Otthona: Csernák Zoltán, Nagy Balázs, Tallián Rita, Koszits Attila, Lőrincz László, Odrobina Tamás, Kálóczy Attila és Sándor Péter

Present Perfect számokban. De a Pécsi Alkalmi Színházat vezető *Hardy Péter* vendégszereplését az *Ittunk a híd alatt* című dalban sem a véletlen hozta, korábban a zenekar néhány tagja vele muzsikált a *Bizonytalanság* együttesben.

Az *És...*, meg a *Post Restant* – ha a szokásos skatulyát használnánk – a lírai artwave dalok közé tartoznak, repertoárjuk gyöngyszemei. A finom szövetű lebegős hangkép és a melankolikus hangulatot áraszító zenei kifejezésmód mellett másságuk a szövegekben formálódik meg leginkább – mondhatnánk verseknek is, de a zenével együtt kifejezőek igazán, mint egy filmben, beindulnak a képsorok.

Sokszor maga a cím is értelmezés kérdése. Intellektuális töltetű gondolati és képi váratlanságok, abszurd módon torzított, mégis pop-konkrétságú szövegtöredékek, posztmodern, szintetikus, szürreális-ironikus rétegek, filozofikus-metafizikus téridőutazás, sokszólamúan megszerkesztett zenei-indulati háló, fel-felbukkanó kulturális utalásokkal (Wim Wenders, Nick Cave, Lou Reed, Batman, Ingmar és Ingrid Bergman, Freud, pszichológiai hivatkozások stb.) és némi polgárpukkasztással. Indulat, szenvedély, szex és szerelem, humor, késleltetés montázsként összetapadva, egymással elkeveredve, sőt egymásba oltva közvetítenek az egész és a részpillanatok és azok megélései között.

A nem szokványos szövegek absztrakciója fokozza vagy ellenpontozza a zenei hatást, ami megannyi stíluselemből (minimál, folk, etno, jazz, rock, experimentális zene stb. – a zenekar kitalálmánya: a földalatti barokk jó poén...) repetíciókkal születik meg. Módszerük a harmonikus részeket disszonanciával, illetve a szépnek ható zenei megoldásokat a szöveg poénjaival kontrapontozni, netán giccsesbe hajló dallamokat is ugyanígy ellensúlyozni. A csavar az akár konzervatív füllel is befogadható, néha kifejezetten kellemes zenei formába csomagolt intellektuális mondanivaló tálalása. Az egyszerű slágerszerkezettel operáló közönségkedvenc *Tavasz van* erre a legjobb példa. A *Csillagokon járok* felfogható akár jazzparódiaként is, improvizációkkal tűzdelt jó hangulatú kompozíció, szaxofonkacagásokkal:

Csillagokon járok (Odrobina Tamás)
Csillagokon járok és a beton az ég
Angyalgarnitúra lohol nyomomban
Pillants rám ez nekem elég
Ki tesz egy lépést irányomban?

Édes kis ócska merész bújócska
Érett gyümölcs koppan a kövön
Kíváncsi megvetés szomorú mocska
Kalandok unalma hamis öröm

A tükör melyet benőtt a pára
Egy véletlenül megélt simogatás
Mi jogosít fel egy éjszakára
Megfakult arcok vagy valami más

Angyali „fasizmus" ó ez a ritmus
Az utcán zajlik a hajnali tánc
Árnyékra taposó szomorú rítus
Lezser bánat letépett lánc

Most ő van előttem a köd utánam
Megreked az éj sötét tömbje
Fény, kuncogás, zene, áram
Virradó lányok keringője
Megrázó hajnali tánc...

Mindebbe belesűrítve az évezredes nagykultúra és a mai kor ahhoz mérten adott pillanatokhoz köthető jelenségei, sokszor mélyen személyes jelleggel, politikamentes, avagy feletti művészetként, valóságos vagy virtuális szellemi és társadalmi igények megjelenítésével, néha a görbe tükröt is felmutatva, az artisztikus törekvéseket és a neoprimitívizmust ütköztetve zenében és szövegben – alternatív attitűddel. S mindezt nem mereven kezelve, hanem teljes természetességgel interpretálva.

Az egykoron a Bárdos Deák Ági, Méhes Marietta vonalról rajtolt Tallián Rita vibrálóan szuggesztív egyéniség, hangja előnyére mélyült az idők folyamán, éneke, rapszerű szövegmondása remek ritmusérzékkel párosul, direkte csúszkálós intonálása stílusos. Duójuk Koszits Attila deklamálós, átütő erejű szövegmondós énekével erőssége a csapatnak. A dramatikus előadásmódot jól váltogatják a „szimpla" énekmegoldásokkal, mikor mi kell a kívánt hatás eléréséhez. A két énekhang külön-külön szólóban is süt, de a két személyiség együtt, egymásra rezonálva egészen új dimenziót nyit meg. Koszits egyéni gitárjátéka széles stílusismeretről tanúskodik, érezhetően letisztultak benne a különböző műfajok, melyekből kiindulva választ egyszerű, de feelinges megoldásokat, és ha kell a virtuozitás sem esik nehezére, szurkálós gitármegoldásai, improvizatív szólói sem a mindennap hallható sablonok. Kálóczi Attila igazi színpadi jelenség, kitűnő ritmusgitáros, ő sem a sablonok embere, a tisztán csengő akkordok és szokatlan dallampárosítások mestere, aki korát meghazudtoló vitalitással lendíti be a bandát. Lőrincz László ha kell óramű pontossággal szolgáltatja a ritmust, de a gyorsulás-lassulás sem okoz gondot neki, ahogy a számokon belüli gyakori váltások sem. A zenekar elszállásaihoz is biztos alap, dinamikai megoldásai a legkeményebb dobolástól a finom játékig példaszerűek, a modern groove-os technika sem okoz gondot neki, mint a folkos, jazzes hangsúlyozások sem. A ritmusszekció másik tagja, Sándor Péter basszusgitáros a másik biztos pont, dallamos megoldásai, futamai élményszerűek, de a hangsúlyokra épülő egyszerű alaphangjátéka is nagyon üt. Odrobina Tamás szaxofonjátéka a Pere Ubu és a Bizottságos Wahorn játékát idézi, mozgó intonálásaitól valami hihetetlen indie sound alakul ki. Nagy Balázs abszolút allround zenész, szaxofonozása nagy élmény, a fiatal hazai jazzmuzsikus generáció egyik legjobbja, de láthatóan jól érzi ezt a fajta alternatív muzsikát is, amelybe azért néha egészen free-be hajló szólókat is elereszt, mint pl. a Kicsi Sátánban. A mindössze 18 éves Csernák Zoltán billentyűs hangszerén jól eltalált harmóniákkal, kitartott hangszőnyeggel, s ha kellett általa kitalált hatásos dallamokkal illeszkedett az áthangszerelt számokba, visszavisszaidézve a zenekar korai *földalatti barokk* stílusát.

Azért ennyi ideig az undergroundban megmaradni nagy szó. De talán épp emiatt váltak országosan is ismert kultuszzenekarrá, hogy nem adták fel elveiket. Megpróbáltak csak saját magukra támaszkodva önállóan és függetlenül működni, megtartva szellemi és művészi, zenei szabadságukat, pedig bizonyára rengeteg lemondás árán tudták ezt a státust elérni. Nem a másik utat választották, mint a szintén 15 éves Kispál és a Borz, akik tudatosan végigjárták a fent felsorolt fellépőhely-állomásokat, s aztán egyre feljebb lépegetve, ezt választották megélhetésnek, erre tették fel az életüket és bejött. Az Öregek Otthona számára a zenélés nem elsősorban egzisztenciális ügy – nem ebből élnek –, hanem az önkifejezés szabadsága, tudni róluk, hogy nem is vállalnak el bármilyen felkérést. Pécs művészeti életének egyik különleges színfoltja a zenekar, egy olyan művészcsoport, mellyel a hivatalos kultúrpolitika nem is tud mit kezdeni, hová tenni műfajilag, intézményhez nem kötődnek, talán a képzőművészekéhez/szabadművészekéhez hasonlítható a helyzetük. Pedig talán a fentiekből érzékelhető jelentőségük, hogy a XX. század végének szellemi-zenei örökségét átmentették megújítva az új korba.

Péli Szilárd

Diszkográfia: –„Present perfect" MC 1991.
– „Simple Future" MC 1994.
–„1987–2002" 2 CD 2002.
– Space Öregek Otthona: „Kicsi Sátán" (remix kollekció) multimédiás maxi-CD 2002.
Irodalom: – Szőnyei Tamás: Az új hullám évtizede II. 1992.
– Rock Kódex zenei szakkatalógus 1994.
– Zoltán János: Képes Pop-Rock Enciklopédia 1999.
– cikkek: Dunántúli Napló és Új DN, Magyar Narancs, Indie 16, Pesti Műsor, Campus, Boulevard, Pécsi Extra

Akadtak a kiállításon szép számmal neves személyiségekről készült fotók is. Ilyen például de Gaulle tábornok végigvonulása a Champs-Elysées-n 1944. augusztus 26-án, vagy a művészek összejövetele a Fürge Nyúlban, Pablo Picasso és Louis Aragon az 1949. május elsejei béketüntetésen, a Lumière testvérekről készült fotográfia, Paul Valéry az íróasztalánál vagy Camus az Ostromállapot című darab próbáján. Ott állt előttünk Marguerite Duras 1955-ben, André Gide Giacomo Leopardi maszkjával, a szomorú tekintetű Marie Curie Iréne lányával, felsorakozik Jean Cocteau és a Hatok 1931-ből. Brigitte Bardot balett-táncosként billeg egy zongora tetején, Antoine de Saint-Exupéry pedig a Saint-Lazare pályaudvaron elegáns öltönyében úgy fest, mint egy próbababa.

Különös hangulatot árasztanak a világkiállításokról készült felvételek. Világkiállításokból ugyanis volt éppen elég Párizsban, hiszen az első 1867-ben nyílott meg III. Napóleon jelenlétében, majd az 1878-as próbálta meg feledtetni az 1870-es vereséget. Az 1889-es emlékeként maradt ránk az Eiffel-torony, ám a legfényesebbnek mégis az 1900-as bizonyult. Az 1925-ös az iparművészetet és a modern művészeti ipar termékeit állította középpontjába, az 1931-es a birodalmi fénykor tündöklését mutatta be, az utolsón, az 1937-esen pedig, mint azt az egyik felvétel szemléletesen mutatja is, farkasszemet néz egymással Németország és a Szovjetunió pavilonja, egyik tetején a birodalmi sassal, a másikén pedig Vera Ignatyeva Muhina monumentális szobrával, a Munkás és kolhozparasztnővel, amely erre az alkalomra készült. A képeken az ideiglenesen felhúzott, pazar pavilonok láthatók, olyan különlegességekkel, mint az 1900-as mesebeli építmény, az Elektromosság palotája.

Nyilvánvaló, hogy hasonló gazdagságú anyagot idehaza nemigen lehetne összeszedni, de azért szép számmal készültek errefelé is felvételek. A Várostörténeti Múzeum például remek gyűjteménnyel rendelkezik, képekkel és üvegnegatívokkal egyaránt. Kíváncsiak vagyunk arra, hogy ebben a gyönyörű, boltíves térben, ahol a Párizs kiállítást megrendezték, mikor láthatunk helyi anyagból kiállítást.

Cseri László

Művészetek Háza
2002. március 22.– április 30.
Nagy Márta kiállítása a Víz világnapján

Gazdag szigetek

Nagy Márta Ferenczy Noémi-díjas keramikusművész a komoly és kockázatokkal teli játék, a művészet művelésének folyamatában megtalálta azt az újabb kis szigetet, szigetcsoportot, amelyeknek segítségével kezének és fantáziájának leleményeit, műhelyének újabb termékeit felmutathatja. Tudtunk sokan a felfedezőutakról és a jelképkeresésnek korábbi kalandjairól, hiszen kiállításai rendre szereznek meglepetéssel teli örömöt az érdeklődőknek, a magyar kerámiaművesség progresszív tendenciáit követőknek. Ebben a most meglelt és itt bemutatott szigetvilágban minden, ami néven nevezhető szobrászati felület, hajlat, vagy egymás mellé rendelt forma, a titokzatos, olykor leplezetlen nőiesség fűszeres-frivol ízei idéződnek fel. Zamatanyagai a könnyen adódó egyoldalúságoktól mentesek maradtak, aránnyal keveredtek egymással és miközben e szobrászi paradoxonokat bőven tartalmazó szigetcsoport földkéreg talapzatából, majd az atmoszférájából az érzékek mintát vesznek, egy pillanatra sem feledhető: sem a szobrászi folyamat, sem a befogadása nem végezhető el a hagyományos értelemben vett kerámia dísztárgyak nyújtotta korábbi iskolákkal. Mert a szó legszorosabb értelmében vett formamegújításról van szó, olyan ötletekről, amelyek még fogalmi mivoltukban sem sok kapaszkodót kínálnak, hiszen valójában soha nem szigeteket, szigetcsoportot látunk, bármennyire is hasonló tárgyak vannak egymás mellé helyezve egy kiállításon. Ilyen munkákat még nem mutatott be, bár anyaga a porcelán maradt. Ilyen mértékben nem szakadt el még Nagy Márta a tapasztalati valóságtól, annak absztrakt geometrikus ismeretanyagától és érzéki forma-repertoire-jától. Láttunk már tőle nehezen értelmezhető közbevetéseket, tapasztaltuk, hogy miképpen hatnak a rátét textilszálak a mázas és mázatlan porcelánfelületeken. De nem láttuk, hogy miképpen lehetséges beleszerkeszteni a szoborba és alkalmas formák segítségével szinte kizárólagos jelentéssel felruházni a gravitációt. Ami, mint tapasztalat és elvont törvény, mindig is érdekes egy szobrászati mű értékelésében. Vagy úgy, hogy ellenállnak neki, vagy úgy, hogy semmibe veszik, de a nehézkedés megkerülhetetlenül tartalma egy épített vagy faragott plasztikai műnek. Nem mintha ez is egyoldalúan meghatározó volna Nagy Márta most kiállított munkáiban, hanem úgy, hogy a hullámokkal körülvett, folyvást épített óceáni atollok – apró korall állatkák visszamaradt kolóniájának kristállyá lett monumentális térszerkezete – képzetei szoborszerű jelként, akár felfüggesztve is „szerepelhetnek". A látvány elemei függetlenedhetnek is egymástól. A rózsaszín „kis kráter" középpontja az óceáni vízszintesben csak csillapítja a hullámok minden irányból dübörgő ostromát, a hullámok megtörve grafikai-plasztikai jellé válva akár fekhetnek is a kráter térdhajlatában. Habos, fehér, de porcelánból formált karikaként viszont akár lóghat is e hullámtér sűrítménye a kis kráteren, mint kabát a fogason. A körkörös hullámkörnyezet, a víz felszínére bukkanó korallvázak képtelenül tiszta színű építészete – ha bármely formában átírják azokat, mint Nagy Márta tette – felveheti a műtárgyak szokásos elhelyezésének bármely téri pozícióját. Fekhet, lóghat is. Viselkedhet műtárgyként.

Ennek a láthatatlan óceánokkal tagolt szigetvilágnak egymástól elszigetelt kis terrénumain Nagy Márta meg tudta emelni emlékezési és asszociációs gyakorlatokra épített eddigi valóságértelmezésének szintjét. Valósága művi valóság persze és van benne játék is, mint a „régiekben". De talált egy olyan metaforát (egyszerűbben szólva voltak ötletei, amelyekhez ragaszkodott, és szobrászi-szakmai következményeit is kimunkálta), ami a „mese" folytatását a korábbi művek jelentésszintjeit meghaladó komplexitással teszi lehetővé. Megmaradtak a fehér és kék kilágyított színei, de nem maradtak meg az arany, az egyiptomi paszta anyagai, nem a prehisztorikus szabású babafejek és skatulyák. Maradt az architektonikus megoldások iránti vonzódás, de nem maradt meg a történelmies stilizálás. A természet exteriőrjei vették át az építészet belső tereinek szerepét. Korábbi együtteseiben, tányérok közepére elrendezett csalafinta gyümölcseiben – ma így látjuk ezt – ott vannak a képzelet és érzékek szigeteinek kontúrjai. Ezek is összetett formák, körkörös és tektonikus rendezettségűek, mint a nagy gyümölcsöstálak, vagy történeti terepasztalok és nekrologikus színezetű hajótestek.

A titokzatos múlt most a tapasztalattal alátámasztott jövő és az álmok, a képzelet tágas horizontjával cserélt helyet. Úgy tetszik: túl vagyunk azon a korszakon, amelyben a múlttal történő együttműködést a kötelező újraolvasások és javasolt idézetek beépítésének meg nem kerülhető kötelességként értékeltük. Jóleső az előre tekintés és a távoli szigetek szabadságának

Párizs 1910, ... vagy talán 2002?
Egy fotó a „Párizs, egy évszázad fényképei" című kiállításról. Várostörténeti Múzeum, Pécs.

Nagy Márton

1.

- 1901. aug 31.-én született, komáromi hitiparos családból. származik
- 1920-ban felveszik a budapesti Iparművészeti Főiskoláta
- 1923-ban hazajött, otthagyva a főiskolát,
- a komáromi Kultúrpalota toronyszobáját használja műteremnek
- Lenhardt György, Berecz Gyula, később a Basilides fivérek csatlakozása révén 1924-ben megalakítják a Jeszőt (JESZŐ) - ettől kezdve rendszeressé vállnak a komáromi kiállítások - még ezen kívül Kassától Pozsonyig végigjárják a magyarlakta területeket
- 1925 ben tanulmányutra küldik,
- saját műterem építésére határozza el magát.
- a baloldali mozgalomhoz kötödik,
- Egyéni kiállításokat tart még Érsekújváron
- 1939-ben megrendezett „Felvidéki képzőművészeti" tárlatán szerepel 3 képével
- A budapesti Műcsarnok és Nemzeti Szalon is bemutatja,
- Behívják katonának - mikor visszatért két emlékművet tervezett
- közben megnősült

Nagy Miklós

2

- el kell hagynia szülőföldjet - áttelepítik Magyarországra - Kőszegen majd Nagykanizsán él.
- két lánya születik - ez némileg megvigosztalja.
- Komárom megyébe költözik, előbb Tatabányán majd Szőnyben, végül Komáromban helyezkedik el mint rajztanár.
- 1965-ben nyugdíjba vonul
- gyakori költözködése miatt műveinek kb. 20% elkallódott

Említve: Lenhardt György, Berecz Gyula Basilides Barna, Patay Éva, Rauscher György, Reichentál Ferenc, Ráfael Victor Szóbel Géza,

Simkó Tibor: A szegénysors komáromi festője. (Nagy Márton)

Irodalmi Szemle 1975/4

Nagy Márton

- Tallós Prohászka István harcostársa, jóbarátja
- 1920-ban együtt voltak az Országos Iparművészeti Szakiskola díszfestőkakos elsőéves növendékei (Berecz Gyulával együtt)
- visszaemlékezéseit, méltatását közli ez a cikk.

Szuchy M. Emil: Sors és korkép Tallós Prohászka István-ról
Irodalmi Szemle 1975/8

Nagy Márton

- a komáromi műv. mozg. aktív tagja
- Berecz Gyulával kapja meg az Egyesület első külföldi ösztöndíját
- Emlétve: Pátzai Pál, Riegle Lajos, Basilides Barna és Sándor, Nagy Márton és Antal, Staudt Mihály, Reichenthal Ferenc, Lenhardt György, Harmos Károly, Broczky Béla

Szuchy M. Emil: Emlékezés Berecz Gyulára

Kodalmi Szemle 1975/4

Nagy Kálton

„Nincs munka" - grafika

Irodalmi Szemle 1978/6

Nagy Károly

„Krumplihámozók" - 1935 (rézmetszet)

Irodalmi Szemle 1978/5

Nagy Márton

„Tallós Prohászka István"

– (rajz porté)

Irodalmi Szemle 1975/8

Nagy Márton

„Fókai"

– linómetszet

Kodalmi Szemle 1975/4

A
Józsefvárosi Kulturális Központ
szeretettel meghívja Önt és családját

Nagy Márta

festőművész tűzzománcaiból
rendezett kiállításra, amelyet

Hévizi Éva
festőművész,
a Tűzzománc Művészek
Magyar Társaságának elnöke
nyit meg

2001. november 16-án, 17 órakor
a
Józsefvárosi Galéria
Kamaratermében
(Bp., VIII. József krt. 70.).

A kiállítás megtekinthető november 28-ig,
munkanapokon 10-17-óráig.

Nagy Márton festőművész

Nagy Barna.

Műterem-látogatásaim során Nagy Mártontól távozom mindég a legeredetibb benyomásokkal, melyek egyformán érintik művészetének felfogását, hovatartozását, valamint társadalmi látókörének bizarr ötletességét. Prohászka mellett Szlovenszkón ő a legszociálisabban gondolkodó piktor s mint halljuk ez a művészete meghódította már Budapestet is, tekintve, hogy a »Magyar Őstehetségek« kiállításának legújabb szenzációja. Hisszük, hogy Benedek Péter, Nyergesi János, Káplár Miklós, Oravecz Imre és a többi kiállítók között Nagy Márton derekasan megállja helyét. Ez alkalommal érdemes lesz tehát foglalkoznunk művészetével.

Gondolatvilága alig érintve a kispolgári mentalitású érzelgős frázisvilágot, egy nagyvonalú szociális elgondolásba ívelt, melynek horizontja túlszárnyalta azt a szűk látókört, melyet a polgári ethika oly naív kishitűséggel még mindig magáénak vall. Igaz, Nagy Márton is átesett a polgári művészet egyes fázisain s képeinek thémái is polgáriak voltak. Művészetének ez a szakasza a dekadencia jegyében mozgott, mint ahogy dekadens az a miliő, amelyet kifejezett. Ebben az időben képein a forma dominált, a túlerőltetett és mesterkélt forma, mely hajlott a primitívek felé, de nem ösztönszerűleg, hanem rafináltan, túlhajtott hatásleséssel. Művészetének ez a szakasza nem tudott megbirkózni egy határozott és tudatos elvvel, mert világnézetileg is minden bizonnyal csak utóbb jutott el egy őszintén szociális elgondoláshoz, amihez ösztönös és logikus emberi énje levetette magáról az álkúltúrák naivságát. Ma teljes egészében a kollektív jellemzés felé orientálódik. Látva a társadalompolitikai és gazdasági hanyatlást s a véle párhuzamosan haladó művészi bizonytalanságot, tudatosan és ösztönszerűleg visszanyúl a régmultba s az ókeresztény művészettel keres rokonságot. Őszinte akar lenni, mint az volt s a mai szociális felfogásból is kiragadja az eszményit oly módon, mint azt az ókeresztény művészet is megtette. Ez az átfogó perspektívája határozottan ragaszkodik a helyi adottságokhoz s mindég ezt szimbolizálja, kiragadva a társadalmi problémák legmarkánsabb példáit, hogy véle a kollektivumot is képviselje. De nem sematikus ez a művészete, mert hiszen a pszichológiai árnyalatok ezerféle fajtája nyujthatja a témát és nem sematikus azért sem mert hiszen ott, ahol a séma kezd uralkodóvá lenni, ott már a hanyatlás észlelhető; Nagy Márton pedig a fejlődés útján van.

Művészetében soká kereste a formának olyanfajta megoldását, mely jobban simúlna a mai kor komplikált szerkezetű lelkületének

Új Élet (Kassa–Rozsnyó) 1934. 10. szám

cserélni, mert, jaj, mi lesz a gyerekekkel?... Ha nem segítene a szomszédok lelkében a nyomorúságon is átbuggyanó szánalom, ugyan mi lett volna már velük?... De akiknek maguknak sincsen, a majdnem-semmit szivesen megfelezik.

Vagy ahogyan egész természetesnek vette ő maga is és a körűlállók is, hogy a szertartás közepén egyszerre csak, honnét-honnétnem, betoppan az ura, aki otthagyta és feszes vigyázz merevségében várta és állta végig a cselekményt. Mintha mégis megtörte volna szivét a végső dolgok véres lehellete. Birkózott arca keménységével a belülvalók komor vihara.

Istenem, mennyit kell tűrnie az egyszerű embernek. És milyen magátólértetődően veszi el a Gondviselés kezéből a neki kimért szenvedést. Mintha csak ezért, csak erre született volna. Mi, az értelem és kultúra elfinomodott teremtményei, hangos-zokogású tragédiát zokognánk bele a végtelenségbe, ha csak felényi megpróbáltatások érnének. És itt mindez olyan természetes, mely egy-két szó hétköznapi természetességébe elfér. Vajjon nem a mélységet vájja-e ki ez a fájdalom bennünk, mely nálunk a panaszkodás sikongó sírásában elenyészik?... Mindenesetre, tisztelettel állhatunk meg felettük.

De érdekes még az az asszony is, aki eljött értem, a papért. Senkije, semmije ez a beteg, de már nem első eset, hogy egészen önzetlenül gondoskodik lelki dolgokban másokról... Vannak emberek, akik szórják a jóságot és hitet, szórják gazdagon, öntudatlanúl, szinte kifogyhatatlanúl. Adják ott is, ahol talán gűny és megnemértés jár ki érte, adják ott is, ahol nyílik feléjük a hála. Szinte nem tudnák nem-adni. Viszont másokban olyan mélyre kell lemenni, olyan sokmindent kell belőlük és róluk elhordani, ha egy kis jóságra ráakadni akarunk. De nem zúg-e ezeknél olyan mélységekben az árja, hogy a felszín csak ritkán kapja meg melegségüket? Hátha van bennük is annyi, mint a másikban, de ilyen a természetük? Hátha a szemérmesség és félrevezetés fátyolát borítják kicsillogó énjük szépségeire, hogy a csendben és békében megélhessék az Isten áldásának titkonhulló kegyelmeit ezért? Ki tudja ezt megítélni.

Mindenesetre, kire mi bizatott, azért felel és arról ad számot. Mi lenne a túlcsordúló jóságból, ha nem hagyott volna neki helyet a Teremtő, mely befogadja. Talán a befogadó alázat is ér annyit az Ő szemében, mint a bőségből ajándékozó szívesség. Ne ítéljünk, hogy ne ítéltessünk. S ha összehoz az élet jósághordozó szándékokkal, nagy hitet-melengető akarásokkal, gondoljunk arra, hogy nagyra mérte az Isten az adás vigasztalásának önépítő határait, de épen olyan nagyok az elfogadás és szolgálat egyszerűségének mélységei is. Zengő mélységek ezek a lét szegénységében, bennünk virágzik ki az élet nagyszerűségének Istentől-plántált csodafája, melynek ágai az égig érnek, s virágjának illatában az örök értelem szépsége hivogat magához...

kifejezéséhez. De a vonalat alig lehet már konbinálni s így áttért a színproblémára, a modern piktúra legfőbb kérdőjelére. Színelmélete a következő: elsősorban a színek elevenségére törekszik, mert velük fejezi ki az élet küzdelmeit, melyeket kell, hogy tisztán lássunk. A mai kor helyzete kilátástalan és sötét; de ezt nem szabad sötét színekkel szimbolizálni, mert ez részint értelmi zavarokba ívelhet, részint már megoldott festői problémákba ütközik. Utaljunk csak Rembrandra, aki ennek a módszernek teljes hatáskeltését kiaknázta. Nagy Márton a színeket értelmük szerint alkalmazza. A szín tisztán szimbolizáljon, összetételük tehát ne legyen tarka, de komoly, mélyen kifejező és szorosan simuljon a bensőség lényegéhez. Ebben a színelméletben minden színnek meg van a maga értelme. Pld.: zöld a remény, sárga az intelligencia, fekete sárga a harag színe stb. De a szín önmagában még sem elég, mert ez csak a néki megfelelő forma keretében érvényesül. A forma absztrakizált s teljes egészében alárendeltje a színnek. Nagy Mártonnál ez még nem kitisztult felfogás. Néhol zavaros, mert egy szélsőségesen szubjektív értelmiségből indúl ki s így szemlélete sokszor nem elég tárgyilagos. A keret primitív, de legyen mindég őszinte és sohasem rafinált. Ha ilyen lesz a forma, a szín is jobban fog érvényesülni.

Nagy Márton egyik legfőbb problémája a munkásság kérdése, mely komoly realitásokon alapszik, de hatóereje mégis egy mélységes szenzuális élményből indúl ki. Nagy Márton ezt gyakran érintetlenül hagyja és sokszor csak bizonyos tényeket konstatál, szárazon, néhol durván, elméleti precizitások nélkül, a lelkiség elég nagy mellőzésével.

Világszemléleti szempontból sok bizarr ötlete van Nagy Mártonnak, melyek gyakran talán hátráltatják fejlődését, de javára írjuk, hogy tudatában van annak, miszerint a piktúrának szociális kötelességei is vannak. S ezt iparkodik ő is teljesíteni. Agyondicsért és agyonkritizált multját tekintsük egyik fejlődési stádiumának s igyekezzünk megértéssel közeledni úgy feléje, mint számos kortársa felé, akkor is, ha művészete alapjában érinti a materiális világnézetet, de melyet lehetőleg mindég a lelkiség szubjektumán szűr át. Emberi szubjektuma csak szenvedő alany, melyet áthat a szociális gondolat mint a mai kor s az igaz emberi alapeszme legfőbb tényezője.

*

Nagy Márton műtermében dolgozik még öccse, **Nagy Antal.** A tájképfestésről áttérve a figurális piktúrára, a vonal stilizálásával keresi a primitívséget. Nagy M. legújabb elméletei őt alig érintették s pl. így a síkokat egy egységes színfelületekkel fedi, néha határozott erővel, néha lágyan, így keresvén a szín és a vonal harmóniájának problémáját.

Ausztria elindult az uj rendiség felé.

Mihelics Vid dr.

A szomszédos Ausztria bátor elhatározással megindult azon az úton, amely a parlamentáris demokrácia romjai felett a rendi-testületi alapon felépített tekintélyi államhoz vezet. Kézzelfogható bizonysága ennek az új alkotmány, amelyet az osztrák kormány közzétett. Az olasz testületi rendszer és a hitlerizmus programmja után tehát immár az osztrák példa is mindinkább érdeklődésünk előterébe vonja a rendi államnak és társadalomnak azt a gondolatát, amelyet elsőnek a katolikus romantikusok és XIII. Leó pápa, nemrégiben pedig XI. Pius pápa jelölt meg mentőhorgonynak a szociális konvulziók és válságok mai örvénylésében.

A rendiség gondolata nem új, sőt ha a fejlődést nézzük, paradoxonszerűen azt is mondhatjuk, hogy az »új« rendiség sem új. Hiszen ami a rendiséget általában illeti, tudvalevően ez volt a kerete a középkor életének. A rend jelentette a jogképességnek azt a mértékét, amelyet valamely életközösséghez — papsághoz, nemességhez, polgársághoz stb. — való állandó hozzátartozás szabott meg. Ennek a rendi berendezkedésnek a nagy francia forradalom vetett véget, amely széttépte a kötelékeket és szándékban mindenkit szabaddá és egyenlővé tett. Ez a szabadság és egyenlőség azonban szükségszerűen szolgaságba döntötte a gazdasági versenyben a gyengébbeket. Gyorsan valósággá vált Lamartine remek megjegyzése: »Mindenki szabadsága mindenkinek rabszolgaságához vezet.« A francia forradalom nyomán támadt gazdasági liberalizmusnak ez a következménye sokkal közismertebb, semhogy szót kellene rá vesztegetni. Azok a világosan látó szellemek tehát, akik ki akarták ragadni a tömeget a nyomorból és létbizonytalanságból, de a liberalizmusból észszerűen fagadó marxizmust is elvették, méltán hirdették, hogy a társadalmi és gazdasági bajok orvoslásának eszköze az emberi képességek egyenlőtlenségének elismerésében és a szabadságok megkötéséhez való visszatérésben rejlik. De természetesen csak az elvhez, mert ha egyszer elfogadjuk az életformák folytonos tökéletesedését, akkor a középkori rendiség visszaállítását sem nem kívánhatjuk, sem lehetségesnek nem tarthatjuk. Nem egyszerűen rendiségre, hanem »új« rendiségre van tehát szükség napjainkban: csupán olyan megkötések érvényesítésére, amelyek továbbra is tiszteletben tartják az emberi személy egyenlőségét, de számolnak az egyéni erők különbözőségével és ezért a szociális igazságosságot szolgálják.

Röviden: mindenki találja meg megélhetését. A gazdálkodás a nyerészkedés helyett a szükségletek fedezésére irányúljon, szünjék meg a létbizonytalanság s arányosan oszoljanak meg egyének és csoportok között az anyagi, erkölcsi és szellemi javak. Véget kell vetni mindazoknak a visszaéléseknek és riasztó bünöknek, amelyeket a

ÚJ ÉLET 10. SZ.

Tartalom:

oldal

Prohászka Ottokár gondolataiból 582
Rády Elemér dr. : Bocsánatkérés 583
Vajlok Sándor: A szlovenszkói magyar irodalom tizenöt éve 584
Esterházy Lujza: Erdélyi kultúrmunka . . . 589
Marczell Mihály a középosztály feladatairól . 596
Horváth Richard: Kicsiny az élet 598
Nagy Barna: Nagy Márton festőművész . . 600
Mihelics Vid dr.: Ausztria elindult az uj rendiség felé 602
Anket — Mit kiván a jövő társadalma a jövő papjától 605
Pfeiffer Miklós dr.: Lelki élet 609
Ruysbroek: Isten 610
A szülői szövetségek hivatása és gyakorlati munkája 629
Poór Lajos: A szülőt is nevelni kell 638
Nyáry László: Beszélgetés a családvédelmi kongresszusról 639
Mécs László-Dénes Tibor: A mindenség balladája (szavalókórus) . . . 612
Puszta Sándor: Munkanélküliek (vers) . . . 611
Reményi József: Nézem a tengert (vers) . . 588
P. O. Hviezdoslav: Három vers, Sipos Győző fordítása . . . 596
Szemle: Az uj spiritualizmus (614), Bergon Imre: A prágai bölcseleti kongresszus (614), Ölvedi János: Robert Malthus (617), Possonyi László: Francia filmek (619), Zombory György: A szabadtéri játék lehetőségei (620), Schleicher L.: Mi a világ (623), Pedagógiai kérdések (629), stb.
Könyvek — Irások.
Az Új Élet hirei.
Mümelléklet: Tichy Kálmán aquarelje.
Melléklet: Pályázatok — könyvosztályunk hirdetése.

629.

„Nekünk, katolikusoknak az az öreg hibánk, hogy a történelmi fejlődéssel s a tényleges állapotokkal nagyon is összenövünk s a ténylegesen fönállóra ráruházzuk az isteni rendnek és akaratnak tekintélyét; őrt állunk minden intézmény mellett, amelynek szerencséje van, hogy fönn áll, pedig sok más intézménynek több joga volna ahhoz, hogy a helyén állion, s azután balra-szemeket vetünk azokra, kik az újat pártolják, kik az uj viszonyok célszerűségében a réginek helyet nem találnak, szociálistáknak hivjuk azokat, akik a társadalmi egyensúly megzavarodásával uj elhelyezkedést, s ennek nyomában járó uj jog-megoszlást hirdetnek. Kár a buzgólkodásért; ahelyett jobb volna egy kis történelmet és nemzet-gazdászatot tanulni"

PROHÁSZKA OTTOKÁR

Bocsánatot kérünk

előfizetőinktől és olvasóinktól az egyhavi szünetért. Előttem fekszenek azok a levelek, melyekben hűséges olvasóink az ország minden részéről, sőt a határon túlról is, reklamálják elmaradt októberi számunkat. Egyszerre válaszolok most mindegyikre: az egy havi szünet — kényszerszünet volt. Nagy, 72 oldalas októberi számunk kinyomtatva ott feküdt a nyomdában — sőt egy része — kb. ezer példány — már szét is ment a póstával, midőn váratlanúl, mindnyájunkat meglepően megjött a cenzor végzése, hogy hetvenkét oldalunkon két és fél sort kifogásol és ezért lapunknak még szét nem küldött példányait elkobozza a köztársaság védelméről szóló törvény 18. §-a alapján.

Ez az elkobzás minket ért a legváratlanabbúl. Teljes három esztendős fennállásunk óta egész működésünkkel azt bizonyítottuk, hogy — távol állva minden politikai törekvéstől — tisztán kultúrális munkát akarunk végezni. Ezen kultúrális munkánk — ezt sokszor leszögeztük, de most is úgy gondoljuk, szükséges ismételten hangoztatnunk — a katolikum szellemi értékeiből kisarjadt kisebbségi magyar kultúra megmentése és továbbfejlesztése.

Tudatában vagyunk, hogy mint kisebbségi sorsban élő nemzettöredék, csak saját nemzeti értékeink öntudatos ápolásával teljesíthetjük katolikus világnézetünk reánkrótta feladatainkat. Az öntudatos nemzeti érzés, a katolicizmus integráns része, melynek kiküszöbölése a katolikus világnézet megcsonkítása lenne. De tudjuk azt is, hogy a nemzetekközti megértésért való munka szintén világnézetünk követelménye, mert enélkül a nemzeti öntudat nemzeti gőggé és gyűlöletté korcsosúl.

Mindkét irányban dolgoztunk eddig. Akik előszeretettel sikkasztják el a dolgok lényegét, mindig csak programmunk egyik részét vették tekintetbe. Félreértések és meg nem értések Scyllái és Charibdisei között kellett és kell ezért vergődnünk. A munkavállalás, a szellemi úttörés azonban küzdelmet kíván s ezt a küzdelmet vállaltuk a multban s vállalni fogjuk a jövőben is.

Mint tudományos és kultúrális folyóirat — továbbra is — kiküszöbölve minden politikát — a tárgyilagos igazság szemszögéből fogjuk programmunkat megvalósítani, melynek — hisszük — eredménye lesz: az egymásnak testvérjobbot nyujtó öntudatos nemzetek által megbékélt Középeurópa.

A kultúrmunkának ezek a feladatai.

Hisszük, hogy olvasóinkat nem fogja tőlünk elidegeníteni az egyhavi kényszerszünet. Továbbra is a régi lelkesedéssel és régi hittel fognak kitartani az Új Élet építő munkájában. *)

Dr. RÁDY ELEMÉR
főszerkesztő.

---

*) Az Új Élet szerkesztősége a cenzor kobzási végzését megfellebbezte s most várjuk a független bíróság határozatát. Azok, akik lapunkat nem kaptók meg, a felmentő itélet esetében utólag kapják meg a hiányzó számot.

A szlovenszkói magyar irodalom tizenöt éve.

Vajlok Sándor.

Lassan tizenöt éve múlik annak, hogy a milliós, magyarúl beszélő nemzetest a mostani keretek közé csöppent, a Dunától északra Pozsonytól Téssőig húzódó területre, anélkül, hogy

1.) helyi történelmi tudata,

2.) autarchikus irodalmi élete

3.) és tehetséges írója lett volna. Ma már ugyan kopott dolognak látszik kisebbségi irodalmunk tárgyalását e negativumokkal kezdenünk és minden hibát, vagy legalább is a sok sikertelenség főokát ennek betudni. Kétségtelenül jelentékeny volt ez is és a fejlődést egy bizonyos fokig megakasztotta. Mert a budapesti Herczeg-irodalom és zsidókultúra piaccá tette a mai Szlovenszkót és kitünő szórakoztatója lett a gentryt imádó, urat játszó középrétegeknek és a köztük élő zsidóságnak. Irodalmi tudat nem nevelődött ki ugyan és olvasó tábor is alig, de ez így volt az egész háború előtti Magyarországban. Irodalmi hagyományaink, kulturális intézményeink voltak; minden nagyobb magyar városnak volt irodalmi egyesülete, soknak kultúrpalotája is, úgy hogy elég kiindulási alapot szolgáltattak volna egy átgondolt kultúrális fejlődésnek.

Épen ezért mindezek igazságos latbavetésével szerencsésebb lesz, ha a hibát nem másban, hanem magunkban keressük. A közönségben, az íróban és a kultúrtényezőkben.

A legnagyobb hiba talán abban a tényben rejlik, hogy mi sem most, sem soha nem próbáltuk meg a kisebbségi életet élni. Mindjárt kezdetben a politikátlanság lett a politika, a kultúrának, mint nemzet-fenntartó-eszköznek a semmibevevése. Nem keresték meg azokat a lehetőségeket, melyekkel az adott keretben élni lehetett volna a loyalitás és nemzetiség megtartása mellett. Negativum volt az egész élet, de nem szerencsés negativum. Ez a megtúlzott passzivitás — melyet azért említünk meg, mert a kultúra fizetett érte legnagyobb árat — már eléggé meghozta gyümölcseit; aki néz, az sokat meglát belöle. Kultúrális és nemzeti szempontból ideje lenne már áttérni a kisebbségi francia fogalmazásáról a németre. Erre azonban aligha kerül sor. A gondolat síkján az erősen nemzeti ifjuság szembe találkozik a szlovenszkói harmadik nemzedék faji közömbösségével és avult felfogásával. A generációs, öntudat alatt levő harc olyan erősen él ez ellentétek miatt, hogy a kultúrális válságunkat ennek tudja be egy »hivatalos« vélemény. Kompromisszumról szó sem lehet, ép a kisebbségi jövő érdekében. Szekfű neobarokk társadalmának és a »befutott« ifjuság kétes kötésének nálunk nem szabad bekövetkeznie.

A kisebbségi élet fel nem értésére visszatérve született meg válságunk másik oka: a világnézeti kettészakadás. A vezetést, az indítást idegen elemek az emigránsok vették kezükbe, akik ennek a csiráját elbujtatták, miközben nyilatkoztak a nemlétező szlovenszkói magyar írók nevében. Ebből az indítékból roppant ki a világnézeti szakadék, mely felett belátható időn belül nem békél össze a kettészakadt irodalom.

Szlovenszkó minden időben a szociális szint adta a magyar irodalomnak. Innen indúl el a legtöbb szociális gondolat, még Jókai is, aki a világért sem írta volna nevét arisztokratás ypszilonnal. Ez a szociális hajlam lappangott a születendő szlovenszkói magyar íróban is, sok tekintetben kaosz és torz keverék, mely igen nehéz anyag a művészi alkotás számára. A hajlam magyarázza meg azt, hogy miért volt nálunk akkora minta az Ady-Móricz-Szabó Dezső triász, mint sehol. Mert elsősorban szociális élményt jelentett. Alapjában véve szerencsés kiindúlás lett volna ez, ha a szlovenszkói értelmezésükhez lett volna az írónak elég intelligenciája. A szlovenszkói magyar író azonban gondolkodás nélkül a »divat« hatása alatt pártokba állt. Olyan pártokba, melyből mihamar kisikkadt a gondolat és művészet. Óriási ütés volt a kultúrának e pártpolitika a kisebbségi lelkiismeret hiánya mellett. Az alkotók visszatarthatatlanúl elindúltak két művészietlen irányban és az egységet nem tudta megvalósítani többé semmi. A megvalósítására közel tíz lap is elindult. (Magyar Vasárnap, Remény, Tűz, Tavasz, Képes Világ, Este, Hajnal, Új Élet, *) Új Társaság.) 1926-ban a magyar hírlapírók írói alosztálya alakúlt meg, de a születés öntudatlanságán túl ép e szakadék miatt nem jutott. Egy évre rá a kassai Kazinczy Társaság is megpróbálta megteremteni az egységet, de azonfelül, hogy a legkisebb neveket is költővé avatta, mást nem tudott tenni. Mindkét részről a dilettáns író és pártérdekektől elvakított kritikus viaskodott a meddő harcokkal, a tehetségesebb pedig mindjobban elvonúlt és kezdett megbarátkozni azzal a gondolattal, hogy kár művészetéből tengetnie életét. Az utolsó erőlködés a Szentiványi-kuria volt, ez azonban későn jött egyrészt, másrészről pedig mellékcéljai voltak.

Az eddig felsoroltak is elegek lennének annak a megértésére, hogy miért nem születnek nálunk, ebben a »költőt termelő« időkben költők, sőt még alkalmi poéták sem. Már röviden említettem Győri Dezsőn kívül, ki egy időben legközelebb jutott ehhez a kérdéshez, mindenki olyan messze áll a kisebbségtől, mint a közönség. Egymástól állanak a legmesszebbre. Mert a szlovenszkói magyar közönséget egyáltalán nem érdeklik íróik. Érthető is. Az író és a kultúrpolitika miatt.

Az író anyagát még mindig nem saját életén szűri át, hanem azokon az előítéleteken, melyeket elindításától hamuba sült pagácsa-

*) Nem tévesztendő össze a jelen »Új Élet«-tel.

ként kapott. A szocializmus és marxizmus keveréke ez az egyik oldalon, a másikon szintelen szolidarizmus. A szlovenszkóiasság lényegtelen külsőségektől eltekintve, alig jut szóhoz. Leginkább csak a lírában. A közönséget pedig nem érdekelheti másodrendűben az, amit elsőrendűben kaphat olcsóbban. A dilettantizmust nem szabad védenünk. A dilettáns könyv elriasztja a közönséget az igazi könyvtől. Az irodalmi lapok közül — a Magyar Minerván és Magyar Íráson kívül mind rövid életű volt, a könyvkiadásnál meg egy vállalkozás sem sikerült. 1924-ben megalakult Berlinben a Voggenreiter magyar osztálya, sokáig nem élt. 1927-ben két kiadóvállalat is létesült: a Kazinczy kiadóvállalat Kassán és az Irók kiadóvállalata Pozsonyban. Ez utóbbi néhány jelentéktelen könyv kiadása után megszünt. A Kazinczy kiadóvállalat még ma is létezik ugyan, de részben rossz könyvpolitikája, részben a közönség közönbössége miatt haldoklik. Pedig a lepszkeptikusabb számítások mellett is el kellene fogyni egy könyvből 900-1000 példánynak.

Mielőtt a szlovenszkói magyar irodalom mérlegének felállítására rátérnék — mely sajnos nem lehet ilyen bőséges — szükséges még röviden foglalkozni a kultúrpolitikával. Vagy talán nem is lehet foglalkozni azzal, ami nincs. Maga a kultúrpolitika nagyszerű szó, de egyben veszélyes is. Mert csak akkor eredményes, ha e két távoli fogalom összhangban van. Nálunk például a második tag domborodott ki, a kultúra másodrendű lett. A legnagyobb baj talán az, hogy a politikusok hivatva érezték magukat arra, hogy politikai és egyéni érdekeik szerint a kultúrális ügyekben is irányítók legyenek és hogy inkább politikai és ne művészi súlyuk szerint kezeljék az írókat. Azt ellenben nem érezték meg, hogy a jó kultúrpolitika alkalmasabb eszköz a magyarság megőrzésére, mint a politika kétes eszközei. Alkalmas és mozgalmi erejű kultúreszméről még soha sem hallottunk A kultúrreferátusnak nincs kapcsolata a tömeggel. Hogy az egészséges decentralizációról ne is beszéljünk.

*

A tizenöt év termése nem nagy, de azért nem »hétszűkesztendő.« Vagy 500 könyv jelent meg, amiből alig ér fel egy pár az irodalomig. Műfajilag a líra jóval felette áll az epikának és ez a drámának. Jelentős lírikusaink vannak, akiket már az összmagyar irodalom is jobban ismer, mint az itteni. Az új generáció felfogása itt érvényesülhetett legkönnyebben és legteljesebben. Általában a szociális hajlam domborodik ki legerősebben, a humanitás és a lecsúszott emberke tudatos és csinált szeretete. Ez az egyetlen pont, hol magasabbról nézve, minden író találkozik. A szociális kiteljesedés a modern áramlat hatása alatt lett élménnyé, ezért népünkben nehezen konkretizálható. Az adott helyzetből kevesen indúltak el, csak visszatértek hozzá. A faji és nemzeti tragikum élménye ezért sokszor művészietlen, műhelyszag érzik rajtuk. A művészi magaslatig, az írás-

tudó küldetéséig nem jut el liránk, az élesebb probléma előtt megtorpan, megmarad a kaosznál:

Nem érezheti
se a Kőrös, a Maros
se a Mura, a Bodva
se a Duna, hol anyjölébe
öregfia belefoly:
csak a gyermekded Tisza,
a Vág, a Sajó, az Ipoly.
(Idekerültünk? Hol itt a hiba?
a mult kihúnyt, a jövő vaksi. Tisztán
teljességes a mai galiba.)

Művészi súlyát meg kell és érdemes is megmérni. A magyar irodalomnak elmaradhatatlan része, eredeti külön gondolat benne. Az epika már nem tud ennyi értéket felmutatni. Az epikusnak nem kedvez a mostani légkör. Mintha a szláv misztika ejtette volna meg a magyarságot és írót, az epika lappang, akárcsak a cseh és szlovák irodalomban. Jegyeik is megegyeznek. Mennyiségileg kb. 200 könyv jelent meg, ami külsőleg biztató jelenség lenne. A tartalmat vizsgálva azonban gyatra az eredmény. Nem is szólva a szlovenszkóiasságról, az epika még nem találta meg problematikáját. Előtte még nem alakúlt ki sem a jelen, sem a jövő társadalma. E nélkül pedig nincs epika. A szlovenszkói magyar író keveset foroghat a széthúzott magyar irodalomban, keveset tapasztalhat. Lefoglalja a maga baja, mások megfigyelésére nincs ráérése. Regényeikben, írásaikban olvasmányi ismereteikre, fantáziájuk kombináló készségére támaszkodnak, vagy pedig a mellettünk adódó esetlegességeket veszik típusoknak. Epikánk levegője ezért érzik csináltnak. Hogy mind e mostoha körülmények ellenére még is van epikánk, nem megvetendő dolog.

Drámairodalmunkban van néhány jelenség, mely sikereket tud felmutatni, különösebb jelentősége azért drámairodalmunkban nincs. A legmostohább és legkilátástalanabb helyzete a drámaírónak van, mert színészetünk és drámánk nem ismeri egymást. Az igazi drámának a színház nem jelent sem anyagi, sem erkölcsi sikert. Színművészetünk erősen másod- és harmadrendű, néha hatodrendű, melynek művészibb darabok előadására nincs kellő lelkiismereti tudata és áldozatkészsége. A közönséggel minimális a kapcsolata. Az író nem igen keresheti fel őket. A kisebbségi színház vagy idealizmus, vagy üzlet. Mindkét véglet végzetes hiba.

*

15 év irodalmának nem nagy a súlya. Magáért az irodalomiságért vívott harc nehezebb. Mégis szükséges számotvetni az esztendőkkel, mert félős, hogy a létező értékek is elsikkadnak. A szlovenszkói magyar irodalom eleddigi távlata megért már az irodalomtörténetiségre. Szerencsés lenne, ha egyszer eljönne már a »kritikus«, ki csak

a művészetet tartva szem előtt, értékük megérdemelt helyére tegyen egyeseket, másokat pedig a nem nekik való polcról lerántsa.

Kisebbségi életünk, melynek hibáit itt igyekeztem objektíven összeírni, sok tennivalót rejt magában és hárít az eljövendő generációra. Arra a generációra, mely már kisebbségi viszonylatban gondolkodik.

*

Ebben és a következő írásokban, melyekben epikusainkat fogjuk felvonúltatni, csak az irodalom szemmeltartása a célunk. Ha újból vissza akarjuk szerezni a könyvnek az igazi megbecsülést és elhessegetni a közönség undorát, a dilettánsok harcával nem szabad megegyeznünk, még akkor sem, ha anyagi pozitivumot, avagy negativumot jelentene ez. Az epikusok után még van két probléma, melyet a kisebbségi magyarság érdekében őszinte kritika alá kell venni: kultúregyesületeink stagnálása és a regionalizmus, vagy a decentralizáció gondolata.

Nézem a tengert.

Tenger, úgy nézlek, mintha Titok volnál!
Minden cseppedben rózsafüzér-gyöngyök.
Minden hangodban orgonabúgások.
Hol a tegnapi lavinák, gyöngyök?

Úgy vonz mélységed, akár a mágnese
a lét fényének, relytélyes tüzének.
Mért nem nyúlik meg karom? Mért oly gyenge
erőm, hogy célját nem látja a végnek?

Olyan a föld, mint ez a roppant gőzös.
Pont a nagy ürben. Hol vessem meg lábam?
Mi hát a mélység? Mit látok, ha nézek?
Mért jár a lelkem oly soká a sárban?

És holnap, holnap, ha megint futnom kell,
pénzért, kenyérért loholni őrülten,
holnap, óh mélység, elkísérsz utamon?
Rád eszmélek-e hittel, elbűvölten?

Köszöntelek Tenger, Isten könnyes arca!
Szívem kelyhében cseppjeit elrejtem.
Aszfalt-sorsomban, hogyha megszomjazom,
tán e könnyekben magányom felejtem.

(A »Westernland« gőzösön,
az Atlanti Oceán közepén.)

Reményi József.

Nagy Márton

„Munkát keresők" (tempera)
„~~Nag~~ Hegedűs" - (olaj)
„Kisgazdák" (olaj)
„Zsákhordók" (olaj)
„Téli kihöló" (olaj)
„Gyermekkorom" (olaj)

Irodalmi Szemle 1975/4

Nagy Márton

„Jókai" – tinómetszet
„Rendelőben" (színes rajz)
„Kerthelyiségben" – (akvarell)
„Adófizetők" – olaj

Irodalmi Szemle 1975/4

Nagy Márton

grafikus

1929

Éminsk

1930.86.1

Gyalogosok,

Egész alakban, gy
ban elhelyezett hét képber

fölül: K,u,k,
Österr,ungarische A
Infanterie

ugyanitt balról: Neue Wie
gez,v,Mal
és jobbról: Grosse A
alól balra: Alle Rechte v
jobbra: Verlag u,Druc

Szines kőnyomat, mé

Sz,n,
189
Át,le

Nagy Márton

festő

Győr Kiáll. 1940

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

NAGY MÁRTON (Komárom)

103. Kisgazdák, olajf.
104. Adóhivatalban, olajf.
105. Kikötő, olajf.

Nemzeti Szalon
Felvidéki kiáll.
1940-május.

Nagy

N. 20. *Márton*, festő, * Komárom 1901. Itt Harmos Károlynál és a budapesti Iparművészeti Iskolában tanult. Komáromban él s a szlovenszkói tárlatok szorgalmas kiállítója.

É. J. II. 164 f

Hadjárat.

Az előtérben a rom m
uhlánus, ki teljes felszerelé
lova jobbról látható. Felirat

UHLAN

alól balra: Gez. v. Fritz l´A
középütt: Gedr b. J. Rau
jobbra: Lith. v. Strixne
legalól balra: WIEN bei L.T.
jobbra: Eigenthum des Ve

Szines kny., alányomássa

107

Nagy Márton

c 1
MAGYAR MŰVÉSZET
1928. 317

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási
vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Nagy Márton

U. 9115

Heben vármegye VI. 226

Nagy Márton

Mincsarnok

1921. Lav. Inak. 382

Szabadiskola V. 235.

Nagy Márton

Magyar Művészet
1928. 317

Nagy Márton

Komáromban született 1901-ben. Ugyanott Karmos Károlynál tanult, majd a budapesti iparművészeti főiskolára ment. Ennek elvégzésével visszavonult Komáromba, ahonnan később egy franciaországi tanulmányútra indult. A Komáromi Jókai Egyesület szépművészeti oktatásának egyik legtermékenyebb tagja.

Brogyányi Kálmán: Festőművészek Szlovenszkón. Kassa 1931. 75, 110. l. 79. l. 80. l.,

A komáromi Jókai Egyesülettől és Komárom városától ismételten ösztöndíjakat kapott.

...ÉNEK ORSZ. BIZOTTSÁGA
191/1982.

Nagy Márton

Jerső Komárom

l.

Forum 1931. 309. l

318. l. 319. l.

Dunapart c.
képe repr.

u. o. 322. l.

u. o. 388 l

Nagy Márton

festő

l.

Forum

1935. 299. l.

obbrafordultan van ábrá-
ajusza és leberetvált álla
szeme kék. Ingének lehaj-
endőjét csokorra kötötte,
zsinóros.

— Lelt. sz. 658. — Értéke
th-féle ereklyemúzeumból. —
tokat l. a 62. lapon az 593
ilis 23-án (107–95). — Átvételi
lomásul vette az 1896 április

Nagy Márton
fotó

l.

Forum (napa. rév.)
1937. 25. l.

Budapesti Hirlap IV. 176

Nagy Márton

komáromi festő

1943. szept Hámosy-
képszalon Miskolcon

5 olajf. 1 vézkare

Ruttfelv

Nagy Márton
festő

vród
z
Forum (Pozsony)
1931. 117. l. (Az S.
U. M. műalkotásainak
folytatólagos seregszem-
léje.)

Melódia c. képe
repr.

u. o. 121. l.

Nagy Márton
festő

l.

Forum (magyar rész)
1936. 24. l.

Bacskarsuth falva

BUDAPEST

Nagy Márton

festő

l.

Forum

1935. 334-l.

№ 42.

4220

Giorgio Barbarelli (Giorgione

~~G. Palma il Vecchio~~:

~~Sz. Serinaltaban 1480 körül.~~

A mest-~~(8 közt.~~ a. Castelfrancob

1510-ben.

Keresztet vivő Krisz

~~Krisztus a töviskoronáva~~

Mellig látható, kissé ba
kat szóró fejét töviskorona éke
szeme barna; gyér bajusza és sz
palástját mintázott pántok disz

Fa, méretei ~~47.8:28.2~~ 48:28.1 cm

~~Gróf Pálffy János hagyom~~

Gyget. Láma a
natában π:4.

Jegyzet. A leltár szerin
Palma Jacopo Vecchi
29 brt. (Trepp

57(7)

Nagy Márton

l.

Forum

1935. 178 l.

Tekintetes

Europa fill. lap és
könyvterjesztő vállalat

B U D A P E S T
V.Rothemerc u.12.III.2.

Nagy Márton

Jestő

l.

Forum (Pozsony)

1931. 30. l.

Duplumok, n

n

Némethy Lajos: Emléklap

Nagy Marton
festő

l.

Forum (Pozsony)
1931. 86-l.

KARL W. HIERSEMANN
Buchhändler und Antiquar
LEIPZIG C 1
Königstraße 29
—
Postschließfach Nr. 163
—

Wenn unbestellbar,
erbitte zurück.

frei!

Ungarn

Nagy Márton

testő

1920–22

Elmisk 1930. 86. l.

Gyalogosok.

Egész alakban, teljes
ben vannak ábrázolva. Felirat

fölül középütt: K.u.k.
In
balról: Neue Wie
gez.v.M
jobbról: Grosse
jelzése pedig alól balra: All
középütt:
ung.Armee, Bog.601-643. Dorfle
517-557, Wiener Typen, Bog.496-
Bog.509-516 Österr.ung.Volkst
449-473, Alpenleben Bog.476-43
és jobbról: Verl

Szines könyomat, mérete

Sz.n.ll
189-91
Át.lelt

Nagy Márton

festő

Műcs. kiáll. 1935 tól

Pipics 117-(.

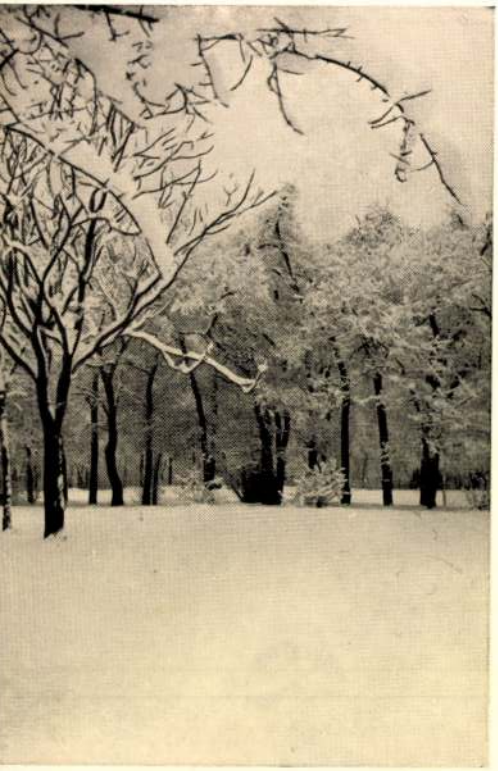

. A. I. KERTJÉBEN.

Nagy Márton

festő

Komárom

lásd

Könyvbarátok Lapja

1927 – 28. 94. l.

Nagy Márton

festő

Komárom

l.

Nemesvári 98. l

I Cembrathalstraße.
II Brocconestraße I. Theil.
III Sarnthalerstraße.
IV Stubaierstraße.
V Völserstraße.
VI Pordoijochstraße.
VII Iselthalstraße.
VIII Falzaregostraße.
IX Lechthalerstraße.
X Jaufenstraße.
XI Ultenerstraße.
XII Brocconestraße II. Theil.
XIII Gampenstraße.
XIV Zillerthalerstraße.
XV Fersina-Avisiothal
XVI Gerlosstraße.
XVII Tilliacherstraße.
XVIII Pitzthalerstraße.
XIX Grödnerjochstraße.

Nagy Márton
festő
szül. 1901 Komárom
Életrajzi lásd
Csákós 13. l.
vagy Forum 1934-35.

ORSZÁGOS TERMÉSZETVÉDELMI TANÁCS
Bp.II.Herman Ottó ut 15.
Telefon: 156-491

114/1941.

M e g h i

az Országos Természetvédelmi Ta
egyetem Földrajzi Intézetében,
évi junius hó 5.-én, csütörtök
jes ülésére.

Tárgysorc

1./ Elnöki megnyitó.

2./ Ügyvezető-alelnök

3./ A vidéki Természe

Nagy Márton

Dunapart c. olajf.

repr.

Csákó . 9. l.

VASÁRNAP
25
Kat. Exaudi
Prot. Orbán
Ó-g. 12. Germán

N. k. 4 ó. 12 p. N. ny. 19 ó. 42 p.

HÉTFŐ
26
Kat. N. Fülöp
Prot. Fülöp
Ó-g. 13. Glicéria

KEDD
27
Kat. Béda et.
Prot. Béda
Ó-g. 14. Izidor

Izr. 1. Szivan R. Kh.

SZERDA
28
Kat. Ágoston
Prot. Emil
Ó-g. 15. Akill

CSÜTÖRTÖK
29
Kat. P. Magd.
Prot. Maxim
Ó-g. 16. Jéz. m.

Izr. 3. Selcsah jeme hageb.

PÉNTEK
30
Kat. Á. Janka
Prot. Sándor
Ó-g. 17. Andron.

Izr. 4. Selosah jeme hageb.

SZOMBAT
31
Kat. K. o. B.-A.
Prot. Petronella
Ó-g. 18. Pét., D.

Izr. 5. Selosah jeme hageb.
S. Bam. 6. P.

MDK

Nagy Márton

szabadkézi korongos

a Zsolnay-gyár müvészeti munkáiban közremüködött 1885-1910.

69.o.

NIKELSZKY GÉZA : A Zsolnay-gyár müvészete.
Pécs. 1959.

Nagy Márton

MDK

a Zsolnay - gyár korongosa

Szül.: Nagyatád 1839

A gyárba belépett: 1885-1910.

27.o. és74.o. 14. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay- gyár művészete. Pécs. 1959.

MDK

Nagy Márton, szb.kézi korongos

1885-töl a Zsolnay gyár dolgozója volt 25 éven át

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár művészi és kivitelező
Pécs. 1949.ápr.12.

NAGY MÁRTON, vargamester

1800-ban a miskolci timar-varga céh uj ladat csinaltato
fedelének belso oldalan felirat:"A misloltzi B.Ns.K.varg
ga czéh ladaja.Csinaltatott az Bárcznai István uram fő
czéh mesterségében és Ns.Imre Ist.kiss cz.mesterségében
elso nótar.Nagy Mart.és vitze nótar.veres Kgy Házi And.
uraimék idejében.Annoo.1800.die 27.decembris."55 darab
kép hozza/. 41.old.

BOGDAL FERENC: A miskolci timar-varga céh ladaja 41.old

A Miskolci Herman Ottó Múzeum Közleményei,1966.jun.
7.szam. Miskolc, 1966

Nagy Mátyás

ötvös

1715, 1720 1732 előtt

Magyrombat

Huray János nála tanult;

1732-ben már nem él.

Kapmagyarorszötvösök 24 l.

Cervus tarandus X. 45.

Nagy Mátyás

ötvös.

1715 ben Nagyszombatban működik.

Dr. Illésy János: Magyarországi ötvösök 1732-ben. Arch Ért. 1904 évf. 394 l.

Nagy Mátyás

Szerepelt az 1962 jún. 23-án megnyílt kiállításon.

--: Kiállítás nyílt a Vasutas Képző Művészeti Kör műtermében.

Délmagyarország 1962. jun. 24.

Nagy Mátyás

Ötvös

1700-1717

Nagynombat

Mihalik S.

Mur. és Kat. Egyt

1917. 87 l

~~[illegible]~~dlovon ül~~[illegible]~~, vissza néz és ostorjával
eg, rövid ing bő ujjakkal, tüszős gatya és
lán sallangos dohányzacskóval ~~[illegible]~~ log. A hát-
irata a kép alatt két-két sorban:

s egy
n."
kosch auf einem
ng"
: „39."
réilapnak 26 : 19·2 cm.

s (szines).
iens Bewohner. Wien, Cappi 1816.

217/26 № 47.

Nagy Maya textilművész

Pusztai László: Érintkezések

Művészet, 1983. augusztus

Nagy Maya festő és gobelin művész

kiállítása a szegedi Móra Ferenc
Múzeum Horváth M. u. kiptárában

Népszabadság, 1985. VI. 7

Nagy Maya

textilművén

Ziállítása az esztergomi Balassi Bálint Múzeumban

Művészet

1983 aug.

Nagy Maya, textiltervező iparművész

A textiltervező iparművész Nagy Maya édesanyjával, a szobrászművész Nagy Kovács Máriával mutatkozik be Esztergomban, a Balassa Múzeumban. Mindkettőjük munkásságát összegezve: a mesterségbeli tudás gazdag élményvilággal, fantáziával párosul. Nagy Maya festményei a textilbe szőtt színek költészetét adják. Ha fest is – gobelinben gondolkodik, szinte „szövi, csomózza" olajképeit is. Gobelinjeit maga szövi a művész

„Mediterrán táj" – gobelin. /repr./

– csolnoki –: Szobrok, gobelinek Esztergomban.

Dolgozók Lapja, 1983. máj. 5.

Nagy Mihály

~~Tehér Gyarmati~~ Nagy

Mihály

Kőfaragó

XVIII sz

l.

Birógernyeszegi

22. l

2292. Tahi Antal:

Falusi csendélet.

A rozoga keritéssel körülv
szemezget két csoportban, mig h
térben lévő parasztházak körül
derült és a lombok közt csak it
TAHI ANTAL.

Vászon, méretei 27.5: 35.
Vétetett a Képzőmüv. Társu
iki 90013 sz. leirattal 200 Kán

Nagy Miklós

Nyíregyházi rajzok. Műve a VII. Alföldi Tárlaton, Gyulán.

említve.

Alföld, 1964 6. sz. 570. l.

MDK

Nagy Mihály

A Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. művésztagjai 1938.

Nagy Mihály MDK

szereplet a tárlaton.

Három mükő szoborral

Gál Béla: Igényes, szép kiállitás a VII. megyei képzőművészeti tárlat.
Keletmagyarország. 1962. okt. 21.

MK

Nagy Mihály

aktszobrával

szerepelt az 1963. ápr. 7-én megnyílt kiállításon.

Kovacsecz Ilona: A VI. Alföldi Képzőművészeti Kiállítás Békéscsabán.
Békésmegyei Népujság. 1963. ápr. 21.

Nagy Mihály

A Pesti egylet 1841-ben a redoute-épületében rendezett kiállításon szerepelt.

Ujházy Ferenc: Fővárosi művészeti állapotai a múlt század közepén.

Nyugat, 1922.márc.16. 377.l.

Nagy Mihály szobrász

szerepelt a kiállításon.

Sipkay Barna: Nem hü tükör a Nyirségi Képzőművészeti kiállitás.
Keletmagyarország. 1964 jan 19.

Nagy Mihály, szobrász MDk

Östehetség szobrász. A Nyíregyházán rendezett őni tárlatra három szobor-portréját bezorozták. Nagy Mihály most 38 éves, egy csemegeboltvezetője.

—: Ma hallottuk 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1962. szept. 28.

MDK

Nagy Mihály szobrászművész

Pécsett a központi temetőben tervezett hősi emlékmű elkészitésével a zsüri Nagy Mihályt, a Zsolnay-gyár szobrászművészét bizta meg.

Dunántul, 1937.okt.26. 5.lap

Nagy Mihály építőmester

M. D. G.

1754 ben a. világjsági Krasznaré-
cse fatornyát építette Nagy Mihállyal
együtt.

Erdélyi ref. templomok és tornyok Ko-
lozsvár 1929. 13

Nagy Mihály Jazekas M.D.K.

A miskolci Jazekascék irataiban nevezel neve. (1831.) 1846 ban Tisza füreden működott.

Domanovszky Gy: Nezőcsáti kerámia. Bp-1954
20, 33, 36,

Nagy Mihály, Pécs, Felső Balokány-ut 75.

Adressenverzeichniss der ungarischen Medailleure

MOK

Nagy Mihály, szobrász.

Szűz Mária a kis Jézussal, terakotta.

Zsáry Károly mellszobra, gipsz.

Pécsi Kigadó. - A Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. - X. kiáll.
1932 III. 29 - IV 5. - Kat. 22. l.

Nagy Lajkó

Szerepelt az ő első képzőművészeti kiállításán a

nyíregyházi Jósa András Múzeumban.

Keletmagyarország 1966. jan. 5.

Nagy Mihály mobrász

Mű nem emlitve

Páll Géza Ninosenek
bülön érdekek

Kelétmagyarország 1966. már 13

Vagy Mihály

Szerepelt a nyíregyházi Tósa András Múzeum

rendezésében.

Népszabadság 1966. jan. 5.

MDK

Nagy Mihály szobrász Pécs

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. kiáll.
Pécs, 1936. jun. 12 l.

dó, egyemeletes, 7 ablakos, manzárd-

KELETMAGYARORSZÁG

1963 SZEP 22

A megyei képzőművészeti tárlat anyagából

NAGY MIHÁLY: Fiam

Nagy Mihály

Tokajban állít ki

Tokaji Szel, 1970

Énekmegyeremény, Miskolc 1970. feb. 27.

Nagy Miklós

Díjat nyert a magyar pub. i pá-
lyázaton

Keletmagyarország, Nyíregyháza
1970. nov. 20.

Nagy Mihály
farkas

A ~~[illegible]~~ tiszafüredi mester munkái
láthatók a tailalon

Kresz Mária: Népi hiránina kiállítás.
Művészet, 1969. december – 11 lap.

Nagy Mihály

SAJTÓFIGYELŐ

MAGYAR HÍRLAP

BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81

Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

1970 FEB 8

KELETMAGYARORSZÁG

Nyíregyháza

rádi Lajos tudósítónk.

TÁRLAT A SZAVICSAV-BAN. Nagy Mihály szobrász, képzőművész és a Felső-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság képzőművészeti szakköre tagjainak műveiből kiállítást rendez a SZAVICSAV szakszervezeti tanácsa a Stadion út 3. szám alatt február 9 és 14 között. A tárlaton nyolc képzőművész munkáját mutatják be.

kieséses rendszerben
fordulóban mindig az ala-
csonyabb osztályú együttesek
lesznek pályaválasztók.

Nagy Mihály szobrász

Szerepel az alábbi tárlatom

Nyíregyházán

Korokmay Gyula: A XIV. Őszi tárlat

Keletmagyarország 1969 XI. 16

Nagy Mihály
szobrász

Resit vett a tárlaton.

Felepy Katalin: Szabolcs Szatmár megye ...
Művészet, 1969. október – 45 lap.

K.Nagy Mihály

Művei a pécsi képzőm.kiáll.-an.

Cikk: A pécsi képzőm.és műbarátok tars. kiáll.itása.

Képzőművészet, 1932.108.l.

Nagy Mihály

1. Portré terrakotta

2. Emlékműterv fa

XV. Szabolcs-Szatmári képzőmű-
vészek őszi tárlata 1970

Nagy Mihály

nyiregyházi szobrász.

MDK

szerepelt a tárlaton.

Dankó Imre: A VII. Alföldi tárlat Gyulán.
ALFÖLD 1964 jun. 569-570. lap.

MDK

Nagy Mihály, szobrász
Pécsi temető hősi emlékműje

Nikelszky G: Pécsi képzőművészek...tárlata...
Dunántul, 1936. nov. 23. 8 l.

MDK

Nagy Mihály szobrász

Egyházművészeti bizottság alakult a pécsi egyházmegyében. Dunántul. 1931. jul. 19. 6 l.

MDK

Nagy Mihály

Pista bácsi, gipsz

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs, 1927. nov. 11 l.

MDK

Nagy Mihály

Anya a gyermekével, terr.
Női akt, terr.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs,
1927. nov. 11 1.

NAGY Mihály
?
IA Képz. Főisk. Kvár, grafikus

Banner Erdély

Nagy Mihály

nokrácsmíség

„Zsuzsi" c. alkotása.

Szabolcs
Szatmári Szemle
1980 2. 4.

Nagy Mihály: Zsuzsi

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Nagy M. halály

ALFÖLD

1971 MÁJ

1021

Nagy Mihály: Portré

MDK

Nagy Mihály

Pécsi temetői hősi emlék, gipsz
Szekszárdi siremlék-betét, dombormű

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. VII. kiáll.
1930. nov. 8 l.

mdk

iff. Nagy Milály fazekas mester

aki Rajczy Milály tanítványa volt munkáival latott Tiszafüred fazekas-ságára az 1840-es években. A latás kölcsönös volt.

Kresz Maria: Lejonnan szerzett mezőcsáti cserépedények

Néprajzi Muzeum Évkönyve, 1960 177. l

MDK

Nagy Mihály

Pista bácsi, gipsz

Kécsi Képzm. és Múbar. Társ. kiáll. 1927. nov. 11. o.

MDK

Nagy Mihály

Anya a gyermekével, terr.

Női akt, terr.

Pécsi Képzm. és Műbar. Társ. kiáll. 1927. nov. 11. o.

MDK

Nagy Mihály, Pécs

résztvett az alábbi pályázaton

Veress Zoltánné nyerte a Flórián-szobor pályázat első díját. Dunántul 1925. jul. 23.

Nagy Mihály

Töpkengő c. nobra (fa, emli)

szerepel az alábbi tárlatok

N.N.: Szabolcsi képzőművészet tárlata
a szakmari Kisgalériában

Kelet-Magyarország 1968 X-6

Nagy Mihály szobrász

Kerepel az alábbi tárlatom
Nyíregyházán

Páll géza: Megyei képőminv. tárlat

Kelet-Magyarország 1968 X. 15

MDK

ifj. Nagy Mihály, népi keramikus

A Nemzeti Galéria tárlatán szerepel a Mezőcsátról Tiszafüredre származott ifj. Nagy Mihály.

(fenczik): „Honi tányért veszek én – ablól ebédelek én ..." 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1969 júl. 17.

Nagy Mihály szobrász

Szerepel az alábbi Tárlaton
Nyíregyházán

Dr. Telepy Katalin: Benczúr tól
napjainkig

Kelet Magyarország 1969 V-9

Nagy Mihály

3 fa faragása és egy műkőszobra („Bánat", emlékezet) szerepel a XIII. magyar őszi tárlaton

Korokmay Gyula: A XIII. magyar őszi tárlat

Keletmagyarország 1968 XI. 7. 9 old.

Nagy Mihály – szobrász

kezdet az alábbi táslatou

b. e.: szabolcsi képzőművészek
táslata a tészek klubban

Kelet hagyaszorszag 1969 II. 16.

Nagy Mihály

Faluvillamosítás, olaj,
40 × 50 cm

Vasutasok 5. Nemzetközi Képzmúv Kiáll. Bp 1910
Kat. hesk. Kovács János

28.

Nagy Mihály

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

KELET-MAGYARORSZÁG

JAN

1971

Nagy Mihály nyíregyházi szobrász önálló kiállítása nyílik meg január 7-én a rakamazi Kisgalériában. A február 4-ig nyitva tartó kiállításon a művész 15 alkotását mutatják be.

Budapest V., Petőfi [illegible]
Telefon: 188-296, 188-307

MDK

Nagy Mihály

Kiállitási hir

Keletmagyarország 1968 ápr.23.

MDK

Nagy Mihály

művészeti szakbiz. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Nagy Mihály

művészeti szakbiz. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1938. jun.

Nagy Mihály

NDK

Faluvillamositás, olf.

Műcsarnok 1960. Vasutasok V. Nemzetk. Képzőm. Kiáll.

MDK

Nagy Mihály

Kiállitási kritika

Lobogó 1968 febr.21.

MDK.

Nagy Mihály

Kiállitási hir

Keletmagyarország 1967 nov.14.

MDK

K. Nagy Mihály

A Zsolnay kerámia. Janus Pannonius Muz. Pécs
1966.

MDK

Nagy Mihály

Kiállitási hir

Keletmagyarország 1968 nov.5.

M.D.K.

K.Nagy Mihály,szobrász

Szobrokat mintázott a Zsolnay gyár számára,1888-1942 között.272.o.

Komváry Ferenc: Binkó András művészetéről 269.o.

a Janus Pannonius Múz.Évkönyve. 1966.Pécs. 1967
Somogymegyei Nyomdaipari Váll. Kaposvár

Nagy Mihály

1886-ban a tatai farekos-ák tagja.

Körmendi Gézo: A tatai farekosság története. Komárom, 1464.
11. o.

MDK

Nagy Mihály

Kiállitási hir

Keletmagyarország 1968 juni 11.

Nagy Mihály

Tatai farekosmester. A Farekos utcában lakott

Krimendi Gerő. A tatai farekasság története. Komárom. 1964.
13 o.

MDK

Nagy Mihály

Kiállitási hir

Keletmagyarország 1968 juni 11.

Nagy Mihály

Februárban Liánikása lesz Tokajban

(benedek): Perszgő kulturészeti élet Tokajban

Északnagyarország 1970 I. 8

K.Nagy Mihály,keramikus,festő

A pécsi Zsolnay gyárban dolgozott.Tervein a secessio izgatott zin-és formavilága uralkodott. 377.old

Sarkadiné,Hárs Éva: Lüszterfényü kerámiák és a Zsolnay eosinmázas edények 369.old

A Janus Pannonius Múzeum Évkönyve.1962.Pécs.1963

NAGY MIHÁLY

„EMLÉKMŰTERV" C. FA-ALKOTÁSÁVAL (EML.)
SZEREPEL AZ ALÁBBI TÁRLATON.

BURGET LAJOS: MA NYÍLIK A XV. ŐSZI
MEGYEI TÁRLAT.

KELET-MAGYARORSZÁG, 1970. OKT. 25.

Nagy Mihály

Kiállítása lesz 1970-ben Tokaj-

ban.

Perszőmű-i élet...
Északmagyarország 1970 I. 8. 4.

Nagy Miliály
szobrász

A fából munitáró Nagy Miliály
is részt vett a tárlaton.

Tóth Ervin: Szabolcs-szatmári képzőmüvészek....
Müvészet, 1970.november - 33lap

Nagy Mihály
szobrai

Resit vett a tárlaton.

Kovács Gyula: Szabolcs-szatmári képzőművészek.....
Művészet, 1971. január - 28. lap

Nagy Mihály

Szabolcs megyében él.

Szerepel a nyíregyházi Jósa

András Múzeum Tárlatai

Négyszava 1966 jan. 5.

Nagy Zoltán

Csaportkiállításon szerepel a nyíregyházi Jósa
András Múzeumban.

Keletmagyarország 1966. jan. 4.

MDK.

Nagy Mihály

Kiállitási hiradás

Komárommegyei Dolgozók Lapja 1966 máj.18.

Москва

Уважаемый тов.

Комитет полиграфической промышленности при Совете Министров СССР

Nagy Mihály, [ ]. MDK

A szabolcsi művész nyíregyházi kiállításon szerepel.

— : Röviden 6

NÉPSZABADSÁG, bp. 1966. jan. 5.

Nagy Mihály

Faluvillamositás, of.

5. Nemzeth. vasutas képzőmův. kiáll. Mücs. 1960. jul.

M.D.K.

Nagy Mihály, ötvösmester

neve együtt szerepel a komárom megyei Nagyigmánd református egyházkörségének egyik urasztal-szerlegén (1732) Pécsvárady Sámuelével, valamint Csejtei Jánossal a Bodai Mihállyal.

Rozványiné Tombor Ilona: A Pétsvárady Ötvöscsalád
Művészettörténeti Étresitő, 1965.XIV.évf. 4.sz.
old.

258.

mdk

ifjú Nagy Mihály Tiszafüredi mester

a mezőcsáti Rajczy Mihály tanítványa, mestereinek stílusát vitte át Tiszafüredre. Munkái 1848 előtti évekből származnak. Egy „toni ipar" mozgalmát megőrökítő tányér írókás felirattal is az ő műve lehet.

Kresz Mária: Magyar népi cserépedények
Néprajzi M. Évkönyve 1961. 158. l

K. Nagy Mihály
Nobrais

vod
z Dunántul 1922.
máj. 13. (Sz.: A
dunaszekcsői hősök
emlékei.)

K. Nagy Mihály

nobrász

35 év óta dolgozik
a Zsolnay-gyárban
és jelenleg is ott van.

Nikelszky Géza

Pécsi képzőművész
Baranyai Magyarság

1922. máj. 25

K. Nagy Mihály II

Folytatása a nekrologuak. A tehetséges fiatalok, akik a Zsolnay gyarban a kerámiai mutárást műveltek, tőle nyertek pályájukra kiható irányítást.

Teljes neve
Kapás Nagy Mihály
volt.

Született 1863. Szept. 28.
Kecskeméten. ~~Eoizin~~
Eoizin figurális disztárgyak és vázák szellemes mutárásában tünt ki

K. Nagy Mihály
szobrász

Némi megszakításokkal 1897-tol halálaig dolgozott, tehát közel 50 évig működött a pécsi Zsolnay-gyárban. Bő vénája mintázó, szerező és rajzoktató volt s a különböző stílus áramlatok mellett megőrizte credeti magyar naturalizmusát. Több nagyméretű szobrot is alkotott.

Nik Pécs képzőm

13. l.

Méltóságos

Dr Szentiványi Gyula

urnak

Budapest

VI Lágymányosi u. 16.

PELSÖC
39 X. 12 12
D

K. Nagy Mihály

a pécsi Zsolnay-gyár szobrásza.

Nikelszky Géza ter-
ve szerint mintázta
az alábbi hősi em-
lékművet, melyet a
Zsolnay-gyár kivi-
telezett –

Pécsi Napló
1942. szept. 4.
(A kopácsi hősi
emlékmű.)

K. Nagy Mihály

Nobrán

(Kapás Nagy Mihály)

vod

Pecsi Napló

1943. jan. 5.

(K. Nagy Mihály

Bemetese.)

Nagy Istvány

Pécs

l.

Pécsi KMT. 1928

Savarti

Kiáll

8. l.

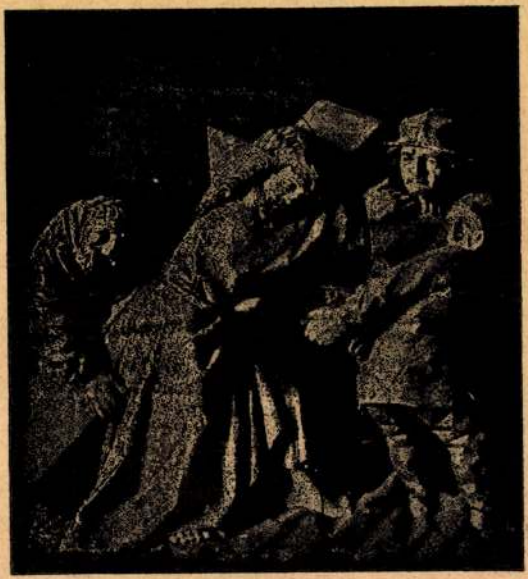

165. kép. *Német szobrász, 1450 körül: Keresztvitel.*

DÉLNÉMET SZOBRÁSZ, 1430 körül

M.D.K

Nagy Mihály
rajzai

A nyíregyházi kiállításon vett részt
rajzaival.

Szentgyörgyi Kornél: Kiállítás Nyíregyházán
Művészet, 1963. június – 40 cop.

MDK

Nagy Mihály ács

Pap Tamás áccsal készitették a krasznarécsei ref. faharangtornyot. 1754-ben. Képe repr.

Bal Hel 18. ábra.

MDK

Nagy Mihály ácsm.

Krasznarécsei harangtorony 1754. Repr.

Balogh fatornyok 31.sz.kép.

K. Nagy Mihály MDK

Kisértés, szines terrakotta

Pécsi Képzőm. és Mübarátok Társ. 1937.
Őszi kiállitás

MDK

Nagy Mihály, szobrász

pécsi Képzőművészek és műbarát
választmányának tagja.

Nemz. Szal. 388. kiáll.
képzőművészek vidéki szövetségének I. kiáll. Kat.
1928. jan.

Nagy Mihály, szobrászm.

Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasága.
A zsüri tagja.

Nemz. Szal. 388. kiáll.
Képzőművészek vidéki Szövetségének I. kiáll. Kat.
1928. jan.

MDK

Nagy Mihály

Kiállitási biráló bizottsg. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936.

nov.

MDK

Nagy Mihály pécsi szobr.

a Társaság tagja

Pécsi Képzőm. és Műbar.Társ. 23.kiáll. 1938.jun.

MDK

Nagy Mihály

müvészeti szakbizotts. : rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936. nov.

MDK

Nagy Mihály szobr. Pécs

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936.
nov.

MDK

Nagy Mihály

művészeti szakbizotts. rendes tag

Pécsi Képzőmüv. és Mübarátok Társ. Kiáll. 1935. jun.

MDK

Nagy Mihály

kiállitási biráló bizotts. rendes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

Nagy Mihály

Kiállitási biráló bizotts. randes tag

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1938. jun.

Nagy Mihály

MDK

kiáll. bíráló biz. : rendes tag

Pécsi Képzőműv. és Műbarátok Társ. kiáll. 1935. jun.

MDK

Nagy Mihály

kiáll. biráló biz. rendes tagja

Pécsi Képzm és Mübar.Társ. 23.kiáll. 1938.jun.

MDK

Nagy Mihály

művészeti szakbizottság rendes tagja

Pécsi Képzőm. és Mübar.Társ.23.kiáll. 1938.jun.

MDK

Nagy Mihály, szobr. Pécs

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1937. máj.

MDK

K. Nagy Mihály

Mindenszentek temploma, vf.

Nagy Lajos király, terr.

Pécsi Képzőm. és Műbar. Társ. kiáll. 1936. nov.

13. l.

MDK

Nagy Mihály, Fejérgyarmati; kőfaragó

Épitészet 1941. 32.1.

MDK.

Nagy Mihály

Kiállitási hir

Keletmagyarország 1966 nov.2o.

Nagy Mihály

Fejér Nyarmati Nagy

Mihály

Kőfaragó

V.

A

Pernyeszegi gr. Teleki-

kastély.

Építészet. 1941. 32. l.

(Építési napló.)

M.D.M.

Nagy Mihály
festőművész

Szabolcs-Szatmár megyei művész, megyei kiállításokon gyakran szerepel.

Kovács Gyula: Mai magyar képzőművészet . . .
Művészet, 1966. október - 41 lap.

MDK.

Nagy Mihály

Kiállitási kritika

Müvészet 1966 okt.

Nagy Mihály
szobrász

M.D.K.

Egy-kismeretű szobra
szerepel a tarlaton.

Kovács Gyula: Mai magyar képzőművészet...
Művészet, 1966. október – 41 lap

K. NAGY MIHÁLY

Romváry F : Memento mori

Pécs, 1999

Pécs

165.o.

```
blk= kue
3000= 00517593
3100= Erd,lyi, Eta
3dok= KND-Ansetzung
3ref= Erd,lyi, Etelka
refe= MagyFestAdat, 1988
3122= Harmati, Andr sne
3140= f
3162= Maler &
Graphiker &
Gobelink□nstler?
2194= Ungarn
3200= Ungarn
3270= 1934.07.15
3290= Kispest
3360= 1994
3420= Budapest
309a= Mue^BSv□let, 1985;
MagyFestAdat, 1988;
KMML I, 1999
9995= 0022
309x= ^kuV.B. Smith^ma (Ed.), I
artists, I, Ox./Santa Barbara 1
kenn= hg
autr= ungarn
redk= Nov ky, A^BOgnes
9906= un
```

Nagy Mihály

templomépitő ács

Szilagy megyeben

Donifacp 11. l.

melyek olykor csak [illegible]
keretrajzok, de ~~[illegible]~~
érdekes, genre-jelenetekkel, divaképek-
kel dinített lapok is előfordulnak.
Walzel nyomdájának fénykora a
privilégium megszerzésétől a sza-
badságharcig terjed, ~~amikor is a~~
A szabadsághare alatt a bankjegy-nyomda
mellett működik. ~~Azután~~ A szabadság-
hare elpojtása után ő is az újepületbe
kerül, de hamarosan kiszabadul. Ezután
még van néhány érdekes kiadványa,
de ezek nem érik el a negyvenes
évek szinvonalát. Főként portrék,

rű gallérral. A gyomor tájékán összeér,
itott. Nagy, támasztós, elálló guipuregallér
szép öltözetet, melynek fényét a derékig
ıs gyöngysor s valamivel a szív alatt egy
rágaköves násfa emeli. A grófnő csipkés
yűt visel s bal kezében áttörött, félig nyitott
Hátra fésült, vassal sütött hajába boglárok
a tőle leterített asztal, rajta virágok, füles,
edényben, feszület s imakönyv, olvasóval,
át pihenteti. A jobb alsó sarokban kis
onyára kedvencz ölebecskéje. A festmény
rkában az Esterházy czímer alatt e felirat
LMA : DMA : COMISSA : ANNA : IULIA : ESTERHAS :
PERP : DE : FRAKNO : ILMI : COTIS : FRANCISCI :
CARISSIMA : CONSORS. 1645

az itt bemutatott arczképek az Eszterházy-
a szigorúan vett időrend megszakításával,
nek, (l. 488. és 487. sz. ábrákat) Thököly

1681-ben lett az ország nádorává, 1687-ben
árát kincstárral s fegyvertárral látta el. A fiatal
emásolva. Azaz, a pánczélinget, a felimeget

szal-himzés — broderie au passé or et arg
csipkés szélű ívecskébe foglalt egy-egy sz
szorszép, nyolcz sorban egymás felett. Ugy
vumot látjuk a vállfűzőn is. Bársonyának a
szintén kék, más a színe: valamivel zöld
is más, nem magyar. Van reá eset nemcs
régente a szoknya s tulajdon pruszlikja egym
hasonló, de még sem ugyanazon szövetből

Abból, hogy Bethlen Gábor 1626
Brandenburgi Katalint, a ki 1649-ben halt me
hogy e ruha e két évszám által határolt
lehet csak. A násfák ruháján, a mint azok
látjuk, csak közvetve függnek össze a fej
mélyével és ruhájával. A hagyomány szer
násfákat viselték az esküvőn a násznagy
Bizonyíték erre nincsen; de nem is lehete
házasságkötésnél a felek előtt lebegő háro

A kiállításon láttuk legelőször a
lévő gyöngyfőkötőt, (l. 477. ábrát) mely
ez a legszebb ismeretes magyar főkötő,
grófnő, Bethlen Gábor ivadéka révén bír.
aranycsipkével szegélyezett, gyermeknek va

Nagy Mihály

ácsm.

Krasznarécse 1754

l.

Balogh Katalin

52. l.

Ismeretlen festő.
A XIX. századból.

770. Petőfi Sándor.

(Látható s kissé
Csaknem derékig, balra
szemöldöke és kipödrött bajusza sötét
lérja széles, kézelője látszik, zsir

Vászon, méretei 76.7: 54.
Az 1848/9-iki szabadsághar
Átvétetett az 1896: IV. 8-

904: V. 5.

Nagy Mihály

alá

1754. Keresztelése

Balról 130 l

Nagy Mihály

ácom. 1754

l.

Balöghfatornyok

175. l

Nagy Mihály
zobrázt Pécs

1921. ápr. részt vett
a Pécsi Művészkör
kiállításán.

Nikpkiáll.

Nikelszky Gérával
együtt tervezte a
dunaszekcsői hősi
emléket. Leleplezés
1923. jul. 29.

u. o.

I. csoport.

E csoport leleteinek nivója, mint tudjuk, a szűzföld. Az 1911. évi ásatás csont- és két agyagtárgyat szolgáltatott ebből a nivóból.

Csontból leltem egy olyan árat, amilyet az első közlés 59. ábrájának 6. rajza mutat, azzal a különbséggel azonban, hogy nincs gondosan kidolgozva s tu donosa voltaképen csak arra szorítkozott, hogy a hegyét képezze ki a czélnak m felelőleg. (2. kép 1. sz.) Hossza 6·7 cm.

A másik csontlelet voltaképpen egy kéthegyű ár a második megmunkálási fok Tulajdonosa nagyjából pattintás útján már ki is formálta s csak éppen, hogy m kezdte a csiszolását. (2. kép 2. sz.) Hossza 7·3 cm.

Nagy Mihály

1833 Körül szürszabó mester Szegeden

Hilf 107. l.

Már 1827-ben tag-ja lett a szegedi szürszabó céhnek

u. o. 109. l.

1831-ben főcéhmester

u. o. 111. l.

K. Nagy Mihály

Kerámiai tervező

a Zsolnay-gyárban

Értimisk 1910/11. 7. l.

V. Károly.

Mellig, balra fordul, tala
ban. Fejét babérkoszorú disziti,
rend jelvényét és kendőjét visel
szüz Mária szemlélhető. A képet
Felirata:

VII

CAROLVS V, MAXIMILIANI I. NEP
VNTE MD, PRAEESSE BELGIS INCIPIT
IT MDXIX, MOX IMPERATOR MEXIC, E
SERIT AFFIXVS AETERNIS MDLVII, O

ez után: P. Soutman Inuenit Effi
Sompel Sculpsit.

Rk., mér. a rl. 44.4: 36

389-9

K. Nagy Mihály
munkelvelo rajzolo
namos rajza repr. a
kör. müben

Várady Ferenc

Baranya multja
ei jelenje. (Pécs,
I–II. k)

1896.

nytár

mű neme	A mappa jelzése	Megjegyzések
stonlap rajz		Gót stilű szentek. 19·5/37 cm. Sztekló. O. rajza.

Stephaneum nyomda r. t. Budapest.

Nagy Mihály

zobrazit

Pécs

l.

Várady Baranya

I. 445. l.

ének prajzsán o fölötte
nem farkas fordúl elő".
illető helyek kijavitandók.
Szaszinek.

K. Nagy Mihály
nobrán
Pécs

Lásd
Pécsmuzért
1941. 97. l.

K. Nagy Mihály †

szobrász

— MEGHALT K. NAGY MIHÁLY SZOBRASZMŰVÉSZ. Mint pécsi tudósitónk jelenti, 80 éves korában meghalt *K. Nagy* Mihály szobrászművész. Az öreg művész a Zsolnay-gyár szobrásza volt és többezer figurálisa ismert az egész világon.

Esti Magyarország

1943. január 4.

SÁROS
POSZEKRÉNYBÉL
9420 KT -3

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36. IV. 1.

Nagy Mihály

szobrász, a Zsolnay
gyárban van most is.
A pécsi központi teme-
tő hősiemléke fentitől
(Jézus magához ölel egy
haldokló katonát)

Szőnyi Ottó dr. Eszlése

1934. X. 9.

Nagy Mihály

szobrász.

Több mint hét évet töltött Pécsett, ahol a Zsolnay-féle majolika gyárban dolgozott. 1896-ban Kossuth szobrával vonta magára a műbarátok figyelmét.

Várady Ferenc. Baranya multja és jelenje. I. k. Pécs, 1896. 445. l.

Több mint itt róla.

2

8

20.

32
38

58
38
96

38
16
24

46
23
23

Nagy Mihály
szobrász

Pécs. Park mozi,
kapuján bigán
kocsizó Apolló-
relief fentitől.

Szőr Pécs 93 l.

Nagy

N. 21. *Mihály*, szobrász. Az 1890-es években a Zsolnay-féle pécsi majolikagyár mintázója volt. 1896. Kossuth szobrával vonta magára a figyelmet.

E. G. II. Heyl

Hadjárat.

Az előtérben egy Hurb
ronyos puskával, szürben és vá
pedig a szekerek mellett társa

HURBAN´SCHES
No. VII

alól balra: Gez. v. Fritz l´Al
középütt: Gedr b. J. Rauh
jobbra: Lith. v. Strixner
legalól balra: WIEN bei L.T. N
jobbra: Eigenthum des Ve

Kny., alányomással, mely

10

K. Nagy Mihály
Hobrum
1883-87
Činnisk 1930. 86 l.

Tábornokok.

Egész alakban, lóháto
négy képben vannak ábrázolva.

fölül: K.u.k.Generali

jelzése pedig alól balra: 815
és jobbra: R.

Kőnyomat, méretei a

Sz.n.l
189-9
Át.lel

Nagy Mihály Sándor

Művészet 1905. 126

Benvenuto di Giovanni: Mária a gyermekkel (8(1001), 5(971), 4209(852).

Nagy Mihály

szobrász

lakik: Pécs, Felső ba-
lokány u. 75.

Pécsi KMT művész-
tagja 1933

Nagy ~~Mihók~~ Mihály

ötvös mas.

Mestere Keeskeméti [illegible] W. Péter Kassán. 4 évre szegödött 1663. okt. 30. felszab. 1667. okt. 3. Apja István.

Mihalik József. Kassaváros ötvösségének története. Bpest. 1900. 322 l.

Benczur Gyula

festő.

Nagy Mihály

ötvös.

1732.ben Révkomáromban lakott.
Mesterségét szülővárosában,
Révkomáromban tanulta
Gyurakovics Mihály mestertől.
A csekély kereslet miatt vásárokra
szokott dolgozni, gazdálkodik.

Dr. Illésy János: Magyarországi
ötvösök 1732-ben. Arch. Ért. 1904.
évf. 387 l.

gi nyomda Budapest.

Nagy Mihály

Kassán 1663-ban ötvös okt 30án állt be inasnak Kecskemeti W. Pelsher. 1667. okt. 3. felszabadult.

Az Kassai Eötvös Czehnek Regestrom.

Ballagi Aladár: Kecskemeti W. P. ötvöskönyve. Bpest. 1884. 46 l.

Vaskovit

festöm

leve

Nagy Mihály

ötvös

Kolozsvár 1557.

Nokolötvcéh

26. l.

Nagy Mihály nob.

ötvös

1732 Révkomáromban

Schmester; Komáromban

Gyurakovich Mihálynál tanult.

Magyar ötvösök 24 l.

issé jobbrafordultan áll,
elvénye diszíti. Bal kezé-
sű köpenyt fogja. Haja,
szálla őszbevegyült, szeme
iántgallérú és hajtókájú,
ek gallérja látszik, olda-

. — Lelt. sz. 759. — Értéke
-féle ereklyemúzeumból. —
kat l. a 62. lapon az 580
23-án (107–95). — Átvételi
ásul vette az 1896 április

Nagy Mihály Sándor

A kézdivásárhelyi ev. ref. egyház épületének pályázatára beérkezett hat terv közül az 500 koronás első díjat Gábory testvérek, a 300 koronás második díjat Nagy Mihály Sándor terve kapta.

Művészet 1905. 126. l.

Hornyánszky Viktor cs. és ki

1905
zőművészeti Társulat
sával
és Wolfner

MDK

K.Nagy Mihály

Szüz Mária a kis Jézussal, terr.
Záray Károly mellszobra, gipsz

Pécsi Képzőművész. és Műbarátok Társ. kiáll. Pécs,
1932, márc. 22 l.

K/apás/ Nagy Mihály

MDK

A johnstowni /USA/ rutén templom keresztelő kutját készitette a gyár 1925-ben Hegyesy János terve szerint. 29-ben megrendelték a főoltárt , melyet Comes Johns F. terve szerint Nikelszky Géza kivitelezett; az oltárkupola evangelista szobrait K. Nagy Mihály mintázta. A munka 1930ban készült el.

51.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay gyár művészete.
Pécs. 1959.

K/apás/ Nagy Mihály

szobrász

1928-ban 40 évi szolgálat után munkahiány miatt szabadságolták. Később visszavették

52.o.

Nikelszky Géza: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959.

K/apás/ Nagy Mihály

MDK

szobrász

K. Nagy Mihály mellett Filep és Villányi végezték a figurális munkák mintázását.

38.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár müvészete.

Pécs. 1959.

MDK

K.Nagy Mihály szobr. Pécs

5 pályázat érkezett be az uj Flórián szoborra.
Dunántul, 1925. jul. 3. 6.o.

K.Nagy Mihály, szobrász

MDK

Somlói-út 48 sz. villa dombormüvek és pyrogranit szobrok. 1914.

Bajó Gyula:Budapest ujabbkori épületszobrászata. Bp.1942. Pázm.P.Tud.Egy. dolgozatai. 64.l.

K. Nagy Mihály MK

iparművész , szobrász

a Zsolnay-gyár művészeti munkáiban közreműködött 1888-1942.

70.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete.
pécs. 1959.

K. Nagy Mihály †

szobrászparninész,
a Zsolnay-gyár alkal-
mazottja, meghalt
Pécsett 1943. jan. 1.
A Zsolnay-gyár figu-
rális diszedényeinek
erreit szimtárta. Min-
den különösebb elismerés
nélkül aggkorában
nagy szegénységben a
pécsi belklinikán
hunyt el.

Nikpskiall

EGYETEMI NYOMDA

31 nap **JANUÁR** 1. hét

1 Csütörtök		Újév *Újév*
2 Péntek		Makár *Ábel*
3 Szombat		Genovéva *Benjamin*

Nagy Mihály K

ácsm.

Krasznavérsei

harangtorony 1754

Pap Tumással

Répr.

Balogh fatornyok

31. 11. - Sép

Nagy Mihály K
ács

Pap Tamás
ács

Készítette a Kraszna-
vécsei ref. faharang-
tornyot 1754-ben.
Képe repr.
Baltel 18. ábra

K. Nagy Mihály és

tovább Nikelszky Géza

Nikelszky serverte,
K. Nagy mintáz ta
a kopácsi hadiem-
léket, melyet 1942
szept. 6. leplezték le-

Nikpkiáll

EGYETEMI NYOMDA

30 nap **ÁPRILIS** 15. hét

4 sárnap		Fehérvas. *Izidor*
5 Hétfő		Gy. O. B. *Vince*
6 Kedd		Cölesztin *Cölesztin*
7 Szerda		H. József *Hermann*
8 ütörtök		Dénes *Lídia*
9 Péntek		Konrád *Erhardt*
10 zombat		Ezékiel *Zsolt*

Grafika, litografia /?/
Somló, Nagy Miklós

Divatcsarnok, 1858. okt. 12. 647.

Belföldi hirek

K. Nagy Mihály +
szobrász I.

cród
2

Dunántúl. 1943.
jan. 3. (Meghalt
K. Nagy Mihály szobrász)

+ Pécs 1943 jan. 1. 80-ik évében. Kecskeméten születtek elvégezte az ipar művészeti iskolát, 1888-ban lépett a Zsolnay-gyár kötelékebe. 54 év alatt ezerszámra alkotta alakos vázáit és egyéb diszedényeit. Izsó Miklós hagyományai szerint mintázta kisplasztikai műveit naturalista stílusban. Mint díszítő szobrász, tevékeny részt vett pécsi fordítás

középületek díszítésében. Ezeknek a figurális műveknek nagyobb részet a Zsolnay-gyarban pyrogranit anyagból mintázta: Több hősi emléket is alkotott. Így a dunaszekcsőit, rózsafait, kopácsit. A pécsi köztemetői hősi emlék is tőle való. Ő mintázta Kőszeghy épitész terve szerint a pécsi cisztercita gimnázium Nagy Lajos király Zománcos pyrogranit szobrát. Három évtizednél hosszabb ideig a Zsolnay-gyar régi tanonciskolájának rajzoktatója volt. Több ismert nevű szobrász került ki a kezé alól.

MDK

K.Nagy Mihály, mintázó

a secessió föllépésével 1897-ben ő került a mintázó osztály élére, ki rövid megszakításokkal jó félszázadnál tovább működött a gyárban s az alakos vázák nagy mennyiségét mintázta sokszorosításra. A gyári tanoncisklának rajzoktatója is volt.

Nikelszky Géza:A Zsolnay gyár művészei és kivitelezői. Pécs. 1948. ~~xxxxx~~ nov.16.

MDK

K.Nagy Mihály, ip.müv.-szobrászm.

1888-tól a Zsolnay gyárban dolgozott 54 éven át.

Nikelszky Géza: A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi.
Pécs. 1949.ápr.12.

Nagy Mihály,ácsm.

1810 szept.30.-án hatósági felszólitásra megvizsgálták a Glosesk által alapitandó kassai kőedénygyárat. Részbeni átépitést javasoltak. 295.o.

Mihalik Sándor: A kassai második kerámiagyár. 285.o.

olia Archaeologica.XII.1960.Bpest.Képzőmüv.Alap Kiadó váll.Bp.

Nagy Mihálvi Mihály,ácsmester

1801.szept.4.én a kassai kőedénygyár épületének átalakításakor becslési munkákért 42 forint 70 krjcért kapott. 171.old. 16.jegyz

Mihalik Sándor: A kassai kőedénygyár 163.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Népmüv.Propaganda Iroda Bpest

Nagy Mihályi Mihály,ácsmester

Kassán,1801.aug.4-én.elkésziti a kerámiagyár"Spetificati
tio,és Áts Satollás"-át a gyár székhelyéül kijelölt épüé
letről. 170.old.14.jegyz

Mihalik Sándor: A kassai kőedénygyár 163.old

Folia Archaeologica.XX.1969.Képmüv.Propaganda Iroda
Bpest

MDK.

Nagy Miháky és Pap Tamás

Krasznarécsei harangtorony, fentiek müve, 1754.
repr.

Balogh fatornyok 31.sz. Kép

MAGYAR HIRDETŐ
SAJTÓFIGYELŐ
BUDAPEST, IX., ULLŐI ÚT 51
Telefon: 132-068, 337-748, 340-728
1976
1

Szabolcs-Szatmári Szemle

1021

Nagy Ilihály

Nagy Mihály: „Ősz".

NAGY MIHALY, szobrasz

A huszonöt művész közt két szobrász is szerepel. Nagy Mihály Olvasó leánykajara -régi elveihez hüen-nagyvonalú mintázás jellemző. Margittay Jenő kellemes hatású rézdomborításai és néhány linómetszettel a régi kvalitást tartja. 113.old

TELEPY KATALIN: A XVIIIadik Tárlatról 112.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1972. VII. 4.sz.

NAGY MIHÁLY, szobrasz

1968- XIII. megyei őszi tarlat.-Nagy mihaly szobrasz. Berky mester,aki Medgyessy tanitvanya volt ügyel lépéseire,igy szobrainak megmunkalasa alkotelesen emlékeztet a nagy magyar mester felfogasara. 83.old

TELEPY KATALIN: A Nyirség festői 79.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1969. IV. 2.sz

NAGY MIHALY, szobrasz

1968.XIII.megyei öszi tárlat.-A fa is kezesen simul vésöje ala.Figurai gondolkodó lények.meditalS,vagy tarstalan létükkel,mont az "EGYEDUL",névtelen banathordozói.1960-~~xxx~~ óta szerepel megyei és orszagos kiallitasokon. 83.old

TELEPY KATALIN: A Nyirség festői 79.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1969. IV. 2.sz

NAGY MIHALY, szobrasz

1968.XIII.megyei őszi tarlat.-Jellemzője a tömbökből alakitott kubisztikus forma.Összevont abrazolasmóddal a lényegre gomdol.Statikus formai nyugodtak,kiegyensúlyozottak.Nem kisérletezik sokalakos kompozicióval.
83.old

TELEPY KATALIN: A Nyirség festői 79.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1969. IV. 2.sz

NAGY MIHÁLY, szobrász

Nagy Mihály: "Töprengő", című műve.-Fekete repr. 86.old

TELEPY KATALIN: A Nyírség festői 79.old

Szabolcs-Szatmári Szemle, 1969. IV. 2.sz.

NAGY MIHALY, szobrasz

NAGY MIHALY: "Hajnal", cimü müve.-Fekete repr. 98.old

Szabolcs-Szatmári-Szemle. XI. 1976. 1.sz.

NAGY MIHÁLY, szobrász

NAGY MIHÁLY: " Ősz",című műve.-Fekete repr. 78.old

Szabolcs-Szatmári-Szemle, XI. 1976. 1.sz.

Nagy Mihály

mintázta a Szabados Miklós által terdelt templom kupoláján lévő négy evangélistát. /Johnstown USA/

Zsolnay Terézia,M. Zsolnay Margit:Zsolnay

Corvina 1974 2o6.o.

Nagy Mihály

Szeret – nem szeret

Kő

Szabolcs-Szatmári képzőművészek
őszi tárlata Nyíregyházán 1971.

Nagy Mihály

a Fészek Művészklubban 14 szabolcsi képzőművész kiállítása nyílt meg, melyen művei szerepelnek.

(k): Legjültes bemutatkozása fővárosban.
Keletmagyarország, 1969. márc. 20.

Nagy Mihály ifj

farekas

Kunmadaras?

Cserépkorsó (mihók)

1847-ből. Készítette fenti-

1933. évi nemzemény

Évk Déri 1933. 36. l.

8

9

Nagy Lukáts

Beállott 1867 jul. 6.

Kolozsvári asztalosok

5. l.

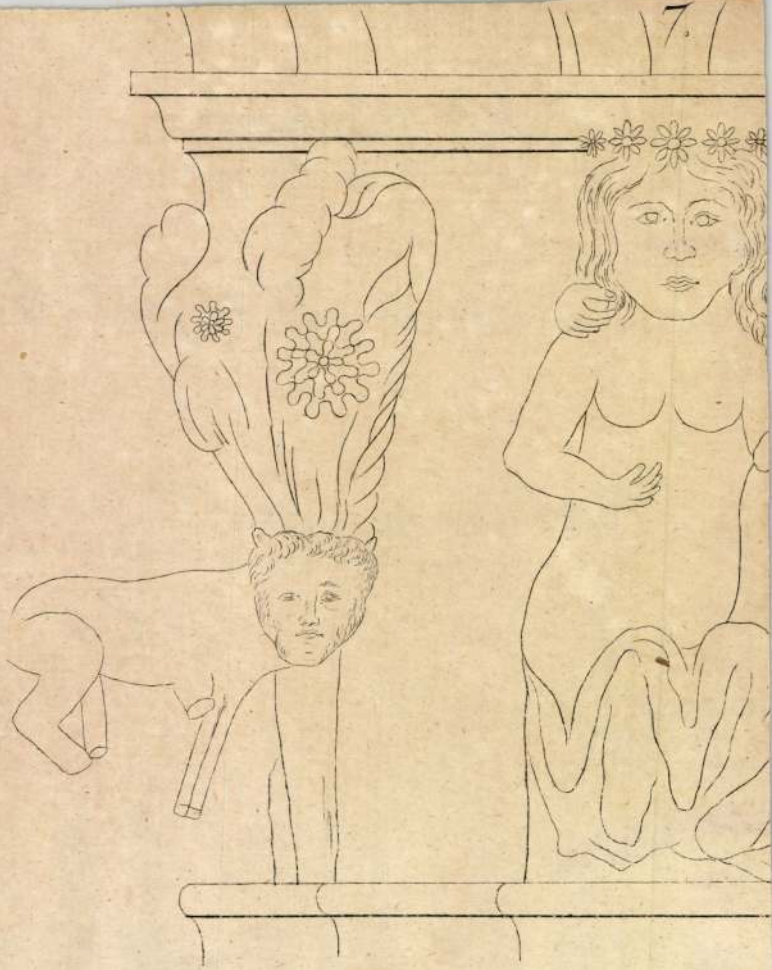

id.: Nagy Mihály, népműves

Műve: Butykos 1846-ból
(Tiszapüred)

Repr.

Dr. K. Csilléry Klára: Népművészetünk története
1176-1180.

Élet és Tudomány, Bp. 1971. jún. 18.

XXVI/25

NAGY MIHÁLY, gyógykovácsmester

Miskolcon per 1839-41-ben, mert Sarkady János kovács gyógyit, bár tanfolyamot nem végzett, ez pedig kötelező. Végül fel vették a céhbe, de nem gyógyithat. Nagy "Barom orvosi Tudományt tanú lt Diplomatikus Kovács Mest.." A perben szerepelt. 460.old. 24.jegyz

BODGÁL FERENC: A kovácsok lógyógyitása 457.old.

A M HERMAN OTTÓ MUZEUM ÉVKÖNYVE, X. 1971. Miskolc.

Nagy Miklós szobrász

Berky Nándor tanítványa.
Szobrait kőből, fából alakítja.

Murakőri Ágota: Szabolcs-Szatmár képző-
művészei.

Alföld, 1971. máj. 88. old.

NAGY MIHÁLY, szabómester

A dudari szabó céh ónkannája 1705-ből.-
16.kép.-A dudari szabó céhjelvényes ónkanna,1705.
408.old. Fekete repr.

NAGYBÁKAY PÉTER: Ujabban elökerült veszprém megyei
tárgyi emlékek 401.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

NAGY MIHÁLY, szabómester

A dudari szabó céh ónkannája 1705-ből.
17.kép.-A dudari szabó céhjelvényes ónkanna felirata és jelvénye. 408.old. rekete repr.

NAGYBÁKAY PÉTER: Újabban előkerült veszprém megyei tárgyi emlékek 401.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz. 1972. Veszprém, 1972

NAGY MIHÁLY, szabómester

A dudarimszabó céh ónkannája 1705-ből.-A ref.egyház tulajdona.1823-ban a kegyszerek felsorolásánál:"Van egy régi nagy kanna ónból való,de hibás és használhatetlen mellyen ezen cimer és körülötte való betük és esztendő vagynak"/itt következik a rajz és ujból a betük magyarázata/.408.old. 18.jegy. 16-17.kép.

GYÖRKEY PÉTER:Ujabban előkerült veszprém megyei tárgyi emlékek 401.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz. 1972. Veszprém, 1972

NAGY MIHÁLY, szabómester

A dudari szabó céh jelvényes ónkanna.-1823-ból feljegyz
zés:Negyedik prédikátor Göntzi .ezt bizonyitják az örege
és egy igen régimódi hasadt nagy ónkanna,melly az Ur asz
talához tartozott és az oldalán ilyen metszés vagyon mel
lyet igy magyarázna:"Göntzi Sámuel idejében tsinaltatta
Nagy Mihály szabó mester ember 1705-dik esztendőben"
407.old. 18.jegy.16-17.kép.

NAGYBÁKAY PÉTER:Ujabban előkerült veszprém megyei
tárgyi emlékek 401.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

NAGY MIHÁLY, szabómester

Dudari céhjelvényes kanna.-A ref.egyház őrzi.Kossz állapotban.Hasonló a pápai molnár céh ónkannajához.Testén egy nyitott ,régi tipusu szabóolló,körülötte G S I-N M betük és évszam 170o.Göntzi Samuel prédikator és Nagy Mihály szabómester. 407.old. 16-17.kép. 18.jegy

NAGYBÁKAY PÉTER: Ujabban előkerült veszprém megyei tárgyi emlékek 401.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.s. 1972. Veszprém, 1972

NAGY

NAGY MIHÁLY, szabómester

A dudari szabó céhjelvényes önkanna rossz állapotban va
Egyik angyalfejes lába, füle, fedele hiányzik. Vésete pri
mitiv. Nem céhkanna, de egy céhes mester által adományo-
zott, céhjelvényes urasztali edény, de alakjában, tipusaba
egyezik a korabeli céhkannákkal. 408.old. 16-17.kép.

NAGYBÁKAY PÉTER: Ujabban előkerült veszprém megyei tárgyi emlékek 401.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

NAGY MIHÁLY, szabómester

III.Céhedények,--3.Dudari szabó céhjelvényes kanna.-
Dudari ref.egyházé.On,3 lábon álló ,egy lába,füle,fede
le hiányzik,erősen rongált.Felirat:"G S I /N M /1705"
/Göntzi Sámuel idejében/csinéltatta:/Nagy Mihály/Mag:
/csonkan/225 mm.atm.alul 160 mm.-413.old. 16-17.kép.

NAGYBÁKAY PÉTER: Ujabban előkerült veszprém megyei
tárgyi emlékek 401.old

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei, 11.sz
1972. Veszprém, 1972

K.NAGY MIHÁLY, szobrasz :

A "Pécsi Képzőművészek és Műbarátok Társasaga" kiallitasain résztvett helyi művészek közül főleg Gábor Jenő, Gebauer Ernő, Pécsi Polch Dezső és a Zsolnay gyár tervezői, szobraszai: Nikelszky Géza, K.Nagy Mihály és Sikorszky Zsolnay Juéia voltak a kiallitasok allandó és jelesebb résztvevői. - 337.old

HÁRS ÉVA: Martyn Ferenc és a "Párizsi iskola" /1926.-1940./ Részlet az életmű monografikus feldolgozásából 331.old

=

A Janus Pannonius Múzeum évkönyve, XIV.-XV. évf. 19691-1970. Pécs, 1974

Nagy Mihály

szobrászmüvész kiállitása nyilt meg Kisvárdán

Magyra Hirlap 1974/235 8.

Nagy Mihály

Szeret – nem szeret, kő

Szabolcs-Szatmári képzőművészek
Őszi tárlata, Nyíregyházán, 1971. okt.

Nagy Mihály szobrára

a kisvárdai napok keretében hídállítása augusztusban megnyílt.

(t.gy.): Befejeződtek a kisvárdai napok.
Keletmagyarország, 1974. szept. 2.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1979 AUG 11

Nagy Mihály

1021

NAGY MIHÁLY METSZETE

IVIZO
ÍZIÓN!

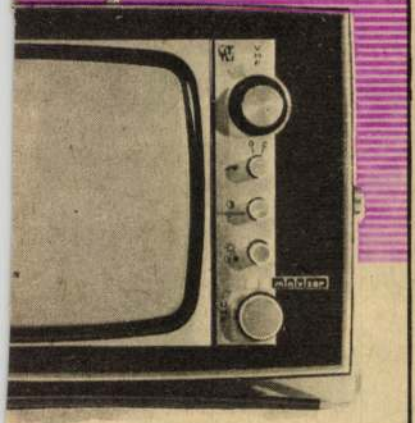

ROS KÉSZÜLÉK, MELY
LÓZATRÓL EGYARÁNT
TENNÁJA KEDVEZŐ

Kézi vasalónőket felveszünk

5. SZ. UZEMEGYSÉG
Bp. II., Csalogány u. 55.

Két férfi betanított munkást g
és éjjeliőrt felveszünk

3. SZ. UZEMEGYSÉG
Bp. XIII., Szekszárdi út 15/b.

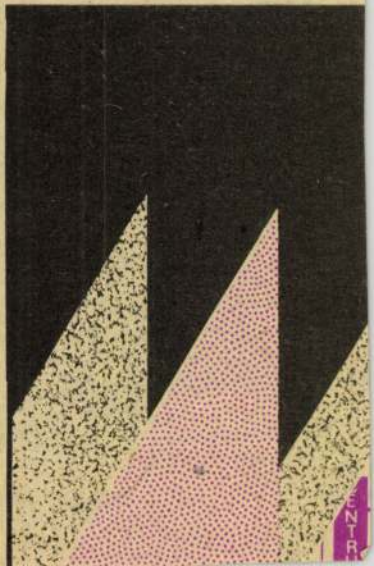

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1974 AUG
Szabolcs-Szatmári Szemle

Nagy Mihály
1021

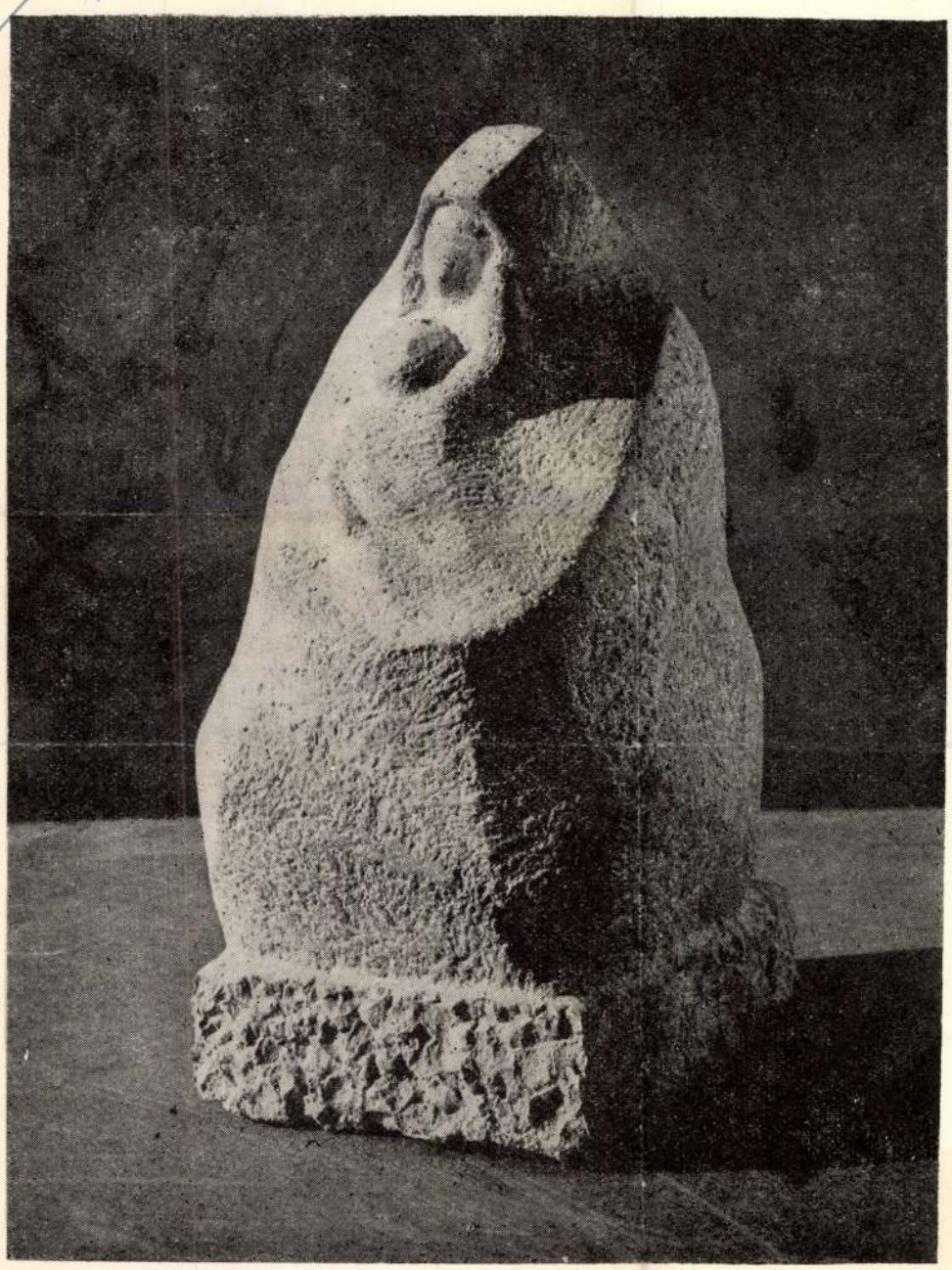

Nagy Mihály: Anya gyermekével

hogy melegítsen szavával, szelídítsen ügyintézésével, s hogy lehajoljon, meghallgasson, és hogy szétossza önmagát. A II. Manda-bokorban lévő iskola falára került tábla azt hirdeti, hogy itt tanított, hogy itt eresztett gyökeret a futóhomokba, innen számítva ragaszkodott görcsös erővel a szegényekhez, és nőtt egyre terebélyesebb fává, megye- és országhatáron túl is megbecsült történelmi alkalmazottá.

Emléktáblákat nézegetve járom a várost, s azt érzem, számuk még gyarapodni fog. Nyíregyháza rövid városi múltja naponként nyitja ki önmagát előttünk, s figyelmeztet útnak indított fiaira, sorsfordulót jelentő eseményeire és hagyományőrző feladatunk új kötelességeire.

Nagy Mihály

szobrász, autodidaktaként kezdte, figyelemre méltó formakeremtő készséggel alakítja szobrait kőből, fából

Muraközi Ágota: Szabolcs-Szatmári képzőművészei

Alföld 1971/5 88old.

Nagy Mihály

Partie

Alföld 1971/5 26old.

1973 ÁPR 1

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

Nagy Mihály szobrai

Keletmagyarország

Hobbyja a szobrászat

Kompozíció a VIT alkalmából

1021

Megvette a volt Friedmann-telepi repülőhíd kőlábait. Tíz köbméter követ, melyből különböző méretű portrék készültek. Nagy Mihály több, mint tíz-tizenöt éve kezdte el a küzdelmet, tehetségének próbáját a fával, a kővel. Berki Nándor tanítványaként indult. Amint mondta, miután a mester elköltözött magára maradt. Állandóan tart a viaskodás önmagával, hogy bizonyítsa: egyedül is meg tud állni a lábán. Sőt, így érheti el, hogy elképzelései, formateremtő igyekezete egyéni arculatot adjanak munkáinak.

Eddig több, mint száz szobor került ki a keze alól. Többségük kő, terméskő, mükő, bazalt. Márvánnyal még nem dolgozott. Munkáival a hatvanas évek elejétől találkozhat a közönség az őszi megyei képzőművészeti tárlatokon. Nem „árasztja el" a zsürit szobraival. Nagyon megszűri egy-egy tárlatra, pályázatra el merje-e küldeni munkáit. Általában egy-két szobra található a többségében festményekből álló közös tárlatokon. Fával is kísérletezik, de legkedveltebb anyaga a kemény munkára, az anyag belső karakterével, ritmusával is nagy leckét feladó kő. Szereti a zárt, tömör formákat.

Legismertebb munkái közé tartozik a Kisbojtár, az Olvasó lány, az Ősz, a Fáklyavivők, s néhány különböző technikával készült leányportréja. A hagyományos anyagok, a fa, a kő mellett újabban foglalkoztatják a vasban rejlő lehetőségek is. Legfrissebb — megformálás alatt lévő — munkája is a vassal függ össze, melynél a hegesztési technikát is alkalmazni akarja. A közelgő Világifjúsági Találkozó ihlette a vállalkozását.

Nem elsősorban a szereplés, a kiállításon való részvétel, esetleg egy szabadtéri elhelyezés lehetősége foglalkoztatja, hanem az önmegvalósítás igénye készteti újabb és újabb próbálkozásra.

Nagy Mihály az egykori képzőművészeti szakkörben ismerkedett meg először az alkotás izgalmával. Nem fiatal, túl a negyvenen, még nem is öreg ahhoz, hogy bizonyítson. Egy kicsit magányosan, hisz a megyében egyedül ő hódol a legkitartóbban, olykor a hivatásos szobrászművészek munkáihoz is közelítő eredményekkel hobbyjának.

Munkahelyén, a Szakszervezetek Megyei Tanácsának osztályán minden lehetőséget megkap, hogy élményeket szerezzen, mélyítse ismereteit. Mégis sok lemondással végezheti a szobrászkodást, hisz ez a munka különleges körülményeket kíván. Szabad teret, ahol nem üli meg a levegőt a kőpor, nem fenyeget a szilikózis. És sok természetes fényt. A Zrínyi Ilona utcai ötödik emeleti közös műterembe bajosan viheti fel a nagy súlyú kődarabokat, ott legfeljebb „skiccek", anyag, gipsz „előzetesek" készülhetnek, vagy kisplasztikák. A nagyobb méretű kőszobrok otthon készülnek, az udvaron, ahol munka közben szinte percenként kerül elő a vésőélesítő, mert a kő makacs...

De a kővel viaskodó ember makacsabb. Ugy tartja, ha a sokéves kísérleteknek annyi eredménye lesz, hogy néhány szobor fennmarad, hosszabb életűnek bizonyul, — máris megérte a fáradságot.

p. g.

(Bp. 310

4 lakásos társa házból háromszo bás lakrész, hite átvállalással, árc alul, sürgősen elad Derkovits utca 87/1 fszt. 1. (22718)

A Nyíregyházi Kertészeti és Parképítő Vállalat javítóműhelyébe felvesz legalább 5 éves gyakorlattal rendelkező autó-motorszerelőt. Jelentkezés a tmk-vezetőnél. Bokréta utca 22. (125031)

Jó állapotban lévő sezlon, hatszemélyes fényezett kihúzhatós ebédlőasztal eladó. Kun Béla u. 21. I. 5. (227216)

Wartburg le Luxe 38 000 km-rel eladó. Stadion út 46. Ujhelyi. (16932)

Vezetékes permetező berendezést, vízvezeték-, központifűtés-szerelést, javítást vállalok. Elek Ferenc, Nyírbátor, Vágóhíd u. 22. (227207)

Egy hold föld nagyon jó helyen, olcsón eladó, víkendteleknek is alkalmas. Varga Tibor karosszérialakatos, Pazonyi út, 3-as kilométerkőnél. (16787)

106 négyszögöl telek víkendházzal Sóstógyógyfürdőn. Földmüvesszövetkezet úton, az orvosi rendelővel szemben eladó. Érdeklődni: Sóstógyógyfürdő, Tölgyes út 7.

ID-s Skoda S—100-as eladó. Vadon József, Nyírbátor, Bajcsy-Zs. út 90. Telefon: 217. (16895)

Rózsák! Bokor-, futó-, babarózsák, a világ legszebb fajtagyüjteménye. Díszcserjék, szegélynövények, japán díszalmák, díszszilvák. Dupla virágú nemes orgonák, tuják, kúszófenyők. Gladiolus-, amarillys-, tubarózsahagymák. Vidéki megrendeléseket postai szállítással, pontosan teljesítjük. Kérje díjmentes, színes nagy árjegyzékünket. Szalkai díszfaiskola, Budapest, VI., Népköztársaság út 8. (80)

6 db 30—40 kg-os süldő és 9 db anyajuh báránnyal eladó. Nyíregyháza, Gyík út Maleczki. (16942)

779 négyszögöl telek megosztva is eladó. Rozsrétszőlő 11. 3-as autóbusszal. (125037)

Két bútorozott szoba kiadó. Fecske utca 44. (125043)

850-es Fiat kitűnő állapotban eladó. Arany János utca 36. II/1.

Vállalatok, figyelem! Fejlődő Sóstógyógyfürdőn, strand közelében, fenyves mellett, ideális környezetben igényesnek 1023 öl területen alápincézett 3 szoba-összkomfortos ház, szélrommentes, téglából 55-ös falazattal, fejlesztésre alkalmas ház körül 300 öl szőlő és gyümölcsös eladó, üdülőnek alkalmas. Érdeklődni: dr. Bajánházi állatorvos, Nyírbogdány. Telefon: 20. (16961)

Dobfelszerelés eladó. Megtekinthető egész nap. Színház utca 33. (125036)

Egyszoba étkezőfülkés, garázshely, konyhakertes szövetkezeti lakás beköltözhetően eladó. Vasgyár utca 3. II. 8. (125035)

Debrecenben, a vámospércsi úton 400 négyszögöl termő szőlő lakható borházzal eladó. Víz, villany, buszjárat van. Érdeklődni: Debrecen, Kálvin tér 14. Gaál Lajos. (227182)

Beköltözhető családi ház eladó. Dimitrov u. 18. (227219)

A SZABOLCS MEGYEI ÁLLAMI ÉPITŐIPARI VÁLLA

pályázatot hirdet

VEGYÉSZTECHNOLÓGUS MUNKAKÖR BETÖLTÉS TECHNIKAI LABORATÓRIUM IRÁNYÍTÁSÁRA.

Építőiparban jártas vegyészmérnökök jelentkezését vár személyzeti osztályán. Nyíregyháza. Toldi utca 1. sz.

K.NAGY MIHÁLY,fazekasmeyter

1967-ben begyüjtött korsó a Néprajzi Muzeumban.
48.ábra.-Tiszafüredi butykos korsó.K.Nagy Mihály készitette,1852.- Fekete repr. 85.old.

KRESZ MÁRIA: A kerámia gyüjtemény gyarapodása 78.old

NÉPRAJZI ÉRTESITŐ,A Nép.raz.évkönyve, Bp. LI. 1969

NAGY MIHÁLY, fazekasmester

1967-ben begyüjtött korsó a Néprajzi Muzeumban. 47.ábra.-Tiszaföredi butykos korsó.,Nagy Mihály készitette,1844.- Fekete repr. 85.old.

KRICZ MÁRIA: A kerámia gyüjtemény gyarapodása 78.old

NÉPRAJZI ÉRTESITŐ, A Nép.Muz.évkönyve, Bp. LI. 1969

ifj.NAGY MIHÁLY,razekasmester

Az egyik 1967-ben a Népr.Muzba begyüjtött butykos korsó 1844 -es évszámot viseli és Nagy Mihály aláirását a korsó fülén.Tiszaföreden gyüjtötték./67.57.3.. 47.kép. 87.old.

KRESZ MARIA: A kerámia gyüjtemény gyarapodása 78.old

NÉPRAJZI ÉRTESITŐ,A Népr.Muz.Évkönyve, LI. Kp. 1969

ifj.NAGY MIHÁLY,fazekasmester

Az egyik 1967-ben a Népr.Muz-ba begyüjtött butykos korsójaaz 1852-es évszámot viseli.Irókás felirat: "anno az 1852 dik Évbenn készitette K Nagy Mihály Fegyvernemi Mihálynak Tiszaföredenn ha nints benne legyen benne az volt árok tőnn az Letzke annni menne más kutyaba job lesz az magunk gyomrába"./67.171.2/.48.kép. 87.old

KRESZ MÁRIA: A kerámia gyüjtemény gyarapodása 78.old

NÉPRAJZI ÉRTESITŐ,A Népr.Muz.Évkönyve, LI. 1969

ifj.NAGY MIHÁLY,fazekasmester

Mezőcsáton szül.1831-ben Miskolcon fazekaslegény.Visszs
tért Mezőcsátra,Rajczy Mihály mellett dolgozott.Tiszafü-
redre költözvén,ő honositotta meg ott a mezőcsát,főként
Rajczy diszedényeinek stilusát.1967-ben f 2 butykoskorsó
ját gyüjtötték be a Népr.Muz-ba.-Ott 7 edény 1845-47-b
ből kétségtelenül az ő munkája.47-48.képek. 87.old.

KRESZ MÁRIA: A kerámia gyüjtemény gyarapodása 78.old

NÉPRAJZI ÉRTESITŐ,A Népr.Muz.Évkönyve, LI. 1969

K. Nagy Mihály, parasztkas

L. K. Nagy Gábor

Kresz Mária: Mezőtúri csörgős korsó 1087.

Élet és Tudomány, Bp. 1978. aug. 25. XXXIII/34.

Nagy Mihály
nohránnivels

Szabolcs-Szatmári Szemle
1979 – 2

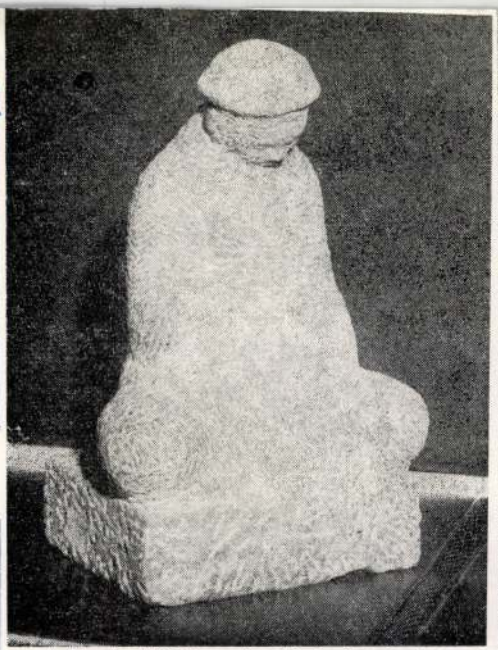

Nagy Mihály: Arató (márvány)

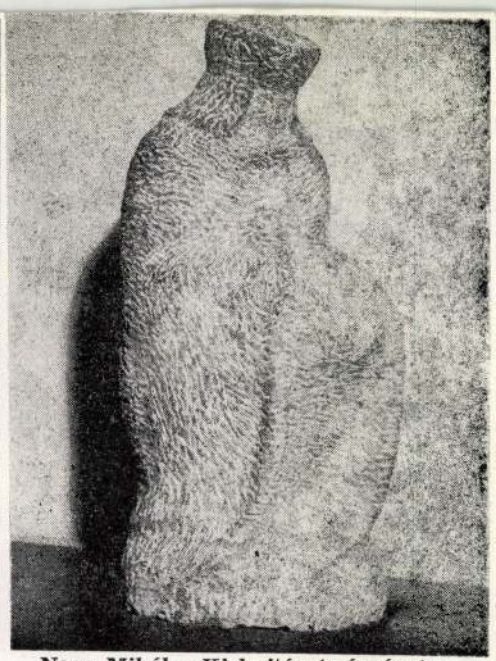

Nagy Mihály: Kisbojtár (márvány)

M.D.K.

Nagy Mihály Sándor, kérdivatár.

helyi építőmester

300 koronás második díjat nyert a kérdi vásárhelyi ev. ref. egyház részére építendő emeletes épület pályázatán

Vállalkozók Lapja, Bp. 1908. XXVI. évf.

febr. 15. sz. 9. old.

bennük, az már nem az általános stílus lelkiismeretét terheli, hanem az egyes fogalmazók hiányos nyelvérzékének és stílus-készségének hibája. Ami nagyképűség, feszesség, szárazság és körülményesség van még mindig, az magától értetődik, a hivatal levegőjéből, az akta személytelenségéből folyik, a hivatal íze érzik benne. Vannak a hivatali írásnak elkerülhetetlen belső törvényei s a hivatalnok, amikor miniszteri rendeletet fogalmaz, nem írhat olyan közvetlen, fesztelen és színes stílusban, mint az író. A haladás azonban ezen a téren ötven év óta fokozatos és letagadhatatlan. Aktáink nem -tatikoznak többé úgy, mint valaha. Ez kétségtelennül elsősorban a magyar iskola érdeme.

De azért, mert visszaéltek vele, írtsuk ki teljesen és véglegesen a szenvedő igealakot nyelvünkből? Minden nyelvben van *passivum*. Mért csak a magyarból üldözzük ki? Nem valami gyanús idegen jövevény, a nyelv szelleme magából és magától alakította ki, mert szüksége volt és van rá. Vannak esetek, amikor mellőzhetetlen vagy mellőzése nehézkessé, körülményessé, híggá teszi a mondatot. Vannak esetek, amikor az állítmányban rejlő cselekvés alanyát, a cselekvés elvégzőjét nem akarjuk vagy nem lehet megnevezni s a szenvedő alakhoz kell folyamodnunk. Hogy Horváth János idézett mondatainál maradjunk, az író bennük azért használja az *állíttatott, vizsgáltatott* formákat, mert mint jó stiliszta, érezte, hogy a mondatai terjengősekké és rossz ritmusúakká váltak volna, ha felsorolja, mi állította újszerű feladatok elé a magyar naiv rítmusérzéket s kik nem vizsgálták meg tüzetesen, minő a magyar rítmus. Erre nem is volt szükség, mert az olvasó az előző mondatokból úgy is tudja már. Ilyen esetekben a szenvedő igealak használata nem annyira nyelvi, mint inkább stílus-kérdés. Jó stiliszta nem érheti be azzal, hogy mondatai nyelvileg kifogástalanok, arra is igyekszik, hogy tömörek, világosak és numerózusak is legyenek. Ez ugyan közhely, de nem árt újra meg újra ismételni, mert mint annak idején Gyulai Pál is emlegette, a nyelvbúvárok sokszor nem veszik figyelembe a jó stílus követelményeit s olyan szabályokba kívánnák mereviteni a stílust, amelyeket az nyűgnek érez.

Van-e azonban egyáltalán szükség a magyarban a szenvedő igealakra? Hogy van, azt kétfelől is lehet bizonyítani. Egyfelől azt kell megállapítanunk, hogy a nyelv nem fejlesztette volna ki, ha nincs rá szüksége. A szenvedő igealak is a nyelvkincsbe tartozik s nyelvünk kincsének egyetlen darabkáját sem szabad eldobnunk, még nyelvtisztító túlbuzgalomból sem. A vallási nyelvben az említett cikk lelkes írója is megengedi, mert be kell látnia, hogy az ilyeneket, mint *szenteltessék meg a te neved, áldassék az Úrnak szent neve*, nem lehet kiirtani. Ezek szinte jegecekké állandósult formulák, amelyeken nem szabad változtatni. De nem is lehet, mert a szóban forgó állítmányoknak nincs is olyan alanyuk, amelyet meg lehetne jelölni. Ki szentelje meg az Úr nevét? Ki áldja az Úrnak szent nevét? Mindenki, tehát egy személyesen meg nem nevezhető alany. Ilyen alanyok előfordulhatnak a világi nyelvben is. Élő is fordulnak, bár nem túlságosan gyakran. Másfelől — s ez azt hiszem, döntő bizonyíték — mióta a szenvedő igealak üldöztetik, az így támadt nyelvi hézagba belecsúsztak olyan formák, amelyek sokkal rosszabbak és magyartalanabbak, mint bármi -tatik, -tetik. Sokan, éppen hogy a szenvedő alakot elkerüljék, az *-ódik, -ődik*hez folyamodnak, ami nyilván a nyelvi formák összezavarása. Ennél még rosszabb a *lesz, lett* germanizmusos használata, ami a köznyelvben már olyan általánossá burjánzott, hogy sok helyütt még a népnyelvbe is beleelegyedett. Azt hiszem, a -tatik, -tetik legmegátalkodottabb ellenzője is jobb szívvel veszi, ha azt írom, hogy: *megállapíttatott* és nem azt, hogy: *meg lett állapítva*, hogy — ahogy éppen *-tatik-kerülő* hivatalos iratokban nem egyszer olvashatjuk: — *megállapítás tárgyát képezte*. Az sem mindig használható megoldás, ha mondjuk, a *megvétetett* helyett azt írják ki a műkiállításon elkelt képen egy cédulára: *megvették*. Ez sok esetben a szabatosság rovására megy, mert nem világos, hogy az állítmány cselekvését egy végezte, vagy többen végezték.

Szóval térjünk vissza a régi, sokat gúnyolt -tatikozásra? Használjuk derűre-borúra a szenvedő igealakot? Ezt természetesen senki sem kívánja. Csak azt mondjuk, hogy nyelvtisztítás vagy nyelvvédelem közben ne szegényítsük nyelvünk formakészletét fölöslegesen s ne mondjunk föltétlenül átkot olyan formákra, amelyek a nyelvben benne vannak, eredeti tulajdonai közt. Használjuk tehát jó lelkiismerettel a *-tatik, -tetik*-et is ott, ahol helyén van, ahol kell s ahol a jó stílus megkívánja. Nagyon gyakran nem lesz rá alkalmunk, módjával használjuk. Jó stilisztának mindig tudnia kell, mikor. A rossz stilisztákon pedig nem segít semmiféle tilalom vagy szabály. Mindig rossz stiliszták maradnak.

Irodalom

A LEGÓVATOSABB SZERKESZTŐ

Nagy Miklós emléke.

Írta SCHÖPFLIN ALADÁR

Az ember belépett egy széles boltívű kapun, keresztülbotorkált a tágas, négyszögletű udvaron az udvari traktusig, ott talált egy járókelőktől homorúra vájt kövű lépcsőt, azon felment a félhomályban az első emeletre s egy kopott ajtó előtt találta magát, amelyen sárguló fehér lemezpapíron ezt a felírást olvasta: «*A Vasárnapi Ujság szerkesztősége*»

Tükör 1938. május.

Az Egyetem-utca 6. számú ház volt ez, irdatlan nagy épület ; két udvara egy elég nagy kerttel együtt kiterjedt egész a Magyar-utcáig. Ebben halt meg Deák Ferenc. Telkén állnak ma a Kaplony-utca összes házai.

Ha aztán az ember benyitott az ajtón, egy homályos előszobába került, amelynek falai végig puhafa polcokkal voltak borítva, a polcokon bekötött folyóiratok, zsineggel átkötött újságkötegek sokasága. A középen nagy öreg ebédlőasztal, tele újságokkal, könyvekkel, iratokkal. Egy hosszú fehér szakállú, nagyon sovány öregember fogadta a látogatót, Klapka bácsi volt a neve s azzal szeretett dicsekedni, hogy rokona a szabadságharc híres komáromi tábornokának. Szótlanul egy üveges ajtó felé mutatott, a látogató, ha ezen benyitott, egy irodaszoba-félében találta magát. Ezen át kellett menni, hogy a nyitott ajtón át bejusson a hálószobába. Ott végre megtalálta a Vasárnapi Ujság szerkesztőjét, Nagy Miklóst. Az ágyban feküdt, akár délelőtt, akár délután, rendszerint alkonyatig. Ott szerkesztett. A paplana, éjjeli szekrénye, az ágy melletti szék tele volt újságokkal, kéziratokkal, kefelevonatokkal. Ott fogadta munkatársait, látogatóit, a félénken bemutatkozó fiatal írókat, de még Jókait is, ha nagy ritkán meglátogatta. Emlékszem, egy ízben Beniczkyné Bajza Lenke kegyelmes asszony jött be hozzá váratlanul, azt hitte, beteg és nagy sopánkodások közben elhalmozta jószándékú egészségi tanácsokkal. Pedig a szerkesztő úr nem volt beteg, csak szerette a napot ágyban tölteni, s ha csak nem volt különös oka, rendszerint csak este kelt fel. Ez mintegy hagyomány volt. Pákh Albert, a Vasárnapi Ujság alapítója is az ágyban és az ágyból szerkesztett, de ő nem

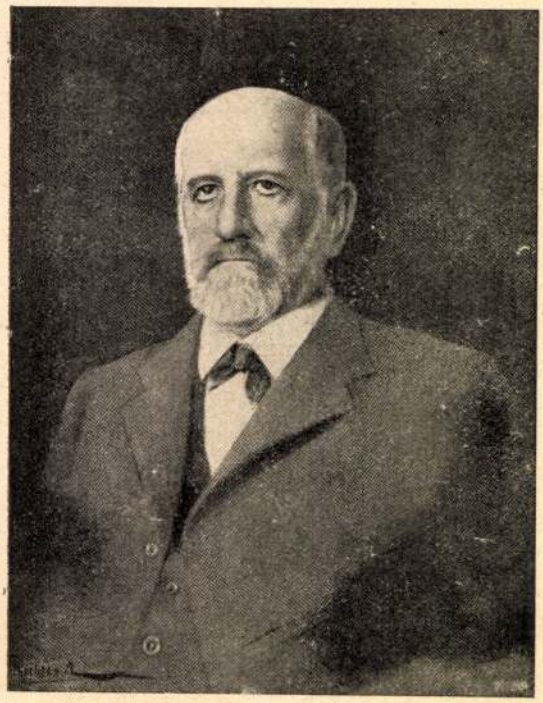

Nagy Miklós

kényelemből, hanem szomorú kényszerűségből. Az ő ágya párja volt a heinei «matrácsír»-nak. Nagy Miklós mindhalálig egészséges volt s csak hipochondriából panaszkodott gyakran betegségről.

Négy lapot is szerkesztett : a főlapon kívül a Politikai Ujdonságokat, a Képes Néplapot és Világkrónikát ; mind a három népies jellegű hetilap volt, a világ eseményeiről tájékoztatták a falusi közönséget s képeket is közöltek az ország és a világ főbb eseményeiről. Közben egy-egy népies novella, vers is elkelt bennük. Ezenkívül itt szerkesztették *Az Osztrák-Magyar Monarchia írásban és képben* című óriási könyvsorozatot, melynek védnöke Rudolf trónörökös, majd halála után özvegye, Stefánia főhercegnő volt s névleges szerkesztője Jókai Mór. A munkát azonban Nagy Miklós végezte a külső munkatársak, illusztráló művészek egész hadával.

Hogy ez a szerkesztés hogy folyt, az ma már szinte valószínűtlenül hangzik. Minden várost, vidéket, tájat olyas valaki, rendszerint odavaló ember írt, aki jól ismerte. A terjedelem pontosan meg volt szabva. Ha a cikk, amelynek mindenféle szempont figyelembe vételével kellett készülnie, meg volt írva, a nyomda kiszedte, egy sereg példányban levonat készült róla. A levonatok ekkor útra keltek. Kapott belőlük minden valamirevaló ember azon a vidéken vagy abban a városban, amelyről szó volt, főispánok, alispánok, polgármesterek, levéltárosok, tollforgató tanárok, helyi szerkesztők, a fővárosban minden ismertebb ember, aki járatos volt az illető helyen. Mind azzal, hogy tegyék meg észrevételeiket, javítsák ki az esetleges hibás adatokat. A visszaérkezett levonatokat aztán átvizsgálta a szerkesztőség s e szerint kellett a cikket átdolgozni. Természetesen gyakran előfordult, hogy különböző emberek ellentétes adatokat írtak a levonat margójára. Ekkor új szakértőt kellett keresni, aki esetleg megint máskép tudta a dolgot s ez így ment tovább — egy-egy levonat hónapokig vándorolt ide-oda, amíg a cikk meg nem kapta végleges formáját, amely sokszor nem is hasonlított már az eredeti szöveghez. Nyelvi és stílus-szempontból is szinte nagyító üveggel vizsgálták a cikkeket ; ha valamiben kétsége volt, Nagy Miklós Gyulai Pálhoz fordult, mint legfőbb fellebbezési fórumhoz. Ilyen szerkesztés mellett nem csoda, hogy a sorozat egy negyedszázad alatt készült el, de azt meg kell adni, hogy ennél lelkiismeretesebben szerkesztett mű nem készült Magyarországon, minden adatára hitet lehetett tenni.

Hogy visszatérjek Nagy Miklóshoz : alkonyatkor felöltözött, telerakta zsebeit kefelevonatokkal, kéziratokkal és elindult — tovább szerkeszteni. Ismeretségben volt a szellemi élet minden kiválóbb emberével, kültagja a szabadelvű pártnak. Mindig tudta, hol találja meg azt az embert, akire szüksége volt. Egy egyetemi tanárt felkért, hogy írja meg valamely aktuálissá vált tudós életrajzát, Szilágyi Dezsőtől, akivel nagyon jóban volt, tanácsot kért valami jogászi kérdésben,

Emlékezés a Vasárnapi Ujságra

Megindulásának 80. évfordulója alkalmából.

Az «újdondász» a mult század negyvenes éveinek magyar sajtójában a napihíreket írta, de nem volt a mai értelemben vett riporter, nem szenzációs hírekért járta a várost, hanem a laphoz maguktól befutó hírek közlése mellett apró szellemeskedéseket, gúnyoros cikkecskéket írt mindenféle aktuális témákról, — ma az ilyeneket «színes hír»-eknek, vagy ha hosszabbacskák, croquis-knak nevezik. Rovata az újságban humorizáló panaszkönyv számba ment. Népszerű is volt, mert a közönség a maga tolmácsát látta benne. Rendszerint fiatal írókból lettek az újdondászok. Legnépszerűbb volt köztük Pákh Albert, Petőfi barátja, egyike az első magyar humoristáknak s a tárcacikk műfaja megalapítóinak.

A szabadságharc bukása utáni első években, amikor a sajtó megdermedt, az írók szétszóródtak, ki börtönben ült, ki bujdosott valahol vidéken, Pákh Albertnek jutott először eszébe, hogy népszerű, olcsó hetilapot kellene indítani, amely írásban és képben tájékoztatja a közönséget a világ dolgairól, a tudomány újabb vívmányairól és közli jó írók szépirodalmi dolgozatait. Szerzett kiadót is az okos és vállalkozó szellemű Heckenast Gusztáv személyében. A lap megindult, első száma 1854 március 5-én jelent meg *Vasárnapi Ujság* címmel.

Az ötvenes évek kicsiny arányú irodalmi életében a Vasárnapi Ujság új lap-típust jelentett és azonnal beletalált a közönség érdeklődésébe. Ha ma nézzük első számait, bizony kezdetlegesnek tűnnek fel, de akkor szenzáció számba ment az a két-három fametszetű kép, a kor nevezetes szereplőinek arcképei vagy egykorú események egyszerű vonalú rajzai, az okos, tájékoztató cikkek, jó novellák, versek; különös sikert arattak Jókai Kakas Márton név alatt írt tréfás cikkei és Pákh Albert gúnyolódó szerkesztői izenetei, amelyekben csúffá tette a rossz versek beküldőit. Pákh akkor már beteg ember volt, Heine módjára a matrác-sírhoz volt szögezve, de a szelleme ép maradt, az érdeklődése lankadatlan. Első belmunkatársai Jókai és Gyulai Pál voltak, az utóbbi azonban — mint egy emlékezésében maga is megírta — hamarosan összekülönbözött Pákhkal, mint a szigorú elvek emberéhez illett, a szerkesztői elvek körül kitört vita miatt. A lap egyre népszerűbb lett, tíz év alatt felvitte 7000 előfizetőig, ami az akkori időben rendkívüli nagy siker volt. Tartalma folyton bővült, képeinek száma több, kivitelük szebb lett, az írók javarésze dolgozott bele. Nevezetes akciókat indított. Ezek között irodalomtörténeti fontosságra jutott a Petőfi halála körülményeinek kiderítésére indított vizsgálat, — ma ankétnek mondanánk — amelyben megszólaltatta a segesvári csata összes olyan tanúit, akik Petőfit ismerték, s az országszerte kószáló mendemondákkal szemben kétséget kizáróan megállapította, hogy a költő csakugyan elesett a csatában.

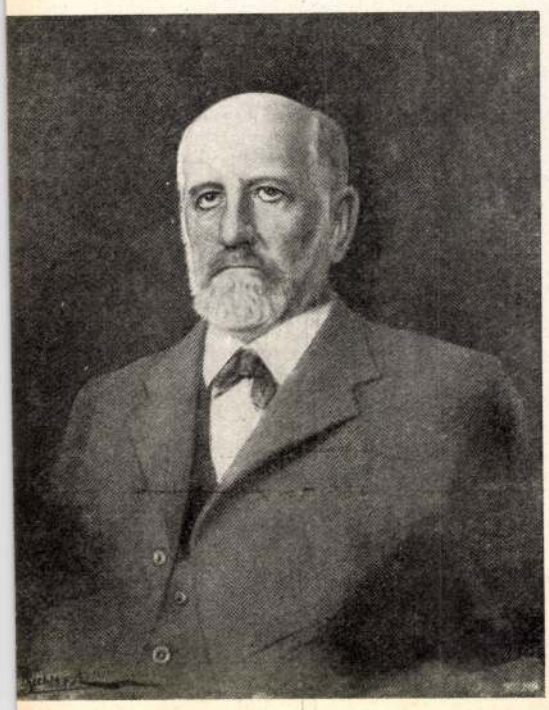

Pákh Albert nemcsak tekintélyes, hanem népszerű ember is volt az írók között, a betegszobája kis kaszinó, ahova időnként feljárt minden valamirevaló író. Nemcsak a lap dolgait beszélték itt meg, hanem az irodalom és a közélet mindenféle kérdéseit is. Egyik gócpontja volt itt a közvélemény alakulásának, amelynek az abszolutizmus alatt nem voltak nyilvános szervei, s így az ilyen

Nagy Miklós

Turán 1934. márc

FOTO KRAUSZ GYÖRGY

ELMENT A HAJÓ . . .

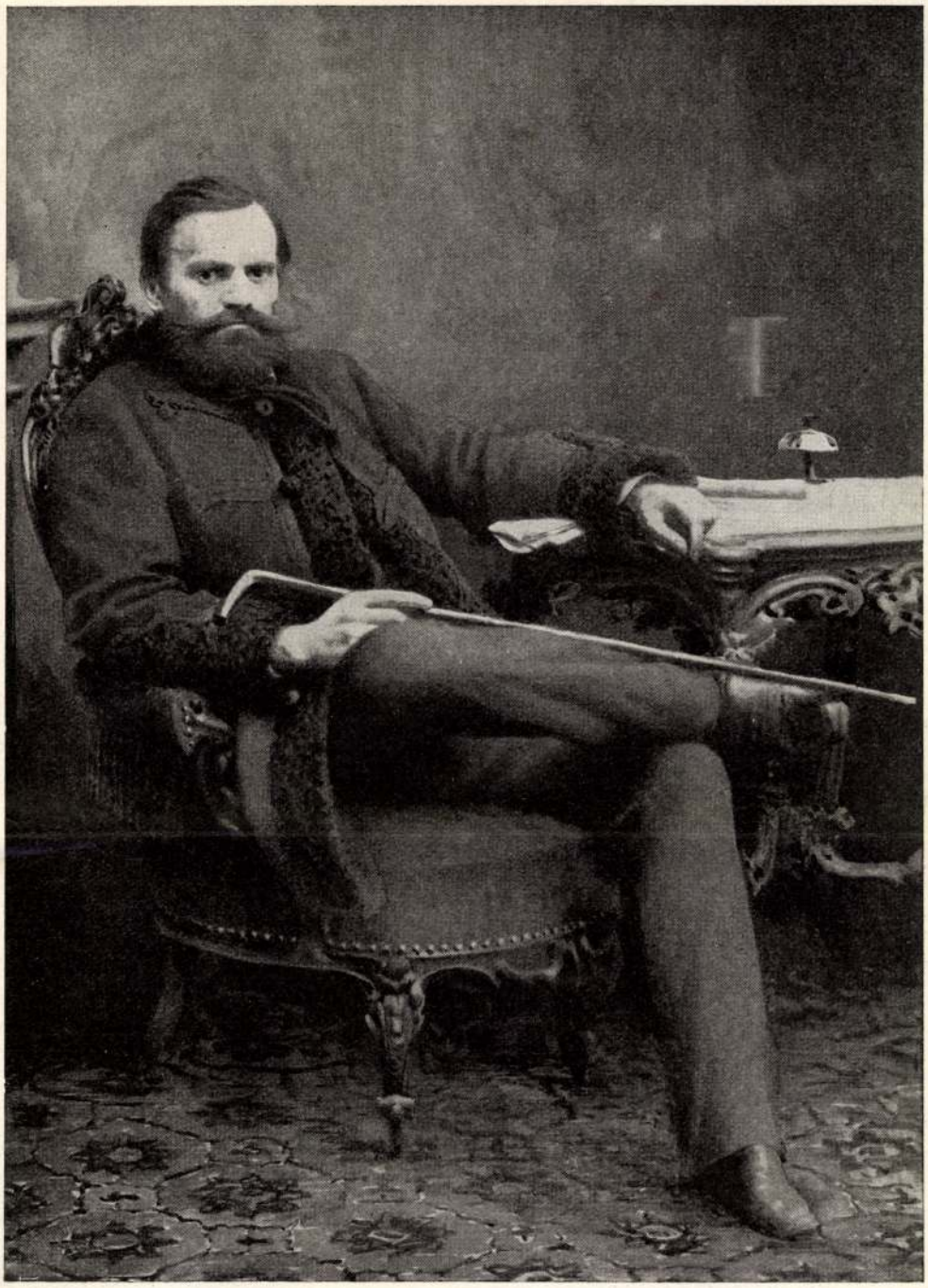

Pákh Albert — A 60-as évekből való fénykép

magántársaságok nagy fontosságra jutottak. A Vasárnapi Ujság népies lapnak indult, de amint tartalom és kiállítás dolgában gyarapodott, egyre inkább a szaporodó művelt középosztály kedvelt lapja lett.

Pákh 1867-ben meghalt, s a szerkesztést Nagy Miklós vette át, aki már 1863 óta dolgozott mint segédszerkesztő a lapnál.

Nagy Miklós a régebbi magyar irodalmi életnek egyik legérdekesebb embere volt. Bohém szokású ember, mindig közéleti emberek, írók, újságírók társaságában forgott s mindenkit fel tudott használni lapja érdekében, ha szüksége volt rá. Példátlanul lelkiismeretes szerkesztő; ha valakitől szüksége volt egy cikkre, annak nem hagyott békét addig, amíg meg nem kapta. Egész kis anekdóta-kör volt róla ebben a tekintetben. Ha például Mikszáth Kálmántól kellett neki cikk, vele járt egész nap, elkísérte a szabadelvű pártkörbe, «kíbicelt» a kártya-partijánál, elment vele vacsorázni, vacsora után

Mikszáth Kálmán

hazakísérte, felment vele a lakására és el nem ment addig, amíg a kényelmes megszokású nagy író meg nem írta a cikket. Ha valamely cikk adatainak helyessége kétséges volt, megmutatta minden szakembernek, akit elő tudott keríteni, — de hitelesnek is tekintette mindenki mindazt, ami a Vasárnapi Ujságban megjelent. Lexikon-szerkesztőknek ma is nélkülözhetetlen forrása a Vasárnapi Ujság. Nagy Miklós jóbarátságban volt a kor minden kiváló írójával Jókaitól Vajda Jánosig, a hatalmas politikusokkal Tisza Kálmántól és Szilágyi Dezsőtől Eötvös Károlyig. Szeretett ágyban szerkeszteni, akárcsak Pákh Albert, bár ő egészséges ember volt. Az ágy paplanán halomban hevertek könyvek, újságok, kéziratok, korrektúrák, fényképek, a munkatársakat így fogadta. Kínosan ügyelt a cikkek világosságára, a stílus egyszerűségére, hibátlan magyar nyelvére, egy-egy cikket hárman-négyen is átnéztek, s bizony ritka cikk került ki a nyomdába javítás nélkül.

Alig van említésre érdemes magyar író, aki legalább néha nem írt volna a Vasárnapi Ujságba. Egyetemi tanárok, más tudósok is gyakran megszólaltak valami aktuális kérdésről. Egyszer maga Tisza Kálmán is — pedig igazán nem volt benne írói hajlam — írt egy nekrológot egy elhúnyt kedves hívéről. Jókai minden évben írt néhány novellát, párszor regényt is. Baksay Sándor jóformán összes elbeszéléseit itt adta ki. Szász Károly belmunkatárs volt, verseken, műfordításokon kívül rengeteg cikket, életrajzot, kritikát írt. Mikszáth csaknem pályája kezdetétől fogva dolgozott Nagy Miklós lapjába, később főmunkatárs lett, s ide írta a «Noszty fiú esete Tóth Marival», «A vén gazember», «Akli Miklós», «A fekete város» című regényeit s ezenkívül számtalan cikket, karcolatot, jellemrajzot. Gyulai Pál, Vajda János, Lévay József, Szász Károly, Endrődi Sándor, Szabolcska Mihály, Vargha Gyula voltak a lap fő költői.

A Vasárnapi Ujság közben nagyon megnőtt. 1873-ban Heckenast egész üzemével együtt átvette az akkor alakult Franklin-Társulat. A lap nagyobb formátumú lett, finom papírra nyomtatták, képei egyre sokasodtak, különösen mióta a nyolcvanas évek közepetáján divatba jött a cinkografiai reprodukálás. Melléklapjai is voltak, a «Politikai Ujdonságok», egykor roppant elterjedt népies hetilap, melynek vezércikkeit Vajda János írta, a még népszerűbb «Képes Néplap» és «Világkrónika». Belső munkatársai a már említetteken kívül Törs Kálmán, a nyolcvanas évek tekintélyes publicistája, országgyűlési képviselő, Kazár Emil, a magyar realisztikus novella egyik úttörője, Szívós Béla, a maga idejében népszerű, jó falusias magyar zamatú író, Molecz Károly segédszerkesztő s 1898-tól kezdve e sorok írója voltak. Verskritikáit több mint egy évtizeden át Vargha Gyula írta, névtelenül.

Nagy Miklós

Nagy Miklós 1905-ben nyugalomba vonult s nemsokára tragikus módon meghalt. Öngyilkos lett, sohasem lehetett megtudni, miért. Szerkesztői tisztét Hoitsy Pál, a kiváló író, természettudós és politikus vette át. A lap Nagy Miklós szellemében élt tovább, modernizálódva, a kiállítás díszében és tartalomban gyarapodva. Főkép az aktuális képekre vetette a súlyt, — fel kell jegyezni, a modern foto-riportot a Vasárnapi Ujság honosította meg a magyar sajtóban. Munkatársai közé utat találtak a modern magyar irodalom legkiválóbb emberei.

A háború megakasztotta a Vasárnapi Ujság további fejlődését, a háború utáni országos szerencsétlenség véget vetett életének. De egykori hívei ma is visszakívánják. Ezért csináltuk meg a mai időknek jobban megfelelő folytatását — a *Tükör*t.

Schöpflin Aladár.

Gyulai Pál

amelyet egy zsebében levő cikk egy-két mondata valahogy érintett, tudakozódott, ki járt valaha Dél-Afrikában, amely éppen valami eseményből kifolyólag aktuális lett, felkereste az illetőt, rábeszélte egy cikk írására, együtt vacsorázott Mikszáth Kálmánnal s ha novellát vagy karcolatot akart tőle kapni, késő éjszaka hazakísérte és nem hagyott neki békét, amíg meg nem írta, amit kért. Ez így ment nap mint nap, hétről-hétre, évről-évre.

A Vasárnapi Ujság minden számában jelent meg néhány életrajz, külföldieké, akik meghaltak vagy valami más nagy dolgot cselekedtek, magyaroké, akik meghaltak vagy nagy kitüntetést kaptak, vagy valami nagy állásba jutottak. Ezek az életrajzok nagy gondot okoztak a szerkesztőnek. Ki kellett keresni a legalkalmasabb embert, aki megírja, a kész életrajzot meg kellett mutatni más hozzáértőknek, meg kellett vizsgálni minden szót, nemcsak hitelesség, hanem jóízlés és tapintat szempontjából, hogy az érdemek felsorolásában ne legyen túlzás, de olyan se legyen, amin az illető vagy családja, vagy baráti köre megsértődhetik. Jól emlékszem, egyszer valakiről azt írtam, hogy kitűnő tudós. A szerkesztő a fejét csóválta: elég lesz, ha azt írjuk róla, hogy «jeles». Aztán némi vita után megegyeztünk abban, hogy: «kiváló». Végül mégis úgy jelent meg, hogy: kitünő. Nagy Miklós javította így ki az utolsó korrektúrában — nyilván töprengett rajta, vagy tanácsot kért valakitől, akinek adott a szavára. Ez a gondosság sokszor a kicsinyességig ment, de a lap olyan megbízhatóság hírébe jutott, hogy vitás esetekben mint tekintélyre hivatkoztak rá. Minden napilap szerkesztőségében ott voltak a Vasárnapi Ujság bekötött évfolyamai mint forrásművek. Köztudomású volt, hogy olyan lelkiismeretes szerkesztő nincs és nem is lesz több ebben az országban.

A Vasárnapi Ujság csak másod- vagy harmadsorban volt szépirodalmi lap. A hetilapoknak ahhoz az enciklopedikus típusához tartozott, amelynek külföldi példái a L'Illustration, a The Illustrated London News, a Leipziger Illustrierte Zeitung — természetesen a magyar méreteknek megfelelően. Szépirodalmi anyaga egy novella, amely sokszor el is maradt, egy-két vers, egy eredeti és egy fordított regény-folytatás a mellékleten. Az «Irodalom és Művészet» rovat inkább híreket közölt, mint kritikát, csak a verseskönyvekről volt mindig a rovat élén tárgyilagos, szigorú, de jóindulatú kritika. Név-aláírás nem volt alatta, de irodalmi körökben meglehetősen köztudomású volt, hogy ezekben a tíz-tizenöt-húsz soros kis cikkekben Vargha Gyula bírálja végig az országban megjelent verseskönyveket, hírneves költőkét és vidéki műkedvelőket egyaránt. A szerkesztőségbe beküldött verseket is Vargha Gyula bírálta meg s ő írt róluk «szerkesztői üzeneteket». Ezt ma már alig tudja valaki rajtam kívül, de én tanúskodhatom róla. Három éven át én olvastam a cikkecskék korrektúráját, a kézirattal összehasonlítva, mert Vargha Gyula nagyon kényes volt a sajtóhibákra. Akkor hagyta abba a bírálatok írását, mikor 1901-ben a statisztikai hivatal igazgatója lett. A rovatot ekkor én kaptam meg s lassankint kibővítettem mindenféle könyvek bírálatával.

Nagy Miklós kolozsvári református ember volt s az erdélyi lokálpatriotizmus és a református sság színe a lapjaiba is beleelegyedett. A kálvinisták magukénak is érezték, amíg ő szerkesztette, a Vasárnapi Ujságot, bár a szerkesztő vigyázott, hogy ne váljon felekezeti lappá. Azért szíve szerint kedvezett a protestáns íróknak, legalább is annyira, hogy jobban örült, ha protestáns ember írt valami jó dolgot. Az írók között Mikszáth Kálmánon kívül Baksay Sándor állt legközelebb szívéhez, a költők közül Vargha Gyula és Szabolcska Mihály. Gyulai Pál volt a szemében — méltán — a legnagyobb irodalmi tekintély. Irodalmi ízlése egyezett azzal a szellemmel, mely akkor a Kisfaludy-Társaságban uralkodott s a társaság tagjainak írásait közölte legszívesebben, de azért melletük helyet adott a fiataloknak is. Ő maga nem írt soha, de a mások kéziratain végzett javításokból látni lehetett, hogy élénk stílus-érzéke volt, érezte a mondat numerusát s vérében volt a magyar nyelv természete. Azokat az írókat szerette, akik világosan, egyszerűen és tömören tudtak írni. Vagy félszázad óta Budapesten élt, de a lényében mindvégig maradt némi vidéki íz s a beszédén meg lehetett érezni az erdélyi embert. Azoknak az íróknak, akik jól értették a vidéki levegőt, mindig több teret engedett.

Nagyon sok jóbarátja volt, akik becsülték okosságáért és szerénységeért. Közeli rokonságban volt a Szász-családdal, Szász Domokos a nagy tekintélyű erdélyi református püspök sógora volt, Szász Károly, amíg püspök nem lett, mint főmunkatárs dolgozott lapjaiba s számtalan cikket írt beléjük, névtelenül vagy betűkkel jelezve. A századvég politikusai közül a már említett Szilágyi Dezsőn kívül Láng Lajossal, Darányi Ignáccal, a Pulszkyakkal, Eötvös Károllyal volt különösen jóban. Legjobb barátai közé tartozott Thallóczy Lajos; ha Bécsből lejött Budapestre, rendszerint nála szállott meg. Általában sűrűn voltak szállóvendégei, vidéki jóbarátok, ismerősök néha hetekig laktak nála. Sok jóbarátja volt a festőművészek között is, akik illusztrációkat rajzoltak számára. Ezeket az ismeretségeit jól tudta értékesíteni lapjai javára. Ha valakitől cikket vagy rajzot akart kapni, az illető nem szabadult meg tőle, amíg nem teljesítette kívánságát.

A szerkesztést 1867-ben vette át, Pákh Albert halála után, aki mellett néhány évig mint segédszerkesztő dolgozott. Az a Vasárnapi Ujság, melyet átvett, alapjában népies jellegű hetilap volt, a szerényebb vidéki közönség kívánalmainak igyekezett megfelelni. Ő fejlesztette ki a művelt középosztály lapjává, tartalmát megbővítette, illusztrációit mennyiségben és minőségben meggazdagította. Ő volt az első, aki a nyolcvanas években áttért az addig divatos fametszetről a

cinkografikusan sokszorosított illusztrációkra s a foto-riporterek ma már elburjánzott típusa az ő lapjában tűnt fel először. A mai értelemben vett újság-illusztrációnak a Vasárnapi Ujság volt első úttörője.

Minden ízében szerkesztő volt Nagy Miklós. Akármi fontos magánügyét elhanyagolta a lapjai miatt, munkáját sohasem kötötte időhöz, éjjel-nappal dolgozott a maga módja szerint. A szerkesztőségben patriarchális élet folyt, családias viszony alakult ki a szerkesztő és munkatársai közt, minden hivatali ridegség nélkül, de a szerkesztő személye valahogy egységes levegőt teremtett a szerkesztőségben s ebben a különböző természetű munkatársak összeforrottak. Mikor én a laphoz kerültem, négyen voltak belső munkatársak : Kazár Emil, tehetséges író, a realista hang egyik első megszólaltatója a magyar novellában, Szívós Béla, alföldi paraszt-novellák írója, Király Pál tanár, eredeti szellemű nyelvész és Molecz Károly segédszerkesztő, az illusztrációk szakértője. Ma már egyikük sem él. El is felejtették őket — magyar író-ember emléke nagyon is hamar elmerül a feledés ködébe.

Negyven évi szerkesztés után 1906-ban Nagy Miklós nyugalomba ment. Ekkor derült ki, hogy nem tud szerkesztés nélkül élni. Teljesen elvesztette lelki egyensúlyát ; e sorok írója mindennapos tanúja volt kínos vergődésének. Egy rossz órájában elővette fiókjából a forgópisztolyt és agyonlőtte magát.

Színház

A KAMARASZÍNHÁZ

Irta RÁKOSI PÁL

A Színház, évezredes fejlődésének kanyargó útja során, ma visszatért oda, ahonnan elindult : a nagyméretű szabadtéri előadásokhoz. A római operaelőadások Caracalla fürdőiben tízezres tömegeikkel, a veronai szabadtéri játékok. Romeo és Julia előadása a Doge-palota udvarán, ma már nemcsak művészi események, hanem óriási idegenforgalmi attrakciók is, éppúgy mint nálunk a szegedi és pécsi szabadtéri előadások.

A színház, kulturájáért, sőt létéért folytatott küzdelmében érzékeny sebeket kapott a rádió és a film — különösen a hangosfilm — részéről. Úgy látszott, hogy sok poziciót elveszített, s ezt új lehetőségek teremtésével igyekezett pótolni. Így jutott el a szabadtér visszahódításához is.

A színpad középműfajai közül kettőt már csaknem teljesen elhódított a film. Ezek : az operett és a revű, a két legköltségesebb műfaj. Ha a kettő közül bármelyiket meg akarjuk jelentetni még színpadon, hat kézzel szórhatjuk a pénzt, mégis nagyon szegényes lesz, a hasonló filmprodukciókhoz viszonyítva. Másrészt pedig a magyar filmek, legnagyobbrészt egészen könnyű és igénytelen szövegkönyveikkel, megfelelően helyettesítik az operettet. A baj csak akkor következik be filmjeinknél, ha — mint már két súlyos precedens mutatja — színpadon sem sok sikert elért operettet visznek filmre. Ha mégis elvétve megjelenik színpadjainkon operett-produkció, ezt vagy egy primadonna személyes varázsa indokolja, vagy ha ez nincs, «zenés vígjáték»-nak jelzik, amivel előre le akarják szállítani az operett-igényeket, viszont emelni akarják a darab vígjátéki eshetőségeit.

Amennyit a színpad a revű és az operett eltűnésével gazdaságilag veszít, ugyanannyit nyer művészileg. Nemesebb művészi megoldások felé halad, nagyobb és tisztább öntudattal.

A középfajú színmű (társadalmi és népszínmű) szintén kedves területe a filmnek, s ezért ennek színpadi lehetőségeit erős ostrom alatt tartja. Valószínű, hogy sikerülni is fog több területet meghódítania, ami után a színpad valószínűleg két véglet felé terjeszkedik majd : a nagy szabadtéri előadások és a kicsi, de minden izükben művészi kamarajátékok felé. Ez a két út a színpad előrelátható jövője. (Csak mind a kettőnek meg kell találnia a maga íróit és közönségét.)

A mult századvégi és a jelen századeleji szociális és gazdasági mozgalmak hatása alatt új színház-típus kezdett kialakulni. A színháznak egyszerre mondanivalója lett. Minden mondat értelmet kapott, s ezért olyan formát kellett keresni, ahol a színészek szava legjobban érvényesül. Így született meg az intim felépítésű és hatású Kamara Színház. Új volt a hang, ami egyenesen a közönséghez szólt, újak voltak az írók, az első avantgardisták.

Nem számíthattak arra, hogy megjelenésükkel egycsapásra meghódítják a közönséget, lassú és tartós ostromra készültek fel, ezért vállalkozásaikat kicsiben kezdték. Az új hanghoz új miliőt teremtettek a Kamaraszínházzal. Hatásuk óriási volt és közönségük egyre növekedett, s ennek titka, hogy mindig művészit produkáltak és soha nem akarták a nagyszínházak hangját és gesztusait utánozni, e helyett egyéni, új utakon haladtak.

Sikereiken felbuzdultak a nagyszínházak is, s egymás után nyítottak ők is Kamaraszínházakat. Komoly és jelentős színházak mellett, akár állami, akár magánvállalatok, ma már nagyon sűrűn ott találjuk, mint a nagyszínház felgyűlt műsorának természetes levezetőjét. Az igazgató fantáziájának, terveinek is sokkal szélesebbkörű érvényesülési lehetőséget nyujt és minden fajsúlyú darabot le mer kötni, mert a monumentálistól az intim darabig, mindenre van színpadja. Amellett éves szerződésű színészeit jobban tudja két színházban foglalkoztatni, s két színháza van, alig több költséggel, mint amennyi egy nagy színházat terheli.

Nagy Lukács, Dezső

MAGYAR MŰVESZET

1932. 196

1929. 233, 240

Dr LECHNER JENŐ
M. KIR. KORMÁNYFŐTANÁCSOS
ÉPITÉSZ, MŰEGYETEMI R. K. TANÁR
BUDAPEST, I. MÉSZÖLY-U. 4.
TELEFON: 68-6-04.

1933 JUN. -8-1
62

Nagy Miklós

szopori

festő

Műcs. kiáll, 1928 tól
Pipics 117. l.

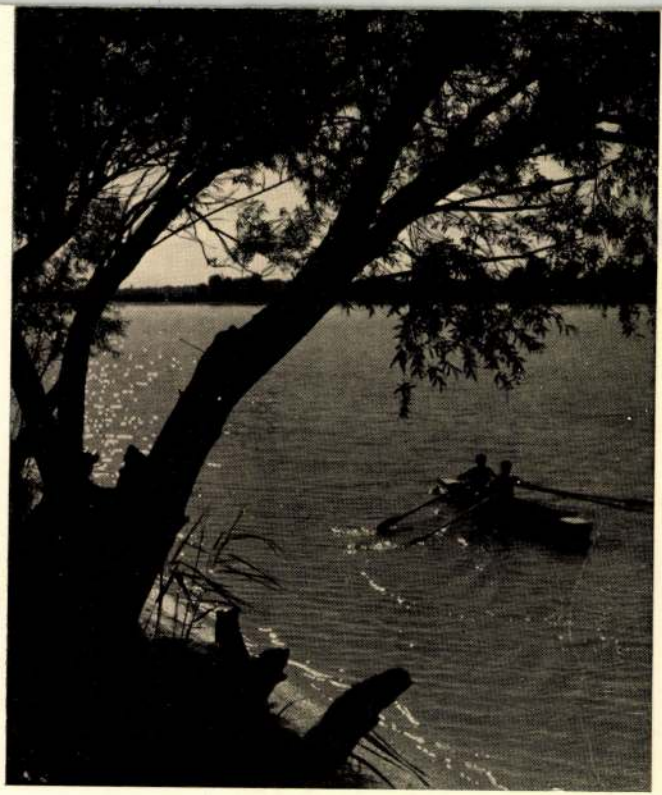

CSÓNAKKAL A DUNÁN.

SZABÓ BÉLA aka

Nagy Miklos

Stopori

Thieme Becker

XXV. 331. l.

(Lyka)

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Szopori. Nagy Miklós

Munkarnok festő. Kossuth tajos
u. 2.

1928/29. téli kiáll. 523

Šupka Jiří dr., m. n. muzeumní úř

X. 196.

Nagy Miklós

festő

— **Halálozás.** Alsószopori *Nagy Miklós* festőművész-tanár meghalt Temetése csütörtökön délután volt a Kerepesi-uti temetőben. A Magyar Képzőművészek Országos Szövetsége és a Munkácsi Céh nevében *Szentgyörgyvári Gyenes Lajos* kormányfőtanácsos mondott bucsubeszédet.

Pesti Napló 1940.

ápr 5.

1: Jelző női akt.
cm, jelezve lenn jobbra.
- 1928 juniusi aukciójáról, 330. szám.

Nagy Miklós, szoprán

festő.

Lásd

Szoprán Nagy Miklós

alatt is

ARTISTIKUS

KÉPKERETEK

Nagy Miklós

Sopori

laid

Sopori Nagy Miklós

alatt is

io (A. di Michele di Fr. i).

eziában 1488 június 25-én.

ıfordult. Felemelt jobb kezé- Holofernesnek fejét tartja. ınak ujjait felgyűrte, derekát

a talapzattal 60 cm. — Lelt. -én E. Costantinitől 6000 lirán, ltatott 1895 augusztus 31-én zve lásd az 54347–895 és az ın. előadmányi ivet. — Az el- mber 28-iki 4561 (635–900) eln. sz. leirat (464–901). . 9. l. — Verzeichniss Nº 110.

-16

Nagy Miklós
festő

Scheumann Erich
arckéje, repr.
Művészet
1942. 43. sz. 18. l.

Nagy Miklós, szopori

lása

Szopori Nagy Miklós
alatt is

Szopori Nagy Miklós
Festőművész

Csoportkiállítás – Nemzeti Szalonban – Képei –
vel szerepel. –

Magyarság
1929 IV. 20.

szopori Nagy Miklós
festőművész.–

Csoportkiállítás – Ucuvneti Szalonban – a
vízfestés az erőssége. Párizs festői zugairól,
ódon utcarozsgleteiről, rajndús reklámfalairól
kérzűlt akvarelljei franciásan zellanes elő-
adásról tanuskodnak. Krétarajzai már
sulyosabbak.—

Budapesti Hilan

1929 10.21

Nagy Miklós
festőművész

Csoportkiállítás – Nemzeti Szalonban –
ötletes szimvázlataival szerepel. –

Az Est

1929 IV 21

Szopori Nagy Miklós
festőművész

Csoportkiállítás – Nemzeti Szalonban – képeivel szerepel. –

Pesti Hirlap
1929 IV. 20

szopori Nagy Miklós

Tavaszi kiállítás - Nemzeti Szalonban - képével szerepel

Ujság 1971.VI.el.

Sz. Nagy Miklós

festőművész

Őszi Tárlat - Nemzeti Szalonban - képével szerepel.

Párisi uccája.

Magyar Hirlap
1929.IV.8.

MDK

Nagy Miklós

Erdőd, Nagy Miklós rajza után Weixelgärtner Ede

Irodalom és müvészet. Divatcsarnok, 1858, május 25. 333.

Művészet. 1943. VIII é. 40-41 l.

nánási Nagy Miklós: Janika

-"- -"- : Rózsi nővér

-"- -"- : Erdélyi Julia portréja

-"- -"- : Férfi arckép.

/ A magy arckép testy sorozatból /

Művészet. 1942. VII. 18 l.

Nagy miklós: Schumann Erich.
(portrait)

M.D.K.

B. Nagy Miklós
ács

Az 1936 ban tatarozott Kálvária ácsmunkáit végezte.

Bachó László: A gyöngyösi templomok története 145 l.
A Kálvária templom története.

MDK

Nagy Miklós,M.

Radna, Lippa és Solymos vidéke, er.kőrajz

Árverési Közl. 1937. 2.rk.sz. 81.sz.
32 l.

MDK

szopori Nagy Miklós

Párizsi táj, vf.

Képzm. Társ. 1931, őszi kiáll. kat. 42 l.

MOK

szopori Nagy Miklós, festő,

jól szerepel az 1931-es tárlaton.

(gy.) Magyar Akvarell- és Pasztellfestők Egyesülete.
Képzőművészet. 1931. 43-44/sz. 186. l.

szopori Nagy Miklós

MDK

Párisi táj, vizf.

Miesarnok 1931 őszi tárlat

Nagy Miklós, gombkötő ADK

Sopronban a Bürgerbuch III. kötetben szerepel 1639-ben. 17 fol. 14 jegyz.

Domonkos Ottó: A soproni gombkötők céhszabályzata. 118.o.

Soproni Szemle, Helytört. Folyóirat. 1955. Kiadja Sopron Város Tanácsa.

MDK

szopori Nagy Miklós, festëm.

művei szerepelnek a Nemz Szal. 64. csoportkiállitásán.

Kiállitások.- Nagy.Művészet. 1929. 246.l.

Nemz.Szal.-1929.ápr.21-én nyilt meg. a LXIV.csp.kiáll.

M.D.K.

Nándor Miklós festő

magyar származásu finn müvész

Rudnay Gyula egykori tanitványa,
kiállitása a Kulturális Kapcsolatok Intézetében

Napló

Magyar Nemzet 1966. szeptember 14. 4.1.

14. 4.1.

Végül ne feledkezzünk meg a grafikai lapokról sem! Kurió-
zum is van közöttük, egy ismeretlen magyar festőnek, Nagy
Miklósnak nevét megőrző lap, mely Mária Radnát, Lippát és
Solymos vidékét ábrázolja (402), Rancher Lajos gyönyörű két
lapjával biszkólkedik anyagunk (503, 504).

Nagy Miklós
grafikus

Művészet Közlöny
1937. 2. sz. 9. l.

..... sz.
194

Nagyságos

Dr. Szentiványi Gyula urnak

a Müemlékek Országos Bizottsága főtitkára,

Budapest

XI., Lágymányosi u. 1[illegible]

Hivatalból.

átalányozva.

Nagy Miklós, nánási

festő

Janika

Rózsi nővér

Erdélyi Julia archipe

Férfi archip.

c. képei Repr

Művészet 1943. 50. n. 40,

41. l.

Nagy Miklós, grafikus

Divatcsarnok, 1858.május 25.333.
Irodalom és müvészet

Nagy Miklós, fogarasi

festő

lásd

Fogarasi Nagy Miklós

alatt

Barabás Miklós

cród

Rédeyné Hoffmann
Mária: Barabás
Miklós a Lánchídról
Magyar Művészet
1926. 241, 242. l.

E-mail: kolozsnagyjanos@helyitema.hu

KIÁLLÍTÁS-MEGNYITÓ RÁKOSKERTEN

Színjáték címmel október 15-én, szombaton 16 órakor nyitják meg Kőszegi Anna Mária textilművész kiállítását a Rákoskerti Művelődési Klubban (Rákoskert sugárút 66.). A tárlatot Lázár Imre egyetemi adjunktus nyitja meg.

KERÜLETÜNK

Albrecht Júlia nemrégiben fejezte be egyik nagy munkáját a Hófehérke Óvoda falán elhelyezett kavicsmozaikból készült kerámiafigurákat (képünk ebben a háttérben ábrázolja őt), és készül a jövő évi Bartók-emlékévre. Önmeghatározása szerint képzőművész, szabad szellemi foglalkozású.

Pénteken délután adták át a Hófehérke Óvoda „Ünnepi Falát", Albrecht Júlia legújabb művét

Fotó: Verebélyi Roland

Meg kell szelídíteni az anyagot

CSIKÁSZ ESZTER

– Nehezen szelídültem meg, de ennek valószínűleg a többirányú tehetség, meg vitalitás volt az oka. A rákoshegyi, akkor még Kossuth utcai leányiskolába jártam, elsőre felvettek a művészeti gimnáziumba. Pedig a szüleimnek azt mondták, hogy találjanak ki mást is, mert nem fog menni. Én azonban úgy felkészültem, hogy az elsők között bekerültem – mesél ifjúkoráról.

Katonaság...

Apám vasutas volt, anyám nyomdász, aki rendkívül következetesen, nagy szeretettel, okosan nevelt bennünket. Isten áldása volt, hogy ő otthon maradt. Katona akartam lenni, nem voltam hajlandó enni, inni, aludni. Anyám egyszer csodálatos pedagógiai érzékkel összekészített nekem egy szerszámos ládát, mondván, hogy ez a katonaláda, kikísért a kapuhoz és azt mondta, menjek katonának. Elindultam a nehéz faládával, aztán egy idő után, amikor már véres volt a bokám tőle, letettem a csomagot és hazamentem.

Jött a festészet

Kamaszkorában komolyan érdekelte a rajzolás, festés. Lerajzolta az álmait, és akkor édesanyja úgy gondolta, hogy taníttatni kell *Júliát*. Tizenkét éves korában elkezdett járni a Tóth Tibor-féle szakkörbe. Az ott tanultakat otthon is gyakorolta, így aztán a tanulás és tudás lett az első az életében.

– Kiváló tanáraim voltak, még az „antivilágban" nevelődött emberek, akik hozták azt a tartást, szakmai alázatot, igényrendszert, erős magyarságtudatot, kultúra- és keresztény tudatot, amely sajnos mára már elkopott. Otthon is keresztény nevelést kaptam. A művészettörténet tanárom csodálatos ember volt, magas szinten oktatott, nagyon jól szemléltetett és követelt. Ezeket a módszereket igyekeztem tudatosan alkalmazni, amikor magam is oktattam. Hálás vagyok a sorsnak, hogy ott tanulhattam – emlékszik a gimnáziumi évekre.

A Képzőművészeti Főiskola festő szakán akart tovább tanulni, de semmiféle protekciója sem volt, ezért a felvételi csak harmadjára sikerült. – Az egész országban huszonöt embert vettek fel. Nekem ez létfontosságú volt, mert főiskola nélkül elvesztem volna – meséli. – Apám addigra rokkantnyugdíjas lett, anyagilag sem tudtak támogatni. A baráti körben adódott egy üres szoba, ahol festettem, aztán közösen szereztünk műtermet, szóval elég nehezen ment a pályakezdés.

Önállóan

– Mindig a feladathoz és a gondolathoz igazítom a más és más anyagot, hogy a legmegfelelőbbet tudjam és merjem választani, meg kell szelídíteni az anyagot, hogy azt tegye, amit én akarok – vall művészetről. – Mindig kérem Istent, hogy segítsen, sok-sok éve nem fordult elő, hogy fohász és ima nélkül kezdjek el valamit.

Férje, *dr. Kálmán Alajos* akadémikus, kerületünk díszpolgára, aki nagyban segíti őt. – Amikor alkotok, jóleső érzéssel tapasztalom, hogy támogat. Amikor benne vagyok az alkotás sűrűjében, átveszi a háztartási munkát. Ő az első kritikusom. Tiszteli a tevékenységemet, és ez sok erőt ad számomra.

NÉVJEGY

Albrecht Júlia

1948. szeptember 28-án, Budapesten született. 1963–1967: A Képző- és Iparművészeti Gimnázium kerámia szakán tanult. 1969–1973: Elvégezte a Képzőművészeti Főiskola festőszakát. 1979–1996: a Képző- és Iparművészeti Szakközépiskola művésztanára.

HITÉLET

Kerületi miserend:

Rákoskeresztúri Szt. Kereszt római katolikus templom

Hétköznap reggel fél 7 órakor, vasárnap 10 órakor és este fél 7 órakor szentmise.

Madárdombi Szt. Pál római katolikus templom

Csütörtökön fél 6-kor szentmise, előtte egy óra temetőlátogatás. Szombaton este 7-kor vasárnapra érvényes szentmise, vasárnap reggel 8-kor szentmise.

Rákoscsabai főplébánia

Vasárnap a templomi hirdetés szerint, hétköznap reggel 7-kor van szentmise. Szerdán reggel nincs szentmise.

Rákoscsaba-újtelepi Szt. Erzsébet római katolikus templom

Hétköznap este fél 6-kor (kivétel szerda), vasárnap fél 11-kor és este 6-kor szentmise.

Rákoshegyi római katolikus templom

Vasárnaponként reggel fél 8-kor, fél 10-kor és este fél 7-kor, hétköznap reggel fél 8-kor szentmise.

Rákosligeti római katolikus templom

Hétköznap reggel fél 8-kor, szombaton (vasárnapra érvényesen) este 6-kor, vasárnap fél 9-kor, 10-kor és este 7-kor szentmise.

ÁLLÁS, OKTATÁS

Miért pont németül?

Már többször megkongatták a vészharangot az évszázados múltú nyelvtanulási hagyományaink felett. Valóban lanyhult volna az érdeklődés az európai nagy nemzetek nyelvei iránt? Valóban okafogyott például németül tanulni? A fenti kérdéseinkre válaszolt a London és Berlin Stúdió német tanulmányi igazgatója, Kollár Andrea.

Az elmúlt évtizedben a nyelvtanulási szokásokat sem hagyták érintetlenül a gazdaságban, a munkahelyeken, az iskolákban, a médiában és persze a világhálón bekövetkezett változások. A földrészeket átívelő és összetartó nyelv, az angol iránt természetes az érdeklődés. Európában, azonban nem árt, ha több nyelven is ért az ember. Nem árt, ha közvetítő nélkül figyelhetjük, amint Németország felé fordul immár sokadszor a világ: legyen szó a pápaválasztásról, kancellárválasztásról vagy akár a 2006-os focivébéről. És az sem árt, ha a magyar nemzeti tizenegy kapitányát a saját anyanyelvén kérdeznék a válogatott jövőjéről.

Wienerschnitzel, Germknödel Oktoberfest, Mozart, Goethe, BMW, der Grüne Punkt... Bizonyára ismeri ezeket a német nyelvterületre oly jellemző fogalmakat.

De tudja-e például, hogy 120 millió ember beszéli a német nyelvet;
hogy világszerte több mint 50 televízió- és 350 rádióadó tájékoztat németül;
hogy Németország a világ harmadik legnagyobb könyvkiadó országa;
hogy a németek Európa legnagyobb adakozói;
hogy a magyar gazdaság legfontosabb partnere Németország;
hogy 6000 német érdekeltségű cég dolgozik Magyarországon;
hogy jelentős mértékben nőtt a közepes méretű német vállalatok érdeklődése Magyarország iránt,
hogy hosszú távú szempontból Németország a legfontosabb beruházó Magyarországon?

A német nyelv azonban természetesen nemcsak Németország nyelve, nemcsak az Európai Unió kulcsfontosságú kommunikációs eszköze, hiszen Ausztria, Svájc, Liechtenstein, Belgium, Luxemburg, Kelet-Franciaország és Észak-Olaszország egyes területein élők is beszélik, nemcsak a kulturális élet, a filozófia nyelve, a németet nemcsak hagyományból, családi tradícióból tanulják, ahogyan én, nemcsak a külföldi továbbtanulás miatt fontos, hanem a szakmai képzés és a munkavállalás alapvető feltétele.

És a dallama? Beszélője válogatja. Már néhány száz kilométerre innen is sikerélményt nyújt.

Ha még kérdezik, hogy miért pont németül? Hát csak ezért...

KERÜLETÜNK

FÁBRY SÁNDOR A KAMARASZÍNHÁZBAN

A Gózon Gyula Kamaraszínházban (XV. utca 23.) október 14-én, pénteken 19 órai kezdettel Fábry Sándor önálló estjére kerül sor. Október 18-án, kedden 10 órakor a Micimackó meséi című darabot adják a gyermekeknek.

Rockopera a Dózsában

A Sziget Színház előadásában került színpadra múlt vasárnap a Dózsa Művelődési Házban a Jézus Krisztus Szupersztár című darab. Andrew Lloyd Webber és Tim Rice leghíresebb rock-

Fotók: Verebélyi Roland

operája immár harminc éve világhírű és nemzedékek számára jelenti a valláshoz való viszony modern kifejezését. Többen úgy vélik, hogy ez a történet nem a Bibliáról, hanem a zenéről szól, és a fiataloknak az akkori zenei igényein kereszt-

tül akar erkölcsi tanulságot levonni harcról, hatalomról, megváltásról. A mozgalmas, látványos előadásban Jézus utolsó napjai elevenednek meg.

A modern látványtechnika és a remek koreográfia mellett dicséret illeti Pintér Tibor rendezését. **H. É.**

A társulat a bemutató előadás után

Nagyváradi Erzsébet a bemutató napján ünnepelte 32. születésnapját

Sötétre várva a Gózonban

Lassan a Gózon Gyula Kamaraszínház „házi" rendezője lesz *Csiszár Imre*, hiszen az elmúlt évad utolsó bemutatója, a Kurázsi mama után az idei első bemutatót is ő rendezte.

– Erre nagyon büszke vagyok – jelentette ki a premier után. Mint mondta, *Szabó Ágnessel*, a színház igazgatójával arra gondoltak, ezúttal egy kicsit könnyedebb darabot veszneknek elő. Így esett a választásuk Knott: Várj, míg sötét lesz című krimijére. – Nagyon szeretem az igazi, jó krimit, amely logikára épül, pontosságot követel és szellemes, ez a darab pedig ilyen, és nagy örömmel rendeztem – tette hozzá.

Az egyik „rosszfiú", Mike alakítója *Szőke Zoltán*, akit a Gózon közönsége a tavalyi évadban önálló estjén Jávor Pálként láthatott.

– Amikor Szabó Ágnes felkért a szerepre, a szövegkönyvet átolvasva biztos voltam benne, hogy szeretnék részt venni ebben a fantasztikus krimiben. Azzal pedig, hogy Csiszár Imrével dolgozhattam, régi álmom vált valóra. Ahogy ez a darab itt megszületett, számomra azt mutatja, hogy még ma is lehet szerelemből színházat csinálni, olyan produkciót létrehozni, amelyben jóízűen tudunk dolgozni, és tudjuk egymást szeretni.

Az idei évad új támogatókat is hozott a színháznak. A főtámogató a Hyundai Gold lett, amely az évad mind a négy bemutatóját támogatja, emellett a cég egy munkatársa minden előadáson ott lesz, hogy regisztrálja a nézőket.

– Tesszük ezt azért – magyarázza a cég képviseletében *Holló Szilárd* –, mert célunk, hogy rendszeresen tájékoztassuk a közönséget nemcsak az előadásokról, hanem a színházban megrendezésre kerülő minden egyéb programról, eseményről, kiállításról is. Szeretnénk közreműködni kiállítások szervezésében, amire a színház galériájában kiváló lehetőség nyílik. Úgy érezzük, az általunk képviselt autómárkák – mint a Chevrolet és a Hyundai – célközönsége igényes, családcentrikus életet él, fogékony a színházra, más művészetekre és a sportra is. Mindez – s a tény, hogy a cégcsoport tulajdonosai is kerületi lakosok – magától értetődővé teszi, hogy ott a helyünk a kerület színházának mecénásai között.

Lachowszky Bea

A festőre emlékeztek

A Rákoskerti Művelődési Klubban Nagy Miklós festőművészre emlékezett a helyi polgári kör. *Szelepcsényi Sándor* elnök köszöntötte az elhunyt festőművész özvegyét, *Gizikét*.

– Nagy Miklós 47 évig élt és alkotott Rákoskerten – mondta a helytörténész. – 1942-ben végezte el az Iparművészeti Főiskolát. Kezdetben portréival aratott sikereket, képei túlnyomó többsége külföldi magánszemélyek gyűjteményét gazdagítja. A háború után érdeklődése egyre inkább a természet felé fordult.

A szerző felvétele

Érett festőként saját, különleges technikát dolgozott ki, képein sokszor alkalmazta az enyhén meggyűrt papírfelületeket. Később egyre több absztrakt képet alkotott, bársonyos akvarell színekkel.

Az ünnepségen *Dombrádi István* költő-szobrászművész saját versét mondta el, majd pedig *Janáki Lászlóné* és *Janáki László* produkcióját hallhatta a közönség. **Zs. Á.**

Thélyi Téma

Apróhirdetés-felvétel

Ha a másik kerületben lévő hirdetési pont után érdeklődik, kérjük hívja a 814-4763-as telefonszámot!

X.

Théma Lapkiadó Kft.
1119 Budapest, Fehérvári út 87. (Kocsis utca felől)
Nyitva: h.–p.: 9–16 óráig.
Lapzárta: péntek 14 óra
aprohirdetes@helyiterma.hu
Tel.: 814-4763, fax.: 814-4756

IX.

Délpesti Ingatlaniroda
Bucapest: IX., Haller utca 26.
Nyitva: h.–p.: 10–18 óráig.
Lapzárta: péntek 12 óra.
Tel./fax: 281-6111, mobil: 06-20/519-7087
delpest ngatlan@axelero.hu
www.ingatlanfokusz.hu

X.

EMI Bt. Ingatlan Iroda
1102 Budapest, Kőrösi Cs. sétány 18.
Nyitva: h.–p.: 8–18, sz.: 9–13-ig.
Lapzárta: péntek 12 óra.
emibt@ingatlan.com
Tel./fax: 261-8136

ProfessING Kft.
1101 Bp. Kőbányai út 52.
Nyitva: h., sze.: 8–16, k., cs.: 8–18, p.: 8–12. Lapzárta: péntek 12 óra.
Tel./fax: 260-2287
professing@axelero.hu

XVI.

City Cartel Ingatlaniroda
1173 Budapest, Pesti út 40. (üzletsor)
Nyitva: h.–p.: 9–19-ig, sz.: 9–13-ig.
Lapzárta: péntek 12 óra
ingatlan@citycartel.hu
Tel.: 253-5007, fax: 253-5864

XVII.

Real House Ingatlan Iroda
1173 Budapest, Pesti út 70/6.
Nyitva: h.–p.: 10–18, sz.: 9–13-ig.
Lapzárta: péntek 12 óra • Tel./fax: 256-5641

Éden Ingatlan Iroda
1173 Bp., Pesti út 170/b. Nyitva: h.–p.: 10–18.,
Lapzárta: péntek 12 óra. info@edeningatlan.hu
Tel./fax: 256-0423

My Café; Wampum Kft.
1173 Bp. Flamingó u. 19.,
(67-es busz Szürkebegy utcai megállójánál)
Nyitva: minden nap 10–19 óráig.
Lapzárta: péntek 12 órakor
T.:253-0987 F.:253-0986, www.wampum.hu

XVIII.

„NÉ-RO" LA-NE-SZI Bt.
1173 Bp., Pesti út 290.
Nyitva: h.: 14–17-ig, k.–p.: 9–17-ig szo.: 9–12-ig.
Lapzárta: péntek 12 óra. Tel.: 257-1875

Vitéz Bútorstúdió
1171 Budapest, Pécel út 137.
Nyitva: h.–p.: 10–18 óráig, sz.: 9–14, v.: 9–12-ig.
Lapzárta: péntek 12 óra. Tel.: 258-1784

City Cartel Ingatlaniroda
1182 Bp., Üllői út 649.
Nyitva: h.–p.: 9–18, sz.: 9–13.
Lapzárta: péntek 12 óra.
ulloi.ut@citycartel.hu • Tel./fax: 296-0363

XX.

KAPUCENTER- Szűrös Team
1205 Bp. Határ út 55. Nyitva: H-P: 10-18 óráig
Lapzárta: péntek 12 órakor. T.: 421-0077;
06-30/921-3560, kata.szuros@szuros-team.com
www.szuros-team.com

Sikk 2004. Bt. Autós Iskola
1211 Bp. Kossuth Lajos u. 87. Nyitva: H-Cs: 9-18, P: 9-14 óráig. Lapzárta: péntek 12 órakor
T/F: 427-0380

Totózó
1214 Bp. Csikó sétány 2/B. Nyitva: H-P: 8-18, szo.: 7-13 óráig
Lapzárta péntek 12 órakor. T/F: 425-3555

XXI.

Délpesti Ingatlancentrum
1211 Bp. Kossuth Lajos u. 87. Nyitva: H-Cs: 9-18, P: 9-14 óráig. Lapzárta: péntek 12 órakor
T/F: 427-0380

FIZETETT POLITIKAI HIRDETÉS

A Századvég a Medgyessy-kormány első és második évének szakpolitikai és kormányzáskutatási elemzéseinek tanulmánykötetei *(Ígéretek sodrásában, Elzálogosított jövő)* után a 3. kötettel jelentkezik immár. A kötet a korábbi kötetek szerkezetét követve, mintegy 750 oldal terjedelemben, 22 fejezetben tekinti át a különféle szakpolitikai területeken a kormányzati cselekvést és annak következményeit, gazdasági és társadalmi vonatkozásait. A főbb részek: Kormányzati politika; Gazdaság és politika; Társadalom – jog – politika; Külpolitika és védelempolitika; Kormányzati hírek, kronológia.

A kötet a Századvég Kiadóban megvásárolható vagy utánvéttel megrendelhető (ára 2625,- Ft).

Most épülő XVII. kerületi márkakereskedésünkbe keresünk munkatársakat, akik az évvégére elkészülő, impozáns, a mai kornak megfelelően felszerelt munkahelyen szeretnének dolgozni, és kedvet éreznek, hogy tudásukkal, szakmai rátermettségükkel segítenék egy újonnan felálló csapat munkáját. A fényképpel ellátott önéletrajzokat a pozíció megjelölésével az alábbi e-mail címre: hr@citroenposztor.hu, vagy a 414-60-71-es faxszámra várjuk.

Pozíciók	A munkakezdés várható időpontja:
- Szalonvezető	azonnal
- Értékesítő	azonnal
- Munkafelvevő	2005. november 1.
- Lakatos műhelyvezető	2005. november 1.
- Minőségellenőr	2005. december 1.
- Alkatrész értékesítő	2005. november 1.
- Garanciális ügyintéző	2005. november 1.
- Recepciós	2005. december 1.
- Autószerelő	azonnal
- Autóvillamossági műszerész	azonnal
- Karosszérialakatos	azonnal
- Fényező	azonnal
- Gépjármű előkészítő (autómosó)	2005. december 1.
- Pénztáros (valutapénztár)	azonnal
- Könyvelő	azonnal
- Értékesítési asszisztens	azonnal

Munkatársat keresünk Pénztáros/Valutapénztáros munkakörbe

Főbb feladatok:
-Pénztár és valutapénztár
-Szállítói számlázás

Elvárások:
-Pénztáros/valutapénztáros tapasztalat
-Megbízhatóság, precizitás
-Középfokú végzettség
-Naprakész pénzügyi ismeretek
-Felhasználói szintű számítógépes ismeretek
-Munkabírás
-Referencia

Előnyt jelent:
-Szakmai tanfolyamok
-Nyelvismeret

Nagy Miklós

Az Országos Műemléki Felügyelőség kőszobrá szcsoportjának vezetője Szakál Ernő, tagjai: Birkmayer János, Kőfalvi Imre, Tauber Vince, Molnár János, Kovács János, Nagy Miklós, Balázs Árpád. - Munkásságukról - elsősorban Szakál Ernőéről - szól Entz Géza alábbi cikke /fotók: Király György, Dobos Lajos/

Entz Géza: Az utolsó negyedszázad kőszobrászati helyreállító tevékenysége.

44-45.l.

Magyar Építőművészet, 1972.2.sz.

Nagy Miklós

Sajnovics János XVIII. századi nyelvész és csillagász szobrát, Nagy Miklós szobrászművész alkotását avatják föl vasárnap, május 11-én 11 órakor a tordasi Sajnovics téren.

>

Nagy Miklós 1986. V. 10.

Nagy Miklós.

Most zárult Nyíregyházán a képzőművészeti őszi tárlat. Ennek anyagából mutatunk be.

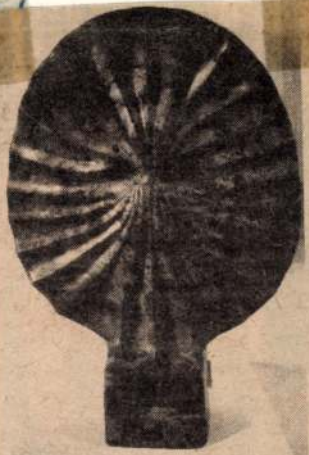

Nagy Miklós:
Napsugár

Kelet-Magyarország, 1984. 11. 20, 2-old.

NAGY Miska sobrán

Zsolnay cégnél 1911

Angstertől Zsolnayig. Pécs, 1999. 234.

Jeney két "alkalmi" kompozíciója füg
zenélési módnak, kívánalomnak is megfel
címzettje, a kiállító Tandori, is azonosulni tuc

Az instrumentális kompozíciók melle
vokális darabok. A következőkben ezekrő
második dala, a *Nyolc Tandori–dal*, (1984
tétele). A *Nyolc Tandori–dal*, versei:

Ajánlás (ld. 55. lábjegyzetben)
Négy téli évszak Klee–nek

LÉT
TÉL
ÉLT
TLÉ

Non est volentis, neque curentis...
Az ember nem lehet
tegnapokos tészta;
az ember nem lehet
holnapokos tészta;

---

[83] Jeney Zoltán: 1981, Hatvan "Hatvany Lajos Múzeu

Nagy Nándor

MDK

Sziklás hegyolda, vizf.
Eső a Balatonon, vizf.
Balatonpart, vizf.

Balatoni Társaság V. Kiállitás
Nemzeti Szalon 1933. május

Nagy Nándor

rajztanár a bpesti
Szent Imre gimnáziumban.
1937-juniusában szerverte
és rendezte a Ciszteri Diák-
növetség Budai Osztályának
képzőművészeti kiállítását.
az intézet rajztermében:
a gimnázium 25 éves ju-
bileuma alkalmából.

Rajzoktatás
1937. 4-6. n. 57. l.

A helyiség ürtartalma m^3-ben	A helyiség külső falának vastagsága m-ben	A kályha megjelölés (cserépkályha főméretei: pl. 0· 1·80 m magas; vaskályha tipusa nagyságot jelző szám, esetleg
6	7	8
160·20 m³	0·90 m	58×1·16 nagy. Jó
230·69 "	"	75×1·16 " "
88·64 "	"	136×65 "
115·26 "	"	42×1·16 "
= 594·59	"	— —
—	—	— —
—	—	— —
—	—	— —

Nagy Nándor

Rajztanár

1938-39-ben a Rajz-
tanárok Egyesületének
titkára

E l l e n n

121 P. 40 f., azaz egyszázhuszonegy pe
get a Müemlékek Országos Bizottsága ál
9-én tartott harmadik előadásának bevé
a Müemlékek Orsz. Bizottsága pénztáráb
Budapest.1928, február 11-én.

Nagy Nándor

festőművész

A Magyar Képirók művészegyesülete képzőművészeti kiállítása - Balassagyarmaton - képével szerepel.

Nagyság
1935.XI.27-

Nagy Nándor

festőművész

Magyar Képirók kiállítása - Balassagyarmaton a muzeum dísztermében - képével szerepel.

Nemzeti Ujság
1939.XII.14.

Nagy Nándor

1940-ben 3 évre tit-
kárra választotta a
Rajztanárok Egyesülete

Rajzoktatás
1939. 60. l

elhelye

Egyszáznyolc pengőt a 78.881
utaljon ki. Budapest, 1928.
téből: Dr. Tihamér Lajos s.
A hivatalos
Fetzme
s.

Nagy Nándor

laid

Rajzoktatás
1941. II. 27 l.
(1. 27)

miniszteri t

A Műemlékek Orsz. Bizottságának

Nagy Nándor

rajztanár

élénk részt vesz a

Rajztanárok Orsz.

Egyesületének életében.

Vita estein sűrűn

szerepel.

Rajzoktatás

1937. 9–10. sz.

164. l. stb

Lepold—Homor 72. l. — Őszi kiállítás, 1930, Ipolyi, 137. szám. — Lepold—Lippay 37. l.

BARÁTI ISTVÁN EREKLYETARTÓ KERESZTJE,

aranyozott ezüst és hegyikristály, piros ékkövekkel. Talpán Baráti István címere és felirat: Generos. D. Stepan Baráti gen(eralis) administrator bon(orum) arches (episcopatus) Str(igoniensis) ejusdemque Cottus Comes pred (ialistarum) nob(ilium) Palat(i) sacrae Caes. regiaeque Mattis etc. ad laudem Dei Omnipotentis fieri fecit et Rssmo Domini Joanne Telegdi prep. majore et Eppo Bosnensi existante Vn. Capitulo Strig. donavit anno D. 1607. — A kereszt kristálylapja és foglalata olasz vagy olasz iskolázottságú magyar mester műve 1380 körül, a szár és a talp magyar 1480 körül, a corpus s a címer felirattal magyar 1607-ből. A felső szár mondatszalagán: RENOVAT A. 1781.

Baráti István prímási jószágigazgató és főispán ajándéka, 1607.

Bock 135—136. l. — Henszlmann: A bécsi 1873. évi világtárlatnak magyarországi résztvevőinek régészeti osztálya. Bp. 1875—1876., 188. l. — Esztergomi kincsek. Esztergom, III., 1876., 20. szám. — Árvízkárosultak, 1876., 44. l. 1482. szám. — A műipari és

Nagy Nándor

egyesületi titkár

nevepe a Rajztanárok

Egyesületében 1938-ban

kirobbant kavaro-

dásban.

Rajzoktatás

1938. 7-10. sz.

74-76. l.

pesti Szemle, V., 234. l. — A kehely. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 114. l. — Irodalom. Egyházművészeti Lap, I., 1880., 350. l. — Sz. S.: Könyvismertetés. Századok. XIV., 1880., 838. l. — Martinov: Le trésor de Gran. Revue de l'art chrétein, XIV., 1881., 161. l., XV., 1881., 207. l. — Pulszky Károly: Magyarhoni sodrony-zománcos emlékek, AÉ, XIV., 1881., 17. l. — Czobor: Széchy Dénes bíbornok kelyhe. Egyházművészeti Lap, IV., 1883., 304—310. és 353—358. l. — Hampel: Egy fejezet hazai ötvösségünk történetéből, AÉ, VII., 1887., 124. l. (Képe 102. l.) — Hampel: A középkori sodronyos zománc hazánkban. Művészi Ipar, II., 1887., 138., 146. és 154. l. (Képe 147. l.) — Kőrösy László: Esztergom. Esztergom 1887., 184. l. — Kövér Béla: A középkori sodronyzománc kérdéséhez. AÉ, XII., 1892., 28. l. — Mihalik József: Régi hazai ötvösműveink, AÉ, XVI., 1896., 343. l. — Tört. Főcsoport 1576. szám. — Czobor—Szalay II. kötet, 229—230. l. (Képe 230. l.) — Czobor: Egyházi emlékek a történeti kiállításon. Bp., 1898., 50. l. (Képe 46. l.) — Forster: Magyarország műemlékei. II. kötet, Bp. 1906., 286. l. — Lepold: Esztergom egyházművészeti jelentősége, MIP, XXIII., 1920., 58. l. — Lepold—Homor 72. l. — Gerevich PA, 188. l. (képe 192. l.) — Lepold: Esztergom... A Műgyüjtő, II., 1928., 245. l. — Divald: A magyar iparművészet története, Bp., 1929., 99. l. — Erdélyi kiállítás, 1931., 19. szám. — Horváth Henrik: Zsigmond király és kora. Bp., 1937., 185. l. (Képe XXIX. táblán). — Genthon: AZEEK, 5. l. — Lepold—Linnay 37. l.

(Nagy Nándor)

előadása a Rajz-tanárok Egyesülete 1938. III. vál. ülésén

( ) A rajzpedagogia és módszertan új útjai. Rajzoktatás. 1938. 1-3. sz. 24. l.

Nagy Nándor

rajztanár
a Rajztanárok Egyesületének 1937. apr. 7.-
választmányi ülésén
A vonalírás gyakorlatnemáról tart előadást

Rajzoktatás
1937. 4-6. n.
62-63. l.

Egy előbbi közlemény szerint ezt az előadást
Nagy Sándornak
kellett megtartania.
Melyik a helyes név?

Nagy látom a későbbi adatokban hogy Nagy Nándor a helyes név.

TAZÁSI ÉS SZÁLLITÁSI R. T.

ATALOS MENETJEGYIRODÁJA.

BERLIN, MAGYARORSZÁGI IGAZGATÓSÁGA.
, LONDON,
AJÓZÁSI VÁLLALATOK KÉPVISELETE.
HIVATALOS MENETJEGYIRODÁJA.
ODA BUDAPEST"

ODÁK:
l.: J. 388-13

986-40
álloda) Tel.: J. 419-34

308-40

VEZÉRIGAZGATÓSÁG:
BUDAPEST,
IV. MÁRIA VALÉRIA-U. 7.
TELEFON: T. 210-62, T. 287-97

KÜLFÖLDI FIÓKOK ÉS KÉPVISELETEK:

Amsterdam (Lisonne & Zoone)
Berlin NW 7. Unter den Linden 57-58 (M. E. R.)
Berlin W. 9. Potsdamer Bahnhof (M. E. R.)
Berlin NW 7. Bahnhof, Friedrichstrasse (M. E. R.
Bucarest Strada Akademiei 21 (Sardev)
Frankfurt a/M. Kaiserstrasse 7. (M. E. R.)
Frankfurt a/M. Hauptbahnhof (M. E. R.)
Köln, Domkloster 3. (M. E. R.)
Lwów (Lemberg) Jagiellonska ul. 22. (ORBIS)
New-York, Amerop Travel Service Inc. Fifth Avenue 574.
Páris, rue Scribe 2. (EXPRINTER)
Prága, Mikulandska 7. (Cedok)
Roma, Piazza Colonna 1. (CIT)
Wien, I. am Schottentor 1. (Schenker & Co.)
Wien, I. Friedrichstrasse 1. (Ö. V. B.)

Budapest, 1927 október 24.
IV., Mária Valéria-utca 7.

ottsága,

(Nagy Nándor)

cikke

( ) A korszerű rajzoktatás problémái –
III. közl. 2. Mi a rajz?
Rajzoktatás. 1942.
III. évf. 11. sz.

z K. B á l i n t

ri biztos urnak

B u d a p e s t .

telettel értesiteni, hogy a Müemlékek

t könyvek árából az Igazgató-Tanács

Nagy Nándor MDK

Hegyi tarló, vizf.

Mücsarnok 1944 VII.Nemzeti Képzőművészeti Kiáll.

Nagy Nándor

MDK

Estefelé, vizf.

Műcsarnok 1944 VII. Nemzeti Képzőművészeti Kiállítás.

Nagy Nándor MDK

Sebespatak, fametszet

Mücsarnok 1953-54 IV. Magy. Képzőm. Kiáll.

(Nagy Nándor)

Cikke

( ) A korszerű rajzoktatás problémái.

I–II. Közl. Rajzoktatás 1942

III. évf. 9–10. szám

Ramon de Zubiaurre. — *Gli intellettuali del mio villaggio.*

Nagy Nándor K

rajzoló

Kalló Ferenc =

Áruló. Bp. 1946.

Fenti rajzaival

Ifjúsági regény

Nagy Nándor

Szabad Művészet, 1947

I. évf. 6-7. sz. 125-126. o. kiállítások.
Pedagógus művészek kiállítása.
/ Torockai O. /

h.államtitkár.-

miniszteri s.hiv.igazgató.-

[Nagy Sándor]
cikke

[?] „Az én múzeumom.
[Reuter Ágoston kiállítása.] Rajzoktatás.
1941. II. évf. 2. sz. 15. l.

neti munkái vannak esetleg kézi-
n.

s évkönyvekben, almanachokban fo-
ent műtörténeti vagy a mű emlék-
lehető teljes lajstromát, hol, mi-

rendkivüli könyvárakra és szükös
kötelezne Méltóságod hg netán
nkáiból, cikkeinek idevágó előadás-
ból egy-egy példányt a fenti cél
os Bizottsága könyvtárának megkül-
itését várva

Kiváló tisztelettel

hó

Kertész K. Rudolf

min. tanácsos, min. biztos.

167. Pipastul, piropasatt. 50.—

NAGY NÁNDOR

137.	Balatoni táj I. vízf.	50.—
138.	Balatoni part, vízf.	50.—
139.	Balatoni műút, vízf.	50.—
140.	Alkonyat, vízf.	50.—
141.	Balatoni táj II., vízf.	50.—
142.	Kisőrsi táj, II., vízf.	50.—
143.	Kékkuti táj, vízf.	50.—
144.	Tóti hegy, vízf.	50.—
145.	Kiskőrösi táj, vízf.	50.—

Nemzeti Szalon 1939. ápr
Magyar képírók
kiáll.

Nagy Nándor
festő

SCHIFFER ÁRMIN

KÉPKERETGYÁRÁBAN KAPHATÓK

Budapest, Király-utca 79

Telefon: 144-485

NAGY NÁNDOR:

129. Kisőrsi hegy, vízf.	60.–
130. Balaton. I., vízf.	60.–
130/a. Badacsony, vízf.	60.–
130/b. Balaton II., vízf.	60.–
130/c. Balaton III., vízf.	60.–

Nemzeti Szalon 1941 jan

Magyar Képírók kiáll -

ALELNÖKÖK

CSÓK ISTVÁN

GEREVICH TIBOR

FARKAS ZOLTÁN

HORVAI JÁNOS

IGAZGATÓ

HUBAY CEBRIAN ANDOR

FŐTITKÁR

LEHEL BÉLA

TITKÁR

KANIZSAI NAGY ANTAL

Nagy Nándor
grafikus

lásd

Műterem
Magyar képirók
kiáll. kat. 1937

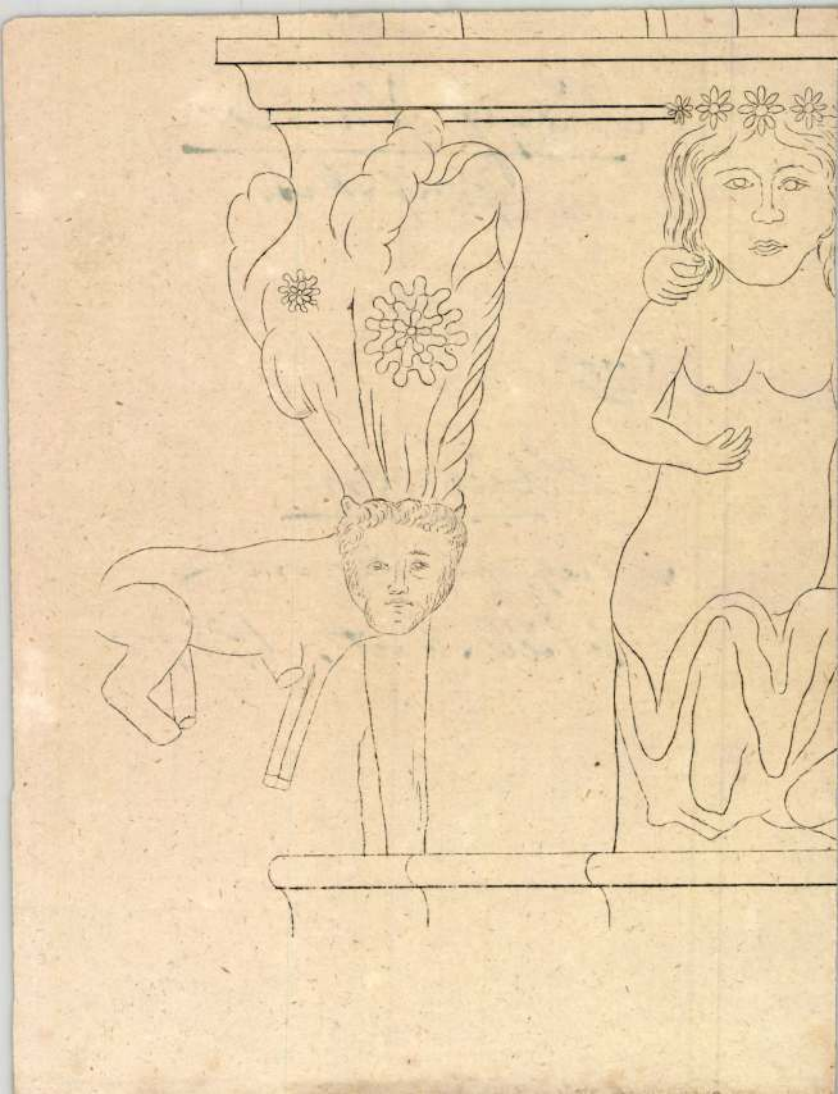

Nagy Vándor

grafikus

Fürdés után, linóleum

Tájkép kompozíció

Nemzeti Szalon

Tavaszi Szalon

1927

T. 2726.

német)
1748, az 1756 és 1790 évi (gyalogság
élhető e lapon. Felirata fölül

K.K. ÖSTERREICHISCHE ARMEE.

Höfelich.
. Bermann & Sohn
ur goldenen Krone.

irosnak 28.9: 42.2 cm.
österreichische Armee im Laufe
ann & Sohn in Wien.

Nagy Nándor

Koppmagygraf 150éve

Lehesfőnénen Képtár.
1943.

NAGY NÁNDOR :
255. Balaton I. - Vizf., p. 32 x 22.2 cm.
Jelz.l.j.:"Nagy Nándor 1939"; balra:
"Kisörs 1939".

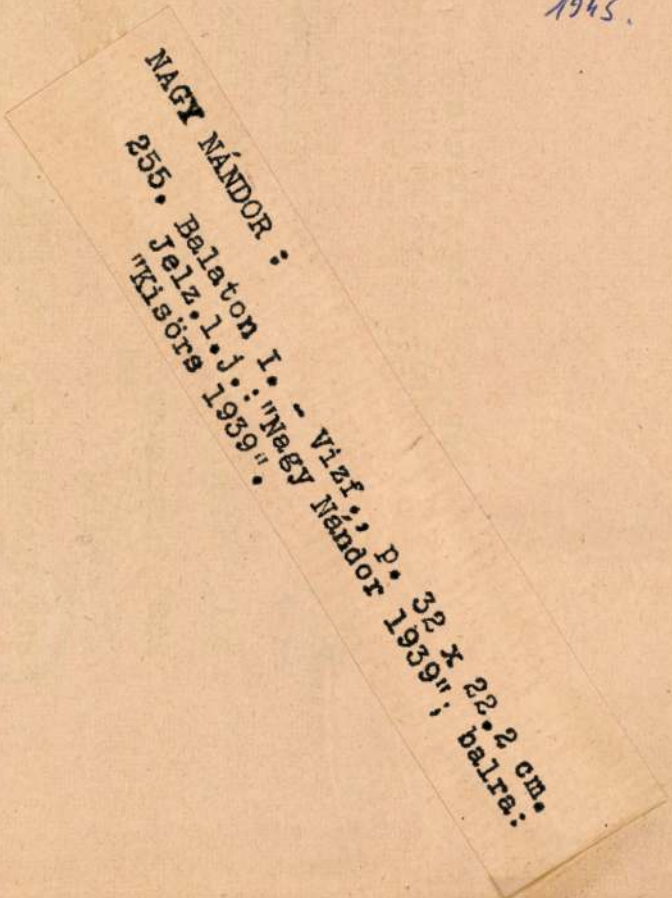

199. Önarckép. - Szinez.kréta r.,p.méret 13 x 19.5 cm.Jelz.l."31 Dec.1858.letzt.Tag Bélokvár" - old."Székely saját arcképem".

200. Szeptember végén. - Olajvázl.,lem.p.méret 25.5 x 37.8 cm. Jelz.nélk.

201. Szinvázlat. - Vizf., p. Jelzés nélk.

202. Tanulmány./Hunyadi és Cilleihez/ - Olajf., /vázl./,lem.p.méret 32.5 x 22 cm.Jelz. nélk.

203. Tanulmány. /Egri nőkhöz/ - Olajf.,/vázl./ fa,méret 33 x 42.5 cm.Jelz.nélk.

Nagy Nándor
festő

laid

Magyképírók

1939.

137 – 145. sz.

„NNOVER"

K FARBE BRAUN 43428

BULGARIEN:	Boris Iw. Popoff, Sofia, Kn. Klementina, 25
TSCHECHOSLOWAKEI:	B. Fr. Zrnka, Prag II, u. Pujcovny 4, Postfach 170
JUGOSLAVIEN:	A. Almoslino, Belgrad/Serbien, Zmaja od. Nocajastr. 8–10
GRIECHENLAND:	Milt. D. Crimizi, Athen, Rue Euripide 6

Nagy Nándor
rajztanár

A budai Ciszterci-gimnázium tanulóinak kiállítása.

Iskolai kiállítások telve vannak mindig azzal a kedves, családias hangulattal, amely elönti a szülő és nevelő lelkét, mikor a keze alatt növekvő ifjúság igyekezetét és szorgalmát látja. Ez a gyönyörködés, amely természetesen a személyt tolja előtérbe, szívesen eltekint az ítélet magasabb szempontjaitól, mert a művészi törekvést maga is múló epizódnak tartja a gyermek életében. A budai Ciszterci-gimnázium 30 művészi hajlamú növendékének kiállítása azonban a meleg szereteten és szülői érdeklődésen túl a komoly kritikát is kibírja. Már maga az a tény, hogy csak nagyon kevés kimondottan iskolai rajz került kiállításra és a műalkotások túlnyomó része alkotójuk egyéni szorgalmának és törekvésének gyümölcse, ez a tény már önmagában is eredmény. A másik biztató jel pedig az, hogy úgyszólván mindegyik bemutatásra került festmény vagy szobor igyekszik egyéni zamatot kifejezni. Tehát nemcsak technikailag törekednek kifogástalanságra, hanem azon túlmenően tartalmilag is van mondanivalójuk.

Legnagyobb eredménynek a fiatal szobrászok munkáit tartjuk. *Tódor József* V. osztályos tanuló pl. bámulatosan fejlett formaérzékről és jó megfigyelésről tesz tanuságot. Ha a mesterségbeli tudást már ilyen ifjan elsajátítja, a további elmélyedő tanulmányok után figyelemreméltó tehetségű szobrásszá fejlődhetik. A festők közül *Tódor László* VIII. oszt. tanuló és *Wéhly György* VII.-es a legkiválóbbak. Biztos rajztudásuk és színérzékük nagyobb igényű alkotások szerencsés megoldására is képessé teszik őket. Érdekes, társai közt is forrongó egyéniség *Rózsa György* VIII.-os, akit expresszionista hajlamai ugyan még túlzásokra hajtanak, de így is sok művészi értéket árul el. A legfiatalabbak közül a II. osztályos *Büky Bélát* emeljük ki. Friss szemlélete és előadásmódja szép reményekre jogosít.

A kiállítás rendezését maguk a tanulók vállalták. Négy tagú bizottságot bíztak meg a műtárgyak kiválasztásával és elrendezésével. Ez az öntevékenység is dícséretet érdemel. Végül, de nem utolsó sorban melegen gratulálnunk kell az iskola kiváló rajztanárának, *Nagy Nándornak*, kinek irányítása és művészi nevelése a fiatalok haladását és megalapozott fejlődését ilyen hathatósan elősegítette.

Magyar Kultúrszemle
1941. 142. l.

Nagy Nándor

l.

Szabad Művészet
1947. 126. l.

HAJDUHADHÁZ

Ref. templom fallal kerített, gotikus, renov. 1777, 1806, 1846

Jakács Ede: Hajdu-Hadházi egyház. VU 1858, 328–329 l. (képe 329 l)

Nagy Nándor
fest.
XI. Verpeléti u. 4/6.

MKSz 1947

Nagy Nándor
festő

cikk

Ujság. 1941. jan. 17.
(e. a.: A Magyar Képírók kiállítása.)

a cikkíró szerint
finom festőnek
mondja.

Museo dell'Ateneo (Pesaro) III. 153.

Nagy Nándor

szül. Székesfehérvárt 1894
máj 2. Rk.
4-ed évés rajztanárjelölt
1919 nyári tanf.

Hobbema, festö IV. 45.

Nagy Nándor

1913/14 - 1914/15 I.

1918/19

Ferkèpzomfolskèvk

197. 0.

Nagy Nándor

l.
Szépmíves ek
1941. 48. l.

edés után jobblétre szenderült.
tanusitott forró szeretete teszi őt felejt-

29.

k békével.

egyháza. 1908—432.

Nemzeti Szalon 1937 okt.-nov.

Magyar Képirók kiáll.

duplum

MAGYAR KÉPIRÓK

Elnök:
BOROMISZA TIBOR

Igazgató:
BÜKY BÉLA

Alelnök:
FÁY ALADÁR

A kiállítást rendezték:
ANTAL JÓZSEF, BÜKY BÉLA, H. SZABÓ MIKLÓS

Amikor 1933. év januárjában a MAGYAR KÉPIRÓK társasága első kiállítását rendezte, itt a NEMZETI SZALON helyiségeiben, az a gondolat vezérelte, hogy nincsen emberi elgondolás, tevékenység, amelyik büntetlenül kivonhatja magát a kor felébredt eszmeáramlatai elől... Azóta az idő telt-múlott és mi célkitűzéseinkben, magyar fajtánk sajátos művészeti meglátásainak érvényesítésében előrejutottunk és igazolódtunk.

A MAGYAR KÉPIRÓK társasága évente országjáró tevékenységet fejt ki. Igyekezünk megismerni, átélni és értékelni törzsi népünk minden művészeti, szokásbeli, jellembeli faji sajátosságát a maguk romlatlanságában... Igyekszünk ebbe lelkileg felszívódni, amire a közös vér hatalma képesít...

A palócföld, Hollókő, Duna-Tisza mente, Hortobágy, Nyirség, Ormánság és Göcsej mind, mind megannyi munkaállomásunk.

Eredményeink természetszerűleg soha sem lehetnek véglegesek. Határtalan az út s a tudatosított munka ebben időhöz és térhez kötött.

Mi elvégeztük és végezzük az ugarszántás és magvetés nehéz munkáját. Majd jön utánunk egy diadalmas nemzedék, amelyik faji kötelességeinek tudatában kiteljesíti a dolgokat.

Keletről ideszakadt magyar fajtánk minden értéke értelmet nyer. Aminthogy kezdi felismerni az európai kultúrvilág, hogy mi mindent köszönhet évszázados fejlődése annak a ténynek, hogy egy magas műveltségű népfaj — a magyar állt őrt Európa keletén.

MAGYAR KÉPIRÓK.

A KIÁLLITOTT MŰTÁRGYAK

JEGYZÉKE

ANTAL JÓZSEF

1	Ozorai táj, past.	100.—
2	Márika, vízf.	100.—
3	Balatonvidéki táj, vízf.	60.—
4	Szécsisziget táj, vízf.	60.—
5	Vak leány, olajf.	150.—
6	Zalai táj, olajf.	200.—

ANTAL LORÁNT

7	Göcseji falu, vízf.	60.—
8	Nógrádi leány, olajf.	500.—
9	Faluvége, vízf.	50.—
10	Virágasztal, vízf.	50.—
11	Nógrádi menyasszony, vízf.	50.—

ÁDÁMFFY LÁSZLÓ

12	Szénaboglya, vízf.	60.—
13	Pihenő tehenek, vízf.	60.—

BARÁTH ISTVÁN

13/a	Faluvége, olajf.	80.—

BOROMISZA TIBOR

14	Pattogtatják a kukoricát, olajf.	400.—
15	Karika Bernát, olajf.	600.—
16	Nagy Andorné arcképe, olajf., mgt.	
17	Hólapátolók, olajf.	400.—
18	Délibábos puszta, olajf.	500.—
19	Varga János öreg juhász, olajf.	600.—
20	Kardos István csikós számadó, olajf., mgt.	
21	A Hortobágy olajf., Császár Ilona tulajdona	
22	Kovács Dániel csikós, olajf.	600.—

23	Eső után, olajf.	500.—
24	Péterfia Petrovics István bacsó, olajf., mgt.	
25	Dráma a pusztában (kivert bika), olajf.	1600.—
26	Csetneki Lajos bikagulyás, olajf.	600.—
27	Tél a pusztában, olajf.	1200.—
28	Kovács János csikós, olajf.	600.—
29	Bagdi Gábor kosos, olajf.	600.—
30	Fülöp Sándor ökörgulya számadó, olajf., mgt.	
31	Pápai István csikós, olajf.	600.—
32	Hegytetőn, vízf.	100.—
33	Őszi reggel, vízf.	100.—
34	Reggel a Duna, vízf.	100.—
35	Farkastorok, vízf.	100.—
36	Erdős völgy, vízf.	100.—
37	Borús Duna, vízf.	100.—
38	Budakeszi rét, vízf.	100.—
39	Ködös reggel Vörösváron, vízf.	100.—
40	Dunai rálátás Szentendrén, vízf.	100.—
41	Balaton, vízf.	100.—
42	Falu a völgyben, vízf.	100.—
43	Nyirlasi legelő, vízf.	100.—
44	Magyar szüret, olajf.	1800.—
45	Szántás a budai hegyek között, olajf.	600.—
46	Tavasz a Hárshegyen, olajf.	600.—

BÜKY BÉLA

47	Mocsár, olajf.	200.—
48	Őszi csendélet, tempera	80.—
49	Női arckép, tempera	300.—
50	Szőlős csendélet, tempera	100.—

51	Babáim, tempera	1000.—
52	Zsuzsi, tempera, mgt.	
53	Lepkés csendélet, tempera	150.—
54	Szőnyeg tervek, vízf. mgt.	
55	Kendernyüvés, vízf.	40.—
56	Hollókői leányok, vízf.	40.—
57	Mákvirágok, vízf.	40.—
58	Zöldséges csendélet, tempera	100.—

DABÓCZY MIHÁLY

59	Székely leány, gipsz	300.—
60	Furulyás fiú, gipsz	1000.—
61	Férfi fej, patinázott gipsz	200.—
62	Siratók, patinázott gipsz	100.—
63	Tánc, terracotta	80.—

FÁY ALADÁR

64	Hajnal, olajf.	200.—
65	Vízmosás, olajf.	300.—

FUTÁSFALVI MÁRTON PIROSKA

66	Hollókő I., olajf.	200.—
67	Hollókő II., olajf.	200.—
68	Erdélyi házak, olajf.	200.—
70	Hollókői ház, olajf.	150.—
71	Székely fiú libákkal, olajf.	250.—
72	Székely vízimalom, olajf.	300.—
73	Hollókői cséplés, olajvázlat, olajf.	60.—
74	Hollókő-falu, vízf.	50.—
75	Hollókői hegyoldal, vízf.	40.—
76	Lovaskocsi, vízf.	40.—
77	Ökrök, vízf.	40.—

HANGAI SZABÓ MIKLÓS

78	Két öreg, olajf.	500.—
79	Bivalyok Szécsi-szigeten, olajf.	500.—
80	Harmonikás Hollókőn, olajf.	800.—
81	Dáliák, olajf.	300.—
82	Asszonyok a falu végén, olajf.	500.—
83	Fésülködők, olajf.	400.—
84	Két leány Hollókőn, vízf.	80.—
85	Csirketisztítók, vízf.	80.—
86	Bivalyok a majorban, vízf.	80.—
87	Konyhában, vízf.	80.—
88	Hazafelé, vízf.	80.—

IMREH ZSIGMOND

89	Dáliák, past.	60.—
90	Völgy fürdővel, past.	100.—
91	Bélapátfalva, past.	50.—
92	Bélapátfalvai út, past.	200.—
93	Bábonyi bérc, past.	150.—

KAPUSSY GYÖRGY

94	Macedóniai tájék, olajf.	250.—
96	Erzsébet hídfő, olajf.	100.—
97	Kerepesi tájék, olajf.	150.—

LITKEY GYÖRGY

98	Szénhordó kubikos, olajf.	160.—
99	Aratás, olajf.	300.—
100	Varrogató asszony, olajf.	150.—
101	Kapuvári menyecske, olajf.	200.—
102	Krumpliszedők, olajf.	250.—
102/a	Hollókői templom előtt, olajf.	200.—

103	Vásárba indulók, olajf.	200.—
104	Öreg kőműves, olajf.	280.—
105	Hajnali nagymosás, olajf.	120.—
106	Rőzsehordók, olajf.	100.—
107	Szentendrei emlék, olajf.	160.—
108	Nagy fák alatt a falu, vízf.	50.—
109	Vihar előtt, vízf.	50.—
110	Hollókői menyecske gyerekkel, vízf.	50.—
111	Borús táj, vízf.	50.—
112	Hollókői uccán, vízf.	50.—
113	Litániázók, olajf.	80.—
114	Vargyas ucca felé, vízf.	70.—
115	Hollókői táj, vízf.	80.—
116	Kapuvári menyecskék, vízf.	70.—
117	Balaton, vízf.	70.—
118	Kapuvári faluszéle, vízf.	80.—
119	Ház a kerítés mögött, vízf.	50.—
121	Tavaszi fények, vízf.	60.—
122	Ebédszünet cséplésnél, vízf.	60.—
123	A Tisza, vízf.	60.—
124	Balatonparton, vízf.	50.—
125	Répakapálók, vízf.	50.—

MOKRY MÉSZÁROS DEZSŐ

126	Favágók, szénrajz	50.—
127	Oroszlán, szénrajz	50.—
128	Madárfészek, szénrajz	50.—
130	Szalonnasütés, szénrajz	50.—
131	Elefánt, szénrajz	50.—
132	Falusi udvar, szénrajz	50.—
133	Gereblyés asszonyok, szénrajz	50.—
134	Nyár, olajf.	600.—

135 Olasz temető, olajf. 100.—
136 Őszi táj, olajf. 300.—
137 Ős világ, olajf. 400.—
138 Sivatagi tanya, olajf. 150.—
139 Ősvilág, olajf. 100.—
140 Tengerpart, olajf. 400.—
141 Csordás, olajf. 400.—
142 Mongol szőnyeg 150.—
143 Mongol imádkozik, kő 100.—
144 Dzsingiszkán Khán, kő 100.—
145 Karos lóca, eladó
146 Kerámiák à 20.—, szobrok à 80.— P (vitrinben)

MUHORAY MIHÁLY

147 Asszonyok, past. 120.—
148 A kunvilág születése, past., eladó
149 Régi konyha Tolnában, olajf. 300.—

NAGY NÁNDOR

150 Hollókői szőlőhegy, vízf. 40.—
151 Hollókői falu I., vízf. 40.—
152 Hollókő II., vízf. 40.—
153 Hollókő III., vízf. 40.—
154 Hollókő IV., vízf. 40.—
155 Hollkő határa, vízf. 40.—
156 Nyárádpart, vízf. 40.—
157 Hínáros Balaton, vízf. 50.—
158 Hollókő vára, vízf. 40.—
159 Balatoni szürkület, vízf. 60.—

NÉMETHY BÉLA

160 Hollókői templom előtt I., olajf. 80.—

161	Szánkázás, olajf.	100.—
162	Csendélet, olajf.	80.—
163	Gáborjánházi asszony, past.	30.—
164	Hollókői templom II., past.	80.—
165	Konyha előtt, past.	50.—
166	Gőcsei udvar, past.	50.—
166/a	Téli reggel Budán, olajf.	100.—

TÓTH JÁNOS

167	Gyenesdiás, tempera	70.—
168	Csatári dombok, tempera	100.—
169	Balatoni alkonyat, tempera	70.—
170	Kilátás ablakomból, tempera	70.—

VARGA NÁNDOR LAJOS

171	Esti felhők, fametszet	20.—
172	Keresztrefeszítés, fametszet	24.—
173	Lábmosás, fametszet	16.—

MDK

Nagy Nándor

Révnél, linoleum

Agyagos ut, vizf.

M. Képirók kiáll. Műterem. 1935. ~~ápr.~~ jún.

MDK

Nagy Nándor, festő

Holdas alkonyat, vizf.

Rígmányi határ, vizf.

Neuz. Szal. 1947 jul. – I. szürimentes kiáll. – Kat.

MDK

Nagy Nándor

Tóti hegy boruban, vf.

Kisőrsi présházak, "

Badacsonynál, "

Balatoni Társ. 6. kiáll. Uj Szal. 1934. okt.

9 l.

MDK

Nagy Nándor
Fürdés után, lin.metsz.
Tájkép kompositio

N. Szal. 374. kiáll. 1927. márc.
16 l.

NAGY Nándor

M.-

1925-ben Nagybányán a szabadiskola tagja

Lásd: Nagybánya... 337.l.

Nagy Nándor

Nagybányai táj

Kisörsi présházak

Hegyoldal

A Budapest-Szentlaszlóvárosi kulturegyesület képzőművészeti és iparmívészeti kiállítása.

1935. 4 1.

MDK

Nagy Nándor

xxx Magy. Képirók Társ. kiáll. Szépművészet, 1941. 47-48 l.

Nagy Nándor, festőművész

A modell, fametszet,
Nyárádszéreda, fametszet,
Székely falu, fametszet
Nagybányai tájkép, fametszet.

Müterem, Képzőművészeti Kiállitás, 1937. március

. *46b lap.* (Eredeti nagyság.)

lap: A miniatura (186×138 mm)
ria jelenetét ábrázolja. E miniaturának
a legnyugtalanabb, legszaggatottabb.
sszanti oldalon hullámvonalban törik,
kalakot képez, e mellett egy-egy két-

Nágy Nándor festőművész

Hollókői szőlőhegy, vizf.
Hollókői falu I. vizf.
Hollókő, II. vizf.
Hollókő III.vizf.
Hollókő IV.vizf.
Hollókő határa, vizf.
Nyárádpart, vizf.
Hináros Balaton, vizf.
Hollókő vára, vizf.
Balatoni szürkület, vizf.

Nemzeti Szalon, 1937. okt.3o.

…észten függ a nyugodt testű Krisztus. Két …idalt imárakulcsolt kézzel Mária és köpenye szélét a szeméhez emelő János áll. A háttérben zöldelő táj, kék éggel. Lapszéldíszítés mint 7a lapon.

332. kép. *22. (Mss. III. 172.) Horae Beatae Mariae Virginis. XV. sz. 70a lap.*

Nagy Nándor festőművész
Platánok
XI.ker.képzőművészek kiállitása, 1951.február

kép. *Magyarországi (olasz?) festő 1350 körül: Szent püspök.*

96. l. — Divald: Felsőmagyarország gótikus szárnyasoltárairól. Az Orsz. M. Szépművészeti Múzeum Évkönyvei, III., 1924., 30. l. — Genthon: Magyar művészek Ausztriában a mohácsi vészig. Bp. 1927., 56—57. l. — Gerevich PA, 205—206. l. (1. és 2. kép, 206. l.) — Fenyő—Genthon: Régi magyar képek a Szépművészeti Múzeumban. MM, IV., 1928., 74—75. l. — Genthon: A Nemzeti Múzeum magyar faszobrai. MM, IV., 1928., 307. l. — Benesch Belved, 68. l. — Gerevich: L'arte antica ungherese. Roma, 1929., 11—12. l. — Décsei: Könyvismertetés. MM, V., 1929., 172. l. — Genthon: Az apostolvértanúságok mestere. AÉ, XLIII., 1929., 159. l. — Péter: A magyar művészet története, I. kötet. Bp. 1930., 100—102. l. (2. kép, 102. l.) — Rónay, Maria: Die Schätze des Christlichen Museums in Eszter-

Nagy Nándor festőművész
Kisőrsi hegy, vizf.
Balaton, I.vizf.
Badacsony, vizf.
Balaton II.vizf.
Balaton III.vizf.
Magyar Képirók kiállitása, 1941 január

Budapest, 1922. évi augusztus hó

os másolat hitelül.

Busch Ferenc

miniszteri shiv.igazgató.

M. KIR. MINISZT. SZÁMVEVŐSÉG · VALLÁS · ÉS KÖZOKT. III. K. OSZTÁLYA.

Bolu

VIII/25

Nagy Nándor, festőművész

Kisőrsi hegy, vizf,
Balaton I.vizf.
Badacsony, vizf.
Balaton II.vizf.
Balaton III. vizf.

Nemzeti Szalon, 1941. január 12-26

2a—7b lap: Latin nyelvű naptár.

8a lap: (Initium sancti evangelii Secund Joannem) *I* iniciálé (41×41 mm) fehérdíszít kék betű. A betű belsejében *Ev. János* ábrázol látható, ecsetarany alapon, barnás camaïeu f téssel. A szent gazdag architektúrájú hát előtt ül és könyvet ír. Fejét kék glória öv Mellette sas kék glóriával. (335. kép.)

9a lap: D iniciálé (33×32 mm) feh rózsaszín betű. A betű belsejében a hos szakállú, *Dávid király* mellképe látható ec arany alapon camaïeu festéssel.

12a lap: D iniciálé (13×22 mm) ecsetar alapon rózsaszínnel árnyékolt fehér betű.

16b lap: (Ad Tertiam) *D* iniciálé (23×26 m ecsetarany alapon fehér betű, belül zöld lev piros eperrel.

17b lap: (Ad Sextam) *D* iniciálé (23×24 m ecsetarany alapon fehér betű.

18b lap: (Ad Nonam) *D* iniciálé (30×30 m ecsetarany alapon barna betű, belül cama festéssel, kuporgó puttó.

NÉMET ÉS OS

24. (Mss. II. 5.) PSALTERIUM.

Nagy Nándor festőművész

Kiállítása szombaton nyílik meg a fiatal művészek Népkörtársaság úti klubjában.

Magyar Nemzet 1968 dec 13

Nagy Nándor

Vízfestményekkel vezetel
a Magyar Képírók kiállítása
a Nemzeti Szalonban

Pesti Hirlap 1937 X. 31

Nagy Nándor

Akvarelekkel nevezel a Magyar Képírók Társasága kiállításán a Nemzeti Szalonban.

Ujság 1937 X. 30

MDK

Nagy Nándor, grafik.

Sebespatak. Fametszet.

Mücs.-IV.M.Képzm.Kiáll. 1954.jan.-febr. Kat. 16.1.

Nagy Nándor
festőművész

— [illegible]művészeti kiállítás a ciszterci[illegible]
gim[illegible]an. Szombaton délbe[illegible] Nan[illegible]
m[illegible]rciták Szent Imr[illegible]kola rajz-
[illegible] a Ciszte[illegible] finom li-
[illegible]ból. A kiállítás [illegible]
és [illegible] főerősségeb[illegible]nak erős
komponáló-készségről, finom érzésvilágról és
tehetségről. *Bartha* Lászlónak pedig különö
sen a Balatanról festett levegős vásznai szé-
pek. *Szalatnyay* József és *Ács* Sándor, mind-
ketten a Képzőművészeti Főiskola hallgatói,
a legfiatalabb generációt képviselik ebben a
csoportban s mig az elsőnek szinérzéke, addig
az utóbbinak, aki főként plakátokkal szere-
pel, érett technikája méltók az elismerésre. A
kiállítás legnagyobb részét az épitészeti
anyag képezi. *Aghy Benkhardt* Ágost okl.
épitészmérnök monumentális sajtópalotája
egyik legkiemelkedőbb darabja ennek a cso-

Nemzeti Újság
1935. I. 27

...királyi államvasutak. Ügyirat-

...zám ...../Bl..... ügyosztály.

Fizetési u...

.....

...ar *királyi államvasutak főpénztára* ...

.....

Pengő .....

azaz .....

.....

A ..... *Pengő* ..... *fillérről kiállítandó* .....

.....

.....

Budapesten, 193.....

Utalványozza «.....» főosztály:

.....

A könyv lap-	Számlázás

társasvillája, *Lechner* Ödönnek butortervei igazolják a rátermettséget. A komoly müvészetet nyujtó kiállítás minden téren a legmodernebb törekvéseket képviseli és mindenképpen méltó a rendező cisztercita gimnázium hírnevéhez. (d—y)

Nagy Nándor grafikus

Magyar képírók kiállításán a Nemzeti Szalonban szerepelt.

Függ. 934. III. 25.

Nagy Nándor

Magyar képírók kiállításán a Nemzeti Szalonban 5 kiváló lino-metszete szerepelt.

NM.934.III.18

Nagy Nándor

Magyar képírók kiállításain a Nemzeti Szalonban szerkesztői linoleum metszetei szerepeltek.

PH. 934. III. 18.

Nagy Nándor

VILÁGÖRÖKSÉGÜNK

Hollókő a '30-as években

Boromissza Tibor (1880-1960)
Büky Béla (1899-1983)
Futásfalvi M. Piroska (1900-)
Litkey György (1907-1975)
Nagy Nándor (1894-1979)
Némethy Béla (1897-1984)

festőművészek képei

A
szécsényi

Kubinyi Ferenc Múzeum

tisztelettel
meghívja Önt és barátait
1992. február 28-án 16 órára
kiállítás megnyitójára

A kiállítást megnyitja: ENTZ GÉZA
művészettörténész
ny. egyetemi tanár

velkedik veres fordulatokban, a hangsúly a rendőrlány és az fásult beletörődésébe. A filmritmus profi váltakoztatása vé-

ezért is érdemes jegyet váltani a vetítésre. **Ózsvárt Tamás**

támogatja.

Világörökséghez kötő, kordokumentum értékű alkotások Hollókőn

Festett szociográfiák a harmincas évekből

Teljes csendben, majdhogynem „titokban" érkezett egy kiállításra való anyag nemrégiben Szécsénybe, a Kubinyi Ferenc Múzeumba. Innen szólva úgy folytatom, ahogy *Hausel Sándor* múzeumigazgató mesélte:

Liszkay Zsuzsa néprajzos, jelenleg szellemi vállalkozó jelentkezett Szécsényben a mintegy harminc-harmincöt, főként akvarell-képből álló kiállítási anyag ügyében. Ő mondta el azt is, hogy bár a képek kordokumentum értékűek, művelődéstörténeti szempontból is egészen kivételes helyet foglalhatnak el – *Hollókő*, az ottani önkormányzat most nem tudta fogadni a fővárosi kiállítást.

Hausel Sándor *azonnal felismerte a ritka alkalmat* és „boszorkányos" gyorsasággal megrendezték *(Entz Géza* művészettörténész nyitotta a tárlatot február végén) Szécsényben a kiállítást.

A kor

A harmincas évek közepe, vége, a magyar *valóságkutatás* néhány valóban termékeny esztendeje. Mozgalmak, szellemi erők és műhelyek igazi személyiségek és általuk vezetett (néha csak szellemiségükkel irányított) csoportok láttak hozzá, hogy a hazai valóságot egészen közelről vizsgálják. E korszak kiemelkedő alkotója, a hazai újkori szociográfia jeles személyisége volt *Szabó Zoltán* például, aki a *Tardi helyzet* vagy még inkább a minket érintő *Cifra nyomorúság* (1938) című munkáival máig érvényes értékelést (ha személyenként kissé bizony szubjektiv képalkotást) tett a társadalom elé. Ez a kor a regőscserkészek nagy kirajzása a vidék népéhez, megismeréséhez – ehhez a mozgalomhoz sokan mások is csatlakoztak, sőt eleve oda tartoztak érdeklődésük – elkötelezettségük révén *(Erdei Ferenc, Veres Péter* vagy akár említhetnénk az erdélyieket).

A Cifra nyomorúság – főként nógrádi, vidéki, de salgótarjáni és balassagyarmati helyszíneivel is – elsősorban a régi paraszti világ változásaira, annak viszonylagos elnyomorodására figyelt. Maga Szabó Zoltán – *Boldizsár Ivánnal* együtt és persze másokkal is – *a nemzet derékhadának éppen a parasztságot tartotta*, ezt a meghatározó réteget vizsgálta. Közéjük sorolható, *Teleki Pál* a cserkészet hazai atyja, vagy *Féja Géza*, a költő *Sík Sándor*, más területről – a riportázs-publicisztika oldaláról – akár *Balogh Edgár* is. Valóban nagy és majdhogynem utolsó felzárkózása volt ez a hazai valóságkutatóknak, kutatásnak magához a valósághoz. Mert a következő korok már nem kedveztek a szociográfiának.

Az alkotók

Ki tollal, ki ecsettel – valahogy így történt az is, hogy az író szociográfusok kicsiny, de annál tudatosabb hadához csatlakoztak a festők, grafikusok. Legalábbis azok, akik maguk is közelinek érezték önmagukhoz a vidéket, a paraszti világot. Az a tárlatnyi kordokumentum akvarell (főként) és néhány nagyobb méretű olajkép, amely *most Szécsényben a harmincas évek Hollókőjéről látható* – mind ilyen festőtől, alkotótól származik.

A legnevesebb közöttük – miközben itt kell megjegyezni, hogy az anyag külön-külön egyes kiállításokon gyakorlatilag bejárta Európát s csak itt áll először együtt az egész!

Boromissza Tibor. Bácsalmási születésű (1880), aki élete végefelé Szentendrén alkotott, ott is halt meg 1960–ban. A legavatottabb mester kétségtelenül ő a Szécsényben most szereplők közül – *Ferenczy Károly* volt a mestere és majd kilencven éve már annak is, hogy Nagybányán kezdett éppen őnála. Róma és Párizs voltak a tanulmányozás, tanulás állomásai, számos kiállítás Budapesten és nagyon sok vidéken.

A huszas évek végén a Hortobágyon festette a szilaj pásztoréletet közvetlenül tanulmányozva egy már eltűnőben lévő világot.

A csoport szellemi mestere is nyilvánvalóan ő volt, a hollókői festő-tanulmány út mindenképpen a *korszerű parasztábrázolás* jegyében zajlott. Ilyen értelemben művelődéstörténeti dokumentum a szécsényi anyag.

Boromissza egyébiránt *Eke* címmel 1933–ban a parasztírás és ábrázolás érdekében folyóiratot is alapított. Képei megtalálhatók a Nemzeti Galériában és ezen kívül a debreceni Déri Múzeumban is.

Litkey György (1907–1975) neve ismert még a képzőművésztörténet szakirodalmából a többiek közül. *Rudnay tanítvány, élet és táj képei maradandók* és néhány főbb irányzat összegzése érvényesül nála. A továbbiak, akik színesen–érdekesen hozzájárulnak ehhez a rendhagyó módon előkerült és megrendezett csendes szenzációt (sem) okozó kiállításhoz: *Büky Béla, Futásfalvi M. Piroska, Nagy Nándor, Némethy Béla.*

A képek

Rajzosság és az akvarell vidámsága egy már akkoriban letűnő kor, a hollókői élet és viselet, ház és környezet ábrázolásában. Gyakorta a beállítás, miként a fotókon, kissé megrendezett(nek tűnik).

Nyoma van azonban annak a *táborozó gyors rögzítésre készségnek is*, ami ilyen távolságból nem a hibákat láttatja meg elsősorban velünk, hanem az akkor volt pillanat *hitelességét* húzza alá és ezért is az érzésünk sok kép előtt állva, hogy a népdal szól hozzánk.

Ez a tárlat valóban ismételhetetlen, ezek a képek összetartanak és minket a világörökséghez kötnek.

T. Pataki László

raday előadásait hallgatta. Ő ismertette meg Wheatstone-nel, akivel közösen adták be szabadalmukat.

Bár az adás jól sikerült, a tulajdonképpeni sikert a feltalálók csak két év múlva érték el, amikor távírójukat Paddington és West Drayton vasútállomások között hivatalosan is üzembe helyezték.

Itt a távirdát egy shillingért mutogatták is: *„Készülék, melyen az emberi gondolatok másodpercenként 280 ezer mérföld sebességgel száguldanak"* – hirdették kissé eltúlozva. **K.A.**

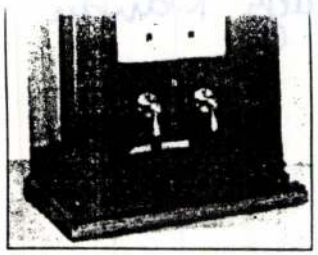

Cooke-Wheatstone távírója a londoni Science Museumban

Kulturális kaleidoszkóp

Salgótarján. A Rejtélyes Hétvégék című rendezvénysorozat keretében, április 4-én délután három órakor, a leánykollégiumban *Bánhegyi Zsolt*, a Parapszichológiai Intézet igazgatója tart előadást és bemutatót az asztráltest kilépésről.

A József Attila Művelődési Központban március 28-án, délután öt órakor folytatódik a *Természetes gyógymód, ahogyan Amerikában végzik* című sorozat, melynek előadója, *Gyűrűs Istvánné*, adventista lelkész.

Pásztó. A városi művelődési központban március 28-án, szombaton délelőtt kilenc órától virágkötő tanfolyamon vehetnek részt az érdeklődők.

Nagybátony. Az Ady Endre Művelődési Központban 28-án, szombaton délelőtt kilenc órától Bartók Béla Kórustalálkozót rendeznek. Az Erkel Ferenc, Bartók Béla, Kodály Zoltán, Gagarin és a Gárdonyi Géza általános iskolák kórusai , valamint a művelődési központ énekkara vesz részt az összejövetelen. Külön érdekességnek ígérkezik, hogy a szomszédos Szlovákiából is érkeznek vendég kórusok.

Szécsény. Ebtartók klubja indul kutyabarátok részére. Akik szeretik négylábú kedvenceinket, azok március 27-én, pénteken este hat órától a helyi művelődési házban találkozhatnak és tapasztalaikat is átadhatják egymásnak.

(szeli)

Az AIDA lesz az év eseménye!

Igazi színpadi látványosságot ígér *Guiseppe Verdi* operája, melyet a magyar közönség is megtekinthet Budapesten a Népstadionban 1992. július harmadikán és negyedikén, (péntek-szombat) húsz órai kezdettel. *Giuzeppe Raffa* rendezésében mutatja be az *Art Management International* a *Magyar Állami Operaházzal* közösen. A világ több, mint 1500 szereplőjével, óriási színpaddal, fantasztikus, korhű jelmezekkel. Jegyek már most vásárolhatók az operaház szervezési osztályán, a színházak központi jegyirodáiban, a Vigadó-Profil jegyirodáiban és a Budapest Sportcsarnokban.

Nagy Sándor
festőművész

Képzőművész Kiállitás - Ciszcercita gimnáziumban - képeivel, grafikai lapjaival szerepel

U j s á g
1935.I.31.

Nagy Nándor –

festőművész

Magyar Képirók kiállitása - Kossuth Lajos utca 12. alatti müteremben - képével szerepel.

Uj ember a csoportban a tanármüvész, aki Székely kapuk és Révnél c. rajzaival hozott egyénit.

Magyarság
1933. IV. 14.

MDK

Nagy Nándor

Estefelé, vf.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Mücs.

MDK

Nagy Nándor

Hegyi tarló, vf.

7.nemzeti képzőm. kiáll. 1944. jun. Mücs.

MDK

Nagy Nándor

Rónay K.: A "Magyar Képirók" a N. Szalonban. Képes Krónika 1939. máj. - 18.sz.

Településfejlesztési F

Felje

Dr. Trautmann Dezső m

Tárgy: A Müemlékjegyzé

Az Országos Müemléki F
vaslata alapján előter
zéknek müemlékeket /M/

A részletes felosztást
miniszter elvtárshoz i
mazza. Kérem Miniszter
esetén azt Ilku elvtár

MDK

Nagy Nándor grafikus

Linoleummetszetei, a Magy.Képirók kiállitásán.

Cikk: A Magy.Képirók kiall.

Képzőművészet, 1934. 89.l.

Nagy Nándor

Fametszetekkel szerepel a
magyar Képírók Kiállítása

Lyság 1937 III.1.

MDK

Nagy Nándor

Kiállitási hir

Szocialista Müvészetért 1968 jan.

MDK

Nagy Nándor, festő

Kiállítása nyílt meg a bpi művészeti KISZ-szervezetek klubjában.

– : Kis híradó 2

ESTI HIRLAP, Bp., 1967. dec. 1.

68-4632. FNYV 13.

Nagy Nándor

MEGHIVÓ

A kiállítás megtekinthető:
vasárnap és kedd kivételével
mindennap du. 6-tól este 10-ig.

FIATAL MŰVÉSZEK KLUBJA MEGHÍVJA ÖNT

NAGY NÁNDOR

FESTŐMŰVÉSZ KIÁLLLÍTÁSÁRA

MEGNYITJA

MARSALL LÁSZLÓ

KÖLTŐ

1968. DECEMBER 14-ÉN, SZOMBATON 1/2 7 ÓRAKOR

BUDAPEST, VI., NÉPKÖZTÁRSASÁG ÚTJA 112.

Nagy Nándor festő

A művészeti Kisz szervezetek

Klubjában kiállítása nyílt

Szocialista Művészetért 1969 I. sz.

Nagy Sándor

szerepelt az V. balatoni Kiállításon.

Mk 1933 V. 9.

MDK

Nagy Nándor

Akvarelljeit állitotta ki a "Magyar Képirók" kiállitásán.

Rónay Kázmér: A "Magyar Képirók" a Nemzeti Szalonban.

Képes Krónika, 1939. XXI. 18. sz. 64. l.

NAGY Sándorné

M.D.É.

1925-ben Nagybányán a szabadiskola tagja

Réti: Nagybánya... 337.l.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307

MAGYAR NEMZET

1968 DEC 13

Nagy Nándor festő –
Nándor

Nagy Nándor festőművész kiállítása szombaton nyílik meg a fiatal művészek Népköztársaság úti klubjában.

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ

Budapest V., Petőfi Sándor utca 17.
Telefon: 188-296, 188-307

Nagy Nándor festőművésznek

MAGYAR HÍRLAP

1968 DEC 13

NAGY NÁNDOR festőművészt mutatja be
Marsall László költő december 14-én, szombaton fél 7 órakor a Fiatal Művészek Klubjában
(Budapest, VI., Népköztársaság útja 112.)

4074

Nagy Nándor, grafikus

Rajz: Repr.

Újlaki Mária: — „F"-es gyerekek 7–9.

Gyermekünk, Bp. 1971. szeptember XXII/9.

Nagy Nándor, grafikus

Rajz:

Repr.

Újhelyi Márin: Bukottak

5–7.

Gyermekünk, Bu. 1971. május

XXII/5.

Nagy Nándor

Dinamikus Táj

szén, 36 x 60 cm

Angyalfoldi kipző- és ipszemüvések
kiáll. Műcsarnok 1974

Nagy Nándor

festőművészt mutatja be Marsall László költő december 14-én 1/2 7 órakor a Fiatal Művészek Klubjában (Bp. VI. Népköztársaság útja 112 a.)

Krónika

Magyar Hírlap, 1968. december 13. 9. l.

Nagy Nep János

temesvári oltárépítő

lásd

Winkler Pál:

A kalocsai érseki

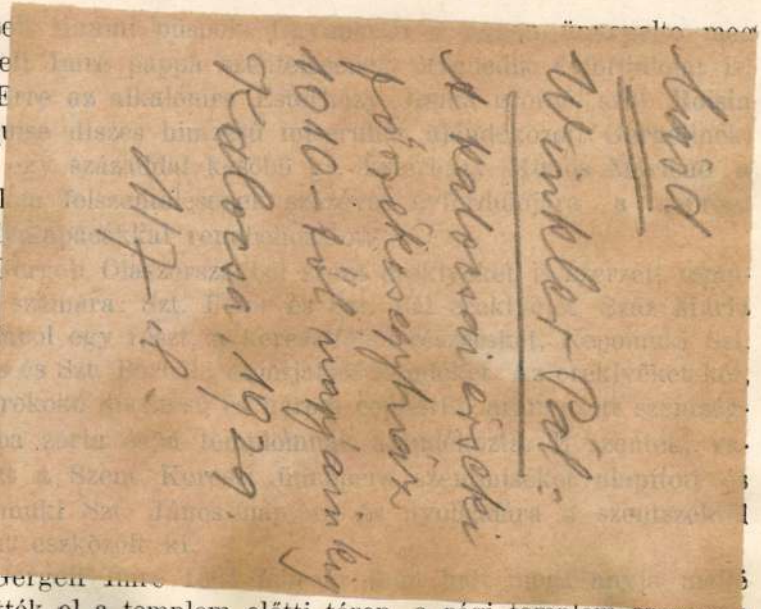

főszékesegyház

1010-től napjainkig

Kalocsa, 1929.

117 l.

A templom felszentelésének százéves évfordulója alkalmából gr. Esterházy Miklós Móric elrendelte a templom festészeti díszítésének helyreállítását, az oltárképeket restauráltatta, a mennyezetképek és a festett dekoráció kijavítására pedig a legközelebbi időben fog sor kerülni.[7]

Nagy Neumann Sándor

tervezte a Bp. XI. Krusper u. 5-7. lakóházat

1909-ben.

Gerle János: Beszámoló a századforduló épületeiről
Budapest 1981/11 17-21.o.

A Budapest Galéria tisztelettel meghívja Önt

MALENE SCHJØLL és NAGY NIKÉ

kiállításának megnyitójára
1990. július 3-án 17 órára kedd
a Budapest Galéria Kiállítóházába (Bp. III., Lajos u. 158.)

A kiállítást megnyitja:
MIQUÉU MONTANARO
oxitán népzenész

A kiállítás megtekinthető 1990. augusztus 5-ig
hétfő kivételével naponta 10-től 18 óráig.

Fk.: Zsigmond Attila főigazgató

Nagy Niké,

A pécsi Művészeti Szakközépiskola öt növendéke – Auth A., Kuczkó M., Mátai A., Nagy N., Simonfi A. – állította ki munkáit a Dunántúli Napló kisgalériájában. Az iskola tanárai a kollekciót a pécsváradi nyári táborban készült munkákból válogatták.

Dunántúli Napló, 1979. máj. 6.

Nagy Nire

műveit láthatjuk a etyeki
műhely tárlatán (Löbányán a Pátari
Művelődési Központban.

1984. I. 13. Kossuth rádió „fő reggeli"

Nagy Niké, képzőművész

Napjainkban a népművészet és annak egyik kés-
ei leszármazottja, a népi iparművészet is nicht renezánszát
éli. Ez utóbbinak különleges képviselője az etyeki műhely.
Egy régebbi felvételen láthatók a műhely tagjai: Csákvári
Nagy Lajos, Csókos György, Nagy Bertalan, Nagy Daniela,
Nagy Kinga, Nagy Kolozs, Nagy Kristóf, Nagy Márk.
Nagy Niké nem szerepel a felvételen, akkor még meg sem
született, ma azonban ő is kiállító művész.

Stúdió '83.

1983. XII. 13. TV 1-műsor, 20.50 /Zné/.

NAGY Niké festő

kiállítása Budapest Galéria
1990 július 3. - aug. 5

- művészjegyzet + életrajz

K - 9987

G. Vagy Nóra
grafikus

M.D.K

A visegrádi erdészet kultúrtermében tartotta kiállítását.

— : Hírek

Művészet, 1962 szeptember — 45 lap

Gy. Nagy Nóra, festő

Gróh János és felesége: Gy. Nagy Nóra a Duna-kanyar festője. A művein látható tájakat aug. 5-től a visegrádi Mátyás Király Múzeumban mutatja be alkotásait.

— : Kulturális hírek 8. l.

NÉPSZABADSÁG, Bp. 1962. aug. 4.

Gy. Nagy Nóra festőművész

W.T.: Képzőművészeti krónika
Szolnok megye, 1985. jan., febr.

Új forrás, 1985. 3. szám

NAGY NÓRA

Kelemen Kata textiltervező, Nagy Nóra bőrtervező és Puiz György formatervező közös kiállitása a szekszárdi Szinyei Merse teremben.

UJ TÜKÖR 1982.XIX.évf. 35.sz.43.o.

. A szerződéshez szükséges előzetes engedély kelte, száma:

A kifizetésre kerülő dijból progressziv jöv.adó és községfejl. hozzájár. kerül levonásra.

Budapest, 197.....

....

megbizott megbizó

1 mondatban

• **Nagy Norbert**, az idei Lumix-nagydíjas fotóművész Szerepek című kiállítása holnap este hatkor nyílik a Café Miróban, a budai Várban. *(mh)*

Magyar Hírlap
2003. nov. 21
péntek 16

azaz .....Ft

.....

témafelelös*

öl hitelesített számla másolatok egyidejü csatolása

ni.

Fénykép. Milgné

Képzőmüvészeti Főiskola: 150 Ktg.

Nagy Olga: Béke Falinjacy készítés.

Diplomamunka: 1950/51

Festmény.

Negatív nincs.

Nagy Olga
festő

M.D.K

Hiltatás.

Szocsics Gyula: Mai magyar képzőművészet...
Művészet, 1966. október - 41 lap

MDK

Nagy Olga

a Képzőművészeti Főiskola hallgatója

Diplomamunkaként készítette „Béke falujának készítése" c. festményét. (repr.)

A.: A Magyar Képzőművészeti Főiskola hallgatóinak diploma-munkái.

Nők Lapja, Bp. 1951. szeptember 20. [20. l.]

dr. Nagy Olivér építész [?] MDK

Baleset következtében

elhúnyt.

— : Halálozás 11

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. nevt. 8.

dr. NAGY OLIVÉR, műépitész

Szombathelyen 1959-től 1960-ig elkészült a város általános rendezési tervének programmja. dr. Nagy Olivér /VÁTERV/ irányitásával 406.old

HRCKENAST JÁNOS: Napjaink városfejlesztési problémái 377.old

VASI SZEMLE, Helyismereti évkönyv, XIX.évf. 1965 3.szám Szombathely, 1965

dr. Nagy Olivér, [építész] MDK

Aug. 30-án meghalt.
Temetése a farkaszréti temetőben lesz.

— : Halálozás

11

NÉPSZABADSÁG Bp. 1966. szept. 9.

Nagy O. S.

szobász

l.

Arv. Csarnok 110. anke.

Kat.

" " 111. " "

" " 112. " "

ZÁRA

Szent Simon kopersója

Divald Kornél: A magyar iparművészet története.
Bp. 1929, 39 l. 77 l.

Nagy Oszkár (1883-1965)

festőművész

Nagybányán élt. A budapesti Képzőművészeti Főiskolát végezte. Dacos mérvű tehetség. Képeit hazai és külföldi múzeumok őrzik.

Karácsony Emmy: Virághegy
Kriterion Bukarest 1974

137.dd

Nagy Oszkár (festő)

Neve a naphányai festők közt említve.

A Két, 1974. jún. 14. 5. old. 24 m. 8 p.

Nagy Oszkár

A nagybányai művéntelepre 1911-be szerül, majd a budapesti akadémián Ferenczy Károly növendéke volt.

A Hét, 1972. dec. 22. 3. évf. 51 sz. 7 p.

MDK

Nagy Oszkár

Önarckép
o.,fa 50x60 cm. Mgt.Bpest

Kispénzverő utca. 1924
o.,f 23x27 cm.
Mgt.Bpest

Magyar Nemzeti Galéria.Nagybanyai Festők.
Budapest 1962. Kat. 39.1.

Nagy Oszkár
festő

Az 1925-ös évek nyarideién Nagy Oszkár, Krizsán és Ziffer vámpításával dolgozott Nagybányán Mohi Sándor festő.

Gazola József: Mohi Sándor művénete. Korunk, Kolozsvár XX. 1961. 8-9. 1021.

MDK

Nagy Oszkár

Önarckép, o.

Kispénzverő utca, o.

Nagybányai festők. Nemz.Gal. 1962. jun.

M.D.K.

Nagy Oszkár

"Nagybánya: Az ujjáéledt festőváros" c. beszámoló közli: a müvész "remek tájképekkel készül az őszi pesti tárlatra."
Nagy Oszkár ugyancsak Nagybányán él.

Film Szinház Irodalom, Bp. 1942. aug.7-13.
V. évf. 32. sz.

M.D.K.

Nagy Oszkár önarcképe. [Erdélyi festő.]

Mélynyomás, -- festménye után.

Panoráma. Bécs. 1923.ápr.22. 16.sz. 22.p.

Nagy Oszkár
festő -

Rómából küldött képeket a kiállítása
a fiatal Nagy Oszkár.

Muradin Jenő: Collegium Artificum Transsylvanicorum

Müvészet, 1971.március - 16.lap

Nagy Oszkár

1922-ben kiállítása.

A kiállításról Papp Aurél cikke/Keleti újság 1922. dec. 30./

E. Szabó Ilona-Mosádin Lenő: P. A. és kortársai 2. kovunk, Kolozsvár 1966. VIII. 1168.

Nagy Oszkár

Nagybányán Klein József felkö-
lösen beírelt szobát

Munkácsi Jenő: Klein József – a műv. és ember
kosmuk, Kolozsvár 1966. IV. 579. helytálló-sa

NAGY OSZKÁR

„Régi nagybányai utca" (1923.)

Festmény, repr.

Munódiu 7 enő: Felsőbányai nyarak (II.)

UTUNK, 1971. aug. 6. 10. lap.

NAGY Oszkár *39, 144*
Pécska, 1883.–Nagybánya, 1965.
Képz. Főisk. Bpest, Nagybánya, festő

Banner Erdély

Aradon, Nagy Oszkár, Lenhardt Emil, és Róth Ferenc kiállítást rendertek

Pásdortír, 1921. II. r.

709. l.

Krónika.

Nagy Oszkár festő

Pásztortúr, 1921. II. r.

709. l.

Kriónikov

Nagy Oszkár, Lenhardt Emil, Roth Berenc MDK

kollektiv kiáll.
Arad

Krónika. Pásztortüz 1921, II.sz. 7o9 l.

Nagy Oszkár

festő

Közel 50 olajfestményéből koll. kiállítást rendezett Kolozsvárt Tanult Temesvárott, Budapesten, Kolozsvárt, legtöbbet Nagybányán, Ösztöndíjat 10 ideig Olaországban élt. Legjobban hatott rá Ferenczy Károly.

Szopos Sándor: Nagy Oszkár kiállítása. Pásztortűz. 1940. 3. szám

Nagy Oszkár

festő

Tanulmány c.

képe

repr.

Művészeti Szalon

(Kolozsvár) 1929.

IV. évf. 11–12. sz.

Nagy Oszkár

festő

szül. 1895

lásd

Osvát Kálmán dr

Erdélyi Lexikon

Nagyvárad, 1928. 203. l.

1912.

n. Lhölgyet

F, Kinek

dult és kék bélésű felső-öl-
ül ábrázol Ölében prém-
fog és a melybe bal kezét bele-
möldöke és szeme barna. Fehér
arany-karpereczet hord. Öltözete:
és kivágott rózsaszinű estély-
csikú betéttel
ér szürke. Jelzése alól balra: Kan-

.6 cm.-- Lelt.sz.4168.-- Vétetett
leirat szerint 2000 K-án (1167-912).
én (1234-912).-- Elszámoltatott 1912
számolásra nézve lásd a 31993-912

550-912
t.8291.
12-10.

54

Nagy Oszkár

festő.

Nagybánya

1929

Suly Fritz

XV. l.

ána őket a kereseti 400 kor. fill.

190 6 évi november hó 1 tól

t költség 8 nap alatti megfizetésében végre-

rasztalni.

t s é g e k:

. . . . .	1	kor. fill.
. . . . .	20	„ „
. . . . .	4	„ „
. . . . .	4	„ 20 „
. . . . .	20	„ „
. . . . .	5	„ „
. . . . .		„ „
összesen . .	54	kor. 20 fill.

Tisztelettel

SZÉKESFŐVÁROSI KÖLCSÖNÖS SEGÉLYZŐ SZÖVETKEZET

és Woltitz, Budapest.

NAGY Oszkár festő

12. 23.p. + 24.p.ill. Nagybaja hill.

Új Művészet 1992

Nagy Oszkár

festő

V kiminkiáll 1943

Nagybányai utca,

olaj.

állami vasárlás,

nem volt kiállítva.

MEGHIVÓ

a MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

f. évi április 27-én,
szombaton délután 6 órakor
az Iparművészeti Múzeum (IX., Üllői-út 33—37.) dísztermében
és
f. évi április 29-én,
hétfőn délután 6 órakor
a TESz (V., Falk Miksa-utca 1.) dísztermében tartandó

NYILVÁNOS ÜLÉSEIRE,

amelyeken

P. FACCHINETTI VITTORINO
a milánói Szent Szív egyetem tanára

tart előadást

szombaton:

„DUE FULGIDE GLORIE DELLA SANTITÀ ITALIANA"

címmel (vetített képekkel),

hétfőn: **„LA RADIO IN VOLO"** címmel.

AZ ELNÖKSÉG

Vendégeket a Társaság szívesen lát.

Nagy Oszkár

festő

Férfi arckép, olaj.

Repr.

Művészet

1940. 109. l.

Nagy Z.

N. 22. *Oszkár*, festő, * 1895. A nagybányai, kecskeméti és szolnoki művésztelepeken tanult. Figurális kompozíciókat fest. Olaszországi tanulmányútja után 1923. Nagybányán telepedett le.

K. Gy. II. 164

Hadjárat.

Jelacic tábornok hinta
Körülötte lobogókat, koszorús
A háttérben az épületek ablak
irata

alól: Der Einzug des Fre
fölül: Příchod barona Je
balra: Báró Jellacic Zág
jobbra: L'entrata del Ba

jelzése alól középütt: V. Kat
legalól középütt: No. 31.

Szines kny., mé

Nagy Oszkár

1922 nyarán Aradról érkezett Felsőbányára, a nyári művésztelepre.
Az erdélyi művészek közös tárlatán 1921-ben szerepelt műveivel. 1924-ben Kolozsváron vesz részt kiállításon, műveivel.

Murádin Jenő: Felsőbányai nyarak (1)

Utunk, 1971. júl. 30.

Nagy Oszkár
festő

Nagy Oszkár intenzív készséggel,
eredeti formanyelvével a legerősebb
felsőbányai tehetség. Már az 1921
es közös kiállításon sikere volt

Muradin Jenő: Felsőbányai nyarak.
Művészet, 1972. junius - 20 oldal.

Nagy Oszkár
festő

Nagy Oszkár élete végig szerette
Felsőbánya motivumait. Bá-
nyász modellehet festett, a Bánya
hegyet, a Kálvária templomot és
a Zavári utat.

Muradin Jenő: Felsőbányai nyarak.
Művészet, 1972. junius - 20 oldal.

F. k.: Varga Imre – 300 db – 69.45005 Közl. Ny.

Nagy Nándor

FÉSZEK MEGHÍVÓ

A Fészek Művészklub Igazgatósága
és a
Fiatal Művészek Klubja meghívja Önt

Nagy Nándor

festőművész kiállítására.

Megnyitja: POMOGÁTS BÉLA, kritikus

1969. október 7-én, kedden délután 6 órakor

Magyar Hírlap 2003. 11. 27. Nagy Norbert jó!

Tihanyi vihar sámlival és zseblámpával

Ilyenkor november végén csöndes a budai Vár, csak néhányan bóklásztak a hangulatos utcákon. A Miró kávéházban ehhez képest tömeg volt, majd' minden asztalnál ültek. De nem valószínű, hogy Nagy Norbert Szerepek című fotókiállítása vonzotta volna oda az embereket. Pedig a képek jók. A gond inkább a hellyel van: nem a kávéházzal, hanem azzal, hogy kiállítást próbáltak szervezni benne. Ha valaki azért megy a Miróba, mert kíváncsi Nagy Norbert fotóira, akkor jobban teszi, ha zseblámpát és sámlit is visz, mert anélkül kevéssé fogja tudni értékelni a kiállítást. Először azokat kell elküldeni, akik esetleg olyan asztalnál ülnek, amelyik fölött pont egy kép van, aztán fel kell állni a sámlira, bekapcsolni az elemlámpát, mert világítás nincsen.

Pedig a képek tényleg jók. Honnan tudom? Szerencsére létezik egy honlap (www.elixir.hu/galeria), ahol a látogatók virtuális sétát tehetnek a képek között. Megcsodálhatjuk Nagy Norbert fotográfiáit, amelyekkel már díjakat is nyert, többek között 2001-ben a Katt pályázaton vagy idén a Lumix Digitális Fotópályázaton. Utóbbin a Tihanyi vihar című képével győzött. Jó lenne eredetiben is megnézni, sámli és zseblámpa nélkül.

Knap Gábor

• vagy a 20 db hetvégi üdülés egyikét a soproni Bio-Sport Hotel Lövérben.

+ az 1 évre előfizetőknek extra ajándék

a Magyar Hírlap 2003-ban megjelenő két exkluzív magazinja:
A 100 leggazdagabb magyar és **A Világ 2004-ben.***

Előfizetési árak		Választhatók
1 évre:	23 880 Ft	4 CD-t + megkapom a 2 magazint
½ évre:	11 940 Ft	3 CD-t
¼ évre:	5 970 Ft	2 CD-t
1 hónapra:	1 990 Ft	1 CD-t

Előfizetési szándékát jelezheti:
- Kedvezményesen hívható számunkon: **06 (40) 200-549**
- e-mailen: **elofizetes@mhirlap.hu**
- honlapunkon: **www.magyarhirlap.hu**
- hírlapkézbesítőknél, Budapesten a kerületi ügyfélszolgálati irodákban, vidéken a postákon
- vagy a mellékelt kupon segítségével faxon: 460-2490

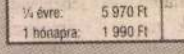

Ha nem mindegy, mit olvas.

Aláírás:

Aláírás
Hozzáj

A következő szám

- Nagy Iván: Magyarország
  Nagy képes világtörténe
- Ady Endre, Mikszáth K
  összes művei
- Brehm: Az állatok világ
- Kempelen Farkas: Mag
- Szótárlat és Országgyű
- Verstár 98; Félszáz köl
  és Magyar Hírlap Hírtá
- Magyar Hírlap Hírtár 1

Nagy Oszkár
festő-

A felsőbányaiak kolozsvári kiállításán „Önarcképével szerepel.

Meradin Jenő: Felsőbányai nyarak.
Művelet, 1972. június -20 oldal

Nagy Oszkár
festő

Litteczky Endre, felesége Krausz Ilona,
Nagy Oszkár és Pirk János 1924 októberében
Nagyvaradon rendethel táltalot. Képek
a hőrit során Budapestre is elkerültek

Muradin Jenő: Felsőbányai nyarak.
Művészet, 1972. junius - 20 oldal.

Nagy Oszkár festő

- társaságába megy ki Borghida Pál Felsőbányára

Említve: Tóth Gyula, Litteczky Endre Ziffer Sándor, Pirk János, Thorma János, Klein József, Boldizsár István, Mikola András, Réti István, Aba-Novák Vilmos, Perlrott Csaba, Mohi Sándor

Murádin Jenő: Borghida Pál

Igaz Szó 1974/5 675 old

Nagy Oszkár
festő

„Itt maradt a régi Nagybányából"
(repro)

Muradin Jenő: Felsőbányai nyarak.
Művészet, 1972. junius - 20 oldal.

Nagy Oszkár
festő

Nagy Oszkár a nagybányai festők
nagyjaival állandó kiállításon
volt.

Moradin Jenő: Felsőbányai nyarak.
Művészet, 1972. június – 20 oldal.

Nagy Oszkár
festő

1925 nyarán Felsőbányán készült
csoporthépen látható Nagy Oszkár,
Aba-Novák és Pathó Károly.

Muradin Jenő: Felsőbányai nyarak.
Művészet, 1972. junius - 20 oldal.

Nagy Oszkár
festő

Aba-Novák és Pathó Károly felsőbányai bánati köreher tartozott.

Muradin Jenő: Felsőbányai nyarak
Művészet, 1972. junius - 20 oldal.

Nagy Oszkár

A két világháború között a nagybányai művésztelep tagjaként a Berger-, a Siller-, és a Jenczenics-cukrászdában állította ki művet.

A Hét, 1978. jan. 12. 4. évf. 2 sz. 9 p.

Nagy Oszkár
festő

Nagybányai ihményei jelenek meg
hépein

Dunajecz László: Nagybányai jubiloum.
Művészet, 1971.december - 19.oldal

Nagy Ostlán (1895 -)

„Vihar előtt Nagybányán"

O.v. 56x66 cm J.l.: Nagy Ostlán

Vételár: 4000 Ft.

BÁV 42.Képaukció Budapest,1977.május

Nagy Oszkár (1895 - ?)

„Nagybányai táj" o.v. 42,5 x 56 cm
J. l. h.: Nagy Oszkár 1940.
Kikiáltási ár: 8000 Ft.

BÁV 51.Képaukció katalógus Bp.1980.május

Nagy Oszkár, festőművész

A hagyományos erdélyi intím műfajok, a táj, a portré és csendélet, az otthon és otthoniasság műfajainak művelői, akik már tudatosan látnak és gondolkoznak, a közösség nevében, tipikus példa Piskoltai Gábor, Nagy Oszkár és még mások művészete.

Banner Zoltán: Azzal fejezik ki egyéniségüket, ahogyan a romániai magyarság mindennapi életéhez kapcsolódnak művészettükkel.

Korunk, 1979. febr. 66. old.

NAGY OSZKÁR

91 11.72

Új Művészet

sülnek a képen; a házak fölé pedig a nagybányai ég borul nápolyi keménységű kékjével.

Fény tüzelte színek éltetik a csendéleteket is. Rálátásos képek, igazán szegényes kellékekkel. Szőttes terítőn húsos paprika, hagyma, almák . . . Hogy nem lesz szokványos a csendélet, nem merevedik akadémikus sablonná a kép, annak éppen színbeli értékek, ízlés s mindenekfelett a művet teremtő artisztikum a biztosítéka. Alkotójuk Ferenczy Károlyt vallotta a legfőbb mentorának. Az ő nemes példája, a kései Ferenczy-művek tiszta harmóniája gyűrűzik tovább ezeken a vásznakon is.

Hiszem és vallom: Nagy Oszkárt nem kell felfedezni. Feladatunk csak annyi, hogy tudatosítsuk műveinek igazi értékeit. Csak napfényre kell hoznunk mindazt — a meglevőt —, ami a festő helyét régóta kijelölte már művészetünk rangsorában. S ez inkább reveláció lehet, mint felfedezés az ismeretlenből!

Tizenöt éve halt meg Nagy Oszkár, és több mint harmincöt éve ez az első egyéni kiállítása.

Alkotásai képzőművészetünk közelmúltjának időtálló értékei közé tartoznak. A nagybányai kolónia neveltje volt, de nem csupán egyike a sok „kismesternek", akik a művésztelep múltjából vegetáltak. Nem sekélyesítette Nagybánya hagyományait, sőt éppen friss színekkel éltette tovább azokat.

Legtöbbet Nagybányán és Felsőbányán dolgozott. Termékeny, igazi belső indíttatásból fakadó művészete ismétlődő témáiban sem ismerte az engedmények és konvenció veszélyeit. Néhány festménye bukaresti, kolozsvári, nagybányai és más városokbeli közgyűjteményekbe került; megszámlálhatatlanul sok képe pedig magántulajdonba. Kritikák, méltatások megőrződött dokumentumai igazolják (hogy itt csak a festőtárs Popp Aurel korai felfedező írását említsem), mennyire megbecsült tehetségű alkotója volt a két háború közti éveknek.

Azután egyre kevesebbet hallottunk róla. Ráérző gyűjtők keresték inkább képeit, mint kiállítások hivatásos szervezői. Okát ennek művészeten kívüli körülményekben találhatjuk. A pálya szerencsétlen fordulataiban. Mintha csak a festményein látott erős kontrasztok, lobbanékony, meggondolatlan természetében is fény-árnyék

A címoldalon levő fényképet Szécsen Zoltán készítette Felsőbányán, 1925-ben. A kép jobb szélén Nagy Oszkár, mellette Ratkó Károly, pipával Aba-Novák Vilmos.

ismétléseket keltettek volna. Ráolvasott politikai vádak alól 1945-ben fölmentette ugyan a bíróság, de ez még nem jelentett teljes társadalmi rehabilitációt. A háború frontátvonulását követően ki kellett költöznie kolóniabeli műtermében, egyszobás lakásban (egyben műteremben) élt és dolgozott. Karrierje megtört, kiállításokra csak nagy késő re jutott el még egy-két festménye.

De megmaradtak a művek!

MURÁDIN JENŐ

ÉLETRAJZI ADATOK

1893-ban született Pécskán
Aradon jár iskolába, majd a lugosi gimnáziumban érettségizik, 1911-ben
1912-ben jön először Nagybányára, ahol Réti Istvánnál tanul
1913-tól három éven át a budapesti Képzőművészeti Főiskolán Ferenczy Károly tanítványa
Az első világháborúban az olasz frontra kerül; hadifogságba esik
1920-ban rendezi első egyéni kiállítását Szatmáron, s ugyanebben az évben Aradon és Temesváron is bemutatkozik
1921-ben Kolozsváron részt vesz az Erdélyi Szalon tárlatán
A húszas évek elején Octavian Goga ösztöndíjat biztosít számára: két és fél évig tanul és dolgozik Olaszországban
Több nyáron át fest Felsőbányán, itt készült munkáiból erdélyi városokban rendez kiállítást
Rendszeres kiállítója a nagybányai kolónia tárlatainak
Egyéni jelentkezései közül kiemelkedik kolozsvári (1940, 1942) és nagyváradi (1944) tárlata
Az ötvenes évek közepétől jelentkezik ismét nagybányai közös kiállításokon
Közlekedési baleset következtében hunt el, 1965-ben

141.

KORUNK GALÉRIA

1980. MÁJUS

I. P. Cluj, Municipiul Cluj-Napoca 1980-6597, 600 ex.

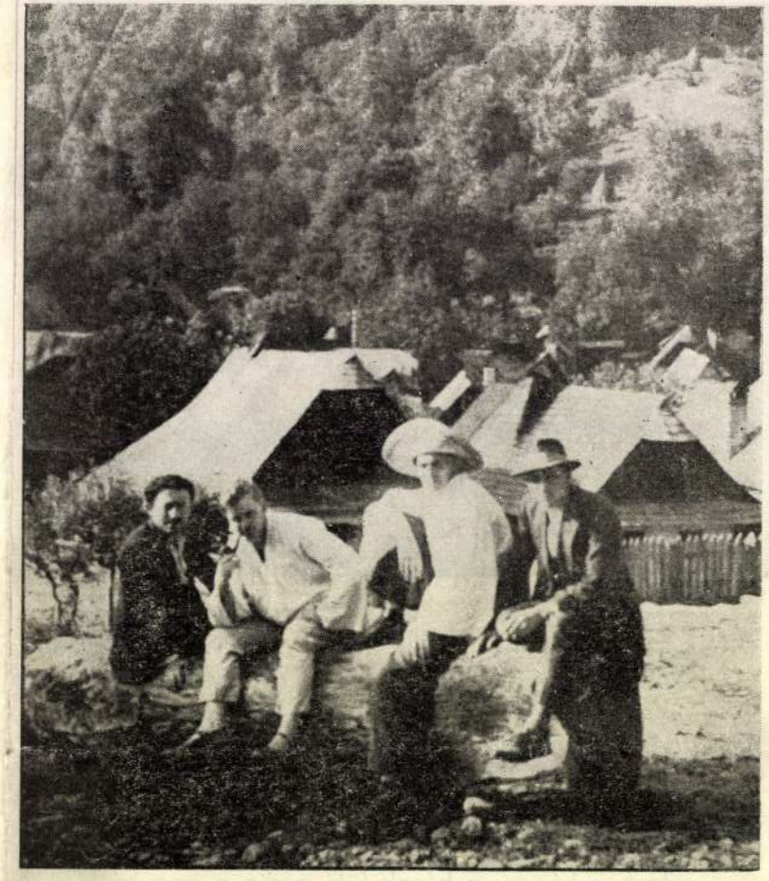

NAGY OSZKÁR HAGYATÉKA

Kontytetős bányászházak, veresvízi részletek, képbe fogalmazott hangulat nagybányai sikátorról és felsőbányai utcaképről... Robban a fény a fehérre meszelt házfalon. Éles fény-árnyékok delejesen vonzzák a tekintetet. S ez a clair-obscur hatás nem szegényíti grafikussá a festményt! Okkersárgák, hamvas almazöldek, krepplilák, fénnyel itatott szürkék és barnák érvénye-

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1973 JAN 6-
EGÉSZSÉGÜGYI DOLGOZÓ
Nagy Oszkár
1021

Nagy Oszkár: A régi Nagybánya

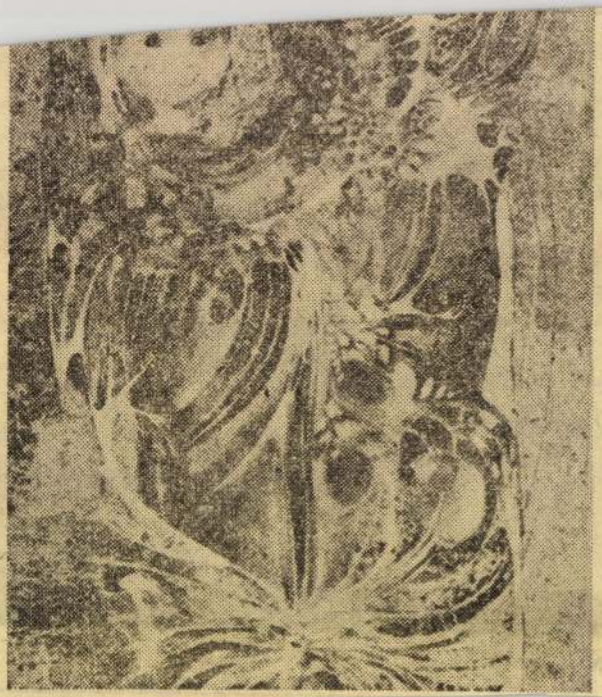

Másról s
amit ös
Régi
Bongi k
lékeztete
izgalmát
dent, s r
Zub
megvála
tokkal
Ans
ezt meg
Bor
hajózott
torlákat húzott fel és vont be, árbocokra
szelet szimatolta, közbe-közbe szúrt a matróztársakkal vál-
tott néhány szót, elhangzott a kapitány egy parancsa is, szá-
mítgatta a csomó-sebességet, éji sötétben a csillagok állása
szerint tájékozódott.

Beszéde, híjával bármifajta rendszernek vagy összefüg
gésnek, érthetetlen szöveghordalék volt, nem földhözragad
elméknek való. Esetleg megpróbálhatta az ember a szava
zenéjén keresztül követni, meg ahogyan fény és árny vál
takozott az arcvonásain — száját keserű ívbe görbítette
fenyegető veszély, mosolyra vonta a kikötő közelsége; szem
bogara mélyén nyughatatlan lángocskában lobogott a ten
ger utáni emésztő vágy.

Mondattöredékeket sorolt, bűvös szavakat:

— Le az orrvitorlákkal, a külsővel is, a háromszögűv
is! Felmászom az árbócra. Feketébbek, mint a tintahal.

NAGY OSZKÁR

49

49 ◆ NAGY OSZKÁR (1883–1965)

Naplemente Nagybányán, 1930-as évek

100 × 120 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 800 000 Ft

KIÁLLÍTVA
NAGYBÁNYA KIÁLLÍTÁS. Miskolc, 1992. dec., kat. sz.: 103.

REPRODUKÁLVA
NAGYBÁNYAI FESTÉSZET A NEÓSOK FELLÉPÉSÉTŐL 1944-IG, 227. oldal
KISHONTY ZSOLT-MURÁDIN JENŐ: NAGY OSZKÁR, 82. oldal

IRODALOM
NAGYBÁNYA. Nagybányai festészet a neósok fellépésétől 1944-ig. MissionArt, Miskolc, 1992.

Nagy Oszkár a nagybányai művésztelep utolsó korszakának egyik legjelentősebb alkotója. 1911-ben érkezett a kolóniába, éppen akkor, amikor lezárulni látszott az éveken át tartó küzdelem a neósok és az alapító nemzedék tagjai között. 1912-ben jelentkezett a budapesti Főiskolára, ahol tanára és mentora Ferenczy Károly volt 1913 és 1915 között. Ferenczy igen nagyra tartotta a már Nagybányáról ismert, tehetséges tanítványát. Rövid szolnoki és kecskeméti kitérő után végleg Nagybányán telepedett le. 1920-ban ösztöndíjat kap Rómába. 1922-től lakik és fest Felsőbányán. 1922-ben mutatja be Szatmáron addigi eredményeit első nagy tárlatán.

A *Naplemente Nagybányán* Nagy Oszkár legjobb, legérettebb alkotói korszakából való. *„Feszített kompozíciók, napfénytől izzó színek, a fény-árnyék, a formák dinamikus egyensúlya jellemzi a műveket. A sokféle lehetőséget kínáló, sokfelé ágazó neós örökség egyik lehetséges, nagyszerű továbbélési formáját mutatja ekkor Nagy Oszkár művészete." (Kishonthy-Murádin. 29. oldal)*

V. Á.

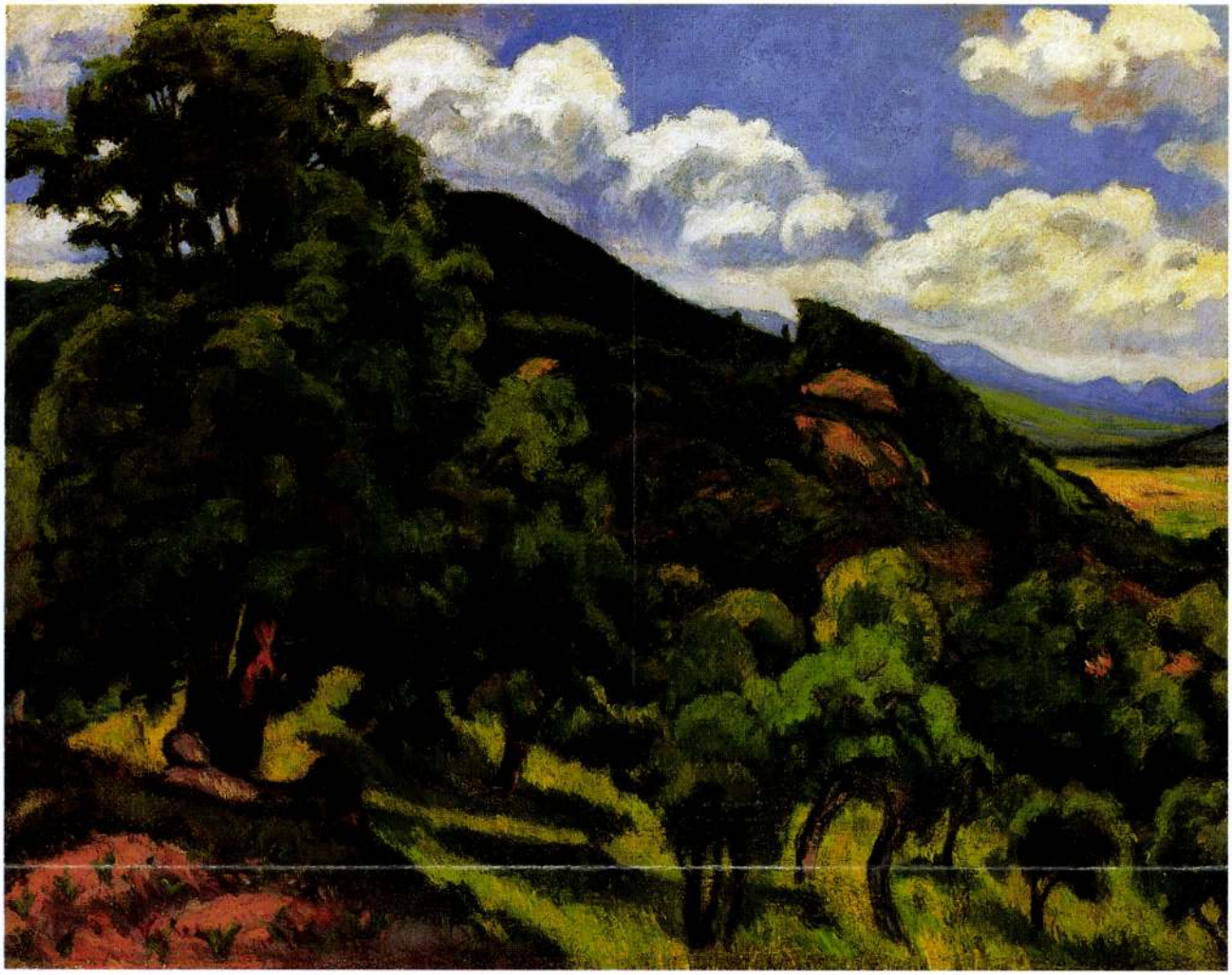

50

51

50 • KLEIN JÓZSEF (1896–1945)

Nagybányai táj

65,5 × 83,5 cm
Olaj, vászon
Jelzés nélkül
Kikiáltási ár: 320 000 Ft

51 • BIHARI SÁNDOR (1855–1906)

Patakpart

96 × 60 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Bihari S.
Kikiáltási ár: 220 000 Ft

NAGY OSZKÁR

ÚJ MŰVÉSZET

1998/jan. - febr.

P - 9396

30.o.

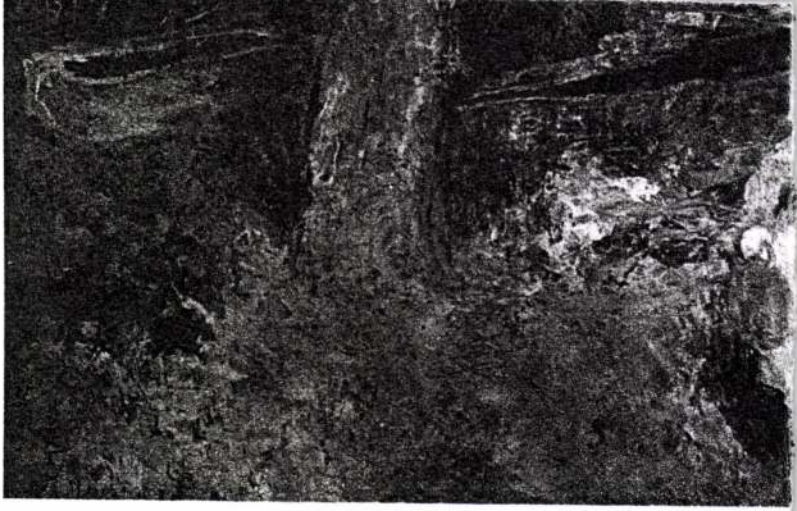

21. Kútnál. 1945. (temper

65 • ROMÁN GYÖRGY (1903–1981)

Katonai parádé ablakból nézve, 1942

98 × 70 cm
Olaj, karton, vászonon
J. j. l.: Román György
Kikiáltási ár: 600 000 Ft

IRODALOM:
Frank János: Román György, Bp. 1982.
Gyetvai Ágnes: A rendíthetetlen ólomkatona harca és élete. Művészet, 1983/7.
Kolozsváry Marianna: „Betegségország vándora. Művészet, 1988/8.

„A gyermeki érzelmek mai világunk szegleteihez ütődnek és álmaink felveszik e szegletes és kemény líra nélküli világ formáit" – írja Bálint Endre, és mennyire igaz ez a megállapítás Román Györgyre, kinek gyermekkori álmai, élményei egyre fojtogatóbb és sűrűbb drámává nehezednek élete folyamán. Ez az élmény Román lelki alapanyaga, látomásai őszintén tárják fel lelkét a festett vásznon, de főművé az teszi a képet, hogy sorsát is ilyen plasztikusan ábrázolja ez az álomvilágból kiszakított jelenet.

A festmény fő témája a színes uniformisba bújtatott katonák impozáns vonulása. Melyik gyermeknek ne tetszene ez az erőt, bajtársiasságot, összetartozást és legyőzhetetlenséget sugárzó látvány, hát akkor milyen hatással lehetett ez egy süket kisfiúra. Román György számára a katona később is az az imponáló, biztonságot adó, igazságot osztogató, tisztaságot megtestesítő lény, aki vágyott lenni, s az egyenruha kék, piros színpompájában látja az élet szépségét, ragyogását. (Szinte jelképnek tekinthetjük, hogy első kompozícióján – sajnos megsemmisült, csak egy korabeli fénykép maradt róla – az Andersen ólomkatonáján (1927) is ezt a számára fontos szereplőt ábrázolja.) Több képén is megfesti ezt a szívet melengető fantáziát, de különlegessé az teszi a művet, ahogy Román a vágyai mögül kitekintve szomorúan rápillant sorsára – elhagyatottságára.

A kavargó kinti jelenetet egy szobából, csukott ablak mögül láttatja. Az ablak, melynek kilincsét a süketség zárta be örökre, elválasztja a külső zajos masírozást a belső szolid csendélettől. A magány szobájába nem szűrődnek be a hangok. Egy fogyatékos ember vágyódása ez, ahogy kirekesztettként figyeli a külvilágot, üveg mögül csodálja az „aranyos leventéket", a közösséget, a barátságot, az életkedvet, a vidám összetartozást, olyan dolgokat, amelyek neki alig adattak meg.

A kép e kettősségében bontakozik ki Román György sorsa, egy süket ember áll az ablakban és alatta hangos csizmaropogással masírozik el az élet, sóvárogva nézi bentről, lelkének bezárt szobájából, a csendből, a kirekesztettségből, a Magányból.

Román György művészetének színvonala rendkívül egységes a legelső képektől az utolsókig. Persze, bizonyos belső fejlődés tapasztalható, mely a kompozíció letisztulása, illetve a drámai kifejezés erősödése irányába hat. Életművében két nagy korszak különíthető el, az első, korai (1927-1951) korszakának egyik főműve ez a festmény. (Ennek a korszaknak jellemzője a sok alak, a kompozíció zsúfoltsága, mintha valamiféle horror vacuival állnánk szemben.)

Maga Román György is fontos művének tartotta ezt a képet, hiszen nemcsak az 1944-es Alkotás Művészházbeli kiállításán szerepelteti, hanem az 1958-as Műcsarnoki bemutatkozásán a korai korszakát reprezentáló kilenc mű közé is beválogatja.

K. M.

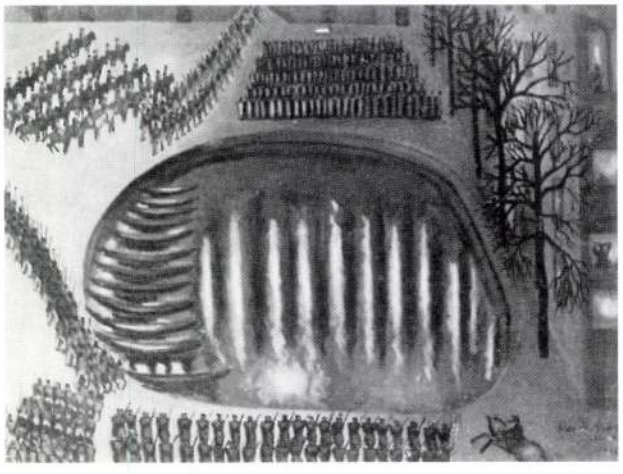

Román György:
Katonai parádé, 1940
Freskóterv,
70×100 cm

63

64 • NAGY OSZKÁR
(1883–1965)

Nagybányai utca

90,5 × 70 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Nagy Oszkár 939
Kikiáltási ár: 280 000 Ft

64

63 • NAGY OSZKÁR (1883–1965) →

Nagybányai utcarészlet

47 × 58,5 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 300 000 Ft

IRODALOM:
NAGYBÁNYA. NAGYBÁNYAI FESTÉSZET A NEÓSOK FELLÉPÉSÉTŐL 1944-IG. MissionArt, Miskolc, 1992.
KISHONTHY ZSOLT–MURÁDIN JENŐ: Nagy Oszkár. MissionArt, Miskolc, 1993.
MURÁDIN JENŐ–SZŰCS GYÖRGY: Nagybánya 100 éve. Miskolc-Nagybánya 1996.
NAGYBÁNYA MŰVÉSZETE. Magyar Nemzeti Galéria katalógus, 1996.

Nagy Oszkár a nagybányai festőkolónia utolsó korszakának egyik legjelentősebb alkotója volt. Műveiben az alapítók érzelemgazdag festői stílusát ötvözte a neósok új forma- és térfelfogásával, felfokozott színvilágával. 1911–12 körül került Nagybányára, ahol Réti tanítványa lett, majd a következő évben a főiskolára, ahol Ferenczy Károly nemcsak tanára, de atyai támogatója is volt.

A világháború alatt olasz hadifogságba került, ahol a tisztekről készített portréi viszonylag jó anyagi körülményeket biztosítottak számára. 1920 és 22 között itáliai ösztöndíjat kapott, mely után ismét visszatért Nagybányára, ill. Felsőbányára. Ebben a Nagybányától 10 km-re lévő faluban találta meg legkedvesebb motívumait, az apró, kontyolt tetejű bányászházakat, a távolba, a hegy felé kanyarodó utcát, (*„Felsőbányai utca"*, II. katalógus, 42. tétel) a borzas tetejű Bányahegyet és a süveg alakú Hegyeshegyet. Figurális képeinek modelljeit is legtöbbször a falu bányászlakói között kereshetjük. *„Olvasó pár"* (103. tétel).

Egyéni stílusa korán kialakult. 1924-es kolozsvári kiállítása után a kritika dícsérőleg szólt foltokban megfestett utcarészleteiről, melyek jellemzője a képmező alsó sarkából a középtér felé tartó határozott diagonális irány. Ezt a kompozíciós formát láthatjuk viszont később a *„Nagybányai utca a Kereszthegygyel, 1939"* (101. tétel) és a majd tíz évvel később festett *„Nagybányai utcarészlet, 1948"* (10. aukció, 44. tétel) képeken is. Ez utóbbi szép tájképet a régi fény-árnyék kontúrok jellemeznek. A két festmény, mely szinte megegyező nézőpontból mutatja ugyanazt az utcát, jól példázza Nagy Oszkár művészi világának és festéstechnikájának állandó voltát is.

Több – legalább három – változatban festette meg a *„Távolbanézők, 1927"* (104. tétel) témáját. A két nőalak szinte feloldódik a természeti környezetben, s a hangsúly a fénnyel telített és az árnyékban hagyott részek dekoratív kontrasztjára helyeződik. A '30-as évek közepén készítette *„Műterembelső"* sorozatát, melyek osztott ablakai, s az ablakpárkányon sorakozó tárgyak jelennek meg a *„Testvérek"* (10. aukció, 104. tétel) című képen is.

Témái mindvégig a nagybányai és felsőbányai napsütötte házak, sárgán fénylő falakkal, haragoszöld reflexekkel, szaggatott vonalú, magas, sötét tetőkkel, illetve a napfénnyel megvilágított emberalakok. Az életmű legkiérleltebb darabjait – mint az itt bemutatott képeket – napfénytől izzó színek, a fény-árnyék és a formák dinamikus egyensúlya jellemezi.

P. R.

170 • IVÁNYI GRÜNWALD BÉLA
(1867–1940)

Beszélgető pásztorok

71 × 57 cm
Olaj, falemez
J. j. l.: Iványi Grünwald Béla
Kikiáltási ár: 600 000 Ft

170

171 • DEÁK-ÉBNER LAJOS (1850–1934)

Akt erdőben

73 × 46 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Deák Ébner L.
Kikiáltási ár: 150 000 Ft

172 • KARINTHY ELZA

Olvasó lány

85 × 75 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Karinthy Elza
Kikiáltási ár: 70 000 Ft

171

172

Nagy Oszkár

173

173 • NAGY OSZKÁR
(1883–1965)

Asztali csendélet almákkal

41,5 × 56 cm
Olaj, vászon
J. n.
Kikiáltási ár: 180 000 Ft

174 • NAGY OSZKÁR (1883–1965)

Virágcsendélet

45 × 32 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Nagy Oszkár ...
Kikiáltási ár: 130 000 Ft

175 • FESZTY ÁRPÁD (1856–1914)

Csendélet almákkal

51 × 61 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Feszty Árpád
Kikiáltási ár: 60 000 Ft

176 • VÖRÖS GÉZA →
(1897–1957)

Gyümölcscsendélet

60 × 50 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Vörös Géza 35
Kikiáltási ár: 350 000 Ft

174

175

81

81 • NAGY OSZKÁR (1883–1965)

Nagybányai utca, távolban a Kereszthegggyel

43,5 × 89,5 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 340 000 Ft

82 • NAGY OSZKÁR (1883–1965)

Csendélet

34 × 47 cm
Olaj, vászon
J. b. f.: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 180 000 Ft

83 • NAGY OSZKÁR (1883–1965)

Anyám konyhában

60 × 50 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 500 000 Ft

82

83

84

84 • OSZTRÁK FESTŐ,
SWIERK JELZÉSSEL

Alpesi táj hegyi folyóval

108 × 154 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Swierk 1882
Kikiáltási ár: 750 000 Ft

85 • ISMERETLEN FESTŐ
(KARL JULIUS ROSÉ? Königsbrück 1828–1911, München)

Vitorlások

47 × 68 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: A. Rosé
Kikiáltási ár: 150 000 Ft

85

86 • GEORG ARISTIDES OECONOMO →
(Bécs, 1860–?)

Kislány virágcsokorral

90 × 50,5 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: G. Oeconomo 1896
Kikiáltási ár: 250 000 Ft

Nagy Oszkár

219

219 • NAGY OSZKÁR (1883–1965)

Szobában

102 × 126 cm
Olaj, farost
J. j. l.: Nagy Oszkár 935
Kikiáltási ár: 600 000 Ft

221

221 • NEOGRÁDY ANTAL (1861–1942)

Téli séta

38,5 × 49,5 cm
Olaj, karton
J. b. l.: Neogrády A
Kikiáltási ár: 120 000 Ft

222

222 • NEOGRÁDY ANTAL (1861–1942)

Hintázó kislány

45,5 × 56,5 cm
Akvarell, papír
J. j. l.: Neogrády A
Kikiáltási ár: 60 000 Ft

223

224

225 • BERKES ANTAL
(1874–1938)

Szeptember

44 × 52 cm
Olaj, vászon
J. j. l.: Berkes A 1904
Kikiáltási ár: 200 000 Ft

NAGY OSZKÁR

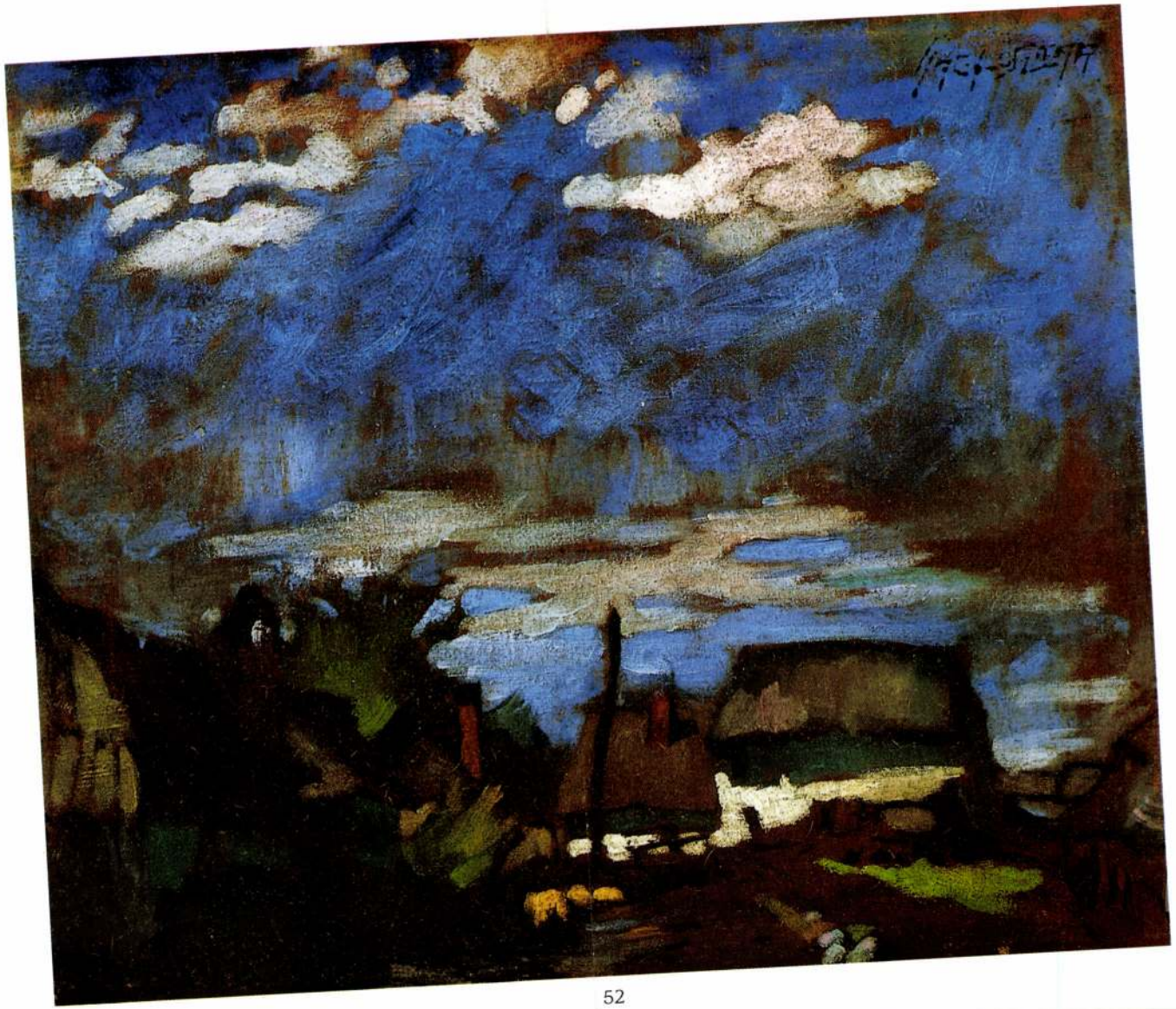

54 ◆ SZŐNYI ISTVÁN (1894–1960)

Zebegényi utca, 1920-as évek vége

67 × 74,5 cm
Tempera, falemez
Jelezve jobbra lent: Szőnyi I.
MNG 1736/970
Hátoldalán felirat: Szépművészeti kiállítás:
Magyar Mesterek műveiből M 121., 104. raglap
Kikiáltási ár: 1 800 000 Ft

IRODALOM:
Ybl Ervin: Szőnyi István művészete, Magyar Művészet, 1929/1.
Oltványi-Ártinger Imre: Szőnyi István legújabb képei, Magyar Művészet, 1935/2.
Fenyő Iván: Szőnyi István, Budapest, 1934.
Kállai Ernő: Szőnyi István, in: Művészet veszélyes csillagzat alatt, szerk.: Forgács Éva, Budapest, 1981.
Pataky Dénes: Szőnyi István, Budapest, 1971.

Kállai Ernő 1941-ben a Pester Lloydban vetette papírra a következőket: *„Szőnyi festőként is visszatalált eredendő lényéhez, mely berlini találkozásunkkor nyugodt és szemlélődő mélyáramként nyilatkozott meg. Lemondott az igényes témák és ideálok jelenetszerű megkomponálásáról és megelégedett az emberekről és a természetről alkotott közvetlen benyomásainak festői feltárásával és kidolgozásával."* – majd valamivel lejjebb így sommázta Szőnyi tematikáját: *„Szőnyi a csendes létharmóniák festője. Lényét a család és az egymással jószomszédi viszonyban élő falusi emberek meghitt köre vonzza. Szereti a Duna menti Zebegény apró házait, ahogy belemerülnek az esti vagy a vasárnapi nyugalomba."* (Kállai, 1981, 288.) Mindkét állítás mélyen találó, a második a *Zebegényi utca* egész légkörét jellemzi, az első pedig stílusához nyújt fogódzót.

Képünk témája nem szokatlan Szőnyi életművén belül, talán csak a kép közepén, hangsúlyos helyen újságot olvasó fiú alakja lóg ki az álmosan lézengő, vagy elmélyülten tevékenykedő Szőnyi-alakok sorából. A *Zebegényi utcát* stilárisan, színvilága és technikája (az olaj dominanciája) alapján a huszas évek végének alkotásai közé helyezhetjük, olyan művek mellé, mint a híres *Zebegényi este*, vagy a kevésbé ismert *Házak az országút mentén* (Ybl, 1929, 12.). Kékjei, zöldjei és lilái azonban nyersebbek a *Zebegényi este* gazdag koloritjánál. A magyarázat Berlinben keresendő. A Kállai által említett találkozás ugyan a harmincas évekre eshetett, de Szőnyi már a huszas években is találkozhatott a berlini expresszionizmussal. A *Zebegényi utca* fűrészfogszerű házai, fogpiszkáló-kerítése és rikító színei legalábbis erre engedni következtetni. A harsány kékek, zöldek és lilák ráadásul kifejezetten Ernst Ludwig Kirchnert, a nagyvárosi élet és a berlini utcák legelmélyültebb festőjét idézik.

Hornyik Sándor

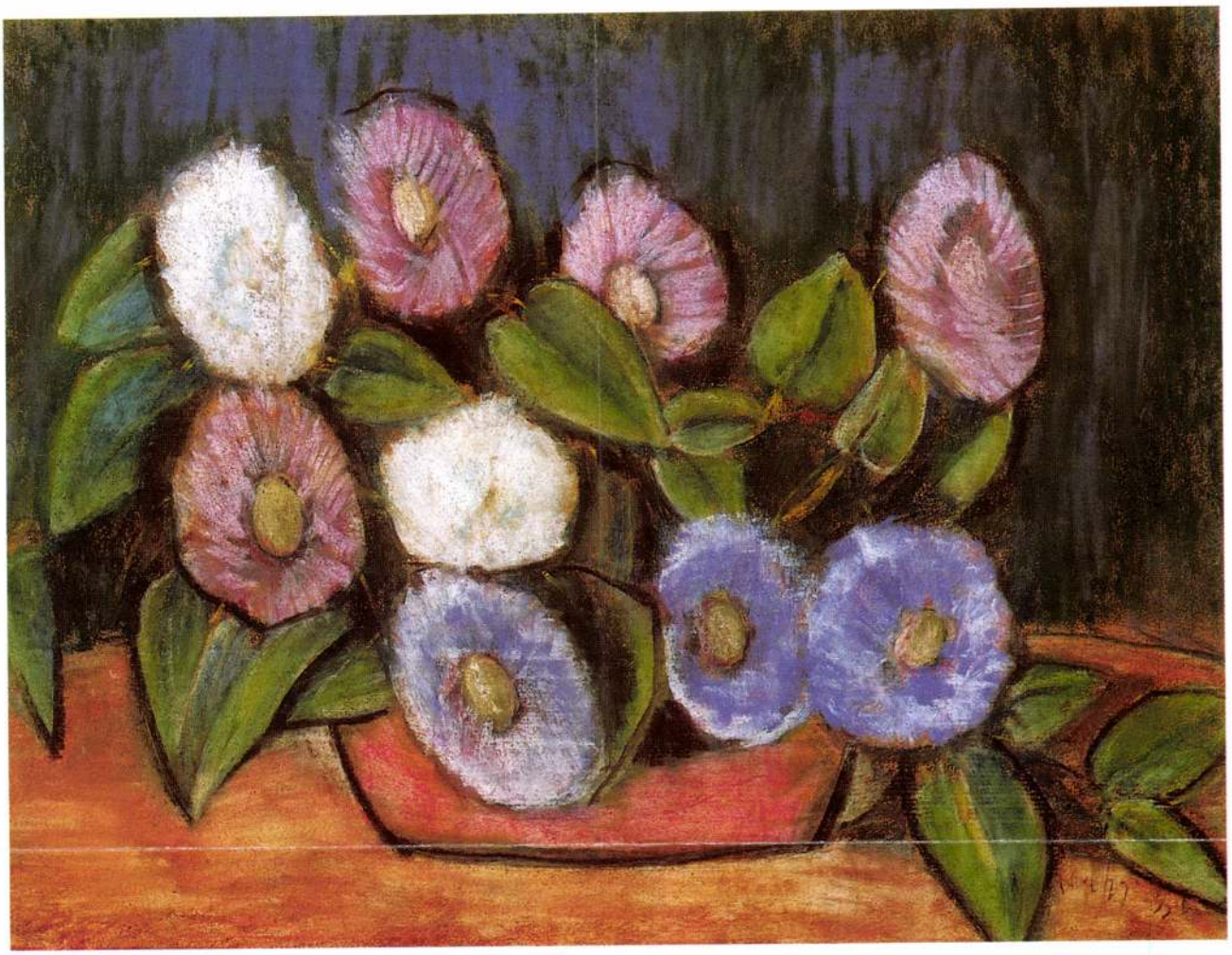

143

143 • NAGY ISTVÁN
(1873–1937)

Virágcsendélet

44,5 × 57,5 cm
Pasztell, papír
J. j. l.: Nagy István
Kikiáltási ár: 220 000 Ft

144

144 • RUDNAY GYULA
(1878–1957)

Jászberényi utca

25 × 36 cm
Akvarell, papír
J. j. l.: Rudnay Gy
Szerepelt a BÁV 42. aukcióján,
1977 májusában, 311. tétel
Kikiáltási ár: 70 000 Ft

NAGY OSZKÁR

145

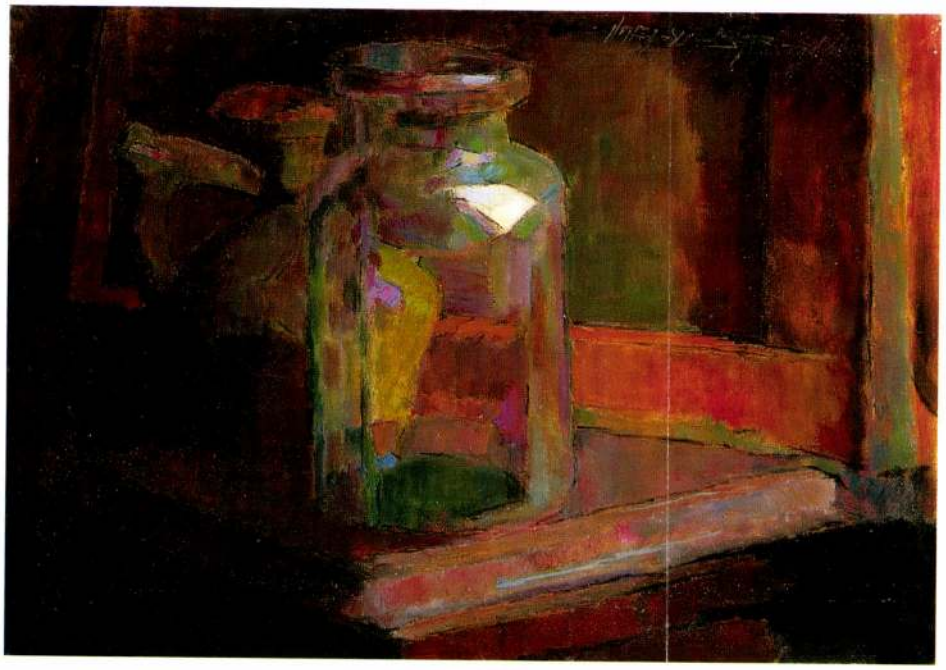

146

145 • NAGY OSZKÁR
(1883–1965)

Gyümölcscsendélet

48 × 63 cm
Olaj, vászon
J. b. l.: Nagy Oszkár 957
Kikiáltási ár: 220 000 Ft

146 • NAGY OSZKÁR
(1883–1965)

Asztali csendélet

40 × 57 cm
Olaj, vászon
J. j. f.: Nagy Oszkár 61 II
Kikiáltási ár: 80 000 Ft

NAGY OSZKÁR

138.

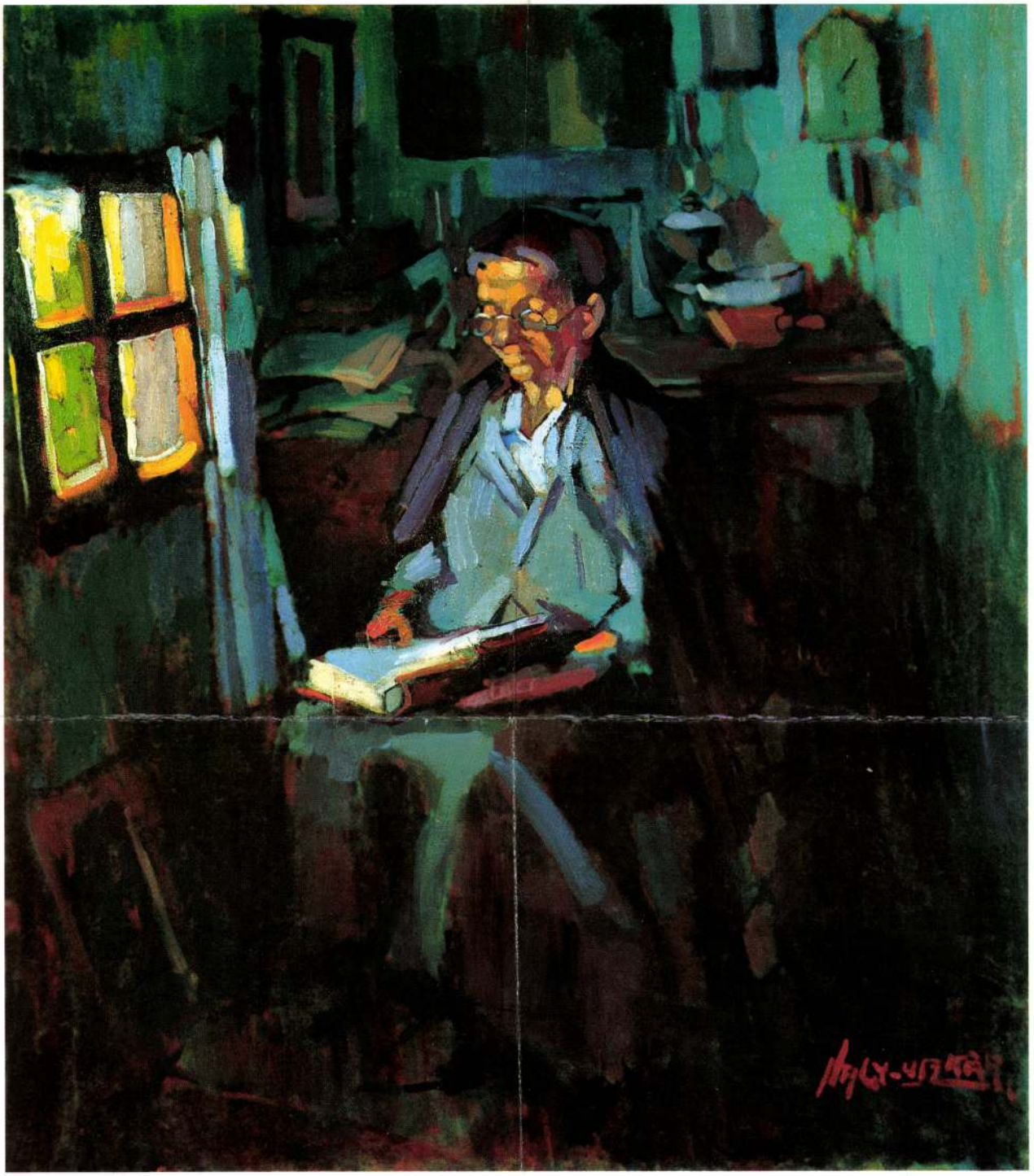

138. ▲
Nagy Oszkár (1893-1965)

A Biblián merengő, 1920-as évek
Olaj, vászon 80 x 70 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 650 000 Ft

139. **Koszta József (1861-1949)**

Lányka rózsával, 1920-as évek
Olaj, vászon 50 x 40 cm
Jelezve jobbra középen: Koszta

Kikiáltási ár: 2 400 000 Ft

Reprodukálva:
• P. Szabó Ernő: *Galéria: találkozás a jó művekkel. Beszélgetés Szekeres Annával*, Új Művészet, 1998/11, 34.

Proveniencia:
• Dévényi gyűjtemény

Koszta József: Leányfej, 1920 körül
Olaj, vászon, 50 x 37 cm.

Szentesi rév

Koszta 1917-es első gyűjteményes kiállítása az Ernst Múzeumban az osztatlan szakmai siker mellett a régen várt anyagi sikert is meghozta az idősödő művésznek. A hosszúra nyúlt tanuló- és vándorévek és korábbi bérlemények után a mester végre vásárolhatott magának egy saját tanyát Szentes közelében, ahonnan élete második felében már csak ritkán mozdult ki. Koszta beérte a környező világ motívumaival, nem próbálkozott többé nagyobb lélegzetű történelmi vagy vallásos kompozíciókkal, hiszen elfogadták végre lassan érlelődő festészetét, s a kritika nemcsak az általa nagyra becsült Munkácsyval, hanem Goya-val és Velazquez-zel is egy lapon emlegette. A húszas évek festményei alapján kortársai Kosztát olyan művésznek tekintették aki kivételes hitelességgel tudta megjeleníteni a vidéki, paraszti élet szépségét, később pedig az alföldi festészet egyik kimagasló, öntörvényű alakját tisztelte benne az utókor.

Rögös út

A Kosztára jellemző autonóm szín- és formavilág nem pusztán az Alföld televényéből sarjadt ki organikus módon. Koszta hosszúra nyúlt tanulóévei alatt éppúgy megfordult Bécsben, Münchenben és Nagybányán, mint Olaszországban, vagy Hollandiában, s az akadémikus naturalizmustól hosszú út vezetett az égő komplementer színekkel élénkített földszagú realizmusig. Ezen a hosszú úton Munkácsy és Rudnay mellett Ferenczy Károly festészete is fontos mérföldkövet jelentett Koszta számára. Tőle leshette el a lokálszíneket életre keltő reflexek finom játékát, s a *Madárdal* mély megértését mutató *Csigabiga* után egyre gyakrabban festett magányos nőalakokat a tájban, később pedig a nagyobb ívű kompozíciókból sugárzó harmóniát fiatal lányokról készített portrékba sikerült sűrítenie, amelyek a hétköznapi, romlatlan szépség szimbólumaiként értelmezhetők.

Lányok, asszonyok

Koszta az alföldi táj, a tanyavilág és önmaga mellett leginkább az asszonyok festésében lelte örömét, akiket többnyire munka közben ábrázolt, mivel jó érzéke volt a természetes beállításokhoz. Vérbeli plein air festőként nem nagyon készített vázlatokat. Modell után festett a természetben, s leginkább az alkonyi órákat kedvelte, amikor az alacsony szögben beeső fény kiemelte az alakokat és felragyogtatta a színeket. Koszta rajongott a színekért, bennük látta a festészet lényegét, ami által többet nyújthat a valóságot pusztán leképező fotográfiánál. Annál a fotográfiánál, amely a művész feleségéről, háza népéről és alkalmi modelljeiről készített félalakos portréinak beállításaiban is éreztette hatását. Koszta ugyanis fényképészinasként kezdte pályáját, s később is, ha rákényszerült, portrék színezéséből és retusálásából tartotta fenn magát. Lányka portrénk viruló, piros ajkán, sálján és rózsáján is érződik a színezett fényképek távoli reminiszcenciája.

Katóka-képek

A szakirodalom által Katóka-képeknek nevezett lányka portrék egyik első darabja az 1917-ben kiállított *Kati vázával* lehetett. Modelljei közül felesége, Annuska mellett egyedül fogadott lányát, Katókát ismerjük névről is. Rózsás lánykánk arcvonásai azonban csak távolról emlékeztetnek Katókáéra. Fiziognómiailag és formailag is nagyobb hasonlóságot fedezhetünk fel egy 1920 körüli félalakos leányka portréval. Ebben az esetben a kompozíció, ill. a beállítás terén is hangsúlyosabb a rokonság. Festményünk ahhoz az időben nehezen behatárolható csoporthoz tartozik, ahol Koszta félalakos képkivágatot alkalmazott, lemondott a kezekről és a kézben tartott tányérokról, virágokról, s minden figyelmét az arcnak szentelte. A pasztózus ecsetvonásokkal megjelenített arcon a portré szépségét kiemelő vörös sál és rózsa, valamint a feketébe hajló zöld háttér reflexei játszanak, hogy élettel telítsék Koszta egyik legbájosabb modelljének képmását.

H.S.

NAGY OSZKÁR

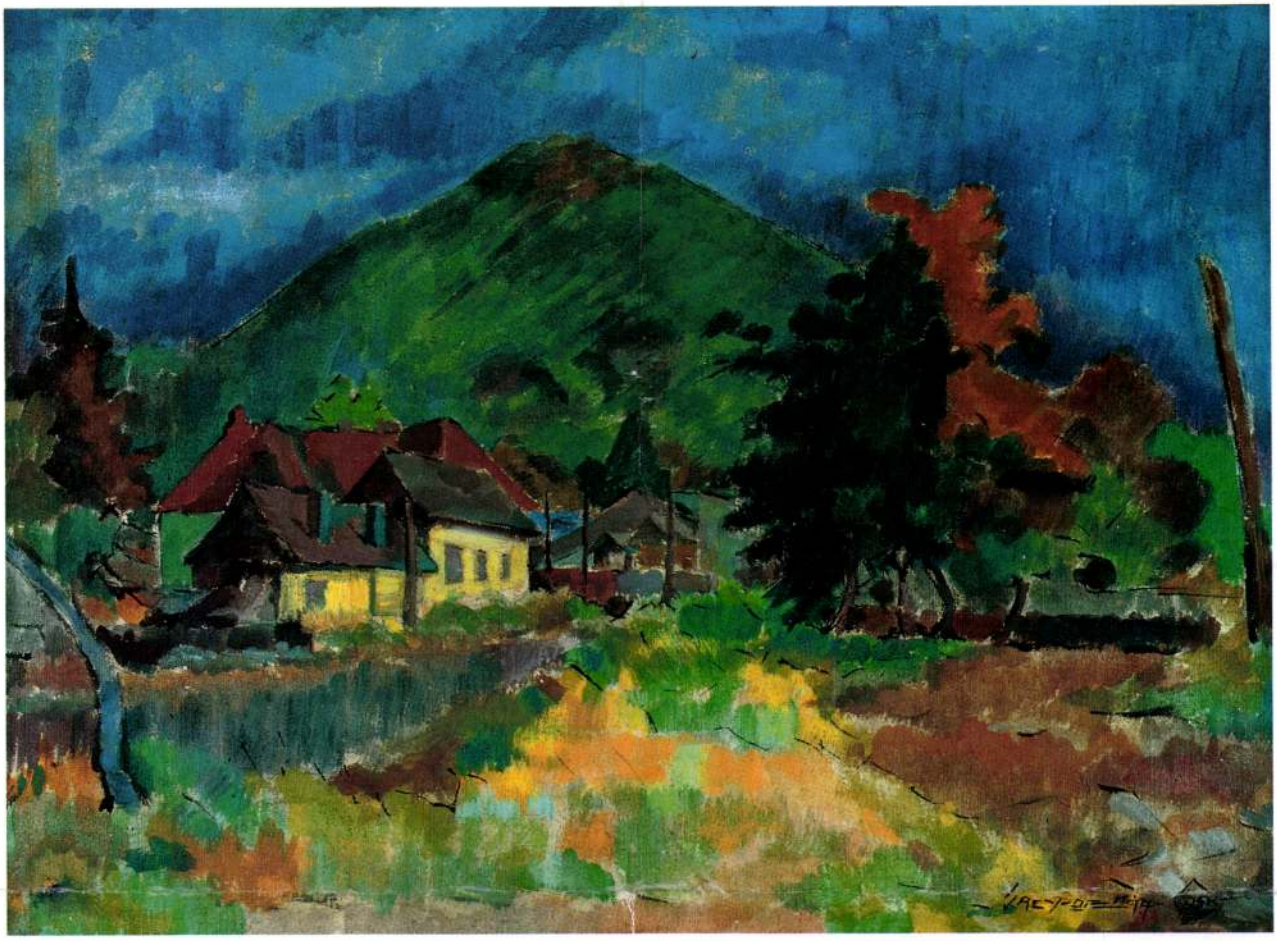

43.▲
Nagy Oszkár (1893-1965)

Tavaszi hegyoldal
Olaj, vászon 66x92 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár 1958.
Kikiáltási ár: 460.000. Ft

44.

45.

44.▲
Pittner Olivér (1911-1971)

Nagybánya látképe
Pasztell, papír 38x66 cm
Jelezve jobbra lent: Pittner 938.
Kikiáltási ár: 480.000 Ft

45.◀
Jándi Dávid (1893-1944)

Látkép a hídról
Olaj, vászon 37,5x42,5 cm
Jelezve balra lent: Jándi
Kikiáltási ár: 260.000 Ft

NAGY OSZKÁR

Új művészet

1997. nyár

28.o.

NAGY OSZKÁR

(1893-1965)

Információ

Miskolci Galéria , 3525 Miskolc , Déryné utca 5. **tel.: (46) 347 895**
MissionArt Galéria , 3530 Miskolc , Szechenyi utca 14. **tel./fax.: (46) 326 906**

A **Miskolci Galéria** és a **MissionArt Galéria**
tisztelettel meghívja Önt

NAGY OSZKÁR

(1893-1965)
nagybányai festőművész emlékkiállításának megnyitójára
a Miskolci Galériába (Miskolc, Déryné utca 5.)
1993. október 16-án 12 órára.

A kiállítást megnyitja
Gheorghe Vida
művészettörténész
a Román Kultúrális Minisztérium
Képzőművészeti Osztályának igazgatója.

A kiállítás megtekinthető 1993. november 21-ig hétfő kivételével 10-18 óráig.

NAGY OSZKÁR

Nagybánya művészete (katalógus)
Magyar Nemzeti Galéria, 1996

519-520
Szöveg : 21, *24/72*, 56, *191/6*, *202/4*, *265/111*, *331/8*, 376,
Kép : *458*, *459*,

NAGY OSZKA'R

29. ▲
Nagy Oszkár (1893-1965)

Napsütötte Bányai utca
Olaj, vászon 53x88 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 550 000 Ft

30.

31.

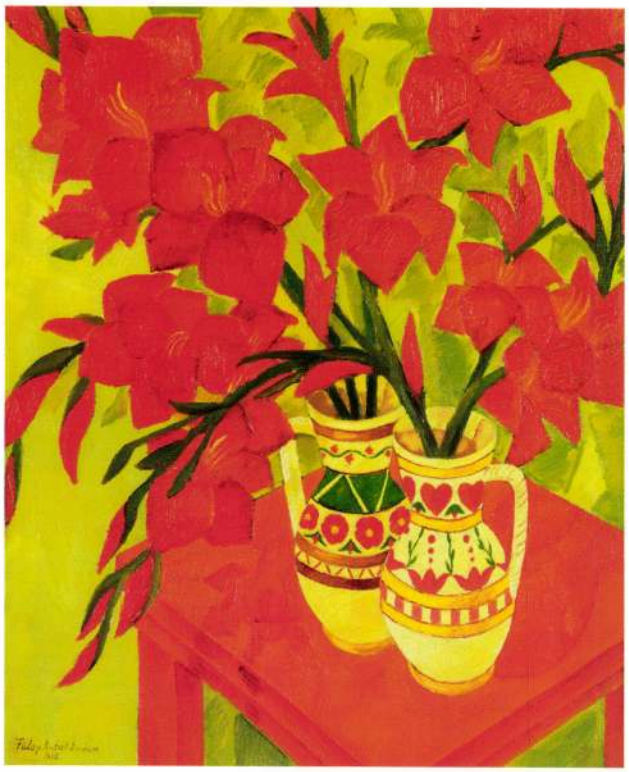

30. ▲
Ziffer Sándor (1880-1962)

Rózsacsokor
Olaj, fa 32,5x41 cm
Jelezve jobbra lent: Ziffer Sándor
Kikiáltási ár: 400 000 Ft

31. ◄
Fülöp Antal Andor (1908-)

Lángoló virágok
Olaj, vászon 60x50 cm
Jelezve balra lent:
Fülöp Antal Andor 1938.
Kikiáltási ár: 260 000 Ft

NAGY Oszkár

155

155 ▪ BOZSÓ JÁNOS (1922–1999)

Szélmalom

106 x 180 cm
Olaj, farost
Jelezve balra lent: Bozsó Já 1965

Kikiáltási ár: 280 000 Ft

156 ▪ NAGY OSZKÁR (1883–1965)

Nagybányai utcarészlet

19 x 44 cm
Olaj, vászon
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár

Kikiáltási ár: 250 000 Ft

157 ▪ NAGY OSZKÁR (1883–1965)

Önarckép műteremben

98 x 78 cm
Olaj, vászon
Jelezve balra lent: Nagy Oszkár

Kikiáltási ár: 750 000 Ft

156

153a

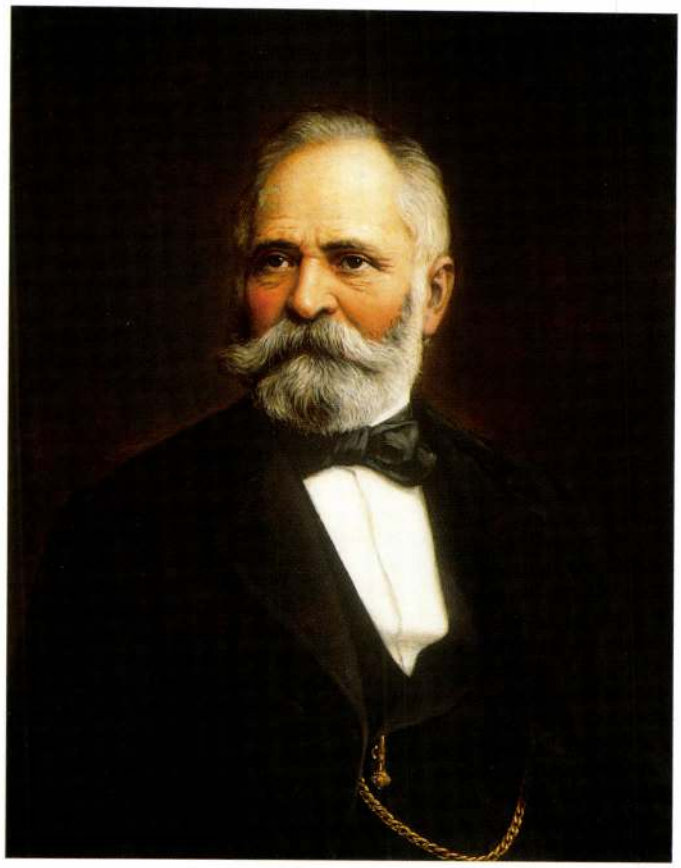

153b

153 ▪ BARABÁS MIKLÓS (1810–1898)

Portrépár - Illyés Györgyi és Ribassy József képmása

73 x 57,5 cm
Olaj, vászon
Illyés Györgyi képmása jelezve balra lent: Barabás M. 1888
Ribassy József képmása jelezve balra középen: Barabás M. 1888

Kikiáltási ár: 800 000 Ft

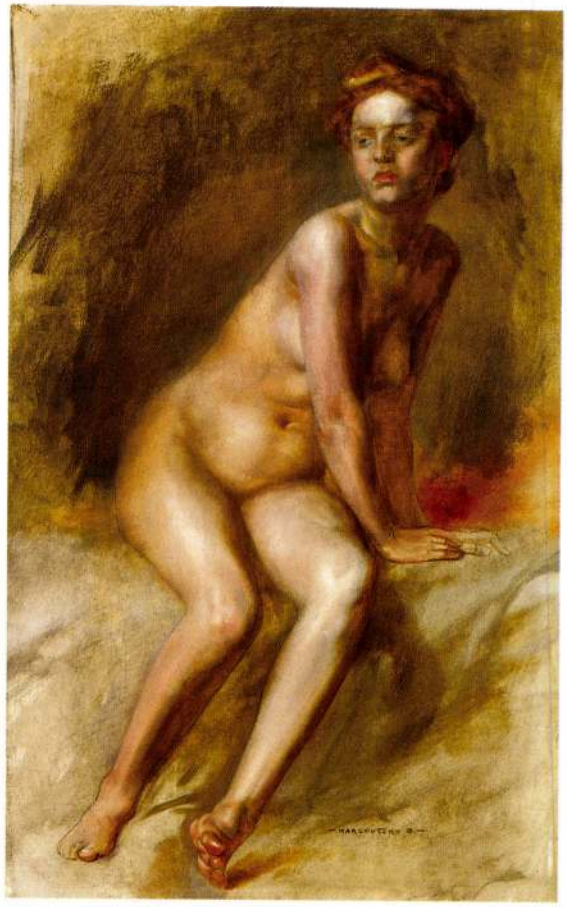

154

154 ▪ KARLOVSZKY BERTALAN (1858–1938)

Vörös hajú lány

54 x 34 cm
Olaj, fa
Jelezve jobbra lent: Karlovszky B

Kikiáltási ár: 350 000 Ft

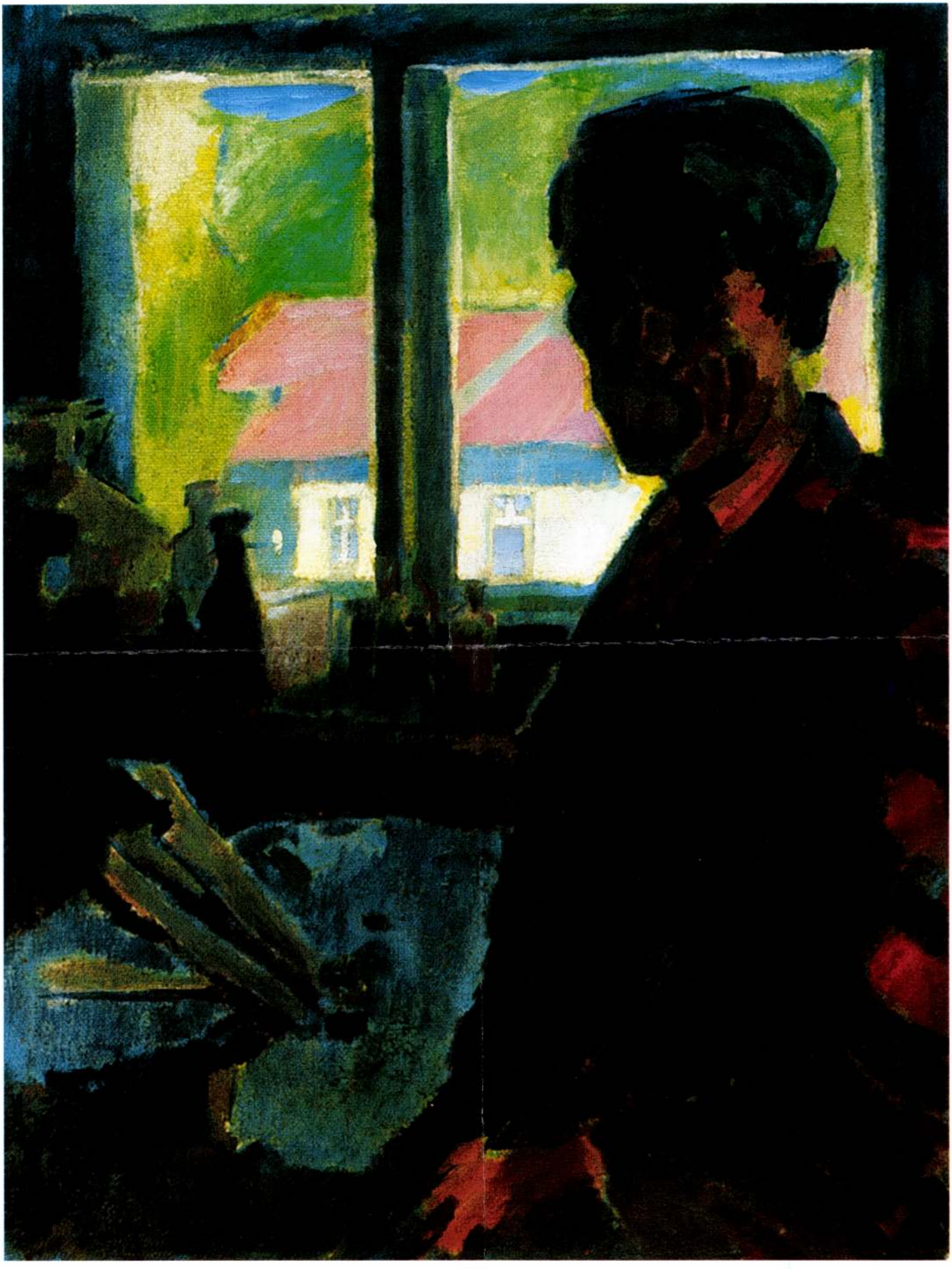

157

158

159

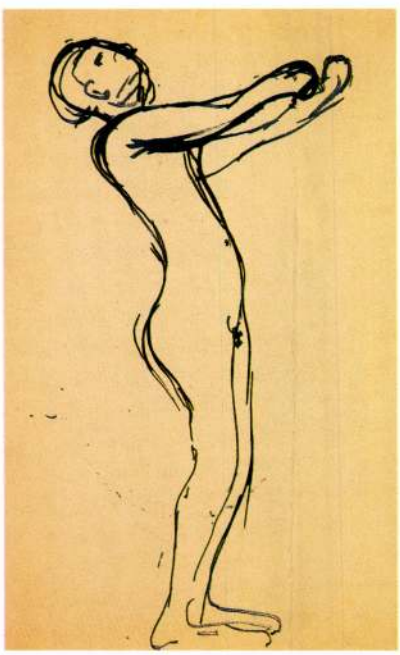

160

158 ▪ BERNÁTH AURÉL (1895–1982)

Csónak a tavon

32 x 46 cm
Akvarell, papír
Jelezve balra lent: BA 1963

Kikiáltási ár: 240 000 Ft

159 ▪ FERENCZY NOÉMI (1890–1957)

Kosarat tartó

41 x 23 cm
Akvarell, papír
Jelzés nélkül

Kikiáltási ár: 220 000 Ft

160 ▪ TIHANYI LAJOS (1885–1938)

Fiú akt

34 x 22 cm
Kék tus, papír
Jelzés nélkül

Kikiáltási ár: 220 000 Ft

98. ▶
Balla Béla (1882-1965)

Patakparti udvarlás
Olaj, karton 69x79 cm
Jelezve balra lent: Balla Béla
Kikiáltási ár: 150.000 Ft

98.

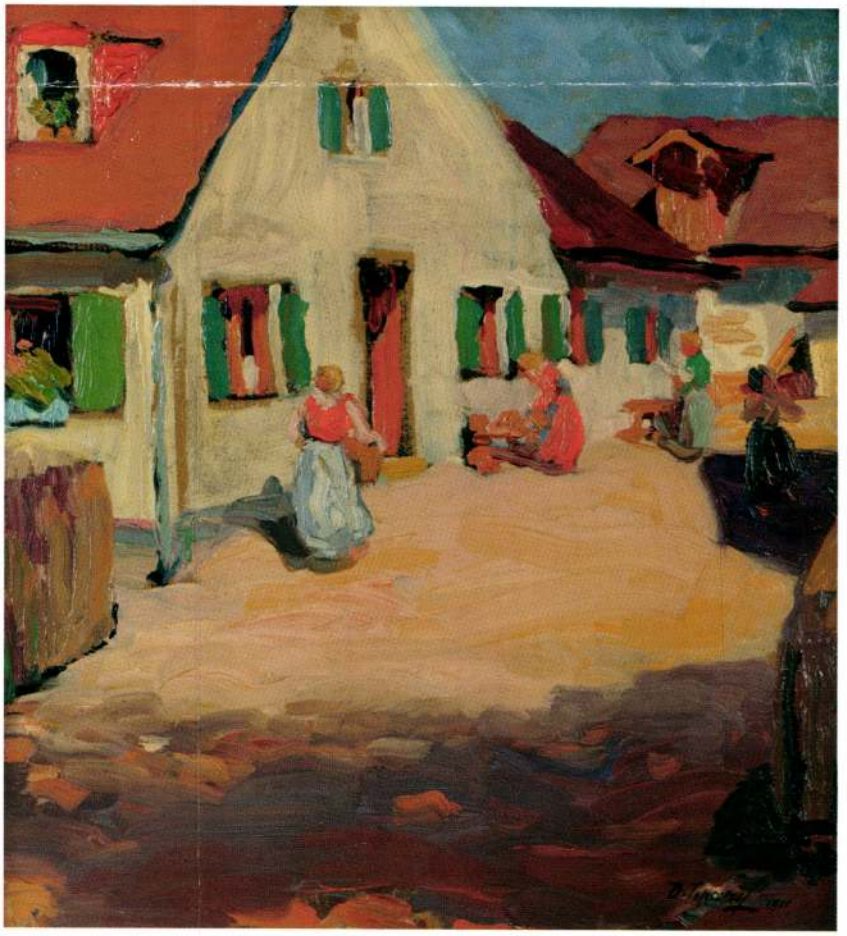

99.

99. ▶
Tipary Dezső (1887-1964)

Verőfényes vasárnap délelőtt
Olaj, karton 43x40 cm
Jelezve jobbra lent: Tipary 1911.
Kikiáltási ár: 260.000 Ft

Nagy Oszkár

100.

100. ▲
Nagy Oszkár (1893-1965)

Híd a Zazar fölött
Olaj,vászon 69x99 cm
Jelezve jobbra lent:Nagy Oszkár 952
Kikiáltási ár: 400.000 Ft

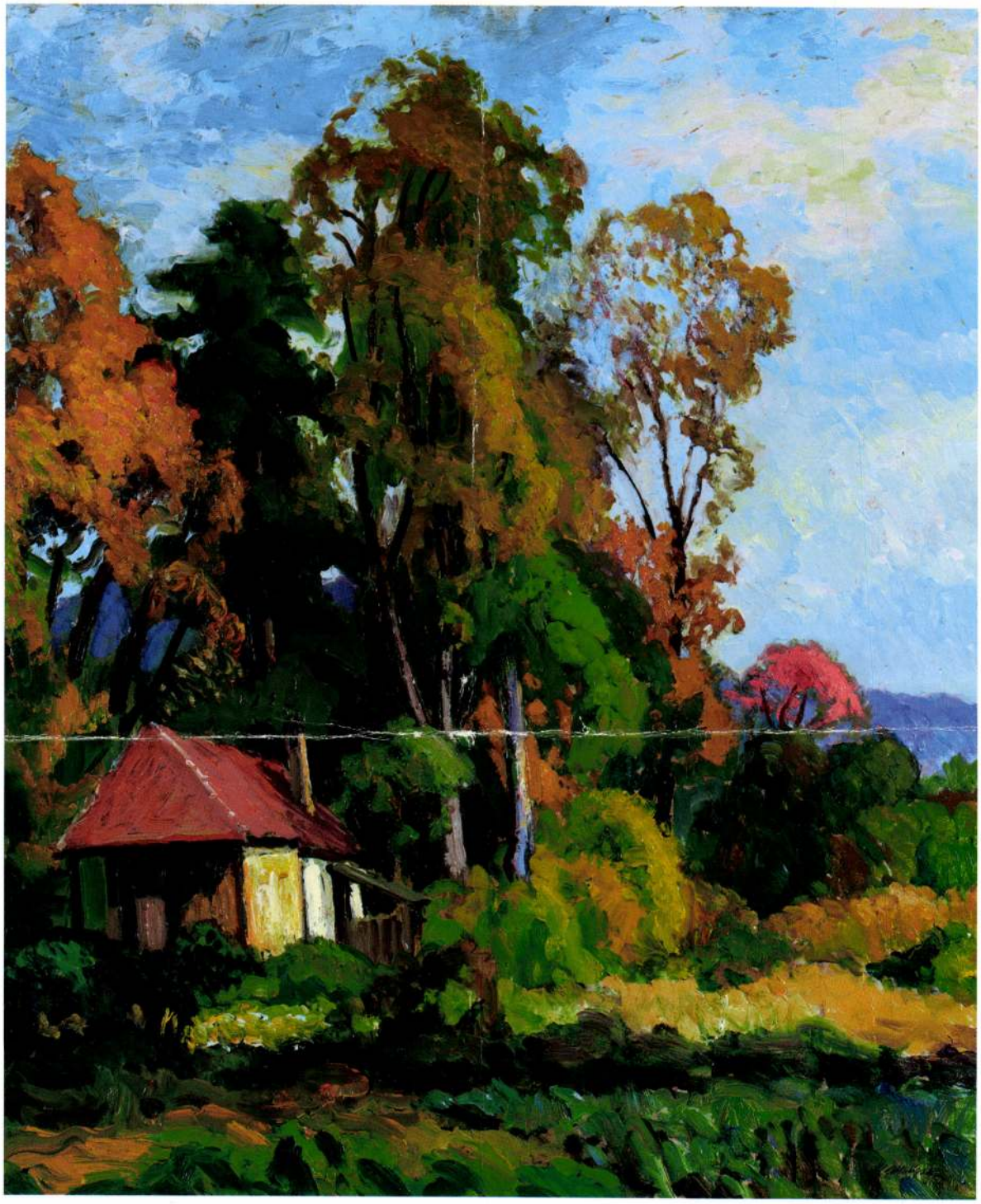

41.▲
Balla Béla (1882-1965)

Vöröslő erdőszél
Olaj, karton 78x69 cm
Jelezve jobbra lent: Balla Béla
Kikiáltási ár: 300.000 Ft

NAGY OSZKA'R

42.

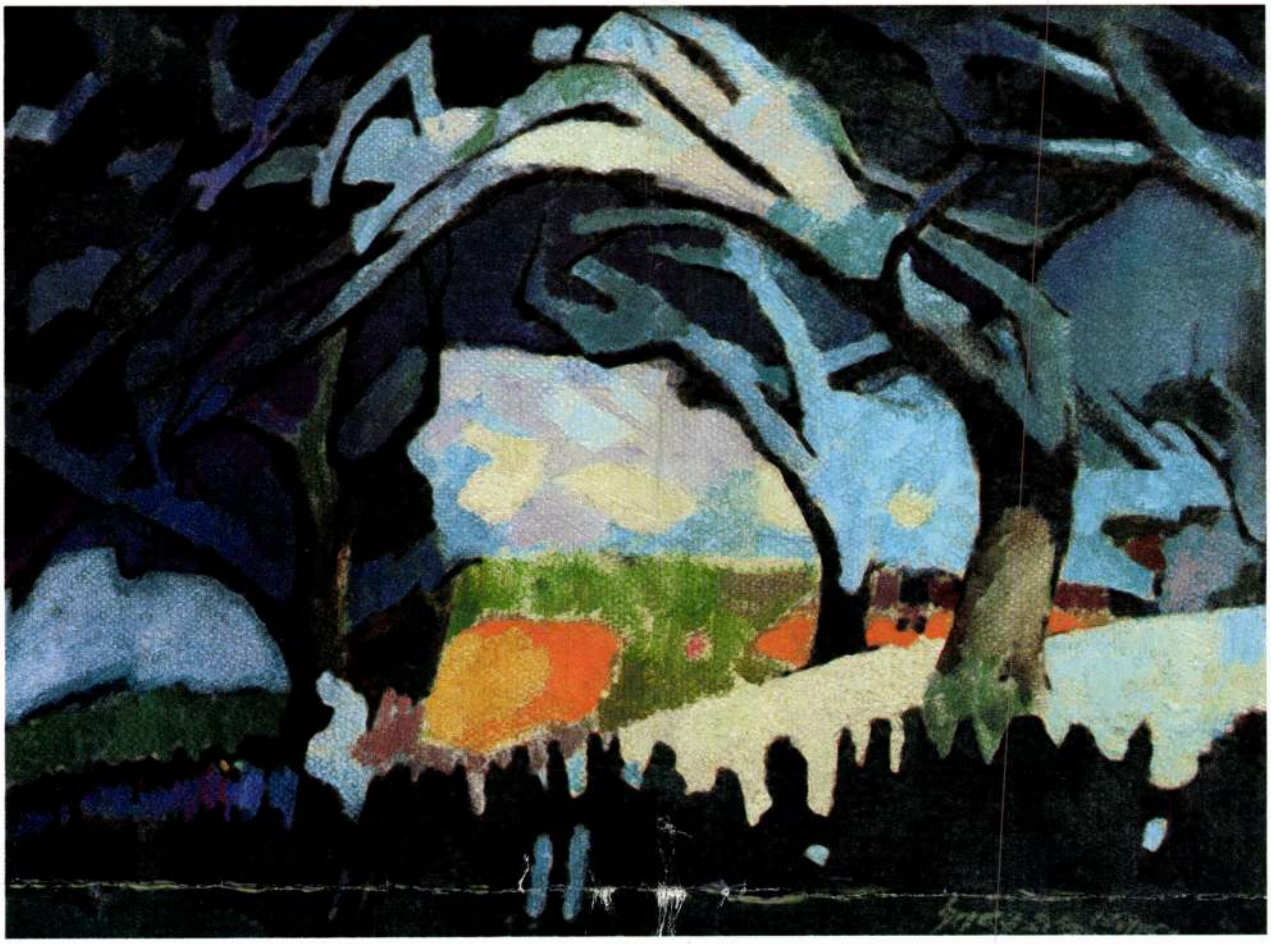

42. ▲
Nagy Oszkár (1893-1965)

Téli kert fényekkel
Olaj, vászon 36x48 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 450.000 Ft

Nagy Oszkár
2002. ősz

39. ▲
Nagy Oszkár (1883-1965)

Nagybánya

Olaj, vászon, 55x90 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 750 000 Ft

40.

40. ◀
Papp Aurél (1879-1960)

Árnyas udvar, 1926.

Olaj, karton, 34x47 cm
Jelezve balra lent: PA 926.
Kikiáltási ár: 280 000 Ft

41.

41. ◀
Balla Béla (1882-1965)

Eső után

Olaj, karton, 34x42 cm
Jelezve balra lent: Balla Béla
Kikiáltási ár: 180 000 Ft

Nagy Oszkárt
2002. őszi

158.▲
Nagy Oszkár (1883-1965)

Felsőbányai hídrészlet, 1960.

Olaj, vászon, 69x100,5 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár 960.
Hátoldalán: Felső-bányai-híd-részlet
festette Nagy Oszkár 1960 június hó

Kikiáltási ár: 650 000 Ft

159.

159. ◀
Balla Béla (1882-1965)

Virágcsendélet

Olaj, karton, 59x47,5 cm
Jelezve jobbra lent: Balla Béla

Kikiáltási ár: 220 000 Ft

160.

160. ◀
Szolnay Sándor (1893-1950)

Virágcsendélet

Olaj, karton, 60x50 cm
Jelezve jobbra lent: Szolnay

Kikiáltási ár: 200 000 Ft

NAGY OSZKÁR

45. ▲
Nagy Oszkár (1893-1965)

Narancs és sárgafalú ház
Olaj, vászon 67,5 x 78,5 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 600 000 Ft

46.

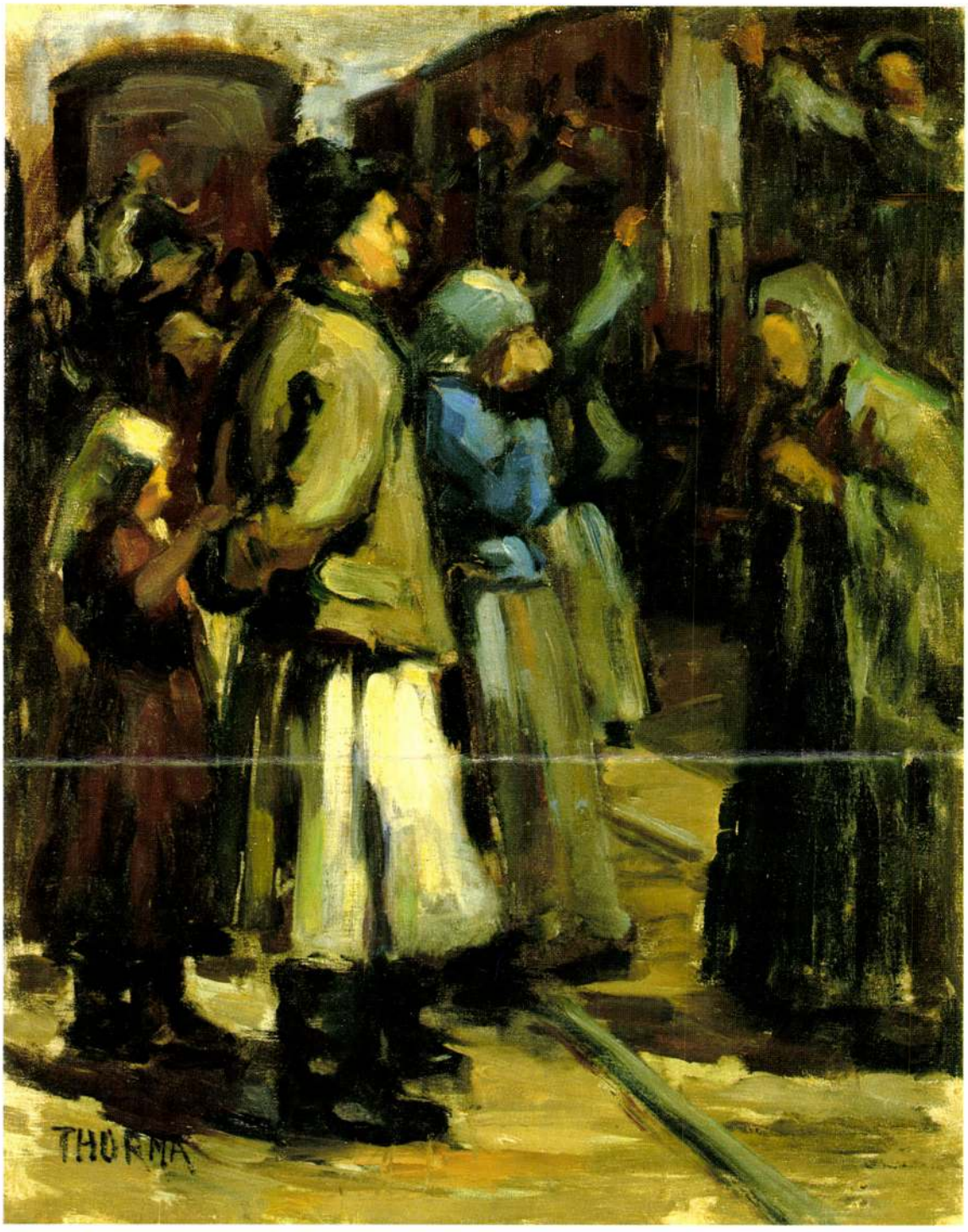

46. ▲
Thorma János (1870-1937)

Október, 1902 körül
Olaj, vászon 69 x 54,5 cm
Jelezve balra lent: Thorma
Kikiáltási ár: 1 200 000 Ft

NAGY OSZKÁR

34. ▲
Nagy Oszkár (1893-1965)

Tavaszi ragyogás
Olaj, vászon 80,5 x 90 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár
Kikiáltási ár: 550 000 Ft

35.

35. ▲
Nagy Oszkár (1893-1965)

Csendélet ablak előtt
Olaj, fa 50 x 63 cm
Jelezve jobbra lent: Nagy Oszkár 936.
Kikiáltási ár: 380 000 Ft

KISHONTHY ZSOLT–MURÁDIN JENŐ

NAGY OSZKÁR

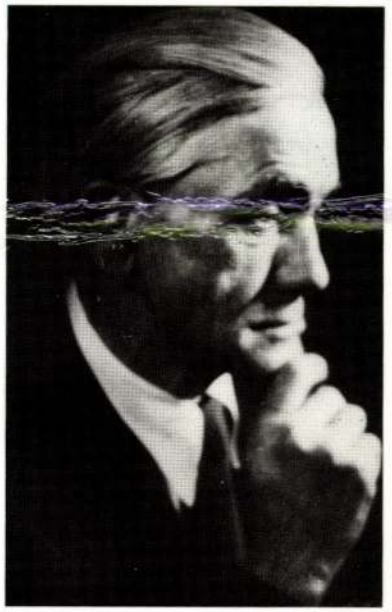

NAGY OSZKÁR

(1893–1965)

NAGY OSZKÁR

(1893–1965)

nagybányai festőművész emlékkiállítása a MissionArt Galéria rendezésében, a Miskolci Galériában (Miskolc, Déryné u. 5.)
1993. október 16.–november 21.
Megtekinthető hétfő kivételével 10-től 18 óráig

Nagy Oszkár életműve már fiatal korától szorosan kapcsolódik a nagybányai művésztelephez, melyet a honi művészettörténet a modern magyar festészet kezdeteként tart számon. A művésztelep 1896-os megalakulása, majd az ott dolgozó festők budapesti kiállítása utáni időszakra tehető az a sajátos, impresszionisztikus, plein air irányzat kialakulása, amely napjainkig jelen van a magyar táblaképfestészetben.

Az első világháború után, a Magyarországtól elcsatolt területen fekvő (Romániához került) bányavároska továbbra is fenntartotta a művésztelepet. A mindössze 15 ezer lakosú városban nyaranta volt, hogy 50–100 festő is dolgozott egyidőben, különleges, utánozhatatlan hangulatot adva ezzel a városnak. A művésztelepen ezután is főleg magyar festők dolgoztak – félig-meddig elszigetelten az anyaországtól –, de gyakori volt a bukaresti és a iasi képzőművészeti főiskolák diákjainak nagybányai táborozása is.

A két kultúra (a magyar és a román) találkozása a festészet területén zökkenőmentesen zajlott, bár a nagybányaiak nyers, erőteljes színei, a határozottabb, keményebb formaadás nem mindig nyerte el a román (főleg bukaresti kritikusok) tetszését.

A művésztelepen a kezdeti, tisztán plein air korszak után meglehetősen hamar, már 1906 körül új tendenciák jelentkeztek. A Párizst járt fiatal magyar művészek – akik közül nem egy Henri Matisse tanítványa volt –, új, lázító eszméket hoztak a még Budapesttől is távoleső városkába. A posztimpresszszionizmus, de leginkább a *Nabis* művészcsoport és a *fauvok* művészeti elveit valló fiatalok új, felfokozott intenzív színeket hoztak a nagybányai festészetbe, kiváltva ezzel az alapító nemzedék és az őket követők rosszallását.

A század első évtizedétől kezdve tehát kétfajta irányzat jellemzi a nagybányai festészetet: egy szakmailag magas szinten művelt, de akkor már konzervatívnak számító plein air festészet és egy modern elveket valló, posztimpresszionista alapvetéseken nyugvó irányzat, amely később többfelé ágazik. Megjelenik Nagybányán a kubizmus, az expresszionizmus, a neoklasszicizmus, valamint egyfajta sajátságos, dekoratív alapelemekre épülő, de természetelvű festészet. Ez utóbbihoz sorolható Nagy Oszkár festészete is.

*

Édesanyja egyedül nevelte, de gyakran került el hosszabb-rövidebb időre „idegen helyre", vagy rokonokhoz. Iskoláit Aradon járta, majd a lugosi gimnáziumban érettségizett.

Gyermekkorától kezdve kedveli a rajzolást, egy rövid életrajzában az iskola legjobb „rajzosának" mondja akkori önmagát. Érettségi után (édesanyja kívánságára) egy hivatali állással próbálkozik, de a tervrajzok helyett inkább csak a kollégákról készült rajzok születnek. Elbocsátása után szilárdul meg elhatározása, hogy festőművész lesz. Sokat lendít szándékán egy helyi festő, Lenhardt Emil támogatása és biztatása, aki igen tehetségesnek tartja és nagy jövőt jósol neki.

1912-ben üres zsebbel érkezik Nagybányára, ahol az első időkben – Réti engedélyével – nem kell modellpénzt fizetnie. Nem sok időt tölt Bányán, mert egy év múlva fölveszik a budapesti Képzőművészeti Főiskolára, ahol Ferenczy Károly tanítványa lesz. Még mint főiskolás elnyeri a tekintélyes összeggel járó Műbarátok ösztöndíját, de tanulmányait mégsem fejezheti be. Három főiskolai év után sorozzák be katonának és 1915-ben az olasz frontra kerül. 1917-ben hadifogságba esik, Pádua és Montecassino fogságának színhelyei. 1919-es szabadulása után hazatér Aradra, de rövid idő múlva már Fényes Adolf mellett találjuk a szolnoki művésztelepen. A következő évben, 1920-ban néhány hónapig a kecskeméti művésztelepen dolgozik, majd még az évben visszatér Nagybányára, amely élete és művészete hátralevő több mint negyven esztendejének állandó színtere lesz.

1920-ban rendezi első egyéni kiállítását Szatmáron, de szerepel *egy-egy aradi* és temesvári csoportos bemutatón is. 1921-ben Kolozsváron részt vesz az *Erdélyi Szalon* tárlatán. Ebben az évben nagy meglepetésre római ösztöndíjat kap a román kormánytól, ami majd két évig ott-tartózkodást tesz lehetővé számára. Az Itáliában eltöltött meglehetősen hosszú idő nem hagy látható nyomot Nagy Oszkár művészetében. Hazatérve Temesváron rendez kiállítást, majd visszatér Nagybányára. Az elkövetkező években sokat fest a Nagybánya mellett fekvő, festői szépségű Felsőbányán, ahol nagyon jó viszonyba kerül az itt műtermet építő Papp Auréllal és az ide látogató Aba-Novák Vilmossal és Patkó Károllyal. A rendszeresen „Felsőn" dolgozó művészek kísérletet tesznek egy helyi kolónia létrehozására, de a próbálkozás néhány év múlva kudarcba fullad. Ebből az időszakból származik az az évtizedekig tartó ellentét, amely jelentősen befolyásolja Nagy Oszkár és a nagybányai kolónia néhány vezetőjének kapcsolatát.

Művészetének e korai korszakában sok figurális alkotás készül. A lappangó, főleg csak reprodukciókról ismert művekre a plasztikus, zárt formaképzés jellemző. Tájképei általában utcarészletek, parasztházak, melyek ebben az időben főleg Felsőbányán, a hangulatos kisvárosban készülnek.

A homogén, nagy festékfoltokból való építkezés itt még nem eredményez olyan szerves, egységes hatást, mint későbbi érett, 1930 körül készült képein. Az azonban már ekkorra bizonyossá vált, hogy nem a Börtsök Samu–Krizsán János-féle kitaposott úton jár, hogy nem a naturalisztikus látványfestészet érdekli, hanem a nagybányai *neós* hagyomány. Jellemző, hogy 1922-es kiállításáról az ekkor már elismertnek számító és modern felfogásban dolgozó Papp Aurél ír elismerő kritikát.

A húszas évek közepétől teljesedik ki igazán festői stílusa. A már korábban említett dekoratív festékfoltok megnagyobbodnak, jelentőségük (jelentésük) egyre határozottabbá válik. A színfoltok néhol teljesen leszakadva a formáról önálló életet élnek. Nagy Oszkár ekkor jut legmesszebbre festészetében, addig ameddig általában egy nagybányai elmerészkedhet, a nonfiguratívitás határáig. Ezt azonban sem ő, sem a többiek soha nem lépik át. Nagy Oszkár festészete nem jut el a Perlrott Csaba Vilmos által képviselt kubisztikus felfogásig, de főleg nem Galimberti Sándor, vagy Dénes Valéria tényleges kubizmusáig. Legjobb művein a szögletes síkokra épülő modelláláson, a fény-árnyék formákat felbontó dekoratív szerepén van a hangsúly. Az általában szűk kivágatú képeknek korábban visszafogottabb, majd egyre intenzívebb, a fény által felizzított színfoltok laza összefűzése ad maghatározó karaktert.

A harmincas években sok jelentős műve születik, ezekből számos kiállítást rendez Erdély nagyvárosaiban.

A háború után támadások érik korábbi állítólagos nézetei, tettei miatt, rendőrségi kihallgatásokra és letartóztatására is sor kerül. Bár a bíróság felmenti a vádak alól, számos kollégájával örökre megromlik a viszonya. Festészete is nagy változáson megy keresztül, fokozatosan eltűnnek az erős kontrasztok, színei kivilágosodnak, uralkodó lesz a halványzöld és az okker, majd a kék és a lila, de ragyogó komponáló készségét mindvégig megőrzi. Nagybányán és Felsőbányán dolgozik 1965-ben bekövetkezett haláláig.

MŰTÁRGYJEGYZÉK

1. **OLVASÓ NŐ** 1920 k.
olaj, vászon
j. j. l.: Nagy Oszkár

2. **TÉLI FALU** 1920 k.
olaj, vászon, 55,5×71,5 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

3. **PIPÁS ÖREG** 1924 k.
olaj, vászon, 85×65 cm
j. n.

4. **KÁRTYÁZÓK** 1924 k.
olaj, vászon, 94×69 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

5. **FELSŐBÁNYAI UTCÁN** 1924 k.
olaj, vászon, 48×60 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

6. **NAPERNYŐS NŐ**
1920-as évek
olaj, vászon
j. j. l.: Nagy Oszkár

7. **TÉLI UTCA** 1928 k.
olaj, vászon, 40×50 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

8. **FELSŐBÁNYAI HÁZAK TÉLEN** 1928 k.
olaj, falemez, 50×63 cm
j. b. f.: Nagy Oszkár

9. **FELSŐBÁNYAI BÁNYÁSZHÁZ** 1928 k.
olaj, vászon, 58,5×68 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

10. **TŰZFAL** 1928 k.
olaj, falemez, 43×57 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

11. **TÁVOLBANÉZŐ** 1929
olaj, vászon, 80×70 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 1929

12. **KIS TÉLI HÁZ** 1930 k.
olaj, vászon, 29×42 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

13. **ALMÁS CSENDÉLET** 1929
olaj, falemez, 36,5×48 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 929

14. **KÉT ASSZONY** 1930 k.
olaj, vászon, 70×60 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

15. **KÉT FA** 1930 k.
olaj, falemez, 50×63 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

16. **SÁRGA HÁZ** 1930-as évek
olaj, vászon, 50×64 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

17. **FALUSI UTCA** 1930
olaj, vászon, 90×110 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 930

18. **KONYHABELSŐ** 1932
olaj, falemez, 63×67 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 932

19. **MŰTEREMABLAK** 1932 k.
olaj, vászon, 50,5×55,5 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

20. **ÖNARCKÉP** 1934
olaj, vászon, 59×42 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 934

21. **MŰTEREM** 1935
olaj, vászon, 50×60 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 935

22. **DÉLUTÁN NAGYBÁNYÁN** 1935 k.
olaj, vászon, 60×95 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

23. **ÖNARCKÉP** 1935 k.
olaj, vászon, 58×47 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

24. **HÁZSOR** 1935 k.
olaj, vászon, 67×79 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

25. **OLVASÓ ÖREGASSZONY** 1935 k.
olaj, vászon, 96,5×77 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

26. **ZSILIP** 1935
olaj, vászon, 60×50 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 935

27. **UTCARÉSZLET** 1935 k.
olaj, vászon, 40×45,5 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

28. **FŰRÉSZ UTCAI RÉSZLET** 1935 k.
olaj, vászon, 32×69 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

29. **NAPLEMENTE** 1935 k.
olaj, vászon, 99,5×120 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

30. **PIHENŐ NŐK A DOMBOLDALON** 1937
olaj, vászon, 110×110 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 937

31. **UTCARÉSZLET AZ ISTVÁN-TORONNYAL** 1937
olaj, vászon, 80×100 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 937

32. **FESTŐNŐ** 1938
olaj, falemez, 50×47,5 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 938

33. **NAGYBÁNYAI UTCA A KERESZTHEGGYEL** 1939
olaj, vászon, 70×100 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 939

34. **NAPSÜTÖTTE UTCA** 1940 k.
olaj, falemez, 39×50 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

35. **MŰTEREMRÉSZLET** 1940 k.
olaj, vászon, 51×43 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

36. **OLVASÓ NŐ DOMBOLDALON** 1940
olaj, vászon, 80×100 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 940

37. FELSŐBÁNYAI HÁZAK 1941
olaj, vászon, 45×69 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 941

38. A MINORITA TEMPLOM NAGYBÁNYÁN 1941
olaj, vászon, 63×90 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 941

39. ÖNARCKÉP 1942
olaj, vászon, 28×22,7 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 942
MNG Ltsz.: Fk. 85.26.

40. UTCARÉSZLET 1941
olaj, vászon, 64×100 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 941

41. ÚTSZÉLE 1941
olaj, vászon, 65×87 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 941

42. HÁZAK ELLENFÉNYBEN 1942
olaj, vászon,42,5×52cm
j. b. f.: Nagy Oszkár 942

43. UTCARÉSZLET 1940 k.
olaj, vászon, 29×68 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

44. DÉLUTÁNI NAPSÜTÉS 1940 k.
olaj, vászon, 46×58 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

45. NAGYBÁNYAI UTCARÉSZLET 1941
olaj, vászon, 45×68 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 941

46. FELSŐBÁNYAI UTCARÉSZLET 1941 k.
olaj, vászon, 36×47 cm
j. j. f.: Nagy Oszkár

47. A REFORMÁTUS TEMPLOM 1943
olaj, falemez, 23×23 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 943

48. MŰTEREM 1943
olaj, vászon, 108×93 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 943

49. ÖNARCKÉP 1944
olaj, vászon, 46×36 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 944

50. SZOBABELSŐ
1940-es évek
olaj, vászon, 34×55,5 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

51. FELSŐBÁNYAI FŐTÉR 1943
olaj, vászon, 93×105 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 943
MNG Ltsz.: 64.96. T.

52. UTCARÉSZLET A KERESZTHEGGYEL 1948
olaj, vászon, 45×92 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 948

53. UTCARÉSZLET 1950
olaj, vászon, 52,5×89,5 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 950

54. UTCASAROK 1950 k.
olaj, vászon, 50×66 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

55. CSENDÉLET 1951
olaj, vászon, 50×60 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár 951

56. MŰTEREMRÉSZLET 1950 k.
olaj, vászon, 58×78 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

57. VIRÁGCSENDÉLET 1954
olaj, vászon, 54×43 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 954

58. VÖRÖS HÁZ 1954
olaj, vászon, 49,5×68,5 cm
j. j. f.: Nagy Oszkár 954

59. NAGYBÁNYAI RÉSZLET 1955 k.
olaj, vászon, 56×72 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

60. FŰRÉSZ UTCAI HÁZAK 1955 k.
olaj, vászon, 18×40 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár

61. A REFORMÁTUS TEMPLOM A ZAZAR FELŐL 1957
olaj, vászon, 80×90 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 957

62. A FŰRÉSZ UTCA NAPSÜTÉSBEN 1957
olaj, vászon, 80×90 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 957

63. NAGYBÁNYAI RÉSZLET 1961
olaj, vászon, 45×90 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 961

64. CSENDÉLET ÜVEGGEL ÉS ALMÁKKAL 1962
olaj, vászon, 41×55,5 cm
j. j. l.:Nagy Oszkár 962

65. CSENDÉLET TÁLLAL 1963 k.
olaj, vászon, 48×61 cm
j. j. l.: Nagy Oszkár

66. ZAZAR PART A KERESZTHEGGYEL 1963
olaj, vászon, 67×93 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 963

67. LAKÁSBELSŐ 1963
olaj, vászon, 67,5×98,5 cm
j. b. l.: Nagy Oszkár 963

68. PETRÓLEUMLÁMPÁS CSENDÉLET 1965 k.
olaj, vászon, 32×47 cm
j. j. f.: Nagy Oszkár

69–78. NAGY OSZKÁR VÁZLATAI
papír, ceruza, illetve papír, diópác 20×29 cm
jelezve: Nagy Oszkár saját kezű dátum megjelölésével

Rövidítésjegyzék:
MNG: Magyar Nemzeti Galéria
j. n.: jelzés nélkül
j. j. l.: jelezve jobbra lent
j. j. f.: jelezve jobbra fent
j. b. l.: jelezve balra lent
j. b. f.: jelezve balra fent

NAGY OSZKÁR

emlékkiállítás
a MissionArt Galéria rendezésében

Miskolci Galéria

1993. október 16 — november 21.
Miskolc, Déryné u. 5.

MissionArt Galéria Miskolc, Széchenyi István út 14. Tel./Fax: (46)-326-906

QUALITAS ANTIQUITAS

KOVÁCS DEZSŐ
1055 Budapest,
Néphadsereg u. 32.
(Szt. István kert. sarok)
Telefon: 131-2292
1074 Budapest,
Dohány u. 1.
Telefon: 141-5585
1016 Budapest,
Krisztina krt. 73.
Telefon: 175-0658
Nyitvatartás:
Hétköznap: 10—18 h
Szombaton: 10—13 h
Fióküzlet: Siófokon,
a Szűcs Menyhért utcai
„Üzletek Házá"-ban
Telefon: (84)13-784
Nyitvatartás:
Hétköznap: 10—18 h
Szombaton: 10—13 h

A BUDAPEST FILM OKTÓBERI AJÁNLATA:

A ZONGORAKÍSÉRŐ

(L'accompagnatice)

feliratos, francia film

1942–43 telén Párizsban egy fiatal lány elszegődik zongorakísérőnek egy ünnepelt énekesnő mellé. Ettől kezdve maga is részesévé válik a sztár magánéletének, mely nem teljesen bonyodalommentes.

Rendező: Claude Miller
Szereplők: Richard Bohringer, Elena Safonova, Romane Bohringer

,,A SEMMI ÁGÁN''

(Trust)

feliratos, amerikai film

Két, családjától elűzött fiatal megpróbál ismeretlenül, egymással új életet kezdeni, ehhez azonban kölcsönös bizalomra van szükségük. Lehet-e csak a bizalomra egy új életet – a szó szoros és átvitt értelmében is – alapozni?

Rendező: Hal Hartley
Szereplők: Adrienne Shelly, Martin Donovan

A TÖLGY

(Le Chene)

francia nyelvű, feliratos, francia–román film

Lucian Pintilie megdöbbentő filmje akár napjaink romániai ,,kórképének'' is tekinthető, melyben egy fiatal nő orvos barátjával megpróbál az adott társadalmon kívülhelyezkedni.

Rendező: Lucian Pintilie
Szereplők: Maia Morgenstern, Razvan Vasilescu

MissionArt Galéria

Miskolc
Széchenyi István u. 14.
Tel./Fax: 36 (46)326-906

19–20. századi és kortárs avantgarde magyar festészet, grafika, kiemelten a nagybányai festészet.

NAGY OSZKÁR

(1893-1965)

Információ

Miskolci Galéria , 3525 Miskolc , Dérynè utca 5. **tel.: (46) 347 895**
MissionArt Galéria , 3530 Miskolc , Szèchenyi utca 14. **tel./fax.: (46) 326 906**

A **Miskolci Galéria** és a **MissionArt Galéria**
tisztelettel meghívja Önt

NAGY OSZKÁR

(1893-1965)
nagybányai festőművész emlékkiállításának megnyitójára
a Miskolci Galériába (Miskolc, Déryné utca 5.)
1993. október 16-án 12 órára.

A kiállítást megnyitja
Gheorghe Vida
művészettörténész
a Román Kultúrális Minisztérium
Képzőművészeti Osztályának igazgatója.

A kiállítás megtekinthető 1993. november 21-ig hétfő kivételével 10-18 óráig.

Nagy Oszkár Jenő

gadott el. 1917-ben, az Iparművészeti Múzeum újabb szerzeményeinek kiállításáról a Magyar Iparművészet így ír: „A külön kiállított rokokó aranykehely francia mester kezére vall." 1924-ben amikor az örökhagyó Egger Henrik kívánsága szerint a múzeum anyagától elkülönítve felállították az Egger–szobát, az eseményről szóló tudósítás – ugyancsak a Magyar Iparművészet hasábjain – ekként hangzik: „... az ötvöstárgyak között első helyen említendő egy páratlan szépségű rokokó aranykehely." Kétségek legfeljebb származási helyét illetően merültek fel. Így például Layer az 1925-ös gyűjteményismertetésben valamint az 1927-ben megjelent leíró lajstromban francia vagy spanyol, Csányi 1926-ban kérdőjelesen francia munkának vélte. Majd az egyházművészeti kiállításkor rögzült a franciaországi meghatározás.

Különös ötlettől vezérelve a mutatók „Kislexikon" címet kaptak, mintha a puszta felsoroláson túl bármiféle ismeretet tartalmaznának az ott olvashatók.

A képkötet sem mentes néhány bosszantó hibától: a 137. sz. terítő képe hiányzik, a 141, 142. és 143. sz. függönyök illetve törülköző összekeveredett, a 152. és 154. sz. legyezőcsipkék fejjel lefelé csipkegallérnak látszanak, a 162. sz. menyasszonyi öltözék képe kimaradt, és a 209. sz. szentpétervári díszváza Olaszország/Italy fejléccel került reprodukálásra.

A 626 tételt taglaló katalógus közreadásával hozzáférhetővé tették e ritkán látható és igen kevéssé tanulmányozott anyagot, s ez vitathatatlan eredménye a munkának; a vállalkozás nagyságához mérten a kifogások elősorolása holmi gáncsoskodásnak tűnhet. Csakhogy a főigazgató az előszóban szakkatalógusnak nevezi ezt a részletes, és nem egyszer briliáns elemzésekkel megörvendeztető terjedelmes műtárgyjegyzéket. A tárgyleírások azonos rendszere azonban nem meríti ki a szakkatalógus szigorú elvárásait. A műfaj elsődleges kritériuma az adatok kikezdhetetlen pontossága és a közlések majd hiánytalan számbavétele. Amíg a kötetet írók és szerkesztők együttese erre nem törekszik, hiába a „ráolvasás", a kiadvány nem szakkatalógus. Már csak azért sem lehet az, mert más szándékkal készült: kiállítási katalógusnak, s mint ilyen, a rendezők elképzelését tükrözné választott témájukról, melyet az általuk válogatott tárgyakkal képesek a legjobban kifejezni. A szakkatalógus kizárja a válogatás lehetőségét, abba a legutolsó (kiállíthatatlan) töredéket vagy a legjelentéktelenebb darabot is fel kell venni.

Sajnálatos, hogy ily sikertelenül elegyítették a két műfajt.

Maros Donka

Kishonthy Zsolt–Murádin Jenő: Nagy Oszkár. MissionArt Galéria, Miskolc 1993. 67 l., 26 színes, 29 fekete–fehér reprodukció, 7 szövegközti dokumentum–kép (Nagybánya könyvek 2.)

A kötet témájában, műfajában is folytatása az egy évvel korábbi tanulmány–gyűjteménynek („Nagybánya. Nagybányai festészet a neósok fellépésétől 1944-ig"). Egy száz éve született, Nagybányához kötődős festő pályáját dolgozza fel, és a műveiből rendezett miskolci kiállítás katalógusául is szolgál. A fülszöveg tájékoztatása szerint a MissionArt Geléria tervezi a folytatást, hasonlóképpen kötettel–kiállítással emlékezve meg Jándi Dávidról, majd Boromisza Tiborról és másokról, mindvégig Nagybánya vonzáskörén belül maradva. S ha hiánypótlónak bizonyult az indító tanulmánykötet (lásd recenziónkat: Ars Hungarica 1993. 1. sz.), még inkább azok lehetnek a mélyfúrások, amelyek egy–egy festő munkásságára összpontosítanak. A sorrend nem rangsor, hanem minden bizonnyal a kutatói készenlét és a kiállítási realitás függvénye.

A Nagy Oszkár (1893–1965) pályáját bemutató kötet legfőbb érdeme, hogy objektív–informatív: a képekre, a festőmunkára koncentrál, ennek alárendelten válogatja és értelmezi a forrásanyagot. Kiindulópontja lehet minden további, Nagy Oszkárra vonatkozó kutatásnak, és fogódzót adhat az esetleg felbukkanó, eddig nem ismert vagy nem számon tartott képek meghatározásához. Ezért is sajnálatos, hogy a képjegyzékből hiányzik a művek lelőhelyére való szokásos utalás; még az sem tudható meg, mi található közgyűjteményben. Nem hinném, hogy a legalább évtizedes kutatási program indokolná vagy magyarázná ezt a „szemérmességet". Még egy kritikai észrevétel: az idézett levelekre utaló jegyzetekből több esetben hiányzik az irat lelőhelye. (Az is előfordul, hogy jegyzet ismétli azt, amit már maga a szöveg közölt, de ez inkább csak korrektúra–hibának tekinthető.)

A szerzők mindvégig Nagybánya szemszögéből, a nagybányai festészethez viszonyítva elemzik Nagy Oszkár munkásságát, azt is kiemelve, hogy kiktől miben különbözött. Pályáját valóban végigkísérte az első nagybányai nemzedék által megfogalmazott törekvés, az ember és a természet képi–hangulati egységének a megteremtése, amit mindegyikük a maga módján valósított meg. Nagy Oszkár vérbő színei, széles ecsetvonásai szinte éreztetik a festőmunka fizikai gyönyörűségét. Nemcsak jellegzetes bányai motívumok térnek vissza képein, mint egy–egy épület, utca– vagy tájrészlet. Az 1920-as Olvasó nő ellenfényes kompozícióján tobzódó sötétekből villannak ki az élénk színfoltok, – szinte folytatásának tekinthető a bonyolultabb szerkezetű, érettebb 1935-ös Műterem. Közben, főként a húszas évek elején, más Nagybányáról indult és Felsőbányán letelepedett festőkhöz hasonlóan, Nagy Oszkárnak is gyakori modelljei voltak a bányászok. Némi kitérőként is felfogható az 1924-es Kártyázók és az egyidejű Esernyős lány egymástól is különböző festői felfogása. Ez mintha cáfolná az életmű homogén voltát, amit a szerzők az összegezésükben hangsúlyoznak (47. lap), de abban igazuk van, hogy elméleti prekoncepció sohasem mozgatta a pályát, azt a festői ösztönösség alakította. Az életmű csúcspontján készült a szemléletében talán leginkább nagybányaias 1929-es Távolbanéző és az 1930 körüli Két asszony. Az 1928 körüli Felsőbányai bányászház és a Két fa, az 1930 körüli Kis téli táj képeken a motívumok ritmusa is kiemeli a színfoltok, színpászták képalkotó erejét. Ez a ritmusigény sokszor visszatér, így az 1941-es A minorita templom Nagybányán c. festményen is, de itt már fáradtabb–leíróbb módon.

A kötetnek nemcsak az az érdeme, hogy megismertet a maga „egyéni nagybányai" útját járó remek festővel, hanem olyan pályát mutat be, amely kívül esett a hazai közönség – szakmabeliek és érdeklődők – tájékozódási lehetőségein. Bepillanthattunk a Felsőbánya–Nagybánya viszony konfliktusaiba is, amelyek a „klasszikus" Nagybánya idején nem voltak jellemzőek. Igaz, Felsőbányát már akkor kedvelték, a magányhoz ragaszkodó Koszta József 1902-ben ott festette nagybányaias képeit, de az első világháború után Felsőbánya festészettörténeti szerepe annyira megnövekedett, hogy akár önálló feldolgozás témája is lehet. Még akkor is, ha továbbra sem indokolt külön–külön nagybányai és felsőbányai piktúráról szólni.

Ez a kötet és a tervezett sorozat felvet azonban egy kérdést, melyben némi közmegyegyezésre kellene jutnunk. Nem kevesebbet, mint azt, hogy mit nevezünk „nagybányainak", „nagybányaiságnak".

A hazai művészettörténetírás nagy általánosságban az alapító nemzedéket és annak művészeti felfogását, oktató szellemét tekintette annak. Az ötvenes évekig szinte kizárólag a Réti–féle értelmezés és szelekció dominált; az akkori újabb kutatások mutattak rá a sokféleségre, amely már az első nemzedéket is jellemezte, rávilágítva a neósok fellépésében megnyilvánuló ellenhatások természetes voltára. Ha művészetföldrajzilag vesszük számba a Nagybányán és Felsőbányán működők pályáját, az végső soron „nagybányai festészet", de az így kiterjesztett „Nagybánya–fogalom" több és egyéb magyarázatot is igényel. A húszas, harmincas, negyvenes, ötvenes, hatvanas évek ottani piktúrájával nem szembesíthetők olyan megállapítások, általánosítások, amelyek a korai, mondjuk az 1912-es jubiláris kiállítás előtti, vagy akár a neósok fellépése előtti szakaszok nézeteit jellemzik. És ha már lehetőség van rá, hogy feltáruljon előttünk a Trianon utáni nagybányai–felsőbányai festészet, amelyre továbbra is közvetlenül hatott a lenyűgözően vonzó táj fogva tartó ereje, a „morbus nagybányaiensis", ahogyan Réti nevezte, nem hagyható figyelmen kívül a hazai festészet ún. posztnagybányaias vonulata. Ez nem stiláris és nem is kizárólag tematikai kötődés, hanem festészeti–etikai magatartás, az első nemzedék szellemét vitte tovább; a két háború közötti magyar festészet egyik fő vonulata volt, és főiskolai tanárai révén a hatvanas évekig hatott.

A festészet története nem ismer olyan művésztelepet, iskolát, amelynek félszázadon át változatlan lett volna a fejlődésmenete, mozdulatlanok a szakmai–szellemi törekvései. Réti konzerválni kívánt egyfajta festőmagatartást, amely a századforduló táján érlelődött meg benne (többek között A nagybányai művésztelep c. kötet 104–106. lapjain ír erről). De ez akkor sem lehet érvényes a két háború közötti évek nagybányai festészetére *általában*, ha az akkor ott korrektúrát végző festők csak ennek akadémikussá szürkült változatát tudták képviselni. Ezt bizonyítja Nagy Oszkár ösztönösen vérbő, spekulációtól mentes festészete is.

Aradi Nóra

Nagy Oszkár

Az életmű monografikus feldolgozása (5-54.)
Idegen nyelvű összefoglalóval
26 színes és 29 fekete-fehér reprodukcióval

Kishonthy Zsolt – Murádin Jenő: Nagy Oszkár (1893-1965)
Nagybánya Könyvek 2.
MissionArt Galéria, Miskolc, 1993

Nagy Oszkár

életrajz

Murádin Jenő: Nagybánya. A festőtelep

műészei. Miskolc, 1994, 70-71.

NAGY OSZKÁR

Ziell. Miskolci Galéria. 1993

ism. KÓTAI József: Nagybánya volt a mindene. = M. Nemzet 1993. nov. 22. 8.

február 3. 4., ill.
.i.Deák Zsuzsa:;.i.Husz Már

Dékány Ágoston

ECSERY Elemér: Dékány Ágost
557., ill
.i.Dékány Ágoston:;.i.Ecser

Deim Pál

kiáll. Győri Műcsarnok, 198
Nándor: Deim Pál kiállítása
.i.Deim Pál:;.i.Salamon Nán

Delaveu, Serge

TISZAI Lajos: Magyar tájak,
[beszélgetés]. = Művészet, 2
.i.Tiszai Lajos:;.i.Delaveu,

Dévényi Sándor

DÉVÉNYI Sándor építész kiál
október 11.–november 10. Be
Kisgaléria, 1985 [8] p., ill

1991 / OCTOBER

PROGRAMME

IN UNGARN / IN HUNGARY

YOUR FREE COPY

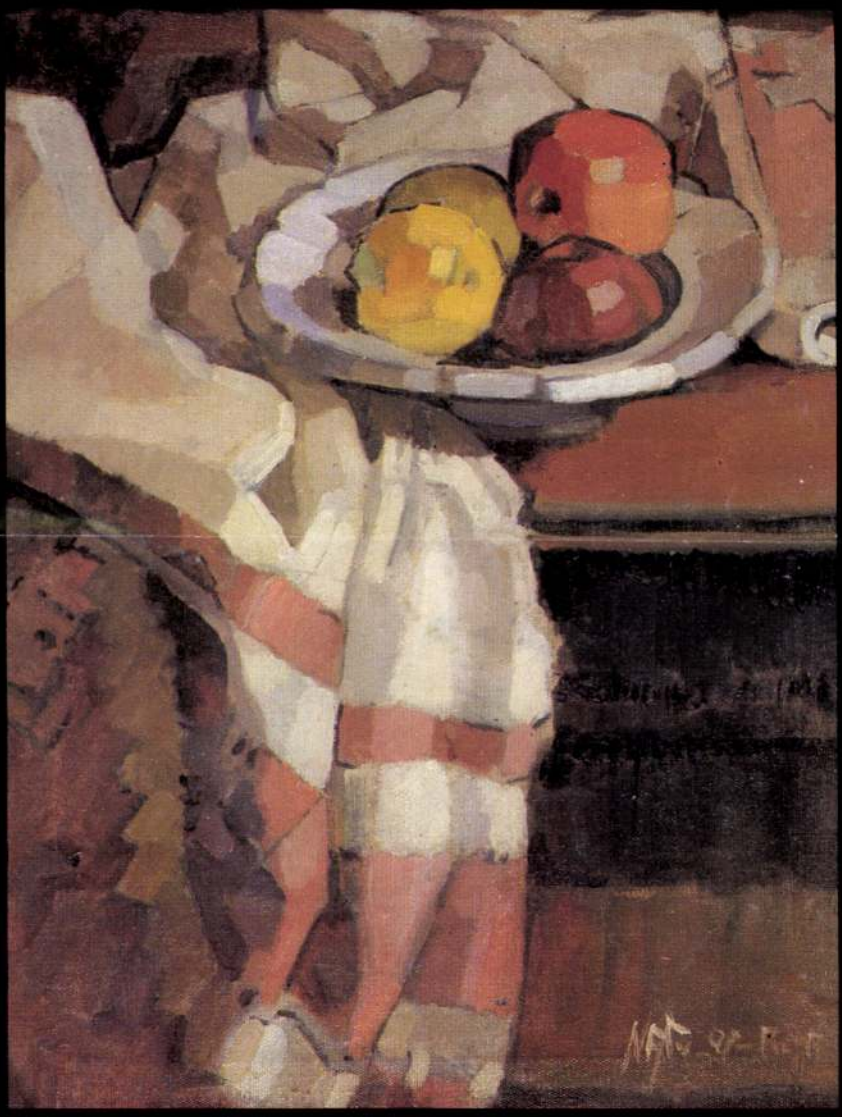

QUALITAS GALLERY

1052 Budapest, Bécsi utca 2.

Tel.: 118-4438

GY OSZKÁR

Fly in MALÉV's enhanced Comfort Class in style and enjoy the special aperitifs, gourmet menus and choice local wines in a truly Hungarian atmosphere.
MALÉV, Hungary's national carrier is proud to operate western equipment: comfortable Boeing 737s carry you from over 40 gateway cities to Budapest "the pearl of the Danube".
Step aboard and experince that old world charm combined with today's unparalleled changes.

MALEV Hungarian Airlines

UNGARN / IN HUNGARY

N°10. VOL 23

Erscheint monatlich

Issued monthly

INHALT CONTENTS

2 Konzerte Concerts 3
5 Oper, Ballett Opera, ballet 5
6 Operette Operetta 8
6 Musical Musical 8
6 Theater Theatre 8
8 Jazz Klub Jazz Club 8
8 Literaturabende Literary Evenings 8
8 Puppenspiele Puppet Shows 10
9 Folklore Folklore 10
10 Sport Sports 11
11 Pferderennen Horse Races 11
12 Galerien Exhibitions 14
15 Museen Museums 20
22 Stadtbesichtigung Sightseeing 23
23 Planetarium Planetarium 24
24 Für junge Leute Young Corner 25
Provinz Country
29 Konzerte Concerts 29
30 Galerien Exhibitions 30
31 Sport Sports 31

VIVA

IM AUFTRAG DES UNGARISCHEN FREMDENVERKEHRSAMTES HERAUSGEGEBEN DURCH DIE VIVA GmbH
PUBLISHED FOR THE HUNGARIAN TOURIST BOARD BY THE VIVA Ltd. Co.
Herausgeber / Publisher: **Tamás Moldován**
Verantwortliche Redakteurin / Responsible Editor: **Éva Tátrai**
Redaktion / Editorial Office: 1088 Budapest, Múzeum u. 11
Tel.: 138-4293, 138-4638. Tx: 22-5297
Verlag / Publisher's address: 1133 Budapest, Ipoly u. 1/b

91.2511/10-66-22 Printed by Zrínyi, Budapest
Manager: Director István Grasselly

Programmänderungen vorbehalten.
Subject to changes.

THE BOLD TYPE FIGURES AND LETTERS GIVEN IN BRACKETS AFTER NAMES AND ADDRESSES THROUGHOUT THE GUIDE FACILITATE LOCATION

CASINOS BUDAPEST

Hotel Hilton
1014 Budapest, Hess A. tér 1—3
17—04

CASINOS BUDAPEST

Gresham Palast
1051 Budapest, Roosevelt tér 5
14—04

CASINOS BUDAPEST

Schönbrunn
Am Donauufer bei der Kettenbrücke
17—04

TZAR

CASINO SOPRON

Liszt Ferenc Kulturzentrum
Sopron, Liszt F. tér 1
16—03

CASINO HÉVÍZ

Hotel Thermál
Hévíz, Kossuth u. 9—11
16—02

BUDAPE

NAGY OSKÁR : CSÉ.

...ARY

...hen Natio-
...Ungarischen Staats-
...Oberfrank. Solisten: Júlia
...erczelly, Gesang, Balázs Szo-
und István Ruppert, Orgel. ✱
Film — moderne Musik aus Gegen-
Filmtheater Sindbad, XIII., Szt. István
r.

...es Orchesters der Philharmonischen
...llschaft. Dirigent: Imre Sallay. ✱

2. Das Philharmonische Orchester Kolozsvár spielt die Kunst der Fuge von J. S. Bach. Dirigent: Erich Bergel. (Synagoge in der Dohány utca). Karten an der Kasse des Theaters Vígszínház, XIII., Szt. István krt. 14.

3. James Wood (Großbritannien) konzertiert mit dem Amadinda-Schlagwerkensemble. ✱

4. Das Continuum-Ensemble (USA): Cheryl Seltzer und Joel Sachs, Klavier, Cembalo und Celesta, Nan Hughes, Gesang, Mark Steinberg, Violine und Bratsche, sowie Nathan Williams, Klarinette, musiziert mit Zoltán Gyöngyössy, Flöte, Gábor Kósa, Schlaginstrumente, Ildikó Hajdú, Violine, und György Déry, Cello. Dirigent: Joel Sachs. ✱✱

4. János Pálúr, Orgel, spielt Werke von Bach. ✱✱✱

4. Klavierabend mit Klára Körmendi und István Kassai. Einführung: Dr. Ferenc Bónis. ○

4. Konzert der Benkó Dixieland Band. ∞

5. Musik und Film — moderne Musik aus Gegenwartsfilmen (Filmtheater Sindbad, XIII., Szt. István krt. 16), 17 Uhr.

5. Konzert der Gruppe Intermoduláció: Mária Ardó, Gesang, Zoltán Gyöngyössy, Flöte, und Csaba Onczay, Cello, mit ihren Schülern sowie Sándor Kiss, Klavier, und János Pálúr, Orgel. Dirigent: László Tihanyi. ✱

Kaltenberg
BAJOR KIRÁLYI
SÖRÖZŐ

Bayerische Königliche Bierstube
1092 Budapest IX., Kinizsi u. 30—36
Geöffnet: 12—24 Uhr
Ruhetag: Sonntag
Tischreservierung: 118-9792

...theater Sindbad, XIII.,
...Uhr.
...mit János Négyesy (USA). (Kü
lerklub „Fészek", VII., Kertész u. 36)

7. Das Jerusalem-Duo — Wendy Eisler-Kash
Flöte, und Allan Sternfield, Klavier. ✱✱

7. Orgelabend mit Endre Kovács. =

7. László Baranyai, Klavier, András Kiss, Violine, und Csaba Onczay, Cello, spielen Werke von Maurice Ravel. ∞∞

7. Konzert des Orchesters der Ungarischen Philharmonischen Gesellschaft. (Ungarische Staatsoper, VI., Andrássy út 22)

7. After Crying — Konzert der Over Ground Group (Óbudaer Gesellschaftskreis, III., Kiskorona u. 7)

8. Musik und Film — moderne Musik aus Gegenwartsfilmen (Filmtheater Sindbad, XIII., Szt. István krt. 16), 17 Uhr.

8. Das Sinfonieorchester Miskolc unter László Kovács. Mitwirkung: Csaba Király, Klavier, und der Ungarische Staatschor. ✱

9. Konzert des Éder-Streichquartetts: János Selmeczi, Péter Szüts, Sándor Papp und György Éder. (Künstlerklub „Fészek", VII., Kertész u. 36, 17 Uhr)

9. Konzert mit Wolfgang Gräber, Trompete, und István Koloss, Orgel. =

9. Das Pécser Sinfonieorchester unter Howard Williams. Solist: Saschko Gawrilow, Violine. ✱

10. Konzert der Ungarischen Nationalphilharmonie und des Ungarischen Staatschores unter Mátyás Antal. Solisten: György Geiger, Trompete, Gusztáv Hőna, Posaune, József Barzsinka, Tuba. ✱

11. Mozart-Abend des Bartók-Streichquartetts und Jenő Jandó, Klavier. ○

11. Die Benkó Dixieland Band und Tamás Berki, Gesang. ∞

11. Das Sibelius-Streichquartett (Finnland): Yoshiko Arai, Jaako Vournos, Jouko Mansnerus und Seppo Kimanen, konzertiert mit Sándor Falvai, Klavier. ✱

11. Abend mit dem Organisten Dezső Karasszon, Mária Zádori, Gesang, und Csaba Nagy, Oboe. ✱✱✱

13. Konzert des Slowakischen Kammerorchesters. Solisten: Bohdan Wachal, Violine, und Juraj Alexander, Cello. ✱

13. Die Benkó Dixieland Band und Tamás Berki, Gesang. ∞

14. Orgelkonzert mit Ferenc Solymosi. =

14. Konzert des Bartók-Streichquartetts. ✱

16. Die Benkó Dixieland Band und Tamás Berki, Gesang. ∞

16. Konzert der Ungarischen Nationalphilharmonie und des Ungarischen Staatschores unter Ervin Lukács. Chordirektor: Mátyás Antal. Solist: Jenő Jandó, Klavier. ✱

17. Konzert mit dem Jugendorchester Ahrenburg. Dirigent: Karl-Heinz Faber (Deutschland). Solisten: Rhianon Fadle, Klarinette, und Juliano von Hahn, Cello. ✱

18. Autorenabend mit István Mártha. ∞

18. Orgelabend mit Zsuzsa Elekes. ✱✱✱

18. Konzert des Bartók-Streichquartetts. ✱

19. Violinabend mit József Lendvai. Klavier: Judit Szenthelyi. ✱✱

20. Klavierabend mit Klára Würtz. (Künstlerklub „Fészek", VII., Kertész u. 36)

Nagy Ottó

Faktúra I. (versek)

Valóság, 1970. 5. sz. 85. l.

Nagy Ottó

"Fotomontázs" c. művének repr.-ját hozza a lap.

Élet és Irodalom, Bp. 197o. május 2.
XIV. évf. 18. sz. 6. lap

Nagy Ödön

1938/39. V. évés

fest. szak

rendkív. hallg.

I-II. félév

Ferkèpzomfoiskèvk

1937/39.

158. l.

Nagy Ödön Tevé

1938/39 - tanévben
a vitéz Jalsovicrky István
futalomdíjat kapta

Ferkèpzomfoiskèvk 121. C.
1937/39

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Nagy Ödön

1937/38. IV. éves
fest. szak, rendkiv.
hallg.
I.-II. félév

Ferképzomfoiskèvk

1937/39. 157. l.

Eger, Széchenyi-u. 20.
Telefon: 280.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Nagy Ödön

festő IV. éves

1937/38-ban a székesfőváros 600 P-ös ösztöndíjával folytatta tanulmányait.

Ferkèpzomfoiskévk 118. l.

1937/39

Nagy Ödön

1937/38. tanév végén
iparostanonciskolai
rajztanítói oklevelet
kapott.

Ferképzőmfoiskèvk
1937/39 182. l

Nagy Ödön

Síkmetszetei a kör-
kiadványban

Képzőművészeti Főiskola
grafikai műtermének munkáiból.
1935-36. Budapest, 1936.

Nagy Ödön

Képzőm. fokok. kiáll. 1937

116. Nagy Ödön . . . . . Leányfej
117. Nagy Ödön . . . . . Ülő férfi / olaj

Tanár: Benkhardt

Nagy Oszkár

Sárd

Művészeti hetek

Kolozsvár 1942.

43. O.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Nagy Ödön

III. éves fest. szakos hallg.

Képzőm. Forisk. Evk vendk.

1936/37. 74 l

Ferképzomfoiskévk

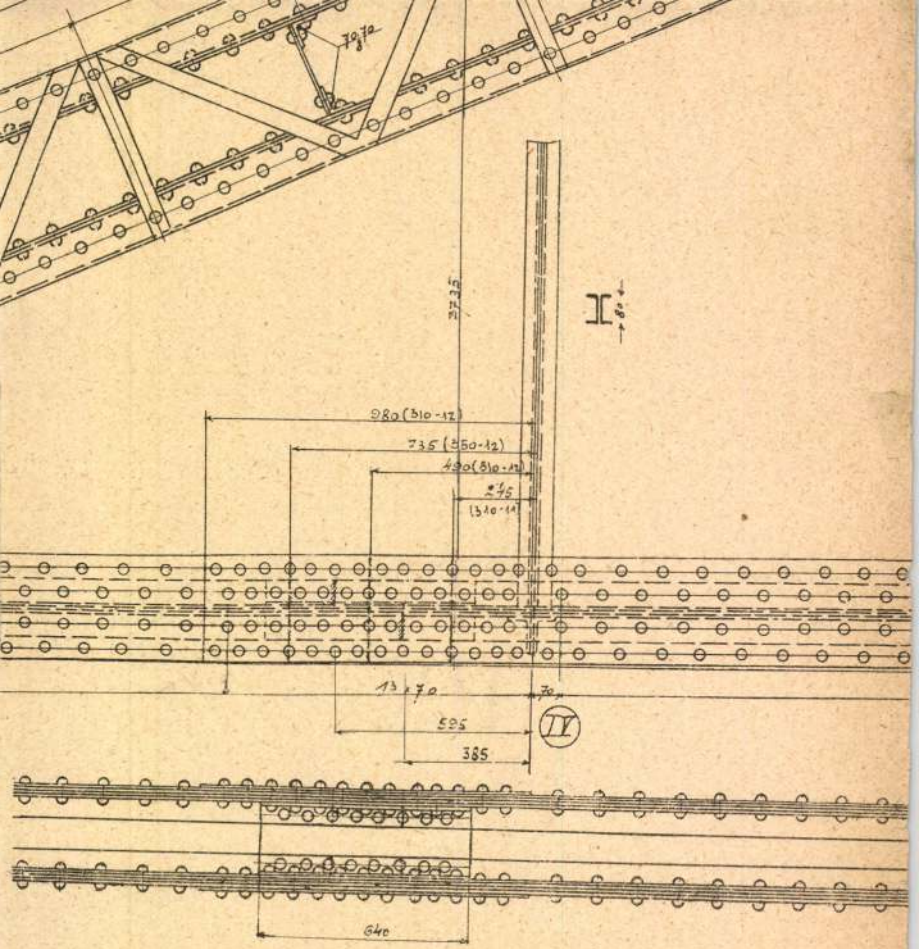

70 g 70
3735
I
80
980 (310-12)
735 (350-12)
490 (310-12)
245
(310-11)
13 x 70
70
595
385
IV
640

Légvédelmi gyakorlat éjszaka a londoni Hyde-parkban

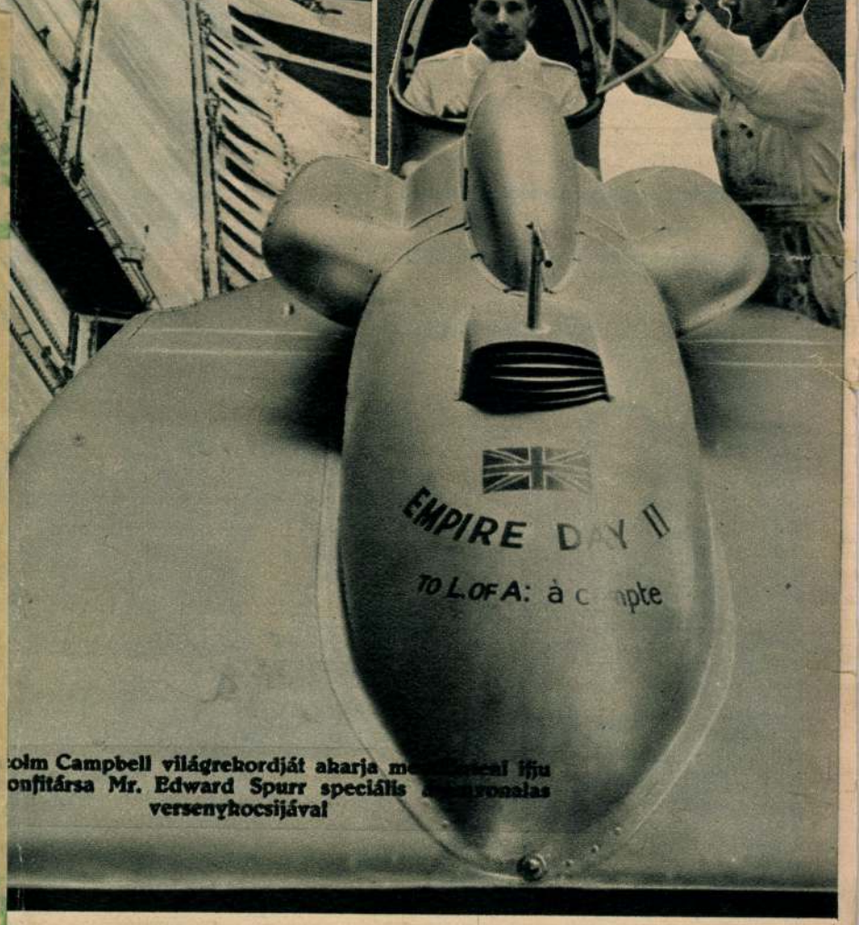

...colm Campbell világrekordját akarja m... ifju ...onfitársa Mr. Edward Spurr speciális ...vonalas versenykocsijával

Nagy Ödön

Nemzeti lépés
kép, mell
1939. apr. 9.

A JÁNOS VITÉZ JAPÁNBAN

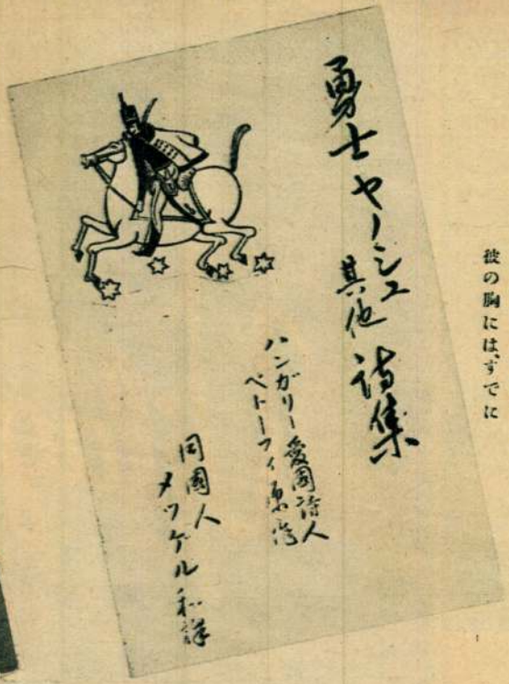

A János vitéz japáni címlapja

勇士ヤノシュ

Ⅰ

羊飼の上に
見上ぐる空より
燃ゆる太陽
火の如き熱を吐く。
されど羊飼は
かゝる暑さを要せず
彼の胸には、すでに

Az első oldal a János vitézből japáni nyelven

A belső címlap

Tokutoni, a legkiválóbb japáni köziró érdekes cikkben foglalkozott a János vitéz most megjelent fordításával

Egy illusztráció a japáni János vitézből

九月の終りに

谷の花が未だ咲いてゐる
窓の前の白樺が未だ青いが
向うから冬の景色が見え初める……
山の頂が雪で被つてゐる
僕の若い心に未だ焔の様な夏がある
未だ春の花は滿開

私は其處に住みない
互に和合するやうに。

（一八四五年　サルタセント・マールトンにて）

A Szeptember végén japáni nyelven

Metzger felolvas a tokiói rádióban Március Idusán

NAGY OTTÓ

Új művészet

1999/szept

30.o.

NAGY OTTÓ

Új művészet

1999. szept.

30. o.

NAGY ÖDÖN

Magyar Nemzet, 1990.dec.4. 8.p

— **A Magyar Képzőművészeti Főiskola** szeretné megörökíteni a II. világháború áldozataivá vált volt hallgatóinak emlékét, ezért kéri erre vonatkozóan a hozzátartozók, ismerősök értesítését a főiskola rektori hivatalába, 1062 Budapest, Andrássy út 69—71.). Eddig a következő volt hallgatókról tudunk: Balló (Beyer) Vilmos, Bodó Auréll, Breznay Imre, Csergezán Sándor László, Dinnyés Károly, Dragon Zoltán, Drucker Dénes, Fazekas Sándor, Fülep Gábor, Gortvai Stefánia, Karay Kádár Gyula, Nagy Ödön, Péczeli Antal, Perjés András Miklós, Somlai (Scheich) Gyula, Strasser István, Szabados Jenő, Szikora Antal, Szin (Schwarz) György.

NAGY Ödön *136*
Ercse, 1957. december 1.
IA Képz. Főisk. Kvár, keramikus

Banner Erdély

Nagy Ödön

Nagy Ödön: JÁNOS VITÉZ ILLUSZTRÁCIÓ

Tegermagyei Skolap
1958. máj 6

k másról, csak Tavasztól őszig nyáron azért télen legyen be- ha nagyon a ta- hideg, akkor hi- ki hitelezett? A ő zsírt, a szatócs sót, hagymát, nem nagyon, hitelből sem tel- hitelből? Senki. unkája a kőmű- munkásnak is, a ezrek dolgoz- És az asszo- mennek, mert megélni, hanem n éljenek. Hogy re, tavaszi meg- ncipőre, divatos gyott szavának között ezért is onyok. yra derültek az nem várt agi- lt, a molnár ki- jat, bekötötte a tten keresztbe- páron. Halkan or is — mond- n nézték, mi- alakja, ahogy

O. T.

vásárló. Néha viszont híre sincs a választéknak, s éppen az egyhangú azonosság tréfálja meg az embereket — a szórakozottabbakat.

Színhely egy étterem. A vasárnapi ebéd „eltüntetése" után szedelőzködik egy család. A férfi felkapja a pupozott fogast, mégsem találja ballonkabátját. Illetve lel egy gazdátlant, de annak nyaka már tulságosan zsíros, ő meg a napokban vette a ballonját. Ugyan ki lehetett ilyen szórakozott?

A zsebben talál egy nyomravezető papírt. Szól a vezetőnek, aki ismerni véli a papír gazdáját. Telefonál. Nyert. Valóban az illető a ballon tulajdonosa. Csakhogy ő szintén régen vette már kabátját, tehát zsírosnyakút cserélt hasonlóért. És ebből következik, hogy létezik egy harmadik csereberélő is. Ugyan kicsoda? Vagy talán még újabbak következnek e csereberélő sorban?

Ime a talány: mit lehet tenni? Ilyen és hasonló csereügyek megelőzése érdekében nincs más hátra, mint egyénenként megjelölni az egyformára gyártott ballonkabátokat: Jelvény a gomlyukba, monogram az akasztóra, csörgő lánc a kabátújj tövébe, vagy a zseb bevarrása, zsírfolt egy feltünő helyre, stb. — avagy otthon hagyni a szekrényben.

De legokosabb, ha mindenki használja a jövőben a ruhatárat.

Nagy Pál

okl. építészmérnök

Bud. Erzsébetváros 1915.

Oklevelet nyert 1938.

Józsefnádor 1937/38

208. l.

VI.

JELENTÉS

Nagy Ödön MDK

Szegény ember, tusrajz

Nagy. Szabadszervezet Pécsi Csop.
XXV. kiáll. 1947. szept.

M.N.A.

Nagy Ödön, festőművész

1958-ban a múzeumi kiállitáson "Anya gyermekével" c. képét vásárolta meg a Múz. 120.o.Krétarajz.

F.Petres Éva: Uj szerzeménnek.

Az István Király Múz.Évkönyve.Alba Regia.II-III.
1961-62.Székesfehérvár,1963

M.D.K.

Nagy Odön ,festőművész

1958-ban időszaki kiállitás.Emlékkiállitás májl1-mj. 11-től 31-ig./IKM.katalógus/. 124.c.

F.Petres Éva: Kiállitások.

Az István Király Múz.Évkönyve.Alba Regia.II-III. 1961-62.Székesfehérvár,1963

M.D.K.

Nagy Ödön, festőművész

1958-ban a múzeumi kiákkitáson "Halász" c.képét vásár
rolta meg a Múz. 120.c.Krétarajz.

F.Petres Éva: Uj szerzemények.

Az István Király Múz.Évkönyve.Alba Regia.II-III.
1961-62.Székesfehérvár,1963

MDK

Nagy Ödön

Anya gyermekkel

Rézk.művészete. Művész Cal. 6.kiáll. 1948.

jan.

Nagy Ödödn

MDK

Leányfej

Ülő férfi

Miccarnok 1937 Képsőn. Főisk. Kiáll.

MDK

Nagy Ödön
Budapesti ucca, kréta

Baranski E.L: Főiskolánk a párisi 8. nemz.közi
. . . kongresszuson. Képzőmüv. Főisk. Évk.
1936/37. 1.

nyugtáját csatoltam van szerencsém felterjesztém –

Budapest, 1944. január 26

K. [illegible]

1944. I. 31.

Nagy Ödön
művezető hal

1. Ferk. pzomfoisk. vk

1939–41. 146. l

16 szám.

19

Műemlékek Orsz

Tárgy:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület megküldi Mihály Károly ref. lelkész 8.000 P.-ös nyugtáját.

A beadv

Melléklet

Egyúttal

Előirat s

Utóirat s

Másolta:

Nagy Ödön

A Kép Főcik. Nagyatója.
A Székely Bertalan díj
pályázatot 50 pengős
jutalmat kapot

Magyarság 1938 v. 8

Nagy Ödön

A Székely Bertalan díj pályázatán 50 pengős jutalomdíjat kapott

Nemzeti Újság 1938 V. 8

Nagy Ödön II. é

fest. nak

Ferk'pzomfoisk vk

1935-36. Jo. l.

TELEFON JÓZSEF 12-16
ED IDAIL ED
GRAFIKAI MŰINTÉZET.
FÉNYNYOMATOK, SZÍNNYOMATOK, MŰLAPOK, KÉPESLEVELEZŐLAPOK, KLISÉK, NAGYTÁSOK
BUDAPEST, VII. JÓZSEF UTCA 16-18.
POSTA TAKARÉKPÉNZTÁR CLEARING 29287

Tekintetes

Mü

Hivatkozáss

átiratra van sze

lalt feltételek

gának kiadásában

Budapest " tárgy

átveszem.

Nagy Pál, dálnoki, ötvös.

l. Dálnoki Nagy Pál.

Nagy Pál

menyegzetfestő ártalos
1787

l. Szenna (Somogy vm)

Gerevich Emlékkönyv

123. l. – 133. l.

T. 3514.

RGE HEGYALLYA genannt mit der
az Ortschaften Welche ungr. und
yzékével ellátott lapnak felirata

LINIENSIS
ars Meridionalis
her Theil.

7 cm.

XXXVI.

Nagy Pál Balázs

nagyváti asztalos-
mester

A szennai ref. tem-
plom belsőt díszítette
stilizált virágdíszes
feltereléssel kárgyakkal
(karzatok, padok,
papi szék ~~[illegible]~~, wossek korona)
1787 ben

Tóth János dr. techn.

A keleti és a nyugati
wékelység épitészeti
kapcsolatai. Technika
9-10 sz. szepekkel.

Doszkár János és Ferenc

Háztatarozási, építési és átalakitási vállalata

Budapest.

Iroda:
IV. Veres Pálné-u. 40.
Telefon 117-04

Telep:
IX. Márton-u. 3/B.
Telefon József 8-53.

Magyar Pályázatok

1907. 1. sz

- ÉS FÉNYEZŐ-MESTER
ajolika-utánzatokban. Mázoló-, fényező- és díszfestészeti műintézete.

NAGY PÁL FESTŐ, MÁZOLÓ ÉS CIMFESTŐ, SZEGED

Templomok, középületek, bérházak, kastélyok, diszhelyiségek, magánlakások festése bármely modorban. Mázolások. Fa-, márvány-, porcellán- és patina-utánzatok. Lakkozások. Tervek és szinvázlatok modern és antik stilusokban. Felvilágositás, költségvetés, árszabás bármikor készséggel díjmentesen kapható.

SITENSKY JÓZSEF
cím- és címerfestő, mű-, érc-fényező, broncirozó és mázoló

Budapest, VII., Bethlen-utca 43. Alapíttatott 1891

Elvállal mindennemü kávéházi és vendéglői festészeti díszítményeket a legujabb kivitelben, továbbá épületek

Nagy Pál festő

Antheil és Fenk, mázolók

Budapest, VII., Elemér-utca 40. szám.

CRISTOFOLI VINCE
cementárúgyáros
BUDAPEST, VII.,
ILKA-UTCA 34. SZ.
Alapittatott 1868. Telefon 59-81.

Magyarország legrégibb egyházi szerek és egyleti zászlók gyára.
OBERBAUER ALAJOS
UTÓDA
Klotild főhercegasszony ő cs. és kir. fens.

Legnagyobb cserépkályha-raktár az Alföldön.
KLEIN ADOLF
ÉPITÉSI ANYAG-KERESKEDÉS NAGYBAN
SZEGEDEN
MÉREY-UTCA.

Szállit bármely állomásra meszet, beocsini román- és portland-cementet, aszfalt elszigetelő-lemezt, kátránylemezt, kátrányt, karbolineumot, mennyezet nádfonatot,

Nagy Pál
templomfestő
Magyar Építőművészek
1907. 7. 27.

NAGY PÁL FESTŐ, MÁZOLÓ ÉS CIMFESTŐ, SZEGED.

Templomok, középületek, bérházak, kastélyok, díszhelyiségek, magánlakások festése bármely modorban. Mázolások. Fa-, márvány-, porcellán- és patina-utánzatok. Lakkozások. Tervek és színvázlatok modern és antik stilusokban. Felvilágosítás, költségvetés, árszabás bármikor készséggel díjmentesen kapható.

Hirdetések fel

NAGY PÁL
FESTŐ

Új Müvészet Alapitvány

Feladó: czolibel@freemail.hu

Címzett: mail@nepszabadsag.hu; kultura@nepszava.hu; otos@server.altisk5-hatvan.sulinet.hu; pestiest@pestiest.hu; pestimusor@drotposta.hu; luigi_x@mail.matav.hu; postabontas@dunatv.hu; bridge@radiobridge.datanet.hu; sattila@freemail.c3.hu; scripta@rdsor.ro; sxs@elender.hu; sxs@ludens.elte.hu; studgal@c3.hu; magazin@vic.mkm.sulinet.hu; symposio@fodns.opennet.org; vigado@planet.ro; m.szanto@mclink.it; suli483@miskolc.sulinet.hu; szkriszta@c3.hu; szkeptar@c3.hu; szucs.banyai@dpg.hu; tenk@dpg.hu; tourinform@mail.hungarytourism.hu; eger@tourinform.hu; tpetra@vic.mkm.sulinet.hu; trafo@c3.hu; tuzson@mail.digitel2002.hu; ordo@c3.hu; ujmuveszet@matavnet.hu; office@etna.sbnet.ro; varszegi.tibor@mail.datanet.hu; vartemp@netsoft.ro; vintage@c3.hu; zengo@elender.hu

Tárgy: kiallitas

Az Újpest Galéria és Nagy Géza szeretettel meghívja Önt
Nagy Pál(1929-1979) marosvásárhelyi festőművész
Az én műtermem című emlékkiállítására és
Barangolás a képzőművészetben című, újrakiadott könyvének bemutatójára
az Újpest Galériába (Budapest, IV. ker. Árpád út 66.)
A kiállítást Balázs Imre festőművész nyitja meg 1999. november 4-én 17 órakor.
közreműködik Borbáth Otilia színművésznő

NAGY PÁL

Dizseri : Kockáról kockára, a magyar animáció krónikája

1948 - 1998

16. o.

964) emle´kkia´lli´ta´s :
jelenés Budapest :
1995] [Dorog] : Novoprint
: ill., re´szben szi´nes ;
mell. Belva´rosi
SSN 1219-7262

Nagy Pál

A kiállításokat rendezte:
Vécsi Nagy Zoltán művészettörténész
és Simon Endre festőművész

Meghívóterv: Nagy Gergely

hatvanas évek
MAROSVÁSÁRHELY
a romániai
MAROS-MAGYAR
AUTONÓM TARTOMÁNY
képzőművészete 1960-68

HATVANY LAJOS MÚZEUM, HATVAN
(Kossuth tér 13.)

megnyitja: MARKÓ BÉLA
költő, az RMDSZ elnöke

megnyitó: 1999. január 15. (péntek)
délután 5 óra

megtekinthető: 1999. március 30-ig
hétfő kivételével naponta 10 és 14 óra között

NAGY PÁL (1929-1979)
emlékkiállítás
születésének hetvenedik,
halálának huszadik évfordulóján

ADY ENDRE VÁROSI KÖNYVTÁR
ÉS KÖZÖSSÉGI HÁZ, HATVAN
(Kossuth tér 2.)

megnyitja: SZÜCS GYÖRGY
művészettörténész

megnyitó: 1999. január 15. (péntek)
délután 6 óra

megtekinthető: 1999. január 30-ig
csütörtök kivételével hétköznap 9 és 19,
szombaton 9 és 15 óra között

meghívó

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 337-743, 340-726
1981 SEP - 5

MAGYAR SZÓ

1021

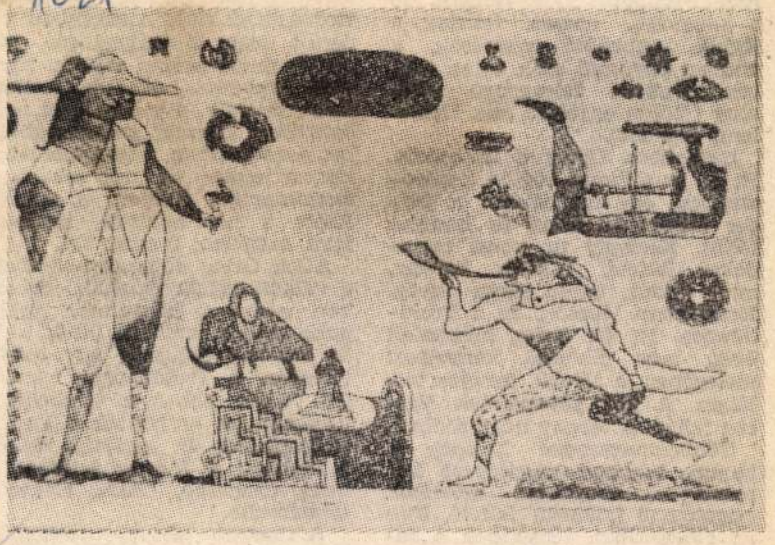

emethy Imre (Magyarország): Árverés

Északi-tengerre nyil
a kanyargó, hossz
jégből szabaduló
ködben szétömlő es
ben időnként felr
fény földjén egyelőr
land fogadott.

Bergenben Grieg
Itt áll az otthona, r
szédban, egy magas
ger fodrozódó tükr
fölött. Keskeny út
deken felfelé, ink
mint sétaút, talaja sárga agyag,
fordulóiban lépcsők. Ez a Troldhaugen. Itt élt Grieg huszonkét évig, már diadalai kényelmes melegében, a zömök, tornyos villában. A ház kétemeletes. Vastag faház. A torony négyszögletű.

Többegmagammal belépek a kapun, keskeny csigalépcső kanyarog az alagsorba, szélesebb csigalépcső kalauzol felfelé. Már az előszobában fényképek a falakon, viharvert, hatalmas útilás valami mégis meghat. Szemben velem a kényelmet ígérő puha székek, ezekben ültek, akik itt sok-sok évtizede, egy másik világban a Troldhaugen vendégei voltak, ebben a viktoriánus varázslatban hallgatták a Meste zongorázását és legújabb dalait A dalokat a Mester felesége, híres énekesnő, Nina Hageru tolmácsolta.

A zongorát nézem, s csak mo
látom meg a két réz gyertyatar

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

1981 NOV

KORUNK

1021 Nagy Pál

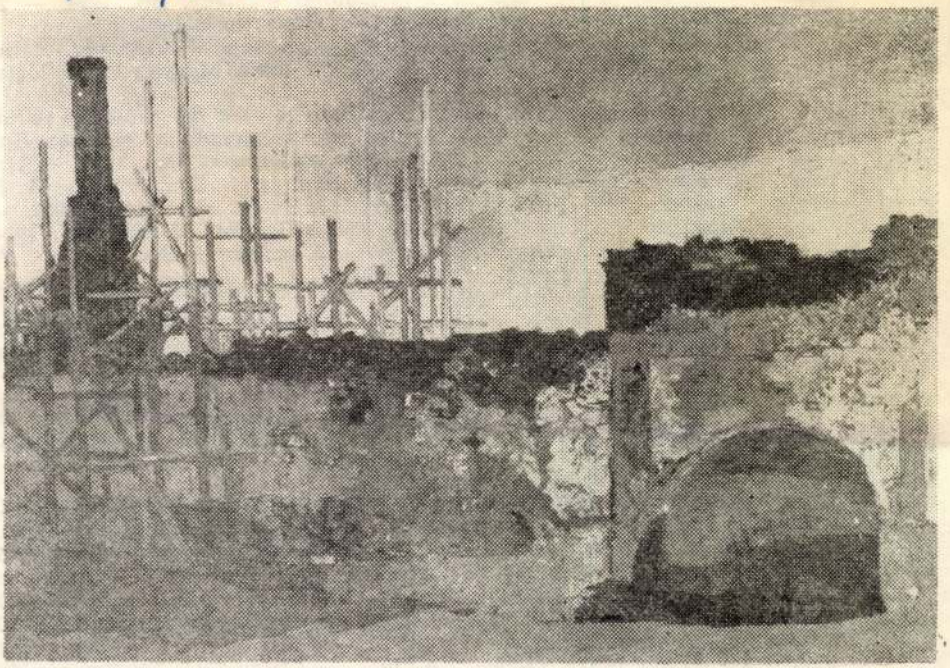

Nagy Pál: Restaurálás (Gyergyószárhegy)

1. Ágh Attila: *Tudományos-technikai forrada*
E. Markarjan: *A marxista kultúraelmélet*
lényi Iván (szerk.): *Társadalmi tervezés és*
Sztolovics: *A szép kategóriája és a társa*
Parsons: *The Structure of Social Action* I—
2. A. Busemann (szerk.): *Handbuch der pä*
1932. — Vértes O. József: *Milieu és gyern*
Szemle, 1935. 1—6.
3. Jánossy Ferenc: *A gazdasági fejlődés trend*
dusok. Bp., 1967. — Kovács Géza: *Jövőkut*
1979. — Tóth Imre Zoltán: *Szervezés és v*
rend T. Iván: *Öt előadás gazdaságról és*
Bloom: *Taxonomy of Educational Object*
Mihály Ottó: *A pedagógiai célelmélet nev*
— A. O. Herrera etc.: *Catastrofă sau o n*
Peccei: *110 pages pour l'avenir.* Paris, 1981. — J. W. Botkin etc.: *Orizontul*
fără limită al învățării. Buc., 1981.
4. Kallós Miklós—Roth Endre: *A társadalmi rendszer.* Buk., 1978. — Lukács György: *A társadalmi lét ontológiájáról* I. Bp., 1976. — Nagy József: *Köznevelés és rendszerelmélet.* Veszprém, 1979. — Andor Csaba: *Jel, kultúra, kommunikáció.* Bp., 1980. — Kozma Tamás: *A nevelésszociológia alapjai.* Bp., 1977. — Gáspár László: *A társadalmi gyakorlat szükségletei és az általános nevelés tartalma.* Bp., 1977. — A. M. Moles: *Sociodynamique de la culture.* Paris, 1967.
5. Lukács György: *A munka.* In: *I. m.* II.
6. Kiss Árpád: *Műveltség és iskola.* Bp., 1969. — Marx György: *Gyorsuló idő.* Buk., 1972. — V. N. Turcsenko: *A tudományos-technikai forradalom és az oktatás forradalma.* Bp., 1975. — P. Apostol: *Viitorul.* Buc., 1977.
7. C. Bîrzea: *Reforme de învățămînt contemporane.* Buc., 1976. — Illés Lajosné: *Az európai szocialista országok közoktatási rendszerének továbbfejlesztési tendenciái.* Bp., 1977. — Mándi Péter: *Oktatás és gazdasági növekedés a fejlődő országokban.* Bp., 1975. — Inkei Péter: *Célok és stratégiák a köznevelés fejlesztésében.* Bp., 1977. — CRIE: *Case Studies of Edu-*

Az útkeresés lezárult

Nagy Pál művészete

Most, hogy magam elé idézem lényét, különös képzettársítás folytán a művein oly sokszor megfestett szikkadt, szürkebarna repedezett talaj villan elém tolakodóan, s a kép megmarad állhatatosan, hessenthetetlenül. Mintha ez jellemezné leginkább szikár, száraz aszkétaalakját, furán fanyar vonásait, kesernyés humorát, az embereket elmélyülten figyelő, hibáikat szüntelenül megszenvedő lényét. A „fehér tájak" mennyei muzsikája hoz feloldódást: a vágyai, az álmai.

Milyen sors, mennyi megpróbáltatás kell ahhoz, hogy álmait, vágyait megfesthesse?!

Ötéves, amikor elveszti apját, aki halála előtt pontokba szedi végakaratát. Nem anyagiak felől – olyasmivel nem rendelkezik –: erkölcsi útmutatást ad egyetlen gyermekének. A harmincas évek derekán egy lelkész tollából meglepő intelmek ezek: „Légy férfi, gerinces, egyenes, határozott! Meggyőződésedet ne befolyásolja sem az egyház, sem a világ! Légy szerény! Légy szabad!" Ez a tanítás fokozatosan beivódik az ifjú Nagy Pálba. Semmiféle egyházi vagy világi intézmény tanítását nem fogadja el, csak azt, amit a maga ítéletén már átszűrt, és meggyőződésévé vált. Marxistának vallja magát, de kötetlenül, dogmáktól mentesen. Anyagiak nem vonzzák, megjelenése szerény, szinte szegényesnek tűnő. Véleményét nyíltan, lehetőleg mindig és mindenütt megmondja, még ha kellemetlen következményekkel jár is.

A falusi lelkész után maradt kevéske nyugdíj nem elég két személy eltartására, illetve a gyermek taníttatására. Beköltöznek Marosvásárhelyre, ahol az anya színes hímzést vállal, de az nagyon keveset javít megélhetésükön. 1940-ben a Református Kollégium rajztanára, Piskolti Gábor felfigyel az első osztályos fiú tehetségére, és középiskolai rajzfeladatok helyett fej- és alakrajzra oktatja. Vele tanul Székely János, aki képzőművésznek indul, majd bölcsészkaron végez; ma kiváló költőnk és drámaírónk. A középiskola mellett Nagy Pál a Városi Festőiskolában Bordy András tanfolyamát is látogatja.

És ezzel megkezdődik kettős kálváriája: küzdelme a nyomorral s egy mind súlyosabb lelki beteg anya zsarnokságával.

Második gimnazista korától minden szünidejét munkával tölti. A negyvenes évek elején betegsége miatt Budapestre, a sváb-hegyi iskolaszanatóriumba küldik. Anyja vele megy, s a háborús nehézségek közepette, inkább éhezik, de naponta csemegékkel látja el. 1944-ben megszűnik az iskola – kórházzá alakítják át –, és ő az Állami Pénzverdében kap rajzolói állást. Egy évvel később visszatérnek Vásárhelyre; az anya nyugdíját többé nem folyósítják. A fiú újra rajzolói állást vállal, ekkor már állandó jelleggel a Metán Gáz Vállalatnál; tanulmányait magánúton folytatja, nyári szabadságait a vizsgákra kell tartogatnia. Ténylegesen *nincs gyermekkora.* 1949-ben kéri áthelyezését az üzem kolozsvári részlegéhez, majd onnan felvételizik az akkor létesített Képzőművészeti Intézetbe.

Mi minden van már a huszadik évét sem megélt ifjú mögött! Folytonos munkában töltött gyermek- és kamaszkor; egy mániákus anya, aki hogy teljesen kisajátíthassa, árgus szemmel vigyázza minden lépését, játszani sem engedi a környék hozzá hasonló korú gyermekeivel; naphosszat keserves elszigeteltségben kell készülnie a kényszerképzetes anya előtt felvillanó fényes jövőre. Az anya–fiú együttélés, egymásrautaltság, amely rendszerint az anya iránti rajongást eredményezi, ebben az esetben a szabad gyermekkortól való megfosztottság érzetéhez és szembehelyezkedéshez vezet.

De nem a kitartó munka megtagadásához. Vézna, sápadt arcú, amikor a Főiskolán jelentkezik, külsején a volt betegség s a megpróbáltatásokkal teli ifjúság jegyeivel. Szelleme annál frissebb. A tanári karból a még Vásárhelyről ismert Kádár Tibort csodálja, az ő önvizsgáló és mindent felülvizsgáló módszerét fogadja el és veszi át.

Iskolán kívüli munkái Paál László iránti rajongásban fogantak. Ő is erdőrészleteket fest, mély, barna-vörös színskálán, abban élesen, pasztózusan villant fel fehéret, kevesebb aranysárgát. Eszményképétől eltérően azonban nem nyírest és füzest fest, hanem cserfaerdőt, ahogy ő nevezi, „csereerdőt". Kartársai kedves gúnnyal Nagy–Paál Lászlónak becézik, máskor „zürrealistának".

Már akkor rendkívüli próbák elé állítja magát: fél éven át csak bal kézzel rajzol, minden modorosság elkerülésére. A rutintól, gépies megszokottságtól mindvégig irtózik, s a főiskola elvégzése után is újabb virtuóz technikai feladatokat vállal: egyszerre két kézzel rajzol, majd két kézzel egyszerre két képen dolgozik. Teljes összpontosításra törekszik, az agy teljes fölényére, a kezek tökéletes alárendelésére.

1

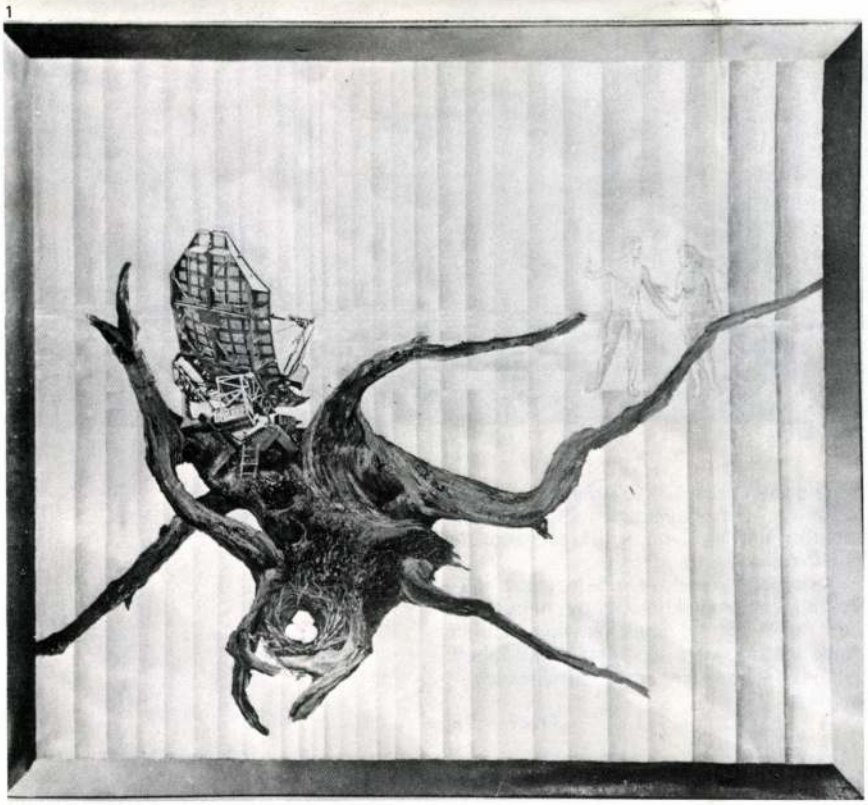

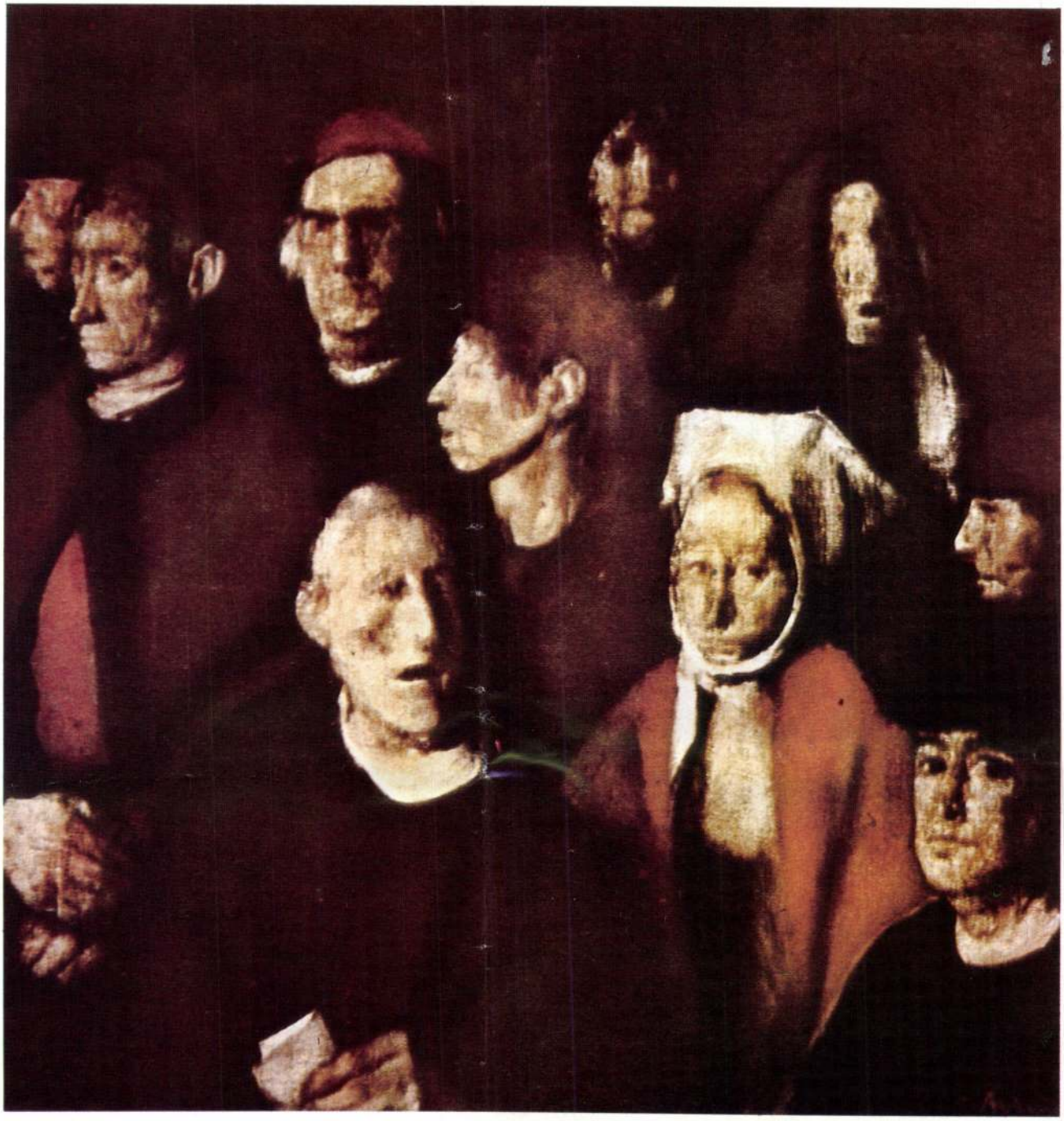

pillantó tekintetéig, semmibe rohanó alakjához vezetett.

Ismét a művész szól: „Katalógusom előszóírását is magam végzem; mindig így szerettem, birodalmam egyeduralkodójaként, ahol alattvalóim a vásznak hősei: parasztok, kortársaim, a kanalas ember, öntőmunkások, bohócok, nők, helyenként bársonyosan vörös virágok, itt-ott fák lombozatára vagy a múlt – az idő – és vízmosta falakra, földekre boruló komor vagy szelíd egek. Egy napon a vászon pusztaságában, szedett-vedett köpenybe burkolt, mezítlábas «Őrült király» képe bontakozott ki; lába mellett a papírkorona ..." Az áprilisban nyílt budapesti tárlaton már legújabb, 1981-es változata is látható volt.

Különleges élménye a nemzetközi művészeti eseményeknek, hogy nagy kortárs festőt életművének lényege alapján ismerhettünk meg, az önmagának feltett legújabb kérdésekre adott legfrissebb válaszáig.

Aradi Nóra

Ez a virtuozitásig vitt tudatos technikai felkészülés is intellektuális beállítottságra vall, az elgyönyörödést vagy a pusztán színélményt közvetítő művészben fel sem vetődne effajta kíméletlen önidomítás gondolata.

1952-ben végzi a Kolozsvári Képzőművészeti Főiskolát, majd Marosvásárhelyre, a művészeti középiskolába nevezik ki tanárnak. Két év múlva feleségül veszi Kemény Zsuzsát, Kemény János író, a helikoni találkozók házigazdájának leányát, aki egy autóbaleset folytán bekövetkezett tragikus haláláig szellemileg is hű segítőtársa. Ugyanabban az évben, 1954-ben, már tagja a Képzőművészek Országos Szövetsége ottani fiókjának; igaz, rendszeresen és jó eredménnyel szerepel nyilvánosan. 1956-ban egyik képét kiküldik a Velencei Biennáléra; 1957-ben egy bukaresti országos tárlat alkalmával írják az Arta Plasticában, hogy *Vácmány felé* című festménye „a tárlat legkonstruáltabb és (édesség nélkül) leglíraibb tájképe". 1958-ban az Utunkban megjelenik az első, külön róla szóló írás; nem véletlen, hogy a jó barát Székely János tollából.

Ez az év teljes fordulat: lezárás és nyitás éve. Felszámolja a múlt század romantikus látásmódját, és sokirányú keresések hosszan tartó szakaszát nyitja meg. Ezt a szakaszt művészbarátjával, *Balázs Imré*vel rendezett vándorkiállítása zárja le kisebb városokban, távol a művészeti központoktól, olykor olyan helységekben, ahol még sohasem láttak tárlatot.

Lemond a hagyományos tónusfestésről, a fény-árnyék viszonylatokkal sugallt lágy, plasztikus téralakításról. Már az ötvenes évek közepétől, Maros-parti tájain külvárosi részleteket fest apró, igénytelen munkásházakkal. Ezeknek mértani alakzata Cézanne szögletesített kockaházait idézi, egyben újrafogalmazza a festők örök kérdését: térben vagy síkban ábrázoljanak-e? A színek is átfordulnak rőtbarnákból száraz szürkékbe, a felületek érdessé válnak.

Nagy ívű a váltás Paál László mély érzelmiségétől Cézanne konstruktivizmusa felé, az érzelmek bensőségétől a formák szilárdságáig. Jele annak, hogy elvonatkoztatásra vágyik. A valóságos látvány meghaladására.

Kezdetben legkézenfekvőbb megoldás a dekorativitás hangsúlyozása: nagyobb síkok, keményebb lineáris, kontúros formák, stilizáltabb színek, ütemesen ismétlődő, többnyire függőlegesekre épülő, csaknem zenei vonalritmus. Mindkét jelenség: a kétdimenziós ábrázolás s a függőleges komponálás az elvonatkoztatás, testetlenség, a felemelkedni vágyás jele.

Nagyméretű tematikus kompozíciókkal (építőtelepek, üzemi részletek) kísérletezik; az 1962-ben festett *Erdőmunkások* (120x381 cm) talán az első korszerűen konstruált képe. Aztán felröppen a *Tűzmadár*. Mintha jelezné – jelképesen – a hagyományok béklyóiból kitört, a térfogatok, elsimított felületek, fény–árnyék hatások hálójából kibontakozott művész képzeletének lírai csapongását, örömét,

2

3

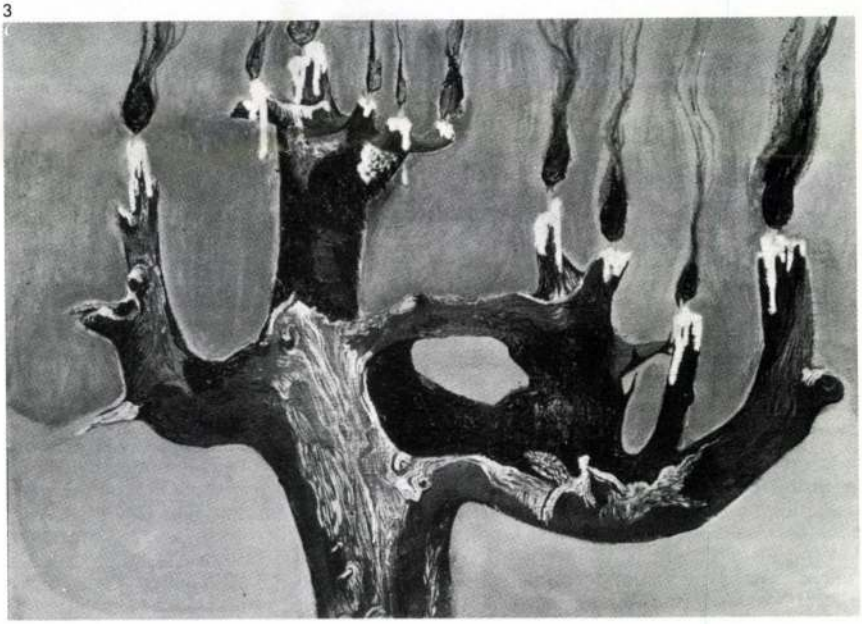

1 Nagy Pál: Üzenet II.,
olaj, vászon, 100x111 cm, 1973
2 Nagy Pál: Meggyűrűzött fészek,
olaj, karton, 69,5x77,5 cm, 1977
3 Nagy Pál: Gyertyatartó,
olaj, vászon, 50x70 cm, 1968
(fotók Erdélyi)

4

hogy végre pusztán plasztikai eszközökkel fejezi ki magát, és nem a természetet követi: maga alkot formát. Ez a vörös-sárga tűzben égő, félig virág, félig madár libegő formáival, finom folthatásával, érzékenyen texturált felületével maga a szabadság: a játék, a teremtés szabadsága.

Fokozatosan áttér a közvetlen látási élményt átértékelő, eszmetársításokat keltő, távolabbi tartalmakat sugalló művekre. Humánus emberféltése kerül előtérbe a hatvanas évek végén és a hetvenes évek elején festett képein, s új jelentést nyer a természet.

Közülük a legkorábbiak egyike a *Gyertyatartó:* a kandeláber alakú, kigyúlt száraz fakorona égnek álló ágai gyertyaként égnek, mintha a természet pusztulását gyászolnák. Csaknem egy évtizeddel később a téma új változatát festi *Meggyűrűzött fészek* címmel. Elszáradt fakorona öblös mélyén fészek, tojásokkal, az élet jelképe. A megszenesedett ágakból sűrű fekete füst gomolyog, az egyik ágon fémgyűrű: jelzés, utánunk következő kései koroknak.

A száraz fakorona közben még egyszer feltűnik *Üzenet II.* című képén. A hideg halványkék háttér ógörög dór oszlop hornyolását idézi síkban kiteregetve és fordított perspektívában, rajta Dürer nyomán az első emberpár. Mindez a kultúrközeget sugallja, ahonnan az üzenet indul, vagy ahová várják, felül a fán korszerű radarernyő, a korona öblében a már ismert, tojásokkal teli fészek. Sok ezer éves művelődésünk féltése tör fel ismét a művészből. E sejtelmes, korántsem egyértelmű jelképiség azonban bonyolult, rejtvényszerű feladat elé állítja a nézőt, a festőiség rovására menő túlzott intellektualizmusával.

A *Vakablak* (1971) felületének nagy részét festői izgalmakkal megoldott, mállott falfelület monotóniája tölti ki: szürke, okkersárga és húsokker változataiba, mesterien oldja meg ezt az ellentmondásosnak tűnő, nehéz feladatot. Fent, jobbra ablak, kiálló széles rámája deszkarátét; rácsa tizenkét mezőre osztja, mindegyikben külön jelenet: egy ember életének képei, a pólyától a ravatalig. Ezek benzines oldattal a vászonra dörzsölt lapkivágások a pergő film kockáinak elbeszélő jellegével, folyóiratok képeinek hitelességével (hiszen azok!): egész regény egy művészi elgondolású festői felületen belül. Gazdag lehetőség elgyönyörödésre, eszmetársításra, elmélkedésre: a rácsról, amely életünket korlátozza, a falakról, amelyek minduntalan elébünk állnak, amelyekbe beleütközünk.

Ettől kezdve a téglából vagy betonkockából rakott fal motívuma gyakran visszatér Nagy Pál festészetében. Olykor a viszonylag egyhangú felületen apró, meglepetésszerű elemet csillant meg: az *Előhírnök*ön például egyetlen rozsdaszínű, lehulló falavelet. Később a fal helyét fokozatosan szikkadt, repedezett talaj egyhangúsága foglalja el, hogy azon villantsa fel meglepő vagy éppen megdöbbentő ötletét. A hatalmas árvizek s azok tragikus következményei mélyen megrázták művészünket. A vizek nyomán visszamaradt szélszikkasztotta talaj sugallóbb érzékeltetésére a dús festékréteget repesztette saját eljárása szerint. A szakkönyvek leírják, mint kerülhető el a paszta repedezése; ő hosszas tanulmányok után megfordította a tételt, és fizikai-kémiai eljárásokkal – előidézte. Pontosan előre meghatározta a repesztések rajzolatát, kiterjedését, majd szigorú határt szabott azoknak. A pasztába olykor különböző anyagokat kevert, hogy gazdagabbá, domborúbbá, érzékletesebbé tegye, míg az már az anyagstrukturalistáknál látott önálló létet nyert – de mindig közlési szándékkal. Az *Aszály* című magas, keskeny kép csaknem egész felületét ez a kietlen talaj borítja, ám gazdaggá teszik az okkersárga, umbrabarna, natúr szienna és kékeszöld változatok, valamint a repedések narancssszín, velencei vörös és fekete rajzolatai. Csak a vászon alján látunk kisebb, ezüsttel sávozott hideg cölinkék és zöld színű tiszta vizet: talán tócsa, talán felbuggyanó forrás. Hason fekvő férfi hajol fölé, egy

4 Nagy Pál: Zápor,
olaj, vászon, 80x100 cm, 1969
5 Nagy Pál: Ragyogás,
olaj, vászon, 64x100 cm, 1978
(fotók Erdélyi)

5

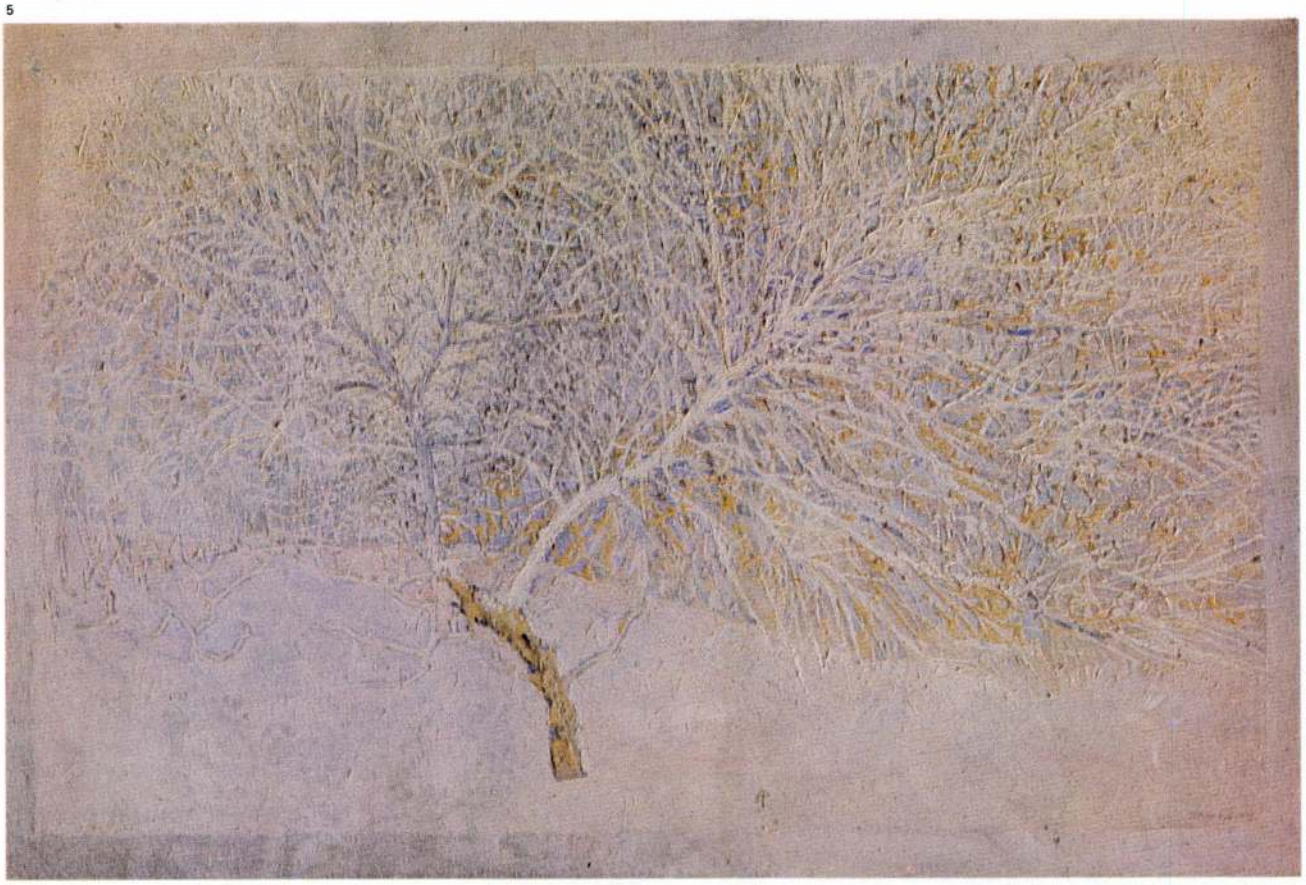

pompeji áldozat megkövesedett alakjának másá: parányi és kiszolgáltatott ott alul a végtelen és ez esetben ellenséges természettel szemben.

Másutt – tragikus árvizek hatása alatt – a természet zabolátlanul áradó erejét sugallja a művész. *Valamit visz a víz* (1970) című képén szennyes hullámok hátán egyetlen labda úszik. Milyen gyönyörűvé, mennyire gazdaggá válhat ez a szörnyű vízáradat a művész kezén hol festői, hol grafikus, hol plasztikus hatásával, drámai szürkéskék színeivel, és milyen panaszossá, gyászossá lesz a vidám fehér pettyes vörös labda ebben a zord, idegen és kegyetlen környezetben!

A művész lassan számot ad magának arról, hogy festészetének fogalmi jellege, talányossága éppen a festőiség szabad áradását gátolja, és szellemi magatartása ellenére fokozatosan felszámolja.

A magánosan barangoló természetjáró szeretetével közeledik érdeklődésének tárgyához. Nemcsak a fák törzsének, ágainak rajzolatát figyeli, de a kéreg alakzatát, sőt a lehántott kéreg alatti szújáratokat is, amelyeket az absztrakt határán dolgoz fel, olykor természetes életnagyságban, már 1960-tól, amikor Erdélyben az absztrakt festészet még csak szórványosan jelentkezett, a hiperrealizmust pedig talán még nem is ismerték. Ez az érdeklődés egész életművén végigvonul, így jut el az absztrakt gondolkodás nyomán újraépített tájig. Egészen mást kutat, mint közvetlen elődei: az állandóság, illetve a pillanatnyiság külső arculata helyett, a természet belső életét, lüktetését, küzdelmes létét, sorozatos vereségeit és megújuló diadalait sugallja.

Lélekidéző – a természet lelkét idézi meg.

Elődei bőven akadtak. Gondolunk *Van Gogh* animizmusára, *Hans Arp* állítására, amely szerint a természet véletlen folytán emberre emlékeztető formát ölthet, vagy *Mondrian* korai kísérleteire, hogy egy fa formáit vonalelemekre bontsa (majd onnan lépjen tovább a sík felületekig).

Többnyire Nagy Pál is a vonalelemből indul ki. Mint a gondolat ihlette művészek többsége – grafikus beállítottságú: képein a formát nem a szín, a tónus, a fény-árnyék hatás határozza meg, hanem a vonal. Újabb műveinek lágyan festett kék, sárga, rózsa- vagy ibolyaszín reflexekkel gazdagított fehér alapján könnyedén villannak, cikáznak az elfinomult vonalelemek, így sohasem egyhangúak, sohasem statikusak. Lenyűgöző hangulatú fehér képein zúzmarás fák és bokrok karácsonycsodájú tündérvilága sejlik: „...mint áldozásra készülő leányok, csillogó ruhában állnak a fák." Jégvirágos ablak játékos, csillagos csipkézete mögül olykor felsejlik a művész szorongó arca...

Kedveli a hóval borított bokrokat, különösen az aranyesőt, s felnagyítva annyira közel hozza, hogy betölti az egész képteret. *Ragyogás* című képén egyetlen behavazott szilvafát fest meg; a fa törzsének és koronájának rajza, összhatása eleven, élő. „A fa anatómiája bonyolult, sohasem lehet teljesen megtanulni" – hangsúlyozta diákjainak is.

A fa több volt számára egyszerű motívumnál; jelképpé vált, az ember, az élet, talán a megújuló élet jelképévé. Az életfa példáit gyakran láthatta a székelyföldi népművészetben is bokályon, keresztszemes hímzésen. A minden irányba tájékozódó Nagy Pál bizonyára ismerte a XX. században újra felbukkanó és a szürrealistákra nagy hatással levő középkori okkult tudományok tételeit is, amelyek szerint a fa a kozmikus teljesség után vágyódás jelképe. Közvetítő föld (a nő) és az ég (a férfi), reális és transzcendens között. Innen az ő fáinak antropomorf, animisztikus jellege.

Különös jelenség, hogy legfestőibb tájlátásaihoz, a fehér képekhez is az absztrakton át jut el. Figuratív ábrázolásánál is az absztrakt művészet *absolút plasztikai* látásmódjából és elemeiből indul ki. „Csak egyfajta beleérzés kell hozzá" – hangoztatta gyakran.

6

6 Nagy Pál: Székelykeresztúrtól Fehéregyházáig, olaj, karton, 100x70 cm, 1972
7 Nagy Pál: Aszály
8 Nagy Pál: Zúzmarás önarckép, olaj, vászon, 64,5x90 cm, 1973
(fotók Erdélyi)

Zúzmara (1976) című képének gondosan komponált buja növényzete egyensúlyt kelt, a természet élénk rezdüléseit sejteti. A *Téli ragyogás* színben még gazdagabb, elfinomultabb, technikai megoldása is fortélyosabb. A képtér alján meleg rózsaszínei felül az ég hideg kékjébe olvadnak; ezeknek megfelelően váltakoznak a hideg-meleg fehér harmóniák is. Az ágak alatt helyenként felcsillanó gyűrött, redős, fényes felületű okkeres paszta aranyos derengést áraszt. A háttérben hatalmas, homályos hideg-fehér napkorong uralkodik. Téli „fehér képeit" többnyire kisebb vázlatok alapján, nem télen festette. Így függetlenítette önmagát a tárgyi adottságoktól, a részletek eltérítő hatásától, önmaga kifejezésére, lényegre törhetett. Ezt tette önarcképein is. Önmagát művészete minden szakaszában festette, de sohasem tükörből, mindig emlékezetből, éppen időszerű plasztikai problémáinak szellemében.

Munkamódszerére jellemző, hogy élménydús, lendületes indítás után hosszan elidőz az összetevő elemeknél, rendezgeti, elfinomítja, érleli számtalan vázlat nyomán. Spontán művész olykor egyetlen részelemből indul ki és jut el lendületesen a kész műhöz; ő fordítva, számtalan részelemtől jut el a leszűrt lényeghez, miközben ezek hallatlan gazdagságot nyernek.

Tépelődő művész volt. Hiányzott belőle a vérbeli koloristák örömszíneinek dús áradása; a festők alkotás már-már érzéki öröme csak ritkán adatott meg számára. A tudat ellenőrző kényszere elsősorban értelmileg átgondolt alkotások felé vitte. A rációnak ez a zsarnokuralma meg is kínozta. Felszabadult örömöt inkább a rajzolgatásban talált. Mindig és mindenütt rajzolt, gyermekien szabadon eresztett képzelettel. Boldog önfeledtségben bolondos ötleteket válogatott, más és más plasztikai irányzat (Jugendstil, op-art, pop art stb.) változatai szerint. Hiszen játszani is csak művészként tudott.

Élete és művészete folytonos kísérletezés. Főleg grafikában. S bár grafikai alkat volt, és kitűnő grafikai műveket alkotott, ilyen természetű művei gyakran csak festményei előkészítő szakaszait jelentik. Előítélet nélkül, merészen használt fel minden új törekvést, anyagot és módszert, gyakran maga talált ki a maga számára eredeti eljárásokat. Elsorolni is sok, mi mindennel foglalkozott.

Amikor egy interjú során stílusról érdeklődtek, azt állította: stílusa, hogy nincs stílusa. Ilyen értelemben (de csak ilyen értelemben) hivatkozott Picasso nyugtalan újat keresésére.

„Mivel magyarázható ez a szarvasűző természet, a tekintetnek ily messzi és gyakorta homályos távlatokba fölemelt szintje?" – teszi fel a kérdést Sütő András. „Az igény kegyetlenségével – válaszolja meg –, a megállapodottságnak azzal a válfajával, amely a változásban keresi önmagát."

Külön kell szólnom Nagy Pálról a pedagógusról. Amikor a kolozsvári főiskolán első, ismerkedésszerű találkozásaimkor a „gólyákkal", kikérdezem őket, honnan jöttek, kinél tanultak stb., a marosvásárhelyiek rendszerint valamilyen alig titkolt büszkeséggel vágják ki, hogy az ő tanítványai voltak. Rajongásuk később is megmarad, sőt! Minél inkább beérnek, annál inkább adnak számot maguknak egyedülálló módszere gyümölcsöző voltáról. Kádár Tibor után ő lett a második marosvásárhelyi eredetű legendás művészpedagógus. Nemcsak tanár – barátja és szellemi társa lett növendékeinek; nagy részük később, kész művészként újra és újra ellátogatott műtermébe, megnyugtató, hitet, bizakodást keltő beszélgetésre. Akinek nem volt még lakása, napokon át ott alhatott.

Elve volt, hogy lecketémáit, művészetelméleti tételeit a legjobb, a legújabb reprodukciókkal támassza alá. Fáradhatatlanul hordta hazulról a legnehezebb

köteteket is, például kedvenc művészének, *Rauschenberg*nek hatalmas albumát, s azon keresztül a mai művészet számos tételét tisztázta. Rajongása Rauschenberg iránt nemcsak művészetében mutatkozott meg: beültette növendékeibe is.

Rendszeresen másolt és másoltatott. Nem hagyományosan: az utánzást éppen azzal kerülte el, hogy tudatosította valamely művész sajátosságait. Egyik kedvelt művészénél, *Matisse*-nál tételesen kimutatta, hogy annak zsenije mennyire magában rejti a modor veszélyét. Az absztrakt módszer oktatásánál arra késztette növendékeit, hogy összpontosítsanak valamilyen fogalomra – például: öröm –, s azt fejezzék ki tárgy nélkül, foltokban, pontokban, vonalakban stb. Kompozícióoktatásnál a diáknak a maga választotta művet a legegyszerűbb elemekre kellett bontania: vonal, színfolt stb., hogy szerkezetét teljesen megértse. Máskor valamilyen megadott tárgyat különböző stílusokban kellett megfogalmazniuk. Maga is ezt tette munkájában; óra végén gyakran táblát függesztett a falra: VÉGE felirattal, több nyelven, szecessziósan kanyargó dekoratív vonalakban, vagy op-art foltrendszerben. Minden módon növendékei képzeletét igyekezett felkelteni és gazdagítani.

Tanítványai pontosan megérezték ezt, és lelkesen dolgoztak egész délutánokat, olykor késő éjszaka is, miután értesítették a szülőket, akik ezután már maguk vitték a reggelit. Ő maga is együtt dolgozott diákjaival: metszetgrafikai leckénél vitte a maga lemezét és végezte a maga dolgát; nem rejtegette. Tanítása nem zárult le a tanteremben: a különösen érdeklődőket meghívta magához, leültette egy szobában, könyveket adott a kezükbe, megtárgyalta velük az anyagot, s azok úgy elmélyültek abban, annyira felkészültek, hogy legközelebb az iskolában átvehették az oktató szerepét.

Diákjait olykor magukra hagyta a műteremben, átadta nekik saját szekrénye kulcsát, lapozzák a szakfolyóiratokat, könyveket. Bármit elvehettek a készletből, csak jelezniük kellett. Ez a bizalom és szabadság jó eredményeket hozott: diákjai felírták egy-egy cédulára: „elvettem 3 m ragasztószalagot", „elvettem 5 gombostűt", „elvettem egy tubus aranyokkert ..." Már-már sportot űztek abból, hogy a legjelentéktelenebb „kölcsönzésekről" is írást hagyjanak, és mert sokan markoltak, nyugtáikból olykor kisebb cédulaerdő lobogott a teremben. Az üzenetközvetítésnek ezt a módját a modelljei is átvették. Ha a kitűzött időben nem találták a műteremben, apró aktot rajzoltak a csengő mellé.

Ő maga mindig és mindenüvé meglepő feliratokat helyezett el. Műtermének falára (Szilágyi Domokos mellett) kedvenc kortárs költőjének, Marin Sorescunak egy verssorát függesztette: „A lelkem járható részén közlekedjetek – barbárok!" Költő volt ő is, halk szavú, borongó, jóllehet ezt gondosan leplezte könnyed, vagányos, olykor érdes magatartásával. Csak előszobájának felirata árulkodik nyíltan: „Akaszd ide a magányod az előszoba fogasára, de ne feledd itt, ha elmész!"

A tanítás rengeteg idejét rabolta el Nagy Pálnak, ám hasznára is volt; kitűnő pedagógiai eredményein túl, rászorította őt a világos, szabatos megfogalmazásra. Ennek aztán szakírói munkájában látta hasznát. Kisebb írásait lapokban, folyóiratokban közölte rendszeresen, egyetlen kötete nem sokkal halála után jelent meg. A művészpedagógus szól benne az avatatlanokhoz, oly közvetlenül, oly könnyed elragadó humorral, hogy amikor a kiadó lektorálásra küldte hozzám a kéziratot, minduntalan mosolyogva, csaknem együltömben olvastam végig. Egyszerűen nem lehetett letenni!

Különös ellentétek lakoztak ebben az egészen egyéni művészben. Minden hajlamossága mellett magányra, borongásra, telve volt humorral. Meggyőződése minduntalan átsütött finoman ironikus szavain, ezért ezek sohasem süllyedtek parlagi csipkelődéssé. Hosszan sorolhatnám csalafintaságait, játékos kötekedéseit. Szájról szájra adott, legendássá vált tréfáinak se szeri, se száma. Mindössze egyiket idézem: az úttesten egy félig eltörlődött zebrán ment át, nem vette észre, hogy tíz méterrel arrébb újat festettek. Jött a forgalom őre, és büntető cédulát írt. Ő nagy nyugalommal, akkurátusan kihalászott a szivarzsebéből egy törlőgumit, és odanyújtotta: „Törölje le ezt a régit, akkor kifizetem a büntetést."

Belém vésődött, hogy mindig és mindenütt megtréfál bennünket. Nemrég az emlékkiállításának megnyitóján, miközben beszéltem róla, azon kaptam rajta magam, hogy az ajtót lesem, hátha belép szokott hanyag öltözetében – nehogy még véletlenül is ünnepélyesnek tűnjék –, hogy legsikerültebb tréfájaként megemlékezésen kapjon rajta minket. Ő, aki már átsuhant a végtelenbe.

Borghida István

7

8

Vlagyimir Zamkov

1

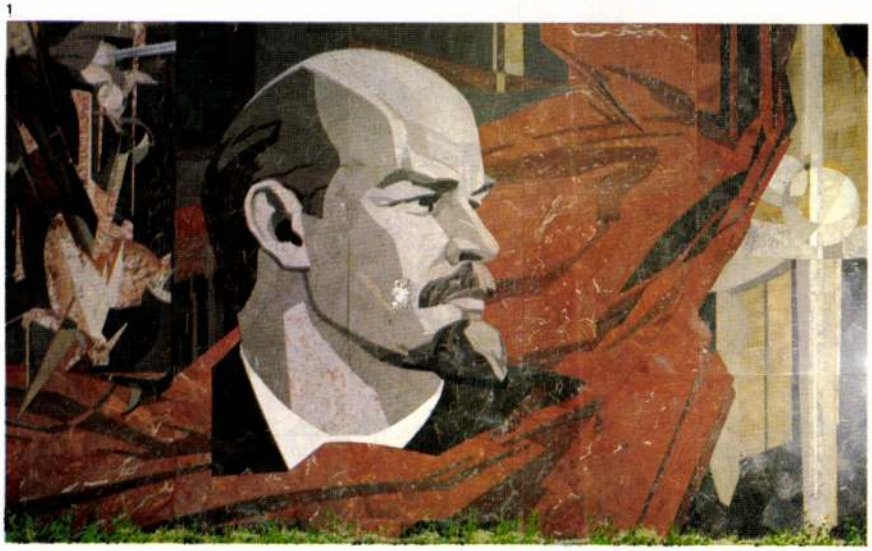

Vlagyimir Zamkov, a szovjet monumentális festészet jeles mestere 1925-ben született, a Volga menti kalinyini terület Kimri nevű városában. Gyermekkorában súlyos sérülés érte a bal szemét. Rajzkészsége már igen korán megmutatkozott, s amikor a család átköltözött Moszkvába, a kis Vologya – nyolcéves volt ekkor – előbb az iskolai rajzszakkörben, majd a Moszkvai Úttörőpalota képzőművészkörében fejlesztette tudását. Az ő rajzai is helyet kaptak azon a gyermekrajz-kiállításon, amelyet az 1939-es New York-i világkiállításon a szovjet pavilonban mutattak be.

A Honvédő háború alatt rádiósként szolgált a szovjet hadseregben. A háború befejezése után a Moszfilm stúdióban dolgozott, majd beiratkozott a Moszkvai Iparművészeti Főiskolára (a korábbi Sztroganov Intézet), a monumentális festő tanszakra. Tanulmányai elvégzése után, 1950-ben a tanszéken maradt, ahol az aspirantúra befejezése után tanítani kezdett. Jelenleg ugyanennek a tanszéknek a professzora, személyesen irányítja a mesteriskolában folyó munkát. Sok tanítványt nevelt, akik méltán váltak híressé, hatalmas kompozícióik a Szovjetunió számos városában megtalálhatók. Közülük *Bubnov, Grigorjev, Nyikolajev, Filatcsev* nevét említjük meg.

Zamkov alkotótevékenysége az 50-es évek elején kezdődött: óriási méretű pannókat festett temperával vászonra, amelyeket a Szovjetunióban és külföldön rendezett jelentős ipari vásárokon állítottak fel. Hasonló jellegű munkákat készített az ország forradalmi ünnepei alkalmából, pannóival, portréival az épületeket díszítették. Később időtállóbb anyagokat használt fel, áttért a freskó-, sgraffito- és mozaiktechnikára. A 60-as évek közepétől mind elmélyültebben és céltudatosabban fordult a monumentális festészet legbonyolultabb műfaja felé: ún. „firenzei" vagy márványmozaikokat készített. Effajta munkái közül a legjelentősebbek: *A kapcsolatteremtés kozmikus eszközei* (Félvezetékes Készülékek Gyára, Herszon, 1966), a posta történetét megelevenítő két pannó (A Moszkva-szálló postahivatala, 1968), *Moszkvai október* (1968), *Az Elbrusz-vidék* (a Nalcsik-szanatórium étterme, 1973), *A víz alatti világ* (az egyik krími szanatórium uszodájának falán, 1980), *Kultúra – művészet – színház* (a moszkvai olimpiai falu Kulturális Központja, 1980).

A mester ezzel a bonyolult technikával számos művet készített Leninről, több portrét, illetve portréjellegű kompozíciót. Közülük a legismertebb az *Appassionata*, amely az OSZSZK Kulturális Minisztériuma halljában látható Moszkvában. Zamkov a kövek öntörvényű formáinak, színhatásának sajátos ritmusú összeállításával kísérelte meg rögzíteni azt az élményt, amelyet benne Beethoven híres szonátája keltett. A zenemű bevezető akkordjait a formák viharos, robbanó lendületével fejezi ki, a középső részt a szélben könnyedén libbenő zászlóval, a befejezést pedig a rendezett, tiszta formák harmóniájával teszi szemléletessé. A középső részen – háttere a sötétvörös lobogó – helyezte el Lenin profilba fordított portréját (Lenin köztudottan szívesen hallgatta az Appassionátát).

Zamkovnak az épületek belső terében elhelyezett alkotásai közül különösképp figyelemre méltó a legutóbb készült: a *Kultúra – művészet – színház*, amely nem sokkal az 1980-as Moszkvai Olimpia kezdete előtt nyerte el végső formáját. A színházteremnek a külső, az előcsarnok felé eső falát burkolja. Az előadások közti szünetekben a nézők közelről vehetik szemügyre a részleteket, az előcsarnok üveghomlokzatán keresztül pedig a teljes kompozícióban gyönyörködhetnek. Mivel az előcsarnok több mint negyven méter hosszú, szélessége viszont ennél jóval kevesebb, az, aki az épületen belül tartózkodik, aligha tudja tekintetével átfogni a mozaikburkolat egészét. A mester éppen ezért a kompozíciót részekre, ún. „sávokra" tagolja, ezzel a megoldással éltek az órosz templomokat díszítő freskófestők. Kifejező és pontos, az oszlopok, vakablakok, színes üvegablakok elrendezését követő ritmussal különíti el a jeleneteket, a mű tehát szervesen illeszkedik az épület-belső térstuktúrájába.

A részek között látszólag laza a kapcsolat – néhányukat említve: a Parthenon, a nyeregyici Megváltó temploma, órosz díszítmény részlete, görög harcikocsi, jelenet egy Shakespeare-tragédiából, jelenet Puskin Borisz Godunovjából, színházi maszk, a Szamothrakéi Niké, népi felkelés, rózsát tartó japán lány, a milói Vénusz. Mivel azonban a részletek megfelelő ritmusban kerültek egymás mellé, a világ kultúrájának egységét sugallják, a szépség kritériumainak egységes voltát hirdetik, a nézőben gondolatokat, asszociációkat keltenek. Ebből a szempontból különösképp figyelmet érdemel a mozaik középső részének záróalakja, a milói Vénusz. Hozzá vezet fel a meredek, egy hirtelen fordulattal véget érő lépcsősor. Mintha a művész ezáltal is tudtunkra akarná adni, hogy milyen fáradságos és erőfeszítésre késztető úton lehet eljutni az igazi szépséghez és harmóniához. S azzal, hogy az alakot a részletekből álló történet végére helyezte, azt hangsúlyozza: minden emberi erőfeszítés célja voltaképpen eljutni ehhez a tökéletes – a szó legtágabb jelentésében, filozófiai és társadalmi értelemben egyaránt értelmezett – harmóniához (alighanem abban is ez a szándék fejeződik ki, hogy a Vénusz előtti sávban helyezte el a felkelés jelenetét, illetve a kovács alakját, a 20-as évek egyik népszerű forradalmi dalának szereplőjét, aki a boldogság kulcsát kovácsolja, a következő sávban pedig a néger lánnyal, a munkaruhába öltözött fehér férfival beszélgető japán lány figuráját).

A mozaikot finom és hatásos színössze-

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAPTÖ BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 81
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726
1969 JUL 19
HAJDU-BIHARI NAPLÓ
Debrecen

1021 Nagy Pál

Megnyílt a hajdúsági művésztelep

Hajdúböszörményben a legjelentősebb kulturális események közé tartozik a hajdúsági művésztelep évenkénti megrendezése. Az idén hatodik alkalommal gyűltek össze a képzőművészek a hajdúváros művésztelepén. Az ünnepélyes telepnyitásra július 16-án került sor a Rákóczi utcai általános iskolában. A megnyitón részt vett *Szombati András*, a Hajdúböszörményi Városi Tanács vb-elnöke. A művésztelepet *dr. Bencsik János*, a városi tanács művelődésügyi osztályának vezetője nyitotta meg, majd *Székelyhídi Ágoston*, a művésztelep vezetője ismertette azokat a célokat, amelyek meghatározzák a művésztelep munkáját.

A művésztelepre az idén 25 képzőművészt várnak az ország minden tájáról, s ez évben először hívtak meg külföldi vendégeket Romániából. *Nagy Pál* és *Ioan Pop* festőművészek Marosvásárhelyről érkeztek a hajdúsági művésztelepre.

A telepen az idén is gazdag kulturális programot bonyolítanak le, melyek közül *Sánta Ferenc* szerzői estjét és *Németh Lajos* művészettörténész előadását kell kiemelni. A művésztelep fenntartó szerve, a Hajdúböszörményi Városi Tanács V. B. arra törekedett, hogy a lehető legjobb feltételeket biztosítsa a művészeknek a zavartalan és elmélyült alkotómunkához. Augusztus 2-án zárókiállításon számolnak be a telep tagjai a végzett munkáról.

A telepnyitó ünnepségen *Pál Gyula* Nyíregyházán élő és *Nagy Pál* Marosvásárhelyről érkezett festőművészek mondtak köszönetet a fenntartó szervnek a telep működtetéséért és az alkotómunka feltételeinek biztosításáért.

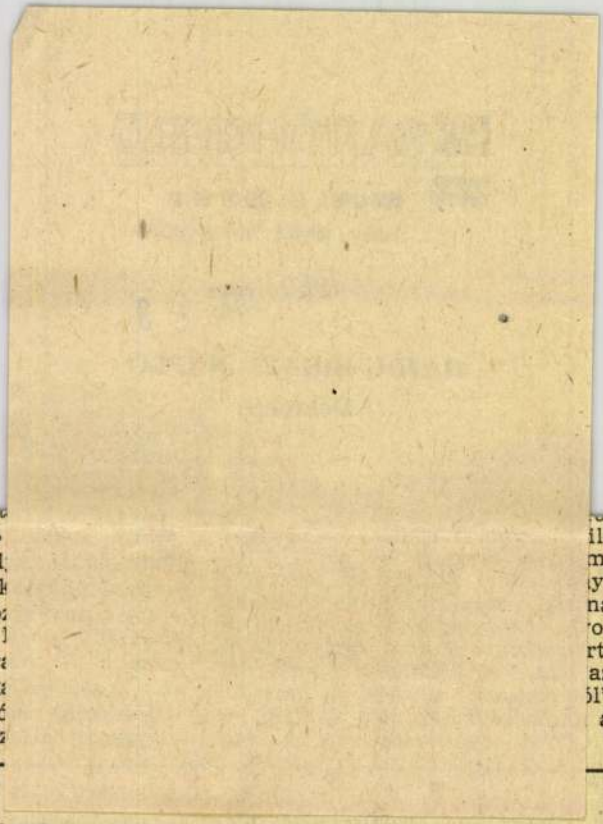

gát és a haladó
hogy biztosítsa tel
ról a szombaton
napos országos mo
telével is fejezze
a vietnami nép ir
retes, a genfi meg
írásának évforduló
Angliában országs

Repülőkatasztrófa Csehszlovákiában

A ČTK hírügynökség közölte, hogy július 16-án a csehszlovák néphadsereg GY MIG-típusú sugárhajtású repülőgépe lezuhant a Klement Gottwald nevét viselő vitkovecei kohászati kombinát 2-es számú műhelyének területére. A földhöz csapódáskor a gép felrobbant és darabjai a műhely falába és tartószerkezetébe vágódtak. A katasztrófa következtében egy munkásnő életét vesztette, két munkás súlyosan megsebesült. A pilóták időben katapultáltak és az üzem területén értek földet. (MTI)

Nagy Pál

„A ujjászülető" cukorgyár" Gr. Repr.

„Lapátoló" Gratika Repr.

„Szegecselők" –"– –"–

Korunk. Kolozsvár XXII. 1963. 8. 1049,
1023, 1134. old.

Nagy Pál

festő

„Békás" c. festménye tárlaton szerepelt.

Banner Zoltán: Flazánk tájai a festénetben
Korunk, Kolozsvár XX. 1961. 8-9. 1101.

Nagy ~~[illegible]~~ Pál
festő

M.D.K

A nuzrosvásárhelyi középiskola elvégrése
után, a kolozsvári főiskolára került.
Majd visszatért szülőfoldjere.

Haldovay Győző: Festőr a Szikel, földön
Kiviszel, 1969 aug. 21 lap

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy Pál

Romániában él

Kitüntetést kapott a Hajdúböszörményi Városi Tanácstól az alábbi tárlaton

N.N.: Bezárta kapuit a Hajdúsági Művésztelep

Hajdu Bihari Napló 1969 VIII. 5

Nagy Pál

„Zúzmara" Repr.

„Kovatavasz" Repr.

Korunk, Kolozsvár 1968. VII. 952-953.

Nagy Pál: Önarckép, 1978

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY
H-1052 Budapest, V. Vármegye utca 11. 1675 budapest Pf. 133 MNB 217-95089-5421

AZ ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Vármegye Galéria
(Vármegye utca 11.)

Szeretettel meghívja

Nagy Pál

EMLÉKKIÁLLÍTÁS

megnyitójára
1994. március 17-én 17 órakor

A kiállítást megnyítja
Markó Béla
költő

Közreműködik
Jancsó Adrien

„Minden magyar felelős
minden magyarért"
Szabó Dezső

5 ÉVES AZ

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

VÁRMEGYE GALÉRIA

H-1052 Budapest, V. Vármegye utca 11.
Telefon: 118-8148
1675 budapest Pf. 133
MNB 217-95089-5421

A kiállítás megtekinthető:
Március 17-től Május 2-ig

Nyitva:
kedd – szerda – csütörtök – péntek
10 – 18 óráig

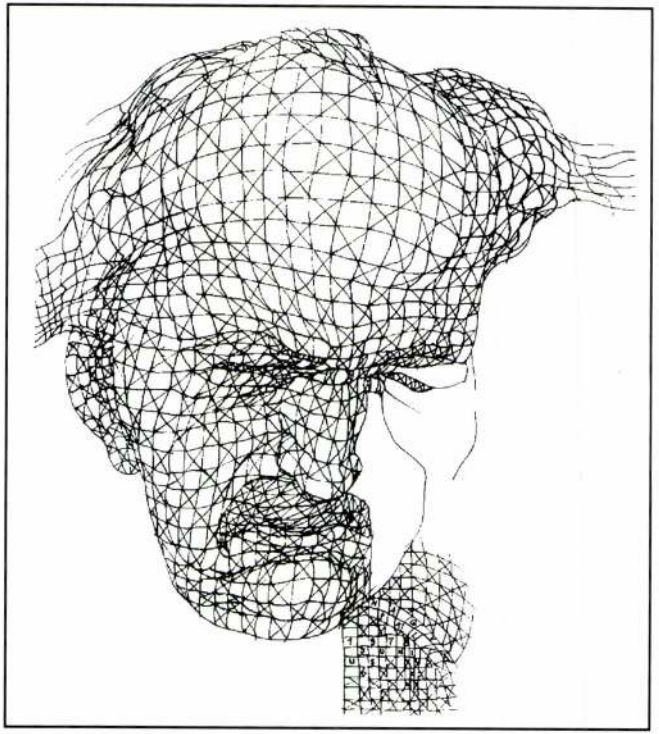

Nagy Pál

Nagy Pál: Önarckép, 1978

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY
H-1052 Budapest, V. Vármegye utca 11. 1675 budapest Pf. 133 MNB 217-95089-5421

AZ ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

Vármegye Galéria
(Vármegye utca 11.)

Szeretettel meghívja

Nagy Pál

EMLÉKKIÁLLÍTÁS

megnyitójára
1994. március 17-én 17 órakor

A kiállítást megnyítja
Markó Béla
költő

Közreműködik
Jancsó Adrien

„Minden magyar felelős
minden magyarért"
Szabó Dezső

5 ÉVES AZ

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

ERDÉLY MŰVÉSZETÉÉRT ALAPÍTVÁNY

VÁRMEGYE GALÉRIA

H-1052 Budapest, V. Vármegye utca 11.
Telefon: 118-8148
1675 budapest Pf. 133
MNB 217-95089-5421

A kiállítás megtekinthető:
Március 17-től Május 2-ig

Nyitva:
kedd – szerda – csütörtök – péntek
10 – 18 óráig

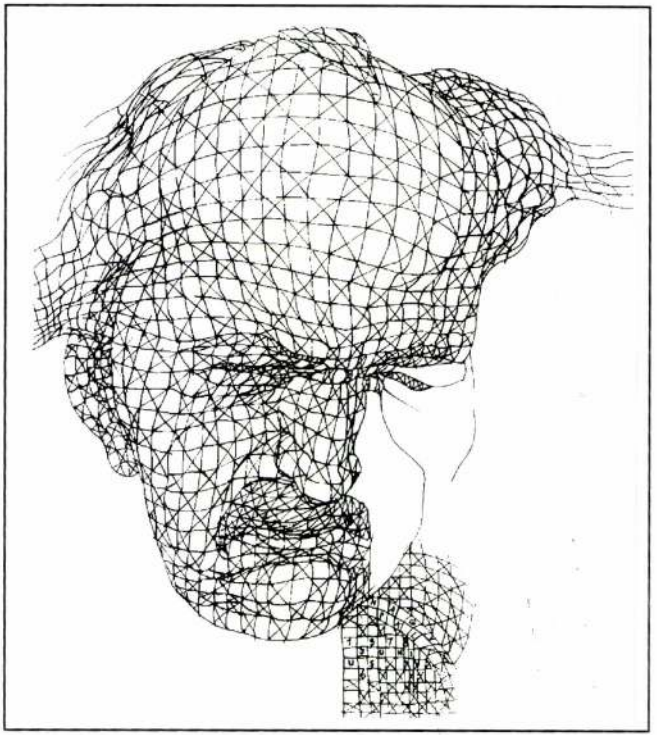

Nagy Pál

Nagy Pál festő

KÁRPÓTLÁS

Termőföld-árverési hirdetmények

A Tolna megyei Kárrendezési Hivatal **Udvari** községben, a **Petőfi Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Gyönk** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Udvari, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1994. május 6., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Udvari		034/10	14 ha 2651 nm	szántó, gyep	181,99	
		025/4	4154 nm	szántó	6,15	
		027	1594 nm	erdő	0,67	*
		059	15 ha 6575 nm	szántó	544,88	
		059	5 ha 3463 nm	gyep	42,70	
		0100	3 ha 5000 nm	szántó	74,33	
	Belterület	331	1 ha 0139 nm	szántó	21,19	

* Erdőre vonatkozó jogszabályok.

A Tolna megyei Kárrendezési Hivatal **Értény** községben, a **Koppány-menti Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Nagykónyi** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Értény, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1994. május 6., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Értény		064/6	4 ha 4282 nm	szántó	14,61	
		066/10	4757 nm	szántó	11,15	
		068/10	4 ha 0572 nm	szántó	138,23	
		090/10	7 ha 5816 nm	szántó, gyep	144,25	
		090/3	42 ha 2018 nm	szántó, gyep	841,02	
		092/3	13 ha 2499 nm	szántó, gyep	302,61	
		092/3	22 ha 3409 nm	szántó, gyep	591,20	
		0114/2	3 ha 1946 nm	szántó, gyep	81,37	

A Vas megyei Kárrendezési Hivatal **Csepreg** községben, a **Csepregi Állami Tangazdaság** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Csepreg, Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1994. május 6., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Bő		018	180 nm	szántó	0,34	
Bük		0157	1 ha 3553 nm	szántó	51,71	
		020	3 ha 4529 nm	szántó	130,77	
		022/2	8647 nm	szántó	30,42	
		024/1	1 ha 1778 nm	szántó	44,99	
Csepreg		0259/12	2885 nm	szántó	5,51	
		0259/4	1 ha 711 nm	szántó	20,46	
		0259/5	2654 nm	szántó	5,07	
		0259/7	3579 nm	szántó	6,84	
Iklanbereny		028/1	22 ha 1271 nm	szántó	747,79	
		032/12	2 ha 1778 nm	szántó	98,44	
		032/13	308 nm	szántó	1,39	
		034/19	1 ha 8012 nm	szántó	81,41	
		036/1	15 ha 3055 nm	szántó	723,91	
		038	19 ha 716 nm	szántó	799,04	
		047/2	33 ha 7652 nm	szántó	1302,31	
Pusztacsó		083	4742 nm	gyep	4,46	
Salköveskút		09/2	9 ha 2316 nm	szántó	243,87	
Tömörd		0111/9	3 ha 52 nm	gyep	18,93	
		050-ből	26 ha 2763 nm	gyümölcsös	1051,05	

A Veszprém megyei Kárrendezési Hivatal **Lókút** községben, a **Bakony Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Zirc** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Lókút, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1994. május 6., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Bakonybél		0149/3	5565 nm	szántó	5,23	
		0151/7	3440 nm	szántó	1,79	

A Veszprém megyei Kárrendezési Hivatal **Lókút** községben, a **Bakony Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Zirc** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Lókút, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1994. május 6., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Szentgál		0417/5	3237 nm	legelő	0,62	
		0417/7	2909 nm	legelő	0,55	
		0427/1A	3 ha 9902 nm	legelő	7,58	
		0427/1C	3 ha 6222 nm	szántó	56,51	
		0427/2	9585 nm	szántó	14,95	
		0427/3	9883 nm	szántó	15,42	

A Veszprém megyei Kárrendezési Hivatal **Lókút** községben, a **Bakony Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Zirc** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Lókút, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1994. május 6., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Eplény		01818	2586 nm	gyep	0,80	
		0195/118-119	5481 nm	szántó	5,16	
		0195/125	1685 nm	szántó	1,58	
		0195/83-111	1 ha 93 nm	szántó	9,46	
		0201/3	2069 nm	szántó	1,94	
		0201/38	1670 nm	szántó	1,57	
		1201/44	1357 nm	szántó	1,28	
		0201/5	2082 nm	szántó	1,96	
		0201/54	3795 nm	szántó	3,57	
		0206/1	2161 nm	szántó	2,13	
		0206/10	1317 nm	szántó	1,95	
		0206/11	1250 nm	szántó	1,18	
		0206/3	1110 nm	szántó	1,04	
		0206/4	1 ha 1158 nm	szántó	10,49	
		0206/5	6791 nm	szántó	6,38	
		0206/6	4381 nm	szántó	4,12	
		0206/7	2044 nm	szántó	1,92	
		0206/8	6229 nm	szántó	9,22	
		0206/9	2687 nm	szántó	3,98	
		0211/15	2204 nm	szántó	2,07	
		0211/16	1406 nm	szántó	1,32	
		0211/17	1516 nm	szántó	1,43	
		0211/24	1815 nm	szántó	1,71	
		0211/3	4516 nm	szántó	4,25	
		0211/4	1484 nm	szántó	1,39	
		0211/5	3250 nm	szántó	3,06	
		0211/6	1539 nm	szántó	1,45	

A Veszprém megyei Kárrendezési Hivatal **Lókút** községben, a **Bakony Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Zirc** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Lókút, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1994. május 6., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Pénzesgyőr		0101C	5219 nm	legelő	1,46	

3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Dudar		0139A	4117 nm	erdő	1,00	
		0139B	2 ha 7047 nm	szántó	57,00	

A Veszprém megyei Kárrendezési Hivatal **Borzavár** községben, a **Bakony Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Zirc** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Borzavár, Művelődési Ház
2. Az árverés ideje: 1994. május 6., 9 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Borzavár		0101B	12 ha 8027 nm	szántó	215,18	
		021B	4 ha 6907 nm	legelő	17,82	
		048/14	2357 nm	szántó	1,57	
		048/17	1877 nm	szántó	1,24	
		048/19	2691 nm	szántó	1,81	
		048/20	2827 nm	szántó	1,88	
		048/22	1749 nm	szántó	1,19	
		048/24	1912 nm	szántó	1,28	
		048/3	1432 nm	szántó	1,35	
		048/31	2919 nm	szántó	1,96	
		048/34	2571 nm	szántó	1,78	
		048/35	4762 nm	szántó	3,24	
		048/37	2018 nm	szántó	1,52	
		048/38	2441 nm	szántó	1,78	
		048/4	1634 nm	szántó	1,54	
		048/41	4134 nm	szántó	3,89	
		048/47	1911 nm	szántó	1,80	
		048/48	1212 nm	szántó	1,14	
		048/5	1520 nm	szántó	1,43	
		048/7	1774 nm	szántó	1,67	
		048/8	1768 nm	szántó	1,66	
		048/9	3771 nm	szántó	3,54	
		049	1 ha 5648 nm	szántó	14,71	
		050/6	1354 nm	legelő	0,19	
		052/1	1 ha 3056 nm	szántó	11,01	
		052/17	2023 nm	szántó	1,90	
		052/2	2466 nm	szántó	1,99	
		052/3	353 nm	szántó	0,33	
		052/8	2172 nm	szántó	1,85	
		067M	1 ha 6932 nm	gyep	38,24	
		082F	3559 nm	legelő	1,53	
		096	5373 nm	legelő	2,04	
		098D	2899 nm	legelő	1,10	
		099D	2010 nm	legelő	0,76	

A Zala megyei Kárrendezési Hivatal **Magyarszentmiklós** községben, az **Egyetértés Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Fűzvölgy** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Magyarszerdahely, Polgármesteri Hivatal
2. Az árverés ideje: 1994. május 6., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Magyarszent-miklós		022A	4 ha 5925 nm	rét	103,79	
		022C	6 ha 4195 nm	rét	126,76	
		024/3	6 ha 5634 nm	legelő	21,66	

A Zala megyei Kárrendezési Hivatal **Zalaszentmárton** községben, a **Zalavölgye-Pogányvár Mezőgazdasági Termelőszövetkezet, Zalaapáti** által kijelölt termőföldterületre az árverést kitűzi.

1. Az árverés helye: Zalaszentmárton, Kultúrház
2. Az árverés ideje: 1994. május 6., 10 óra
3. Az árverésre kerülő nagyüzemi tábla:

Település	Táblaszám	Hrsz.	Terület	Műv. ág	Ak-érték	Korl. int.
Zalaszent-		02C	1683 nm	gyümölcsös	5,71	

Nagy Pál-emlékkiállítás

Egy keserű kor művésze

Nagy Pál : Földindulás ***(részlet)***

...Már régen nem hiszek abban, amiben hinnem kellene ahhoz, hogy egy kiállítást valóban avatottan megnyithassak, a közszemlére bocsátott műveket értelmezzem, titkaikat feltárjam. Már régen nem hiszek ugyanis abban, hogy tényleg van helytől, időtől és alkotótól független szépség. Számomra a műnek nem fölösleges hordaléka az élet, ha már ismerjük azt, hanem kiegészítője, vagy még ennél is több: oka és célja egyszerre.

Jó lenne azt hinni, hogy itt egy természetes áradással szétterjedő, majd letisztuló, lecsendesedő életmű áll előttünk, és nem egy tragikus balesettel idejekorán lezárt pálya remekei. Jó lenne úgy gyönyörködni ennek az emlékkiállításnak az anyagában, hogy ne tudjam: egy keserű Marosvásárhely, egy keserű Erdély, egy egész keserű kor van mögöttük.

De nem lehet.

És valószínűleg nem illendő.

Hiszen a képek, a háttérben azzal az információval, persze, amit róluk tudni vélünk, mégiscsak itt vannak előttünk, mégiscsak beszélhetnek önmagukért.

Nekünk viszont beszélnünk kell az emberről is, emlékeznünk kell rá! Emlékeznünk kell a háború utáni festőgeneráció egyik legtehetségesebb és legtudatosabb képviselőjére, aki nemcsak művelte, hanem tanította is a művészetet. Igazi mester volt, akit tanítványok vettek körül. Sugárzása volt neki is, akárcsak munkáinak.

Művészembernél egyáltalán nem követelmény ez. Egyáltalán nem kritériuma a festői tehetségnek a közösségi kisugárzás, a közösségszervező és közösségfenntartó erő. De *Nagy Pál* munkásságának olyan többlete volt ez, amiről akkor sem feledkezhetünk meg, amikor már tizenöt esztendeje, hogy nem halljuk szavát.

Erdélyben, de nemcsak ott, hanem tulajdonképpen az egész magyar kultúrában, a művész sorsa sokszor fonódott össze a tanítómesterével. Lehet ezt kárhoztatni, lehet töprengeni rajta, hogy ez a kényszerű kötelesség kit, hogyan hátráltatott vagy lendített előre, van erre is, arra is példa, magam is dilemmának látom ezt a mi kultúránkban, de Nagy Pál műveit szemlélve egyvalamihez nem fér kétség: ritka ajándék, hogy átélője és ugyanakkor szüntelenül értelmezője és átértelmezője is volt a saját és a mások művészetének.

Kérem, legyenek egy rövid ideig velem együtt mélyen korszerűtlenek, és tekintsék e képek szerves részének a most kapkodva felidézett életet is!

Utána pedig vonatkoztassanak el mindentől, figyeljék csak az itt kiállított művek modernségét, a belőlük sugárzó kísérletező kedvet, és rá fognak jönni, hogy Erdély nem csupán a valóban erős érzelmi kötések, a valóban elpusztíthatatlan hagyomány földje, hanem a megújulásé is, amiről sokszor megfeledkeznek azok, akik hozzánk közelítenek.

Nagy Pál élete és műve példa erre is: a változni tudásra, a kísérletező kedvre, az új iránti érzékenységre úgy, hogy közben megmarad bennünk, körülöttünk a folytonosság.

Ez az ő igazi üzenete.

Markó Béla

(Részlet az emlékkiállítás megnyitóján elhangzott beszédből. Az Erdély Művészetéért Alapítvány által rendezett tárlat május 20-áig látogatható a Vármegye Galériában.)

Lengyel–magyar menyegző

Wyspianski-bemutató a Nemzetiben

Ha nekünk vannak múltak rejtjeleit hordozó, s jövőt faggató nemzeti drámáink – a lengyeleké *Wyspianski* Menyegzője. Ideje volt hát magyar színpadon is megszólaltatni. Ki más lehetne erre alkalmasabb, mint *Andrzej Wajda*, aki filmváltozatával már a hetvenes években meghódította a világot, s aki a színház zárt térségében is mindegyre visszatér hozzá. Salzburg után, a Nemzeti meghívására Budapesten vállalta a századfordulós darab színrevitelét. Igaz – közös megegyezés szerint –, a próbák végső két hetét leszámítva, közeli munkatársa, *Janusz Kica* dolgozott a színészekkel, aki salzburgi koprodukciójukban is közreműködött.

Wajda – ha emlékezetem nem csal – nemigen tér el filmjének montázstechnikájától; a lüktető lakodalmas tánc, mintegy vezérmotívumként, mindegyre bekígyózik a mozaikszerűen „montírozott", röpke, párbeszédes jelenetek közé, elmetszi a különös zsánerképek sorát, és együvé láncolja a látszólag önmagukban álló, hol fanyar, hol emelkedett elmélkedéseket. Kell is „lazítani" a költői-bölcseleti gondolatsorok véget nem érő láncolatán, hogy a lengyel történeti allúziók sokaságát elérthesse a magyar néző. No meg lakodalmas atmoszférát is kell a rendezőnek teremtenie a lírai meditációkkal terhelt szöveg ellenében (vagy épp annak szellemében).

Krystyna Zachwatowicz lenyűgöző (valószínűleg enyhén stilizált) népviseletjelmezeiben villódznak a tűzpiros, fehér, fekete, zöld színek: pompás kontrasztjai a sötétszürke-fekete homályba vesző, deszkapadlós, üres parasztszoba komor tónusának. A dércnyomásairól, jelenbe szakadó kétségeiről, a nemzettudat mibenlétéről, a közös tudattalanból föltörő, mintegy lelkiismeretfurdalást diktáló népi mítoszok hőseiről, akiket a drámaköltő különös kontrasztként állít szembe az eltunyult, ám frázisaiban elevennek ható nemzeti érzés korabeli képviselőivel. Wyspianski leszámol a hamis illúziókkal; szelíd iróniával kezeli a falusi „televénybe" visszaplántálódni törekvő, kiábrándult éremtő haláltánc a maga bénult kísértetiességével.

A Menyegző, mint említettük, amúgy is szétszabdalt jelenetek fűzére, az atmoszférateremtéshez nem elegendő a látványelemek gondos megkomponálása: a színészi jelenlétnek – szövegen túl is – föl kellene töltenie a szerző megálmodta mítoszokat, ám ez a szereplők szemmel látható tisztes igyekezete ellenére sem következik be. A színészek nemigen lépnek túl önnön határaitelmiség mesterkélt lelkesedését, ami a fiatal krakkói költő, s egy szépséges parasztlány lakodalmán nyilatkozik meg – amúgy borgőzös ködfelhőbe burkolózva. Még csípősebben élcelődik a nyers, népi erejét fitogtató, kifulkon, rutinfeladatokban koptatott konvencióikon, s ha igen, az ábrázolat kissé „lilára" sikeredik, hamis hangnemben szólal meg. Az íróilag elnagyolt szerepkontúrokat kevesen töltik föl élettel.

Végh Péter és Csomor Csilla Wyspianski Menyegzőjében

FOTÓ: KÖRMENDI IVÁN

NAGY Pál

KÖNYV

MAGYAR ÍRÓK LENGYELORSZÁGBAN

A magyar irodalom lengyelországi népszerűsítéséről és fogadtatásáról 1988–89-es tapasztalataim alapján – a vészjósló előjelek ellenére – elmondható, hogy kedvező volt. Ami a klasszikusokat illeti, a regényeiről régóta ismert Móricz Zsigmondnak két kötetben csaknem negyven elbeszélése jelent meg Krakkóban Elzbieta Cygielska szerencsés válogatásában, Czine Mihály utószavával; az elsősorban ugyancsak regényíróként elkönyvelt Kosztolányi Dezsőnek is novelláskötete látott napvilágot *Nászéjszaka* címen, szintén Krakkóban; az első lengyel Krúdy-kötetbe pedig, amelyet a varsói Almapress adott ki, jórészt olyan Szindbád-történetek kerültek, amelyek Huszárik Zoltán itt is vetített filmjének alapjául szolgáltak. Az ügyesen válogató és fordító Aleksander Nawrocki – méltatói szerint – megtalálta a „krúdys" nyelv lengyel megfelelőit.

A kortárs írók közül alighanem Szabó Magda a legnépszerűbb magyar író. A rangos varsói PIW kiadó jóvoltából a *Régimódi történet* másodszorra is nagy példányszámban látott napvilágot, egy kedvelt sorozat darabjaként, s folytatásokban a rádió is sugározta. A lefordított könyvek számát tekintve Szabó Magda után mindjárt Jókai Anna következik (aki a közelmúltban végre átvehette a szükségállapot előtt neki odaítélt lengyel irodalmi díjat). Ötödik lengyelországi kötete a *Jákob lajtorjája*, amelyet a *Régimódi történet*hez hasonlóan Krystyna Pisarska ültetett át. Ő válogatta és fordította Galgóczi Erzsébet *Bizonyíték nincs* című elbeszéléskötetét is, amelyet a krakkói irodalmi kiadó jelentetett meg. Krakkói könyv a *Bohémek és pillangók* is, Bókay János Puccini-életregényének második kiadása. Az említett időszakban megjelent még Gáll István *A ménesgazda* című regénye (a fülszöveg ezúttal is utal a lengyeleknél is ismert filmváltozatra), Holdosi József *Kányák*ja, amely a magyarországi cigányság életéből meríti témáját, Halász Zoltán *Budavári farsang* című történelmi regénye. (Ez utóbbi egyébként a varsói Czytelnik gondozásában, bestsellerhez illő példányszámban.)

Holdosit is, Halászt is ugyanaz az Alicja Mazurkiewicz fordította, akinek tolmácsolásában Nagy Katalin ifjúsági regénye, a *Rendhagyó emlékkönyv* is megjelent. S ha már az ifjúsági irodalomról szólunk, külön említést érdemel *A Pál utcai fiúk* félszázezer példányos új kiadása, amelyet – mintegy húsz németből fordított korábbi publikáció után – Tadeusz Olszanski most az eredetiből ültetett át lengyelre. (Egyébként a rádió is sugárzott egy kevésbé ismert Molnár-művet, *Az eküvőt*.) A fiatal korosztályhoz szól Nemere István sci-fije is, *A Neutron akció*, amelyet a varsói KAW jelentetett meg. Ez a kiadó három alkalommal is piacra dobta Cs. Horváth Tibor és rajzoló társai képregényeit, összesen csaknem háromnegyed millió példányban. A közkedvelt ifjúsági szerzők műveiből készült sorozat egyik darabjához Rejtő Jenő adta az „alapanyagot".

Néhány adat még az irodalmi sajtóból. Gárdonyi Géza három novelláját a katolikus Pax Szövetség napilapja közölte. A *Literatura* folyóirat bő tucatnyi Pilinszky-versnek adott helyet, és az egyik legrangosabb irodalmi folyóirat, a wroclawi *Odra* is ízelítőt kínált a magyar költő munkásságából. Csoóri Sándor írásai iránt is egyre nő az érdeklődés. A *Literatura na Swiecie* (a lengyel Nagyvilág) verset közölt tőle, az *Odra*, a varsói katolikus *Wiez* és a lublini *Akcent* egy-egy esszét. Az *Akcent* magyar összeállításában Nagy László verse, Szervátiusz Tibor méltatása mellett külön figyelmet érdemel a lengyel műfordításaiért nemrég kitüntetett Kovács István költészetének bővebb bemutatása, amit szerencsésen kiegészít a jeles lengyel költő, Bohdan Zadura vele folytatott beszélgetése. Spiró György *Az Ikszek*jéből a varsói *Kultura* közölt részleteket, a *Literatura na Swiecie* egy novellát, a *Przeglad Tygodniowy* egy interjút az íróval. A *Literatura na Swiecie* év végi száma pedig Csordás Gábort mutatta be mint költőt, műfordítót és a lengyel irodalmat népszerűsítő esszéistát. A már említett *Wiez* Csoóri mellett Cs. Szabó László és Fejtő Ferenc esszéit, Nagy Gáspár verseit közölte, s itt olvasható Wiktor Woroszylskinek magyarul csak szamizdatban hozzáférhető irodalmi naplója az 56-os magyar forradalomról, valamint ennek későbbi folytatásai. A varsói *Poezja* Fodor András és Veress Miklós verseit közölte.

Végül néhány név, akik íróként, illetve interjúalanyként 1988–89-ben az irodalmi lapokban szerepeltek: Barth István, Bertók László, Papp Árpád, Téglásy Imre, illetve Kukorelly Endre, Pályi András, valamint Cseres Tibor és Osztojkán Béla. Ez utóbbi két szerzőnek egyébként már lefordították egy-egy könyvét, a *Parázna szobrok*at és a *Nincs itthon az Istent*, ám a kiadó anyagi okokból egyelőre visszalépett szándékától. S igaz ugyan, hogy megjelentek olyan munkák, mint Kis János könyve az 1956–57-es magyarországi restaurációról egy félhivatalos kiadónál (Rafal Wisniewski fordításában) vagy II. Rákóczi Ferenc emlékiratai (a varsói PIW gondozásában, igen szép kiállításban), de ezek, bármennyire is hézagpótló kiadványok, nem kárpótolnak a szépírói művek fiókban maradásáért.

D. MOLNÁR ISTVÁN

SZÍNHÁZ — Vígszínház

RENAISSANCE THEATRE COMPANY

A Renaissance Theatre Companyt 1987-ben alapította két ifjú angol színész, Kenneth Branagh és David Parfitt, akik korábban a kísérletező, az új drámaírásnak elkötelezett londoni fringe-színházban sajátították el a mesterség fortélyait.

Az elmúlt évadban három Shakespeare-bemutatójuk volt: a *Sok hűhó semmiért* című produkciójukat rendezőként Judy Dench, a Royal Shakespeare Company, majd az Angol Nemzeti Színház jeles színésznője, az *Ahogy tetsziket* Geraldine McEwan színésznő jegyezte. A helsingöri várban bemutatott, majd Londonban hónapokig játszott *Hamlet* az ugyancsak élvonalbeli színész, Derek Jacobi rendezése.

A társulat, amely 1988-ban szakmailag igényes előadásaiért a londoni kritikusok különdíját nyerte el, most bemutatkozik Budapesten is. A *Lear királyt* 11-én este és 12-én délután, a *Szentivánéji álom* előadását 10-én este, 11-én délután és 12-én este játsszák a Vígszínházban.

ZENE — Zeneakadémia

FIATAL ZONGORAMŰVÉSZEK

Manapság nehéz elkezdeni a művészpályát, még akkor is, ha valaki igazi tehetség birtokában indul neki. Egyre inkább polarizálódó hangversenyéletünkben az utóbbi években olyan irányba tolódtak a hangsúlyok, hogy a még „ismeretleneknek" egyre kevesebb benne az esélyük. Az újdonságok iránt fogékony, tájékozott, illetve a nagyobb hallgatói felkészültséget is igénylő műfajok iránt is érdeklődő humán értelmiség úgy tűnik, egyre inkább elmarad a mindennapi hangversenyéletből. Az okok ismertek: részben az elszegényedés, részben a politikai változásokkal járó információ- és eseményáradat áll e jelenség mögött. Aki még koncertjáró, az kénytelen szelektálni, s aki választ, az a látványosabb műsorokat, a zenekari és oratórikus hangversenyeket részesíti előnyben. Ha mégis elmegy egy-egy zongora- vagy kamaraestre, nem kockáztat, s elsősorban a hazai és külföldi világnagyságok hangversenyeit látogatja. A kortárs-, a kamara- és a szólóhangversenyek iránt érezhetően megcsappant az érdeklődés, de ugyanez figyelhető meg a pályakezdő művészek fellépéseit hallgatva is. A fiatal zongoristák, kamaramuzsikusok számára természetesen ott a másik bemutatkozási lehetőség is, a verseny. Sokan élnek is vele, napjainkban azonban már egy-egy versenygyőzelem hatása (bizonyítva e versenyek eredendően antihumánus jellegét, s igazi értékfelismerésre ritkán alkalmas működését) csak időleges, s önmagában nem sokat ér. A gazdasági nehézségekkel küszködő hangversenyrendező intézmények hosszú évek óta nem tudják e folyamatokat megfordítani, s néha már az is nagy szó, ha enyhíteni tudják az ebből adódó feszültségeket. Az Országos Filharmónia (immár sokadjára) idén tavasszal is tett egy ilyen kísérletet, s hat fiatal zongorista számára teremtett bemutatkozási lehetőséget: április 29-én Csoba Tünde, május 5-én Simon Béla zongoraestjét hallhattuk, május 15-én Várjon Dénes, 21-én Krausz Adrienne, 28-án Kollár Zsuzsanna és Láng Gabriella lép fel a Zeneakadémia Kistermében. Négyen közülük a szó igazi értelmében pályakezdők; Csoba Tünde, Simon Béla, Várjon Dénes és Krausz Adrienne – bár eredményes versenyszereplések, intézeti hangversenyek s esetenkénti koncertközreműködések kapcsán már nem ismeretlen a nevük – a Zeneakadémia diploma előtt álló művészképzős növendékei. A négykezes és kétzongorás műsorral fellépő Kollár Zsuzsa és Láng Gabriella már hosszabb, bár inkább külföldi sikereket felmutató pályát mondhat magáénak. Valamennyiük műsorán a zongorairodalom klasszikus darabjai, az „alaprepertoár" (Bach, Mozart, Beethoven, Schumann, Schubert, Chopin, Liszt, Brams, Ravel, Debussy és Rachmaninov) művei szerepelnek.

A hetvenes évek eleje óta több, azóta nemzetközi hírnevet szerzett zongoraművész adta első hangversenyét a Filharmónia „bemutatkozó" kistermi bérleteiben. Valószínűleg érdemes most is optimistának lenni, és figyelemmel kísérni a hat fiatal indulását; lehet hogy többen is lesznek közülük, akiket gyakran hallhatunk még a későbbiekben.

–Sz–

MAGYAR NAPLÓ

A Magyar Írószövetség irodalmi hetilapja. **Főszerkesztő:** Reményi József Tamás. **Helyettes:** Kis Pintér Imre. **A szerkesztőség tagjai:** Csiki László, Fodor Katalin, Gróh Gáspár, Kukorelly Endre, Marosi Gyöngyi, Mátyás Győző, Molnár Gusztáv, Pályi András, Sárdi Anikó, Tripolszky Dóra. **Külső munkatársak:** Balassa Péter, Bálint B. András, Bojtár B. Endre, Erdődy Gábor, Lengyel László, Németi Rudolf, Szörényi László, Zsámboki Mária. **Alapító tervező:** Lajta Gábor. **A szerkesztőség címe:** Bp., Bajza u. 18. 1062. **Postacím:** 1426 Budapest, Pf. 108. **Telefon:** 142-1168, 142-1520. **Fogadóóra:** kedden 14–16 óráig. Kiadja a Pallas Lap- és Könyvkiadó Vállalat, Budapest, Lenin krt. 9–11. 1073. **Felelős kiadó:** Németh Jenő vezérigazgató. **Szedés:** 90–19, Omigraf Kft., Budapest. **Felelős vezető:** Rusznák János ügyvezető igazgató. **Grafikai előkészítés:** Intergraf GM. **Nyomtatás:** Apollo Kft. Budapest XVI., Zsemlékes út 25. **Felelős vezető:** Hupján József. Kéziratokat, egyéb anyagokat nem őrzünk meg és nem küldünk vissza. Terjeszti a Magyar Posta. **Előfizethető** bármely hírlapkézbesítő postahivatalnál, a Posta hírlapüzleteiben és a Hírlapelőfizetési és Lapellátási Irodánál (HELIR) Budapest XIII., Lehel u. 10/A. 1900. Telefon: 112-8860, közvetlenül vagy postautalványon, valamint átutalással a HELIR Postabank Rt. 219–98636; 021–02799 pénzforgalmi jelzőszámra. **Előfizetési díj:** éves: 960,– Ft, féléves: 480,– Ft. 1 példány ára: 18,50 Ft. HU ISSN: 0865–2910. Külföldön terjeszti a Kultúra Külkereskedelmi Vállalat (Bp., Fő u. 30–32. 1011).

KIÁLLÍTÁS

NAGY PÁL REDIVIVUS

Az 1979-ben, ötvenéves korában elhunyt marosvásárhelyi festő, Nagy Pál néhány olajfestményének s a Rauschenberg iránti vonzalma jegyében fogant *El nem küldött levelek*-sorozat 12 lapjának a bemutatása a Kós Károly Céh székházában csupán „előtárlatként", kései (ám az első magyarországi) főhajtásként fogható fel e sajátosan erdélyi képíró-művészetíró és művésznevelő személyiség és életmű előtt.

Nagy Pál századunk második felének legjelentősebb szellemi gerjesztői közé tartozik, amilyen például a két világháború közötti korszakban Szolnay Sándor volt; pályájuk nemcsak alkotó, programadó-művészetszervező- és nevelő hivatás vállalása révén rokon, hanem abban is, ahogy Anteuszként feszültek Európa és a helyi hagyományok elkötelezettségei között, vagy ahogy meg tudták választani a megfelelő pillanatot, eszközöket és társakat az erdélyi művészeti élet modernizálásához.

Az alapítók – Kós Károly, Szolnay Sándor és a valamivel fiatalabb Nagy Imre, Szervátiusz Jenő, Gy. Szabó Béla, Bordi András és a többiek – a Trianon után kizárólag önerőből újjászerveződő művészi lét és valóság keretei és forrásai tárták fel önmaguk és a következő nemzedékek számára.

1944 után az erdélyi művelődés szerkezetében azonban a képzőművészetnek lényegesen összetettebb funkciót kellett teljesítenie; s noha Kolozsvár – már pusztán művészeti főiskolája s az itt élő „klasszikusok" művészi súlya révén – megőrzi központ-szerepét, a szemléleti megújulás műhelye Marosvásárhelyre helyeződik át, s a „marosvásárhelyi telep" (hogy csak néhány nevet emeljünk ki az ötvenes évek végén, hatvanas évek elején 25–35 éves honfoglalók táborából: Balázs Imre, Péterffy László, Ambrus Imre, Albert László, Haller József, Porzsolt Borbála, Török Pál, Hunyadi László stb.) megkísérli (természetesen az erdélyi jelleg fenntartásával, sőt elmélyítésével) a közvetlen visszakapcsolást a jelenkori európai művészeti mozgásokhoz.

E műhely és folyamat élén Nagy Pál vívja a legkonokabb küzdelmet önmaga művészi megvalósításáért. Minden hivatástudat – gyötrelmes; Nagy Pál egyszerre három munkaterületen próbálja oldani probléma-érzékeléseit: a művésznevelésben (a híres marosvásárhelyi művészeti szakközépiskola pedagógus-vezéregyéniségeként), az elméleti-művészetírói tisztázás eszközeivel (kisebb írásai mellett mindenekelőtt a halála évében, 1979-ben megjelent *Barangolás a képzőművészetben* című esszékötetében) s persze mindenekelőtt az alkotásban, képeiben, amelyekkel minden őszi vagy téli tárlaton feltűnést, vitát kavart, megrendülést keltett. Nem csupán festői türelmetlenségtől hajtva, hanem a persziflázs és az irónia meg önirónia kegyes vagy kegyetlen szellemességével, sokszor egyetlen képen egyszerre több évtized művészeti eredményeit összegezte. A megismerés csillapíthatatlan szomjúságával, a mind tökéletlenebb társadalmi-szellemi létkörülmények között a tökély ostromához kínált példát nagyvonalú kompozícióinak a hátborzongató részletszépségeivel.

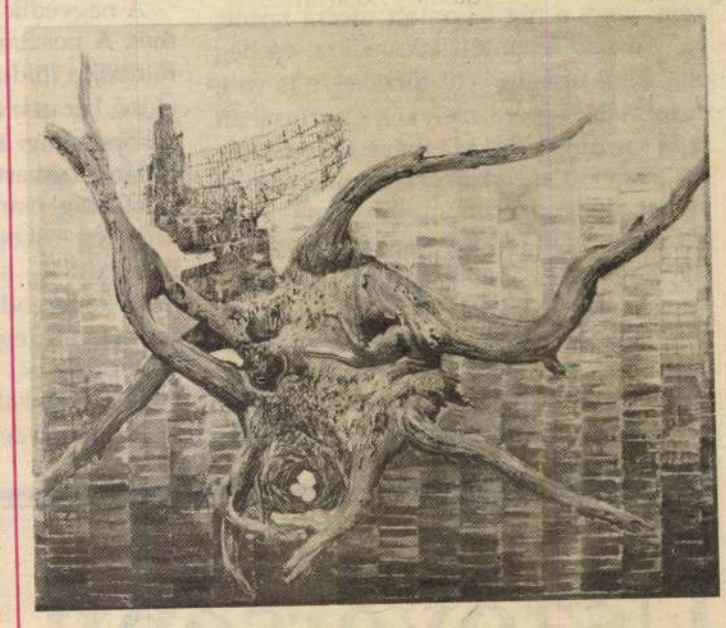

Nagy Pál: Üzenet II. 1973.

Nagy Pál az 1956-ból kimaradt Erdély „ötvenhatos" művésze volt, az elkeseredett felelősségtudat víziójának keletibb Kondor Bélája, aki a *Tűzmadár*, az *Aszály*, az *Üzenet*ek, a *Vakablak*, az árvízi *Valamit visz a víz*, a *Földrengés és a csodálatos fehér képek* (*Zúzmara*, *Zápor*, *Zúzmarás önarckép*, stb.) izzásában és szikrázásában önmagát, nyugalmát és életerejét dobta oda, áldozta föl a közösségre zúduló pusztító elemek láng- és vízhullámaiban.

Egy remélhetőleg nem túl távoli, átfogó Nagy Pál-emlékkiállításon ezekkel a főművekkel kellene majd az egyetemes magyar művészeti köztudatban méltó helyet biztosítanunk a modern művészet eleddig s ideát szinte ismeretlen úttörőjének.

BANNER ZOLTÁN

Csakazértis

VERESS MIKLÓS

Három teljes napig ismét hittem az emberségben, amely lehetne az emberiségnek sajátja is. Azt hittem akkor, álmodom, hogy megláthattam Füst Milán ismét fölállított mellszobrát a Városligetben, a régi posztamensen, de már – újra – csonkítatlanul, besározatlanul az arcot. A tavaszi estéből világított váratlanul rám, mintha újjáfaragták volna. Ugyanolyan gőgös volt, zsenialitásának tudatában, mint amikor még a koporsót mintázó aljzaton nyugodott. Akkor valamit írtam a vandalizmusról, meg arról, hogy a hirtelenjében föltámadt szobordöntögetések áldozata, talán tévedésből. Be kell vallanom, meghatódtam, bár szeme így is három lépésre mérte ki távolságomat, ami illendő. S eszembe jutott egy másik szobor sorsa is, Juhász Gyuláé, aki évtizedeken át háttal állt szeretett szőke folyójának, a park felé fordíttatván, mert hiábavaló volt a muzeológusok és irodalomtörténészek harca az akkori Szegeden. A játszótérre nézett, ahonnét telente tréfás gyerekek hógolyózták meg, jobb célpontot nem találván. Bántott engem is mindez, hiszen: vagy a rég lebontott utcára nézne, vagy a régi lebontott kocsmákra, esetleg oda, ahol újságíróként törzshelye is volt, de legalább Tápéra, melynek Krisztusában saját sorsát is látta! Ma már hazugnak tűnik a szonett, melyben ezt írtam: „Háttal a víznek, nyugodt bronzmagányban" – mert évtizedek múltán mégiscsak megfordították, hogy moccanatlan szeme láthassa a túlparti ártéri fűzfákat.

Így álltam meg, az írott szó erejében hívő emberként, Füst Milánnal szemben az áprilisi estén, meg még három napig, amíg hihettem az emberségben. Magamat gyalázva, hogy – íme, csak véletlen volt, amikor ledöntötték a vandálok, esetleg mámoros ifjak voltak, s már-már nekik bocsátottam meg, nem magamnak, hogy történt, ami történt. Szégyenkezve gondoltam vissza, miként másztuk meg ballagás után, éjszaka Leót, az első világháborús hős oroszlánt Kaposváron, a színház előtt, persze, kötelezően. Nem dőlt le, elviselte, hogy sörényébe kapaszkodunk, s magában mordult csak föl, amikor másnap az ügyeletes néplapi erkölcscsősz éretlen éretteket emlegetett személyünkben. Tévedés vagy fiatalkori balgaság – dohogtam magamban –, amihez már túl öreg vagyok így! Egyszóval, nehezteltem arra, aki a tett mögött folyton-folyvást szándékot keres.

A negyedik napon döbbentem meg ismét. A posztamenset ismét kiforgatták a földből, a földre tették, de merőlegesen az előző, bár már elmosódott nyomvonalra, s a koporsónyi kőre újra ráhelyezték Füst Milán lecsavart mellszobrát. Ez a mértani pontosság már megrontotta tavaszomat. Előzőleg – ahogy az Ajtósi Dürer sor felől közeledtem – a Petőfi Csarnok felé mutatott a kőgerenda, most a Közlekedési Múzeum felé az egyik fele, a másik meg a Királydombnak. Előzőleg az egyik úttal, most a másikkal párhuzamosan, úgy, hogy az előző helyzet és a mostani keresztezze egymást. Mintha áthelyezett pólusok állítanának át valami iránytűt. Mintha egy szarkofágot nem ellopnának, csak elforgatnának, tudatosan, jelezvén, akik ezt teszik, akarattal bírják. No, meg erővel is. Már-már nem merem leírni, mi történhet még olyan sötétben, ahol a szerelmespárokra csak a tompított fényű lámpák vigyáznak, ha ők nem magukra.

Nincs tehát csoda. Hittem, hihettem három teljes napon át, hogy annak a népnek a fiai, amely siratja a mások vandalizmusa által lerontott, mert határon túli és nem védhető emlékműveit, emelkedett annyit a kultúrában, hogy önbecsülését ne csak mások lebecsülésében lássa! Mert nékem már bizonygathat bárki akármit: a megtervezett tett nem lehet véletlenszerű vagy annak betudható, hogy ital és drog adja az erőt. Hogy mindez csak amolyan virtus, a csakazértis, ha mingyárazingemértis, mert akik akarnak, kurjongatnak. S félek, hogy hiába kopogtatna be tudatuk ablakán valaki, hogy: „Isten áldja meg kendteket...!" Igen, valahogyan így: „Szegény édesanyánk – beteg!" Attól tartok, hogy ha most talán József Attila szólna e mértani pontossággal működő erőslegényekhez, hogy „Valami nagy-nagy tüzet kéne rakni" – akkor nem az volna első gondolatuk, „hogy melegednének az emberek„. Mit tudom én, talán éppen olyan rosszul taníttattunk ki e világtól, mint amire most ki akarnánk tanítani az egész világot: Ezt tették vélünk, ezt tesszük mi!

Az ötödik napon már elegem volt az újságokból, nyilatkozatokból. Hazugságokat néztem a tévében, kalandfilmeket. Indiánregényekből pedig már tudhatnám, hogy akkoriban is – az író szerint – az volt a gonosz törzs, amelyik éppen azon az oldalon skalpolt, ahol a másfajta vonzódású szerző védettjeit tudta. És fordítva. Pedig tudhatnánk, hogy először a békés és béketűrő indiánok halnak ki a harcvonalban, csak kissé később irtják ki a többieket. A jószívű gengszter nem megy nyugdíjba, ahogy az igazságos seriff sem, de valakikkel aztán megtörténik ugyanez. Valamit azonban jó és gonosz egyaránt tisztel: a halottakat. Ez azonban csak a színes film, a könnyzacskó-szorítgató, aztán szárítgató mese.

Más a hatodik nap. Mert a hatodik nap a fáradtságé. Nyugalom és béke és alvás. Még a totemoszlopok is elhevernek. Isten megálmodja az embert magának, és az ember magának isteneit. Szerencsések az újszülöttek, akiket ilyenkor vajúdnak ki magukból az anyák. Nem tudhatnak arról, hogy mi volt az előző héten, azon az öt napon, amikor bele voltak zárva egy másik világba, mely anyányi része csupán a mindenségnek, nem is értik meg később azokat, akik hamarább születtek: fehérnek, sárgának, feketének.

Aztán eljött a hetedik nap. Olyan lehetne, mint a többi. Mégis más, mégis ugyanaz. Aki tud, imádkozik. Belülről. Kívül-távol a galaxisok. Üstökösök lobognak, mint háborús zászlók. Valaki fölkel, szétnyitja a virradat sátras lebernyegeit. Kidörgöli szeméből az álmot, és néz, csak néz. Lát. Skalpok lengenek a szélben.

Úszóverseny, bokányi vízben

SZÁSZI JÓZSEF

Tudja, mi a legnagyobb bajuk magukuknak, magyaroknak? – fordult hozzám a minap a fjordok országának diplomatája. – *Az, hogy nem beszélnek angolul.*

Csakugyan irigylésre méltó az a tökéletes kétnyelvűség, amelyet Skandináviában tapasztalhatunk, és amellyel ezek az országok kitörtek a kisnyelvi lét kulturális kalodájából. De csupán ennyi lenne a titka a gyors és irigyelt társadalmi-gazdasági felemelkedésnek, amely a jóléti állam és a kiegyensúlyozott politikai demokrácia tankönyvi eseteivé tette ezeket az országokat? Valamikor az özönvíz előtt, alig több mint hét évtizede vetette papírra *Knut Hamsun* a *Csavargók*ban a Floridáról és Kanadáról álmodozó norvég parasztok verdiktjét: *azok érzik csak jól magukat idehaza, akik nem láttak soha mást.*

Ennyire egyszerű a megoldás? Tanuljunk meg elfogadhatóan angolul, és akkor nem kínoz többé bennünket 50 dolláros turistanyomorúságunk tudata, sem évtizedekre elzálogosított jövőnk: húszmilliárd dollárt meghaladó külső adósságunk? Nem irritál a mások *Mercije*, miközben *Dáciánkon* sokasodnak a „pirosló hullafoltok", s reményünk sincs minőségi cserére? Nem lesz egy életen át elérhetetlen státusszimbólumunk a *telefon*, miközben „odaát" csak annyit kérdez a potenciális előfizetőtől a telefontársaság, hogy hány készülékre van szüksége – és *milyen színűekre?*

Hát persze, tanuljunk nyelveket, lehetőleg angolul. Manapság, amikor a világon az üzleti-szakmai levelezés háromnegyede ezen a nyelven folyik, az elektronikus információ terén pedig még nagyobb az angol túlsúlya, az angol nyelvvizsga gyakran becsesebb az értékpapírnál. Sajátítsuk el a nyelvet, minél tökéletesebben, lehetőleg a helyszínen. De mit érezhet az a nyelvekre fogékony diák, aki azt olvassa az *ifjúsági lap* hátoldalán az IBUSZ-hirdetésben, hogy 67 066 forintért teljes 16 napig, 79 324 forintért viszont *akár* 22 napig is tanulmányozhatja angol családi körben és tanfolyamokon a világ legelső nyelvét?

Az átlagmagyar, ha nekivág is Nyugatnak, Bécsnél tovább nemigen jut (nem is nagyon vágyik). Fogalmai Nyugat-Európáról természetszerűen eléggé ködösek, nem mozog, nem mozoghat otthonosan a kontinens gazdagabbik felében, és *szegényes gátlásossága* messzire *szaglik* róla.

Mégis: a propaganda nem minden eredmény nélkül sulykolja belénk a meggyőződést, hogy főként akarat és politikai ügyesség dolga csatlakozásunk Európához, s ha erősen hiszünk benne, meg is valósulhat. Persze csak a balek gondolja, hogy mindez egyik napról a másikra megtörténhet, mint ahogyan az *Austria Lottó* reklámja hirdeti: csütörtökön megveszi, és *hétfőn talán már milliomos.*

Ha az egyik napról a másikra bezsebelhető sokmillió Schilling nem is több ábrándnál, az Európa-házba költözés nemcsak kortesfogás, választási lózung: méltán tekinthetjük Nyugatra haladó társadalmunk vágyai jelképének. Más kérdés persze: *kellünk-e oda lakónak* most, hogy kezdjük elsajátítani a házirendet? Esélyeinket nem mindenki ítéli meg derűlátóan.

Kelet-Európa talán soha nem volt teljesítőképességben, életmódban, élettapasztalatokban, s főként anyagi és szellemi infrastruktúrájában olyan távol a földrész másik felétől, mint most, a balul sikerült „szocialista kísérlet" négy és fél évtizede után. A második világháborús gyermekek nemzedéke nagyapa-nagyanya-korba jutott már, egy csaknem leélt életnek azzal a keserű tapasztalatával, hogy *bokányi vízben nem lehet úszóversenyt rendezni.*

A gyermekek és unokák nemcsak okulnak az apák és nagyapák balsikereiből: génjeikben hordozzák az ismétlés veszélyét is. Nemzedékek születtek és hunytak ki anélkül, hogy megtanultak volna *vállalkozni, kezdeményezni.* Ki tanítja meg erre a ma fiataljait? Többnyire *autodidakta* módon, önerőből kell elsajátítaniuk ezt a művészetet is, mint a hőn óhajtott nyugati nyelveket.

Az NSZK-ba frissen áttelepült keletnémetek példája tanulságos és óvatosságra int. Nekik nincsenek nyelvi gondjaik, *von Haus aus* hoznak egy világnyelvet. Mégis, beilleszkedésük az új hazába ezernyi gonddal jár, s ez egy mondatban foglalható össze: meg kell tanítani őket dolgozni. Olyan társadalomból érkeztek, ahol *a lusta kizsákmányolta a szorgalmast.* Még a legigyekvőbbeket, azokat, akik felvállalták az áttelepülés, a beilleszkedés kockázatát, azokat is megrontotta a paternalista állam álgondoskodásába vetett hit, és esetlenek a vállalkozói világban, mint az albatrosz a szárazföldön.

Kár a benzinért? Semmi esetre sem! Vágyaink optimizmusra ösztökélnek, és ez már önmagában sem kevés. Az utóbbi hónapok politikai, gazdasági változásai nemcsak álmodozni tanítottak meg bennünket: élelmesebbek is lettünk. A magyar „emberanyag" alapjában véve nem lehet rossz, ha odaát annyian vitték valamire, mégpedig rendszerint nem is különösebben jó angol (vagy éppen német) tudással. A magyar ügyekben az évek folyamán szaktekintéllyé avanzsált *Mark Palmer* budapesti nagykövetként gyakran idézte azt a Nyugaton közhelyszámba menő igazságot, hogy az óceánon túl egyetlen népcsoportra sem jut annyi sikeres üzlet, mint a magyarokra.

Az Európához való felzárkózás dolgában vannak hathatósabb tényezők is, mint saját szárnyaló vágyaink. *A falat két oldalról bontják.* A Szovjetuniótól távolodó, részint saját lábára álló, részint újfajta nyugati kapcsolatok kiépítésére törekvő Kelet-Európa csaknem 150 milliós lélekszámú térség. Új nyersanyagokat, új piacokat ígér Nyugat-Európa számára, az eddiginél gyorsabb növekedési ütem csábításával egyetemben. Ami a német újraegyesítéssel végbemegy, megeshet összeurópai kísérletként a kontinens két fele között is. Igaz, az NDK dolgainak rendbetétele leköti a leendő Németország tekintélyes erejét, de ami ott történik: *kihívás* az európai egyensúlyt új alapokon megteremtő *London, Párizs* vagy *Róma* számára. *Az a modell, amelyre a kelet-európaiak törekednek* – írta a minap Gianni de Michelis olasz külügyminiszter – *nem Japán vagy az Egyesült Államok modellje, hanem Nyugat-Európáé. Ez a modell pedig magában foglalja a demokráciát, a pluralizmust, a piacgazdaságot és a jóléti államot.*

RÁCMOLNÁR SÁNDOR:
Bananhéjon elcsúszik

Legyünk realisták: a szovjet–amerikai szembenállásnak nincs még vége. A Szovjetunió hátsóbb állásokba vonul vissza, rendezni igyekszik odahaza is sorait, de Európa és a világ dolgaiba még sokáig bele tud és bele is akar szólni. *A történelmi jelentőségű 1989-es esztendő változásai* – a látszat ellenére – *nem rombolták le a vasfüggönyt*, ez még a jövő feladata. Ám fokozatosan olyan kerítéssé változtatják, amely nemcsak elválaszt, hanem a szomszédság közös dolgaival gyarapítja, gazdagítja is a kapcsolatokat.

NAGY Pál (1929-1979) rajztanár

91. 12. 50

Új Művészet

Új Művészet

Nagy Pál

festőművész

Tége a Tintelet a Szülőföldre 7 c.
Ziállításon a Műcsarnokban

Láttuk, hallottuk
1982 XII 22
Petőfi 10 ú.

NAGY Pál *54, 88, 129, 131, 133, 134,* 73, **31**
Szatmárnémeti, 1929. január 12.–Marosvásárhely, 1979. június 10.
IA Képz. Főisk. Kvár, festő és grafikus

Banner Erdély

NAGY PÁL
festőművész

Sebestyén Mihály:
Nevermore. /Az "Alkonyttájban - átutazóban. Nagy Pál üzenetei" c. TV filmről. Rendezte és fényképezte Xántus Gábor/

Utunk, XXXVII.évf.42.sz. 1982 október 15. - 7.old., képpel.

NAGY PÁL
Kert (1972), olaj, 50 × 70 cm, HM 72.16.

Délibábok kiállítása IV.
Debrecen, Déri M.
1992

Nagy Pál: Kert, 1972

Torok Sándor: Déli szél, 1987

Nagy Pál festőművész-pedagógus

Plugor Sándor festő-grafikusművészt 14 éves korában Nagy Pál tehetségkutató indította el a marosvásárhelyi képzőművészeti középiskolába.

Forrás,

1982. nov. 11.

Nagy Pál „festőművész"

Vas Károly kivételes egyénisége költőket és képzőművészeket egyaránt megihlette, így Nagy Pál is megfestette a művészt.

Balogh Péter: Vas Károly arcai.
Magyar Építőművészet, Budapest, 1983. jún. 16-17. old.

NAGY PÁL festőművész
SIMON ENDRE festőm.

Erdélyi Lajos:
Beszélgetés Simon Endrével.
/Nagy Pál festőművészről/

Igaz Szó, XXXII.évf.6.sz. 1984 junius
558 - 559. old.Képpel.

NAGY PÁL
festőművész

Az Igaz Szó 1984. évi 6. száma /junius/ Nagy Pál festményeiből közöl illusztrációkat.

BALÁZS IMRE festőm.
NAGY PÁL festőm.

Erdélyi Lajos:

Emlékek nyomában. - Beszélgetés Balázs Imrével. /Nagy Pál festőművészről//

Igaz Szó, XXXII.évf.6.sz. 1984 junius 555-558. old.

Nagy Pál

Varró Ilona:

NAGY PÁL /festőművész/ marosvásárhelyi műtermében.

Utunk, XXXIII. évf. 8./1530./sz. 1978. febr. 24. 7.old. képpel.

NAGY PÁL

festőművész

Nagy Pál festőművész emlékkiállitása 1981 febr. 1-én nyilt meg a Marosvásárhelyi Képzőművészek Szövetsége kiállitási termeiben. /rövid hir./

Utunk, XXXVI.évf. 7.sz. 1981. febr. 13. - 8.old.

NAGY PÁL

Vári Attila:

Itt-létünk. /Elhangzott a marosvásárhelyi temetőben 1979 junius 21.-én NAGY PÁL festőművész ...temetésén./

Utunk, XXXIV. évf. 27./1601./sz. 1979 julius 6. 7.old.

NAGY PÁL

Székely János:

A megszokottnál is kegyetlenebb.
/NAGY PÁL festőművész és VARGA KATALIN grafikus halálára./

Igaz Szó, 27.évf. 7.sz. 1979. julius.
63-64. old.

NAGY PÁL

Marosi Ildikó:

Három, egyszerre három. /Nagy Pál festőművész halálára./

A Hét, X. évf. 25.sz. 1979. jun. 22. 6. old.

NAGY PÁL

BALÁZS IMRE:

Tekintetek könnycseppfényü tengerében. /Elhangzott 1979. jun.21.-én NAGY PÁL festőművész temetésén./

Uj Élet, XXII.évf. 12./494./sz. 1979. junius. 19.old.

NAGY PÁL

Katona Szabó István:

NAGY PÁL festményei a Vatra Galériában.

Uj Élet, XXII.évf. 6./488./sz. 1979. március. 19.old. képekkel.

NAGY PÁL

NAGY PÁL festményeiből a közeljövőben kiállitás nyilik Marosvásárhelyen. /rövid hir./

Utunk, XXXV.évf. 38. /1664./ sz. 1980. szept. 19. 8.old.

NAGY PÁL

KÖNYVISMERTETÉS

H. Szabó Gyula:

Bevezetés a müértésbe.
/Nagy Pál: Barangolás a képzőmüvészetben. Bukarest, 1979. - könyvről. /

A Hét, X. évf. 45.sz. 1979. nov. 9.
7. old.

NAGY PÁL

NAGY PÁL: Barangolás a képzőművészetben, Bukarest, 1979.

Ismerteti: Banner Zoltán:
A Barangoló utolsó utjelei.
Utunk, XXXIV.évf. 49. /1623./ sz.
1979. dec. 7. 4.old. képpel.

Nagy Pál,

A 20-as években születettek közül – Balogh Péter mellett Nagy Pál, Kusztos Endre és mások tartoznak ide – hamarább vágtak maguknak új csapást, döntő hányadában azonban ez a nemzedék meg jó darabig az előtte járók mintáját követte.

Mezei József: Átlépni az empiria küszöbén.

Korunk, 1979. febr. 62. old.

Nagy Pál,

Különösen urbánus származású és műveltségű művészeink voltak rendszerint azok, akik az európai modern művészetben kirobbanó stílusforradalmakra viszonylag korán reagáltak. Viszonyuk a valósághoz intellektuális jellegű, saját közösségük sorskérdéseit nem hajlandók az emberiség sorskérdéseitől függetleníteni. Céljuk: azoknak az eszközöknek a kimüvelése, amelyekkel az atomjaira lebontott fizikai és szellemi lét újra összefüggő és szilárd képi valósággá, korszerű képírássá építhető. E fogalomkörbe tartozik a művész is.

Banner Zoltán: azzal fejezik ki egyéniségüket, ahogyan a romániai magyarság mindennapi életéhez kapcsolódnak művészetükkel.

Korunk, 1949. febr. 66. old.

Tolnai Ottó: Képzőművészeti írások.

NAGY PÁL: BARANGOLÁS A KÉPZŐMŰVÉSZETBEN

Az évek folyamán egy egész kis könyvtárat hordtam össze képzőművészeti vonatkozású könyvekből, albumokból, mappákból, folyóiratokból. Immár szépen látszik az is, melyeket kedvelem, melyek lettek valóban kézikönyveimmé, melyek inspirálnak hétről-hétre. Mind igényesebb vagyok az újakkal szemben, illetve, mind pontosabban tudom, melyek azok, amelyekkel majd élni is tudok . . .

Egy hónapja lehet annak, hogy eljutott hozzám Nagy Pálnak a Kriterionnál nemrégiben megjelent könyve. Gondoltam, majd megnézem, s ha másra nem is, arra minden bizonnyal jó lesz, hogy felidézzem szerzője kedves, vidám alakját.

Nagy Pál, ez a könyvének megjelenése előtt meghalt marosvásárhelyi festő, jó ismerősöm volt, barátom: laktam nála, jártam műtermében . . .

Csipegettem a könyv kis fejezeteit, nézegettem fekete-fehér képanyagát, elemző vázlatait, és egyszer csak azt vettem észre, még a városba is magammal viszem.

önarcképeiről írandó esszéhez gyűjtöm cikázva az anyagot; hiszen majdnem minden képen felbukkan kimerevített vonása — legizgalmasabban tán éppen egyik központi alkotásán, a Rézkarcoló önarcképén.

Az első kép, amely előtt aztán tényleg a szó szoros értelmében — és Derkovits értelmében is — a földbe gyökerezik a lábam, az a Halas csendélet.

Vizsgálom telhetetlenül, akár egy fényes tárgyat. Mennyi tisztaság az igazi műalkotásban! És milyen nyitottság! És milyen nyers és durva az igazi műalkotás. A konyha súrolt világában egy pillanatban felcsillan az ezüst, az arany és megcsörren a celofán... Itt valami még nem tapasztalt érintkezése volt az anyaggal Derkovitsnak.

Ciolkovszki kis hanyag tervrajzai és Klee jelentéktelen vázlatai jutnak eszembe — melyek megváltoztattak egy világot.

Életünk, világunk titka ott, azokban az egyszerű számadásokban a sárga papíron. (Ez a sárga papiros különben Vajda Lajos nagy pakkpapírjai felé mutat: íme, az olcsóság színe bevonul az arany és az ezüst mellé!)

És aztán a derkovitsi piktúra!
Tiszta festészet, mondjuk.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

HÍD
Nagy Pál.
festőművész
1980 JAN

A nagy, pazar, divatos kiadványok tűzijátékaik után hirtelen kihűlnek és elnehezülnek. Ezzel a felettébb egyszerű, mértéktartó könyvvel éppen fordítva történt. A kis fejezetek szép miniesszékké kerekedtek, hogy szervesen illeszkedhessenek be a könyv egészébe, mely a háttérben álló szerző önarcképe tulajdonképpen.

Különös, vele hajlandó vagyok mindent elölről kezdeni, tanulni. A vizsgált képeket is mintha most látnám először — pedig érezni, Nagy Pálnak nemigen volt alkalma az eredetiekhez utazni —, ám éppen ezért, *nosztalgiája* értékesebb a turista-kritikusok információjánál: *ő* látja az eredetit!

Két, találomra választott idézettel szeretném érzékeltetni létező/nem létező módszerét.

Brâncuşi Pogány kisasszony-sorozatáról beszél: „Általánosít-e vagy egyénít Brâncuşi, absztrakt, kubista vagy realista szobrász? Külön-külön mindezek a sajátosságok kimutathatók, mint ahogy méltatói saját művészi hitvallásuknak megfelelően igyekeztek is alapos érvekkel alátámasztani besorolásukat. De tekintsünk el minden beskatulyázástól, és gyönyörködjünk inkább a művek hallatlanul tömör szobrászi megfogalmazásában, a női bájak, az ívelt vonalak és gömbölyű formák kifejezőerejének harmonikus együttesében. A szemléleti következetesség és a kitartó munka eredménye pedig a mű, amely természetes és egyszerű, mint a román parasztházak szerkezeti megoldásai. Nem jelkép, hanem megtestesülés."

A másik helyen, mielőtt Rembrandt Emmausi vacsorájának vázlat segítségével történő szép elemzésébe kezd, így tűnődik: „Lehet, hogy az elemzés nem más, mint mesterkélt belemagyarázás, amitől szegény öreg Rembrandt bosszankodva visszariadna. Ennek ellenére egy ilyen vizsgálódás hozzásegíthet a képszerkesztés titkainak megértéséhez."

Mi a titka Nagy Pál könyvének, kérdem. Az, ami minden könyv titka: a nyelve. Egyszerű mondatai egy nehezen megőrzött emberi meleget, nyugodtságot sugároznak.

Morandiról írja- „A csendes szemlélődés, az önkéntes magány, a kétségek és bizonyosságok közötti állandó őrlődés, a kitartó munkában való megtisztulás képi megnyilvánulásai ezek a kisméretű csendéletek ... Központos elrendezés és szinte lekottázható természetes *ritmus* ... A tompa színek közül ütemes változatossággal villannak elő a hideg és meleg, a meszes és színes fehérek fényben izzó foltjai. A tört színek együttesében kifinomult érzékkel iktatja be a hidegzöld, a kobaltkék vagy a bágyadt narancsvörös hangsúlyokat. Egy üveg, két üveg, három üveg. Esetleg egy kanna is. Ezeknek az egyszerű, önmagukban semmitmondó elemeknek a végtelen variációi, permutációi és kombinációi ... Képein a megszemélyesített tárgyak Chardinre emlékeztetnek, de Morandi nem utánzó, mint ahogy nem is nagy újító, a látványos formabontók mellett a maga sze-

rény, bensőséges művészetével mégis kivívta a legnagyobbaknak kijáró halhatatlanságot."

Jól ismert művekről beszél Nagy Pál és mégis mindig éppen azokról, melyek a modern művészetben lényegesekké váltak, radikális kötődéseket, továbblépéseket tettek lehetővé. Elég, ha az önarcképekről írt esszésorozatára utalunk — és azok közül is külön kettőre: a legelső önarcképre és Michelangelo vélt önarcképére.

„Az egyik dombormű részletén hosszú rudakkal felfegyverkezett matrózok hadakoznak. A harc csónakról csónakra terjed. Valahol a sor végén, a legutolsó csónak mélyén feltűnést kelt egy mozdulatlan figura. A mozgalmas harci jelenet közepette maga alá húzott lábakkal ül, és láthatóan ügyet sem vet a körülötte zajló eseményekre. Semmiben sem vesz részt, csak önmagával van elfoglalva... Az ülő alak maga a szobrász, aki nem mulasztotta el rávésni a domborműre nevét és foglalkozását. Ezek szerint a művészettörténet első név szerint ismert szobrásza, aki önmagát is meg merte örökíteni, NI-ANKH-PTAH. Mindenesetre nem kis bátorság kellett ehhez, és valószínűleg számolt a következményekkel is."

Tán felesleges is külön felhívni a figyelmet arra, milyen finoman — a műfajnak megfelelően — érzékelteti a dombormű ritmusát és mindössze néhány szóval: a harc csónakról csónakra terjed, írja és látjuk, hogy a hosszú rudak tulajdonképpen csak arra szolgálnak, hogy művészünkre mutassanak.

Michelangelo önarcképe izgat legjobban. Mint tudjuk, Az utolsó ítélet Szent Bertalanja egy lenyúzott emberbőrt tart kezében. A művészettörténet egyik legkülönösebb momentuma ez. Nagy Pál nem elemzi részletesen, csak bevezeti, s tán éppen ezért, nem hagy nyugton bennünket, tán éppen ezért érezzük úgy, hogy egy kicsit a mi bőrünkről is szó van.

Ebben a nyúzott bőrben ott az egész modern festészet problematikája már. Engem Holbeinnek arra a — Šejka által oly szépen és alaposan elemzett, de a modern francia regény által is vizsgált — misztikus formájára, deformált koponyájára emlékeztet: itt is csak meg kellene találni a látószöget, hogy kitűnjön, kiről és miről is van szó tulajdonképpen, meg kellene találni a módot, hogy felfújjuk, felöltsük azt a lenyúzott emberi bőrt...

Ám itt Nagy Pál már elengedte a kezünket — elengedte, de melegségét még érezzük soká.

Nagy Pál, festőművész

A Korunk, a Tribuna, az Új Élet szerkesztősége mellé a Marosvásárhelyi Vatra is felzárkózott: egymás után három kiállítást rendezett, legutóbb Nagy Pál festményeit mutatta be.

Balogh József: Művész a skatulyában.
a Hét, 1979. márc. 23.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

Nagy Pál

1978 OKT 21

1021

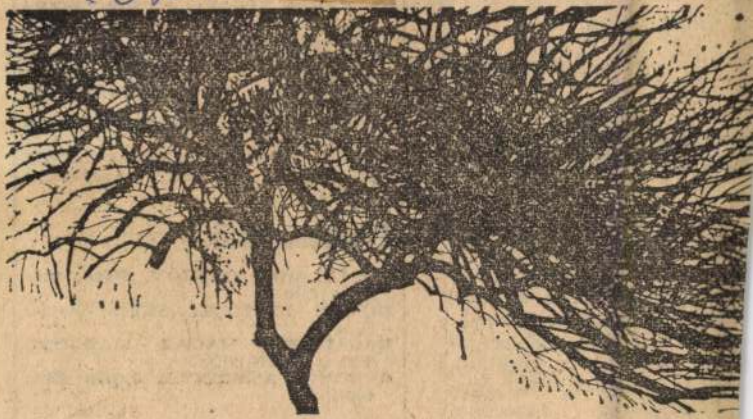

k együttműködését —
en elfogadott ajánlások
— hasonló módon
ta volna.

Simon László

riában

lal együtt készített
önyvéből kiderül,
g" fiatal osztrák
glalkozása az írás,
gy 6000 schillinget
Ebből 2800 az *írói*
többi a rádiótól,
napisajtótól szár-
isok hozadéka.
eres egy osztrák

Nagy Pál rajza

Filmbemutatók

OLYAN, MINT OTTHON. Színes magyar film
IDEGEN LEVELEK. Színes szovjet film
HALÁLODRA MAGAD MARADSZ. Színes NSZK film
A HOMOK ASSZONYA. Japán film, felújítás

Hangversenyek

Nagy Pál

„Tűzmadár" c. képek
reprója a 703. oldalon

Korunk Kolozsvár 1974/2

Nagy Pál

abstrahált természetidézésében filozófiai mélységek tárulnak fel.

Kornul 1974/2 204. old

Nagy Pál

Hajdúböszörményben megnyitották a nemzetközi művésztelep X. jubileumi zárókiállítását. – A telep indításában, szervezésében jelentős szerepet vállaló művész emléklapot kapott.

Hajdúbihari Napló, 1973. aug. 7.

Nagy Pál

Festménye (fotó)

A Két, 1973. júl. 13. 4. ef. 28 sz. 11 p.

Nagy Pál rajzai

Igaz Szó 66/3 321, 343, 347

Nagy Pál festményei

Igaz fű 67/8 225, 226

Nagy Pál tusrajza

Kosztolányi Dezső

1902 Szó 66/11 770.o.

Nagy Pál

Részt vett 0,2 idei marosvásárhelyi tárlaton

Kováts Iván kritikája

Igaz Szó 67/1 ~~Szó~~ 117.o.

Nagy Pál linolemmetszete

Igaz Szó 67/3 352.0.

Nagy Pál hajza

Igaz Szó 67 / 6 872. o.

Nagy Pál Ilusvajzai.

Maksim Gorkij.

Igaz Szó 68/3

364.o.

Nagy Pál rajza

Igaz Szó 68/6 903. o.

Nagy Pál Kuometszete

Igor Szó 68/9 372. ola.

Nagy Pál grafikája,

Szausszevesia

Igaz Szó 69/1 73

Nagy Pál műve

Falotrio I.

Igaz szó 69/2 3/6.

Wagy Pól rojza

1902 Szó 69/T 702.o.

Nagy Pál

Hajdu Gyözö kritikája
a Székelyudvarhelyen Balázs
Imrével közösen rendezett
kiállításról.

Ipar Só 65/8. 296.01

Nagy Pál munkái

Április asszonyai
Edit
Olvasók

Igaz Szó 65/8 286.o.

Nagy Pál rajza és
plakátterve.

Tudor Arghezi

Igaz Szó 65/5

670...
751-

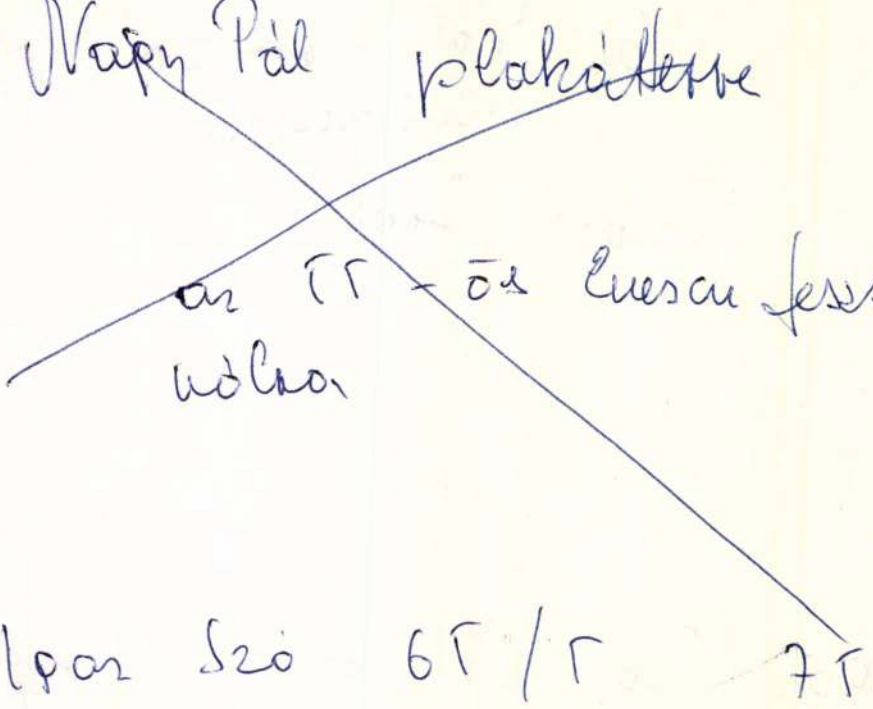

Nagy Pál plakátterve

az 55-ös Enescu fesztiválra

Igaz Szó 65/5 751.o.

Nagy Pál linolemmetszete

Igor fia 6T/1 42. old.

Nagy Pál

Részt vett a marosvásárhelyi tárlaton.

Kovács Iván kritikája.

Igaz Szó 66/2 281.o.

Nagy Pál.

Részt vett a Marosvásárhelyi téli fárlatom.

Kovács Iván Kritikája,

1902 Szó 65/3 432.o.

Nagy Pál

Műve szerepel a jelzett gyűjteményben.

Nagy László János: Elekes Vencel emlékezete; Műgyűjtő, 1972. 2. sz. 16. l.

Nagy Pál

„Fagy" c. képének reprodukciója
a képmellékletben

Igaz Szó 1972 november

az ablakon
ennek árnya
van a falon

Nagy Pál

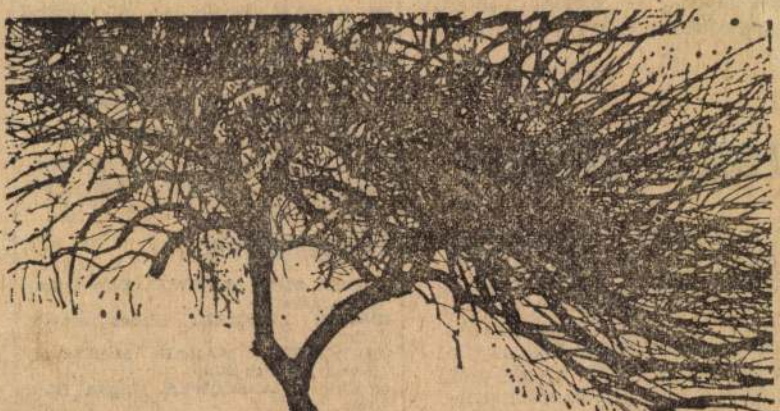

Nagy Pál rajza

Élet és Irodalom, Bp. 1978. okt. 21.
XXII. évf. 42. sz. 7. lap

Magyarságtudományi ér

és befogadására sarkall. Igaza van Rényi Péternek, aki azt írja a Magyar Rádióban elhangzott, s most a Pannoniában is közölt írásában, hogy nem akad még egy olyan periodika, mely a különböző társadalmi rendszerek szellemi munkásainak együttműködését — a Helsinkiben elfogadott ajánlások szellemében — hasonló módon megvalósította volna.

Simon László

k Ausztriában

J. A. Vyorallal együtt készített összefoglaló könyvéből kiderül, hogy egy „átlag" fiatal osztrák író, kinek főfoglalkozása az írás, havonta mintegy 6000 schillinget tud megkeresni. Ebből 2800 az *írói* honorárium. A többi a rádiótól, televíziótól és a napisajtótól származó megbízások hozadéka. (Ugyanennyit keres egy osztrák hivatalnok is.) A konkurrencia mindenkit rendkívül nyomaszt. A siker zálogát e fiatal írók „a megfelelő emberekkel" — baráti támogatókkal — való kapcsolatban

Regények, kisregények (Szépirodalmi)

MAKSZUD IBRAGIMBEKOV: S NEM VOLT JOBB TESTVÉR NÁLA. Kisregény (Európa)

JOYCE CAROL OATES: NORMAN ÉS A GYILKOS. Válogatott elbeszélések (Európa)

THÖGER BIRKELAND: SZEKRÉNYGYEREKEK. Gyermekregény (Móra)

MARIJA PRILEZSAJEVA: LENIN ÉLETE. Életrajzi regény az ifjúság számára (Móra—Kárpáti, Uzsgorod)

TANULMÁNY, DOKUMENTUM

ifj. BARTA JÁNOS: A NEVEZETES TOLLVONÁS. II. József visszavonja rendeleteit. (Akadémiai)

FÜLÖP GÉZA: A MAGYAR OLVASÓKÖZÖNSÉG A FELVILÁGOSODÁS IDEJÉN ÉS A REFORMKORBAN (Akadémiai)

TAMÁS ATTILA: WEÖRES SÁNDOR (Akadémiai)

NEMES GYÖRGY: TISZTELETLENÜL JELENTEM. Esszék, karcolatok (Móra)

Filmbemutatók

OLYAN, MINT OTTHON. Színes magyar film

IDEGEN LEVELEK. Színes szovjet film

HALÁLODRA MAGAD MARADSZ. Színes NSZK film

A HOMOK ASSZONYA. Japán film, felújítás

Hangversenyek

VLAGYIMIR SZPIVAKOV hegedűestje a Zeneakadémián, október 21-én.

A LISZT FERENC TÁRSASÁG ünnepi hangversenye a Zeneakadémián, október 22-én.

Nagy Pál grafikus

„Csoronai"

linómetszet

Igaz Szó 1975/5 457 old

Nagy Pál graphicus

Nagy Pál

– 1975 márc 6-án nyílt meg a 46 db grafikát tartalmazó kiállítása az Új Élet termében.
– Megnyitotta Simon Endre, Szőcs Sándor

Varró Zsuzsa: Nagy Pál

Ifjúsági Lap 1975/5 456 old

Nagy Pál - festő
grafikus

„Őszi fényer"
„Törzs"

- festményer a
bonton elől

Igaz Szó 1975/6

Nagy Pál

- stílusjegyei alapján nem illeszthető a marosvásárhelyi koloniába

Említve: Tucze István, Barabás István, Szécsi András, Simon Endre, Zsigmond Attila, Nyilka Róbert, Nagy Imre, Albert László, Zolcsák Sándor, Robotos Júlia, Török Pál, Bordi András, Balázs Imre

Varró Ilona: Siklódy és Marosvásárhely

Igaz Szó 1978/5 444. old.

Nagy Pál

- a Kovácsnai Hét Képtárában állítottak ki munkáiból. 1976 ban

D. Varga Katalin: Képtárt avattunk Kovácsnai

A Hét. 1976. márc. 5.

Nagy Pál

– a napokban „a marosvásárhelyi Képző" művészeti Alap üzletében tartott kiállítást

Szerencsés László: Megmutatni valamit

A Hét. 1977. dec. 2.

Nagy Pál

– június 24-én a Kossuth Galériában grafikai munkáiból nyílt kiállítása.

(Kossuth hírei)

Kossuth 1978/7

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HIRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

1972 DEC 23

– Hogyan?

Nagy Pál metszete

nőm
szük
mir
sra,

Tisz
ázó anyák számára fenntartott légkondi-
nált fülkében, ahol csecsemő helyett csak
aggodalmat és a hálát dajkálom holnapig.
n kisasszony alpesien hűvös hangja vissz-
ngzik a falak közt, meg Gábor Pali hang-
aki egy másik földrészről mondta a te-
onba, hidd el, túl van a veszélyen. Meg-
óbálom elképzelni Kartágót, megpróbálom
képzelni a tuniszi kórházat, vajon ki vár
jd ott, milyen emberek?
Kurt Preisig fog várni, döbbenek rá, egé-
n biztos, hogy Kurt Preisiggel találkoz-
fogok Tunéziában is. Hosszú hajat vagy
idet, inget vagy burnuszt visel-e majd
a Kurt Preisig, vállalja-e ember voltát
ltan, vagy a közöny függönye mögé bú-
— édesmindegy, én tudom, már vár vala-
Tuniszban. Lehet, hogy Ben lesz az elő-
ve, egy Ben Kurt Preisig őrzi majd ve-
szenvtelen arccal azt az ismeretlen be-
tágyat és arcából, mint a zürichi fiatalem-
arcából, a fiam szeme néz majd rám,
vös, légkondicionált figyelemmel.
álom kerülget, nyitott szemmel alszom. A
deni tóban úszunk versenyt a halállal és
mputerfiúk, komputerkisasszonyok kó-
a biztat a partról:
KÉRJÜK TUNISZI UTASAINKAT A NÉ-
ES KIJÁRATHOZ, A TUNISAIR HÁ-
OMSZÁZNÉGYES JÁRATA INDUL.
Ezt hallom ébren is másnap délben. Az ég
lhős, de a köd eloszlott. A zürichi repü-
éren helyreállt a rend. A tranzitváróte-
n méltó a híréhez. Tiszta, mint egy patika.

Nagy Pál

Kós Károlyról készitett rajzát bemutatja a lap, Száraz György: "Bucsu Kós Károlytól" c. nekrológja mellett.
A müvész rajzát lásd: Kós Károly nevénél.

Élet és Irodalom, Bp. 1977. szept. 3.
XXI. évf. 36. sz. 5. lap.

Nagy Pál

Rajz Kós Károlyról, (repr.)

Szárász György: Búcsú Kós Károlytól.
Élet és Irodalom, 1977. szept. 3.

Nagy Pál, Marosvásárhely

Artisztikus művekkel szerepel a kiállitáson, faliszőnyegtervnek beillő festménye ritmusával, színhatásával a mozgás, tér-időelinény kifejezésén túl vajmi keveset árnil el az ember közelebbi világáról.

Sz. Kürti Katalin: A Hajdusági Nemzetközi Művésztelep kiállitásai

Alföld 1972/10 90 old.

Nagy Pál

Férfi arcot -tájkép háttérrel- ábrázoló metszetét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. dec. 23.
XVI. évf. 52. sz. 14. lap.

Nagy Pál

Építőrészi motívum, olaj 120×131

Képzőművészeti kiállítás.
Ötven éves a Román Kommunista Párt

Nagy Pál

Szolidarité

Repr.

Korunk 1972 2. sz. 274.

Nagy Pál
festő

„Duo"
Repr

Kornak 1972. 2. n. 199.

Nagy Pál

festő

1. Solitudo

2. Valamit ír a víz

3. Szivárvány Repr.

Kornak 1972 2.n. 208.

Nagy Pál

Duo

Repr.

Kortnak 1972. II. 199.

Nagy Pál

fes 6"

Solitudó - Repr

Valamit vísz a víz

szivárvány Repr.

Korunk 1972. II. 208.

Nagy Pál

testő

Szolidaritás

Repr.

Korunk 1982. ii. 274.

Nagy Pál
feslő

Marosvásárhelyen él és alkot
Nagy Pál

Ladányi Mihály: Jegyzetek a romániai . . .
Nők Lapja, 1971. ápr. – 17 szám.

Nagy Pál.

Marosvásárhelyen élt és alkot.

Ladányi Mihály: Jegyzetek a romániai magyar képzőművészetről.

Nők Lapja, 1971. ápr. 24.

Nagy Pál

"Kinetikus terv" c. művét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1971. nov. 27.
XV. évf. 48. sz. 14. lap.

Nagy Pál

A gyergyói Elekes-képtárban látha-
tók a művész alkotásai.

M. Kiss Pál: A gyergyószentmiklósi Elekes-képtár.
Forrás, 1976. 12. 88. old.

Nagy Pál

Emlék c. művével részt vett az 1971-es Magyar-megyei tárlaton.

A Hét, 1971. dec. 17. 2. old. 51% 9.

Nagy Pál

Emlék (Kicsi ház buja zöldben)

A Het, 1971. dec. 17. 2. elf. 51 sz. 9 p.

Nagy Pál

Zápor. (foto)

A Hét, 1971. jún. 1. 2. old. 1. sz. 1. p.

Nagy Pál

Üzenet (fotó)

A Hét, 1971 jún. 1. 2 cikk. 1 m. 9. p.

Nagy Pál

S.O.S. (grafika)

A Hét, 1971. jún. 1. , 2 old. 1 m. 2.p.

Nagy Pál

Duo. (grafika)

A Hét, 1971. jún. 1. 2 elf. 1 m. 4. p.

Nagy Pál

Mamenoria materia (ftó)

A Hét, 1971. jún. 1. 2 old. 1 m. 9. p.

Nagy Pál

A gyűjtés képzetéből alakult képei: Duó (egy akt képe), az Üzenet, a Törés, a Gyertyatartó. Ezek a képek jelképes értelműek.

A Hét, 1971. jan. 1. 2. évf. 1. sz. 9. p.

Nagy Pál

Kezdetben Pál Károly volt az nagy hatással.

A Hét, 1971. jún. 1. 2. ef. 1 n. 9. p.

Nagy Pál

A 2dpor, az Üzenet és a Szivárvány c. műve említve.

A Hét, 1971. jan. 1. 2. cf. 1. sz. 9.p.

Nagy Pál

„Jégzajlás" c. művével részt vett az 1971. jan.-i marosvásárhelyi találkozón.

A Hét, 1971. jan. 8. 2. old. 2. m. 9. p.

Nagy Pál

A Zápor, s annak alakváltozatai a Jégrajlás, a Vizesés c. képei említve.

A Hét, 1971. jan. 1. 2. évf. 1. sz. 9. p.

Nagy Pál

Neve Tamás Anna mesterekért említve.

A Het, 1974. máj. 24. 5. ef. 21 sz. 7 p.

Nagy Pál

Csatlakozott A Hét Képtárának akciójához – ő is adományozott művet.

A Hét, 1974. aug. 16. 5. ef. 33 sz. 4p.

Nagy Pál (fotó)

Hegyaldal (fotó – A Hét képtárának anyagából)

A Hét, 1974. aug. 16. 5. cf. 33 p. 8 p.

Nagy Pál

A marosvásárhelyi romániai magyar festők között
neve említve.

A Hét, 1973. szept. 21. 4. old. 38 sz. 11 p.

M.D.K.

Nagy Pál, festő

nérány tájképpel

szerepel:

Zsoldos Álmos: Őszi Tárlat Marosvásárhelyen

Utunk - Kolozsvár, 1954. nov. 26.

Nagy Pál MDK

szerepelt a tárlaton.

"Ladik

J.I.: Tartományi tárlatok:Marosvásárhely.
Igaz szó, 1963. febr. 271-274.l.

MDK

Nagy Pál, festő

Marosvásár helyzők jött.

Szerepel.

Magyari Vilmos: A hajdusági művésztelep s' tárlata 56-58.

ALFÖLD, Debrecen. 1970. okt. XXI/10.

MDK

Nagy Pál, festő

Marosvásárhelyi művén Háttérület c.

festménye.

Repr

— : kép

25

ALFÖLD, Debrecen 1972. okt. XXI/10.

Nagy Pál
festőtanár

Marosvásárhelyen a képzőművészeti gimnáziumban a növendéke Antal Imre volt.

Kovács Gyula: Antal Imre képei.
Müvészet, 1970.november 23.lap

Nagy Pál
festő -

Egyéni hangon szól a „Szivárvány", az „Ennyészet", az „Ártesület" c. képein.

Bodnár Éva: Hajdusági művésztelep 1970.
Művészet, 1971.január - 27.lap

Nagy Pál festő

Magyar Művészet.1948.XV.évf.195-196. lap.
A kolozsvári egyetem kiállitása.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR TÁVIRATI IRODA
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ALFÖLD

1970 OKT

Nagy Pál
(Marosvásárhely)

1021

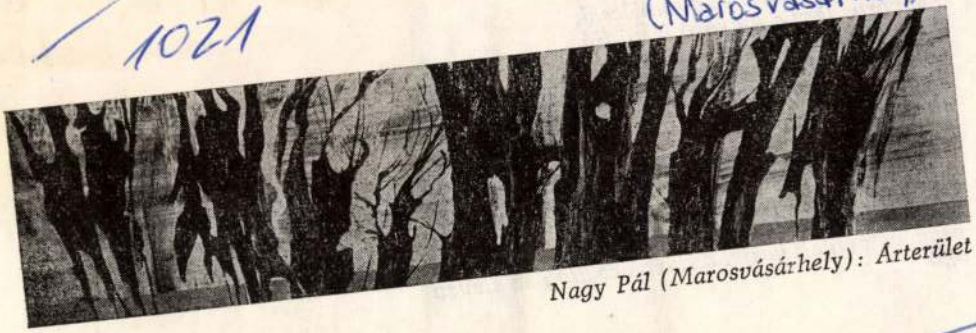

Nagy Pál (Marosvásárhely): Árterület

befalja nevet már leszakítja az almát
a körtét szőlőt és barackot
mindent letép a gyerek arcáról
maszatos mellére csorog a szilvák
sűrű leve erjedten szaglanak
a lehullott elharapott gyümölcsök
mámoros lesz a kígyózó izmú fiú
a napsugarak aranyollóját veszi kézbe
elvágja az ablakon túlnyúló gallyakat
megperzselődve sziszeg a csonka terebély
elmetszett ágaiból sötét gyanta szivárog
fölkiált a fiú mert tüskék szaggatják
könyörtelen kezét arcát megbélyegzik
átkozódó gyökerek homlokára
árkokat hasítanak a dühödten zúgó levelek
pengévé válnak karjai a fiúnak csattog az eleven
olló

NAGY PÁL

Az útkeresés lezárult

Nagy Pál művészete

Most, hogy magam elé idézem lényét, különös képzettársítás folytán a művein oly sokszor megfestett szikkadt, szürkebarna repedezett talaj villan elém tolakodóan, s a kép megmarad állhatatosan, hessenthetetlenül. Mintha ez jellemezné leginkább szikár, száraz aszkétaalakját, furán fanyar vonásait, kesernyés humorát, az embereket elmélyülten figyelő, hibáikat szüntelenül megszenvedő lényét. A „fehér tájak" mennyei muzsikája hoz feloldódást: a vágyai, az álmai.

Milyen sors, mennyi megpróbáltatás kell ahhoz, hogy álmait, vágyait megfesthesse?!

Ötéves, amikor elveszti apját, aki halála előtt pontokba szedi végakaratát. Nem anyagiak felől – olyasmivel nem rendelkezik –: erkölcsi útmutatást ad egyetlen gyermekének. A harmincas évek derekán egy lelkész tollából meglepő intelmek ezek: „Légy férfi, gerinces, egyenes, határozott! Meggyőződésedet ne befolyásolja sem az egyház, sem a világ! Légy szerény! Légy szabad!" Ez a tanítás fokozatosan beivódik az ifjú Nagy Pálba. Semmiféle egyházi vagy világi intézmény tanítását nem fogadja el, csak azt, amit a maga ítéletén már átszűrt, és meggyőződésévé vált. Marxistának vallja magát, de kötetlenül, dogmáktól mentesen. Anyagiak nem vonzzák, megjelenése szerény, szinte szegényesnek tűnő. Véleményét nyíltan, lehetőleg mindig és mindenütt megmondja, még ha kellemetlen következményekkel jár is.

A falusi lelkész után maradt kevéske nyugdíj nem elég két személy eltartására, illetve a gyermek taníttatására. Beköltöznek Marosvásárhelyre, ahol az anya színes hímzést vállal, de az nagyon keveset javít megélhetésükön. 1940-ben a Református Kollégium rajztanára, Piskolti Gábor felfigyel az első osztályos fiú tehetségére, és középiskolai rajzfeladatok helyett fej- és alakrajzra oktatja. Vele tanul Székely János, aki képzőművésznek indul, majd bölcsészkaron végez; ma kiváló költőnk és drámaírónk. A középiskola mellett Nagy Pál a Városi Festőiskolában Bordy András tanfolyamát is látogatja.

És ezzel megkezdődik kettős kálváriája: küzdelme a nyomorral s egy mind súlyosabb lelki beteg anya zsarnokságával.

Második gimnazista korától minden szünidejét munkával tölti. A negyvenes évek elején betegsége miatt Budapestre, a sváb-hegyi iskolaszanatóriumba küldik. Anyja vele megy, s a háborús nehézségek közepette, inkább éhezik, de naponta csemegékkel látja el. 1944-ben megszűnik az iskola – kórházzá alakítják át –, és ő az Állami Pénzverdében kap rajzolói állást. Egy évvel később visszatérnek Vásárhelyre; az anya nyugdíját többé nem folyósítják. A fiú újra rajzolói állást vállal, ekkor már állandó jelleggel a Metán Gáz Vállalatnál; tanulmányait magánúton folytatja, nyári szabadságait a vizsgákra kell tartogatnia. Ténylegesen *nincs gyermekkora.* 1949-ben kéri áthelyezését az üzem kolozsvári részlegéhez, majd onnan felvételizik az akkor létesített Képzőművészeti Intézetbe.

Mi minden van már a huszadik évét sem megélt ifjú mögött! Folytonos munkában töltött gyermek- és kamaszkor; egy mániákus anya, aki hogy teljesen kisajátíthassa, árgus szemmel vigyázza minden lépését, játszani sem engedi a környék hozzá hasonló korú gyermekeivel; naphosszat keserves elszigeteltségben kell készülnie a kényszerképzetes anya előtt felvillanó fényes jövőre. Az anya–fiú együttélés, egymásrautaltság, amely rendszerint az anya iránti rajongást eredményezi, ebben az esetben a szabad gyermekkortól való megfosztottság érzetéhez és szembehelyezkedéshez vezet.

De nem a kitartó munka megtagadásához. Vézna, sápadt arcú, amikor a Főiskolán jelentkezik, külsején a volt betegség s a megpróbáltatásokkal teli ifjúság jegyeivel. Szelleme annál frissebb. A tanári karból a még Vásárhelyről ismert Kádár Tibort csodálja, az ő önvizsgáló és mindent felülvizsgáló módszerét fogadja el és veszi át.

Iskolán kívüli munkái Paál László iránti rajongásban fogantak. Ő is erdőrészleteket fest, mély, barna-vörös színskálán, abban élesen, pasztózusan villant fel fehéret, kevesebb aranysárgát. Eszményképétől eltérően azonban nem nyírest és füzest fest, hanem cserfaerdőt, ahogy ő nevezi, „csereerdőt". Kartársai kedves gúnnyal Nagy–Paál Lászlónak becézik, máskor „zürrealistának".

Már akkor rendkívüli próbák elé állítja magát: fél éven át csak bal kézzel rajzol, minden modorosság elkerülésére. A rutintól, gépies megszokottságtól mindvégig irtózik, s a főiskola elvégzése után is újabb virtuóz technikai feladatokat vállal: egyszerre két kézzel rajzol, majd két kézzel egyszerre két képen dolgozik. Teljes összpontosításra törekszik, az agy teljes fölényére, a kezek tökéletes alárendelésére.

1

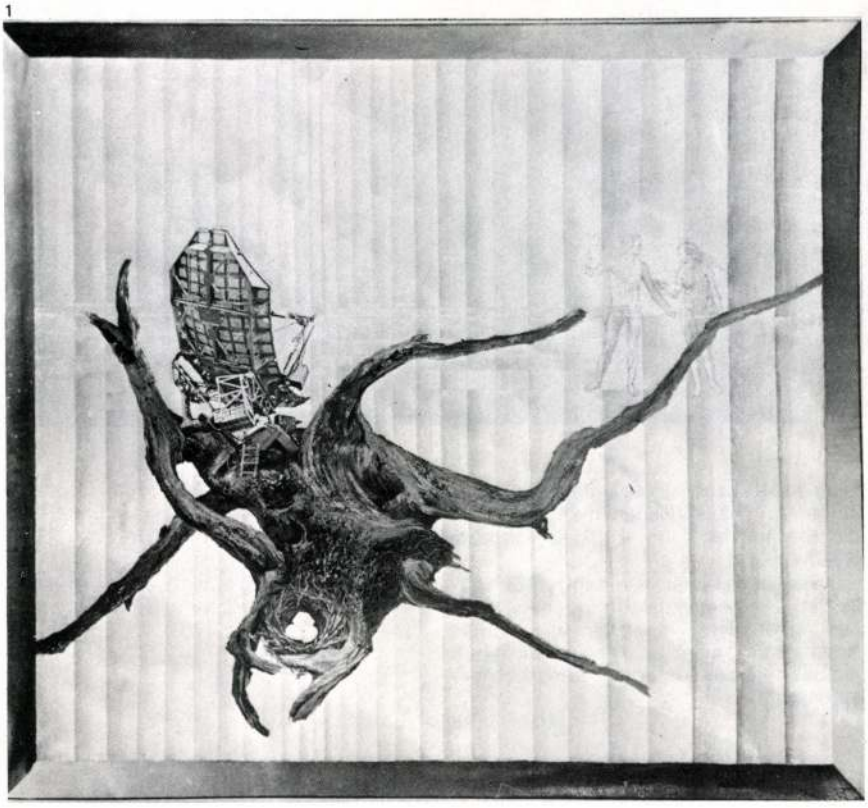

Művészet 1981/11

pillantó tekintetéig, semmibe rohanó alakjához vezetett.

Ismét a művész szól: „Katalógusom előszóírását is magam végzem; mindig így szerettem, birodalmam egyeduralkodójaként, ahol alattvalóim a vásznak hősei: parasztok, kortársaim, a kanalas ember, öntőmunkások, bohócok, nők, helyenként bársonyosan vörös virágok, itt-ott fák lombozatára vagy a múlt – az idő – és vízmosta falakra, földekre boruló komor vagy szelíd egek. Egy napon a vászon pusztaságában, szedett-vedett köpenybe burkolt, mezítlábas «Őrült király» képe bontakozott ki; lába mellett a papírkorona ..." Az áprilisban nyílt budapesti tárlaton már legújabb, 1981-es változata is látható volt.

Különleges élménye a nemzetközi művészeti eseményeknek, hogy nagy kortárs festőt életművének lényege alapján ismerhettünk meg, az önmagának feltett legújabb kérdésekre adott legfrissebb válaszáig.

Aradi Nóra

Ez a virtuozitásig vitt tudatos technikai felkészülés is intellektuális beállítottságra vall; az elgyönyörödést vagy a pusztán színélményt közvetítő művészben fel sem vetődne effajta kíméletlen önidomítás gondolata.

1952-ben végzi a Kolozsvári Képzőművészeti Főiskolát, majd Marosvásárhelyre, a művészeti középiskolába nevezik ki tanárnak. Két év múlva feleségül veszi Kemény Zsuzsát, Kemény János író, a helikoni találkozók házigazdájának leányát, aki egy autóbaleset folytán bekövetkezett tragikus haláláig szellemileg is hű segítőtársa. Ugyanabban az évben, 1954-ben, már tagja a Képzőművészek Országos Szövetsége ottani fiókjának; igaz, rendszeresen és jó eredménnyel szerepel nyilvánosan. 1956-ban egyik képét kiküldik a Velencei Biennáléra; 1957-ben egy bukaresti országos tárlat alkalmával írják az Arta Plasticában, hogy *Vácmány felé* című festménye „a tárlat legkonstruáltabb és (édesség nélkül) leglíraibb tájképe". 1958-ban az Utunkban megjelenik az első, külön róla szóló írás; nem véletlen, hogy a jó barát Székely János tollából.

Ez az év teljes fordulat: lezárás és nyitás éve. Felszámolja a múlt század romantikus látásmódját, és sokirányú keresések hosszan tartó szakaszát nyitja meg. Ezt a szakaszt művészbarátjával, *Balázs Imré*vel rendezett vándorkiállítása zárja le kisebb városokban, távol a művészeti központoktól, olykor olyan helységekben, ahol még sohasem láttak tárlatot.

Lemond a hagyományos tónusfesésről, a fény-árnyék viszonylatokkal sugallt lágy, plasztikus téralakításról. Már az ötvenes évek közepétől, Maros-parti tájain külvárosi részleteket fest apró, igénytelen munkásházakkal. Ezeknek mértani alakzata Cézanne szögletesített kockaházait idézi, egyben újrafogalmazza a festők örök kérdését: térben vagy síkban ábrázoljanak-e? A színek is átfordulnak rőtbarnákból száraz szürkékbe, a felületek érdessé válnak.

Nagy ívű a váltás Paál László mély érzelmiségétől Cézanne konstruktivizmusa felé, az érzelmek bensőségétől a formák szilárdságáig. Jele annak, hogy elvonatkoztatásra vágyik. A valóságos látvány meghaladására.

Kezdetben legkézenfekvőbb megoldás a dekorativitás hangsúlyozása: nagyobb síkok, keményebb lineáris, kontúros formák, stilizáltabb színek, ütemesen ismétlődő, többnyire függőlegesekre épülő, csaknem zenei vonalritmus. Mindkét jelenség: a kétdimenziós ábrázolás s a függőleges komponálás az elvonatkoztatás, testetlenség, a felemelkedni vágyás jele.

Nagyméretű tematikus kompozíciókkal (építőtelepek, üzemi részletek) kísérletezik; az 1962-ben festett *Erdőmunkások* (120x381 cm) talán az első korszerűen konstruált képe. Aztán felröppen a *Tűzmadár*. Mintha jelezné – jelképesen – a hagyományok béklyóiból kitört, a térfogatok, elsimított felületek, fény–árnyék hatások hálójából kibontakozott művész képzeletének lírai csapongását, örömét,

2

3

1 Nagy Pál: Üzenet II., olaj, vászon, 100x111 cm, 1973
2 Nagy Pál: Meggyűrűzött fészek, olaj, karton, 69,5x77,5 cm, 1977
3 Nagy Pál: Gyertyatartó, olaj, vászon, 50x70 cm, 1968
(fotók Erdélyi)

4

hogy végre pusztán plasztikai eszközökkel fejezi ki magát, és nem a természetet követi: maga alkot formát. Ez a vörös-sárga tűzben égő, félig virág, félig madár libegő formáival, finom folthatásával, érzékenyen texturált felületével maga a szabadság: a játék, a teremtés szabadsága.

Fokozatosan áttér a közvetlen látási élményt átértékelő, eszmetársításokat keltő, távolabbi tartalmakat sugalló művekre. Humánus emberféltése kerül előtérbe a hatvanas évek végén és a hetvenes évek elején festett képein, s új jelentést nyer a természet.

Közülük a legkorábbiak egyike a *Gyertyatartó:* a kandeláber alakú, kigyúlt száraz fakorona égnek álló ágai gyertyaként égnek, mintha a természet pusztulását gyászolnák. Csaknem egy évtizeddel később a téma új változatát festi *Meggyűrűzött fészek* címmel. Elszáradt fakorona öblös mélyén fészek, tojásokkal, az élet jelképe. A megszenesedett ágakból sűrű fekete füst gomolyog, az egyik ágon fémgyűrű: jelzés, utánunk következő kései koroknak.

A száraz fakorona közben még egyszer feltűnik *Üzenet II.* című képén. A hideg halványkék háttér ógörög dór oszlop hornyolását idézi síkban kiteregetve és fordított perspektívában, rajta Dürer nyomán az első emberpár. Mindez a kultúrközeget sugallja, ahonnan az üzenet indul, vagy ahová várják, felül a fán korszerű radarernyő, a korona öblében a már ismert, tojásokkal teli fészek. Sok ezer éves művelődésünk féltése tör fel ismét a művészből. E sejtelmes, korántsem egyértelmű jelképiség azonban bonyolult, rejtvényszerű feladat elé állítja a nézőt, a festőiség rovására menő túlzott intellektualizmusával.

A *Vakablak* (1971) felületének nagy részét festői izgalmakkal megoldott, mállott falfelület monotóniája tölti ki: szürke, okkersárga és húsokker változataiba, mesterien oldja meg ezt az ellentmondásosnak tűnő, nehéz feladatot. Fent, jobbra ablak, kiálló széles rámája deszkarátét; rácsa tizenkét mezőre osztja, mindegyikben külön jelenet: egy ember életének képei, a pólyától a ravatalig. Ezek benzines oldattal a vászonra dörzsölt lapkivágások a pergő film kockáinak elbeszélő jellegével, folyóiratok képeinek hitelességével (hiszen azok!); egész regény egy művészi elgondolású festői felületen belül. Gazdag lehetőség elgyönyörödésre, eszmetársításra, elmélkedésre: a rácsról, amely életünket korlátozza, a falakról, amelyek minduntalan elébünk állnak, amelyekbe beleütközünk.

Ettől kezdve a téglából vagy betonkockából rakott fal motívuma gyakran visszatér Nagy Pál festészetében. Olykor a viszonylag egyhangú felületen apró, meglepetésszerű elemet csillant meg: az *Előhírnök*ön például egyetlen rozsdaszínű, lehulló falavelet. Később a fal helyét fokozatosan szikkadt, repedezett talaj egyhangúsága foglalja el, hogy azon villantsa fel meglepő vagy éppen megdöbbentő ötletét. A hatalmas árvizek s azok tragikus következményei mélyen megrázták művészünket. A vizek nyomán visszamaradt szélszikkasztotta talaj sugallóbb érzékeltetésére a dús festékréteget repesztette saját eljárása szerint. A szakkönyvek leírják, mint kerülhető el a paszta repedezése; ő hosszas tanulmányok után megfordította a tételt, és fizikai-kémiai eljárásokkal – előidézte. Pontosan előre meghatározta a repesztések rajzolatát, kiterjedését, majd szigorú határt szabott azoknak. A pasztába olykor különböző anyagokat kevert, hogy gazdagabbá, domborúbbá, érzékletesebbé tegye, míg az már az anyagstrukturalistáknál látott önálló létet nyert – de mindig közlési szándékkal. Az *Aszály* című magas, keskeny kép csaknem egész felületét ez a kietlen talaj borítja, ám gazdaggá teszik az okkersárga, umbrabarna, natúr szienna és kékeszöld változatok, valamint a repedések narancsszín, velencei vörös és fekete rajzolatai. Csak a vászon alján látunk kisebb, ezüsttel sávozott hideg cölinkék és zöld színű tiszta vizet: talán tócsa, talán felbuggyanó forrás. Hason fekvő férfi hajol fölé, egy

4 Nagy Pál: Zápor, olaj, vászon, 80x100 cm, 1969
5 Nagy Pál: Ragyogás, olaj, vászon, 64x100 cm, 1978
(fotók Erdélyi)

5

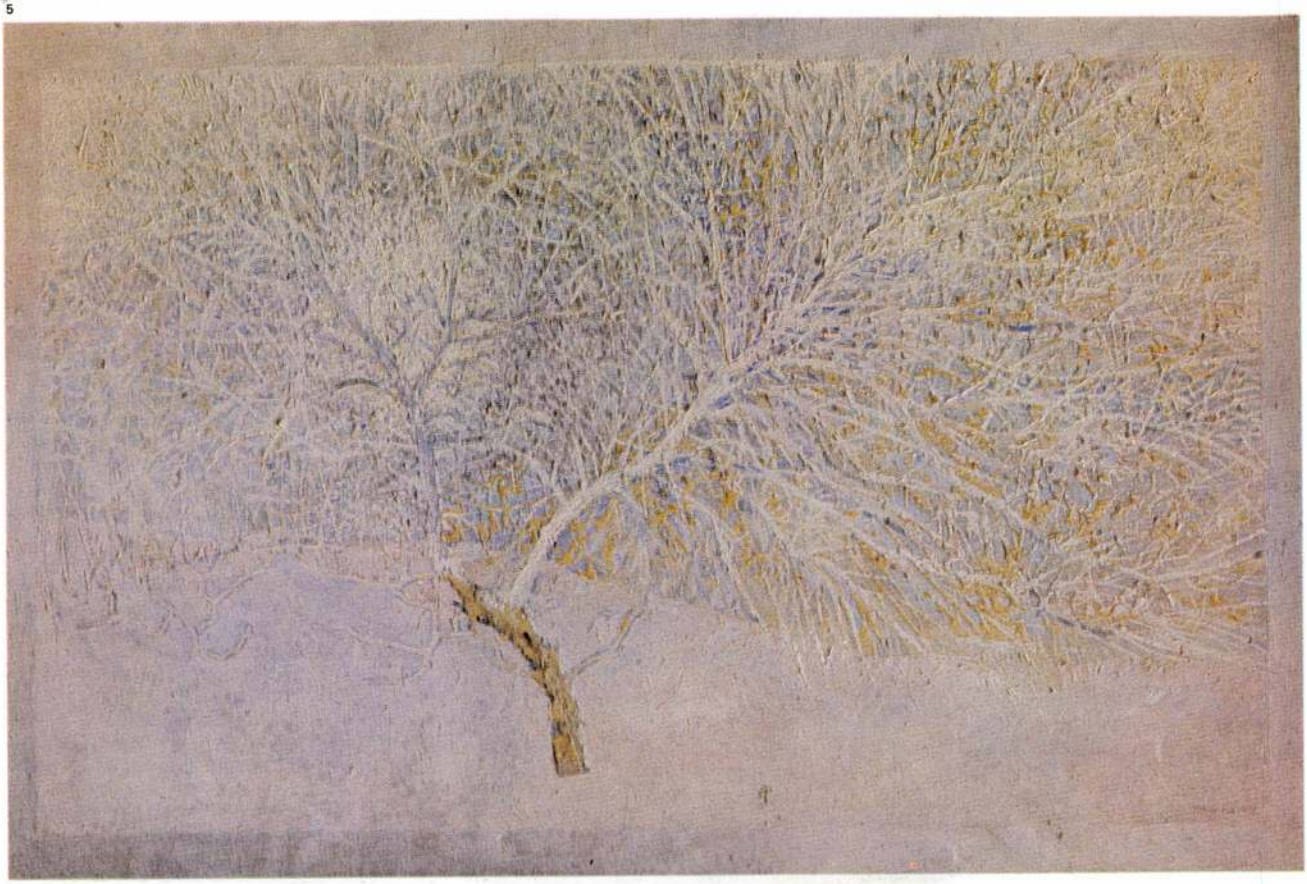

pompeji áldozat megkövesedett alakjának mása; parányi és kiszolgáltatott ott alul a végtelen és ez esetben ellenséges természettel szemben.

Másutt – tragikus árvizek hatása alatt – a természet zabolátlanul áradó erejét sugallja a művész. *Valamit visz a víz* (1970) című képén szennyes hullámok hátán egyetlen labda úszik. Milyen gyönyörűvé, mennyire gazdaggá válhat ez a szörnyű vízáradat a művész kezén hol festői, hol grafikus, hol plasztikus hatásával, drámai szürkéskék színeivel, és milyen panaszossá, gyászossá lesz a vidám fehér pettyes vörös labda ebben a zord, idegen és kegyetlen környezetben!

A művész lassan számot ad magának arról, hogy festészetének fogalmi jellege, talányossága éppen a festőiség szabad áradását gátolja, és szellemi magatartása ellenére fokozatosan felszámolja.

A magánosan barangoló természetjáró szeretetével közeledik érdeklődésének tárgyához. Nemcsak a fák törzsének, ágainak rajzolatát figyeli, de a kéreg alakzatát, sőt a lehántott kéreg alatti szújáratokat is, amelyeket az absztrakt határán dolgoz fel, olykor természetes életnagyságban, már 1960-tól, amikor Erdélyben az absztrakt festészet még csak szórványosan jelentkezett, a hiperrealizmust pedig talán még nem is ismerték. Ez az érdeklődés egész életművén végigvonul, így jut el az absztrakt gondolkodás nyomán újraépített tájig. Egészen mást kutat, mint közvetlen elődei: az állandóság, illetve a pillanatnyiság külső arculata helyett, a természet belső életét, lüktetését, küzdelmes létét, sorozatos vereségeit és megújuló diadalait sugallja.

Lélekidéző – a természet lelkét idézi meg.

Elődei bőven akadtak. Gondolunk *Van Gogh* animizmusára, *Hans Arp* állítására, amely szerint a természet véletlen folytán emberre emlékeztető formát ölthet, vagy *Mondrian* korai kísérleteire, hogy egy fa formáit vonalelemekre bontsa (majd onnan lépjen tovább a sík felületekig).

Többnyire Nagy Pál is a vonalelemből indul ki. Mint a gondolat ihlette művészek többsége – grafikus beállítottságú: képein a formát nem a szín, a tónus, a fény-árnyék hatás határozza meg, hanem a vonal. Újabb műveinek lágyan festett kék, sárga, rózsa- vagy ibolyaszín reflexekkel gazdagított fehér alapján könnyedén villannak, cikáznak az elfinomult vonalelemek, így sohasem egyhangúak, sohasem statikusak. Lenyűgöző hangulatú fehér képein zúzmarás fák és bokrok karácsonycsodájú tündérvilága sejlik: „...mint áldozásra készülő leányok, csillogó ruhában állnak a fák." Jégvirágos ablak játékos, csillagos csipkézete mögül olykor felsejlik a művész szorongó arca ...

Kedveli a hóval borított bokrokat, különösen az aranyesőt, s felnagyítva annyira közel hozza, hogy betölti az egész képteret. *Ragyogás* című képén egyetlen behavazott szilvafát fest meg; a fa törzsének és koronájának rajza, összhatása eleven, élő. „A fa anatómiája bonyolult, sohasem lehet teljesen megtanulni" – hangsúlyozta diákjainak is.

A fa több volt számára egyszerű motívumnál; jelképpé vált, az ember, az élet, talán a megújuló élet jelképévé. Az életfa példáit gyakran láthatta a székelyföldi népművészetben is bokályon, keresztszemes hímzésen. A minden irányba tájékozódó Nagy Pál bizonyára ismerte a XX. században újra felbukkanó és a szürrealistákra nagy hatással levő középkori okkult tudományok tételeit is, amelyek szerint a fa a kozmikus teljesség után vágyódás jelképe. Közvetítő föld (a nő) és az ég (a férfi), reális és transzcendens között. Innen az ő fáinak antropomorf, animisztikus jellege.

Különös jelenség, hogy legfestőibb tájlátásaihoz, a fehér képekhez is az absztrakton át jut el. Figuratív ábrázolásánál is az absztrakt művészet *abszolút plasztikai* látásmódjából és elemeiből indul ki. „Csak egyfajta beleérzés kell hozzá" – hangoztatta gyakran.

6

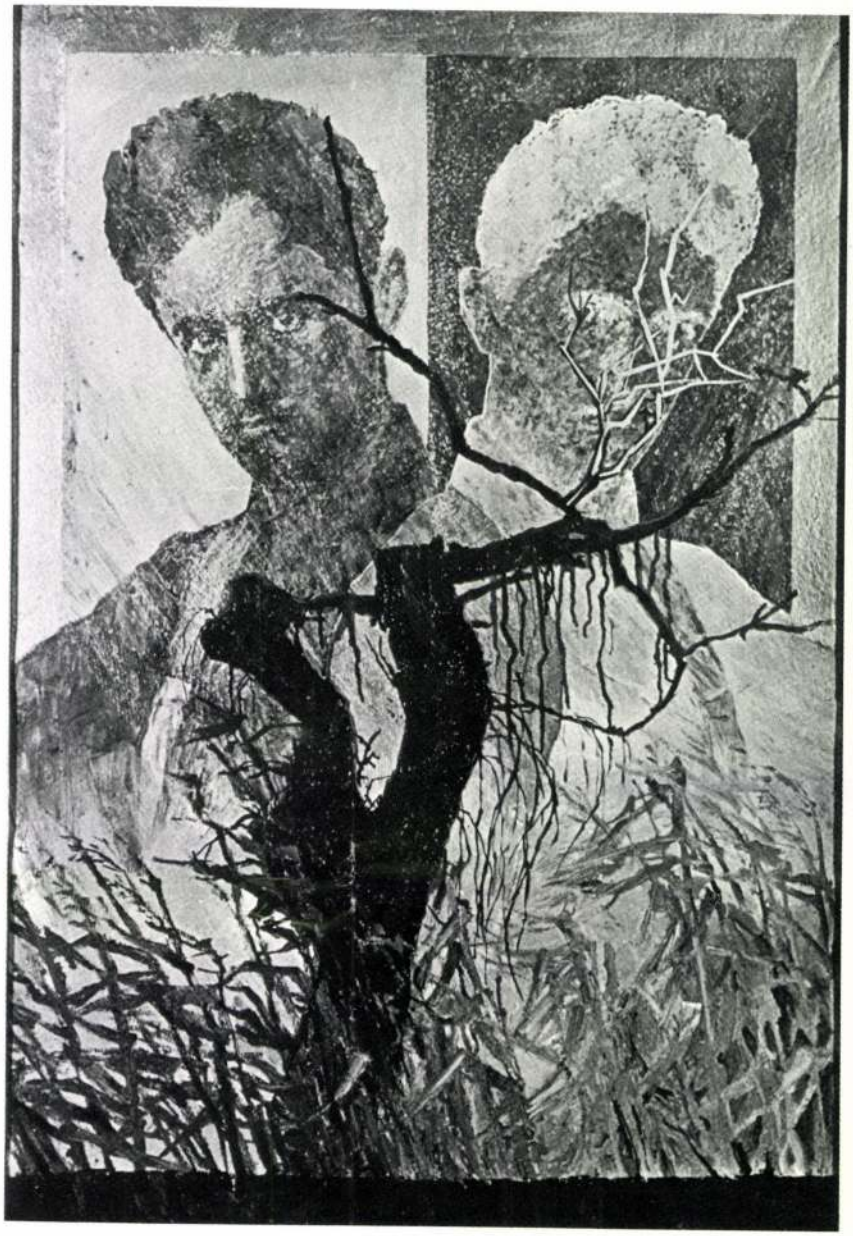

6 Nagy Pál: Székelykeresztúrtól Fehéregyházáig, olaj, karton, 100x70 cm, 1972
7 Nagy Pál: Aszály
8 Nagy Pál: Zúzmarás önarckép, olaj, vászon, 64,5x90 cm, 1973
(fotók Erdélyi)

Zúzmara (1976) című képének gondosan komponált buja növényzete egyensúlyt kelt, a természet élénk rezdüléseit sejteti. A *Téli ragyogás* színben még gazdagabb, elfinomultabb, technikai megoldása is fortélyosabb. A képtér alján meleg rózsaszínei felül az ég hideg kékjébe olvadnak; ezeknek megfelelően váltakoznak a hideg-meleg fehér harmóniák is. Az ágak alatt helyenként felcsillanó gyűrött, redős, fényes felületű okkeres paszta aranyos derengést áraszt. A háttérben hatalmas, homályos hideg-fehér napkorong uralkodik. Téli „fehér képeit" többnyire kisebb vázlatok alapján, nem télen festette. Így függetlenítette önmagát a tárgyi adottságoktól, a részletek eltérítő hatásától, önmaga kifejezésére, lényegre törhetett. Ezt tette önarcképein is. Önmagát művészete minden szakaszában festette, de sohasem tükörből, mindig emlékezetből, éppen időszerű plasztikai problémáinak szellemében.

Munkamódszerére jellemző, hogy élménydús, lendületes indítás után hosszan elidőz az összetevő elemeknél, rendezgeti, elfinomítja, érleli számtalan vázlat nyomán. Spontán művész olykor egyetlen részelemből indul ki és jut el lendületesen a kész műhöz; ő fordítva, számtalan részelemtől jut el a leszűrt lényeghez, miközben ezek hallatlan gazdagságot nyernek.

Tépelődő művész volt. Hiányzott belőle a vérbeli koloristák örömszíneinek dús áradása; a festők alkotás már-már érzéki öröme csak ritkán adatott meg számára. A tudat ellenőrző kényszere elsősorban értelmileg átgondolt alkotások felé vitte. A rációnak ez a zsarnokuralma meg is kínozta. Felszabadult örömöt inkább a rajzolgatásban talált. Mindig és mindenütt rajzolt, gyermekien szabadon eresztett képzelettel. Boldog önfeledtségben bolondos ötleteket válogatott, más és más plasztikai irányzat (Jugendstil, op-art, pop art stb.) változatai szerint. Hiszen játszani is csak művészként tudott.

Élete és művészete folytonos kísérletezés. Főleg grafikában. S bár grafikai alkat volt, és kitűnő grafikai műveket alkotott, ilyen természetű művei gyakran csak festményei előkészítő szakaszait jelentik. Előítélet nélkül, merészen használt fel minden új törekvést, anyagot és módszert, gyakran maga talált ki a maga számára eredeti eljárásokat. Elsorolni is sok, mi mindennel foglalkozott.

Amikor egy interjú során stílusról érdeklődtek, azt állította: stílusa, hogy nincs stílusa. Ilyen értelemben (de csak ilyen értelemben) hivatkozott Picasso nyugtalan újat keresésére.

„Mivel magyarázható ez a szarvasűző természet, a tekintetnek ily messzi és gyakorta homályos távlatokba fölemelt szintje?" – teszi fel a kérdést Sütő András. „Az igény kegyetlenségével – válaszolja meg –, a megállapodottságnak azzal a válfajával, amely a változásban keresi önmagát."

Külön kell szólnom Nagy Pálról a pedagógusról. Amikor a kolozsvári főiskolán első, ismerkedésszerű találkozásaimkor a „gólyákkal", kikérdezem őket, honnan jöttek, kinél tanultak stb., a marosvásárhelyiek rendszerint valamilyen alig titkolt büszkeséggel vágják ki, hogy az ő tanítványai voltak. Rajongásuk később is megmarad, sőt! Minél inkább beérnek, annál inkább adnak számot maguknak egyedülálló módszere gyümölcsöző voltáról. Kádár Tibor után ő lett a második marosvásárhelyi eredetű legendás művészpedagógus. Nemcsak tanár – barátja és szellemi társa lett növendékeinek; nagy részük később, kész művészként újra és újra ellátogatott műtermébe, megnyugtató, hitet, bizakodást keltő beszélgetésre. Akinek nem volt még lakása, napokon át ott alhatott.

Elve volt, hogy lecketémáit, művészetelméleti tételeit a legjobb, a legújabb reprodukciókkal támassza alá. Fáradhatatlanul hordta hazulról a legnehezebb

köteteket is, például kedvenc művészének, *Rauschenberg*nek hatalmas albumát, s azon keresztül a mai művészet számos tételét tisztázta. Rajongása Rauschenberg iránt nemcsak művészetében mutatkozott meg: beültette növendékeibe is.

Rendszeresen másolt és másoltatott. Nem hagyományosan: az utánzást éppen azzal kerülte el, hogy tudatosította valamely művész sajátosságait. Egyik kedvelt művészénél, *Matisse*-nál tételesen kimutatta, hogy annak zsenije mennyire magában rejti a modor veszélyét. Az absztrakt módszer oktatásánál arra késztette növendékeit, hogy összpontosítsanak valamilyen fogalomra – például: öröm –, s azt fejezzék ki tárgy nélkül, foltokban, pontokban, vonalakban stb. Kompozícióoktatásnál a diáknak a maga választotta művet a legegyszerűbb elemekre kellett bontania: vonal, színfolt stb., hogy szerkezetét teljesen megértse. Máskor valamilyen megadott tárgyat különböző stílusokban kellett megfogalmazniuk. Maga is ezt tette munkájában; óra végén gyakran táblát függesztett a falra: VÉGE felirattal, több nyelven, szecessziósan kanyargó dekoratív vonalakban, vagy op-art foltrendszerben. Minden módon növendékei képzeletét igyekezett felkelteni és gazdagítani.

Tanítványai pontosan megérezték ezt, és lelkesen dolgoztak egész délutánokat, olykor késő éjszaka is, miután értesítették a szülőket, akik ezután már maguk vitték a reggelit. Ő maga is együtt dolgozott diákjaival: metszetgrafikai leckénél vitte a maga lemezét és végezte a maga dolgát; nem rejtegette. Tanítása nem zárult le a tanteremben: a különösen érdeklődőket meghívta magához, leültette egy szobában, könyveket adott a kezükbe, megtárgyalta velük az anyagot, s azok úgy elmélyültek abban, annyira felkészültek, hogy legközelebb az iskolában átvehették az oktató szerepét.

Diákjait olykor magukra hagyta a műteremben, átadta nekik saját szekrénye kulcsát, lapozzák a szakfolyóiratokat, könyveket. Bármit elvehettek a készletből, csak jelezniük kellett. Ez a bizalom és szabadság jó eredményeket hozott: diákjai felírták egy-egy cédulára: „elvettem 3 m ragasztószalagot", „elvettem 5 gombostűt", „elvettem egy tubus aranyokkert ..." Már-már sportot űztek abból, hogy a legjelentéktelenebb „kölcsönzésekről" is írást hagyjanak, és mert sokan markoltak, nyugtáikból olykor kisebb cédulaerdő lobogott a teremben. Az üzenetközvetítésnek ezt a módját a modelljei is átvették. Ha a kitűzött időben nem találták a műteremben, apró aktot rajzoltak a csengő mellé.

Ő maga mindig és mindenüvé meglepő feliratokat helyezett el. Műtermének falára (Szilágyi Domokos mellett) kedvenc kortárs költőjének, Marin Sorescunak egy verssorát függesztette: „A lelkem járható részén közlekedjetek – barbárok!" Költő volt ő is, halk szavú, borongó, jóllehet ezt gondosan leplezte könnyed, vagányos, olykor érdes magatartásával. Csak előszobájának felirata árulkodik nyíltan: „Akaszd ide a magányod az előszoba fogasára, de ne feledd itt, ha elmész!"

A tanítás rengeteg idejét rabolta el Nagy Pálnak, ám hasznára is volt; kitűnő pedagógiai eredményein túl, rászorította őt a világos, szabatos megfogalmazásra. Ennek aztán szakírói munkájában látta hasznát. Kisebb írásait lapokban, folyóiratokban közölte rendszeresen, egyetlen kötete nem sokkal halála után jelent meg. A művészpedagógus szól benne az avatatlanokhoz, oly közvetlenül, oly könnyed elragadó humorral, hogy amikor a kiadó lektorálásra küldte hozzám a kéziratot, minduntalan mosolyogva, csaknem együltömben olvastam végig. Egyszerűen nem lehetett letenni!

Különös ellentétek lakoztak ebben az egészen egyéni művészben. Minden hajlamossága mellett magányra, borongásra, telve volt humorral. Meggyőződése minduntalan átsütött finoman ironikus szavain, ezért ezek sohasem süllyedtek parlagi csipkelődéssé. Hosszan sorolhatnám csalafintaságait, játékos kötekedéseit. Szájról szájra adott, legendássá vált tréfáinak se szeri, se száma. Mindössze egyiket idézem: az úttesten egy félig eltörlődött zebrán ment át, nem vette észre, hogy tíz méterrel arrébb újat festettek. Jött a forgalom őre, és büntető cédulát írt. Ő nagy nyugalommal, akkurátusan kihalászott a szivarzsebéből egy törlőgumit, és odanyújtotta: „Törölje le ezt a régit, akkor kifizetem a büntetést."

Belém vésődött, hogy mindig és mindenütt megtréfál bennünket. Nemrég az emlékkiállításának megnyitóján, miközben beszéltem róla, azon kaptam rajta magam, hogy az ajtót lesem, hátha belép szokott hanyag öltözetében – nehogy még véletlenül is ünnepélyesnek tűnjék –, hogy legsikerültebb tréfájaként megemlékezésen kapjon rajta minket. Ő, aki már átsuhant a végtelenbe.

Borghida István

7

8

Vlagyimir Zamkov

1

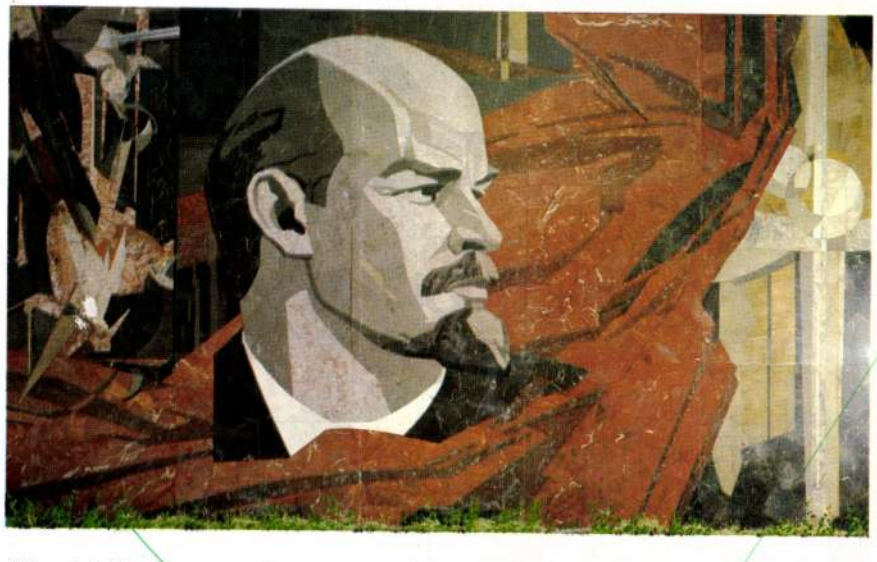

Vlagyimir Zamkov, a szovjet monumentális festészet jeles mestere 1925-ben született, a Volga menti kalinyini terület Kimri nevű városában. Gyermekkorában súlyos sérülés érte a bal szemét. Rajzkészsége már igen korán megmutatkozott, s amikor a család átköltözött Moszkvába, a kis Vologya – nyolcéves volt ekkor – előbb az iskolai rajzszakkörben, majd a Moszkvai Úttörőpalota képzőművészkörében fejlesztette tudását. Az ő rajzai is helyet kaptak azon a gyermekrajz-kiállításon, amelyet az 1939-es New York-i világkiállításon a szovjet pavilonban mutattak be.

A Honvédő háború alatt rádiósként szolgált a szovjet hadseregben. A háború befejezése után a Moszfilm stúdióban dolgozott, majd beiratkozott a Moszkvai Iparművészeti Főiskolára (a korábbi Sztroganov Intézet), a monumentális festő tanszakra. Tanulmányai elvégzése után, 1950-ben a tanszéken maradt, ahol az aspirantúra befejezése után tanítani kezdett. Jelenleg ugyanennek a tanszéknek a professzora, személyesen irányítja a mesteriskolában folyó munkát. Sok tanítványt nevelt, akik méltán váltak híressé, hatalmas kompozícióik a Szovjetunió számos városában megtalálhatók. Közülük *Bubnov, Grigorjev, Nyikolajev, Filatcsev* nevét említjük meg.

Zamkov alkotótevékenysége az 50-es évek elején kezdődött: óriási méretű pannókat festett temperával vászonra, amelyeket a Szovjetunióban és külföldön rendezett jelentős ipari vásárokon állítottak fel. Hasonló jellegű munkákat készített az ország forradalmi ünnepei alkalmából, pannóival, portréival az épületeket díszítették. Később időtállóbb anyagokat használt fel, áttért a freskó-, sgraffito- és mozaiktechnikára. A 60-as évek közepétől mind elmélyültebben és céltudatosabban fordult a monumentális festészet legbonyolultabb műfaja felé: ún. „firenzei" vagy márványmozaikokat készített. Effajta munkái közül a legjelentősebbek: *A kapcsolatteremtés kozmikus eszközei* (Félvezetékes Készülékek Gyára, Herszon, 1966), a posta történetét megelevenítő két pannó (A Moszkva-szálló postahivatala, 1968), *Moszkvai október* (1968), *Az Elbrusz-vidék* (a Nalcsik-szanatórium étterme, 1973), *A víz alatti világ* (az egyik krími szanatórium uszodájának falán, 1980), *Kultúra – művészet – színház* (a moszkvai olimpiai falu Kulturális Központja, 1980).

A mester ezzel a bonyolult technikával számos művet készített Leninről, több portrét, illetve portréjellegű kompozíciót. Közülük a legismertebb az *Appassionata,* amely az OSZSZK Kulturális Minisztériuma halljában látható Moszkvában. Zamkov a kövek öntörvényű formáinak, színhatásának sajátos ritmusú összeállításával kísérelte meg rögzíteni azt az élményt, amelyet benne Beethoven híres szonátája keltett. A zenemű bevezető akkordjait a formák viharos, robbanó lendületével fejezi ki, a középső részt a szélben könnyedén libbenő zászlóval, a befejezést pedig a rendezett, tiszta formák harmóniájával teszi szemléletessé. A középső részen – háttere a sötétvörös lobogó – helyezte el Lenin profilba fordított portréját (Lenin köztudottan szívesen hallgatta az Appassionátát).

Zamkovnak az épületek belső terében elhelyezett alkotásai közül különösképp figyelemre méltó a legutóbb készült: a *Kultúra – művészet – színház,* amely nem sokkal az 1980-as Moszkvai Olimpia kezdete előtt nyerte el végső formáját. A színházteremnek a külső, az előcsarnok felé eső falát burkolja. Az előadások közti szünetekben a nézők közelről vehetik szemügyre a részleteket, az előcsarnok üveghomlokzatán keresztül pedig a teljes kompozícióban gyönyörködhetnek. Mivel az előcsarnok több mint negyven méter hosszú, szélessége viszont ennél jóval kevesebb, az, aki az épületen belül tartózkodik, aligha tudja tekintetével átfogni a mozaikburkolat egészét. A mester éppen ezért a kompozíciót részekre, ún. „sávokra" tagolja, ezzel a megoldással éltek az óorosz templomokat díszítő freskófestők. Kifejező és pontos, az oszlopok, vakablakok, színes üvegablakok elrendezését követő ritmussal különíti el a jeleneteket, a mű tehát szervesen illeszkedik az épületbelső térstuktúrájába.

A részek között látszólag laza a kapcsolat – néhányukat említve: a Parthenon, a nyeregyici Megváltó temploma, óorosz díszítmény részlete, görög harcikocsi, jelenet egy Shakespeare-tragédiából, jelenet Puskin Borisz Godunovjából, színházi maszk, a Szamothrakéi Niké, népi felkelés, rózsát tartó japán lány, a milói Vénusz. Mivel azonban a részletek megfelelő ritmusban kerültek egymás mellé, a világ kultúrájának egységét sugallják, a szépség kritériumainak egységes voltát hirdetik, a nézőben gondolatokat, asszociációkat keltenek. Ebből a szempontból különösképp figyelmet érdemel a mozaik középső részének záróalakja, a milói Vénusz. Hozzá vezet fel a meredek, egy hirtelen fordulattal véget érő lépcsősor. Mintha a művész ezáltal is tudtunkra akarná adni, hogy milyen fáradságos és erőfeszítésre késztető úton lehet eljutni az igazi szépséghez és harmóniához. S azzal, hogy az alakot a részletekből álló történet végére helyezte, azt hangsúlyozza: minden emberi erőfeszítés célja voltaképpen eljutni ehhez a tökéletes – a szó legtágabb jelentésében, filozófiai és társadalmi értelemben egyaránt értelmezett – harmóniához (alighanem abban is ez a szándék fejeződik ki, hogy a Vénusz előtti sávban helyezte el a felkelés jelenetét, illetve a kovács alakját, a 20-as évek egyik népszerű forradalmi dalának szereplőjét, aki a boldogság kulcsát kovácsolja, a következő sávban pedig a néger lánnyal, a munkaruhába öltözött fehér férfival beszélgető japán lány figuráját).

A mozaikot finom és hatásos színössze-

BUJA FORMÁK
tusrajzok

a) (1974) 294×211
b) (1974) 211×294
c) (1975) 211×300
d) (1975) 294×208
e) (1976) 296×210
f) (1977) 211×300
g) (1977) 210×296
h) (1977) 300×211
i) (1978) 300×211
j) (1978) 211×300
k) (1978) 297×421

1. (1977) 700×500
2. (1975) 700×500
3. (1975) 700×500
5. (1976) 700×500
6. (1976) 500×700
7. (1976) 700×500
11. (1975) 500×700
14. (1975) 700×500
17. (1976) 700×500
19. (1977) 500×700
21. (1977) 500×700
22. (1977) 700×500
23. (1977) 700×500

Önarckép (1978) 216×192

103.

KORUNK GALÉRIA

1978. JÚNIUS

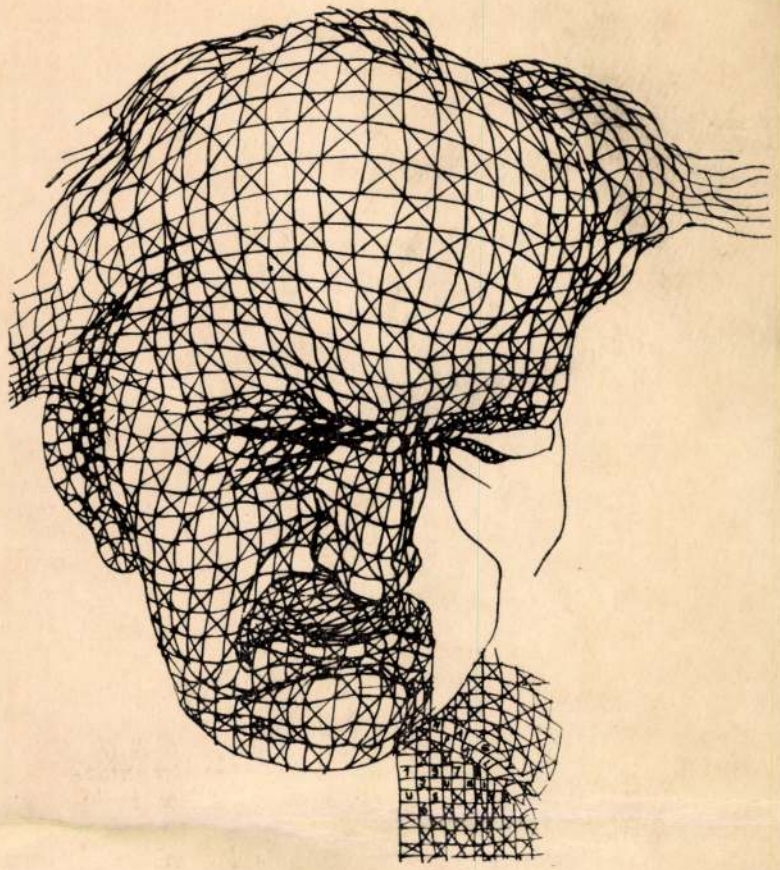

AZ ÖNFELEDT JÁTÉKOS KEDV

gyakran tartogat meglepetéseket az alkotómunkában, szakmai magasugrások lehetőségét rejtegetvén, stílus- avagy periódusváltásra sarkallva az alkotót. Hogy mennyire így van, azt gazdag példatárral illusztrálhatnánk, különösképpen a XX. századi művészettörténet szolgálhatna meggyőző esetekkel, de csak az elsőbbséget vitatva ezzel, hiszen előző korok alkotási módszerei sem zárják ki — a hosszantartó, intenzív műhelymunka mellett — a szellemi „lazítás" ilyenszerű jelenlétét.

Időközben csak a hangsúly változott: korunk művészetében eluralkodó módszerré „tornászta" fel magát, az amúgy is komoly előjogokat élvező alkotási „fogások" sűrűjében. Mindezt tulajdo-

nítván annak, hogy ez nem más, mint visszamenekülés egy elvesztett gyermekkor játékos kedvvel megalkotott világába.

Nem tudhatjuk, s talán nem is fontos ennek felmutatása, százalékos bizonygatása az alkotómunka folyamatában, mert annál meggyőzőbb, minél rejtettebben összefonódó a mű egészében. Stílusformáló erejét érezhetjük.

A **Buja formák** címet viselő rajzsorozat Nagy Pál eddigi művészetében olyan kitérő, amelyhez fogható jellegében, kutatási céljában már van. Több is. Alkotói karakterének örök elégedetlensége közismert. Most is csak e belső kényszer rabjaként tesz, látszólag, ekkora kitérőt. Ezt is csak festészetének eddigi állapotával szemben érezzük, hiszen híre-hamva sincs annak ismert eredményeinek, jól körülhatárolt, stabil tartalmi, avagy formai jellegének. Csak világlátását, életvizsgálódásainak nyugtalanságát hozza abból.

E lapok tiszta grafikai jelei mögött nem találunk rá a művészt régóta foglalkoztató gondolati csomópontokra. Ezzel szemben mostani törekvése is világos: nincs számára fontosabb, mint a vonal, ami két pont között húzódik. Ennek egyértelmű megfogalmazása. Amely ha időben nézzük, akkor években mérhető, mert a több száz darabból összeálló sorozat a pálya egészében is jelentős eredmény. Úgy vizsgálja, alakítja eddigi tapasztalatait a vonalról, hogy ezzel más következtetésekre jut: ha a forma részeként is taglalja, de elsősorban „hajlékony" voltát bizonyítja, abba az irányba viszi tekintetünket, amerre, amilyen sokfele haladhat a vonal. Az egymás mellett haladásukkal, avagy eltávolodásukkal éreztetvén a forma magasodó, avagy mélyülő pontjait. Szemléletében helyenként az op-arthoz közelít, eredményei azonban más irányba mutatnak.

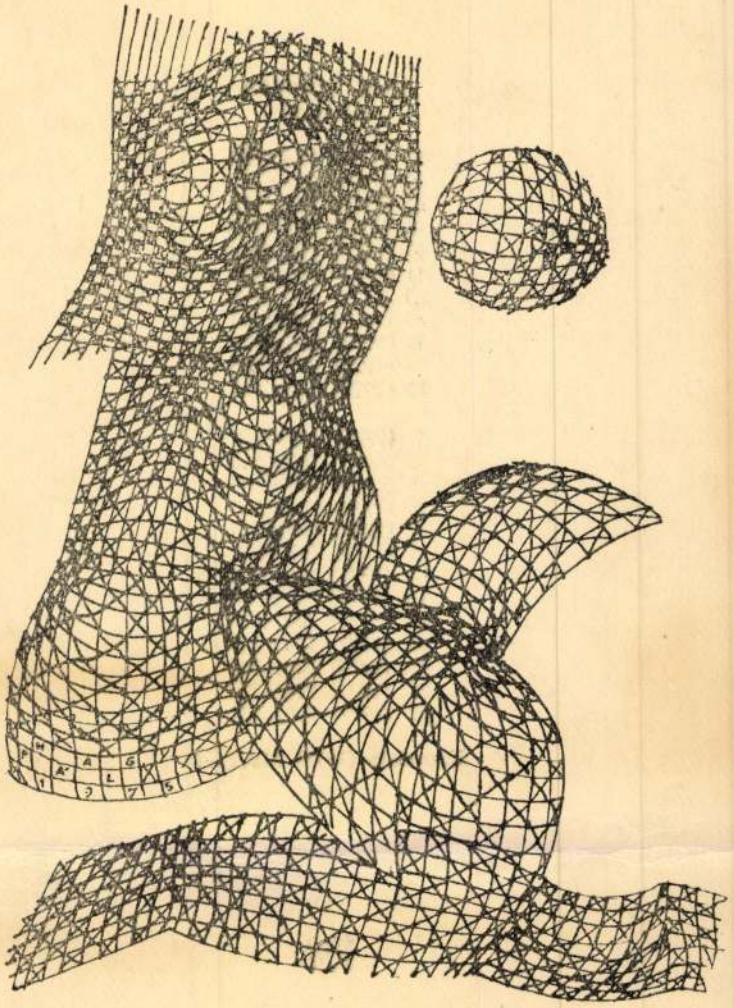

Rajzai láttán jutunk végül is az általa megcélzott szándék felismeréséig, amelynek lényege: a forma az emberi test formaegységében; de az más, egy újabb harmónia megsejtett útján. És még valami: a művészetben rejlő játékosztön „komoly" jellegére is figyelmez.

BALÁZS IMRE

nát is morzsolhat, vagy kézbe vehet egy eredeti kőbaltát. Ugyanakkor kipróbálhatja azt a rekonstruált szerkezetet, amellyel feltehetően az újkőkor embere átfúrt egy kőbaltát. S többek között megszemlélheti a megye területén talált neolit-eneolitikumi kultúrák, a Bodrogkeresztúr, Piskolt (Pişcolt), Starčevo-Kőrös (Starčevo-Criş) és a Tiszapolgári kultúra kerámiáit is.

A bronzkorszakot bemutató teremben egy igazán leleményes ábrán magunk előtt találjuk a stratigráfia lényegét: a sokat mondó szemléltető alapjául a Nagykároly-Bobáld (Carei-Bobald) feltárás szolgált, amely a régészeti rétegtan szempontjából a megye legösszetettebb helyszínét képviseli. S természetesen megtaláljuk a megye területén valaha élt bronzkori civilizációk-kultúrák kerámiáit, s egy szép ház rekonstrukciót is.

S szemlélhetjük a bronzkohászat kialakulását és fejlődését. Az apai (Apa), domahidai (Domăneşti), batarcsi (Bătarci), peteai (Petea), turci (Turţ), kaplonyi (Căpleni), vetési(Vetiş) leletek mind arról tanúskodnak, hogy Szatmárnémeti zónája kohászati szempontból a kor legfontosabb helyei közé tartozhatott. A hallstatti Kányaháza-Avas (Călineşti-Oaş) erődítményről makett készült, amely egykor fontos törzsi központ volt.

S aztán a La Téne-ből megszemlélhetjük a szatmári múzeum talán leghíresebb régészeti leletét: a csomaközi kelta „hercegi" temetőből feltárt sisakot, illetve ennek csak a rekonstrukcióját, mert az eredetit a Bukaresti Nemzeti Múzeumban (Muzeul Naţional Bucureşti) őrzik. Ezen sisak mindenestre eddig unikumnak számít egész Európában, rá utalást a dániai, Gundestrup-i arany üstön találtak. A sisakhoz felülről egy madáralakzat illeszkedik, melynek szárnyai kis csapszegekkel ízesültek a madár törzséhez. Így a madár szárnya menetelés vagy lovaglás közben mozgott, s úgy tünhetett, mintha repült volna viselője fején. (Érdekes benyomást kelthetett az ellenségben, de valószínűleg a sisak gazdájában is.)

A következő teremben egy számítógép üzemel, amellyel bárki információkhoz juthat a régészeti feltárásokkal kapcsolatban, megközelítheti őket térbeli és korbeli sajátságaikban is.

Majd fazekas műhely következik, amely az aranyosmeggyesi dák régészeti leletek alapján készült.

(Ennek kivitelezésekor gondoltak arra, hogy az interaktivitást lehetővé teszik a fazekasság művelésével is. Ám rájöttek, hogy ehhez állandóan elő kellett volna készíteni az agyagot, s végső soron a múzeum tisztasága és más kiállított értékei is veszélybe kerülhettek volna.)

A rómaiak korát bemutató részben a kiállított régészeti leletek a Kr.u. II.–IV századból származnak, amikoris a megye területén szabad dákok és germánok éltek. Itt a mai Szopor (Supur) vidékén elterülő római limes makettje is megtalálható; valamint központi helyet foglal el a temetkezési szokás bemutatása.

A következő termekben a népvándorlást és a korai középkort láthatjuk, különösen érdekes a földbe vájt szláv ház rekonstrukciója, amelybe ugyancsak be lehet lépni.

A kivitelezésénél több szempontot is figyelembe vettek: szerették volna minél interaktívabbá tenni – ami sikerült is. Nagy sikert könyvel el a fiatalság és minden korosztály körében, hiszen több teremben többféle dolgot is ki lehet próbálni. A másik fő szervező elv a didaktikusság volt, történelem órák tarthatók a helyszínen, s így a gyermekek számára elérhetőbb közelségbe kerülhet a múlt.

A kivitelezők azzal is kedveskedtek, hogy aki belépőt vásárol, egyben ingyenes félórás internetezési lehetőséghez jut, amelynek gyorsasága – a helyi világhálós elérhetőséghez képest – elég jó.

A számítógépes terem asztalait a helyi alkalmazottak készítették a munkálatok során fölöslegként megmaradó deszkaszélekből, melyeket lelakkoztak, így pedig sajátságos arculatot kölcsönöznek a helyszínnek.

A múzeum ezen kiállítása 2003 márciusában a „Románia legjobb régészeti és ókori történelem kiállítása" elismerést kapta meg.

Nyitva tartás: kedd, szerda, csütörtök, vasárnap 10-18 óráig, szombaton 10-14 óráig. Hétfőn zárva.

Nagy István, Kolozsvár

ROMÁNIA, MAROSVÁSÁRHELY

Nagy Pál (1929–1979) emlékkiállítása

2003. október 11. – november 4.

Nagy Pál festőművész emlékkiállítása a marosvásárhelyi Kultúrpalota földszinti kiállítótermeiben került bemutatásra.

A kiállítást *Szücs György* művészettörténész nyitotta meg (Magyar Nemzeti Galéria, Budapest), rendezte: *Irsai Zsolt* képzőművész (Marosvásárhely).

A kiállítás megtekinthető naponta (hétfő kivételével) 10.00-19.00 óra között.

A Nagy Pál emlékév elmúlt és még várható rendezvényei:

2003. október	Emlékkiállítás
2004. január	Az életmű katalógus bemutatása
2004. május	Utcanévadó ünnepség
2004. június	Emléktábla avatás

ICOM hírek

Az ICOM Magyar Nemzeti Bizottsága 2003. október 22-i közgyűlésén az elnök beszámolóját és a 2002. július elseje óta eltelt időszak pénzügyi beszámolóját elfogadta és megerősítette a 2002-ben megválasztott vezetőség mandátumát.

Változásra csak az ICOM MNB titkárának személyében került sor Vámos Éva lemondása miatt.

A jelen lévők – egy tartózkodás mellett – titkárrá választották *Bezzeg Máriát*, s taggá *Szoleczky Emesét*.

Ugyancsak változást javasoltak az alapszabályban, miszerint az a vezetőségi tag, aki kétszeres újraválasztásának ideje alatt más funkciót nem tölt be, a továbbiakban nem választható újra.

Elnök: *Cseri Miklós*
Szabadtéri Néprajzi Múzeum, Szentendre
H-2001 Sztaravodai út Pf 63.
Tel: 36-26-502-503, Fax: 502-502
E-mail: cseri@sznm.hu

Titkár: *Bezzeg Mária,* muzeológus
H-1025 Szeréna u. 2/a
Tel: 36-1-326-1810
E-mail: mariabezzeg@freemail.hu

Tagok:

• *Dr. Balázs György,* főigazgató helyettes
Néprajzi Múzeum, Budapest
H-1055 Budapest, Kossuth Lajos tér 12
Tel.: (36-1-) 473-2422, Fax: (36-1-) 473-2421
E-mail: gbalazs@neprajz.hu

• *Varga Judit* PhD, referens Nemzeti Kulturális Örökség Minisztériuma, Budapest
H-1077 Budapest, Wesselényi u. 20-22
Tel.: (36-1-) 484-7339, Fax: (36-1-) 484-7126
E-mail: judit.varga@nkom.gov.hu

• Dr. habil. *Fűköh Levente,* CSc/PhD, múzeumigazgató, c. főiskolai tanár
Mátra Múzeum, Gyöngyös
H-3200 Gyöngyös, Kossuth L. u. 40
Tel./Fax: (36-37-) 311-447
E-mail: lfukoh@egon.gyaloglo.hu, lfukoh@freemail.hu

• *Dr. Páll István,* igazgató
Nyíregyháza-Sóstó, Múzeumfalu
H-4431 Nyíregyháza-Sóstó, Tölgyfa utca 1.
Tel.: (36-42-)479-704, Fax: (36-42) 479-704
E-mail: pallistvan@broadband.hu

• *Szoleczky Emese,* osztályvezető
HIM Hadtörténeti Múzeum
H-1250 Budapest, Pf. 7.
Tel: (36-1)-3569-522/219 mell., Fax: (36-1) 3561-575
E-mail: eszoleczky@dpg.hu

• *Dr. T. Biró Katalin,* kandidátus, tudományos főmunkatárs
Magyar Nemzeti Múzeum, Budapest
H-1088 Budapest, Múzeum krt. 14-16.
Tel.: (36-1-) 338-2122, Fax: 338-26-73
E-mail: tbk@ace.hu

• *Dr. Vörös Gabriella,* megyei múzeumigazgató
Móra Ferenc Múzeum, Szeged
H-6720 Szeged, Roosevelt tér 1-3.
Tel.: (36-62-) 549-060, Fax: (36-62-) 549-061
E-mail: g_voros@mfm.u-szeged.hu

Bővebben mindez az ICOM MNB hivatalos honlapján olvasható: www.ace.hu/icom

M. E.

Közhasznú információk

Muzeológusok és pedagógusok egymás közt

Meghívó

2002 őszén, a Magyar Természettudományi Múzeum alapításának 200 éves évfordulója alkalmából, rendeztünk egy konferenciát. A sikeres találkozót szeretnénk ezután rendszeressé tenni. Ezért ebben az évben is hívjuk múzeumunkba a tanárokat, óvónőket, tanítókat. A program új, a szándék a régi: legyen alkalmuk muzeológusoknak és pedagógusoknak egymás közt lenni. Idén a programot két gyűjtemény meglátogatásával bővítjük, tehát be lehet kukkantani „a színfalak mögé". Bizonyos aktualitása van annak, hogy a szertári anyagokról beszéljünk, a programot a köré építettük fel.

2003. november 26-án 9 órától kezdődik tehát a *„Muzeológusok és pedagógusok egymás közt"* című program. Részvételi díj 500.-Ft. Esetleges érdeklődő múzeumi kollégák forduljanak *Gärtner Ágotá*hoz (303-6193).

Magyar Természettudományi Múzeum

Galéria nyílt a minisztériumban

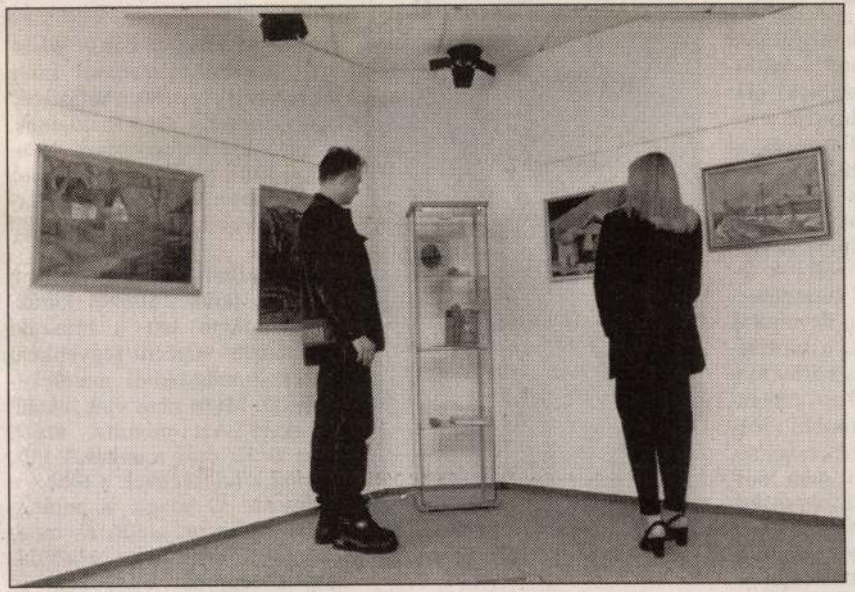

Nagy Pál tárlata FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

Zöld Galéria elnevezéssel interaktív kulturális központ nyílt tegnap a Környezetvédelmi Minisztériumban, az I. kerület Fő utca 44–50. szám alatt. A létesítmény elsősorban a környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos tárlatoknak ad otthont, ahol nemcsak hivatásos, hanem amatőr művészek is bemutatkozhatnak. A központ ezen felül szeretne általános és középiskolai környezetvédelmi pályázatokra beérkezett anyagokat is kiállítani. A programokat nem a minisztérium állítja össze, éppen azért interaktív a galéria, hogy az iskolák és környezetvédő szervezetek döntsék el, mi kerüljön a falakra – tudtuk meg a Környezetvédelmi Minisztérium sajtófőosztályának vezetőjétől, *Lázár Ádámtól.* A minisztérium földszintjén kialakított helyiségben ennek megfelelően szakmai könyv- és filmbemutatók megrendezésére, sőt akár az egyes környezetvédelmi régiók vagy szakmúzeumok anyagának ismertetésére is lesz alkalom. Az első, tegnap megnyílt kiállításon *Nagy Pál* festőművész, nyugalmazott szügyi iskolaigazgató és rajztanár Nógrád megye természeti szépségeit ábrázoló képei láthatóak.

A galéria a minisztériumi munkaidő alatt, hétköznaponként, hétfő kivételével délelőtt kilenc és délután öt között fogadja a látogatókat.

V. M. P.

NAGY PÁL Népszabadság 2001 febr. 27, 25

pest vendége, Haluk Zaim

k meg Haluk
ogy a matra-
szülnek, már
lnyerje a bi-
liai város, az
méterre dél-
s latin neve
ociae. Cap-
vincia és csá-
volt. A to-
i keresztény-
ja, de uralták
k, a türkmé-
és szíriai ma-
ül az ozmán-
gutóbbi idők-
íres, hogy se-
an nem dol-
ak olyan ke-
Kayseriben az
gy keményfá-
üzletembere-
ayseriben ké-
szaknyelven
emények (el-
ondják, hogy
ény!).
éjszakai nyu-
dókiai matra-
ggéseket szí-
ól kiindulva,
te egyharma-
ezért aki szé-
ézze meg jól,

jó fellépésű
l az „alvásvi-
n életemben

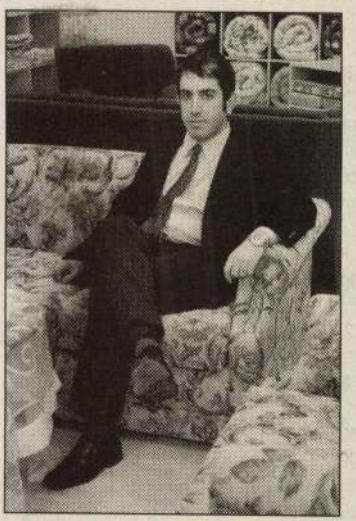

FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

először ezt a szép kifejezést) menedzsere? Mondjam azt: álomlovag? Úgy, hogy van egy ankarai édesapja, aki rajong Magyarországért, közelebbről a jobb sorsra érdemes magyar labdarúgásért, és miután a futballpályán már kiderült, hogy ez egy sikerország, beíratja a fiát a Budapesti Műszaki Egyetemre, „mert az ott van a csillagok között". A fiú pedig, diplomával a zsebében, kamatoztatni akarja magyar kapcsolatait meg a nyelvtudását, és felcsap az Európában – Németországban, Hollandiában, Belgiumban – jól ismert kayseri matracokat (meg lakástextilt) gyártó, Yatas cég magyarországi képviselőjének. Innen majd terjeszkednek Nyugatra, szűk nekik az itteni piac, de Budapest közelebb esik Berlinhez, Amszterdamhoz, mint Ankara.

Megvallom, azt az egyet nem sikerült Haluk Zaimból kihúznom, miként lett a műszaki egyetemen végzett (egyébként építész-) mérnökből matrackereskedő. Miért nem épít inkább házakat? Azt mondta, azért, mert ő 12 órát munkával tölt, hármat a feleségével, a többit a matracán. Ő maga is mindig Yatas matracon aludt, és meggyőződött arról, hogy ez a világon a legjobb. Egyébként is Kayseri a matracgyártás fővárosa, ott gyártják a világ összes matracainak egyharmadát.

Megvallom, nem ellenőriztem az adatot. De azt elhiszem Haluk Zaimnak, hogy kevés fontosabb dolog van az életben annál, mint hogy az ember jól aludjon. „Aki nem alszik jól, másnap agresszív" – hozza tudomásomra. Lehet, hogy ezért választotta ezt a pályát. Vagy egyszerűen csak azért, mert kisebb a konkurencia, építész több van, mint álomlovag.

K. Gy. J.

Kitekintő

NAGY PÁL

Dizseri: Kockáról kockára, a magyar animáció krónikája

1948 - 1998

110. o.

Galéria nyílt a minisztériumban

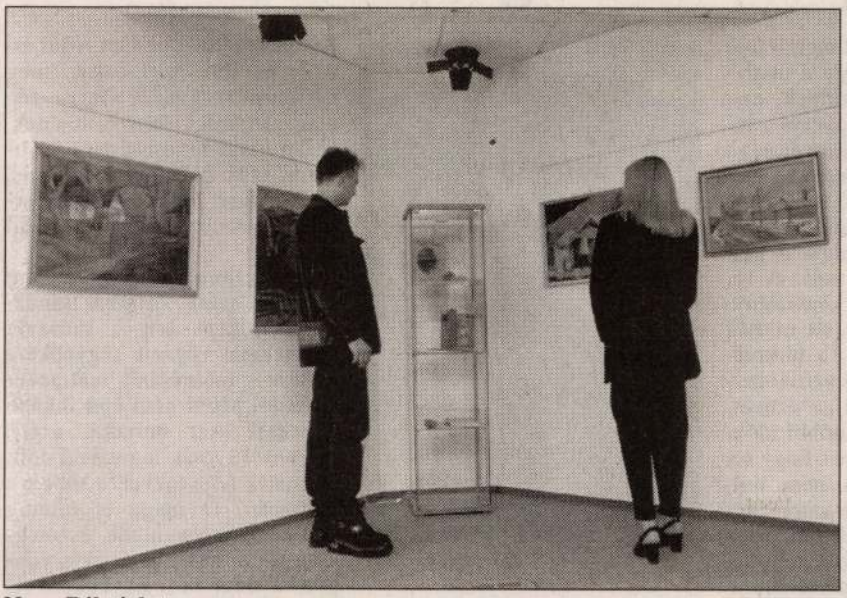

Nagy Pál tárlata FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

Zöld Galéria elnevezéssel interaktív kulturális központ nyílt tegnap a Környezetvédelmi Minisztériumban, az I. kerület Fő utca 44–50. szám alatt. A létesítmény elsősorban a környezet- és természetvédelemmel kapcsolatos tárlatoknak ad otthont, ahol nemcsak hivatásos, hanem amatőr művészek is bemutatkozhatnak. A központ ezen felül szeretne általános és középiskolai környezetvédelmi pályázatokra beérkezett anyagokat is kiállítani. A programokat nem a minisztérium állítja össze, éppen azért interaktív a galéria, hogy az iskolák és környezetvédő szervezetek döntsék el, mi kerüljön a falakra – tudtuk meg a Környezetvédelmi Minisztérium sajtófőosztályának vezetőjétől, *Lázár Ádámtól.* A minisztérium földszintjén kialakított helyiségben ennek megfelelően szakmai könyv- és filmbemutatók megrendezésére, sőt akár az egyes környezetvédelmi régiók vagy szakmúzeumok anyagának ismertetésére is lesz alkalom. Az első, tegnap megnyílt kiállításon *Nagy Pál* festőművész, nyugalmazott szügyi iskolaigazgató és rajztanár Nógrád megye természeti szépségeit ábrázoló képei láthatóak.

A galéria a minisztériumi munkaidő alatt, hétköznaponként, hétfő kivételével délelőtt kilenc és délután öt között fogadja a látogatókat.

V. M. P.

Szigor

Az állandó és alka
ményei és ellenőrzé
zenöt éve, pedig sol
ügyeletre volna szü
Fővárosi Közgyűlé
fogyasztói érdekv
nak ülésén. Szóba
letközpont külső é
sa és modernizálá

A piacok műkö
rendeletek megfo
lévő szabályok
gyasztóvédelmi sz
tek összefogásával
határozott a fővár
gyasztói érdekvéd
pi ülésén. A Fővár
gi osztályát kéri fe
gálja át a piacokra
lyokat, azok gyen
son olyan előírásо
az elmúlt évtizedb
dasági helyzet igé
szabályozza e terü
Hivatal Fogyasztó
gének beszámoló
többsége bejegyz
működik, és nem
vásárként nyilván
állandó piac üzer
őrzés még a hiva
rendeletek az ide
lyeken pedig sz
mivel ellenőrzés
hátrahagyva eltű
foglalást, a vizsg
elterjed a körny
piacok komoly l
a legális piacoki
A megoldás a kc
gális árusítóhely

Tavaszi zsongás

Astra Viva már 1 437 700 Ft kezdő befizetés
gépkocsiját most emelt áron beszámítjuk a
kamat- és kezelésiköltség-mentes hitellel is
vásárlóink között a hévizi Hotel Európa
csodálatos hétvégét sorsolunk ki.

A nyereményakció február 19-től március 31-ig érvényes. A részle

Nógrád. 2001 február 27.

Budapest vendége, Haluk Zaim

Ha többet nem tudok meg Haluk Zaim úrtól, csak hogy a matracai Kayseriben készülnek, már elég ahhoz, hogy elnyerje a bizalmamat. Az anatóliai város, az Ankarától 265 kilométerre délkeletre fekvő város latin neve Caesarea Cappadociae. Cappadocia római provincia és császári pénzverőhely volt. A továbbiakban a korai kereszténység egyik központja, de uralták a szeldzsuk-törökök, a türkmének, az egyiptomi és szíriai mamelukok, míg végül az ozmántörökökéé lett. A legutóbbi időkben Kayseri arról híres, hogy sehol Törökországban nem dolgoznak és alkusznak olyan keményen, mint ott. Kayseriben az a mondás járja, hogy keményfából kell faragni az üzletembereket. Viszont a Kayseriben készülő matracok – szaknyelven ágybetétek – nem kemények (elavult az a teória, mondják, hogy az ágy legyen kemény!).

Haluk Zaim az éjszakai nyugalom és a kappadókiai matracok közti összefüggéseket szívesen taglalja abból kiindulva, hogy az ember élete egyharmadát ágyban tölti, és ezért aki szépet akar álmodni, nézze meg jól, mire fekszik.

Hogyan lesz egy jó fellépésű török fiatalemberből az „alvásvilág" (tőle hallottam életemben

FOTÓ: KOVÁTS ZSOLT

először ezt a szép kifejezést) menedzsere? Mondjam azt: álomlovag? Úgy, hogy van egy ankarai édesapja, aki rajong Magyarországért, közelebbről a jobb sorsra érdemes magyar labdarúgásért, és miután a futballpályán már kiderült, hogy ez egy sikerország, beíratja a fiát a Budapesti Műszaki Egyetemre, „mert az ott van a csillagok között". A fiú pedig, diplomával a zsebében, kamatoztatni akarja magyar kapcsolatait meg a nyelvtudását, és felcsap az Európában – Németországban, Hollandiában, Belgiumban – jól ismert kayseri matracokat (meg lakástextilt) gyártó, Yatas cég magyarországi képviselőjének. Innen majd terjeszkednek Nyugatra, szűk nekik az itteni piac, de Budapest közelebb esik Berlinhez, Amszterdamhoz, mint Ankara.

Megvallom, azt az egyet nem sikerült Haluk Zaimból kihúznom, miként lett a műszaki egyetemen végzett (egyébként építész-) mérnökből matrackereskedő. Miért épít inkább házakat? Azt mondta, azért, mert ő 12 órát munkával tölt, hármat a feleségével, a többit a matracán. Ő maga is mindig Yatas matracon aludt, és meggyőződött arról, hogy ez a világon a legjobb. Egyébként is Kayseri a matracgyártás fővárosa, ott gyártják a világ összes matracainak egyharmadát.

Megvallom, nem ellenőriztem az adatot. De azt elhiszem Haluk Zaimnak, hogy kevés fontosabb dolog van az életben annál, mint hogy az ember jól aludjon. „Aki nem alszik jól, másnap agresszív" – hozza tudomásomra. Lehet, hogy ezért választotta ezt a pályát. Vagy egyszerűen csak azért, mert kisebb a konkurencia, építész több van, mint álomlovag.

K. Gy. J.

KITEKINTŐ

Jelvény a tolvajnak

„Büntetett bolti tolvaj" feliratú jelvénnyel vásárolhat csak a pennsylvaniai üzletekben egy asszony a bíróság ítélete szerint. Azért kapta e szokatlan büntetést Regina Zimmerman, mert rövid idő alatt negyedszer kapták rajta, hogy elemelt valamit. Zimmerman elfogadta az ítéletet, hogy elkerülje a börtönt. „Azt akartam, hogy a boltosok külön odafigyeljenek a hölgyre" – indokolta döntését a bíró.

Ittasan vezette tolószékét

Százezer forintnyi büntetést kapott egy mozgáskorlátozott német férfi, aki ittasan szlalomozott el tolószékével a közlekedési rendőr előtt. Az Ananova internetes lap szerint az ötvenéves rokkant a Trabant-iparáról elhíresült Zwickau mellett bukott le. Az alkoholszonda a megengedett érték háromszorosát mutatta. A rendőrség szerint a férfi 10 km/óra sebességgel cikázott a főúton.

Ingyen berúgott: pénzt kér

Egy ohiói borissza, aki megnyerte a norwoodi Lieb's Café „Igyál ingyen, amennyi beléd fér" elnevezésű vedelőversenyt, beperelte a kocsmárost, mondván, úgy berúgatta, hogy felborult és megsérült. John Remley (67) 25 ezer dollárt követel orvosi számláira, és egymilliót kártérítésként. A kocsmáros azért hibás, mert kitette a szűrét az ivóból. Remley eldőlt az utcán és alaposan beverte a fejét – írja a Cincinnati Post.

NAGY PÁL

BÉKÉS MEGYEI NAP
1998. VI.1

Buja formák Hatvanban

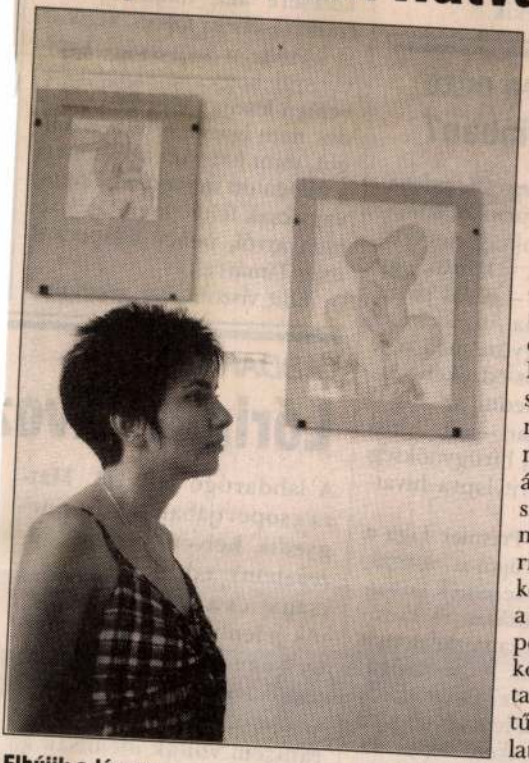

FOTÓ: T. Z. M.

Elbújik a lényeg

BACSA

Ezt a címet viseli a hatvani Kristály Kastély Czóbel Galériájában a múlt hét végén megnyílt tárlat, amely egyben tisztelgés az 1979-ben elhunyt alkotó, *Nagy Pál* emléke előtt. A Marosvásárhelyen élt művész-tanár, a korszak jelentős festője volt, de tudatosan felvállalt kísérletező kedve miatt a montázs, a grafika világában is otthonosan mozgott. Az elmúlt évi budapesti gyűjteményes kiállítása óta, most első alkalommal látható így egyben ez a tematikus anyag, aminek külön hangsúlyt kölcsönöz az a tény, hogy Erdélyben, de itt Magyarországon is, annak idején, még csak álom volt a számítógép, és még csak futurisztikus elképzelés sem a számítógéppel történő alkotás folyamata. Épp ezért tűnik varázslatosnak, hogy a „technikai ősrobbanás" előtt Nagy Pál már szabadkézi rajzaiban szinte „számítógépül" gondolkodik, alkot.

Mint annyian előtte, és még ki tudja hányan majd utána, ő is a női test megbabonázó kerekded formáiba feledkezett bele, de úgy, mint előtte senki még. Racionális rend szerint felrajzolt vonalak, szinte a végletekig lecsupaszított térháló-kavalkád, amiből kiemelkedik, elbújik mindaz, ami sokak szerint a lényeg.

pában szerzett tapa-
tudnám átadni. A labdarúgás az életem, és az is marad, de most már nem lehetek csak játékos. A következő lépés az, hogy edzőként dolgozom, ehhez pedig Angliánál jobb helyet elképzelni sem tudok – mondta Maradona, aki nem nevezte meg a lehetséges jövőbeli munkaadóját.

te, hogy megválik az együttestől. Bár a körülmények az elmúlt bajnokságban korántsem voltak ideálisak az abonyi csapatnál, *Lőrincz János* úgy gondolta, becsületből végigcsinálja a pontvadászatot, ám érzése szerint nincs értelme a tová-

MIJATOVICS VIGASZTALHATATLAN

A hollandok Arge

Predrag Mijatovics vigasztalhatatlan. A jugoszláv labdarúgóválogatott csatára, aki májusban, a spanyol Real Madrid színeiben győztes gólt szerzett

– Egy kicsit tovább vártam az elmozdulással, mint szoktam, ez megzavarhatta Mijatovicsot. A továbbjutás ellenére nem vagyok elégedett. Ki tudja, mi történt volna, ha Ju-

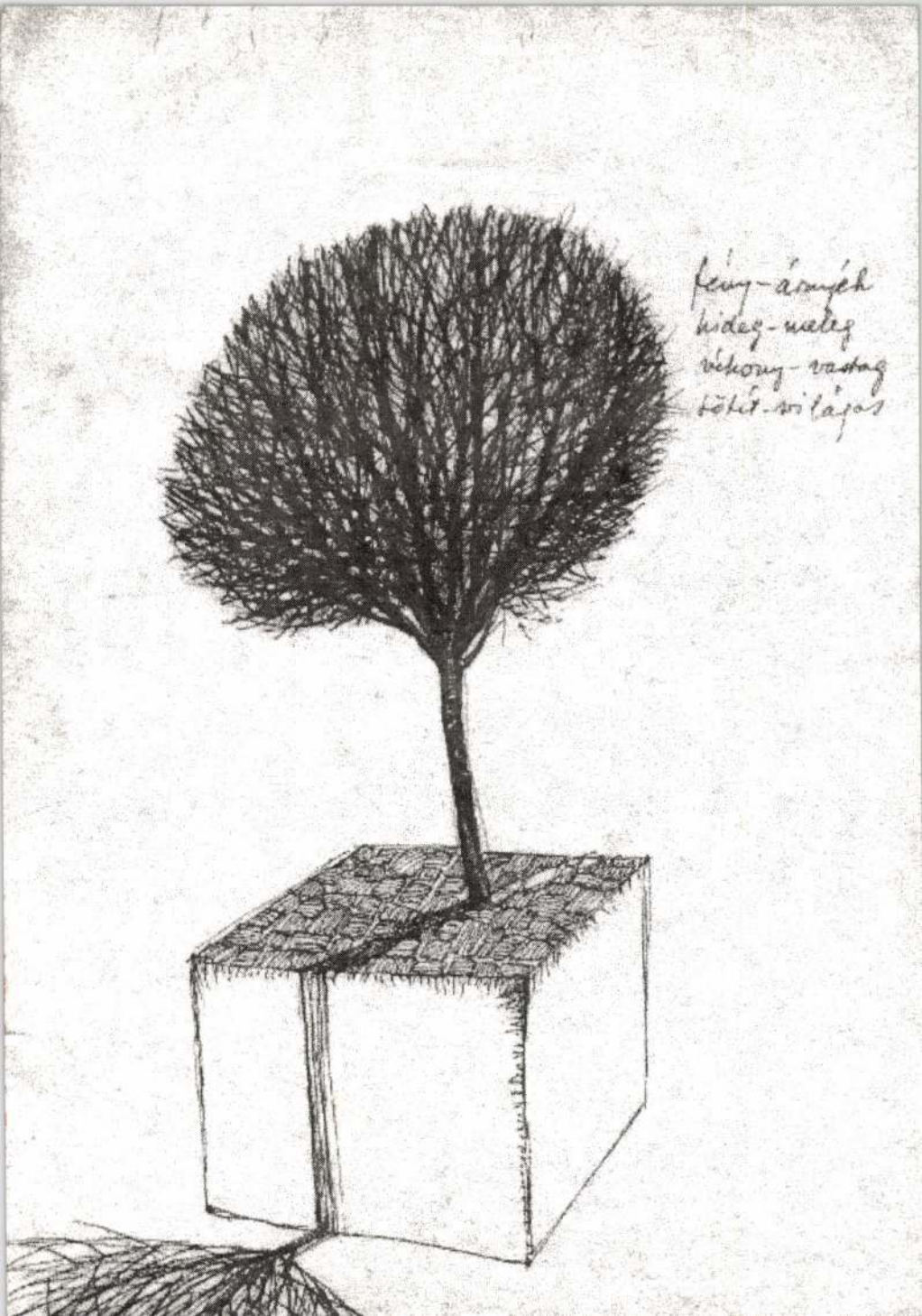
fény-árnyék
hideg-meleg
vékony-vastag
tölti-világos

MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

Tisztelettel meghívja Önt

NAGY PÁL (1929-1979)
marosvásárhelyi festőművész
emlékkiállítására

a
DUNA GALÉRIÁBA
(Budapest, XIII., Pannónia u. 95.)
1999. december 1-jén 17 órára

Megnyitja:
Feledy Balázs

Rendezte:
Vécsi Nagy Zoltán

Megtekinthető 1999. december 1-19-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

DUNA GALÉRIA

A kiállítást támogatták:
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

Tárgy: Nagy Pál 80 éves lenne: Buja formák kiállitás
Feladó: "Vécsi Nagy Zoltán" <vnzoli@gmail.com>
Dátum: Tue, 6 Jan 2009 14:08:53 +0200
Címzett: marosvecsi@gmail.com

BUJA FORMÁK

80 éve született
NAGY PÁL
festő és grafikusművész

MŰVELŐDÉSI HÁZ
SZÉKELYUDVARHELY

az emlékkiállítást megnyitja

SZŰCS GYÖRGY

művészettörténész, a Magyar Nemzeti Galéria munkatársa

2009. január 11-én, vasárnap délben, 12 órakor

Nyitva január 22-ig
munkanapokon 10 -13 óráig és 16-19 óráig
szünnapokon 10 - 13 óráig

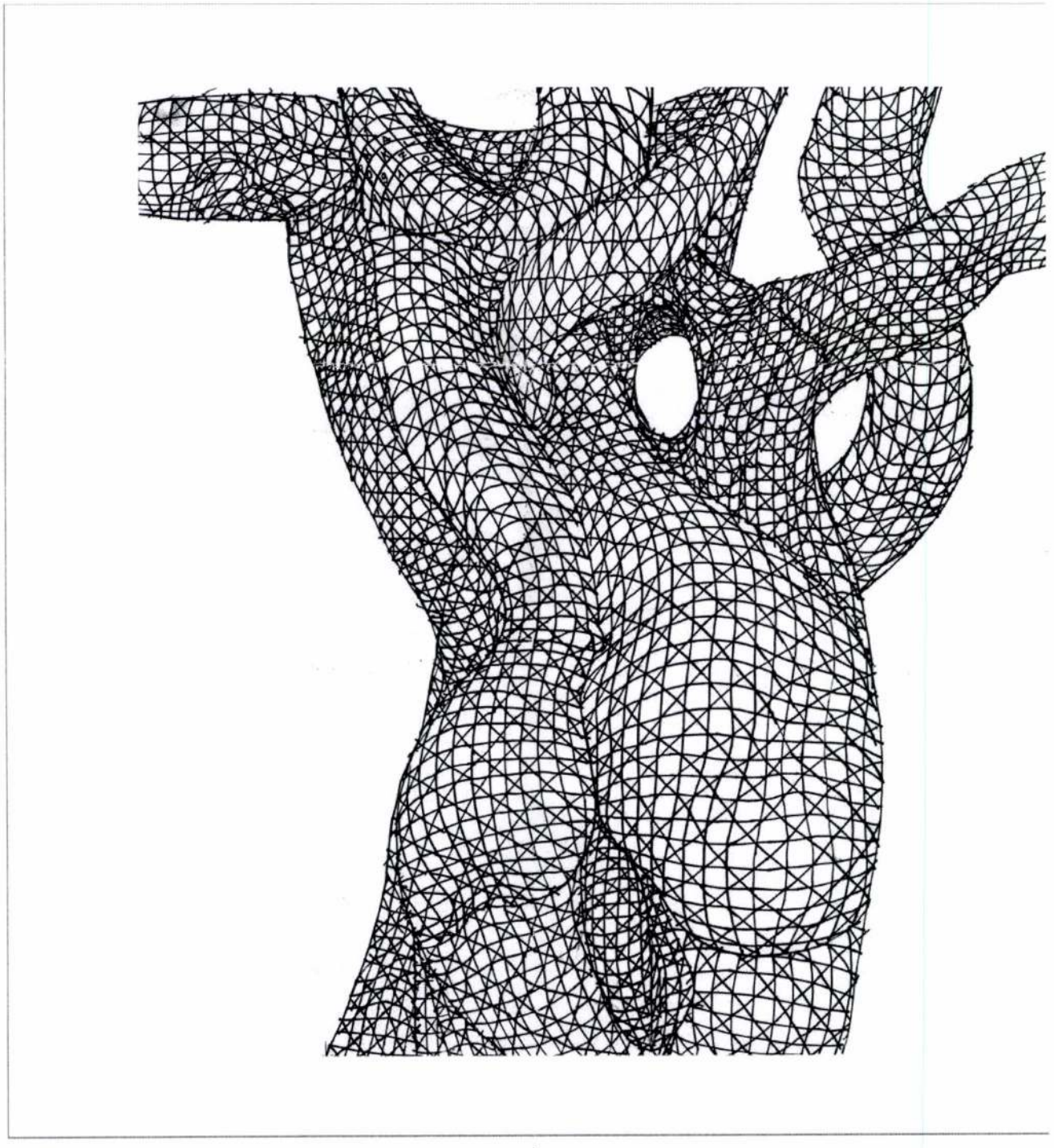

Művelődési Ház
Székelyudvarhely
Tamási Áron út 15. Tel: 0266-218 147

A kiállítás létrejöttét támogatták:

corvette concept design advertising

TUNGSTAR

KONDÁZÚ

ipg Infopı Grou

Nagy pal kiallitas meghivo belul.jpg	**Content-Type:** image/jpeg **Content-Encoding:** base64

Nagy pal kiallitas meghivo kivul.jpg	**Content-Type:** image/jpeg **Content-Encoding:** base64

Nagy Pál

NAST Pál: Die Entwicklung der Bautechnologie, und ihre Rolle im Bauwesen von Altertum bis Heute. = Periodica Polytechnica. Architecture. 33. 1989., 1–2. 3–35.

pítészi tevékenységéhez

- és Aprónyomtatvány tára Steindl Imre
vlapot illetve egy rajzot õriz.
– összefoglalóan Steindl-mappaként
oknál korábbi datálású rajzokat is õrzõ

datált) egy zászlót tartó fõurat ábrázol.
polna terve (homlok- és oldalnézettel,
egy kastély tervéhez készült távlati kép

zmagyarba öltözött sötét szakállú férfit
ronákkal díszített zászlórúdon, karéjos-

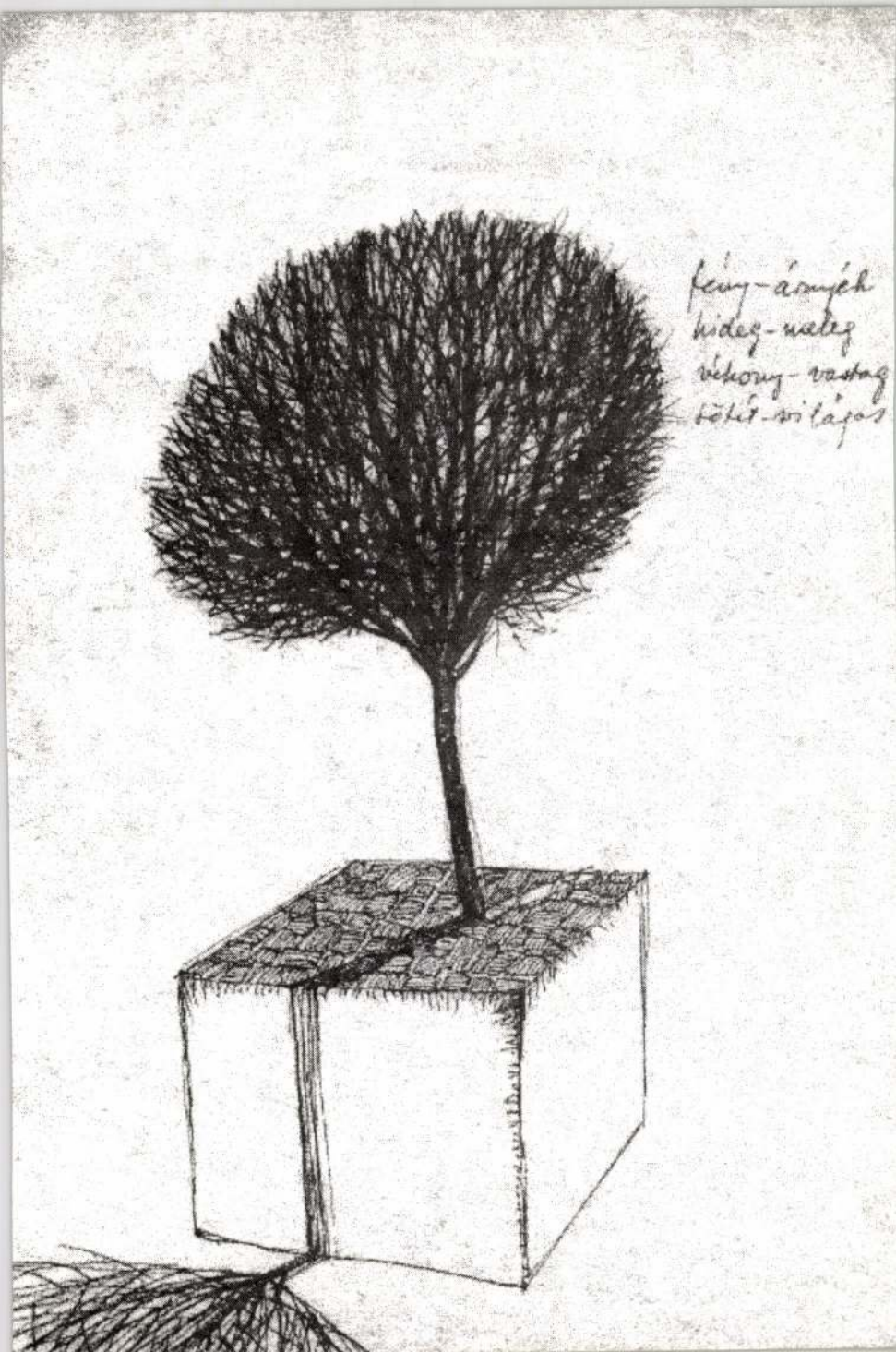
fény-árnyék
hideg-meleg
vékony-vastag
sötét-világos

MAGYAR ALKOTÓMŰVÉSZEK ORSZÁGOS EGYESÜLETE

Tisztelettel meghívja Önt

NAGY PÁL festőművész

NAGY PÁL (1929-1979)
marosvásárhelyi festőművész
emlékkiállítására

a
DUNA GALÉRIÁBA
(Budapest, XIII., Pannónia u. 95.)
1999. december 1-jén 17 órára

Megnyitja:
Feledy Balázs

Rendezte:
Vécsi Nagy Zoltán

Megtekinthető 1999. december 1-19-ig,
hétfő kivételével naponta 10-18 óráig.

DUNA GALÉRIA

A kiállítást támogatták:
Magyar Alkotóművészeti Közalapítvány
Magyar Alkotóművészek Országos Egyesülete

CZOBELGALÉRIA
Hatvan, Kristály Kastély, Boldogi út 1.

Sinkovits Péter
Budapest
ÚJ MŰVÉSZET
Báthori u. 10.
1054

NAGY PÁL

(1929 - 1979)

marosvásárhelyi festőművész és grafikus

BUJA FORMÁK

című kiállítását megnyitja **Szücs György** művészettörténész

1998. június 27 -én, szombaton 18 órakor

Támogatók: **Hatvan Közművelődéséért Alapítvány**
Kristálycoop Rt.
OTP Heves Megyei Igazgatósága
Hatvani Volán Rt.

Nyitva : augusztus 31- ig, naponta 10 és 22 óra között

Nagy Pál

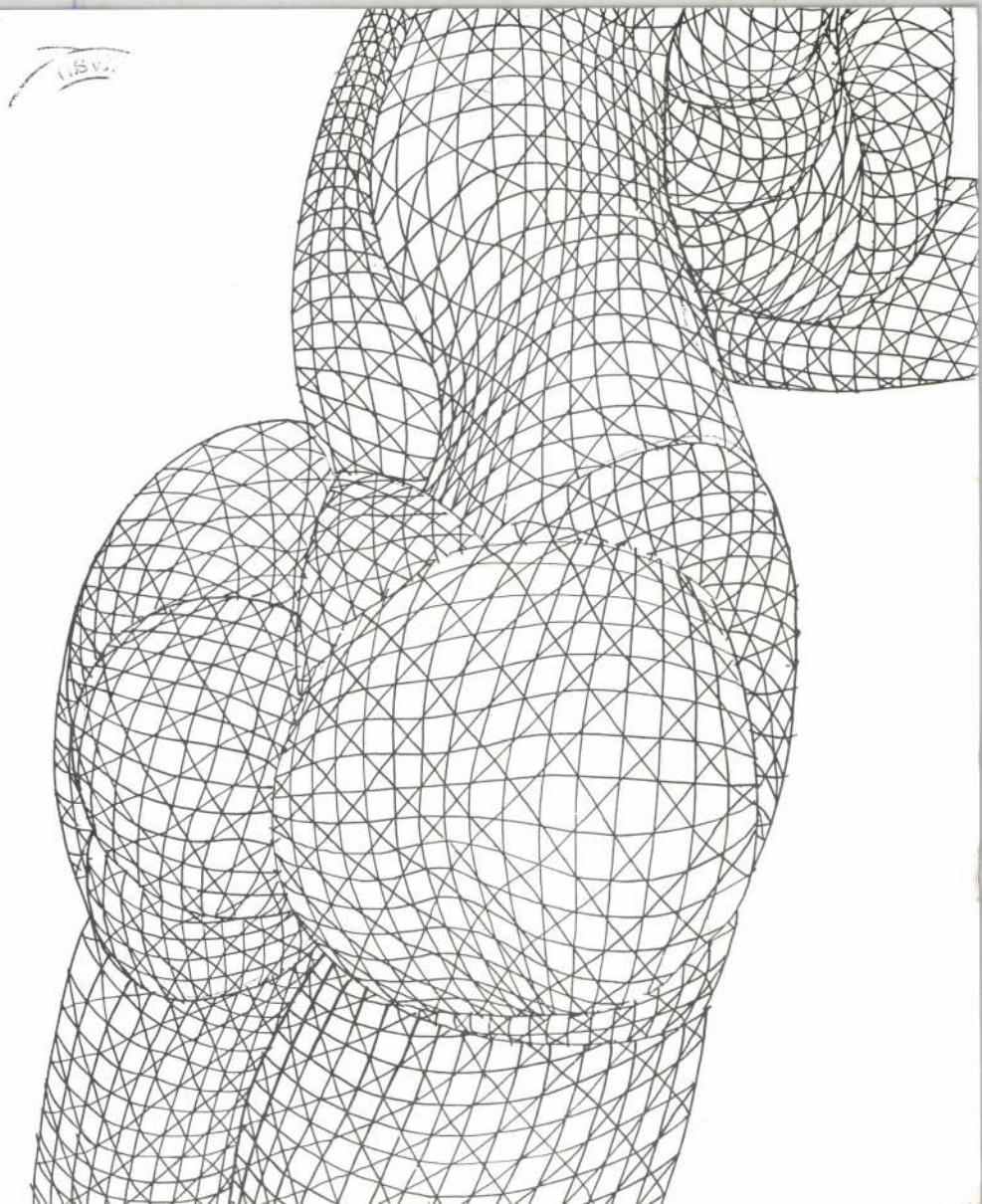

Nagy Pál Balás

nagyváti asztalos-mester 1787-ben kőszítette a szennai ref. templom festett mennyezetét, karzatát, szószéket, papi (Mózes) székét, és padelőit.

Dr techn. Tóth János

A keleti és nyugati szekelység építészeti kapcsolatai. Technika. 1942. 413, 414. l. képekkel

1.–151. lap, 17 képes tábla

Budapest
Lampel Róbert
é. n.

Nagy Pál Balao K

és Nagy Vati János

asztalos festők

1787-ben készítették

a szennaš vef. templom

festett fakarzatát

s altighanem a tem-

plom egyéb festett

berendezését

Malmagy népszínv. IV.

199 – 201. l.

...ad jobbra. Rövid hajat, bajuszt és hosszú
...en előrevett kardját tartja. Atillája zsinó-
...rémes. Felirata a kép alatt:

...apka".

nagysága 13 c/m.

8173.

126/94 N° 54.

Nagy Pál Balaŏ

Nagyváti János

asztalos mester ember
ezt az Ur házat el-
készítette 1787-ik esz-
tendőben.

A szennai festett fakarzat
mellvédjének szignaturája.
Ők festették a padok elejét
borító falapokat, a papi
széket, a szószék koronát és
és a terjedelmes gazmenye-
zetet is. A menyezet ma
uj és világos sargára festett.
A padok fesmérjei kopottak,
a szószék korona teljesen át-
mázolva, a karzat azon-
ban jókaban az eredeti.
Soós István kaposvári festőt
bizzuk meg restaurálással.

1948. febr. 11.

Nappagy

Dr Pogrányi-Napp Félix
min. s. titkár ívrnek

Budapest

I. Attila-körút 19.

MDK

Nagy Pál Balao asztalos festő

Nagy Vati Jánossal készitették 1787-ben a szennai ref.templom festett fakarzatát s aligha nem a templom egyéb festett berendezését.

Malmagynépmüv. IV. 199-201.l.

NAGY Pál

Metropolice 1985

új írás

IRODALMI, MŰVÉSZETI
ÉS KRITIKAI FOLYÓIRAT

XXIX. ÉVFOLYAM
1989. JÚLIUS

7

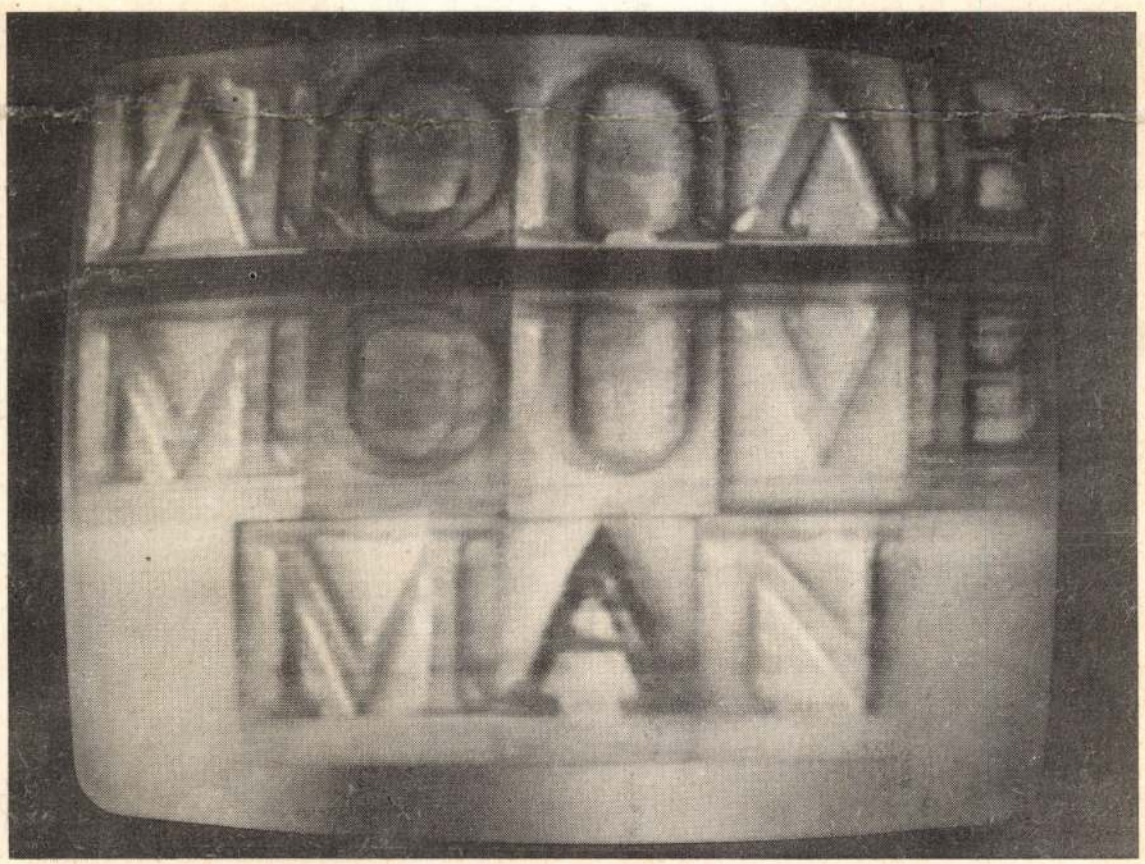

NAGY Pál

5. - 26. p. Győri Nemz. Graf. Bien 1992.

Új Művészet 1992

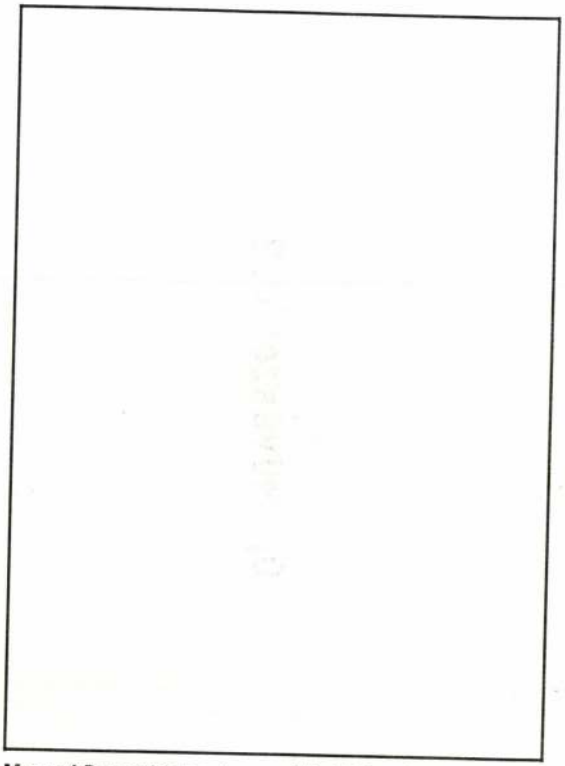

Megyeri Barna: Karton kompozíció, 1960-as évek,
100×60 cm

a szel-
műte-
ogy a

lentkeztek, hanem épületplasztikai, többnyire homlokzati díszítőelemként. Az egyik ilyen elfogadott, sőt megvalósított terv volt a *csepeli tranzitraktár homlokzatá-*

tetejébe, ahol ezen a délutánon az irodalmi élet zajlott.

— Europe Revue... Erről szó sem lehet. Oda csak a Rézsikló és a fényes szőrű Vakond írhat.

— A Nemzeti Szemlénél kellene kezdenem?

— A Nemzeti Szemlénél? Ugyan. Hát te Patkány vagy. Oda csak a finom, kék tollú Varjú írhat, a Tüskéshátú Sün és a Bölcs Bagoly.

— Hol lehetek én akkor vezető kritikus?

— Azt hiszem, a Rágcsáló Szövetség lapjához, a Magyar Patkányhoz be tudnálak nyomni. Ott kezdő kritikusként bemutatkozhatnál. Ismerem ott a Görényt, az biztosan ad neked megbízást. De ott azt kell írni, amit a Görény mond.

— A Görény nem is rágcsáló.

— A Görény csak a beceneve, ő is Patkány.

— Nagyszerű! — hatalmasat ugrott a Kispatkány. — A Magyar Patkány vezető kritikusa leszek. Aztán majd megírom a regényeimet, drámáimat, verseimet.

— Nem — ingatta a fejét a bölcs, kövér Nagypatkány. — Te a Magyar Patkány kezdő kritikusa leszel, s ha szót fogadsz a Görénynek, bekerülsz a buliba. Hírnevet is szerezhetsz. Hallgass a Görényre.

— Mit kell írnom?

— Megírod, hogy a Róka nem ravasz, hanem hülye, a Nyúl bátor, a Szarvasnak nincs agancsa,

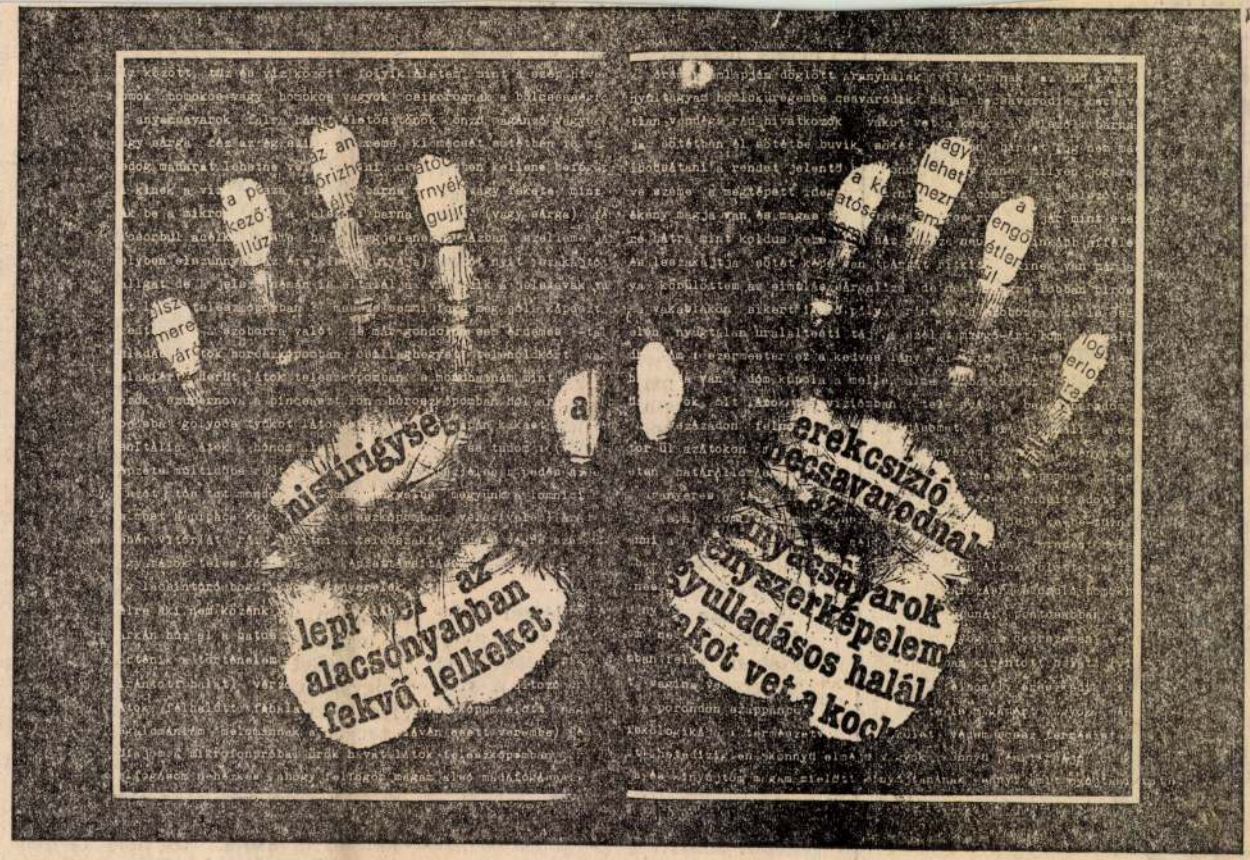

Nagy Pál: Kézről kézre (Médium-art)

NAGY PÁL élete és Irodalom, XXXIV.évf. 21.sz

K 31181

Reich
REKRE, ORGONÁRA
HANGRA
ÁRABOKRA
TETT
INDA
ődik
a (orgona)
Aurél, Tóth Benedek,
(ütőhangszerek),
a, Dobszay Ágnes,
ébet (ének),
, Binder Károly
zintetizátor)
1K 31 358

mesélt, és elvitt a református templomba. A másik a zsidó ünnepek titkaiba avatott be, halálos ágyán rám hagyta összegyűjtött héber imakönyveit — ma is őrzöm őket.

Az én agyamban és szívemben Jézuska és a zsidó ünnepek jól megvoltak egymás mellett. A legtisztább emlékeket azonban azok az esték jelentették, amikor anyám magyar népdalokat énekelt nekünk, gyerekeknek, apám pedig mandolinon kísérte. Héber dalt keveset tudtak, de olykor az is elhangzott.

Így lettem magyar zsidó — zsidó magyar. Nekem nem volt, nincs mit feldolgoznom — kettős identitásomba, kettős kötődésembe *beleszülettem*. És hányan vannak még így „teljesen" zsidók is! Bennünk a kétfajta kötődés szerves egységet alkot, képtelenek lennénk választani. *A választás saját létünk megkérdőjelezését jelentené!*

Pontosan így, saját létem megkérdőjelezéseként élem át a mostanában erősödő „zsidózást" és „antiszemitázást". Mintha a szüleim veszekednének, mintha utólag kiderülne: nem is szerették egymást, és én meg sem születtem.

Az okokat tudom. Több mint negyven éven keresztül ezekről a dolgokról hallgatni kellett. Most viszont kinyílt a zsilip és természetes, hogy ilyenkor mocsok is felszínre kerül. De mintha most már túl sok lenne belőle. Mintha

Legelőször is kérdezném: Kinek jó a — finom kifejezéssel — népi—urbánus vita kiélezése. Elsősorban azoknak, akik az ország valóságos problémáiról akarják elterelni a figyelmet. Vagy azért, mert nem tudják a megoldást, vagy azért, mert nem érdekeltek a kiút megtalálásában. Nem folytatom tovább. Nem folytatom, mert magam is abba a hibába esnék, amiről most szeretnék szólni. A vádaskodásba. Vagy másként: a végső igazság keresésébe és kimondásába egy olyan kérdésben, mely *most már* egyre inkább indulati, érzelmi természetű.

Sok mindenről lehet nyílt, kemény vitát folytatni. Az alkotmányról, a tulajdonreformról — és még sorolhatnám. Azt hiszem, érzelmekről nem lehet. Azt hiszem, érzelmekről nem lehet egyáltalán háromszáz fős előadótermekben vitatkozni — miként az nemrégiben Debrecenben az Útunk című lapban megjelent antiszemita cikk kapcsán történt. Érzelmekről csak a legnagyobb tapintattal, empátiával lehet beszélni — és csakis négyszemközt, vagy kiscsoportban. Ha nem néznének naivnak, én *a „face to face" szférába helyezném át a továbbiakban a népi—urbánus vitát.* Nem tartom jónak, hogy az ember nem tud már egy újságot kinyitni anélkül, hogy ne erről kelljen olvasnia. És nem tartom jónak, hogy *bárki* kiálljon antiszemita írások, sőt további antiszemita írások közlése mellett. Lehet,

Először a nem zsidókhoz szólnék. Én és még jó páran zsidó származásúak, beleszülettünk a kettős identitásba, nekünk ezért, ha vannak is problémáink, azok döntően mostani keletkezésűek. Sokan vannak azonban olyanok, akik a Holocaust borzalmas élményét még nem dolgozták fel. Nem csak a közvetlen érintettekről van szó. Az én negyvenes korosztályomban számosan vannak, akiket közvetett hatásként a szüleik által átélt megaláztatások tesznek rendkívül érzékennyé. Erre az érzékenységre illik tekintettel lenni.

De a nem zsidók is érzékenyek, amit viszont a zsidóknak kell tolerálniuk. A magyar népet nagyon sokszor megverték, megalázták. Véleményem szerint az ebből fakadó kisebbrendűségi érzés az alapvető oka a zsidókkal szemben felbukkanó ellenérzéseknek — melyeket általánosnak semmiképp sem tekinthetünk. Az antiszemitizmus legfőbb ellenszere az lesz, ha a magyar nép visszaszerezheti, megszilárdíthatja nemzeti önbecsülését. Ezért a magyar nemzeti identitás keresését tapasztalva a zsidóknak nem kell mindjárt nacionalizmusra, antiszemitizmusra gyanakodniuk.

Soraimmal a megbékélést szeretném szolgálni. Hogy a gyermekem éppen olyan természetességgel lehessen kettős kötődésű mint ahogy én vagyok. Hogy örömét és ne bánatát lelje benne.

PAUK NAGY, textilfestőmester

Az 5.függelékben a lőcsei festők céhlevelét találjuk 1715-ből.--A 6.függelék a lőcsei céhhez tartozó mesterek névjegyzékét tartalmazza 1608-tól 1869-ig.
E mesterek egyike volt:
277.- Paul Nagy, Nierethasz, 1807. 153.old

DOMONKOS OTTÓ: Magyarországi festőcéhek I. A textilfestés első nyomai 101.old

ARRABONA, A Xantus János Múz. Évkönyve, 16. Győr, 1974.

Rushdie: alkotói szabadságot — mindenkinek

Nemzetközi gerillák címmel film készült Pakisztánban *Salman Rushdie* és regénye, a *Sátáni versek* lejáratására, kifejezetten az iszlám bosszújaképpen. Maga az író is szerepel benne, mint részeges szadista, aki addig kínozza és öldösi a muzulmánokat — persze gonosz izraeliek segítségével —, amíg le nem sújt rá az isteni igazságszolgáltatás, villám formájában. Az angol hatóságok, állampolgáruk védelmében, eredetileg megtagadták a filmforgalmazás jogát, de végül is engedélyezték a terjesztést. A tiltás miatt ugyanis a még ma is rejtőzködni kényszerülő Rushdie emelte fel a szavát a legerőteljesebben, mert elvből ellenzi a hatóság mindenfajta kulturális beavatkozását, és mivel szeretné, ha maguk a nézők ismernék fel, mennyire hazug, torz és aljas a film. A kéretlen tiltás egyébként szerinte hátráltatná a remélt megbékélést is. A kiengesztelődésre egyébként az ellenfél részéről egyelőre semmi kilátás. Az Angliában élő muzulmánok egyik vezetője éppen az ügy kapcsán jelentette ki, hogy az ajatollah halálos ítéletét továbbra is érvényesnek tartja.

Nagy Pál: Mary Beriil megközelítése — tengeren (Médium-art)

KOLOZSVÁRI PAPP LÁSZLÓ: **Film**

Lenin szeme mindent lát...

Indításában, s itt-ott a szürkében föl-fölfénylő képeiben (fényképezte *Pap Ferenc* és *Vlagyimir Fridkin*) jó filmnek ígérkezik *Erdőss Pál* alkotása, a *Homo novus*. Lássuk hát a képeket: két kétségbeesett, reménytelenségét nem is titkoló, életét kényszerűen továbbgörgető asszony egy hodály-étkezdében; ehetetlen szendvics, ihatatlan tea, edénycsapkodó háznyi felszolgálónő, amint leszed. A film más részeiben: elpusztult kolostorudvar vonatablakból; vízszürke aszfalton az utat balra nagy ívben metsző villamossín, feltorlódó autók; a lakótelep, mely egyforma embertelen kietlenséggé tette Kamcsatkától Zalaegerszegig a földgolyó több mint egyhatodát: döglött, porladó macska az esőben a szétfeslett gumijú teherautó mellett; égbolttalanság, szakadó eső, mesés hagymakupolák panorámájába belekonyuló neonlámpa. Máshol: sziklás hegység-lakóház, mellette bevásárló-központ-piramis, átellenben szörnykocka: a pártbizottság földre-lélekre nehezedő, kietlen épülete. Sehol egy fa, sehol valami, ami hívná, s nem elúzné magától az embert. Igen, az alkotók képben ragadták meg azt, amit földrajztanár hősükkel el is mondatnak: sikerült mindent, a humuszt is szikláig apasztani, az újjáéledésre itt nemzedékek élete fog rámenni; figyelem, élők: éltetek, mondhatni, teljesen reménytelen!

Fogunk még jót mondani, de ennél már csak rosszabbat mondhatunk Erdőss Pál szovjet—magyar koprodukcióban készült filmjéről, mely egy szovjet városban, szovjet emberek és problémák közt játszódik-őrlődik. Értelmezésénél abból kell kiindulnunk, hogy ott — és szerte a földrésznyi országban — már mindenki idegenergiája végét fogyasztja. Különben nem értjük a matektanárnő tragikus vétségét, miszerint egy egész osztály komiszkodásáért a nyilvánvalóan legártatlanabbat, az immár beszédképtelenné ijesztett zsidó fiút teszi meg bűnbakká. Ekkorát tévedni, a filmben látottak alapján, már csak egy hisztérikussá őrjített ember tévedhet. Hacsak a tanárnő nem antiszemita. Erre azonban nem lelünk utalást a filmben, s csak utalással úgysem érnék be.

A folytatás voltaképpen váratlan. A kényszermunkatábor-felügyelőként viselkedő tanárnő — attitűdje összeegyeztethetetlen mindazzal, amit később megtudunk róla — maga is áldozatává lesz a maffiát megszégyenítő szervezettségű, semmivel sem motivált kamaszlány- és fiúbandának. Annyi bizonyos, hogy a srácok, lányok lankadatlan kitartással, olyan embertelenül, ahogyan azt bosszúszomjas feinőtteknél se nagyon lehet elképzelni, szadistamód meghajszolják a tanárnőt. Ha akciójukat a film indításához igazítjuk — ezt neveztem voltaképpen váratlannak —, a gyerekek fellépnek az antiszemitizmussal szemben, még akkor is, ha ezt öntudatlanul teszik. De ha ők ilyenek, akkor ki rémítette némává az osztálytársukat? Eszközeik a harcban: írásos feljelentés a pártbizottságon, névtelen fenyegető levelek, HOMO NOVUS aláírással, rajta halálfej, balta, stb., sztrájk feleltetéskor és dolgozatíráskor, s végül, minden ocsmányság betetőzéseképpen: a tanárnő kisfiának az elrablása.

Nem, kérem, ilyen nincs! Ez a forgatókönyv — hogy finoman fejezzem ki magam — nem felel meg nemhogy a pszichikai, de a társadalmi valóságnak sem.

A homo novus — az új ember — tehát nem más, mint az a tizenéves szovjet nemzedék, melyet Lenin vigyázó szemének sugarában a rendszer létrehívott — ott figyeli a cselekmény bonyolódását Vlagyimir Iljics minden hivatalos falról. Szörnyszülöttek bandája, a film tanulsága szerint. Nem, kérem, ez egyszerűen nem igaz!

Az ifjú gonoszok elképesztően papírízű, szinkronmagyartalan dialógusokban kitervelt aljas lépései — a forgatókönyv újabb bukfenceként — a pártapparátusban, az iskola vezetőségében lelnek támaszra. Hiszen már eleve mindenki nekik ad igazat! Hát kérem, ha ez igaz lenne, akkor a zsidó fiúcska nem kerül abba a helyzetbe, hogy megnémuljon. Különben is, micsoda nonszensz: egy táborba állítani tizenéves kamaszokat és hivatásos meg amatőr apparatcsikokat!

Miközben tehát, hogy szavamat ne felejtsem, a srácok — tetejében két arctalan lány sugalmazására — fényképet is készítenek a tanárnőről és kedveséről, amint nevetve összehajolnak az esőben (a kép, sajnos, megint kevés ahhoz, hogy a tanárnő idegrohamot kapjon tőle, a helyében kértem volna egy másolatot, egészen jó fotó), a film casus bellije, a megnémított fiúcska teljesen eltűnik a történetből. Utalásból megtudjuk, hogy tényleg beteg, s látjuk, amint romos házban kuporog, önfeledten játszik a kutyával, s a film zenéje itt líraivá finomul. Csakhogy úgy kerül elő, ahogyan a történet logikája szerint nem kerülhetne: a meghajszolt tanárnő gyanúsítja azzal, hogy elrabolta a fiát. Figyelem: a földrajztanár szerető pontosan tudja, hogy kit kell mellen ragadnia az osztályban, ki a tanárnő üldözésének értelmi szerzője — de maga a tanárnő, akitől a szeretője is megtudta, nem tudja; ezért aztán a rendőrök a zsidó srácot keresik fel először. (Talán azért, ami olyan nyilvánvalóan következik a filmből, hogy csak hálás lehetek az elmaradásáért: az elrabolt fiúcskát az esőben a zsidó srác találja meg, vezeti haza, s amikor anyja megpillantja őket, fölsikolt, s a rendőrök máris vad gumibotütések közepette hurcolják el a fiatalembert. Legalábbis ezt vártam, amikor a falovacskás gyereket ott láttam az esőben, s kimondhatatlanul megkönnyebbültem, amikor a film kissé váratlanul véget ért... De akkor miért bukkan fel a film végén újra a fiatalember?...)

Ígértem még jót. Nos, ez *Irina Kupcsenko* megrázó, a forgatókönyv ellentmondásait jótékonyan elmosó, lélekbemarkoló alakítása. Végül ki kell mondani egy önellentmondani látszó dolgot: a *Homo novus* egy mélyen való, néhol roppant bugyrokat kiforgató nem igaz történet.

KOLTAI TAMÁS: **Színház**

Ómódé és újmódé

Azzal az ünneplőbe öltözött lélekkel ültem be a zsöllyébe *A kassai polgárok*at nézendő, amely repesve köszönti a művész és a polgár *Márai Sándor* színpadi visszatértét. S találtam egy őskori képződményt, mely környezetét tekintve ez idő szerint nem is lenne oly kirívó, amikor szilárd léptekkel menetelünk szellemiségben hátrafelé — de talán mégsem annyit, hogy színházi módiban elérjünk a mostanság megemlékezések tárgyát képező kétszáz éves gyökerekig. A *Nemzeti Színházban* látható kövületnek maga a darab csak a foglalatát képezi, még ha Márai iránti minden tiszteletem fenntartásával ki kell is mondanom, hogy műnemi szempontból nem tartozik a tanítandó opusok közé.

A gondolati sugallat, persze, erős és aktuális. A történelmi Kassa polgárai, Ómódé nádor rablócsapatoitól sanyargattatván, alkotmányos jogaik védelmében a királyhoz fordulnak, majd jogorvoslat híján fegyverrel védik meg szabadságukat. A játék középpontjában álló kőfaragó mester előbb művészként visszautasítja, majd polgárként magára vállalja a politikus, mi több, a fegyveres harcos szerepét; az átalakulás erkölcsi imperativusáról magvas, időtálló mondatok hangzanak el a darabban. A konfliktus alapját képező cselekmény azonban drámailag naiv és kezdetleges. A csöndes szerelmét szobrába álmodó János mester, mint valami Hans Sachsba oltott Bánk bán, egyetlen éjszaka alatt elvesztve nevelt lányát és feleségét, zsarnokölőként és népmegmentőként arra ébred, hogy nincs a teremtésben vesztes, csak ő. Éppen érzelmeinek zűrzavarával és a kőbe vésendő műalkotással küszködött, amikor a történelem kéretlenül hőssé kényszerítette: vésője, számára is váratlanul. Ómódé nádor szívében köt ki. Ez a minden tekintetben képtelen és indokolhatatlan tett a muszáj-herkulesség fölemelő tragédiáját hivatott érzékeltetni *A kassai polgárok*ban; a gondolat nemes, de színpadi hitelét — ha egyáltalán — csak kivételes bánásmód, óvatos kéz, szívós fegyelem teremtheti meg.

A *Sik Ferenc* felügyelte bárdolatlan játékstílus semmiképp. Nemzeti nagyjaink vagy a lelküket röcögtetik, az ennek megfelelő múlt századi pátosszal, vagy szemérmesen szégyenkezve menekülnek a tárgyilagos szerepfölmondás falai mögé. Ha a néző ébren bír maradni, elgondolkodhat azon, szükségszerű-e, hogy a nemzetileg hitelesített színjátszás ilyen *ómódé* legyen. Csak az összehasonlítás kedvéért: még a teátrális szempontból kevéssé jegyzett Portugália Nemzeti Színháza is Thomás Bernhardot játszik. Ha így folytatjuk, nem jutunk be az Európa (Szín)házba (sem).

Volt itt aztán a napokban egy színház Európából, közelebbről avantgárdéktól. Az, hogy egy színház avantgárd, onnan ismerszik föl, hogy tisztán kapja a színpadot, és az előadás végére összepiszkítja. Így tett a világhíres amatőrök csoportja, az *Odin Teatret*, amely magunk közt szólva a perfekt profik között is a legprofibbak egyike. Többször volt hozzájuk szerencsém az elmúlt másfél évtizedben, fesztiválokon, az avantgárd búcsújáró helyein, még Budapesten is, s az elején ájultan tiszteltem őket azért, amiért kikezdhetetlen urai mesterségük eszközeinek — a testüknek és a hangjuknak. Ma már túl vagyok az ájulaton, de változatlanul elismerem, hogy a társulat soros tagjai éppúgy kiművelték szakmai tudásukat, mint az előzőek, s amit játszanak, az is van olyan tartalmas, akár a régiek legtöbbje. Ez a tartalom sohasem túl mély, de szerencsére nem is oly misztikus, mint avantgárdék előadásainak egynémelyike vagy mint a hozzájuk fűzött esztétizáló magyarázatok.

Vendégségbe hozott új produkciójukat, a *Talabot*ot — Talabot egy hajó neve —, amely a dán antropológusnő, Kirsten Hastrup élettörténetét meséli el a kor politikai eseményeinek széljegyzeteivel, csupán az különbözteti meg egy hagyományos előadástól, hogy lélektani realizmus vagy dokumentarizmus helyett a pszichofizikai gesztusok, a kiélezett groteszk, a stilizált, gyors átváltozásokra épülő testbeszéd és az akrobatikus helyzetgyakorlatok elemeit alkalmazza. Se többet, se kevesebbet nem mond annál — legföljebb más eszközökkel mondja —, mint hogy „lám, lám, miközben egy kislány felnőtt, és sok minden történt vele, a világban volt sztálinizmus, és Che Guevara, és felkelés Magyarországon, és kínai kulturális forradalom meg más egyéb".

E lényegbeli fölfedezést tekintve természetszerűleg nem az a fontos, amit mondanak, hanem *ahogy* mondják, s ez másfél óráig tagadhatatlanul leköti az ember figyelmét. A színpad már említett összepiszkítása ugyanis meglehetős módszertani alapossággal és mutatványos ügyességgel történik. Az erre szolgáló hely méltánylandóan kicsi, alig pár négyzetméter a két, egymással szemben fölállított, mindössze három-három sort képező nézőtéri lelátók között. Bizony művészet kell ahhoz, hogy a színész ne gabalyodjon bele az apró csengők között kifeszített, ördöngősen manipulált zsinórba, ne botoljék el egy néző kint felejtett lábában, a lendülettől ne essék az ölébe, ne löttyintse a kilódított vizet néhány centiméterrel arrébb, a ruhájára — azaz ne insultálja —, továbbá megfelelő biztonsággal közlekedjék a papírokkal, fadarabokkal, üvegcserepekkel, homokkal, vízzel fokozatosan összemaszatolt, tenyérnyi padlón. Azt mondhatnám, hogy az Odin Színház művészete a történelmi és tárgyi valóság cserepein csúszkálás művészete.

S ez nem kevés. Különösen, ha hozzávesszük, hogy *Eugenio Barba* antropológiai színháza — mint jól csengő név ő rejtőzik a társulat mögött — olyan színészekből áll, akik számos hangszeren játszanak, az emberi és állati jelenségek legtöbbjét élethűen utánozzák, de még a tengeri vihar érzetét is képesek pusztán önerejükből előállítani. Megjelenítik, ami túl van a szavakkal leírhatón.

Ellentétben azzal a színházzal, amely a leírt szavakat sem tudja megjeleníteni.

SZEGŐ GYÖRGY: **Házimozi**

Rózsaszín sorozat

A francia *TV 3* erotikus történeteket válogatott a világirodalom klasszikus novellistáinak munkáiból, és filmre dolgozta át azokat. Kockázatos a vállalkozás, most azonban teljesen sikeres. Eddig is látható volt a magyar képernyők kisebb hányadán, az RTL vasárnap esti, német feliratos változatában. A Televideo jóvoltából most már magyar szöveggel is hozzáférhetőek a két novellát tartalmazó kazetták. A szerzők között olyan nevek találhatók, mint *Balzac, Boccaccio, Navarrai Margit, Maugham* vagy *de Sade márki*. Az ő műveikben őrzött romantikus titkok hangulatát, úgy látszik, nem koptatja az idő.

Bájos kettős az a két Eugenie, akinek történeteit *Théophile Gautier* és *Guy de Maupassant* műveiből hozták össze egy szalagra. Gautier novellájának címe *Hercules Omphale lábainál*. A mitológiai jelenet különös módon alakul át francia témává. Csoda történik, a diák szobájában függő festmény antik hősnője — nem véletlenül hasonlít a háziasszonyra — megelevenedik, és elcsavarja a férjnél jóval kívánatosabb fiatalember némely porcikáját... Nem hiába indult Gautier festőnek, stílusa érzéki gyönyörrel merül bele a vizuális világ szépségeibe. *Michel Boisrond* rendezőnek talán ezért is volt könnyű visszaalakítania a sztorit a képek nyelvére. Ha mégis megszólal egy dialógus, akkor az hallatlanul elegáns. Szinte unikális mondatokat hallhatnak mai szóhasználaton szörösödő füleink.

Guy de Maupassanttól *A jel* című novella Eugenie-jét csodálhatjuk szépségéért és merészségéért. Mulatságos, milyen egyszerűen, milyen elemi erővel képes legyőzni az ösztön a nyárspolgári konvenciókat. Az asszony bájai hidegen hagyják hivatalnok férjét. A civilizáció a hölgy segítségére siet. Éppen a szemben lévő házban nyitja meg jól menő iparat egy drága és szép kurtizán. Tőle tanulja el az „éhező" feleség, hogyan kell levetkőznie jólneveltségét, és akár az utcáról férfit szerezni. Fantasztikus pantomimszínházat rendezett *Fred Hilderbrink* ebben az átdolgozásban. A két színésznő ugyanazokat a kacér „jeleket" játssza el, amelyeket az utcák férfinépe nem is ért félre. És mégis, egymás tükörképeként, mindketten pontosan érzékeltetik, hogy kik is valójában, és azt is, hogy lelkük mélyén kik szeretnének lenni. Csupán két hálószoba, és annak két utcára néző „tükör"ablaka a helyszín, mégis benne van a kor francia világa, álszentsége és szentségtörése. Mindkét filmnovella szűken idézte a szerzőket, eredeti szellemüket azonban megőrizték a pontos és szép képek. (Televideo)

PINTÉR TAMÁS.

AZ ELVTÁRSI KEZEK MELEGE

Kezdetben voltaképp jól érezte magát. Itt is különlegesen fontos személynek számított, mintha a repülőjáratokon kiérdemelt VIP-kártyát tűzték volna rá. Very Important Person. Jó ideig egy ujjal sem nyúltak hozzá, soha nem ordított vele senki, és naphosszat egyedül lehetett a gondolataival meg a számozott sílábny papírlapokkal, amelyeket újra és újra tele kellett körmölnie az esedékes vallomással. Az életét egyhangú, nyers következetesség szabályozta ébresztőtől ébresztőig, a kinti kavargó, lompos világból semmi sem szivárgott be az ablaktalan pincezárkába, s a múlt közömbössé foszlott hordalékra, mindaz, ami nem kapcsolódott szorosan Az Ügyhöz, mintha mély, süket verembe süllyedt volna.

Éjszakánként csaknem azonos időben megzörrentek az ajtón a kutyának nevezett fémkallantyúk, a smasszerkezektől kopfatott otromba kulcs olajos kattanással fordult, és mert készült erre, azonnal felkelt a szalmazsákról, készséges közreműködőként, mintafogoly-arccal várta, hogy szólítsák. Már-már szenvtelen, begyakorolt aktus volt ez, a minden elemében kidolgozott ismétlődő éjjeli szertartás része. A szeminaristaképű sápadt alhadnagy és máskor a váltótársa, az ápolatlan sokgyerekes főtörzsőrmester, egyetlen szót sem szólt hozzá, csak némán intett a kitárt ajtóból, a maga sajátos, gépiessé vált módján: egyikük hosszú, csontos mutatóujjával, mint valami lokálban, az asztalok között feltűnt pincérnek, a másik meg fásultan, darabosan, a derékszíjára kapcsolt gumibotot mozdítva felé.

A minduntalan feltámadó félelmet képtelen volt végérvényesen legyűrni, de a belső görcsös remegés nemigen ütközött ki rajta, majd később, amikor a kihallgatások után válogatott módszerekkel, szenvtelenül, hidegen gyötörték a pince „darálójában", a testi fájdalom megpróbáltatásait is hangtalanul, fogcsikorgatva tűrte, egyre inkább beleilleszkedett a neki szánt kívételes szerepbe, végül tudatosan elfogadta, hogy szolgálatot teljesít, és minden raffinált, szakavatott tortúra, a nyomzótiszt emeleti szobájában töltött minden óra tovább edzette.

A számára gorombán szappanszagú és dohányszagú túlfűtött helyiségben rendszerint ugyanazok fogadták, az ismerőst megillető, mérsékelten várakozó képpel, a kihallgatás menete is csak ritkán tért el olykor a szokásostól. A latinos műveltségű és csiszolt modorú réveteg őrnagy, akinek már minden mozdulatát, megjátszott olcsó, sunyi gesztusát ismerte, szüntelenül elégedetlen volt vele, a hangja megviselt temetői barintonba csuklott, amikor az ő szétteregetett, dülöngélő betűkkel teleírt papírlapjai fölül ránézett. Mohó dramaturgként egyre újabb és újabb szerepeket, újabb és újabb helyszíneket, újabb és újabb eleven, pezsgő szituációkat követelt, a saját körmönfont, blikkfangos ötleteit is felragyogtatta, hogy a história valami ismeretlen, mérvadó elképzelés szerint összeálljon, hatásosan előadható és kellőképpen megrázó legyen.

— Nem akar együttműködni velünk — jött a halk, fanyar megállapítás a pácolt pipadohány émelyítő felhőjéből. — „Ex factis, non ex dictis amici pensandi..." — Az őrnagy az asztalra könyökölve hosszan simogatta a homlokát, mintha gyötrő gondolatokat akarna kidörgölni a fejéből. — „Barátainkat nem a szavaik, hanem a tettek alapján kell megítélnünk." Én egyetértek Líviusszal. Én önök?

A többiek nagyon levert, csalódott ábrázattal meredtek őrá, a visszaeső óvatoskodóra, a halaszthatatlan és létfontosságú és szükségszerű közös munka fékezőjére, de a tekintetükben fagyosan megvillant az eltökéltség is, hogy mindenképpen bevasalják emberükön azokat a vallomásokat, amelyek a rádióban meg az újságokban előre beharangozott leleplező politikai szuperprodukcióhoz nélkülözhetetlenek.

— Mindenre kész vagyok, amit a párt kíván — jelentette ki öblösen, túlméretezett bizonykodással. — Mindenre...

— Jól hangzik.

Mintha az őrnagy élvezte volna a maga férfias, behízelgő orgánumát, az aranykor klasszikusain érlelt mediterrán műveltségét, lankadatlanul megejtő idézeteket adott elő, egy nem evilági magányos humanista tűnődő, bölcs modorában, a hűség, fegyelem, tisztaság fogalomköréből, mintha valami szellős, meghitt átriumban szieszтáznának, elhúzódva a fehéren izzó napfény elől, a jótékony hűsítő fürdő, majd a *cena* idején felszolgált ételek — gomba, osztriga, uborka, szalonnás bab, hal, sült, szárnyas, gyümölcs, kalács és mézzel édesített bor — után, frissen szedett rózsák koszorúi között, a kecses ívű pamlagokon békésen elheveredve.

— Beszéljen, amice. Figyelemmel hallgatom.

A hamar megértett és hosszú, nehéz vívódás után lassanként elismert és végül önfeláldozóan elfogadott magasrendű cél érdekében csakugyan hajlandó volt elvállalni mindent, amit a tiszt kívánt. Meggyőzően hangzó bűntudatos vallomások szóltak az egykori bolsevik asztalos többszöri metamorfózisáról, bűzös, torz jelleméről, a törvényszerűen mocsárba sodródott pályáról, a kezdettől kórosan táplált, sürgető hatalomvágyról, a minden tettét meghatározó, jól titkolt forró gyűlöletről, tökéletesen kigondolt, körmönfontan véghez vitt ártó mesterkedésekről, tudatosan kiépített hazaáruló kapcsolatokról és ocsmány természetellenes nemi kapcsolatokról meg államellenes szervezkedésről, összeesküvésről, a párt hátbatámadásáról, a Vezér nevének besározásáról meg visszaélésekről meg sikkasztásokról meg lealacsonyító korrupciós ügyletekről. Készségesen, úgyszólván habozás nélkül vállalta a legabszurdabb koholmányokat is, ha az összefüggések láncolatába időrendben és értelemszerűen kapcsolhatók, logikailag beépíthetők voltak, csak akkor próbálta megtagadni az előre összeállított, több példányban legépelt vallomás aláírását, ha nagyon is kilógott a lóláb, ha a csenevész, vértelen fikciók már-már nevetségesen lehetetlenek voltak s brutálisan ellentmondtak a legigénytelenebb rációnak is.

— Képtelenségekkel csak rontanánk az ügyön. Az oktalan részletek kérdésessé tehetik az egész koncepció hitelét — próbálkozott abban a tudatban, hogy végül is ő a bűnbak — „bête noir" vagyis fekete vadállat, mint az őrnagy szerint a franciák mondják —, és őt ebben a minőségben felelősség terheli, nem járathatja le a pert, amelynek kimenetelében, szerényen szólva is, talán az egész nemzetközi mozgalom érdekelt, magyarázta csüggedten, de az őrnagy ilyenkor makacsul visszahúzódott, beburkolózott a füstbe, nem volt hajlandó mérlegelni a józan érveket, rendíthetetlenül, betonmereven ragaszkodott a fiktív (netán valami szigorú kívánságlistán szereplő) gazdettek beismeréséhez, akár elképesztő, kizárt, teljességgel bizonyíthatatlan vádpontokhoz is, mintha a máskor oly magas röptű, villogó szellemisége (parancsra?) félreszorult, lefojtódott volna.

— Kommunista lojalitásból elégtelen — közölte bánatosan, egy érzelgős tanító módján, akit személyesen lesújt, hogy csalódnia kellett a hálátlan tanítványban. — Erőszakkal nem kényszerítem semmire. — És elment.

A helyi szokásokhoz képest meglepően visszafogott, kifogástalan, már-már úri kaszinót idéző modorban vezetett kihallgatások után, a „lelki masszázs" végeztével, ridegen betartott menetrend szerint, a törődött, szikkadtra sóványodott teste került sorra. A daráló kopár, bemocskolódott falai között a verőlegények merev arccal, hivatalnoki precizitással végezték a rájuk bízott feladatot, mintha csak feldolgozandó munkadarab volna. Megfontoltan és érzelem nélkül, kímélten és szótlan eltökéltséggel gyötörték, csak nehéz lélegzetvételük és olykor az ütések súlyos, tompa puffanása hallatszott. A személyek nemigen változtak, de a csoport módszerei, kiszámítottan, egyre ördögiebbek, egyre elviselhetetlenebbek, egyre komiszabbak lettek. Minduntalan ordítania kellett volna, de nem, azért sem, fanatikusan visszagyűrte magába a sebzett-állat-üvöltést, azzal az eltökéltséggel, hogy így kell lennie, hogy példamutató tartást, emberfeletti bátorságot várnak el tőle, és így helyes, az egész veszzőfutásnak is van értelme, a pártjáért mindenre kész bolsevik egyéniségéhez (legendájához) ez is hozzátartozik.

A szenvedés beláthatatlan alagútjában, éles köveken horzsolódva, szőlőtanul viselte a fájdalom velőig hasító villanásait, ilyenkor mindig arra kényszerítette magát, hogy a határtalan, simán és fenségesen lélegző tintakék tengerre gondoljon, egy kiterjedt magányos partszakaszra (talán a távoli Krím félszigeten valahol?), próbálta elképzelni, képzeletben érzékelni mezítlen bőrén a sárga-bársony homok meleg simogatását, próbálta zárt szemhéja mögött látni az öröktől fogva állandó s az életre szóló biztonságot, sérthetetlenséget sugalló képet, ahogy a tengermosta sziklákon időről időre habosan ömlik szét a ringatózó víz, elképzelte, hogy a lejtős partoldal fölött, a napban izzó füves dűnéken túl, erős, magasra nőtt olajfák, fügefák, mandulafák között vár rá a fehér falú villa (vagy az oroszos, nyers fenyőtörzsekből épített kényelmes ház?), ahonnan tisztán messzire hallatszik a feleségének ebédre hívó kiáltása és a két fiú elszabadult, féktelen ricsajozása...

Bármilyen ítélet szülessen is a kimerítő, hosszadalmas és nyilván megalázó tárgyalási szakaszok után, neki semmi oka aggodalomra, a szükséges bírósági ceremónia csak a külvilágnak, a befolyásolható primitív tömegeknek szól majd, az ő sorsa, minden kegyetlen tény ellenére, biztos elvtársi kezekben van. Bizonyára pontosan kidolgozták már a titkos menekítési akció legapróbb részletét is, gondolta, talán egy könnyű, gyors futárgépen, és valószínűleg éjszaka lopják ki az országból, hogy később, az erősítő gyógykúra után, új tájon, új névvel új életet kezdhessen, amelyet, bizony, becsülettel megszolgált.

Ez tartotta fenn, ez tartotta össze sokáig, a makacs hitből, őrült hűségből kalapált biztonságérzet rugalmas védőburaként vette körül, olykor letörte a hirtelen rátámadt rémítő kilátástalanság, de reggelre mindig újra talpraállt, csak akkor kezdett igazán gyanakodni, amikor egy éjszakán minden addiginál ocsmányabb jóvátehetetlen ocsmányságot kellett elszenvednie, egy nőtől, hirtelen fojtogatni kezdte a kétely, hogy talán az alku nem is létezik, talán nincsenek is játékszabályok, az ellenőrizetlenné vált veszedelmes gépezet elszabadult, az egvilágon bármi megtörténhet, netán még annyira sem kötelesek elszámolni vele, mint a legjelentéktelenebb, nyavalyás leltári tárggyal.

Az ismeretlen, megejtően szőke biztonsági szolgálatos nő váratlanul fibbent be a verejtékszagú és félelemszagú pincehelyiségbe, tündöklően, magabiztosan, mint aki megbeszélt találkára jött; fejének egy könnyed mozdulata elég volt ahhoz, hogy a faragatlan verőlegények engedelmesen kivonuljanak. Nem látszott rajta a biztonságiak megvető közönsége, a tekintet, amellyel végigmérte, elegánsan tárgyilagos volt, mintha azt mérlegelné, hogy ebben a leromlott állapotban milyen szellemi és fizikai teljesítményt várhat tőle, valószínűleg képesnek találta a sikeres közreműködésre, mert könnyű járásával odalépkedett hozzá, annyira közel, hogy a testének szappanillattal keveredett meleg, természetes kipárolgását is éreznie kellett, ekkor már megsejthette volna, amire csak később jött rá: a nő éppen azt a hatást akarta keltemi benne, amit ő eleinte eltitkolt, a megismételt várakozó pillantásokban is látszott a szándék, de a kísértés valóságát csak akkor fogta fel, amikor a nő ravasz lassúsággal combtőig felhúzta magán a finom tiszti kamgarn anyagból készült szoknyát. Felhúzta a szoknyát és kecsesen, könnyedén tartotta, és így kitárulkozva ringott egy ideig, dögös, buja manöken-tartásban, enyhén széttett lábbal, majdnem fedetlen arcnyoló ágyékkal, forró elevenséget sugározva, s amikor a kiszámított sárló-kanca-trükkel életre keltette őbenne, a székhez kötözött fogolyban, az eltaposott ösztönt, az addig a pillanatig leszorított égető vágyat, a mocskos kőpadlón eléje guggolt, s csak a közömbösnek szánt fehér arc apró rándulásaiból és a félig nyílt ajkak fénylő nedvességéből sejthető akaratlan élvezettel, kicsi ügyes markába fogta és céltudatosan felmasszírozta a péniszét. Ő lassanként már éhesen sodródni kezdett a felrobbanó pillanat önkívületéhez, amikor a nő megfontoltan elvégezte a gyalázatos munkát: a duzzadt, feszült makk sikos nyílásán óvatos lágy ujjakkal vékony üvegszálat vezetett a mereven lüktető nemi szervbe és három hozzáértő mozdulattal összetörte benne.

Nem, ezt nem lehet, elvtársak, mindennek van határa, ez a szégyentelen, brutális művelet maradandó károsodást okozhat, vágott belé az agyáig ható rémülettel, és akkor, a leleményesen változatos kínzások során először, vinnyogva feljajdult, mély, torz, ugató hangon kitört belőle a zokogás.

— Félreismertem önt — közölte másnap délelőtt az őrnagy viszolygással, méltatlankodással teli ernyedt baritonján. — Nem sejtettem, hogy ilyen barbárságra képes. Talán megunta az életét?

Indulatosan tiltakozott, erősködött, érvelt, kétségbeesett önuralommal ismét belefogott, hogy elmondja az elmondhatatlant, remegő szavakkal, pontosan, a remegő, esetlen szavak mögött az égő bozontos aranybokor, a keskeny hamvasfehér nőarc, a kierőszakolt vágy és a vadul fellobbanó izgalom emlékével.

— Mit akart elérni ezzel?

A legalázatosabban kérte a tisztet, hogy higgyen neki, hiszen naponta tapasztalhatta, hogy az idegei, a rendkívüli helyzet ellenére rendben vannak, nem pszichopata, nem őrült meg; mint volt magas rangú funkcionárius talán elvárhat valamennyi bizalmat, talán elvárhatja, hogy a szavait komolyan vegyék, akkor is, ha a mindkettejük által ismert körülmények kényszeréből így, letartóztatottként, a jogfosztott fogoly szerepében, borostásan, redvesen, a véres vizelettől átitatott, hetek óta viselt büdös, gyűrött nadrágban, ronggyá rohadt vérfoltos ingben ül előtte.

— Esztelen ordináré cselekedet. Nem vetne jó fényt önre. Megpróbálom eltussolni.

A mondatok messziről, tompultan érkeztek hozzá, lassú kinlódással vergődtek át a láz sűrű ragacsán.

— Egy jó kórházban netán rendbe tudnák hozni.

— Köszönöm — hallotta ekkor a saját remegő, nyálkás hangját, és valahogyan természetesnek vette azt a mélyről előbukkanó késztetést, hogy hálásnak kell lennie.

Kint, a ráccsal védett ablakokon túl, talán a sűrű szövésű függönyök miatt is, ólomszürkének látszott a nap fénye, mintha hirtelen esteledni kezdene. Ahogy roskadtan ült a párnázott széken, megalázón körülfogta a terjengő nehéz bűz, amely belőle áradt, a csend vastag iszapként terült szét, csupán az épület egyenletes fenyegető moraja szűrődött be a falakon át, időnként kis gomolygó felhőkben szállt felé a pipafüst, közben mindvégig érezte az őrnagy meredt, nyugtalanító tekintetét, igyekezett összeszedni magát, hogy ez az ápolt, puha szájú, befolyásos férfi ne csalódjon benne.

— Hallott valamit harangozni Marcus Tullius Ciceróról? — kérdezte váratlanul a tiszt. — Mond önnek valamit ez a név?

— Azt hiszem, igen.

— Szóval, nem.

— Nemigen.

— „Qualia quisque geret, talia quisque feret." Érti?

— Nem.

— „Majd lesz annyi bér, amennyit a munka megér." Érti?

— Igen.

— Cicero szavai. Érdemes megjegyezni.

Amikor a zárkájába kísérték, a családi gondokba beleőszült elhanyagolt főtörzsőrmester szótlanul, a gumibot nagyvonalú lendítésével jelezte, hogy ezúttal, kivételesen, ledőlhet a priccsre. A szalmazsákon fekve lassan-lassan valami bizonytalan biztató nyugalom fogta el, hogy igenis még minden jóra fordulhat, hogy tudja, mi a dolga, tudja, hogy az elvtársak mögötte állnak s tudja, hogy akik mögötte állnak, nem hagyják nyomorultul elveszni. A délutáni álom homályosan gomolygó ködébe süppedve nagy, fehér sirályokat látott, amint csapatosan, éles kiáltásokkal kavarognak egy védett, napfényes öböl kék vize fölött.

BÉKÉSI GYULA:

Régi öregek

Estente kiültek a csillagok alá
tisztítani a sorsuktól valókat.
Olyankor fényét a leáldozó Nap
arcukra vetítette; és valahová,

ki tudja hová bitangolt el a „vak
és süket lélek" rongyaik mögül... És palánk
zörrent, és kutya ugatott... Messzi: pisla láng
játszott hunyókásdit. Az volt a holnap...

Kesernyés törkölye minden elmúlónak
bennük szeszesedett s a leendő világ
és zamata a ki-nem-mondott szónak.

Én tőlük tanultam meg: hogyan is tovább
ha minden út zsákutca már s elég ok
arra is van, hogy az igaz — felkösse magát!
(1987)

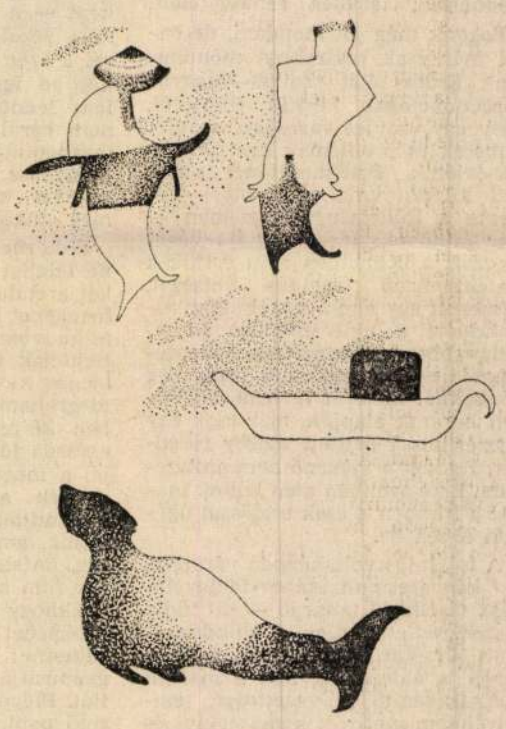

Györgydeák György rajza

PÁL NAGY

141, av. J. Jaurés, 92120 Montrouge FRANCE

In 1943 he was born in Salgótarján. Since 1956 he was been living in Paris. In 1962 he founded with his friends the periodical of literature, art and critics called „Magyar Műhely''. He is even now one of the redactors and responsible editor. In 1972 he founded a periodical and publisher called d'atelier with his writer-friends. In 1987 he starts the Hungarian periodical of literature-video called p'Art with his friends. His works: books, multimedia-works, videos, minitel-productions and proj'actions.

Exhibitions:

1977 Centre Pompidou, Paris (d'atelier group)
1978 House of Cultural, Le Havre (d'atelier group)
Fondation Nationale des Arts Graphiques et Plastiques, Paris (d'atelier group)
1979 „One world Poetry'', Amsterdam
1980 „Présence Paris-Budapest'', Luxembourg-Palace, Paris
„Écritures'', Fondation Nat. des Arts Graphiques et Plastiques, Paris
Utrecht (d'atelier and Magyar Műhely)
1981 Trans/from Galerie, Paris
1982 NRA Galerie, Paris
St Etienne, Genova
‚Tisztelet a szülőföldnek'', Műcsarnok, Budapest
1983 Centre G. Pompidou, Paris
1984 „Le Trou Noir'', Bar-Theatre, Paris
1985 Centre G. Pompidou, Paris
1986 Lara Vincy Galerie, Paris
„Art of Today'', Budapest
1986 „Memory of 1956'', Museum, Neuilly-sur-Seine
1987 „Hommage á Kassák'', Vasas Művelődési Ház, Budapest
„Kép-ver/vers-kép'', Petőfi Irodalmi Múzeum, Budapest
Elac, Lyon/d'ateiler and Magyar Műhely/
Citymuseum, Figuera de Foz
..Eros-Eroticosm'', Patras
„Motus magnus'', Bourges
„A.E.I.O.U.-Europalia-Ausztria'', Botrange
„Bélyegképek'', Szépművészeti Múzeum, Budapest

Exhibited works:

Engrainage Héliocoital 1987 lettraset, photo 400x500 mm
Engrainage Héliocoital 1987 letraszet, fotó 400x500 mm

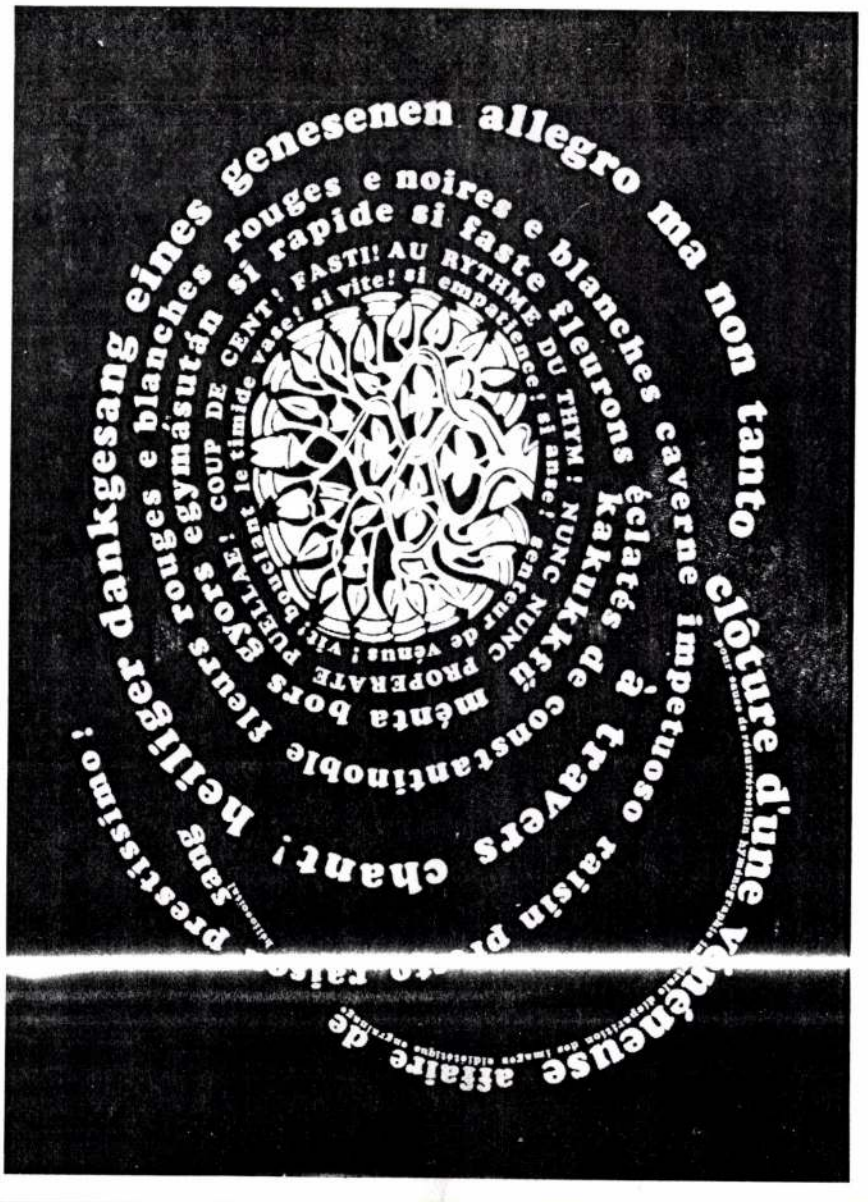

NAGY Pál

1. NGB

NAGY Pál festő

festmény a hévizgyörki templomromról 1937

A hévizgyörki középkori templom. Aszód, 1989. 59. p.

Magyar Hírlap 1992. febr. 15.
T. i.

Pomogáts Béla

Az a bizonyos tiszta művészet

Barátaimmal találkoztam a minap a Vasarely Múzeumban: a párizsi—bécsi, és most már a budapesti Magyar Műhely című avantgárd folyóirat három szerkesztőjének: Bujdosó Alpárnak, Nagy Pálnak és Papp Tibornak a kiállításmegnyitóján. Mennyi ismerős arc, a kézszorítások jóleső melege. A három szerkesztő, aztán Parancs János, aki még a Műhely párizsi alapítói közé tartozott (bizony, ennek is immár harminc esztendeje, remélem, nem marad el az ünnepi találkozó és megemlékezés!), Szenes Zsuzsa, Petőcz András, Székely Ákos, Galántai György, Megyik János, Tubák Csaba, sőt Czigány Lóránt, aki, úgy látszik, a diplomáciai élet magaslatairól most egy rövid pillanatra visszatért régi barátai közé. A hetvenes évek magyar avantgárdjának szétszórt, mégis összetartó csapata, amely akkoriban a Magyar Műhely Párizs mellett: Marly-le-Roi-ban vagy Bécs mellett: Hadersdorfban rendezett összejövetelein találkozott.

Nekem valamikor igen sok vitám volt az avantgárd költészetnek és művészetnek ezekkel a prófétáival és híveivel; illetve a vizuális költészettel, a „szövegirodalommal", azzal az indulatos és elszánt kísérletező kedvvel, amely — persze az avantgárd vagy éppen Kassák Lajos hagyományai szerint — mindig kizárólagosságra törekszik, s fanatikus erővel hisz abban, hogy próféciái fogják megváltani és uralni a művészetet, sőt az emberi életet. Vitáink voltak, sőt veszekedéseink, s bizony időnként úgy éreztem, mintha „népnemzeti" elkötelezettségemmel és Illyés Gyula iránt érzett ragaszkodásommal idegen volnék a nagy avantgárd versenyfutásban, ahol — szólhatok Adyval? — mindenki szüntelen „új s új lovat" akart, hogy „nyargaljon előbbre és tovább".

Most aztán, ahogy ott ültem a Vasarely Múzeum előadótermében, hallgattam, néztem az új meg új kísérleteket, s végigböngésztem az imponáló kiállítási anyagot, valami nagy-nagy nosztalgia kezdett sajogni a szívem körül. Mert mit is jelentettek azok a heves művészeti viták és esetenként személyes veszekedések mindahhoz képest, amit mostanában a politikai élet produkál? Voltak nagy egyet nem értések, gúnyos megjegyzések; egyszer Erdély Miklóssal Párizsban kölcsönösen vérig sértettük egymást — ő mindig kérlelhetetlenül, kíméletlenül és önveszélyesen képviselte a saját igazságait. Ma már mindez inkább szép és nosztalgikus emlék, hiszen a viták és veszekedések után barátok maradtunk.

Ez az avantgárd irodalom és művészet — szemben a Kassák vezényelte magyar aktivizmus társadalmi elkötelezettségével és forradalmi programjával — mindig „tiszta művészet" kívánt lenni és maradni: távol a politikától, nemcsak elutasítva, kissé le is nézve a politikát, a politikusokat. Milyen meg-

NAGY Pál

Nagy Pál, festőművész

Farkas István az erdélyi Görgényüvegyűrűn született 1949-ben. Tanulmányait Marosvásárhelyen a művészeti iskola szakán végezte. Mesterei: Nagy Pál, Jurák Márton, Hunyadi László. 1972-től él Magyarországon, négy éve Nyírben. Rendszeresen kiállít.

Kisalföld, 1984. márc. 17.

Nagy Pál, festőművész

8 Nagy Pál: acci-dentelle,
vizuális szöveg, színes nyomás, 49x67 cm, 1981
(fotók Somfai I.)

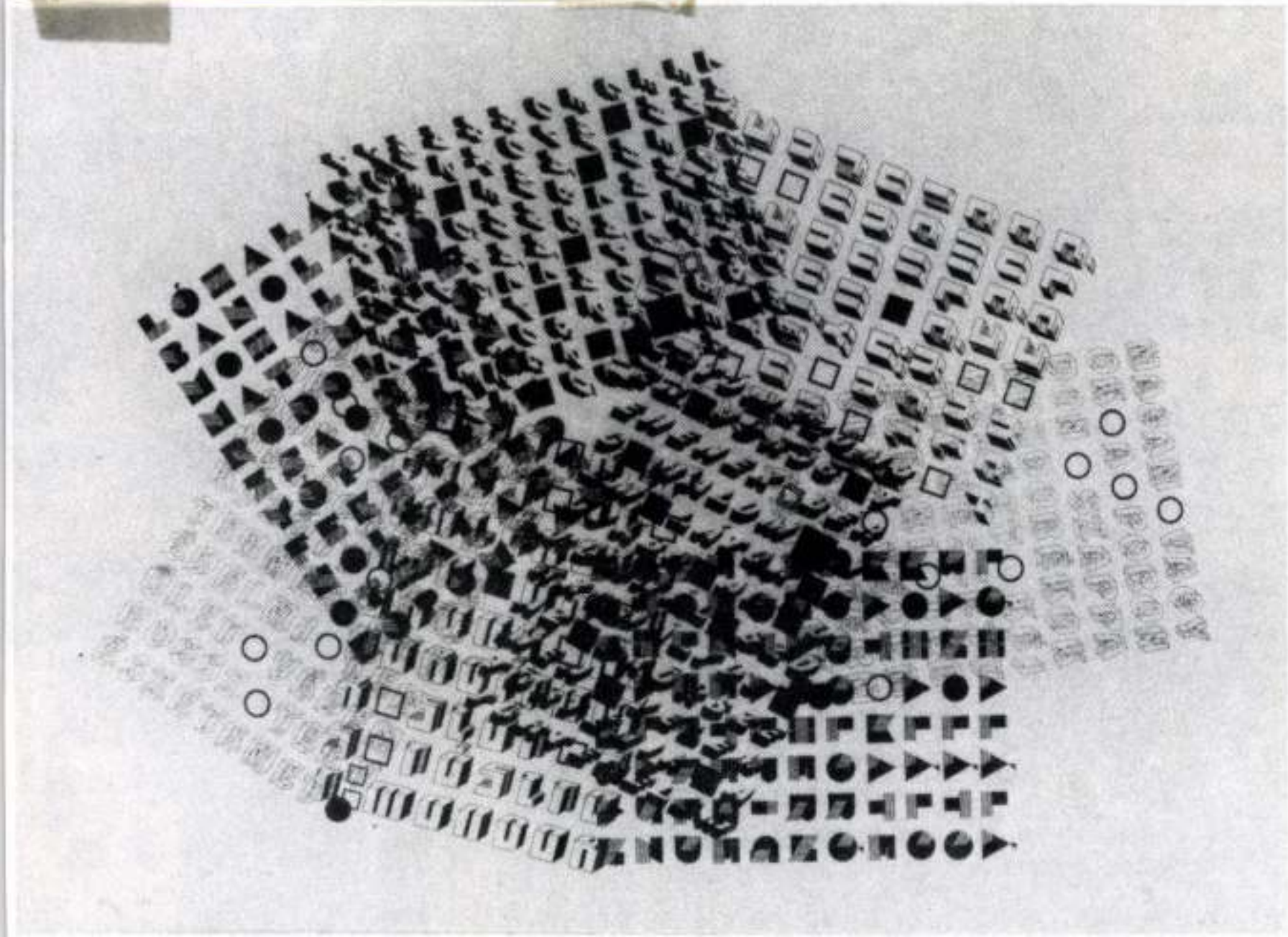

Tiszteletet a Szülőföldnek.
Művészet, 1983. jún. 44.-old.

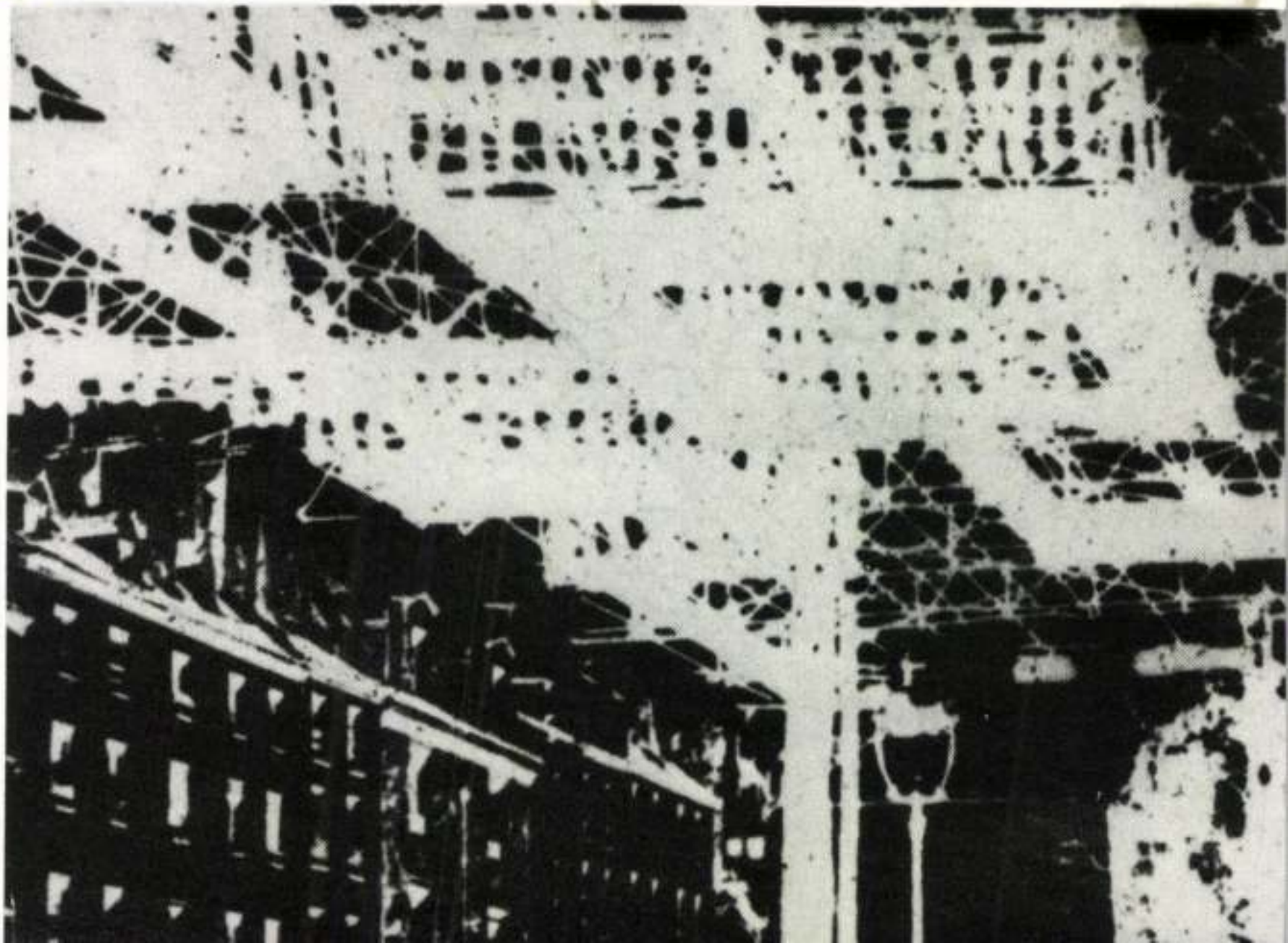

Nagy Pál

Hegyi Lóránd: Megyik János és a Magyar Műhely alkotóinak munkáiról

Művészet, 1983. június

Nagy Pál

Mítoszok

Bodri Ferenc: A párizsi atelier-csoport.
Művészet, 1980. november – 24. lap.

Nagy Pál

1977 szeptemberében jelent meg Nagy Pál Sadefactions című hatalmas méretű litográfiai lapja.

Bedri Ferenc: A párizsi atelier csoport.
Művészet, 1980. november – 24. lap.

Nagy Pál

Nagy Pál és Papp Tibor ismerteti
franciául a teljes Szentkuthy
regényt.

Bedri Ferenc: A párizsi atelier csoport.
Művészet 1980. november - 24. lap.

Nagy Pál

Nagy Pál a maga publikációs lapjain szövegképeit és labirintusait formálja. Legutóbb József Attila és Mallarmé műveihez készített szöveglabirintust és szövegtáblát.

Bedri Ferenc: A párizsi atelier csoport.
Művészet, 1980. november – 24 lap.

Nagy Pál, nobrán

Megemlítve.

Bakonyi Tibor: A necessió negedi
építése: Magyar Ede 92-96.

TISZATÁJ, Szeged, 1973. september XXVII/9.

Nagy Pál
festő.

A Horváth Endre Galéria megrendezte
a vidéki pedagógus művészeinek kiál-
lítását is azon részt vett

Trencsényi László: Képek és szobrok Balassagyarmaton.
Művészet, 1971.november - 31.oldal

Nagy Pál

A párisi Magyar Mühely az idén junius 30.- és julius 2.-a között tartotta meg baráti összejövetelét Bécs mellett Hadersdorf-ban, -közli a lap P.B. sign.-val "A Magyar Mühely találkozója Bécsben" cimmel. A cikk felsorolja a különböző országokból érkező irókat, kritikusokat, képzőmüvészeket, a nyugati magyar irodalom és müvészet képviselőit. A képzőmüvészek közül Bujdosó Alpár, Kibédi Varga Áron, Megyik János, Nagy Pál és Papp Tibor közös munkáját a "vizuális költemény"-t, valamint Jovánovics György és Megyik János közösen készitett plasztikáját emliti meg. A cikket lásd: Vadas József: "Formatervezés a Hiltonban" c. cikkének hátlapján Pintér Béla nevénél. Élet és Irodalom, Bp. 1977. juli. 16. XXI. évf. 29. sz. 6. lap.

Nagy Gál, [ ]

„A könyvmásolók, kódexírók és betűfestők körül feljegyeztél Nagy Gál nevét."

[Budaszentlőrinc.]

At: A Magyar Eskurial 3.

ESTI HIRLAP, Bp. 1971. jún. 21.

Nagy Pál

A Hajdúsági Művésztelep tagjai közt neve említve.

A Het, 1973. okt. 26. 4. ef. 43 sz. 9 p.

Nagy Pál

A Hajdúsági Művéztelep zárókiállításán Káplár Miklós emlékéremmel tüntették ki.

A Két, 1973. okt. 26. 4. evf. 43 sz. 9 p.

Nagy Pál

a Fóti Gyermekváros szakkörének tagja. Mindössze 15 éves volt, mikor sikerrel birkózott meg a Cantata profana szarvasagancsainak ábrázolásával. (említve).

Losonci Miklós: A szépség a beszélgetőtárs, Magyar Ifjúság, 1976. szept. 24.

Nagy Pál

A Lét lépcsőinek anyagából

„Hegyoldal"

Hét

1974 VIII. 16 Soldal

Nagy Pál

aés

1670. Gyalun

Szabó Kalotaszeg

191. l.

1673. emlitve

szegyanott

magyarázata:

Szorgalom	Írásbeli dolgozatok külső alakja
Dícséretes	Csínos
Kellő	Rendes
Változó	Hanyag
Csekély	Rendetlen

Növénytan és állattan .....

Ásványtan és vegytan .....

Rendki

.....

.....

Írásbeli dolgozatainak külső alakja .....

Magaviselete példás

A mulasztott tanítási órák száma, igazol

Felsőbb o

Ujra oltatott 1921. évben.

Élvezi a .....

Budapest, 1924. június

Nagy Béla

igazgató.

Közp. nyomt. VII/F cs. 7. sz.

Nagy Pál

Magyar Művészet, 1926

362-363.o.

Győri képzőművészeti és Sparművészeti Társulat.

MDK

Nagy Pál műépitész

Több műépitésszel készitette a székesfőváros kislakás-épitkezéseinél a terveket.

Liber Középitk.24.lap

NAGY Pál

K.D.K.

1917-ben Nagybányán a Szabadiskola tagja

Régi Nagybánya.... Bp. 1954. 332.1.

Wagy Pál
díszítőművész

M.D.K.

Magyar Ede tervezőirodájában dolgozott.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1959. 129 l.

MDK

Nagy Pál
vás. 1927-ben

Győri Képző- és Iparművészeti Egyesület vásárlásai.
/levélbeli közl. Győr, 1943. XI. 15/.

MDK

Nagy Pál festő asztalos

Szennai /Somogy vm./ templom 1787.

Malonyay: A magyar nép művészete.IV.k. 381-382. kép. 29-30 tábl.
Magyar Iparmüvészet 1928.5.1.

Irod: Foglár 16.1.

MDK

Nagy Pál asztalos

15.sz. Esztergom

Voit P.: Gyarmati Dénes mester és a régi m.
építőgyakorlat.

Müv.tört.Tanulmányok.A Müv.tört.-i Dokum.Közp.
Évk.1954-55. Bp.1957.

MDK

Nagy Pál növendék,

2oo pengős Horthy Miklós-ösztöndíj 1938-39.

O.M.Kir. Iparműv. Isk. 1936-37 - 194o-41. tanéveinek
tört. Iparműv. Isk. Évk. 188o-1941. Bp. 1942.
18 l.

MDK

Nagy Pál növ.

1938-39. 2oo pengős Horthy Miklós-ösztöndij

Iparmüv.Isk. Évk. 1880-1941. Bp. 1942.
1936-37, 1940-41. tanévek tört. 7-22 l.

Nagy Pál

1886-ban a tatai fanekes-cék tagja.

Körmendi Géza: A tatai fanekesség története. Komárom, 1964.

11. o.

MDK

Nagy Pál, [népművész, népi iparművész ?]

1787-ben Nagy Pál és Nagyvati János asztalos-„mesterek kénítették" a Szamai templom a mennyezetet és a karzatot borító festett fatáblákat.

— Részlet a karzatból és a mennyezetből → Repr.

Nagy Tibor: Virágénekek festett fatáblákon I. 453–459.

Élet és Tudomány, Bp. 1970, III. 6. xxv /10.

NAGY PÁL

GRAFIKUSMŰVÉSZ. EGYIK VEZETŐ TANÁRA A NAGYKŐRÖSI KÉPZŐMŰVÉSZ KÖRNEK.

Dr. BALANYI BÉLA: KÉPZŐMŰVÉSZ KÖRÜNK 20 ÉVES.

PEST MEGYEI HÍRLAP, 1970. NOV. 1.

Nagy Pál

Tatai fazekas volt. A Temető utcában lakott.

Körmendi Géza: A tatai fazekasság története, Komárom, 1964

13.0.

Nagy Pál és

Váti Nagy János

festő antalosok

kennai (somogy-
vmy) templom 1787

l.

Malonyay: A magyar
nép művészete
IV k. 381-382 kép
29-30 table

Magyar Iparművészet
1928. 5. l

Foglár. 16. l

Kemény fy K. Dániel VIII. 60

M. D. 16

NAGY Pál asztalos

1787. Szenna, ref. templom, faragott, festett karzat, mennyezet, szószék-korona, padok

Agghásy: Barokk szobrászat... Bp. 1959.
I. 248. II. 267. l

M.D.K.

Nagy Pál
asztalos

Korának igényes mestere.

Bálint Sándor: Szeged városa, Bp. 1944. 98. l.

Photo Souder : Bagnères, Pyr. 1910.

MDK

Nagy Pál mennyezetfestő asztalos

1787. k. Somogymegyében

Bierbeptört. 295.l.

MDK.

Nagy Pál

Veszprémi részlet

Pedagógusok lapja 1966 aug.22.

MDK.

Nagy Pál

Veszprémi püspök

Budapest Tanya 1956 aug. 22.

M. D. K

NAGY Pál

Peti-sorozat folytatója (rajzfilm)

Zay László: Egy kiállitás igéretei
Fiatalok a rajzfilm-mütermben

Magyar Nemzet 1962. junuis 2. 4.1.

Nagy Pál
Grafikus

M.D.K.

A Pannonia Filmstudió
egyik mozdulatterező rajzolója

Bers Sári: A mesék birodalmában
Nők Lapja, 1962. május 5 — 7 lap

MDK

Nagy Pál

Győri Képzőművészeti és Iparmüv. Társulat.
Magyar Művészet, 1926, 362 l.

Nagy Pál MDK

építészmérnök, született Erzsébetváros, 1915

az oklevél keltének éve 1938 száma 125

József nádor 1937/38

NAGY PÁL

Kép-vers / vers-kép.
Bp. PIN, 1987

Életrajzi adatok:

1934-ben született Salgótarjánban. 1956 óta él Párizsban. 1962-ben tanári oklevelet szerzett a Sorbonne-on. Ebben az évben alapította meg barátaival a Magyar Műhely című folyóiratot. 1972-ben francia íróbarátai társaságában d'atelier néven lapot és könyvkiadót alapított. Kitanulta a nyomdász mesterséget, jelenleg is ez a szakmája. 1985 óta a párizsi College International de Philosophie megbízott előadója. Első kötete 1964-ben jelent meg. Készített multimediális munkákat (többek között Journal in-time címmel hat művet 1979–1984 között), tartott vetítéseket, performance-okat (pl. 1979. Amszterdam – Utrecht – One World Poetry, 1981. Párizs – Polyphonix fesztivál, Marly-le-Roi – Magyar Műhely találkozó, 1982. Párizs, Pompidou Központ – Revue Parlée, 1984. Budapest, Kossuth Klub – Magyar Műhely est, 1985. Párizs, Pompidou Központ – Polyphonix fesztivál, Kalocsa – Magyar Műhely találkozó)

Fontosabb csoportos kiállítások:

1977. Párizs, Pompidou Központ – Littérature a l'épreuve (a d'atelier csoporttal)
1979. Amszterdam – One World Poetry
1980. Párizs, Fondation Nationale des Arts Graphiques et Plastiques – Écritures (a d'atelier csoporttal)
Utrecht, t'Hoogt – A d'atelier és a Magyar Műhely kiállítása
1981. Párizs, Galerie Trans/form – Signe – écriture – image – son
1982. Párizs, Galerie NRA – Livres d'art et d'artistes
Budapest, Műcsarnok – Tisztelet a szülőföldnek
1983. Párizs, Pompidou Központ – Ou poser sa voix?
1984. Párizs, Le Trou Noir
1985. Párizs, Pompidou Központ – L'image des mots
1986. Párizs, Galerie Lara Vincy – Polyphonix 10

Kiállított művek:

Hermész 1974, papír, nyomat, 47,5x64 cm
Imago! I. 1978, fotó, 42x59,5 cm
Imago! IV. 1978. fotó, 42x59,5 cm
Protestament 1981. papír, nyomat, 30x50,5 cm
Magam vagyok 1981. papír, nyomat, 53x74 cm

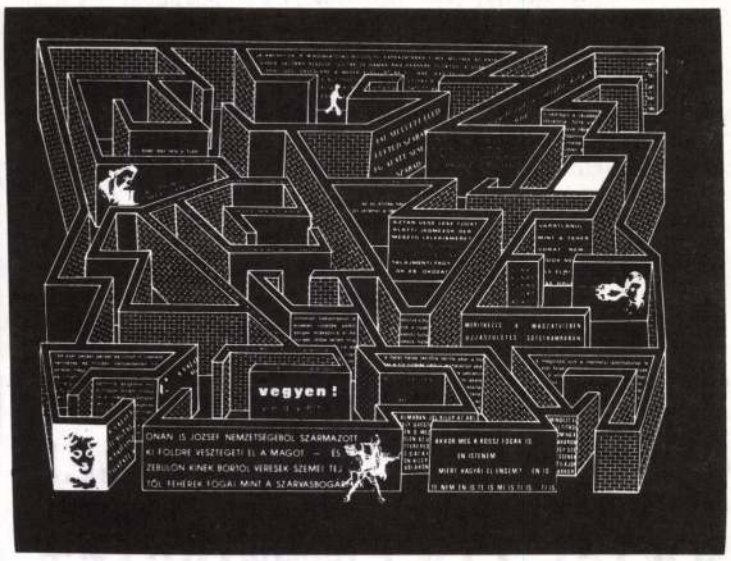

Imago! IV. 1978

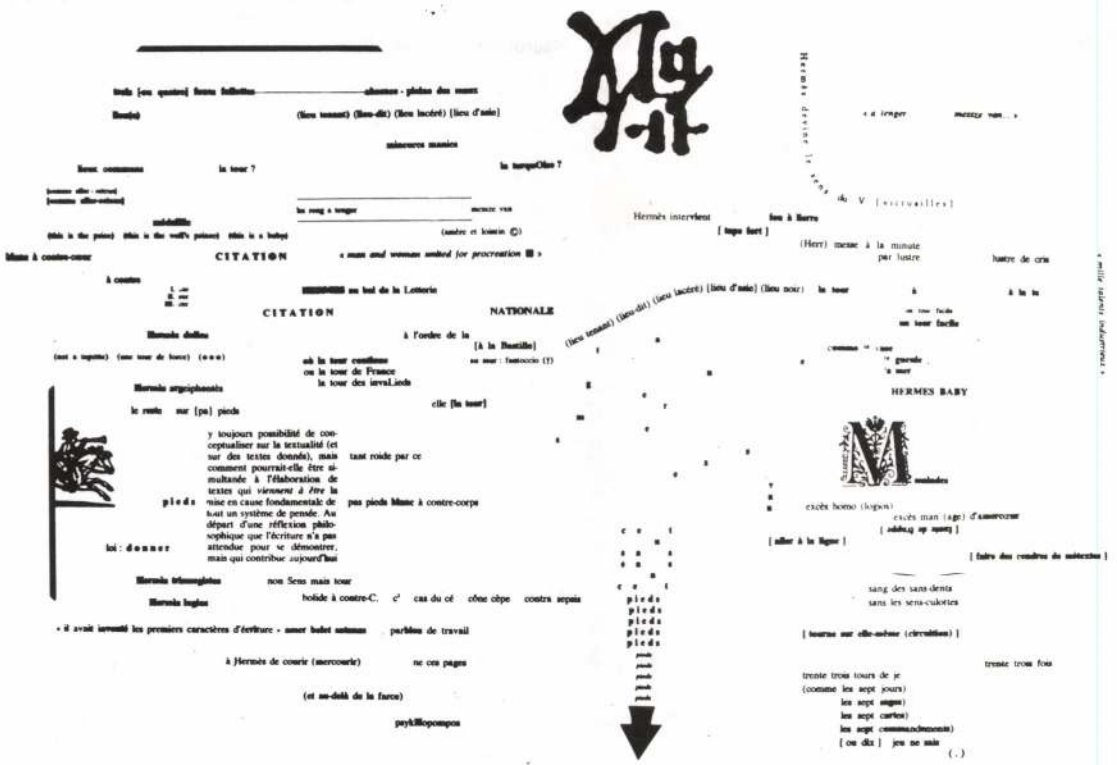

Hermész 1974

MOLNÁR KATALIN

Életrajzi adatok:

1951-ben született Budapesten. Tanulmányait Budapesten végezte. 1974-ben szerzett tanári diplomát az ELTE Bölcsészettudományi Karán. Jelenleg Párizsban él. A párizsi Magyar Műhely tagja. Első munkáit a Mozgó Világ közölte 1983-ban. További műveit a Magyar Műhely adta ki.

Több akciót tartott (pl. 1983. Martigues, Parvis poétiques – Vacancer, 1984. Budapest, Belvárosi Ifjúsági Ház – Halmazok, Párizs, Le Trou Noir – Trois sous – ensembles flous, 1985. Bourges, Galérie DS 21 – Deux textes pour deux instruments, Budapest, magánlakás – pumpa/vödör, 1986. Montrouge, a Magyar Műhely Kassák Lajos Körének összejövetele – szenzibilis kamaradarabok, hommage à Erdély Miklós).

Kiállított művek:

Macrothesaurus 1–5. 1985, papír, nyomat, 26x30,5 cm

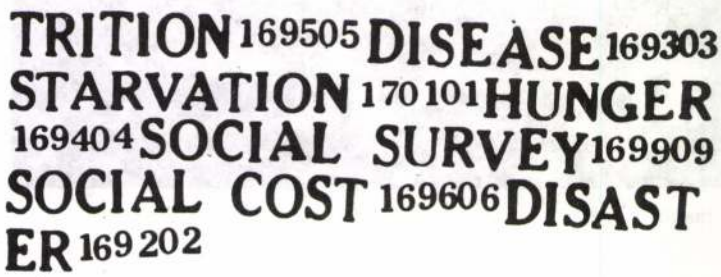

Macrothesaurus 5/5 1985

Macrothesaurus 5/4 1985

Nagy Pál

ács

1670. Gyalu.

Bal Hel (126. l.

57. l.)

Nagy Pál ács

1673. Gyalu

Bal Hol 127. l.

57. l.

Nagy Pál

1911/12 - 1917/18

Ferképzomfoiskèvk

117. l.

Nagy Pál

Karcagi szurszabó

l.

Györffy szur 80

81. l

MOB 1976.

ületett/ és ennél fiatalabb tiszteket
n a harctéri szolgálati lappal ellá-
ra javaslatba hozni nem lehet.
a jövőben meghagyásra javaslatba a
emélyek, kivéve a harctéri szolgála-
I.korcsoportba tartozókat /Az e pont
i pótjavaslatok szerkesztésénél is

o.1943. sz.rendeletem III.Fejezet
ását a meghagyottak létszámának az
ényeges csökkentésére való tekintet-
soronkivüli meghagyási javaslatba
lgári szervek tehát további intézke-
entést nem kötelesek tenni.
.1943.számu rendeletem III.fejezet
akként módositom, hogy a III.érté-
tt harctéri szolgálati lappal ellá-
meghagyási bizottságok nem kötele-

Nagy Pál,

beregszászi

Thieme Becker

XXV. 332. l.

(Lyka)

Lásd Beregszászi

Nagy Pál

alatt is.

MIKROFILM

Nagy Pál, Beregszászi. l.
Beregszászi N. P.

Nagy Pál

l.

Győri kiáll. 1919 – 1929

5. l. 10. l. 13. l.

=

többször

Nagy Pál
rajzoló
másodosztályos gimnazista
Bordy András tanutványa – Részt vett az alábbi kiállitáson –

Pásztortúz. 1941. 479. l.
(V. Z. E.: Egyetlen kiállitás. [Bordy András növendékeinek kiállitása Marosvásárhelyen])

Nagy Pál

szül. Bagon (Pest m.)
1889 jan. 6. Rk. 7 gimn.
1915/16 I. harmadéves mű-
vésznöv. Jempleiji T.
1915/16 II. harmadéves n. o.
1916/17 I. negyedéves n. o.
1916/17 II. negyedéves n. o.
1917/18 I. ötödéves Réti J.
1917/18 II. " " "

Nagy Pál

szül. Bagon 1889 jan. 6.

Rk. 7 gimn.

1912/13. I. elsőosztályban mű-
vésznőv. Zemplyi T., Bosz-
nay J.

1912/13. II. elsőoszt. n. o.

1913/14. I. másodoszt. n. o.

1913/14. II. " " "

Műemlékek Orsz. Bizottsága

U. 302

Nagy Pál MDK

Győri képzőművészeti és iparművészeti társulat.
Magyar Művészet 1926. 362.o.

mdk

Nagy Pál kuzsuvarró szűcs

János fia folytatta a mesterséget de csak 1895-ig.

Dajaszászyné Dietz Vilma: A mezőkövesdi kuzsu.

Néprajzi Muzeum Évkönyve, 1956, 74. l.

1968 DEC 18

Nagy Pál

1021

Állandó helytörténeti kiállítás

Télen is sokan látogatják a városi múzeumot

A kőrösi lakosság város- és kultúraszeretetének szép bizonyítéka, hogy a Ceglédi úton levő múzeumunkat még télidőben is számosan felkeresik. Vasárnap délelőtt én is kilátogattam és elbeszélgettem *dr. Balanyi Béla* múzeumigazgatóval.

— Múzeumunk fejlődésében sokat lendített a város idei 600 éves jubileuma — mondotta — amelyre megalkottuk az állandó helytörténeti kiállítást, s ennek mindent megmagyarázó, tömör feliratai segítségével,

bárki megismerheti városunk életét a legrégibb időktől napjainkig.

Az ízléses, szép magyarázó felírásokat *Nagy Pál gr*[illegible] *művész készít*[illegible] eljárás[illegible] a helytörténeti kiállítás tablóinak elkészítése és anyagának elhelyezése mellett, a múzeum értékeinek gyarapítására használtunk fel. Többi közt

megvásároltunk egy teljes timárfelszerelést, hogy megmentsük az utókornak ezen, Kőrösön is virágzott, azóta kihalt ipar emlékezetét.

Munkánkat eredményesen támogatta a múzeum baráti köre, melynek *Freitág Béla* nyugalmazott városi főszámvevő az elnöke.

Míg a múzeum irodájában elgyönyörködtem dr. [illegible] nyi Béla szóbo[illegible] a mú[illegible]

Magyar Hirdető
SAJTÓFIGYELŐ
Budapest V., Petőfi Sándor u. 17.
Telefon: 188-296, 188-307
PESTMEGYEI
HÍRLAP

Parasztságunk tömegszervezete

évvel ezelőtt, 1948. de-
-án alakult meg az
FÉKOSZ egyesü-
Parasztok és
ágos Szö-
vén a

Ofjarat — ...

Ágybetét

Hatezer hold, nyolcszázharminc tag, huszonnégymillió forint bruttó termelési érték — ez lehetne a *kocséri Uj Élet Termelőszövetkezet* ...ionáléja. A számok azon-
önmagukban keveset
mint ahogy az is,
...emágak tevé-
mintegy
tiszta

(kopa)

az igazgató egyéb értékeiben, s az idén vásárolt fényképnagyítógéppel, a baráti kör nyári kirándulásain készített fényképeket nagyította, a múzeum képgyűjteménye számára.

Múzeumunk feljesztéséhez a városi tanács ez évben 56 ezer forinttal járult hozzá, amelyet

Nagy Pál
festőművr.

Illusztrációja - Gaggi László: Holdfényes öböl c. elbeszéléséhez.

/Igaz Szó 1960. 2./

Hans Loew: Az illusztráció néhány kérdéséhez
Korunk, Kolozsvár XIX. 1960. X. 1269

Nagy Pál
festő

Résztvett a marosvásárhelyi kiállításon

Jánosházy Mária: Képzőműv.-ünk seregszemléje
Korunk, Kolozsvár 1958 XVII. 294.

Nagy Pál.

festőművész.

A kyőri Textil kiállításon műveinel szerepel.

Győr-Sopronmegyei Hírlap, Győr, 1952. dec. 3.

MDK

Nagy Pál, VI.o.tan.

Sárospataki áll. angoltagozatu általános iskola.

81. Favágó.

Magy. Ifj. Képzömüv. Kiáll. /VIT/ Gyermekrajzok.
Föv. Képtár. 1949.aug.16. -szept.lo. Kat.

MDK

Nagy Pál, grafikus

Tükvonalas alkotásokkal szerepel.

Tamás István: Tárlat a stúdióban 8.1

Bp. 1962. máj. 24.

NÉPSZABADSÁG

MDK

Nagy Pál
festő

Méltatás.

.:Képeslapok
Előre 1969 aug.27.

Iktatószám:
Ügyintéző:
Tárgy:

Nagy Pál Miklós

pásztorünvény

lásd teljes életrajz

Madarassy László:

Művészkedő magyar

pásztorok. Bp. 1934.

16 és kv. lapok

archéppel és

képekkel

Az ezen cikkben közölt építmények összes speciális »Üveg-Vasszerkezetek« munkáit cégünk készítette

HAAS ÉS SOMOGYI

SPECIÁLIS ÜVEG- ÉS VASSZERKEZETEK GYÁRA R. T.

BIRÓ MIKLÓS VII, RÓZSA UCCA 25

Nagy Pál Miklós

Faragó

l.

Andrássy Kurta János

A magyar nép szobrá-
szata. Bp. 1944.
33, 34, 35. l.

Ruysdael. Salomon van.

3137

3137 ~~II.~~ Ismeretlen festő.

(A XVIII. századból.)

Rovin J. és felesége.

A balról látható ereszes ház előtt lóczán űl a kezeit keresztbe ~~kötő~~ öreg asszony, kit várja a jobb felől botjára támaszkodva közeledő férjét, ki jobbjában tengeri csövekket hoz. Közelökben tűz ég. Rovinnak haja, bajusza és szakálla ősz; bő ujjú daróczkabátja a nyaknál és a mellen szétáll; szűk nadrágja foltozott és bocskorja fűzős. ~~Az öreg asszony~~ szája körűl fehér szőrszálak látszanak, fejkendőjén piros csikok vannak, bő ujjú inge a vállon hasadt, ruhájának dereka elől nyitott, szakadozott köténye barna és szoknyája fehér ~~vörös szálakkal~~. ~~Az asszony mellett macska guggol~~. A háttérben szikla emelkedik. Felirata alól két sorban: »JANCO ROVIN AET: 172: SARA AET: 164. *Ann: im Ehestand Gelebet: 147; der Jüngste*

1021

bb 43. művésztelep nyilt tokajban, hajduböszörményben és győrött

ö vio-fm/tné bh bs 1969. julius 21.

hétfőn három művésztelep nyitotta meg kapuit.

tokajban az idén tizenhatodik alkalommal rendezték meg a hagyományos művésztelepet a borsodban és az ország más vidékein működő képzőművészeti szakkörök negyven tagja részére. kéthetes tokaji tartózkodásuk alatt művészettörténeti előadásokat hallgatnak, megvitatják a különböző művészeti irányzatokat és művészi alkotásokon örökitik meg a városka utcáit, s a környék természeti szépségeit.

ugyancsak hétfőn benépesült a hajduböszörményi művésztelep is, ahova a városi tanács elsősorban debreceni és tiszántuli művészeket hiv meg, de az idén az ország más vidékeiről, - sőt - első alkalommal - külföldieket is vendégül látnak. nagy pál és ioan pop marosvásárhelyi festőművészek szintén augusztus 2-ig a hajduböszörményi művésztelepen tartózkodnak.

a győri városi tanács művelődésügyi osztálya az idén először létesitett nyári művésztelepet, amelynek megnyitására hétfőn került sor a győri tanitóképző intézetben. a budapestről, pápáról, tatabányáról, pécsről, kaposvárról , szekszárdról , szombathelyről, keszthelyről és ajkáról érkeztek festők, szobrászok és grafikusok két hetet töltenek a művésztelepen és az ott készült alkotásaikból augusztus 2-án kiállitást nyitnak győrött./mti/

-.-

Nagy Pál

bb. 49. / magyar államférfiak... 1. folyt./ gy

nemzeti ünnepük, e jelentős történelmi évforduló alkalmából szívből kívánunk önöknek és az egész lengyel népnek további sikereket hazájuk felvirágoztatása érdekében kifejtett felelősségteljes munkásságukhoz.

budapest, 1969. július 22.

kádár jános,
az mszmp kb első titkára

losonczi pál,
a magyar népköztársaság elnöki tanácsának elnöke

fock jenő
a magyar forradalmi munkás-paraszt kormány elnöke

x x x

kállai gyula, az országgyülés elnöke és péter jános külügyminiszter táviratban üdvözölte czeslaw wycech-et, a lengyel szejm elnökét, illetve stefan jedrychowski lengyel külügyminisztert lengyelország nemzeti ünnepe alkalmából. a szot elnöksége ugyancsak táviratban üdvözölte a lengyelországi szakszervezetek központi tanácsát, a kisz központi bizottsága pedig a lengyel szocialista ifjusági szövetséghez intézett üdvözlő táviratot. /mti/

.-.

bb. 46. kállai gyula, az országgyülés elnöke

Nagy Pál Balázs

építész

Gesztmüeml

387.1-

Jegyzék

7.000. K. ról Azaz Héte
1 arb juta vaszon fe
felvettem

B

MDK

Nagy Pál János,

a festök formázók, korongozók között az egyik.

Nikelszky Géza beszámolója ~~XXXXXX~~ Dr.Szentiványi Gy.-na
A Zsolnay gyár müvészei és kivitelezöi.
Pécs. 1948. nov.16.

Nagy Pál János MDK

Született: Mágocs 1891

A Zsolnay -gyárban dolgozott: 1904-1948

az épületmunkák összedolgozásában remekelt.

39.o. és 75.o. 30. jegyz.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár müvészete.
Pécs. 1959.

Nagy Pél János

kályhás

a Zsolnay-gyárban a művészeti munkában közreműködött 1904-től.

71.o.

NIKELSZKY GÉZA: A Zsolnay-gyár művészete. Pécs. 1959

MDK

Pál Miklós, Nagy

l.: Nagy Pál Miklós

N

Ország-Világ, Bp. 1958. március 5. 9. l.

MDK

Nagy Pál Miklós

máriabesnyói faragópásztor

56 emberi arcmással ékesített faragott botja Lasetzky Frigyes birtokában van. A botot a Népművészeti Múzeum védettá nyilvánította. Díszítője félig vak.

Bajor Nagy Ernő: Egy pesti mozitüzemvezető gyűjtőszenvedélyének története.
Ország-Világ, Bp. 1958. március 5. 9. l.

MD K

Pál Miklós, Nagy

l.: Nagy Pál Miklós

Tiszatáj, Szeged, 1954. október. VIII. évf. 3. sz. 219. l.

MDK

Nagy Pál Miklós (faragó művész)

60 éves tehénpásztor, a fafaragás művésze, Petőfit, Aranyt olvassa. (A cikkíró jegyzete szerint Magyar [redacted] említi Móráékat írt levelében. Az itt közölt, Magyar Iparművészhez írt Móra-levélben fordul elő a név.)

Móra Ferenc ismeretlen levelei (Maddalena László közlése.)
Tiszatáj; Szeged, 1954. október. VIII. évf. 3 sz.
219. l.

Nagy Pál Miklós M.D.K.

pántorfaragó

emlitve

Domanovszky Gy: L'art pastoral hongrois.
Bp. 1948, 36

Nagy Pál, [ ]

L. Kós Károly

Balogh Péter: Kós Károly arcai

56-57

Magyar
Építőművészet 1983. 83/6

Nagy Pálma

Kerepel a Vasas Szakszerv.
Kiállításán a Fővárosi
Művelődési Házban

Négyművelés 1967 III. n. 36 old.

Nagy Pálma MDK

Uszály a Tiszán, akv.

Pihenő, akv.

Miccarnok 1960. Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Nagy Pálma MDK

Reggel, olf.

Műcsarnok 1960.Képző- és Diszitőművészeti körök kiáll.

Vagy Pálma

Trió c. képéről rajz.

Ismeretlen 1964. dec.

Nagy Pálma

Trió c. képe nehezel a
Vasas Képzőművész Kör
kiállításán (emelitve)

Népművelés, 1965 I. n. 41. old.

N agy Pálma M.[illegible].K.

Trió

Cséri Lajos- Kurcsai Kulcsár István: A vasas Központi Képzőművész Kör 1964. évi kiállitása

Népmüvelés, 1965. 1. sz.

mdk

Nagy Pálma

Piaci Kofák
Tokaji Lazak e. festmenyei
reprodukciók

Amatőr Képzőművészek Kiállítása
Népművelés 1962. 11. sz Hátsóborítólap

Nagy Pálma, festő

MDK

A vasasszakszervezet szakköreinek kiállításán szereplő tehetséges amatőr festő.

P.J.: Jegyzetek Kiállításokról 9.e

Nepszabadság, bp. 1960. nov. 18.

Nagy Paula

1939

Ki tud rola?

Genthon AZEFK, 13—14. l. (18. kép.) — Lepold—Lippay 37. l. — Lepold Katalógus 41. sz.

KEHELY,
aranyozott ezüst, vésett dísszel. Talpán Krisztus feje, Mária feje és a négy evangélista ülő alakja. A szár felső részén: AN. 1656. Reneszánsz stílű.
Mag. 15·5 cm.
Magyar munka, 1590 körül.
Síma ezüst paténával.
Csere az újbarsi plébánia-templomtól, 1913.
Lepold Katalógus 44. sz.

GYŰRŰ,
aranyozott ezüst, nyolcszögletű fejében címer, kétoldalt két kéz.
Átm. 3 cm.
Magyar munka, 1600 körül.
A szentjobbi apáté volt.
Vétetett a műkereskedelemből, 1937. Lepold Antal ajándéka.
Lepold Katalógus 66. sz.

KEHELY,
aranyozott réz, újabb cuppája aranyozott ezüst. Talpán bevésve: Ecclesiae de Somlio Ano 1602.
Mag. 23 cm.
Magyar munka, 1602.
Lepold kanonok tulajdona.

KEHELY,
aranyozott ezüst, alakja a gótikus kelyheké, reneszánsz stílű. A láb felső lapján: PETER STARI

MDK

Nagy Paula V.évf.

Munkáival szerepelt a Sarolta kollégium 1938/39 évi növendékkiállitásán.

Cikk: Kiállitás a Sarolta...

Művészet, 1939.IV.évf. 27.sz. 82.lap

Nagy Paula

Ferkápzomfoiskávk

1939–41. 152. l.

indokolt, hanem a gyakorlatban
jában a földrajzi helyzetet követi.
a fenti sorrendhez. Ha a fővárost
zatunkban már kiadtunk egy kötetet
hogy a topográfiánk sorában utolsó-

Mindennapi munkánk is állandóan
észeti emlékeinek topográfiája minél
kezésére álljon.

GEREVICH TIBOR

Nagy Paula

1938/39. tanév végén
középiskolai rajztanári
oklevelet kapott –
Elfogadott művészettört-
értekezése:
A stílus, 7-r.

Ferképzőmfőiskévk
1937/39 183, 187. l.

Nagy Paula

III. éves Kőrepisk. tanárjel

Képzm. Főisk. Évk

1936/37 [illegible]

Ferkápzomfoiskèvk

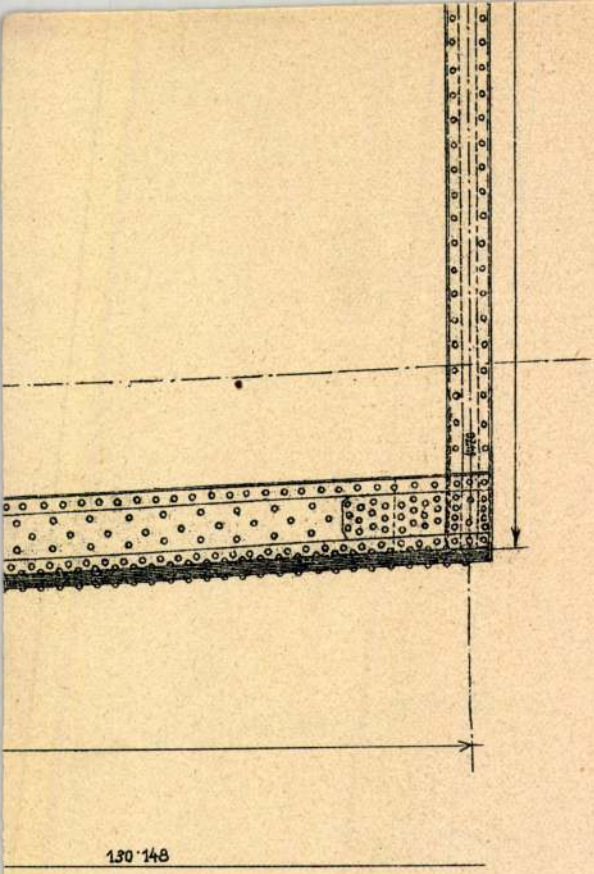

130·148

Nagy Péter

Nagy Péter
diploma-munkája

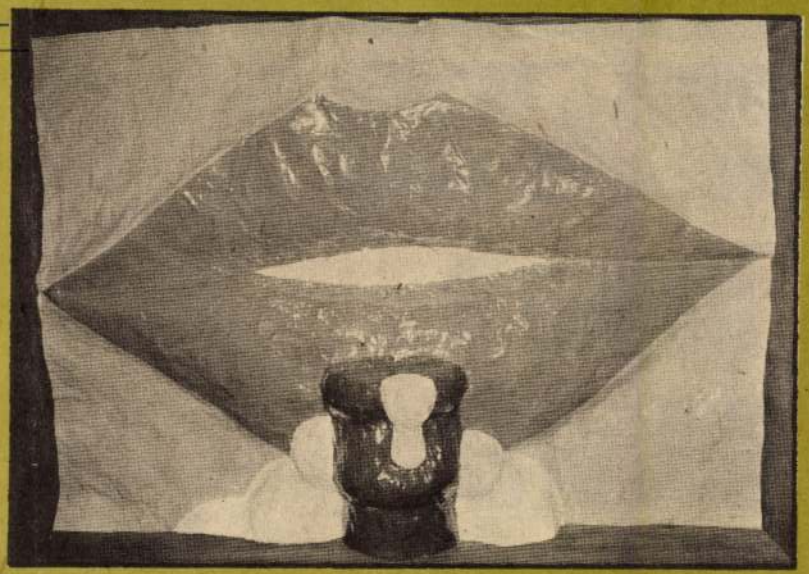

Relief
és szőnyeg
a kiállításról

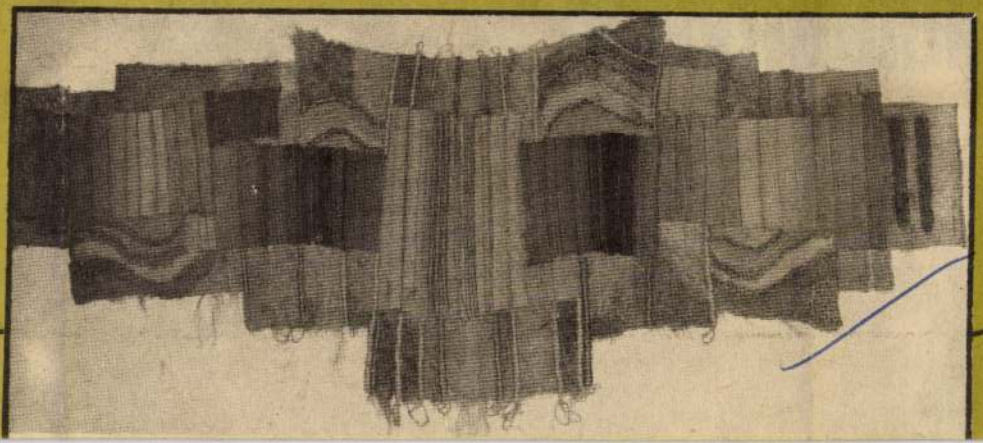

Fotó:
Harmati
János

alatt

Amikor például az új rostocki kikötőt építették, aki a városba tartott teherautóval, gépkocsival, okvetlenül vitt magával egy-egy követ a mólóAZ FDJ

Junge Welt

Naponta 900 ezer példányban

A harmincéves Szabad Német Ifjúság központi lapja a JUNGE WELT, tartalmában és formájában együtt fejlődött az FDJ-tal, s ma az NDK második legnagyobb példányszámú napilapja. A JUNGE WELT és a MAGYAR IFJÚSÁG között szoros baráti együttműködés alakult ki: a szerkesztőség telexgépével gyakran cserélünk híreket, tudósításokat. Berlini testvérlapunkat, amelynek sok száz magyar olvasója is van, köztük az NDK-ban dolgozó és tanuló fiataljaink, *Ulrich Kalinowski*, a JW szerkesztő bizottságának tagja mutatja be.

„Aki fiatal, a Junge Weltet olvassa" — e mottó alatt jelenik meg a 30. évfolyamában járó Junge Welt, az FDJ Központi Tanácsának lapjaként. Első vezércikkében a következőképpen határozta meg akkori teendőit: „A Junge Welt feladatának tartja a fiatalokra jellemző lendülettel küzdeni az ifjú nemzedék érdekeiért. Feladatunk az, hogy a fiatalokat a jövő útjára vezessük... A lapnak fegyvernek kell lennie az FDJ kezében abban a harcban, mely az ifjú generáció alapvető jogainak elismeréséért, az ifjúság egységének védelméért folyik." A vezércikk szerzője *Erich Honecker* volt — annak idején az FDJ elnöke, jelenleg az NSZEP KB első titkára.

A kezdetet érzékelteti egy jelentés, amelynek adatai ma már szinte tréfásan hangzanak: 1947 októberében a szerkesztőség valamennyi berlini olvasóját felkérte, hogy vegyen részt egy találkozón. Színhelyéül egy kis felolvasótermet jelölt ki, ahol alig negyvenen ülhettek és ugyanannyian állhattak, nagy zsúfoltságban. Ma viszont a berlini JW-olvasók egy részével is megtölthetnénk egy stadiont: a Junge Welt napi példányszáma meghaladja a 900 000-et, és csak Berlinben százezer példányban kel el a lap.

A Junge Welt kezdettől nagy részt vállalt magára az FDJ feladataiból, az NDK ifjú nemzedékének a szocializmus eszméire való neveléséből, helyes világképet tárva a fiatalok elé, marxista—leninista álláspontból informálva őket a nemzetközi élet eseményeiről. A JW állandó tudósítót tart Moszkvában, hogy a helyszínről kapjon riportokat, tudósításokat a Szovjetunióról és az FDJ legnagyobb testvérszervezetéről, a Lenini Komszomolról. Természetesen a Magyar Népköztársaság — akár a többi szocialista ország — fiataljainak életéről is rendszeresen beszámolunk. A Szocialista integráció naplója címmel jelentkező rovatunkban például gyakran jelentkezik *Somfai Péter*, a Magyar Ifjúság munkatársa.

Lapunk elsődleges, központi feladata a VIII. pártkongresszuson meghatározott fő célkitűzések valóraváltásának elősegítése. Az „FDJ pártkongresszusi kezdeményezései" mozgalom keretei között készül a Szabad Német Ifjúság a NSZEP közeli IX. kongresszusára, melyben a Junge Welt jelentős szerepet vállalt. A lapban a gazdasági eredményekről szóló jelentések, mint az anyagtakarékosság, a tudomány és technika vívmányainak alkalmazása a termelésben, a tartalékok feltárása éppen olyan nagy helyet foglal el, mint az FDJ-csoportok politikai-ideológiai tevékenységéről szóló híradások. Éppen ezek a problémák foglalkoztatnak leginkább bennünket, s sokféle újságírói elképzeléssel és formában próbáljuk segíteni a fiatal állampolgárok nevelését a szocialista hazafiság és a proletár internacionalizmus szellemében.

Íme néhány példa, az FDJ központi lapjának kezdeményezéseiről: 1957-ben a Junge Welt villám-akciót szervezett, amelynek során 330 ezer fiatal néhány nap alatt több mint 21 ezer tonna fémhulla-

asta:

44 / IV. 1. 8.9.

Ferkè pzomfoisk'vk
1939-41, 146. p.

Wasy Paula
muzeoloek, Tart

K. M. E. Nr.

Tekintetes

Országos Irodalm

Nagy Paula

II. e.

tanarinak

Ferkipzomfoiskvk

1935-36. 70. l.

ágos Bizottság!

2/1926. s. a. utasítása alapján
n látogatási díját 5000 koronában
nek megfelelően a csoportos látogatás
ettetem.
kérését, a melyet III/25. élőszóval is elő-
ak, hogy t.i. a belépti díjakból eventúl
, mert ujabban a belépti díjak szedése
alóitól elesik, nem tartom jogosultnak;

Nagy-Perge Lajos

a szekszárdi művelődési központ egyik belvőgépén-tervezője.

t.e.: Művelődési központ, Szekszárd. - Magyar Építőművészet, 197c. 5.sz. 2o-27.l.

Nagy Perge Zoltán

Fülöp Imre: Hézgyárak. - Statikusok: dr. Bosri Béla, Dunai Árpádné, Farkas Endréné, Gallyas László, Nagy Perge Zoltán, Pikler Éva. - Épületgépészet: Katona Lajos, Kadosa Gyuláné, Skublics Viktor, Valló Béla. Kiszmi: Koposay Gábor, Zsigó László.

Magyar Ép.műv. 1971.4.sz. 25-29. l.

Nagy Pecsy Zoltán

Nagy Perge Lajos

Babits Mihály művelődési központ, Szekszárd. - Belsőépítészek: Vida Gyula, Máthé András, Bácskai Lajosné, Nagy Perge Lajos, Nagyegyházi József, Nagyeri Zoltán. Munkatársak: Bakos Jenőné, Szalai Lászlóné. - Ismertetés, képekkel.

Magy.Ép.Ip.1971.1.sz. 20-22.l.

Nagy Perge Zoltán

Szotyori Nagy Mihály: Szegedi Házgyár. Építész Szotyori Nagy Mihály, statikus Nagy Perge Zoltán, tecn.tervező Szőts Ferenc. Ismertetés.

41o-413.l.

Magy.ép.ip. 1972. 7.sz.

Nagy Péter, [ónműves]

Érdekes, hogy ... a régente jobbára németnek számító városban (Sopronban) egy tagadhatatlanul magyar ónműves mester az első, akinek neve fennmaradt. Nagy Péter, aki 1552-ben alapította műhelyét."

Kopunovics Béláné dr.: A magyar ónművesség 2375-2381.

Élet és Tudomány, Bp. 1970. dec. 11. XXV/50.

Nagy Péter
ónöntő
Sopron
1552. nov. 7 polg.
eskü
Házi

Nuridsány Margit IX. 72.

Nagy Péter

debreceni ántalos

az alábbi templom

írod padjai

Pecz Samu: A protestáns

templomok építéséről,

kapcsolatban a debreceni

kálvinista új templom

részletes ismertetéséről

Bp. 1888. 23. l.

Nagy Péter

bácsalmási fafaragó népmüvész

MIK

hamarosan sor kerül müveinek kiállitására a bácsalmási müvelődési ház és a Bajai Türr István Múzeum közös rendezésében.

K.A.: Együttmüködés. Kiállitások, tárlatok Bácsalmáson.
Petőfi Népe. 1963 dec. 14.

MÁGY PÉTER

Magyar Iparművészet az
ezredfordulón 2003

178. l.

Nagy Péter
Kiállítás a Pécsi Galériában

Magyar Nemzet 1984. VIII. 4.

Nagy Péter, [grafikus]

L: Veló János

Bán András. Álomi szép képek, anagy... 97-102

Mozgó Világ, Bp. 1983. júl IX/7.

NAGY Péter

ÉS XXXI. évf. 45.sz. 1987 l.p.

Nagy Péter fotógrafikája

ÁRA: 7,50 Ft

telen bennem. Létezik-e valahol ez

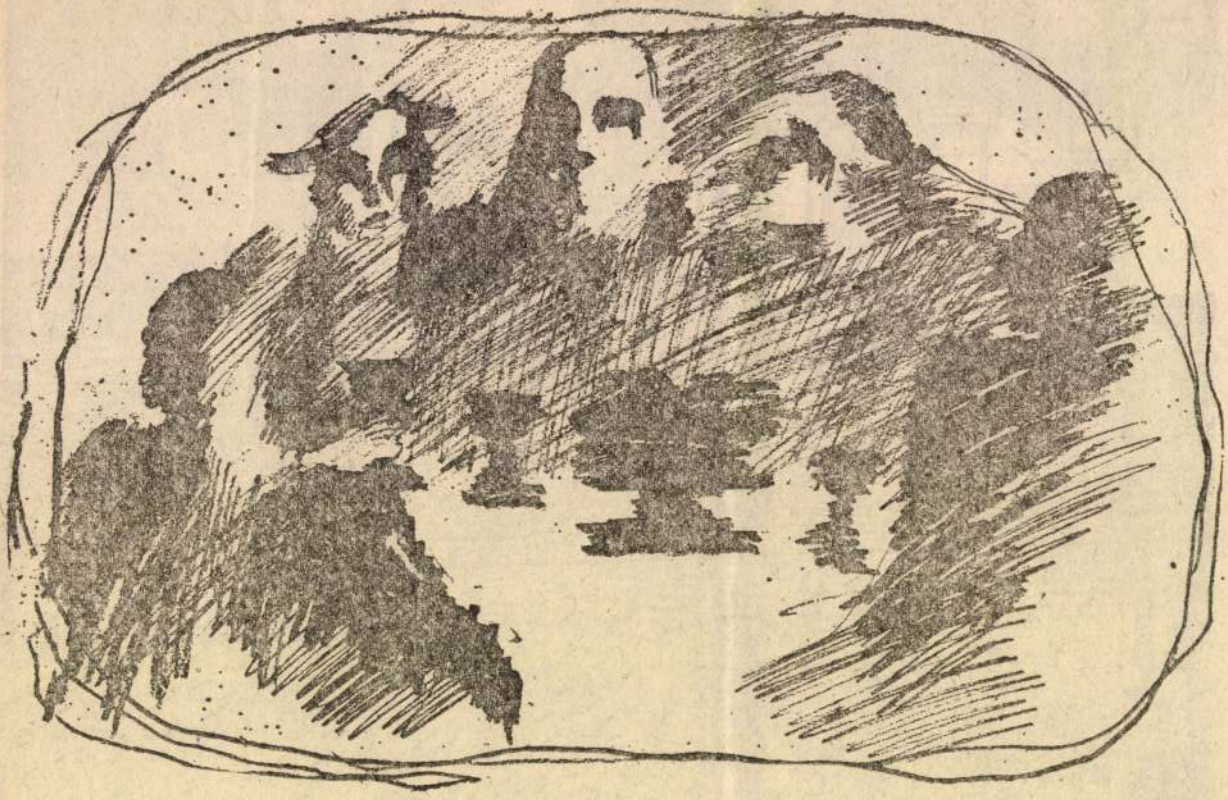

Péreli Zsuzsa: Vacsora

Nagy Péter

„Történet I. II." (repr.)

Műcsarnok és Kiállítótermei,
1987. június.

Nagy Péter

Grafikusművén

Alkalmazott grafika – harmadnor.

Üveg és dobozcimkéi a béléscsabai biennálén.

Sass Erwin
cille

Szocialista Művészetért
1987 okt.

NAGY Péter (1952)
160. Budapesti Fesztiválzenekar, 1987
Budapest Festival Orchestra
offset, 68x98 cm
j.n. – Zalai Nyomda Zalaegerszeg
Itsz.: xy 89.9

A változás jelei : Plakátok 1988-1990.
: Magyar Nemzeti Galéria, 1990.nov.14.-
dec.31. A kat. szerk. Bakos Katalin
Bp., MNG, 1990 20.

Nagy Péter, képzőművész

A Széchenyi téri Pécsi Galéria termében csatolt pincerész öt fiatal művész kiállításával nyílt meg: Nyári István, Nagy Péter, Nagyvári László, Méhes Lóránd és Vető János a képzőművészeti új hullám legismertebb képviselői hazánkban.

Láttuk, hallottuk.

1984. VIII. 26. Petőfi 10.45 (tvrné).

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAHIR
1091 BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51.
Telefon: 337-748, 340-726

Nagy Péter

BUDAPESTER RUNDSCHAU

1983 SEP 12

1021

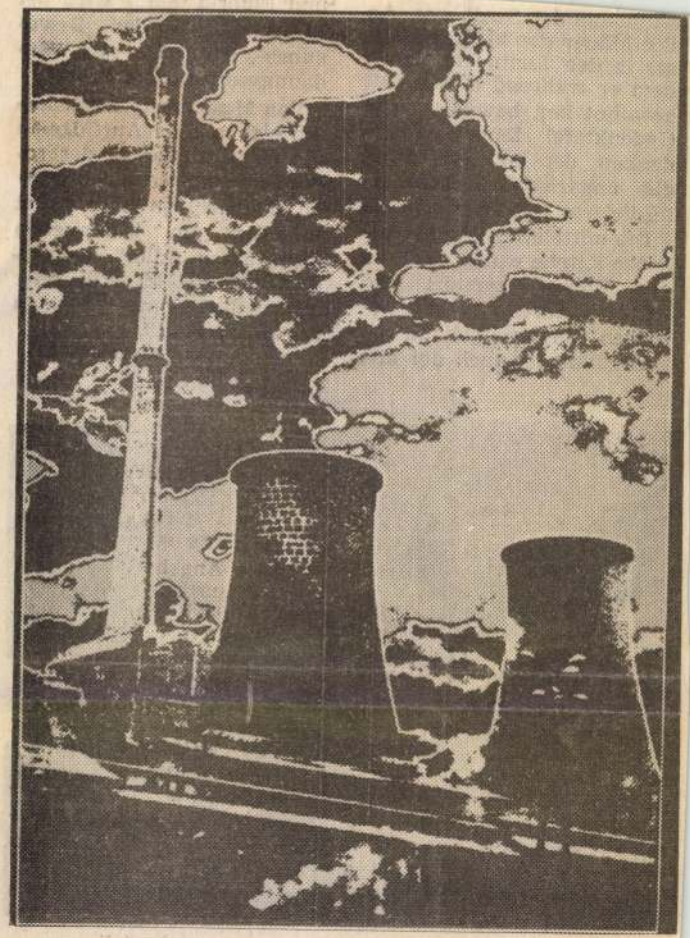

Péter Nagy: Aus der Serie „Die Industrie"
„Unser Leben"

akademie der Stadt v
der Mauer des kleine
ses in der Lenin út
dem er während die
gewohnt hat, bewahr
Gedenktafel Lenaus
denken, der mehrere
die ungarische Lan
inspirierte Gedichte

Die mittelalterliche
lische Kirche wurde
den Türken zerstört und
später in ihrer heutigen ba-
rocken Form aufgebaut.

Berühmt ist auch der alte

dernen Hotel Minerva oder
in der Touristenherberge in
der Lenin út 119.

(borbély)

In der Innenstadt von Mosonmagyaróvár (Westungarn)

Nagy Péter

1952-ben született Budapesten.
Végzettség: Iparművészeti Főiskola
Tevékenységi terület: propaganda
Lakcím: 1075 Budapest, Majakovszkij u. 15.

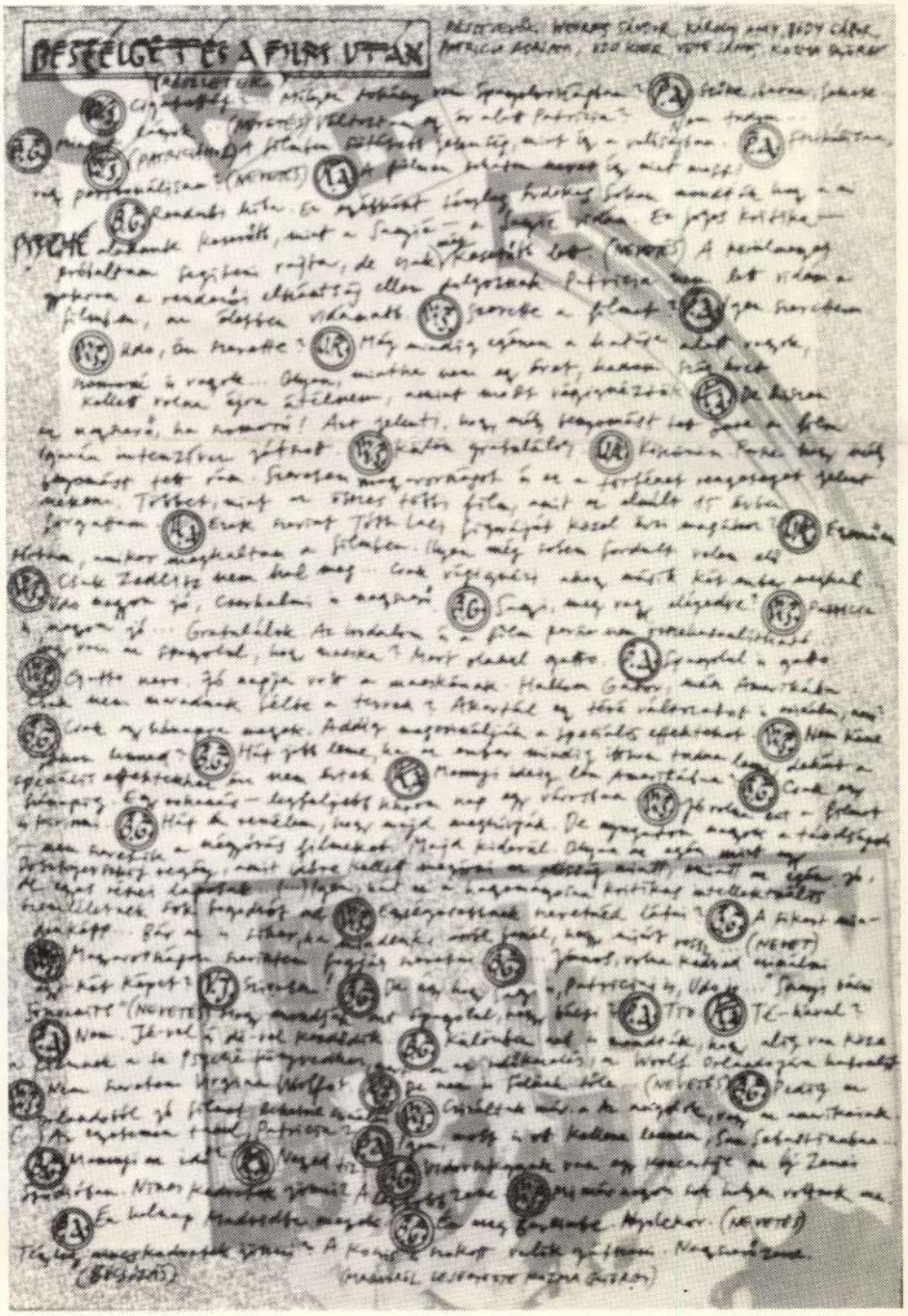

Oláh György

1946-ban született Tatabányán.
Végzettség: Képzőművészeti Főiskola
Tevékenységi terület: az alkalmazott grafika valamennyi területe
Lakcím: 1021 Budapest, I. Bognár u. 7.

Új bélyegsorozat

A XX. század hajnala elnevezésű alkalmi bélyegsorozatot bocsátott forgalomba tegnap a Magyar Posta Rt. A posta tájékoztatása szerint a sorozat *Molnár Géza* fotóinak felhasználásával, *Kara György* és *Nagy Péter* grafikusművész tervei alapján készült. A bélyegképen ábrázolt kerámiák – amelyek az 1853-ban alapított, ma is fennálló pécsi Zsolnay gyárban készültek – *Rippl-Rónai József, Apáti Sándor, Kapás Nagy Mihály* és *Mattyasovszky-Zsolnay László* tervező alkotásai.

Fotók Vásárhelyről

Az első országos fotóhét keretében a marosvásárhelyi fotóklub alkotásait bemutató tárlat nyílt tegnap Mohácson. A Duna-parti baranyai városban megrendezett kiállításon a *Bálint Zsigmond* fotóművész vezette alkotócsoport tíz tagjának harminc fekete-fehér és színes fotója látható. A változatos témájú képek egy része Erdély néprajzi kincseit, a többi a táj szépségeit és az ott élő emberek életét örökítette meg.

Múzeumok remekművei magyar postabélyegeken címmel nyílt kiállítás tegnap délelőtt a budapesti Iparművészeti Múzeumban. Az ország legkülönbözőbb múzeumaiból összegyűjtött bélyegeket április 12-ig láthatja a közönség

dő 9.00 A farm, ahol élünk 9.50 Klip Klub 10.10 Rajzfilm Klub 10.40 Az első csók 12.10 Knight Rider 12.57 Játék 13.00 Híradó 13.15 Recept Klub 13.30 Megveszem ezt a nőt! 14.15 Klip Klub 14.40 Rajzfilm Klub 16.20 Az első csók 16.45 A farm, ahol élünk 17.30 Vetélkedő 18.00 Játék 18.05 Knight Rider 18.55 Játék 19.00 Híradó 19.30 Fókusz 20.00 A szanitéc – fr. sci-fi 21.40 Gyilkos sorok 22.35 Kalamajka Jane – am. western 0.15 Fókusz

TV2: 6.00 Top–10 6.25 Jelkép-kalendárium 6.30 Jó reggelt, Magyarország! 9.00 Délelőtt a tv2-vel 10.25 Egy kórház magánélete 11.15 A foci vb-k története 11.40 Mindent vagy semmit! 12.00 Stádium 12.15 Szerencsekerék 12.40 Egy kórház magánélete 13.30 Csupa, csupa élet 13.55 Főzőcske 14.25 Megduméljuk 14.55 Mozart Band 15.25 1001 amerikai 15.50 Parker Lewis... 16.15 Magnum 17.05 Csupa, csupa élet 17.30 A következő áldozat 18.25 Szerencsekerék 19.00 Tények 19.30 Gazdagok és szépek 19.55 Kifutó 21.40 Mindent vagy semmit! 22.00 Tények 23.00 A szitakötő

Hang-dominó 14.[illegible]ív küldi... 16.30 Kerengő 17.05 Petőfi-délután 18.30 Segíthetünk? 19.03 Varázsnaptár 19.30 Kölyökrádió 20.00 Sportkoktél 21.03 Zenezóna 22.00 Rádiószínház 22.48 Zene 23.15 Ennyi... 24.00 Éjfél után...

BARTÓK: 6.03 Muzsikáló reggel 8.10 Pódium 9.03 „A kertből vers lett" 10.05 Hangfelvételek felsőfokon 11.13 Opera-művészlemezek 12.05 A Bartók rádió kívánságműsora 14.05 A Magyar Rádió Rt. I. Népzenei Versenye 17.00 Hangraforgó 18.00 Hírek 18.05 Kamarazene 18.30 Verdi: Stiffelio 19.35 Stúdióbeszélgetés 20.20 Versek 21.35 Hangszerszólók 21.50 Lemezbemutató

MTV 1: 5.30 Gazdatévé 5.50 Nap-kelte 8.00 Jó reggelt adj, Istenem! 8.10 Ficánkoló 8.15 Cartoon Network 9.15 Szamárfül 9.30 A bolondóra 9.45 Ernyő 10.35 Zenegép 11.05 Szenvedélyek – ism. 11.55 Szerelmek Saint Tropez-ban 12.45 Válaszolunk... 12.55 Energiaábécé 13.00 Híradó 13.10 XVII. Országos Táncháztalálkozó 13.30 24.00 Tükörkép 1.30 Közvetlen ajánlat

TV3: 11.05 Zöldpont 11.30 Maxi Max 11.55 A hóbortos Twist család 12.20 Lassie 12.50 Alf 13.25 Az Angyal 14.20 Star Trek 15.15 NBA: Cleveland Cavaliers–L. A. Lakers profi kosárlabda-mérkőzés 17.15 Profitvadász 17.45 Beverly Hills 90210 18.45 Hír 3 19.15 Pénzt vagy életet – am. krimi 21.20 Egy rém rendes család 21.50 A mennyország kapuja 0.30 Melrose Place 1.20 Beverly Hills 90210

M SAT: 1.25 Music Box 12.00 Bulivonal-extra 12.30 Rocktükör 13.00 Aranyások – ism. 14.00 Falmászó 15.10 Szelep 16.10 És Isten megteremté a nőt – fr. film 18.00 Mit les Mr. Beadle's? 18.30 Tolvajirtók 19.30 Cartouche – fr. kalandfilm 21.30 Minden lében két kanál 22.35 Gyilkos féltékenység – am. bűn. film

SZÍV TV: 5.00 Napraforgó 6.00 Klip hátán klip 6.30 Testszépítés 7.00 Egészségmagazin

gyar Rádió Rt. I. Népzenei Versenye 17.00 Beszélgetések az egyházzenéről 18.05 Geszty Szilvia operafelvételeiből 18.40 Szalon 19.35 Hangverseny 20.10 Hírek 20.15 Irodalmi riport 21.15 Régi fúvószene 21.30 Mozart: C-dúr trió K. 548. 22.05 Dzsesszhangverseny 23.00 Carmen

MTV 1: 6.30 Gazdatévé 7.00 Ficánkoló 7.10 Mesék Mátyás királyról 7.15 A szerencselovag 7.30 Kukucs 7.50 2x7 8.10 Zenegér 8.25 „Így szól az Úr!" 8.30 Cartoon Network 9.30 Családi napló 10.00 Tévémagiszter 11.00 Virágvasárnapi evangélikus istentisztelet 12.00 Déli harangszó 12.05 Szerencsepercek 12.35 Nepál 13.00 2x2 néha öt – magy. film 14.35 Azok a csodálatos állatok 14.55 Körtánc 15.05 Csellengők 15.35 Örömhír 15.55 Vers mindenkinek 16.00 Walt Disney bemutatja 17.05 Minden, ami zene 17.10 Helló, világ! 18.00 Ön dönt! 19.00 A Hét 19.44 Híradó 20.00 Sandra hercegnő 20.45 Variációk 21.00 Keresztutak 22.35 Tonik 23.00 Az ötvenes évek világa 23.25 FerenCZIRKUSZ

építék

Nagy Péter

tervei alapján végeztek helyreállítási munkálatokat Egerben.

Deresényi Dezső, Gólya József, Entz Géza: Magyar műemlékvédelem II. (1959-60) Budapest, 1964.

2611.

Nagy Péter

Poplemondási kiállítása

Magyar Nemzet 1985. XII. 7.

Nagy Péter

és Borsi Gyula együttes terve: Tipai Vegyi kombinát hűtőtornyok.

I parterv. Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972

61

Nagy Péter

épitőmérnök, diplomáját 1963-ban nyerte el. Műve: Péti Nitrogénművek hűtőtornyok. Felelős tervező: Egyed F.

Iparterv. Fiatal tervezők kiállítása.

Budapest, 1972.

5-1

Nagy Péter

TVK polietilén gyár, polimerizáló üzem, Leninváros. - Építészek: Bajnay László, Koncz Attila, Schulteisz György Imre, Sámsondi Kiss György, statikusok Kovács Ervin, Nagy Péter, acálszerkezet: Koncz Attila, Völgyes Frigyes. - Ism.

Nagy.Ép.Ip. 1972.1.sz.53-55.1.

Nagy Péter

B.L.: Polietilén gyár - polimerizáló üzem, Leninváros.

Építészek: Bajnay László, Koncz Attila, Schulteisz Imre, Sámsondi Kiss György. Statika: Kovách Ervi, Nagy Péter. Acélszerkezet: Koncz Attila, Völgyes Frigyes. Gépészek: dr.Egyedi András, Busch Véla, Párecz Géza, néhai Zentai János. - Ismertetés, képekkel.

Magyar Ép.műv. 1971.4.sz.10-14.l.

Nagy Péter.

„Házak" c. rajzát bemutatja a lap.
Repr.

Életé és Irodalom, Bp. 1972. nov. 25.
XVI. évf. 48. sz. 2. lap.

Nagy Péter

"Táj" c. képét bemutatja a lap.
Repr.

Élet és Irodalom, Bp. 1972. aug. 5.
XVI. évf. 32. sz. 15. lap.

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM

'77 AUG 5

Nagy Péter

1021

Nagy Péter: Táj

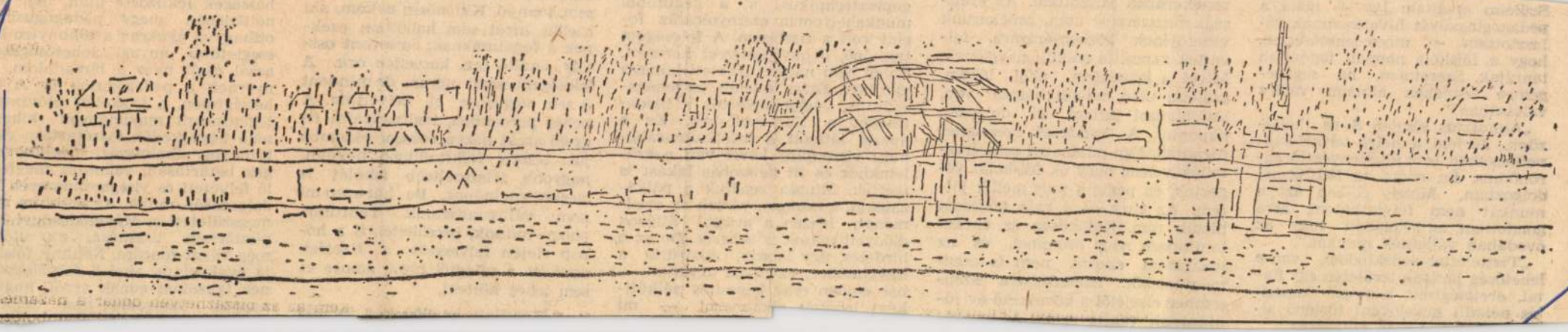

[illegible] az évben érettségiztem. Szüleim elváltak. Így — noha a pedagóguspályát hivatásomnak választottam — nincs lehetőségem, hogy a főiskola nappali tagozatán tanuljak. Szeretném, ha segítségemre lennének álmaim valóra váltásában."

„Augusztus elsején S.-re költözünk. Férjem a helyi termelőszövetkezetben lesz állattenyésztő agronómus. Én eddig az IBUSZ-nál dolgoztam. Mivel S.-ben azt a munkát nem folytathatom, arra gondoltam, az iskolában vagy az óvodában vállalnék munkát."

„Tisztelettel érdeklődöm, van-e lehetőség járásuk területén egy fiatal, érettségizett házaspár képesítés nélküli nevelőként történő al-[illegible] Lakás szükséges."

[illegible] utóbbi években a kultúrház szalonzenekarában játszottam. Az érettségi megszerzése után, zenekarunk vezetőjének közbenjárására, felvettek képesítés nélküli nevelőnek. Mivel a községben, ahol lakom, szüleim után családi házam van, autóbusszal jártam ki dolgozni, naponta. A kartársak szeretettel fogadtak. Egy pillanatra sem éreztették velem, hogy ők főiskolát végeztek, én pedig a pult mellől jöttem. Az ének és a rajz tanítását bízták rám. Különösen az éneket tanítottam nagy örömmel, és az igazgatóm szerint nem is eredménytelenül. Szerződésem szeptember elsejétől a következő év júniusának végéig szólt. A további

[illegible] Meg a lakás. Az én végzettségem gépésztechnikus, s a legutóbbi munkahelyemen ezernyolcszáz forint volt a fizetésem. A feleségem tanítónő, ő havi kétezret keresett. Ebből nem nagyon lehetett lakásra gyűjteni. Ezért, mielőtt összeházasodtunk, végigböngésztük a hirdetéseket a Köznevelésben. Ez a puszta látszott a legalkalmasabbnak: viszonylag kövel van a szüleinkhez és itt kétszobás lakást is ígértek. Miután beadtuk a pályázatokat, szorongva vártuk az eredményt, hiszen a pusztai állások előnyeit mások is ismerik. De ez a hirdetés, úgy látszik, elkerülte a figyelmüket; az állást ugyanis — bár engem csak képesítés nélküliként lehetett alkalmazni — mi

[illegible] család havi jövedelme megha[illegible] a hatezer forintot. Persze, a m[illegible] sem könnyű. Különösen nekem [illegible] azelőtt hírét sem hallottam e[illegible] nek a fogalmaknak: összevont [illegible] tály, önálló óra, közvetlen óra [illegible] feleségem segít ugyan, de min[illegible] ő sem végezhet el helyetter[illegible] nehéz percekben, tanítványair[illegible] gyelő arcát nézve, sokszor esze[illegible] jut: bizony felkészültebb nev[illegible] nagyobb, felszereltebb iskolá[illegible] megérdemelnének. De hát eze[illegible] nem változtathatunk. Tanít[illegible] ahogy tudunk, becsülettel. S a hónap elején felvesszük a fizetést, amit itt a világtól távol, szinte el sem lehet költeni.

Mondják, az elődöm a tanítás

[illegible] megszületett a Művelődésügyi Minisztérium utasítása, az utóbbi még várat magára. Néhány főiskola gyakorlata, ahol a felvételizőknek igazolást adnak arról, hogy a nappali tagozaton nem feleltek [illegible] alkalmasak a

Nagy Péter

Nagy Péterből tanult Quadon rajzolni Pál László.

Brestyánszky Ilona: Pál László
Nők Lapja, 1976. november 27–18 oldal.

MDK.

Nagy Péter
rajzmester

Paál László rajzolni tanult tőle Aradon.

Lyka Károly: Nagy magyar művészek.
Bp. 1954.

84 b.

Nagy Péter

Tipográfiáját díjartál

A könyvkiadók 1965 évi díjazott és dicsérettel jutalmazott kiadványainak értékelése

Magyar Grafika 1965 I sz. 20. l.

Nagy Péter

Műnaki ismeretterjesztő sorozatot

Lipografizálta

Dicsé-etes

A szép magyar könyv, 1963

35 red.

MDK

S.

Nagy Péter / filmplakat/ 1940., 125x95 OSZK 415

Magyar Plakát-Történeti Kiállitas.1960.
Műcsarnok. Kat. 38.1.

Nagy Péter (Budapest)

a „bezelő köntös" c. új Mikszáth-film plakátpályázatának zsűrije az ezer forintos harmadik díjat ítelte plakátjáért.

Népszabadság, 1969. márc. 12.

MDK

Nagy Péter, grafikus

II. díjat nyert.

–: Beszédes plakátok A beszélő
Köntöskör 8.

Népszabadság. Bp. 1969. márc. 12.

Nagy Péter

Magyar Művészet

1934. 148. l.

Nagy Péter

Paál László
első rajztanára

a l.

Lykanomzromantika

99. l.

Nagy Péter

1848-50

Bedy gyűjtemény

22. l.

Nagy Péter F.M.19.2.

Aradon rajzt. Páál L. tanitója. /Ly.N.r.99./

Nagy Péter

Marx – Engels: A nagy nerve-
zetekről i könyv tipogra-
fiáját tervezte
Diszázetet kapott

A nép magyar könyv, 1961, 23 old.

Nagy Péter, [ ]

Megemlítve: „Bács megyei faparagó!"

(h. m.): Faparagás az ellete 2.

ESTI HIRLAP, Bp. 1972. márc. 10.

Nagy Péter

A füredi Balatoni Galériában rendezték a Veszprém m.-i képzőművészeti szakkörök kiállítását, melyen a tapolcai Nagy Péter festményei szerepeltek.

Fleitler László: A képzőművészeti szakkörök kiállításáról.
Napló (Veszprém), 1977. szept. 2.

Nagy Péter

Résztvesz a kiállításon

Jubiláris Plakát kiállítás

Bp. Szépműv. Múz. 1975.

Wagy Péter

Műnyelv 1902 299

mak

Nagy Péter Sándor Takács

takácsmester mintakönyveből szövés-
minta. 19. sz. elsőfele ábra

Horváth Zoltán: Egy mezővaros ezés ipara
Nagykőrös 1943 118-119 l kijött

Nagy Piri

tervező iparművész
textilmunkák,
jutabábuk.
Bp V. Pannonia
u. 4.

iród
a
Szokolayiparm

1224. Giovanni Santi.

Sz. Colbordolóban 14
Madonna a gyerme

Kagylóval és virágfüzé
a gyermek Jézussal, ki a tr
talint megáldja. Jobbról szt. P
sel, keblébe döfött tőrrel és
Katalin felé, ki mögött kerékb
felé pálmával, angyal röpül az
kás mozaik. A háttér hegyes vi
rül; a Madonna palástján, lángo
a szegélyen MA. TER. DEI. ME. MĒ. T
MCCCCLXXXVIII olvasható.

171:

Fa, méretei 141 cm.
Vétetett E. Costantini
Elszámoltatott 1895: V
Az elszámolásra nézve
1894: XII. 18-án Szala
a vételhez hozzájárultak.

1904: IV. 25

Nagy Piri

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

MTI. 1932. XII. 10.

Wagner Pius

szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti

Kiállításán.

PH. 1932. XII. 8.

Nagy Piri

Szerepelt a Nemzeti Szalon iparművészeti kiállításán.

EK. 1932. XII. 10.

Nagy Piri

iparmüvész

Ernst Muzeum Kiállitásai CXXIII.Csoportkiállitás katalogusa 14 le p. 1931.

Nagy Piroska textilterverő

Kassák Munka-körének tagja volt

Csaplár Ferenc: Kassák Munka-köre
és a modern építészet

Magyar Építőművészet 1970 3 sz. 55 old.

MDK

Nagy Piroska,

a N.Sz.által rend. 63 csop.kiáll. egyik-másikán szerepelt müveivel. 1928.

A Nemz. Szal.400-ik jub. és a KÉVE XX-ik kiáll.-a. 1929.febr.

Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep
1998. július 3-23.
PROGRAM

1998. július 3. **18.00**	• **Telepnyitás:** Dr. Nyakas Miklós a kuratórium elnöke • Fátyol Zoltán kiállításának megnyitója • **Megnyitja:** Széll András
1998. július 4. **10.00**	• Böszörményi séta • **Vezeti:** Fekete János festőművész
1998. július 5. **7.30**	• Zempléni kirándulás (Sóstó, Skanzen, Tállya, Vizsoly, Sárospatak)
1998. július 9. **19.00**	• Bográcsolás
1998. július 12. **7.30**	• Szatmári kirándulás • (Nyírbátor, Szatmárcseke, Vaja)
1999. július 15.	• Nyitott Képzőművészeti Szabadegyetem (HNM)
11.00	• Nagy P. Zoltán (Csíkszereda) fotóművész kiállítása **Megnyitja:** Lóska Lajos művészettörténész
NAGY P. ZOLTÁN **13.00**	• „Im Memoriam" Tamás Ervin A HNM és Tamás Ervin **Előadó:** Székelyhídi Ágoston író a kuratórium tagja
	• Tamás Ervin a XX. sz. magyar képzőművészetben • **Előadó**: Lóska Lajos művészettörténész az „Új művészet" rovat vezetője
	• Jelképek és szimbólumok a magyar festészetben **Előadó:**Szemadám György festőművész, író
	• **1848-49** ábrázolása az osztrák és a magyar képzőművészetben **Előadó:** Szepessy Béla főiskolai docens, grafikus művész
	• Műteremkiállítás a telep idei terméséből
1998. július 21. **10.00**	• Zsűrizés
1998. július 23. **18.00**	• A HNM zárókiállításának megnyitása, díjátadás

Hajdúsági Nemzetközi Művésztelep
1998. július 3-23.

Résztvevők névsora

Burai István	Magyarország
Dobribán Emil	Románia
Fátyol Zoltán	Magyarország
Fekete János	Magyarország
Szabó Ottó	Szlovákia
Fődi Éva	Jugoszlávia
Horváthné Fülep Éva	Magyarország
Iván Zsupán	Ukrajna
Janus Jerzi Cigwicki	Lengyelország
Katerina Radko	Ukrajna
Kéri Mihály	Magyarország
Ludmilla Korzs Kadko	Ukrajna
Lukács Gábor	Magyarország
Maghy Zoltán	Magyarország
Marosán Ferenc	Magyarország
Mme Cigwicki	Lengyelország
Nagy P. Zoltán	Románia
Pálfy István	Magyarország
Pálfy Julianna	Magyarország
Somogyi György	Magyarország
Szepessy Béla	Magyarország
Siobhan O Hehir	Skócia
Újvárosi László	Románia

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776
1969 JUL 25

ROKKA
Budapest

Nagy Rezső

1021

Segítsük Vietnamot!

(Nagy Rezső linóleum metszete)

Az [illegible]
2—175 szövőg

Mint hírt adtunk róla, a *mérnökök, technikusok* értekezletén Robák Károly igazgató főmérnök értékelte a tématervek feldolgozását. A többi között kiemelte, megdícsérte *Semptei Hugónak*, a szövöde technikusának dolgozatát. Az alábbiakban kivonatosan ismertetjük a kitűnő szakember munkáját.

A háború után a *szövőgépgyártás* háromféle irányzat szerint fejlődött. A főcél: a gépi termelékenység növelése, és a maximális gépkezelhetőség elérése. Az első irányzat gépkonstrukcióinak tömör ismertetése után a dolgozat szerzője megállapította: alacsony fordulatszámuk, hagyományos szerkezetük nem biztosított fejlődést a gépi termelékenység növekedésében. A második irányzat felhagyott a hagyományokkal, s teljesen új mechanizmust keresve kifejlesztettek egy új, úgynevezett *ragadókaros* típust. Ennek két változata ismert: egyoldali és kétoldali ragadókaros megoldás. Ezeknél a típusoknál a vetülékfonal bevitele a szádnyílásba kényszermozgású, és lítószalag a láncfonalak síkja alatt visszaviszi a vetélőket a bevetés oldalára, új bevetésnek előkészítve.

A Szovjetunióban gyártott SZTO 2—175 szövőgép építésénél a magas termelékenység biztosítása érdekében a legkevesebb és a legkisebb lengőtömeget alkalmazták. A összes mozgó és forgó alkatrészek egy zárt *olajszekrényben* vannak. A speciális, kemény, kopásálló és nemes alkatrészek — tized-, sőt századmilliméterre — pontos megmunkálásúak, eddig ismeretlenek a szövőgépgyártás területén. A szövőgép magas fordulatszáma 225 for/p háromszoros teljesítményt biztosít a hagyományos szövőgépekhez viszonyítva.

A szövőgép egész konstrukciója: láncadagolás, szövési feszültség, bordaláda különleges beütése és a pozitív regulátor összhangja *a legnyugodtabb és legtisztább* áruképet adja, még a legkényesebb színű szöveteknél is.

A szövőgép áruval való beszerelése a hagyományos szövőgépekhez viszonyítva sokkal munkaigényesebb, és mint-

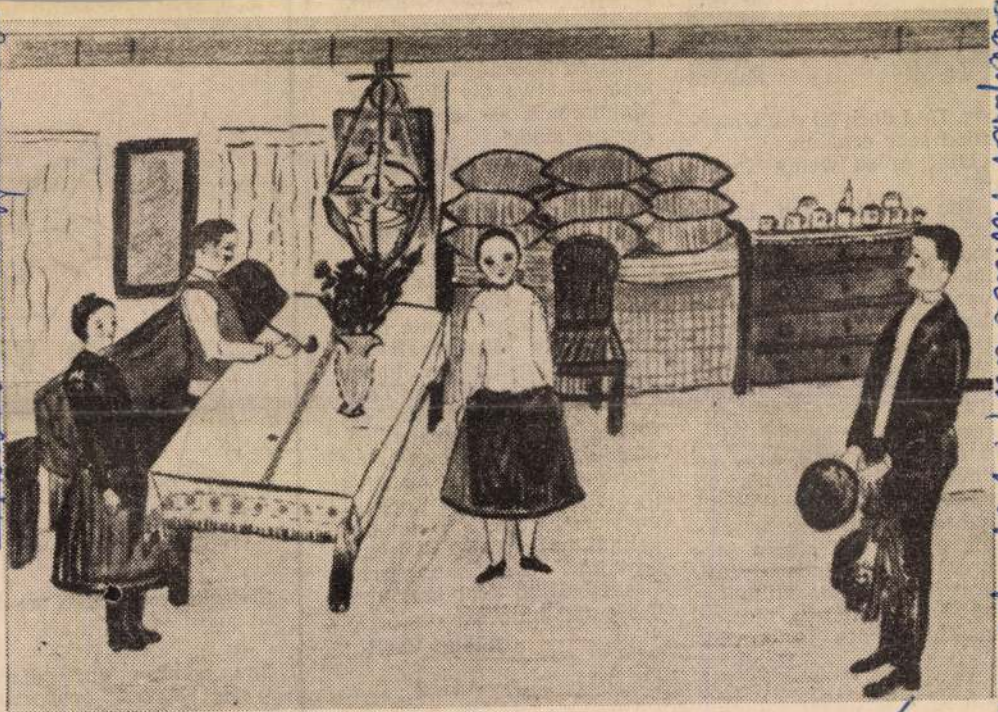

Veronika Nagy-Rácz: Einladung

men. Und doch ist der Unterschied sehr erheblich."

„Gibt es zu wenig Talente?"

„Das glaube ich kaum. Warum sollten unsere Jugendlichen keine Begabung zum Basketballspiel haben, wenn sie für so viel anderes talentiert sind? Fest steht allerdings, daß wir nicht nach Begabungen forschen, daß wir sie in den Spielern nicht entwickeln. Bei unseren Junioren-Meisterschaften spielen die Kinder mit einer so primitiven Technik, als ob sie noch nie einen Basketball gesehen hätten. Ihre Ausbildung erfolgt auf einem erschreckend niedrigen Niveau. Wenn sie in einen Klub erster Klasse kommen, müssen Grundfehler wie bei Anfän-

eigentlich nur doch darum, entsprechende Mitspieler zu finden, die den vorhandenen Spielern internationalen Formats — etwa die Hälfte der Mannschaft — ebenbürtige Partner sind."

Im Mai steht der ungarischen Basketball-Auswahl die große — hoffentlich nur erste — Probe dieses Jahres bevor. Bei den EM-Qualifikationsspielen tritt sie gegen Schweden, Holland, Polen und eine andere, heute noch unbekannte Mannschaft an. Drei von ihnen rücken in die nächste Runde auf. Der Trainer rechnet mit einem erfolgreichen Abschneiden, doch dann folgt erneut eine große Aufgabe: der Aufstieg in die Endrunde der Europameisterschaften. Wenn das gelingt, hat sich die Meinung bestätigt: Der ungarische Basketballsport ist über den Tiefpunkt hinaus.

Róbert Zsolt

rundet. Der junge Zoltán

dahin völlig unbekannte ku-

nach Meister Kodálys Methode. Ganze Generatio-

Karikatur von András Mészáros

nen werden auf diese Weise singend großgezogen. Und es lohnte sich eine Statistik aufzustellen

F. Nagy Piroska

Hajdú-Bihari Napló 1998. III. 12

PROGRAMOK

TÁRLATAJÁNLAT

A fa eleink gondolkodásában központi helyet foglalt el. A fakultusz vizsgálata messzire, mélyre vezet, de F. Nagy Piroska a fa életét és „utóéletét" is bemutató fotósorozatának célja sem a kultikus hagyományok tárházának sorolása, inkább az alkotó saját fakultuszának értelmezése volt, a bölcsőtől koporsóig tárgyak s más, életfa-motívumokat is idéző rekvizítumok megörökítése révén. A 32 darabos sorozat tulajdonképpen nem egy, hanem két fotóciklus. A nagyobb, egységesebb összeállítás, a kiállítás kétharmadát képviselő képek együttese – melyeket blokkonként meg-megtörnek a sajátos perspektívában rögzített épületek, nyomok vagy éppen gépkocsik – maga is megérdemelt volna egy önálló tárlatot. A felvétel pillanatában titkokat kell meglesnie az alkotónak, ez pedig csak akkor sikerülhet, ha a művész kicsit maga is a lefotózott tárggyá, esetünkben fává válik, azonosulni tud vele, együttlélegzik vele, próbálja meghallgatni a földet, kihallgatni azt, egészen a hajszálgyökerek moccanásáiig. De akkor is titokleséről van szó, amikor egy kocsi szélvédőjére vetítődik az épület képe, a fények egymásra rétegzett játékát követjük, vagy a nyomok és vonalak útját, eredetét kutatjuk, a „fénnyel írt vallomás" fejezeteivel ismerkedünk. A fa antropomorf jellege váltja ki az igényt, hogy emberi érzelmeket keressünk a fában. Vagy éppen azt a nagy elragadottságot, ami Hamvas Béla szerint „a fák nagy pátosza". „Ez bennük a színültig teltség hullámzó növekedése, alvó lüktetése, az áradás elszenvedése, ez bennük a fekete, bársony kígyó meleg ölelése."

V. F.

(F. Nagy Piroska fotókiállítása március 17-ig látható Debrecenben, a Füredi utcai Gábor-galériában)

régiók szerepe a turisztikai

HBN) – **Ebben az év-források állnak majd sre a gyógyfürdők ıtalára, a műemlék ırisztikai hasznosítá-i turizmus fejleszté-nferenciaközpontok támogatására. Ez körben nagyszabású s hirdet az Ipari, Ke-és Idegenforgalmi m (IKIM).**

l Pócs Ervin, a miniszt-mus szakterülete re-fejlesztési főosztályá-e ejtett szót szerdán n, a Régió-Invest '98 encia második napjá-forgalmi fórumán. A zető bátorította is a központ építésének lalkozó várost, hogy program birtokában ljon a fent említett pá-

ber részletesen foglal-ztikai fejlesztési kon-, ennek kapcsán pedig idegenforgalmi bizott-pével.

ndta, a koncepció cél-egyes térségek turisz-léseinek körvonalazó-lve egészen a megva-enforgalmi beruházá-

Az fórum keretében az ez évi Cívis Díj Rádió, a Magyar Rádió Rt. Debrecen vezetője (felvételünkön balra), valamint Napló főszerkesztője vehette át Hupuc Hotels Rt. elnök-vezérigazgatójától

Az ország kilenc regionális idegenforgalmi bizottsága összesen

milli
sors

MDK.

Nagy Rezső

Kritika és"Négerfej-e"

Rokka 1966 máj.16

Nagy Rezső, grafikus

metszete

repr.

Magyar Hjúság, 1970. jan. 16. 14. l.

Nagy Rezső, grafikus

Lányok. linóleummetszet
repr.

Magyar Hírlap, 1970. VII. 17. 14. o.

Nagy Rezső

Rőzsevivők c. grafikája /repró/
szerepel az alábbi távlatok

F. B.: Pesterzsébeti Képzőművészek
Tavasi Távlata

Csili 1970 ápr.

Nagy Rezső

MDK

A veszprémi megyeház távlati képe

Műcsarnok 1885. Bpi. oroz. élt. kiáll.

Nagy Rezső

festő

Téglagyár, pasztell

Ex libris, tollrajz.

Nemzeti Szalon

1915. szept.

őszi kiáll

Nagy Renső

1915. szept. kiáll. N. Palotában

Téglagyár, pastell 100.–

Ex libris, tollrajz

Gelotiana, domus VIII. 64.

Nagy Rezső Bpest

eg ex libris Erjölve
az alábbi szöben
1913 ban

irol
Skexlib

Nyilvános fürdő, római V. 242

M.D.K.

Nagy Róza
grafikus

A Heves megyei képzőműveszeti
Munkacsoport kiállításán
vett részt. —

Hírek.
Művészet, 1961 július — 44 l.

Nagy Rezső

Karácsonyi kiállitást rendezett az Iparművészeti Társulat, az Iparművészeti muzeumban. A Művészet c. rovatban, -sign. nélkül- közölt kritika kiemeli az itt felsorolt iparművészeket:
Erdős Péter, Novák Arany, Zilzer Hajnalka, Kiss Ferenc, Bazala Béláné és Nagy Rezső.
Nagy Rezső kinai babái komoly sikert arattak a tárlaton.

A HÉT, Bp. 1920. dec. 15.
XXXI. évf. 37. sz. 574. lap.

Nagy Rezső

"Testvérek" cimmel hozza a lap a müvész -két arcképet ábrázoló- rajzát.
Repr.

Fenti képet lásd: Cs. Kovács László -tájat ábrázoló- rajzának hátlapján.

Élet és Irodalom, Bp. 1976. szept. 18.
XX. évf. 38. sz. 6. lap.

SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRDETŐ
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 387-748, 340-726

ÉLET ÉS IRODALOM
1976. SZEPT. 18.

Nagy Rezső

TÁJÉKOZÓ

1021

Nagy Rezső: Testvérek

— mire en

— Az utóbbi hónapokban n
jelent novelláid 1944 vég
1945-ről és az 50-es évek el
ről szólnak. Különösen meg
pó volt számomra a Történe
című. Egy sokgyermekes
gényparaszt történetét írod n
az akkor negyvenéves Révbir
akit semmiképpen sem lehe
rávenni arra, hogy földet fog
jon el a földosztó bizottság
mert félt, hogy visszajön a
desúr. Mégis, harminc év m
tán, mikor az elbeszélés hőse
egykori földosztó, a faluba l
gat, az öreg Révbíró fia úgy
lékezik, hogy néhai apja vol
első, aki aláírta a földigén
listát. Novellád már csak azé
jó ürügy arra, hogy a múl
beszélgessünk, mert rádöbb
az olvasót az igazságra: az
berek általában nem arra e

MTI SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1971 NOV 24
Nagy Rezső
1027

hová tűntetek?! –
Mi lesz belőlem nélkületek?!

hogy csak ennyit adhatok – félve, élve.

PÁLL LAJOS

SZÁM-ADÁSNÁL

TÖRÖK SAMUNAK

Te, egyetlen komám
dér-ütött az arcod
meddő gond-sereged
akármerre hajtod
magunkfajta télbe
ősz nélkül jutunk el
pergünk idő-szélben
levél-seregekkel.
Azután szétosztjuk
magunkat napokra!
két marék a mérték
(nem kerülünk sokba)
azt hittük vékányi
amikor elkezdtük
s akác-havazással
szétszórtuk a kedvünk.

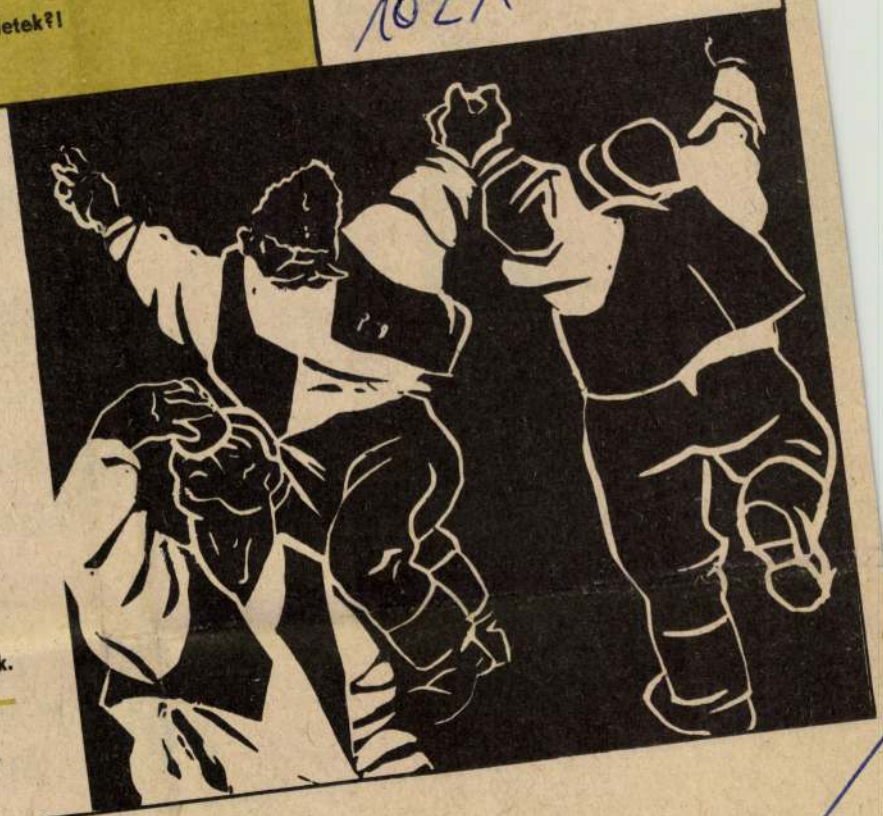

NAGY REZSŐ
LINÓMETSZETE

T TERMI

ULTRA MARINA

minden textília
kézi és gépi mosására
egyaránt alkalmas

NAGYHATÁSÚ MOSÓSZER

GYÁRTJA:
EGYESÜLT
VEGYIMŰVEK
BUDAPEST

MHP SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 51
Telefon: 138-068, 337-748, 340-726

MAGYAR IFJÚSÁG

1972 DEC 22

Nagy Rezső

Messze vagy, te hozzád, haj, mikor jutok el!

1021

NAGY REZSŐ: TESTVÉREK

KISS ATTILA RAJZA

Nagy Rezső

Győrben máj. 2.-án nyílik a bpesti XX. ker.-i képzőművészek tavaszi tárlata, melyen szerepelnek munkái, linómetszetei. „Tanya" c. (emlétve)

S.N.: Vendégfestők Erzsébetről.
Kisalföld, 1973. ápr. 28.

NAGY RITA

Új MŰVÉSZET

2000/szept.

P-9765

5.0.

Elrugtam idén az 5o évet, de én
jelezték, hogy itt van, vagy ott
volt a kör, amilyen disznóölésk

Cikkét, illetve előadását,
uttal visszaadhatom a kölcsönt:
ugyanabban a hibájában leledzene
mindazok, akiket én pofoztam - s
kihagyta, mert nem birták el a f
sohse fogunk belenyugodni a marha
is. Egyébként mindazt, amit előa
s[a]t[öb]b.[i]
stb. mond, első szótól az utolsó
ember ezen a téren, de ép elegen
nyilatkozhassam. Kár, hogy senki
csokat. Abban meg különösen benn

NAGY RÓBERT

Új művészet

1999/szept

27.o.

12o3. MANNHEIM KÁR

Kedves Barátaim,

□ ← Budapestre viss

és esti beszélgetések helyett a

Ügyek elintézése után loholván

megérkezésem első napján köszön

szeretetet mellyel fogadtak.

Juliskának 2 mondottam hogy

majdnem 2o éves távollét után u

abbahagyottat folytatnók - nem

NAGY RÓBERT

Új művészet

1999. szept.

26.o.

Nagy Rózsa

A borsodi művészek árvízkárosultakért rendezét kiállitásán 1956 ápr.-ban részt vett.

Északmagyarország 1956. ápr. 24.

Nagy Rózsa

A borsodi művészek 5. megyei kiállitásán szerepelt műve. Addig nem ismerték.

Hajdu Béla:Az ötödik megyei képzőművészeti kiállitás
Északmagyarország 1955 okt. 23.

Nagy Rózsa, festő

M.D.K.

felajánlott művét kiállitották a "Borsod képzőművészei az árvizkárosultakért" c. kiállitáson, a miskolci Herman Ottó muzeumban.

Északmagyarország, Miskolc, 1956. ápr. 24.

Nagy Róza "Jertő"
Ezekmeparovszág 1959 márc. 17.-
Boldol.-

Nagy Rózsa
festő

M.D.K.

A győri Műcsarnok kiállításán
résztvett.

Művészeti életünk
Művészet, 1960. november.

M. D. K

NAGY Rudolf építész

Résztvesz a Kőbánya városközpontja rendezésére kiírt terpályázaton

Társtervező: Böjthe T. Csics M

Magyar Építőművészet 1960. 1. sz. 64. l.

MDK

Nagy S.

a nyiregyházi szabadiskolából indult el.

Plakettjeivel szerepelt a kiállitáson.

Diószegi Balázs: Képek a VI. magyar képszőművészeti kiállitás anyagából a Jósa András muzeumban.
Szabolcs- Szatmári Néplap. Nyiregyháza. 1956.jun.5.

MOK

Nagy S.

debreceni művész alkotásai az 1930.febr.-ban
Békéscsabán rend. városközi tárlaton.

Cikk: Városközi kiáll.Békéscsabán.

Képzőművészet, 1930.IV.évf. 29.sz. 103.l.

Gödöllő

Nagy S. : müvésztelep

Tér és Forma, 1935 VIII. 339

MDK

Nagy S.

Kerámiai műveit küldte a tallini kiállításra.

Cikk: Népművészeti, háziipari és ...

Magyar Iparművészet, 1936. 29-30.lap

Nagy S. Zoltán

S. M. emlékei olaj 85 × 125 cm
Hárespár " 115 × 125 "

Stúdió '70. Ernst Múzeum Bp. 1970. Kiáll. kat. Bev.: Bereczky Lóránd.

MDK

Nagy Sámuel

Gr. Bethlen Gergely arcképe, metszet
Deutscher N. festm. után

Nagy Iván: Magyarországi képzőművészek.
Századok 1874, 26-44 l.

MDK

Nagy Sámuel

Biró Béla dr.: Sikó Miklós élete és művészete 1818-1900. Kolozsvár, 1944.

MDK

Nagy Sámuel, rézmetsző

ifj. Biás István: Erdélyi művészettörténeti adatok.
Művészet 1911. 372.l.

Nagy Kerső

Zs. Tímár György: Fiatal zalai nobrák Budapesten. - Zalai Hírlap, 1969. aug. 17.

Az 1969.évi magyar művészettörténeti irodalom bibliográfiája. Művtört.Ért.1972.4.sz.295-328.l.

303. l.

MK SAJTÓFIGYELŐ
MAGYAR HÍRLAP
BUDAPEST, IX., ÜLLŐI ÚT 61
Telefon: 138-068, 337-748, 340-776

ZALAI H
1974 FEB 10
1021

Nagy Rezső

Nagy Rezső: HIDEG VÍZ

Bernadette Lafont és G

— *Biztos — mondom.*

— *Akkor szíveskedjék leírni a nevet.*

Leírom, megnézi, földerül az arca.

— *Ja, úgy! Zikszredé! Hát miért nem szól?*

Kiderül, hogy Zikszredét személyesen ismeri. A férfi elmebeli állapota kielégítő. Tavaly itt dolgozott ő is a felvételi irodában, aztán kikerült vidékre, mezőgazdasági munkára. Van az intézetnek egy tanyája. Csikszeredai most odakint van és dolgozik... A felesége csinos, karcsú fiatalasszony, nem lehet több huszonnyolc évesnél, idebent van, hogyne, lehet vele beszélni. Menjek el a kettes női pavilonba. A főmadámot keressem. Madame Magnan a neve.

Madame Magnan nagyon megértően hallgat végig. Futó pillantást vet arra a cédulára is, melyet a felvételi irodában nyomtak a kezembe.

— *Magyar? — kérdi*

— *Magyar.*

— *Huszonnyolc éves?*

— *Annyi.*

— *Akkor megvan. Csak egy magyar fiatalasszony van a kettes pavilonban; mindjárt idevezetem, addig foglaljon helyet...*

Otthagy az irodában öthat hölggyel, akik írógépelnek, radírral játszanak, fésülködnek, és mind engem néznek. Alighanem őrültek, mert fehér vászonkötést és bokáig érő, fehér aljat viselnek. Az egyik íróasztalon, befőttes üvegben, lila virágokat veszek észre. Oroszlánszáj a nevük; lehet, hogy ők is őrültek. Behozták őket egy virágüzletből, ahol kínos feltűnést keltettek, olyan kevéssé hasonlítanak a virágokhoz. Sajnálkozva szemlélem a csokrot, amikor végre visszatér Madame.

Egy fehérruhás asszony tipeg a nyomában, iszonyú kövér és legalább negyven éves. Talán az a rögeszméje, hogy huszonnyolc — gondolom, fölkelek, odalépek, meghajolok.

— *Kezétcsókolom, asszonyom — mondom. — Bocsásson meg*

zinczy, hanem az ő köre is érdeklődött kora priprimitiv művészi próbálgatásai iránt.

Fáy János egri képgyűjteménye apropojából keresi fel Balkay Pál festő és művészeti író 1819 június 5-én Kazinczyt több szempontból érdekes levelével. Művészet-hisztorikus, nézetünk szerint, ezt a levelet nem mellőzheti adatainak érdekes voltánál fogva. Egy elégedetlen művészembernek a panasza ez a levél egy csomó furcsa kitétellel, furcsa helyesírással, de a viszonyokat őszintén jellemző bizonyságokkal. Fáy János az egri liceumban kiállította ugyanis képgyűjteményét, nyilván azzal a szándékkal, hogy eladja. Balkay első sorban azt tudatja Kazinczyval, hogy a képek iránt Egerben senki sem érdeklődik, sőt még a műveltek, az ujságolvasók és az esztétikusok is „bolondságnak" nevezik Fáy kollekcióját. Az érsek szereti ugyan a képeket, de „pénzt" nem örömest ad érettük, más pedig ki vegyen? Talán Fájer György nagyprépost? Ő még kevésbbé, mert habár tanult, literátus ember, de odáig még nem jutott, hogy belátta volna, hogy oltárképekre művészi munkák kellenek. Az ilyen képekért, igaz, hogy vagy száz forinttal több honorárium kellene, de épen ez a száz forint a bökkenő. Azért ő továbbra is másolókkal és „aranozók"-kal festeti az oltárképeket, „akik nem hogy hozá értenének, de még beszélni sem tudnak rúla, oly rút, hogy undorodva szalajtatya ahoz értő nézőket". Balkay levelének ezután következő passzusa érdekes, de még ma is csak jámbor óhajtásokat feszeget. A művészek és művészetek ügyét az országgyűlésen akarta ugyanis szóba hozatni, még pedig azzal az indítvánnyal, hogy biztositsa az országgyűlés a tehetségesebb magyar művészek jövőjét, hogy képesek legyenek minden időjüket hivatásuknak szentelni. Érdemes ezt a részletet a maga egészében ideiktatni: „A' Nemzet tehetne az Ország gyűlésébe a' Felséges haza előt egy buzdítást ez iránt: hogy a'kik a' Szép Mesterségekre adják magokat, azok nyugodalomba élhetnének, mint más palérozot Nemzeteknél, anyival inkáb, mert a' magyar leginkáb dicsekszik szabatságával, 's az tudományokval öszveköttetet Szép Mesterségeket nem kellene rabláncokra fűzni. a' Szabad mesterségek régebben megmutathattyák szabatságokat, mint akár mely nemzet; azt is sajnálom, hogy tsak képeknek dicsíretirül szóllok, Másolásokrúl meg Másolókrúl el halgatok és így meg ösmértetni, hogy az nem mind kép a'mi képnek látszik, 's nem mind képíró az, a'kit annak hínak".

Balkay ugyanis ez időtájban Egerben dolgozott és jobbára oltárképeket festett. A miskolci minoriták számára Szepessy prépost rendeletéből ő festette „Mária mennybemenetele" című képet, „felső része Quidó, az alsó új actiókal, 17 suk, ½ magos". Kazinczy, úgy látszik, szintén tett nála rendelést, mert Gaudentio Ferrari Nativitásának másolatát télre igéri 4 suk és 7 col magosságban, 4 suk és 6 col szélességben, mindössze száz forintért, de ezt is csak úgy, ha nem sérti meg az árával. Mi lenne azonban akkor, ha megsértené? Semmi. Mindössze egy kis árleengedés a művész részéről, de már ekkor nem olyan gondossággal „dolgozhatna", mert 50—60 forintért nem a legfinomabb ecset dukál. De ha hirtelenében kellene, — írja 1819 július 20-iki levelében Balkay — akkor az ár ismét emelkedne; „ennek pedig (az) az oka, hogy más munkákat fére kellene tenni". Egy pár ilyen odavetett megjegyzésből a mult század eleji magyar művészek javadalmazási viszonyairól is értesülünk. Donát festő pl. száz, százötven, kétszáz, olykor háromszáz forintot is kapott egy-egy képeért, a kezdő festőket 50—60 forinttal honorálták, a rézmetszők díjazása pedig a munkák természete szerint 60—100—120 forint között váltakozott. Világhírre bizony egy sem emelkedett közülük, de Bécsben már ismerték őket s egyik-másik megrendelőre is talált a császárvárosban Kazinczy levelezésének legújabb kötete, íme, ezeket a műtörténeti vonatkozásokat tárja fel. Az eddigi és a még ezután megjelenő kötetek a XVIII. századi és XIX. elejei magyar művészeti kérdésekről nagyon sok adatot tartalmaznak, miknek összegyűjtésével, kiegészítésével és jó magyarázatával egy jóformán tökéletesen ismeretlen világ életéről nyerhet tájékozást a magyar közönség. —245.

BÁNYAI ELEMÉR

NAGY SAMUEL rézmetszőt, mint ismeretes (L. Művészet 1903. 4. sz.), különösen Döbrentei Gábor foglalkoztatta, mikor ez az „Erdélyi Múzeum"-ot megindította. Döbrentei eleinte meg volt vele elégedve, mert különösen az 1806-ban készült Bethlen Gábor képe volt az, mely tetszését megnyerte. Később ez a jó vélemény nagyon is megváltozott Nagy Sámuel felől, ki, mikor gróf Haller László képét metszette, késedelmezésével is magára vonta a neheztelők rossz véleményét. Trattner János Tamás mikor meghallja, hogy ez a kép Nagy Sámuelnél készül, szinte fél ettől és ki is jelenti, hogy e képnek „akkor nem veheti hasznát". Döbrentei már előbb is panaszkodott Kazinczynak, hogy „az az ember felejt, nem hogy elémenne", pedig sokat tett érte. Csakhogy kenyérhez juttassa, ajánlotta Bethlen Gergely grófnak, Kenderessynek és mindennek eredménye is volt, mert „a kollégyiomhoz rajzolás Professorának 300 Rhf. fizetéssel bétették". De ez a jóindulata kárba veszett, mert Nagy Sámuel nem dolgozott úgy, mint ezt Döbrentei óhajtotta. Mint írja egy alkalommal: „egyenesen megmondám néki, hogyha nem csinosan dolgozik, munkáját el nem veszem", de az ily fenyegetéseknek sem volt eredménye, mert azt a niveaut, melyen Bethlen képe állott, nem sikerült elérnie. Kazinczy e visszaesésnek okát akarja adni és erről így ír: „A mi művészeinknek nagy bajuk az, hogy ők mindenek akarnak lenni. Falka, az

Művészet 1908.

olly igen szép betűmetsző, még Portraitekat is, pecsétnyomókat is, architekturai rajzolásokat is, vignetteket is metsz. Más nemzeteknél ritkán van példa az ilyetén művességre és ők azért mennek elébb, mint mi szoktunk. Próbálgatni mindent hasznos, de aztán eggy Fach mellett kellene maradni. Az elszórt erő az embert Himpellérré, Pfuscherré szokta tenni. Így bánt Czetter is, Kiss Sámuel is, így a debreceni Mappa-metszők, kik igen szép Mappák helyébe typographiai betűket metszének, még pedig ollyanokat, hogy a kacagást rajtok megtartóztatni lehetetlen! Sajnálnám Prof. Nagy urat — végzi e megjegyzéseit Kazinczy — ha vagy a szükség, vagy a mások unszolása erre kényszerítené". A Haller gróf képe sehogy sem akart elkészülni és így Nagy Sámuelről Döbrentei azt mondja: „Ez egy szavát meg nem tartó, magát dolgozásaiban elveszellett ember". Más alkalommal, mikor azt írja Kazinczynak, hogy jó lenne, ha Nagy Sámuel Haller gróf képét jól is készítené, hozzá teszi: „jól úgy-e? de nem lehet!" A sok sürgetés sem használt, mert Nagy Sámuelben is „meg van a Művészek könnyen ingerelhetősége" ha sokat sürgetik, csak azért nem dolgozik s haragszik. Ekkor különben is el volt halmozva sok dologgal, leckeadással is és ezért nem igen ment előre a munka. De aztán, mint kiderült, az is befolyásolta Nagy Sámuelt, hogy gróf Haller egy más, általa készített képért adósa volt és ez elejét vette annak, hogy Haller László képén kedvvel dolgozzék. Nem lesz itt érdektelen feljegyezni, hogy e képért, a gróf, illetőleg Döbrentei 100 Rhforintot fizetett Nagy Sámuelnek, tehát harmadát annak, mit ő az iskola részéről, rajztanításért, évi fizetésként húzott.

De azért voltak nagy Sámuelnek oly képei is, melyekért még többet kapott. Cserey Farkas, mikor megrendelte atyja képének rézmetszetét, előre kijelentette, hogy sikerült képért még többet is ád, mint 100 Rhforintot. S valóban 200 Rhforinttal honorálta Nagy Sámuelt a kész képért, ezer darabnak nyomatásáért pedig 120 Rhfrtot fizetett. Pedig ez a kép sem volt a legjobb. Döbrentei írja Kazinczynak (1815. XI. 10.), hogy „Cserey Farkas atyja rezét kiküldte, mely itt nem létemben készült nem művésziesen, Nagy a' festést adta okul. Eleget prédikálám, hogy a művész hagyja meg a' lineamentumokat, de teremtsen a rézből is szépet. Már látom, Nagy nem fog haladni. Azt mondja, hogy az ő munkája van ollyan, mint Johné. Itt vége a tökéletesebbre lángoló igyekezetnek". Az a kijelentése Nagy Sámuelnek, hogy rézmetszetei vetekednek a korabeli legjobb rézmetsző, John munkáival, Kazinczy Ferencet is bántotta. Mint írja (1815. XI. 30.): „Nagy felől desperálok, ha magát Johnhoz hasonlítani meri. Az a bolondságnak első neme, ha magunkat olly nagyoknak tartjuk; akihez nem hasonlítható senki Ausztriában! Párisban is kevés". Mikor Dessewffy József képét készíté Nagy Sámuel, ezt írja a grófnak Kazinczy (1816. VII. 16.): „Nagy Sámuel rézmetsző rosszul metsz; mi tehát mindnyájan kértük Döbrenteit, hogy a képét ne ezzel, hanem valamelly Bécsi jó metszővel metszettesse meg. . . . . Ne azért fizess, hogy képed metszetik, hanem azért, hogy jól metszettessék . . . Irtóztató az, midőn a jó emberek képe rosszul metszetik".

Nagy Sámuel működéséhez, még két adattal kívánunk járulni. Az egyik pótlás a „Művészet" fent említett közleményéhez. Itt ugyanis meg vannak említve azok a képek, amelyeket Nagy Sámuel mellékletképpen az „Erdélyi Múzeum"-hoz metszett. Kimaradt azonban Consiliarius Kenderessy képe, mely e folyóirat III. füzetéhez volt mellékelve, mert a Nemzeti Múzeumban is hiányzik e metszet a füzet mellől.

Ugyanott említettük, hogy Nagy Sámuel bécsi tanuló korában lemásolta Füger után Antiochus Stratonice, Erasistratus képét, melyekért jutalmat is kapott az akadémia igazgatóságától. Nem lesz itt érdektelen megemlítenünk, hogy e képet Döbrentei vette meg Nagy Sámueltől, mint „egy művésztelen nemzetbelinek munkájá"-t és ezért 18 Rhforintot adott, ami elég olcsó ár. —246.

HESS JÁNOSNAK, a magyar származású festőnek egy képét említjük fel e helyen, mely már azért is figyelmet érdemel, mert ezen még Hess jelezte magyar voltát. A kép alján ugyanis oda van írva, hogy: „Hess Hung. pinx". A kép Károlyi József, a nemesi felkelés vezérének arcképe. Alján középen a Károlyi-család címere, mely körül négy zászló, két ágyú és fegyverek vannak ügyesen csoportositva. Jobboldalt a felkelési seregek elhelyezésének tervrajza, míg balra ott van a vezér csákója, kardja és tarsolya. E képről az orosházi születésű Czetter Sámuel készített rézmetszetet. —247.

SZEKERES teljesen ismeretlen nevű festő, ki a XVIII. század utolsó évtizedében élt. Eddigelé csak egyetlen egy festményről van tudomásunk. Ez arckép kis-viczai Viczay Józsefet, Torna város orvosát ábrázolja. E képet Szekeres 1793-ban festette. Metszet is készült utána Czetter Sámuel által. —248.

PESCHKY JÓZSEF festő működéséről Szana Tamás nem tud részletes adatokat felsorolni. Egyedül csak ott említi, mikor Kozina Sándorról, a festőről szól, kinek mestere volt. Annál becsesebb tehát az adatunk, mely egy arcképéről szól. Ez Kubinyi Pétert ábrázolja, ki a festmény után Höfel Balázsnál rézmetszetet is készíttetett, hogy arcképét ismerősei körében, így megsokszorosítva, szétoszthassa. —249.

NAMÉNYI LAJOS

Nagy Sámuel, grafikus

Honművész, 1833. 238-239.

Magyar szorgalom..rajzolatja

Müvészet-szociológia

Müvészet, II.,19o3. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Nagy Sámuel

K

kőfaragó

Csűrös Antallal
együtt készítette a
kolozsvári Karolina
oszlopot, melyet a
város 1831-ben I. Fe-
renc császár és felesége
Karolina császárné
kolozsvári látogatása
(1817) emlékére emel-
tetett Egykor a Fő-tér-en
állott, e szárad elején
átvitték az Óvárba, a feren-
ciek temploma elé-

Balogh Kolozsvár

39. l. 122. kép

Az oszlopon lévő 2 figurális
reliefet Kiber József készítette.

Nagy Sámuel

M.D.K.

esz taniványa volt Bécsben

Bodnár Éva: Néhány reformkori uj szerzeményünk

17

A MAGYAR NEMZETI GALÉRIA KÖZLEMÉNYEI III. Bp. 1961.

Nagy Sámuel F. M. 19.

rézmetsi - 1783-45. Bénben tanul, kolozsvárra nyomorgott. gr. Bethlen gr. Batthyányy, arczépe, Tatáry József rézmetsz.

Anyakvi sz.: .....

Név: .....

Lakcim: .....

Szaktárgyak: .....

Évfolyam: ..... Vallás: ..... Szül. év.: .....

Szaktárgyain kivül tud .....

.....

Tanitást vállal: h e l y b e n — v i d é k e n.

Kapott-e már állást a Segitőtől és milyen esetekben: .....

Megjegyzések: .....

M-D.K.

Nagy Sámuel,asztalos m.

Veszprémi mester.é.n. remekrajz:oltár,emeletes iró-
szekrény,tusrajz.Bakonyi Múz.Veszprém.1828;egy ta-
nulóval egész éven át,segéd nélkül fél évet dolgozik

Batári Ferenc:XIX.századi veszprémi asztalosok.
252.o.

A Veszprém Megyei Múzeumok Közleményei.I.Veszprém.
1963

M.D.K.

Ns Keresk. Nagy Sámuel, festőmester

1822-ben miskolci mester volt

Domonkos Ottó: Adatok a miskolci festő céh megalakulásához/1822/. 82.old.

A Herman Ottó Múz. évkönyve. III. Miskolc, 1963

M.D.K.

Nagy Sámuel, kovácsmester

1857-ben mester Miskolcon.

Bodgál Ferenc: A miskolci kovács-kerékgyártó céh. 316.o.

A Herman Ottó Múz. Évkönyve. V. Miskolc, 1965

NAGY Sámuel cserépváraljai kőfaragó. 1820-ban Dessewffy Ferenc sirkövét faragja. A munkában társa --+ Szofinszky József,/OL.Dessewffy lltár/

A Hevesmegyei Topográfia adatgyüjtéséből.Voit.

M.D.K.

Nagy Sámuel, festő

A művészek a múlt sz.elején hogy megéljenek rajzleckéket is adtak, vagy rajztanárok lettek. Így ő is Kolozsvárott. 278.o. 31.jegyz.

Lengyel Imre: Wilh.Egger pinxit 1825.A Lilla arckép festőjéről 257.o.

A Debreceni Déri Múz.Évkönyve, 1965. Debrecen, 1965 Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Nagy Sámuel, rajztanár

Kolozsvári rajztanár volt. 1816-ban 300 rhénes forint fizetést kapott. 268.o.

Lengyel Imre: Wilh. Egger pinxit 1825. A Lilla arckép festőjéről. 257.o.

A Debreceni Déri Múz. Évkönyve. 1965. Debrecen, 1966 Alföldi Nyomda, Debrecen

M.D.K.

Nagy Sámuel, cserépvárdjai kőfaragó

készíti 1820-ban Dessewffy Ferenc sírkövét, Szofinszky József[x] együtt.

Heves megye műemlékei I. írta Voit Pál,
Magyarország műemléki topográfiája VII. köt.
Szerk.: Dercsényi Dezső.
Bp. 1969. Akadémiai Kiadó, 372. old.

x) Szofinszky az Adattárban nem szerepel, Bné

M.D.K.

Nagy Sámuel, rézmetsző

Telepy Károly barátjával Pst felszabadulása után ő is fel jött. 548.o

Telepy Katalin: Telepy Károly, a magyar táj romantikus festője. 545.o.
Debreceni Déri Múzeum Évkönyve IX. 1966-67.
Debrecen, 1968. Alföldi Nyomda, Debrecen.

Nagy Sámuel

rézm-

szül Nagyenyed

1783. febr. 7. Bécs-

ben tanult. Rajztani-

tó Kolozsvárt. Megh.

u. o. 1845 szept. 30.

lásd Bielz Graphik

14. 28. l. Keppel

Repr.

Dessewffy József gr.

arcképe, rézm

1817

MDK

Nagy Sámuel

Rézmetsző.1806-ban Bethlen Gábor képével nyerte meg Döbrentei tetszését,aki az Erdélyi Muzeum megindításánál sokat foglalkoztatta.Haller László gróf ar arcképéért loo rforintot fizetett.Cserey Farka atyjának,majd Dessewffy Józsefnek az arcképét metszette.Bécsi tanuló korában lemásolta Füger után Atiochus Stratonice,Erasistratus képét,az akadémiától ezért jutalmat kapott.Kanzinczy megbizhatatlan,pontatlan és rossz művésznek tartotta.

Naményi Lajos:Nagy Sámuel
Művészet,1908,137-138 lap.

Kimnach László MDK.

MDK

Nagy Sámuel kőfaragó

Csürős Antallal együtt készitette a kolozsvári Karolina oszlopot,melyet a város 1831-ben I. Ferenc császár és felesége Karolina császárné kolozsvári látogatása /1817/ emlékére emeltetett.Egykor a főtéren állott, e század elején átvitték az Ovárba.

Balogh Kolozsvár 39.l. Kép 122.o.

Nagy Sámuel

erdélyi püspök

1

Karácsony Lev

XIV. k. 444. l.

Nagy Sámuel

órás Pest (?)

1780-ban. mester

irod

Pritz

55. C

Esterházy Farkas:

Mellig van ábrázi
Kába lóg; haja, szem
szeme barna. Vör
les gallérú mentéje

Semper te
seguare

a kép körül:

„Wolffgangus E
Anno 1651."

Vászon, méretei 18
Gr. Csáky László a

Nagy Sámuel

kisórás Pest

1786. mester

1788. emlitve

Horváth Bentpéteri

255. l.

Nagy Sámuel
miskolci órás

asztali óra, doboz alakú, fenti műve 1815 körül. A Borsod-miskolci - Múzeumban

Láttam
1947. okt. 29.

Nagy Sámuel

marosvásárhelyi lakatos

m. 1800

l. Bingermeyeri

104. l.

Nagy Sámuel

rézmetsző

Kazinczy Ferenc levelezése.

VII. k. Bpest 1896. 425, 590, 591. l

Nagy Sámuel született 1783. febr. 7-kén Nagy-Enyeden s «Bécsben kilencz évig tanulta a mesterség több ágait». Haza jövén hazánkba, a kolozsvári ref. főiskolában a rajz tanítására választatott meg; számos arczkép metszetét látta tőle Kazinczy. «Antiochusa s Sztratonicéje, melyet Füger után tuschban mosdalt, jutalmat nyere.» «Mivé nem válhatott volna a lelkes ügyes férfiú — jegyzi meg

Jegyzetek. 591

Kazinczy — ha egy ágnak adhatta volna magát! Most a kalligraphiában ád leczkéket; s midőn Bécsből megérkezék, kénytelen vala falakat márványozni, hogy élhessen!» L. az *E. L.* 77. 85. és 86. lapjait.

74949

Nagy Sámuel

vezm.

l.

Kazinczy Ferenc:

levelezése

X. k. 286 l.

Sárosvármegyei Múzeum működése

1914-ben IX. 43, 44

Nagy Sámuel
rezin

l.

Kazinczy lev.

VI. k, 5, 115,
454 l.

NYOMTATVÁNY

Budapest

Vigyázz!
Itt két Nagy Sámuel van.
Az egyik a rezin.
a másik orvos!

úrnak

AZ ORSZÁGOS MAGYAR RÉGÉSZETI
ÉS MŰVÉSZETTÖRTÉNETI TÁRSULAT
és
A MAGYAR-OLASZ TÁRSASÁG

tisztelettel meghívja

L. VAN PUYVELDE

a belga művészeti múzeumok igazgatójának,
liègei egyetemi tanárnak

folyó hó 28-án (csütörtökön) délután ½6 órakor
a Magyar Tudományos Akadémia előadótermében

Rubens et l'influence italienne

címmel tartandó előadására.

(Vetített képekkel)

GEREVICH TIBOR
az Orsz. Magy. Régészeti és
Művészettört. Társulat elnöke

FABINYI TIHAMÉR
a Magyar-Olasz Társaság
elnöke

Vagy Sámuel
rézm.
l.
Kazinczy Ferenc
levelezése.
VIII. k.
220,396,533,
611,639. l.

TARTALOM.

		Lap
1792.	Kazinczy — Fazekas Istvánnak. [K. és h. n.]	1(615)*
1793.	Kazinczy — Aranka Györgynek. Széphalom, Jul. 1-én 1810.	1 (615)
1794.	Berzsenyi Dániel — Kazinczynak. Mikla, Jul. 5-dik. 1810.	4
1795.	Kazinczy — Rumy Károly Györgynek. Sz[éphalom] 6. Jul. 1810.	4 (615)
1796.	Kis István — Kazinczynak. Pestről 6 die 12a. July 1810.	6 (616)
1797.	Kazinczy — Berzsenyi Dánielnek. Széphalom, Jul. 12d. 1810. ...	7 (616)

		Lap
1821.	Kazinczy — Cserey Farkasnak. Ujhely, Aug. 13d. 1810.	59
1822.	Kis Imre — Kazinczynak. Debretzenben, 1810. Eszt. Aug. 17-dik.	61
1823.	V. Nagy Ferencz — Kazinczynak. S.-Patakon, 22-dik Aug. 1810.	61 (625)
1824.	Cserey Farkas — Kazinczynak. Kolosvárt, 25-dik Aug. 1810. ...	62
1825.	Kazinczy — Berzsenyi Dánielnek. Széphalom, Aug. 26. 1810. ...	63 (625)
1826.	Kazinczy — Döbrentei Gábornak. Széphalom, Aug. 26d. 1810. ...	66 (625)
1827.	Kazinczy — Rumy Károly Györgynek. Széphalom, den 28-ten August 1810. ... ...

Nagy Sámuel

l. Kazinczy-lev

XIX. 311. l.

Leopold Herman: Alexius Falus 225
Simon Kemény: Lyrische Porträtskizze von Alexius Falus 241
Graf Julius Batthyány: Tagebuchaufzeichnungen eines Kunstmalers 243
In memoriam 250
Kunstleben 250

ABBILDUNGEN:

Alexius Falus: Friedhof in Nagybánya. Ölg. 226
Alexius Falus: Umschlagzeichnungen 227
Alexius Falus: Plakate 230
Alexius Falus: Teppich 231
Alexius Falus: Dekoration zu Melchior Lengyels «Taifun» 233
Alexius Falus: Innenraum im Vergnügungslokal Papagei 235
Alexius Falus: Haupteingang desselben Lokals 235
Alexius Falus: Interieurs ..... 236—237
Alexius Falus: Villa S. K. 238
Alexius Falus: Landhaus des Herrn Andor Miklós in Tahitótfalu 240
Graf Julius Batthyány: Hain in Athen.. 244
Graf Julius Batthyány: Basar (Cypern) 244
Graf Julius Batthyány: Ufer des Nil.. 245
Graf Julius Batthyány: Serbische Nonnen 252
Graf Julius Batthyány: Bulgarischer Priester 252
Graf Julius Batthyány: Gutal. Kurdisches Mädchen 253
Graf Julius Batthyány: Am Seeufer.... 253
Ladislas von Mattyasovszky-Zsolnay: Mädchenbildnis. Titelblatt.
Diadem. Ung. Nationalmuseum 254

Nagy Sámuel

verm

l,

Kazinczy lev

XII-k. 285, 288, 316,

339, 358, 383, 407,

449. l-

Nagy Sámuel
rerin.

l.

Kazinczy lev

XV. k. 6, 10, 34,
37, 191, 192, 239,
287, 553, 558. l.

Nagy Sámuel

verim

l.

Kazinczy lev.

XIV. k. 101, 245, 299,
374, 415, 419, 437,
440, 443, 444. l.

a tárlaton bemutatott ékszerekről é
óhajt tartani az ötvösségnek mai áll
állapottal megjelölvén az átalakuláso

A forradalom, mely eltörölte az
munkást is, de az ötvösnek nem a
helyét az állam foglalta el és az ötvös
vevői üldöztettek, legbecsesebb mű
forrásai kiapadtak és a válság évei a

Ez az átalános fölforgatásnak, az
tegetésének, meggondolatlan, hever
a nemesség és a papság tulajdona
vitték legbecsesebb tárgyaikat, s h
pedig itthonn maradtak, azok szemt
butoraikat. Az egyház művészeti és
sebb részét mentette meg, s most el
történeti tárlaton. Az állam minden
király szobáját, a Saint-Denis apátsá
seket rendez, melyeken az angolok,
áron a külföld birtokába kerültek
ötvösműveink. A mi nem adatik e

Nagy Sámuel
vérm

l.

Kazinczy lev

XIII. k. 88, 244, 270
286, 304, 317. l.

Nagy Sámuel
verse

l.

Kazinczy lev
XXII. 283, 494 l.

Temető, gombosi régibb középkori

VII. 166.

Nagy Sámuel
verin

l.
Kazinczy lev
XVIII. k. 115. l.

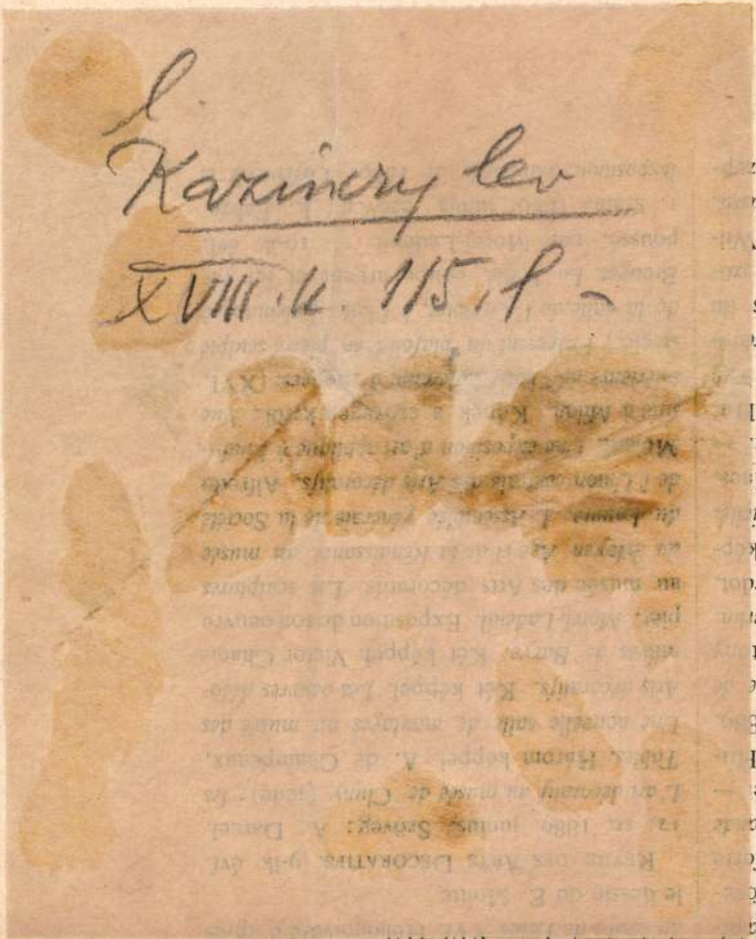

Füssli und Co.

Th. Kramer und Behrens, *Ornamentale Fragmente für das Kunstgewerbe.* Lieferung 7. 10 Blatt in Lithographie, Th. Fischer, Kassel. 4 márka.

Georg Hirth und Richard Muther, *Meisterholzschnitte aus vier Jahrhunderten.* Lieferung 5. Hirth's Verlag, München.

Richard Graul, *Beiträge zur Geschichte der dekorativen Skulptur in den Niederlanden während der ersten Hälfte des 16. Jahrhunderts.* E. A. Seemann Leipzig. 2 márka.

J. Hänselmann, *Studien und Ideen über Ursprung, Wesen und Stil des Ornamentes.* 2-ik kiadás. Orell, Füssli und Co. Zürich. 2 márka 80 pf.

E. Haendel, *Vorlagen zu Deckenmalereien.* Flache und gewölbte Plafonds mit Einschluss einzelner zugehöriger Wanddekorationen in verschiedenen Stilen zu Zimmern, Sälen und Kirchen. 2-ik kiadás. 28 folio lap. B. F. Voigt, Weimar. 9 márka.

H. Holtzinger, *Die altchristliche Archi-*

Nagy Sámuel
versei.

1.

Kazinczy Ferenc levelezése
XI. 139. l.

Kézdi Vásárhelytt, Tiszt. Ferenczi János Ur, Ref. Esperest.
Sz. Udvarhelytt, T. Karácsoni Sámuel Prof.
Szebenben, Tiszt. Buczy Emil Professor, és Tisz. Keresztes István Pap.
Kolozsváratt, lehet előfizetni a' Kiadónál.

Az Előfizetés ideje tart Oktober' végéig. Kérettetnek ezen itt megnevezett tit. Urak az előfizetést akkor Kolozsvárra hozzám küldeni, az előfizetők' neveikkel együtt, mellyek ki lesznek nyomtattatva. A' nyomtatás azonnal elkezdődik, 's kiki a' maga nyomtatványát a' jövő esztendő első hónapjában kapni fogja.

A' ki tizre való előfizetést küld, egy nyomtatványt ingyen fog venni.

Kolozsváratt Junius 7kén 1813.

Döbrentei Gábor
a' Muzéum' Kiadója.

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 53. sz. II. köt.]

2457.

Kazinczy — Gr. Dessewffy Józsefnek.

Széphalom, Jún. 16. 1813.

Kedves barátom,

Csak két szót, mert az alkalmatosság nem múlathat, melly ezt viszi. —

Megszabadúlván Máj. 14d. osztályunknak únalmas munkájától, elővevém Sallustomat, 's látni akartam, jobban meg leszek e elégedve fordításommal mint addig soha nem valék. Alig olvastam eggy két ívet, 's papiroshoz nyúltam, hogy újra dolgozzam. Máj. 30dikán épen Cátónak Caesárral harczoló beszédén dolgozám, midőn íróasztalom mellett ledőlt feleségem letevé kezéből a' könyvet, Goldsmittnak Kosegarten által Angolból fordított *Római Történeteit*, 's általméne a' szomszéd szobába, 's ott eggy óránál kurtább idő alatt eggy fiat szüle, kit a' Kalvin Papja, Prof. Vályi-Nagy Ferencz Jún. elsőjén Antonínus Sophron Ferencz nevek alatt emberből keresztyénné csinált. Barátom, ki a' Rényt és Hazát úgy szereted mint Cátó szerette, add a' gyermeknek azt az áldást, hogy őtet is szállja-meg a' Cátó lelke a' Te erőddel és kellemeiddel! és azt, hogy ez ne légyen soha azon kénytelenségben, hogy a' bitanglók

9. Minden füzetnek végén Tudósító Levelek, mellyekben, Hazánkfijainak literaturai igyekezeteik felől hirek lesznek, vagy hasznos felfedezéseket 's külföldi jó Könyveket megismértetnek.

Minden füzetnek vagy minden másodiknak elején egy mejjkép fog állani, mellyet Nagy Sámuel Ur metsz rézre.

A' Német földeken még kelleténél-is több mindenféle tárgyu hónapos folyó-írások vagynak, 's Angliában ez előtt négy esztendővel csak egy esztendőre 150 folyó-irást számláltak. Nálunk egy sincs. Kezdődtek, hamar megszűntek. Nemzet! ez jő itten a' Hazafi' szivére, annak az energiának tüzét, melly téged mind eddig fenn tarta, ne hagyd kialunni, — lobbanjon-fel az, 's élesszen mindennek, a' mi csak feljebb való kimivelésünket munkálhatja, elésegitésére.

Minden fertály esztendőben egy, tizenkét árkusból álló füzet fog eleinte megjelenni csinos borítékkal, illyen papirosra, illyen betükkel nyomtatva, mint ezen hiradás, 's árra 1 Rf. 45 xr. lészen. Az előfizetést négy füzetre vesszük-fel, de az árrát mindegyikért külön, úgy hogy mostan csak az elsőjét kell kifizetni, 's mikor azt veszik, a' másodikért ismét előre, 's igy a' többivel. A' négy füzetért jövő 7 Rf. tehát négy terminusban tészik-le tit. Előfizetőjink. A' kik azonban a' 7 Rforintokat most egyszerre letenni akarják, letehetik. Bizonyossá tészünk mindent, hogy pénze el nem vész.

Kéri a' Kiadó azon tit. Urakat, kiket itten tisztelettel és barátsággal megnevez, igyekezetét ne sajnálják számos Előfizetőknek egybegyűjtésével, elésegiteni.

Dézsen, Tiszt. Mihályi Mihály és T. Abacs János Ur.
Zilahon, Tek. Doktor Zoványi Ur.
Déván, Tiszt. Salamon István Pap.
Szászváros on, Tiszt. Borsos János Ur.
K. Fejérváratt, Tiszt. Zsombori Jozsef Ur, Vice Rector és a' Theologia Professora.
Toroczkó Sz. Györgyön, Tiszt. Brassoi W. Sámuel, Pap.
Tordán, Tiszt. Gyöngyösy János és T. Harkányi Miklós Ur.
Nagy Enyeden, Tek. Kis József Ur, a' Vármegye fő Jegyzője, és T. Benke Mihály Ur Professor.
M. Vásárhelyt, Mélt. Zágoni Aranka György Ur, Mélt. Cserey Miklós Ur, K. Táblai Assessorok, és Prof. Tompa János Ur.

Jónak tetszett. A' rajzolást is elkezdettem vele. Pünkösd előtt volt vasárnap communicált legelőszer. — A' Horvát Országi Bán G. Gyulai Ignácz a' Pünkösdöt Kolozsvártt töltötte. Igen kedves ember. Elvezettette magát velem a' Német theátrum megnézése végett, 's én a' Magyarénak most készülő roppant épületéhez is elvezettem. — Lotti, szives tisztelete mellett ezen öt képes levelecskét küldi Stammbuchjából, hogy rájok a' Tekintetes Úr, a' Széphalmi Grófné, kinek szent tiszteletü kézcsókomat, — 's a' három kicsiny kedvesek irjanak. Vagyok hív barátsággal és tisztelettel a' Tekintetes Ur

barátja

Döbrentei Gábor mpr.

Híradás.[1]

Hazai Literaturánkat gyarapítani kivánó néhány Méltóságok segitsége által, Kolozsvártt egy folyó Irás fog megindulni Erdélyi Muzéum név alatt, mellybe külömbféle Munkák felvétetnek, 's időszakaszként kiadattatnak. Ezeknek elsö füzete, nyomtatás alá már készen áll, 's arra elegendő költség lévén, megjelenése bizonyos. Hirül adatik ezennel az azt megszerzeni kivánóknak, hogy a' kijövendő füzeteket előfizetéssel megkaphatják, melly útat csak annak megtudhatása végett választottuk, hány vévő találkoznék, mert azoknak száma felett több nyomtatványt kibocsátani nem szándékozunk.

Tárgyai a' Muzéumnak ezek lésznek:

1. Hazai 's külföldi hires és érdemes Férjfiak Életleirása.
2. Nemzetek' karakterét 's azoknak földjeket ismértető rövid Utazások.
3. Hazánk' történeteit vagy nyelvünk' régibb állapotját világositható Megjegyzések.
4. A' Poézis' némelly nemeinek theoriája, 's Versek.
5. Az Olaszok, Francziák, Anglusok, Németek Literaturájának ismértetése.
6. Erkölcsi Elbeszéllések.
7. Magyar, és ollyan nem magyar Irásoknak, mellyek Hazánkat illetik, kritikai megitéltetése.
8. Nevelést tárgyazó gondolatok.

[1] Négy nyomtatott lapnyi toldalék.

Kolozsvár nekem sok tekintetben kedves leve. Ott valának Erdélyben leggyönyörűbb napjaim, ámbár Andrásfalva is juttatott sokakat. Kolozsvár, B. Wesselényi Miklóssal, a' Zsibói nagy Megholtnak, igen derék fijával fűzött összve. Óh, azok az esték, mellyeket vele és széplelkű, 's nekem hasonlóképen nagyon kedves Nevelőjével Pataky Mózsessel töltöttem! Wesselényi nagy ember lesz, nagyobb az ő *Nágy* Atyjánál. Társaságunk szorosbb körében vagyon ifju Báró Bánffy László, egy nemes indulatu, Nemzete elémenetelét velünk együtt ohajtó ifjú. Ez Hazai hisztóriánkban nagyon jártas, sok MSS-mokat irat, gyűjt. Arra buzdítgattam, hogy, nagy hajlandósága lévén, magát mivelje Hisztoricusunknak. — Miklós sokat hivott magával Széphalomra, 's ki ment volna örömestebb mint én, ha környülállásaim engednék.

A' Muzéum mellett egy Külföldi Játékszini Gyűjteményt szándékozom kiadni. Az első darabban Hugh Blairnek a' Szomorú Játékról szólló dissertatiója, mellyet barátom Prof. Hegedüs fog fordítani, megyen; a' Német theátrum történetei, általam és Egmont, kit, kérésemre Pataky már lefordított. Miklós a' Geschwistereket fordította. — A' másodikban Shakespeare élete, az Anglus theátrum történetei 's Macbeth fog megjelenni.

A' Töviseket, Virágokat 's az Emlékről való vélekedést a' mult Aprilisben kaptuk, M. Cserey Farkas által, ki Kolozsvártt jártában a' Tek. Urnak egy kis czéduláját is kezembe adta. A' töviseket, Virágokat Miklóssal együtt olvastuk-el, 's eszünkbe jutván Kocczantyusi, mikor a' Tolvajokat rosszúl játszották, kaczagva mondotta Miklós: Iszonyodom 's futok. Nekem ezek tetszenek leginkább: A nagy titok, Irói érdem, Fentebb stylus, Arbuscula, Az iskola törvényei, Purismus, A' legfőbb Leczke, A' Distichon feltalálása. — A' hozzája értő gyönyörködik a' többiekben is.

Dayka versei. Melly sokat tanulhatnak a' Dayka élete után álló dissertátióból a' mi vastag és makacs Publikumunknak azon tagjai, a' kik felemelkedni nem tudnak 's a' nyelvszépítéséhez nem értenek. — Daykának négy első darabjai igen szépek. De, honnét jő a' Rény? A' Poétai berekben gyönyörködve láttam Göthe darabjai szerencsés általtételét. A' kor örömeit kár volt megváltoztatni. A' boldog bolondoskodás sokkal elragadóbb! De, szeretem minden darabban a' tiszta nyelvet, mellyet magas Izlés formált.

Lajosom csókolja a' Tekintetes Urat. Kolozsvártt, a' sok gyermekek között nagyon sokat elevenedett, 's gyönyörűségemre néhány

A Méltós. Generalisné kezeit alázatos tisztelettel csókolom 's magamat 's feleségemet 's gyermekeimet megbecsülhetetlen kegyességeikbe ajánlom 's maradok alázatos hív tisztelettel

A Méltós. Generálisnak alázatos szolgája
Széphalom, Jun. 7d. 1813. Kazinczy Ferencz.

[Másolata a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 35. sz.]

2456.

Döbrentei Gábor — Kazinczynak.

Oláh Andrásfalván Jun. 13dikán 1813.

Nagyérdemű Tekintetes Úr,
szívesen tisztelt Barátom.

Lehetetlennek 's megfoghatatlannak tetszik előttem, hogy Széphalomra illy rég' nem írtam. De, azt tevém-fel magamba, addig nem megyen a' Szeretettekhez levelem, míg az Erdélyi Muzéum felől tökélletesen bizonyosat nem irhatok. Ime itt küldök a' hiradásból egy példányt. A' betűknek, a' papirosnak elintézésével, az oda megkivántató sok költség egybe-szerzésével igen sok idő elmúlt, 's még most is kelletvén némelly betűket Falkával suppleáltatnom, olly későre kellett az első füzet megjelenését halasztanom, a' mint a' hiradás mutatja. — Reménylem mind a' betűkkel, mind a' papirossal meg fog elégedni az én, nem hogy elfelejtett, de mindenkor melegséggel szeretett Széphalmi barátom.

Az első füzet előtt Gubern. Consiliarius Gróf Bethlen Gergelynek mejjképe fog állani. Eléggé ismeretes hazafiusága, igazság szeretete *azt* fogja megpíritani, a' ki azt mondaná, hogy hizelkedésből tevém oda. Ezért neve alatt ez áll: Justum et tenacem propositi virum 's a t.

A' Tekintetes Úr darabjai közül, a' Magyar Literatura történetei, a' Könyörgés, 's az Erdő fog állani az első füzetben, mert a' többiek a' mint látom, a' Poetai berekben megjelentek, 's a' mint a' Wiener Literatur Zeitungból láttam, «*a' Magyar Poézis négy nemei*» a' Magyar Régiségek második darabjában fog menni. Arra kérem a' Tekintetes Urat, hogy új darabokkal segíteni méltóztassék. Mint szeretném azokat kapni, mellyekre kértem. — Augusztus utolsó hetéig Andrásfalván vehetem levelét, azután Kolozsvártt.

melly őtet annyira szerette, hogy nyomtatójának engedje azon szerencsét, hogy neve a' Praenumeránsok köztt megjelenhessen. Trattnernek igyekezete segélltetik ugyan mindenfelől, kivált Erdélyben, de mégis illő, hogy a' haza tisztelt férfiai a' Báróczy megtiszteltetése eránt ne mutassanak indolentiát. Képét régen felküldötte Trattner Bécsbe, hogy újra festettessék 's John által Báróczyhoz illően metszettessék. Én valami nagyot várok ezen szándékból 's szeretném, ha Báróczy az Elysiumban megtudná, mit tettem értte halála után.

Életének leírásához hozzá kellene már fognom, de még mindég várom az erre szükséges tudósításokat Erdélyből. Danczkay is megholt; megholt Bessenyei is, kit Báróczy, valamikor előhoztam neki, savanyú ábrázattal s elnémulva hallott neveztetni; megholt Barcsai is, ki felől utólsó vélelétemkor azt mondotta, hogy forrón szerette 's szereti. Úgy szólván maga marada a' Méltós. Generalis, a' ki nékem felőle holmit mondhatna, 's azért akarnám, hogy *írva* mondaná ezt nékem, mert én ezt a' nagybecsű levelet maradékim számára mint kincset fognám félre tenni. — Nem olly véggel kérem, Mélt. Generalis, hogy azt is elmondjam a' könyv előtt álló Biographiában, hanem hogy magam tudjam, — miként jutott Báróczy a' Theosophiára? igaz-e, vagy én tévedek meg, (mert nékem úgy tetszik hogy úgy beszéllé maga) hogy ő I. Ferenczne elölülése alatt, Pozsonyban, bocsáttatott a' világ meglátásához. — S kiknek képeik függtek előszobájában, mig még a' Gárdánál a' végső két szobában lakott? Az eggyik eggy parókás öregecske német volt, a' másik valamelly régi adeptus, fekete öltözetben. A' jó öreg nekem az utóbbikról azt beszéllé, hogy az megholt testét öszve hagyta aprítani, 's bizonyos lévbe tétette az aprított testet, hogy ismét életre jöhessen, 's életre jött volna, ha felesége az edényt hamarább nem nyitotta volna meg kevés órával, mint hagyva volt.

Ezen Biographiában én nem csak az ő literaturai érdemeit akarom fejtegetni, hogy tudniillik ő volt, a' ki a' Gróf Teleki Józsefek lourd stilusát a' franczia ízlésű könnyűség által félre tolá, 's a' stylisticai orthodoxia helyébe kényességet 's kellemet hoza be, hanem hazafiui érdemeit is: hogy ő Teleki Sámuellel, Pásztoryval, Ürményivel, Referend. Csereivel, öszvefüggésben volt, Széchenyi által arra hivattatott, hogy midőn a' praemium kiosztatott a' magyar nyelven írt psychologiáért, ő tartson beszédet. — Hogy munkám csonka ne légyen 's Báróczy a' maga fényében ragyoghasson, küldjön nékem a' Mélt. Generalis e végre írott jegyzéseket, ezt kérem alázatosan.

Kazinczy Ferenc levelezése

I. K.

Nagy Sámuel
vézmetsző.
Kolozsvár a XIX század elején.

1. Gróf Bethlen arcképe. (L. Erdéji Muzeum, magyar literaturai folyóirat Kolozsvár, 1814. 8. I f.)
2. Gróf Batthyányi Ignác püspök arcképe. (u. ott II. füzet).
3. Gróf Haller László főispán 1817. (u. ott. IV. füzet)
4. Gróf Teleki József, meghalt 1817. (u. ott X. füzet)
5. Csatakép. (L. Barthelemy, Az Ifjú Anarchasis Utazása. Ford. Deáky Fülep Sámuel. Kolozsvár. 1820 8 r)

E munka mellett jelentek meg tőle a következők is:

6. Életkép.
7. 8. 9. Történeti képek.
10. Görögország és szigetei (Földabrosz)
11. Athen Mopilei szoros térképe.
12. A salamisi ütközet "
13. A plateai " "
14. Meotis tava és Pontus Euxinus.
15. Thracia, Bosporus.
16. Hellespontus.
17. Athene környéke.
18. Attika, Megaris és Euboea.
19. Az akadémia környéke.
20. Egy görög palaestra rajza.
21. Athene tervrajza.
22. A Propylaeum.
24. Phocis és Doris.
25. Delphi vidéke és Parnassus.
26. Egy görög ház alaprajza.
27. Beotia.
28. Thessalia.
29. Arkadia.
30. Elis és Tiphilia.
31. Olympia topographiája.
32. Messenia.
33. Laconia és Cytherea szigete.
34. Sparta és környéke.
35. Acropolis, etc.
36. Plato tanítványai körében.

Nagy Iván. Magyarországi képzőművészek a legrégibb időktől 1850 ig. Századok. 1874 évf. 185–186 l.

Grundelfinger Gyula

ferto.

Nagy Samuel

vérmetszö

1.) Nagy Ajtai / Csercy Farkas / Erdélyi Udvari Tanácsos / és Referendarius /. Vita et pectore puro. Hor /. Jelz: Nagy Samuel metz. Pontozott modor. Erdélyi Muzeum 1815 IV. füzete mellett.

2. Hallerköi / Gróf Haller László / Máramarosi Fö Ispán, Királyi Tanácsos / és Telemachnak halhatatlan Forditoja / Szub. 1717. Mepholt 1751. Martz. 1ºº napja / Jelz: Nagy Samuel metz. Erdélyi Muzeum. 1817, VI. füzet. Pontozott modor.

Nagy Sámuel

rézmetsző

Kolozsvár.

irod

Magyar szorgalom és mesterségek történeti rajzolatja. Honmű-vész 1833. 238. l.

Nagy Samuel

1834 rezmetsző re vonatkozólag lásd.

Mikolai Istvánt

Nagy Sámuel vezmetsző.

gróf Bethlen Gergely erdélyi
kormányzéki tanácsos arczképét
rézbe metszette, mely mint mellék
lét jelent meg az Erdélyi muzeum.
1814 évf. első füzete mellett.

Nagy Sámuel

rézm.

Báró Nalatri Borbára
Gróf Bethlen Gergelyné
Életének L XIII Eszten
dejében.

Rézm. 4°

Oval, Eret, a nell lép
pontozott.

Jelz. Nagy Sámuel
metszette

Nagy Sámuel

Nagy-Ajtai / Csereg
Farkas / Erdély-Udvari
Tanácsos / és Referen-
darius. Rézm. 8°
oval, mellk. pontosott.
Nagy Sámuel metz.

Nagy Sámuel

R. Sz. B. / Gróf Széki
Telek Ferenc / Cs. Kir.
M. Ezeredes. / Szül.
1744ben. Meghalt 1808ban
Az Erdélyi Muzeum
VIIdik Füzetjéhez.
Rézn. oval keret, nell-
hegy pontozott mudor, 8°
Jelz. Nagy Sámuel
metz.

Nagy Sámuel

Cserneki és Tárkői / Gyrof Dessewffy József / 1802 be Sáros; 1845 be Zemplin; 1807 be ismét Zemplin; 1811 be Szabolcs vármegyék / Ország-Gyűlés; Követje.

Rézm. 8. oval, mellk. pontozott m.

Legalul az Erdélyi Muzeum VIII dik Füzetjéhez.

Felr.: Nagy Sámuel metszette Kolosvárott.

Nagy (Samuel)

A Görög Demeter féle Magyar Átlásban

1. Hont Vármegye. Rezin. 2-r. Zelz. sc. Nagy.

entés

9. évi II. negyedéről.

gyarapodása: Kötelespéldányok.

(

Nagy Samuel

serin

irod

Rath I. 506.

Nagy Samuel

rézm.

Szállás-pataki / Kenderesi Mihály / Erdélyi Kormányszéki Tanácsos / született 1758-ban Nov 17 diken.

Rézm. 8. pontszott n. oval keret.

Deutscher fest. Nagy Samuel metszette Kolozsvárott 1815 Eszt.

Nagy Samuel

laid

Ecsedi 1912 - 24.

Jelentem, hogy .....

távolmaradását.

Tudomásul vette:

.....

az osztályfőnök aláírása.

Engedély

.....

a műhelyfőnök vag
aláírá

8. sorsz. Műhelyi minta. —

Nagy Sámuel

vérmetsző

gernyeszegi gr. Teleki-kastély.

Építészek. 1941. 32. l.
(Építési napló.)

Nagy Sámuel

l. Bíró Erdmüv

152,
157 l.

szabásukból még kép nyomán is felismerh
tergomi érsek pompás keleti vagy velencze
szintén az Eszterházy-herczegek fraknói k
Krakkóban eltemetett, 1576-ban lengyel kir
Ennek a sírkőnek is ott kellett lennie az e
melyből itt méltatjuk, kevésbbé érdekel mi
a fején, bogláros szegélyű, hosszú fejedeln
ványait látjuk, a balban pedig az orszá
művészi alkotás nem mondható valami s
mert helyzete élőnek halottnak egyaránt ter
erőltetett s az alak így az adott térbe seh
bele. A köpenye bal szárnyának vízszint
kellemetlen vonalat ad.

A magyar női ruházat legszebb kor
darabok között legelől áll Brandenburgi Katali
vállfűzője, (l. a LXXVII. táblát) mely régóta az
Múzeum tulajdona. Hitelességéhez alig fér k
egyszínű, sötétkék bársony, úgynevezett ve
azaz oly sima bársony, melyet csak azoko
metszenek fel és nyírnak meg, a hol a mu
a többit felvágatlan állapotlan hagyják meg.
az efféle bársony alapja fénytelen, a selyemri
lít; diszítménye ellenben sötétebb, fényes,
sem magasabb az alapnál. Ruhánk mustrája

y központja volt (l. 482. ábrát). A szóban
sinált magyaros virágok alkotják, melyek
azért egymáshoz illenek s együttvéve két
két oldalrészszel. — A virágok közepén
kiegészítésül a gyöngyök alkotta fehér,
iteti fel egy másik, szintén ábrában mel-
ímzett.
názy Miklós nádor leányának, Anna Juliá-
élényi-féle összeesküvés egyik áldozatának,
efejezett Nádasdy Ferencz nejének 1645-ben
(l. 483. ábrát), melyet itt mutatunk be az
z Esterházy herczegek birtokában levő
gszebbje. Nemcsak azért, mert a nő bája
nem, mivel mint festmény is a legjobbak
ának a külföldi mellékíz nagy érdekességet
ruha szoknyástul, derekastul ugyanabból a
virágosra átszőtt nehéz selyemből való, a
ijt csak Lyonban gyártottak. Kivágott, hal-
dereka — karczovány — elől kapcsokra jár
yulva, széles, lekerekített hegyben végződik,
sok mentén s szegélyén köröskörül arany
kott. Újjai hasítottak s a hasítás mentén
kkal diszítvék, helyt engedve a hólyagos
elimegnek. Az ujjak végei a csuklyó felett

Nagy Sámuel

vém és szobrász

l.

Biró – Barabás

213. l.

Prot. Lucius

CSÜTÖRT.

20

Kath. Vendel, K.sz.J.
Prot. Iréne

PÉNTEK

21

Kath. Orsolya sz.
Prot. Orsolya

Izr. 21. Hosana rabbah

SZOMBAT

22

Kath. Kordula sz.
Prot. Előd

Izr. 22. S. Semini szer.

43

Nagy Sámuel

Kolozsvári rabbi

1821.

Saját

a

Jakab Kolozsvár

III. 714. l.

Üvegcsésre, vzines feldrágakövet utánoz.
Mag. 5·8 cm. XVIII. vzárad.

Nagy Sámuel
vérm. Kolozsvár

Wód

Fürtinger 101. l

Mélyen tisztelt főtitkár

Igazolom f.h. 18-án
sitem, hogy egy pillanatig s
nem számolt el pontosan,
mélyen limitet adtam Önnek
cédulat beküldem, melyre a
A cédulat, ha láttam

Nagy Sámuel

Thieme Becker
XXV. 332.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

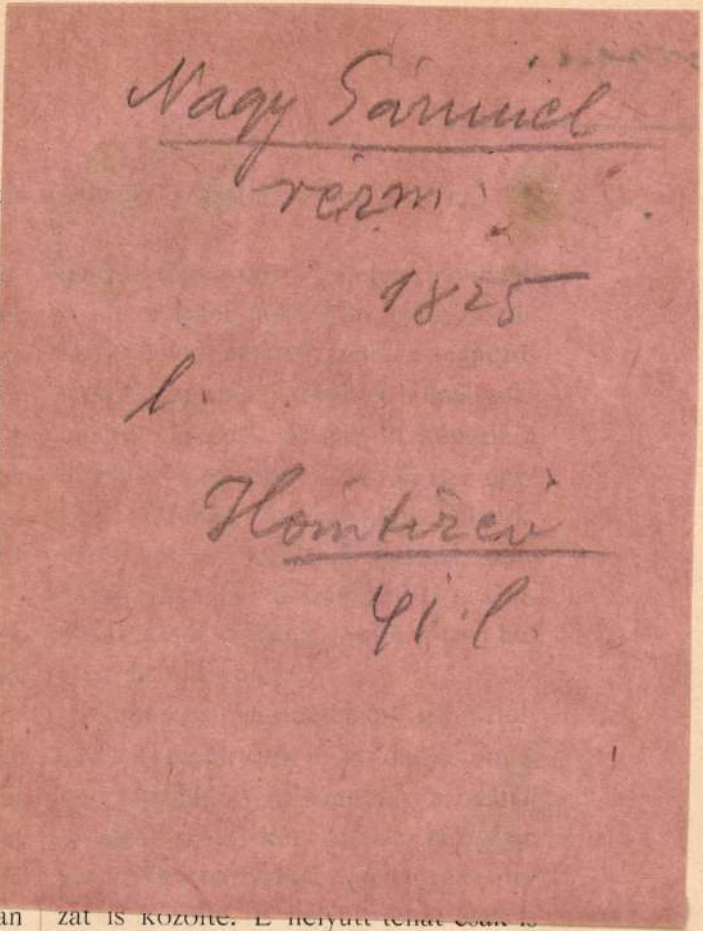

zat is közölte. E helyütt tehát csak is az egyes tárgyak felsorolására szorítkozunk. Ez alkalommal a muzeum nevében köszönetet mondunk Stockinger

préselt táblája, melynek négy sarkát aranyos virágok díszítik, a közepe pedig rózsaformájú. Jól megvizsgálva, azt találjuk, hogy a díszítmény tulajdonkép csak egy elemből, tudniillik hajlott virágszálnak különféle csoportosításából áll. Hasonló eljárással készültek a többi könyvfedeleken is a díszítmények. Óhajtanók, hogy könyvkötőink ismét visszatérjenek a régi modorhoz, mely az egyéni leleményességnek tág tért nyit, de ugyanakkor némi művészi érzékkel biró munkást követelve, a munkások ügyességét magasabb színvonalra emelné. Mint utánzásra méltó példát megemlítünk egy prágai kötést, melyen sugarasan elrendezett s virágokkal ékeskedő hosszúkás rekeszek rózsákat alkotnak; az alapot pedig apró csillagok töltik ki.

Nagy Sámuel

rézm

1805

l

Orsz Teleki

9. l.

16, 17. l.

19. l.

Bács-Bodrogmegyei Tört. Társulat

Évkönyve V. 195.

Nagy Sámuel

rézm.

1944. **Erdélyi Helikon**

2. SZ. *Vita Zsigmond:* Apáczai. *Létay Lajos:* Versek. *Nagy Jenő:* Angyalok (kisregény). *Csordás Nagy Dezső:* Vers.

Folytatás az 50. lapról.

Lőrincz László: Versek. *Bíró Béla:* Nagy Sámuel kolozsvári rézmetsző. *Kovács Endre:* Illyés Gyula, a költő.

T.

EUROPA

film-, könyv-, lapterjesztő és könyvkiadó rt.

Budapest, V.,

Visegrádi-utca 36.

Nagy Sámuel

kolozsvári rajztanító

szül. 1783. febr 7.

lásd

Zárikay Cornelia:

Kazinczy Ferenc

művelődéstörténeti

jelentősége,

Pécs 1913. 63,

64. l.

Nagy Sámuel

kolozsvári
vérmesső

l.

Drescher vérm

62. l.

Csontvár, ember VII. 83.

Nagy Sámuel
1783–1845

Ltáb I. 56, 116, 121, 140
142

Ltáb II 16, 17, 40, 73
74

III. 27, 36, 42,
55, 121

IV. 52, 157

10015

yapas rend jelvényével és Sphynxeken
dad medaillonban. Felirata a kép alatt:

n Siebenbürgen.

17.6 cm.

00.
24.

Nagy Samu

NAGY SAMU. Bethlen Gergely grófot ábrázoló mellképet metszette rézbe a XVIII. század végén, amint a képen levő „Nagy Samu sc. (ulpsit) jelzés tanúsítja.
—440
K.

Művészet 1912. 201. l.

Nagy Sámuel

festő

l. Mark Baronálok

5.l - 45.l. 61.l.

213. l.

rischen Belangen eine ungewöhnliche Bedeu
weniger aus früheren Zeiten steht uns inn
Material zur Verfügung, wo wir physiognomi
gleichen 8-10 mehr oder weniger guterhalt
haben wir Handhaben gewonnen, um Neigunger
ren, sichtbaren äusseren Formen kontrolie
nur für das Zentrum des Landes, noch enge
Klosterbezirkes auf der Margareteninsel
beschränkten Möglichkeiten seelischer Di
den Landesdurchschnitt anwenden, bis ein
stätigt oder uns etwa eines Besseren be

In manchen physiognomi
ge Gefüge der Gesichter, besonders der he
eine Formwandlung und ein Stimmungswechs
den Schulzusammenhang hinaus, auf Eindrüc
schliessen lassen. Besonders an den Nonne

Nagy Sámuel

festő

Nagy Sámuel

festő

Nagyenyedről, 1804-ben 21 éves

l.

Fleischer Bécs 71. l.

Nagy

N. 23. *Sámuel*, rézmetsző, • Nagyenyed 1783. † Kolozsvár 1845. Tanulmányait Bécsben végezte, majd Kolozsvárra került, ahol nyomorral küzdött. Nevezetes alkotásai gróf Bethlenről és gróf Batthyányról készített arcképei, valamint Teleky József képmása.

K. Gy. II. 164

Hadjárat.

A magyar czimerrel disz
jurátusokat a bécsi polgárok, ki
pez sorfalat, fogadják lelkesedv
szemben az épület ablakaiban höl
égbolton pedig a hold ragyog. Fe

A magyar jurátusoknak
(Martius 14 éjc

a balsarokban: Plate.
legalól középütt: Bécsben Höfel

Kny., alányomással, melyr

107-

Nagy Sámuel
rézmetsző

Dessewffy József. 10039

Mellig, kissé jobbra, tojásdad medaillonban. Felirata a kép alatt öt sorban:

CSERNEKI és TARKÖI
GRÓF DESSEWFFY JÓZSEF
1802-ben Sáros; 1805-ben Zemplén; 1807-ben ismét
Zemplin; 1811-ben Szabolcs Vármegyék
Ország-Gyülési Követje.

alól középütt: Nagy Sámuel metszette Kolosvartt.
s legalól középütt: Az Erdélyi Muzeum VIII-dik Füzetjéhez.

Rm., mér. a rl. 21: 11.6 cm.

Teleki Ferencz gróf 10317

Derékig, jobbra, egyenruhában, tojásdad medaillonban. Jobbkezét keblére dugja és a háttérben kócsagos kalpagja látszik. Felirata a kép alatt négy sorban:

R. SZ. B.
GRÓF SZÉKI TELEKI FERENCZ
Cs. Kir. Al Ezredes
Szül. 1744-ben Megholt 1808-ban.

alól középütt: Nagy Sámuel metz.
és legalól középütt: Az Erdélyi Muzeum VII-dik Füzetjéhez.

Punctirozva, mér. 10.4 : 8.7 cm.

Vagy Sámuel

Műveszet 1903. 282
– 1905. 207
– 1906. 135
– 1908. 131, 137, 138
– 1911. 372

Rijn Rembrandt van: Lens Jo
zsef álma (439(647)) 236(71)).

Rijn Rembrandt van: A szen
család 332(11), 440(647).

Rijn Rembrandt tanítványa:
gyermek Jézus imádása 441(647), 404
(583).

Rijn Rembrandt van rítan: Táj
442(647), 2144(293).

Cserey Farkas:

Mellig, szem be néz ~~közt~~, tojásdad medaillonban. Parókája egyszer fodritott, szakálla és bajusza leberetvált. Nyakkendője körül van csavarva, mellfodra látszik, zsinóros melleinye s prémes mentéje himezett. Feliratai a kép alatt négy sorban:

„Nagy-Ajtai
CSEREY FARKAS
Erdélyi Udvari Tanácsos
és Referendarius"

alól középütt: „Nagy Samuel metz"
s legalól: „Vita et pectore puro. Hor."

Punctirozva, méretei a keretnek 19.9: 8.5 m.

Ltsza 8868

189/95: №15.

Nagy Sámuel

Kazinczy Ferenc levelezése. IX. k. Bpest 1899.

333. l.

Nagy Sámuel

vézmetsző?

581 **Maros Vásárhely.** — Libera regiaque civitas Siculica Maros Vásárhely. Del. St. T. Mikolai 1827. Sculpsit Samuel Nagy Claudiopoli. Maros Vásárhely rézmetszetű távlatképe, 87×61 cm nagyságban. Nagyméretű, igen érdekes és ritka képlap. 120.— Mellékelve Mikolainak s. k. felajánlási sorai Lajos főherceghez. 1830.

Ranschburg 137.

katalógus

Buda 1936.

Nagy Sámuel

rézmetsző.

herzódése gróf Teleki Pállal; Kolozsvár 1821. jan. 2.

vod

Biás István ifj: Erdélyi művészettörténeti adatok. Művészet 1911. 372. l.

Nagy Sámuel

NAGY SÁMUEL rézmetsző (l. Művészet. II. évf. 282. l., 55-ik számú adat) metszetei közül még ezeket soroljuk fel:

1. Csatakép. (l. Barthelemy: Az ifjú Anarchasis utazása. Ford. Deáky Fülep Sámuel. Kolozsvár. 1820. 8r.)

2—29.: Életkép. Három történeti kép. Görögország és szigetei. (Földabrosz.) A termophilei szoros térképe. A salamisi ütközet térképe. A plateai ütközet térképe. Meotis tava és Pontus Euxinus, Thracia, Bosporus. Helles-pontus. Athene környéke Attika, Megorin és Euboea. Az akadémia környéke. Egy görög palaestra rajza. Athene tervrajza. A Propylaeum. A Parthenon. Phocis és Doris. Delphi vidéke és Parnassus. Egy görög ház alaprajza. Beotia. Thessalia. Arkadia. Elis és Tiphilia. Messenia. Lacconia és Cytherea szigete. Spárta és környéke. Acropolis. Plato tanítványai körében.

A 2—29. számú metszetek Barthelemy: Az ifjú Anarchasis utazása mellett jelentek meg.

NEMÉNYI LAJOS —154.

Művészet 1905. 207. l.

VASÁRNAP

11

Kath. Márton pk.
Prot. Márton

HÉTFŐ

12

Kath. Márton p. vt.
Prot. Jónás

KEDD

13

Kath. K. Szaniszló
Prot. Szaniszló

SZERDA

14

Nagy Sámuel

rézm.

1824, 25

l.

Bürgermeyeri

24. l.

ett várost ostromlók veszik körül
katonasággal, mig tőle [illegible]
l az iránytü van jelezve. Fel-

T GVYLA, WIE DIE VOM TVRCKEN
NO 1566.

A. Die Eůserste Statt Guyla és
die so die Statt vbergeben, vnd
erlich nidergehaut.

6.3 : 26.6 cm.

gia ung., Nürnberg 1615-1622.

Nagy Sámuel

rézm

l.

Birógernyeszegi

93. l.

Nagy Sámuel

rézm

l.

Budapesti

36-l.

10750.

enruhában, nyakravalója felett az
ézia rend jelvényével, melynek sza-
elirata:

ich.

1816 von P.J. Lützenkirchen, Frankfurt a/M

: 28 cm.

74-901
01-26.

Nagy Sámuel
vérm.

l.
Biró Erd Kast
100. l.

Magy Sámuel

Marosvásárhely 1824-ben
c. rezm. repr.

Birógernyeszegi
3. kép.

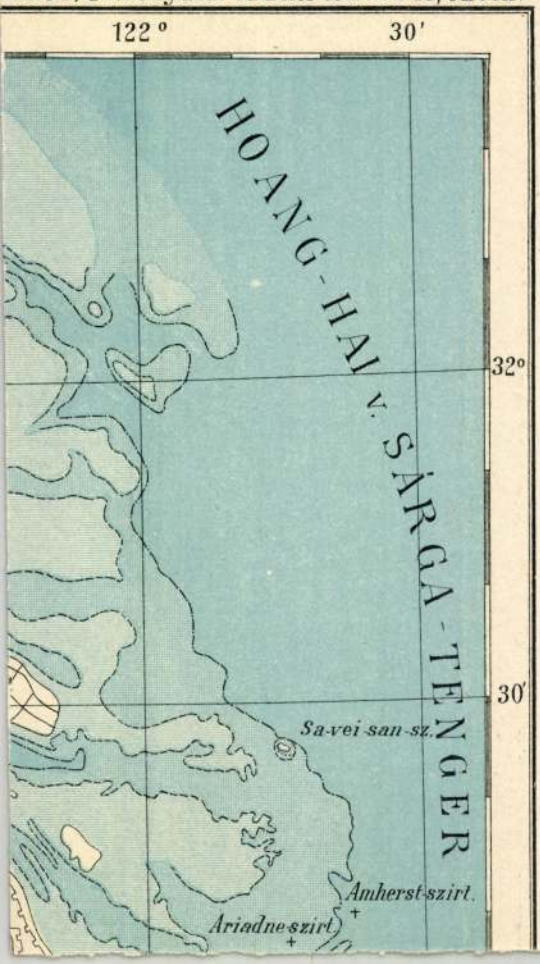
122°
30'
HOANG-HAI v. SÁRGA-TENGER
32°
30'
Sa-vei-san-sz.
Amherst-szirt.
Ariadne-szirt

Nagy Sámuel

vézmetsző

Marosvásárhely nagyméretű vézmetszésű képe a XIX. sz. első feléből repr.

Erdély 1940

47, 48. l.

Lip bar

672-3

Nagy Sámuel.

Sr. Batthyány Ignác erd. kath. püsp.

Rézm. pontozó mod. (Halála után kész.)

Nagy Sámuel.

Gr. Bethlen Gergelyné, Br. Nalatzi Borbála
életének LXIII esztendejében.

Nagy Sámuel, Deutscher Holicsifi után.

Sv. Bethlen Gergely.

Nagy Sámuel

Sr. Dessewffy József

Pudriam.

Nagy Sámuel

rézm.

Laid

KB

32. l.

Nagy Sámuel

vérmetsző

Kolozsvárt

irdalm

K(rüchten József). Bérekesztése a honnyi Mivészekről és az ő Mivéikről való tavali Tudosításiknak. Tud. Gyűjt 1819. évf V köt.

117 l

Nagy Sámuel

Szobrai

1821. Kolozsvár szerződést kötött vele a tanács az I. Ferenc király látogatása emlékére felállítandó emlékoszlop számára készítendő szobrászati (kép faragó) munkára. 1822-ben hozzá fogott s elkészítette I. Ferenc és neje mellképeit, a geniusokat, de ezek ~~később~~ még sem kerültek az emlékre, mert azokat később Topler Imre, Kőszegi szonok felszolítására a város a maga számára megtartotta, míg Topler Beisben Klieber Lörs effel mitartatta meg és öntette ~~azokat ujból~~ I. Ferenc és a kiráfne mellszobrait és a geniust.

Jakab Elek. Kolozsvár története. Bpest. 1888. III. 714

s. kör. U.

Nagy Sámuel

rézmetsző, szül. 1783
II. 7. Nagyenyeden, megh. 1845 IX. 30
Kolozsvár: Bécsben tanult, azután

Művészeti lexikon

530. l.

a kolozsvári ref. kollégium rajzlanára volt. Archepiket és illusztrációkat metszett rézbe:

Revai lex
14 k. 183. l.

(4

Nagy Sámuel

vérmetsző szül. 1783. febr.
7. Nagyenyed
+ 1845 szept 30. Kolozsvár

irod

Körück. II. 304. l.

Vakokat gyámoltó egylet Kolozsvári

fiókja népkör. III. 179

„Nagy N. metsző."

(: Ezt a folyóirat is át kell nézni :)

„Az Endelyi muzeum képem kimetszésére 60 aranyat kért, de szépállottam. Az oltsóbb magyarat, Nagyot választottam tehát metszőnek." gr. Dessewffy József levele Kazinczy Ferencznek 1817 Januar 6.

Váczy János. Kazinczy Ferencz levelezése. XV. k. Bpest 1905. 6. lap.

Nagy Sámuel
vérmetsző

1.

Bíró Béla:
Nagy Sámuel
kolozsvári vér-
metsző
Erdélyi Helikon
1944. 99-106 l.

céljából másolatban megküldöm.

ktatásügyi miniszternek jelen kelet
zámv. VII. és csekkosztályhoz intézett

számvevőséget, hogy S c.h.u.l.e.k.
zére
. . . . . .
I. Horthy Miklós-ut 86.szám. . . . . :/
-Nagymaros-Visegrád
és vissza . . . . . történt hivatalos
ilt utiköltségeiről és napidijairól
em által érvényesitett utiszámlája
a r m i n c ö t . . . . . P
számu kiadási csekkszámla terhére
30. évi szeptember.hó ..6... -án.

M. D. R.

NAGY Sámuel rézmetsző

(1783 – 1845)

bolozsvári rézmetsző.

Barthelemy: Az ifjú Anatharsis utazása Görögországban c. mű 5. kötetének címkéje és címlapja.

Drescher P.: Bibl. Tars. S. Ziall. 62. l.

MDK

Nagy Sámuel

1827. M.Tóth István rajzát metszette

M.Kiss P: Marosvásárhely. Szépművészet, 1943.
161-164 l.

Nagy Sámuel metsző M.D.K.

1828 ban a marosvásárhelyi várról egy rézkarcot készített.

Fodor István: Várépítés a nézely főváros védelmére. Tarapu Mures 1936. 18

Geben Sie noch nicht alle Hoffnung wegen den Monum. Hung. auf. Leben Sie recht wohl, theurester Freund. — Bey Wielands Begräbniss haben Sie doch wohl an meine Freude gedacht.

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 115. sz.]

2401.

Vitkovics Mihály — Kazinczynak.

Tiszteltt Kedves Barátom!

Vidánk másodszor lett olly szerentsés, hogy Tégedet Tusculánumodban ölelhessen; én pedig másodszor olly szerentsétlen, hogy a prokátori lántzos [!] köteleségek miatt elmaradnom kellett Széphalmodtúl: de a reménység nőttön nő bennem, hogy ezen elrepített szerentsét még megérhetem. Forró öleléstek között emlékezzetek viszsza reám. Postán írtam volt Hozzád, hogy a Cotta Vexlije megérkezett, melly szerint Tőled 105 f. 46 xrt ezüstben, aranyban keres. Ezen környülállásban mi lépéseket tegyek, írd meg. A Bétsi Képedet viszszaviszi Vida Úr, mellynek copiáját nállam hagyta. Ezt, midőn a Foverotatoszom megtekintette, azonnal felvisitott: Jaj! Kazinszky! (így hí ő Téged) Hidd el, Barátom, hogy Krajtzinger Téged eltalált: Éppen egy híjánoságot vettem észre, tudnillik, a Tekinteted bágyadt merevényre vagyon festve, holott te tűzmosolygással nézel. A Donáttúl festett kitsit is küldöm, láthassd, melly meszsze áll attúl, hogy képedet állitsa elő. A Horvátét mostan nem küldhettük el, de a Vásári alkalommal veended. Azonban előre is tudd meg, hogy valamint Te, szinte ugy Horvát sints eltalálva. Ezen két példából azt hozom ki, hogy a nagyban legszerentsésebben találó Donát a kicsinyben igen nem szerentsés.

Meséimet kezemhez vevém és észre vételeiddel eggyütt, mellyek szerint megfogom jobbítgatni azokat. Barátom! Elöntöttél Ditséretiddel, mellyeket barátságos szivedtűl nyervén, bátran kilépek a Publicum elejébe. Donátnál már kész képem, de hogy azt rézbe metszessem, 's Meséim elejébe függesztessem, szemérmem, 's literatori tsekélységeim tíltanak. Haggyuk ezt továbbra, majd ha több szüleményekkel megajándékozhatom Hazámat.

Dayka kész egészen: A tzim lapokat itten küldöm. A kereszt Nevedben a *C* elmaratt, de ezt Pesten helyreüttyük. Többiekről szó-

val fog tudositani V. úr. Élly boldogúl édes Tieiddel, 's szeretetteddel boldogitsd továbbá is Vitkovitsodat.

Pesten Martius 6ikán 1813.

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 133. sz.]

2402.

Cserey Farkas — Kazinczynak.

Somljó 6dik Mart. 1813.

Igen kedves Barátom!

Én még mind itten bailódom azokkal, kiket a kötél tészen vitézekké; valóságos szomoru bailódás, de ennek is meg kell lenni. —

Eddig vetted feleletemet azon kedves leveledre, meljel küldötted a Gr. Was gyönyörü és e tárgyba ki gondolható vagy készithető minden Szép és magasztalt munkát meg ható két rendbéli epitaphiumot. Gróf Wassnénak még nem kaptam válasszát, miheljt kapom azonnal közlöm véled. — Mit gondolsz Barátom árrul, hogy a Pápa a Concordatum alá irta nevét — ugy gondolom, hogy ez a Magyar Praelatus Statust valamennyire meg fogja szeppenteni. A mi Döbrönteink szorgalmatossan dolgozik; be küldöttem hozzá, hogy Nagy Sámuel most ottan lévén, néhai Atyám képit meczesse rézre; 60 forintért válalta magára Nagy és aszt igérte, hogy Husvétra készen lészen. A kép alá a név és czim után e jön: *Vita et pectore puro.* Én még mind igen ohaitva várom, hogy a Te és Grófnéd képeit olai festésbe meg kaphassam — kérlek, juttas éngemet ezen vágyódásom birtokához mentül előb.

A kis Wesselényi Sibón vagyon; két rendbeli nyavaljától is meg lepettetvén Kolosvárt; a Doctorok jónak itélték, hogy a mig azokbul tökélletessen ki tisztul, Sibón légyen. Sárgaság és valamelj nerven fieber környékezte volt meg. Az én vélekedésem az, hogy valameddig az idő tökélletessen és jól ki nem derül és fel nem melegszik, addig őtet nem kell be vinni, mert Kolosvár aljas és eiszakos [!] heljen feküvén, egy olj iffiunak, a ki még más climához, a Sibai magos fekvésü egésséges Climán kívül szokva nincsen, reá nézve veszedelmes be foljása lehet. Élj tökélletessen boldogul és szerencséssen, Grófnéd kezeit csókolja Hív tisztelőd:

Cs.

M.D.K.

Nagy Sámuel
vermetsző

1805-ben készítette Teleki Sámuel arcképét.

Rózsa György: Cretter Sámuel
M.M.M. Évkönyve 1952, 110 l.

Nagy Sámuel rézmetné M.D.U.

Magyenyedi: „Marosvásárhely látki pe"

Gáldi D: Siebenbürgen im Aufbau der ungarischen Kultur. Bp - Leipzig 1943, 72

M.D.K.

Wagy Sámuel
rézmetsző

Bethlen Gergelyt bemutató metszete.

Rózsa György: Cretter Sámuel
M.M.M. Évkönyve 1952, 110l.

Ébner Lajos festő (1850-1934), Ipolyi-dij

Pesti Hirlap. 1886. dec. 1. 4.

Népzeniszerzeti jutalmak odaitélése

Nagy Sámuel rézmetsző

Századok 1874. 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Nagy Sámuel/

Nagy Sámuel betümetsző

/együtt említve Nagy Karacs Ferenccel és Nagy Sámuellel/

Századok 1874.84-102 ol
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

Nagy Sámuel, grafikus

Művészet, IV., 1905. 207.

Adatok művészetünk történetéhez

Rézmetszet

Gróf Teleki József
Nagy Sámuel

Századok 1874. 134-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Nagy Sámuel/

S i m a y Imre szobrász

Lovasszobor kőből, egy Bajza u. kertben

M Ű V É S Z E T
XIII. évf. 1914.
129-137.
"Beck Ö. Fülöp.."

Rézmetszet

Gróf Batthyány Ignác püspök arcképe

Nagy Sámuel

Századok 1874. 184-185 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Nagy Sámuel/

Fenty Árpád festő (1886-1914)

Petri Lilap. 1886. nov. 12. 4-5.

Pécs Józs.: a jubiláris találat

Rézmetszet

Gróf Haller László főispán
Nagy Sámuel

Századok 1874 184–205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei
/Nagy Sámuel/

Ébner Lajos festő (1850-1934)

Pesti Hirlap. 1886. nov. 27. 6.

a Rajzőművészeti társulat mű-
vezető bizottsága

Rézmetszet

Gróf Bethlen arcképe
Nagy Sámuel

Századok 1874 184-205 o.
Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Nagy Sámuel/

K a lló s Ede szobrász

Munkácsy szoborpályázaton
500 K jutalom

M Ű V É S Z E T
XIII.évf.1914.
125-126.
"Munkácsy szobra"

Rézmetszet

Csatakép

Nagy Sámuel

Századok 1874 184-206 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Nagy Sámuel/

Herzl Ronald festő (1858-1910)

Pesti Hirlap. 1886. okt. 2. 6.

Both Margherita: A szalon

Rézmetszet

Életkép

Nagy Sámuel

Századok 1874 184-205 o.

Nagy Iván: Magyarország képzőművészei

/Nagy Sámuel/

Knaus Ludwig német festő (1829–1910)

Pesti Hilap. 1886. nov. 8. 3.

Az őszi kiállítás II. sorozatának...

Kazinczy Ferenc, müpártoló

Művészet, II., 1903. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Nagy Sámuel rézmetsző, XIX sz. e.f.
Gr. Bethlen Gergely arcképeØBeutscher
N. festménye nyomán, 1814

Századok 1874.26-44 o.
Nagy Iván:Magyarországi képzőművészek

Grafika, rézmetszet
Teleki Ferenc, Nagy Sámuel

Művészet, II., 1903. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Grafika, rézmetszet
Teleki József, Nagy Sámuel

Művészet, II., 1903. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Grafika, rézmetszet
Wesselényi Miklós , Nagy Sámuel

Művészet, II., 1903. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Grafika, rézmetszet
Cserey Farkas, Nagy Sámeul

Müvészet, II., 19o3. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Grafika, rézmetszet
Bethlen Gábor, Nagy Sámuel

Művészet, II., 1903. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Grafika, rézmetszet
Bethlen Gergely gróf, Nagy Sámuel

Művészet, II., 1903. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Grafika, rézmetszet
Batthyány Ignác, Nagy Sámuel

Müvészet, II., 1903. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Grafika, rézmetszet
Haller László, Nagy Sámuel

Művészet, II., 193. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Nagy Sámuel, grafikus

Művészet, II., 1903. 282-283.

Naményi Lajos: Nagy Sámuel

Mariae steht ganz hintem im Buch *Brekeke Brekeke etc.* Es hat S. 51 bis S. 102. ein Lexicon von den neugeschmiedeten Wörtern, wohin er auch die lächerlichen, die Szabó Dávid der Kalwiner, und Pethe Ferencz erfanden (képzelmész Dichter etc.) aufnahm, und so macht sich der Verfasser über diese auf meine Kosten lustig.

Gefreut hat mich dieser Eselweyhrauch nicht; aber wahrlich ich kam aus meiner Ruhe nicht im mindesten heraus. Mir war, als sähe ich, dass ein Schulknabe einen Esel mahlte und darüber meinen Namen schriebe. *Isaak*, Dietai Követ és Vice Ispán Szathmárból, sah sich 1811 so durch einen elenden Pasquillanten Esel titulirt, und die Welt weiss, dass er ein in jedem Sinn ehrwürdiger Mann ist. Frechheit dulde man aus Liebe zur Freyheit. Und was habe ich denn verloren?

Huic uni multos *Marios* (Kisfaludios) inesse!

Gräfin Csáky und unser Cserei warteten lange auf den Hofmeister. Ich wünsche, dass jene mit diesem und dieser mit jenem zufrieden sey. Aber nichts wünsche ich mehr, theurester Freund, als dass auf Sie ruhige und gemächliche Tage kommen mögen. Mein Gott, wie leicht könnte man gross und glücklich seyn! —

Ich umarme Sie herzlich und mit wahrer Hochachtung. — Bald habe ich Ihnen zu sagen vergessen, wer der niederträchtige Mensch ist, der sich wider mich zum Meuchelmörder gewinnen liess;

Somogyi Gedeon, Esküdt in dem Veszprémer Comitat. Sohn eines kalw. Pfaffen.

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 115. sz.]

2574.

Döbrentei Gábor — Kazinczynak.

Kolozsvár Jan. 10dikén 1814.

Tisztelt, szeretett Barátom,

Tegnap vettem rég várt levelét, az én örömeimnek egyikét. Sajnáltam abban gyanúkra találni, mellyek a' Tekintetes Ur iránt való hidegülésemet mutatnák. Ez nekem soha eszembe se jutott, nem is volna szabad tennem, mert érzem mennyi jóval volt hozzám mindenkor az *én mindig melegséggel szeretett Barátom.* De nagyon szívemre esett a' Tekintetes Ur betegeskedése is. Ha az én

Kazinczy Ferenc levelezése
XI. k.

Werke der waltenden Hand der Vorsehung hier ruhig zusehen können. Ein grosses Werk ist in der Arbeit. Wie wird es sich enden?

Necesse est multos timeat quem multi timent.

Ich danke Ihnen sehr für die Nachrichten über Rajnis. Also der *beissende* Mann blieb sich immer gleich. — So kannte ich ihn. — 1789 reisete ich nach Wien, und stieg in der Stadt (zu Raab) ab, um näher zu Révai und Rajnis zu seyn. Diese begleiteten mich auf mein Quartier, und ich bat sie mit mir zu supiren. Aszalay war mit mir. Dieses machte beyde etwas zurückhaltend. Da aber beyde bald merkten, dass Aszalay *a [!] Kalwíner* ist, so ward Rájnis freyer. Er zog wild los wider den Exjesuiten Szabó. — A' bolond, sagte Rájnis, a' Boldogs. Szűzhez ír eggy hálaadó verset, hogy szemefájdalmait meggyógyította. Révai öcsém tudja mit tartok én a' Bold. Szűz patikáriussága felől. — Révai schlug die Augen nieder, und sagte kein Wort.

Vor 3 Tagen erhielt ich ein Schreiben von einem ungekannten gegen Recepisse. Es enthielt ein Werk 102 Seiten stark in Taschenformat *gedruckt fast wie Kisfaludy seine Werke drucken lässt*, unter dem Titel:

Mondolat. Dicshalom. 1813.
(Oratio | Ruhmhügel.)

aber schlecht gesagt, denn es gibt kein mon**dol.**

Das Titelkupfer stellt mich auf einen Esel reitend, mit einem Kranz die Stirne umwunden, über meinem Scheitel der Schmetterling, in meinem Schosse **die** Leyer, über welcher der Schmetterling (an der Vignette der Poetai Berek) schwebt, in dem Sattel eine Guitarre (Sonettenleyer), in der linken Hand, die den Zügel hält, ein musikalisches Triangel, und so geht es lustig zu gegen die Höhe, wo das Templum Virtutis et Honoris glänzt (Dicshalom). Man sieht auch einen Pegazusch, und einen Satyr. —

Das Werk ist ein Cento, gewunden aus allem was ich schrieb. Wörter (alte und gebräuchliche und neue) und Locutionen, gute wie solche die man für schlecht hält, sind ohne Wahl, ohne Verstand, ohne eine errathbare Absicht zusammengeflochten, bloss damit man mich *mimisch* nachspielen könne, und das geht so bis Ende. Anstatt Et haec omnia in Gloriam Dei et Laudem B. V.

hatalmamban állana, száz esztendőn túl menő életet adnék, kény szerint való napokat, 's halhatatlan dalra serkentő boldog környülállásokat.

Szemerénk levelét ismét rég nem vettem. Nem tudom, ha enyim kezébe ment é? Bárcsak már vége volna házassági czeremóniájinak, hogy neki ülhetne, 's írhatna. Horvát sorsát sajnálom, 's ha tud mélyen érezni, nagyon sajnálom.

Tegnap este vala nálam az Öreg Kováchich. Kimondhatatlan tisztelet érzésével tudok lenni ezen halhatatlan férjfi eránt. Ölelhetném mindenkor, ha tiszta szivüsége, hazai lelke eszembe jút. Felolvastam neki az őt illető rendeket, mellyeket érzékeny örömmel vett. Itt vala épen a' Grammatikus Gyarmathy is, ki, ha Trattner 450 Rforintokat adna fáradságáért, Schröcknek Vil. közönséges históriáját, a' mint mondja, lefordítja. Azt ő Trattnertől meg nem kapja. Schröck nem philosophicus historicus, nem Gibbon, nem Robertson, hanem ein angenehm unterrichtender Erzähler, de az ifjúság számára jó lenne a' fordítás. — Csak hamar az ő elmenetelek után lépék be hozzám Wesselényi Miklós, az ő derék Patakyjával, épen az előtt egy fertályal megérkezve Zsibóról. Örömöm ez nap, ez este melly nagy vala! A' szép lángu ifjú, látván a' Muzéumnak öt kész árkusát, örömmel kiálta-fel: Így tehát már megindúl, de nem szerette hallani, hogy Széphalomról munkák nem fognak érkezni. Együtt menénk a' M. Theátrumba, melly most Mélt. Horváth Dániel igazgatása alatt foly, ki jobb lábra állította mint tavaly volt. Azonban, a' Németé az elsőség, az Uraságok előtt, mert a' Gubernátori ház a' Magyarban nem tart most lógét, ámbár tavaly tartott. A' mult héten Hamletet adták. Kócsi úgy játszott, hogy a' Németek között egy sincs a' ki olly psychologisch tudná az[t] a' rollt felvenni. Hanem theátrumjok dísztelen, decoratziójik rosszak.

Az Innepek előtt a' Gubernátori házhoz voltunk Lajossal invitálva ebédre, de ellévén már máshová igérkezve, nem mehettünk. Azonban udvarlásra felmentünk. A' Gubernátorné Ő Excellja a' Muzéum felől kezdett kérdezősködni, mellyre a' Gubernátor is akará tudni a' dolgot. Megmondván Ő Excellnak, azt mondá, hogy annak ő is örvend, 's azon politikai újságnak írását is nekem akará adni, mellynek az Udvar rendeléséből kellene itt megindúlni. Én megköszöntem, 's mondám hogy nevelési 's a' Muzéummal való elfoglalódásom miatt nem vállalhatom-fel. (Külömben is egyéb valami vonsz, mint egy napig interessáló levelek írása.) Mind a' Gubernátor mind

a' Gubernátorné Ő Excelljok praenumeráltak. Mostanig 380 nyomtatványnak van Ura. Ez azt mutatja, hogy a' Nemzet fel van serkenve. Most csak jó Munkákat kaphassak, mert ha interesszáns czikkelyeim nem lesznek, félben hagyom. Bárcsak egy szent felbuzdulás szállná meg Irójinkat, 's mindenik igen jó darabokat küldene. Rosszakat, akárki nehezteljen-is meg, fel nem veszek.

Az Innep első napjára valánk tehát ujra a' főházhoz invitálva. Kikérvén még elébb, hogy Lajosom, a' Társaság előtt Klavír mesterével játszhasson, este ő nyitotta-meg a' musikalisch társaságot. Nem az én munkám vala az, de örömnek könnyei voltak szememben, mert most véghez vihettem azt, hogy egyéb tanulásai a' miatt el nem maradtak. Az egész társaság tapsolt neki, a' Gubernator 's Gubernatorné előttem megdicsérték. Anyja Andrásfalván van, de megírtam, 's eddig könnyezett örömében, mert olly Anya, a' ki gyermekei elémenetelén könnyezni tud, 's csak ez az egy tudja érzékenyíteni legfőképen.

Ha Kováchichot rézre akarja metszetni a' Tekintetes Ur, itten vagyon két portraitmahler. Egyik igen szépen fest, de nem talál, másik nem olly mesterséggel, de jól talál. Ez az utolsó pedig rövid idő alatt eléri a' másikat mesterségében is, mert amaz Künstler-Neid nélkül lévén, megengedi neki, hogy darabjait copírozza. Nagy Sámuel pedig metszene 's bizonyosan jól, ha nem Johni módra is. Én magam részt veszek ezen dologban, hogyha tetszik. A' Szomolnokon vert emlékpénzével, Kováchichnak fija ajándékoza meg. Én az előtt Atyja képét adtam neki, mellyet Czetter metszett, azt mondván ő, hogy egy példányt se bír.

Hogy Lajos kapitányoskodik, nagyon szeretem, mert a' több ifjacskák között való forgás elevenítette eddig is. Katona nem lesz, azért; én mindég ellene leszek annak, 's a' mi több, hajlandósága nincs. Ha lenne is, az ész, az egyetlen egy fiúnak ellenkezőt fog tanácsolni.

Mellyik darabjait fordította a' Tekintetes Ur Herdernek? Én itt a' Muzéum számára akarom fordítatni: Ursachen des gesunkenen Geschmacks bey den verschied. Völkern.

Válasz a' tett kérdésekre.

1. Ispánlaka Alsó Fejér Vármegyében van. Nagy Enyedhez napkeletnek fekszik, 's oda két órányira vagyon. Én 1812ben mentem-el mellette, Hunyad Vármegyéből útamat Lajossal N. Enyednek

vévén, hogy a' várost láthassuk, 's Kollégyiomát. Eszembe juta ott Báróczi. A' falu nagy! 's igen sokan bírják, kik között Gróf Gyulai István, Lajos boldogúlt Atyjának testvére is bír. Boér nem sokat, de mennyit, nem tudhattam-meg.

2. A' Cancellaria, mellyhez Báróczi 1751ben ment, a' Gubernialis Cancellaria volt, Szebenben. Ollyan Gubernialis Cancellaria volt tehát, mint most itten vagynak a' Gubernium mellett, kik a' Consiliariusok mellett dolgoznak. A' Gubernium, Erdélyben a' fejedelem és Statusok között lévő Hivatal, melly a' fejedelemnek parancsolatit a' törvények szerint véghez viteti, de a' Nemzetnek jusait is védelmezi. Fachja politicum és juridicum együtt. A' Királyi Tábla, mellynél juridicumok folynak, 1751ben Megyesen volt. Az Udvari Cancellaria, melly Bécsben van, eredetiképp az, a' mi elébb az Erdélyi fejedelmek Cancellariája volt, mellynek régenten a' Gubernium tól kellett függeni. József alatt a' Magyar Országival egybekapcsoltatván, ezen régi constitutioja megváltoztatott.

3. A' fő Bíró az Erdélyi Vármegyékben olly hivatal, mint Magyar Országon az Ordinarius Vice Ispán. Jő mingyárt a' Fő Ispán után, ő utánna pedig van a' Vice Ispán, azután Notarius, Perceptor, Szolga Bírák. — A' Székelyek fő Ispán helyett fő Király Bírót mondanak, a' Vármegyei fő Bíró náluk Vice Király Bíró.

4. Boér Sándort nem ismerem. Két ismerőjétől hallám, hogy mintegy 40—50 esztendős. Alsó Fejérben Assessor, egyéb hivatalban nincs. Mint nemes ember él jószágában, dolgozik, de, invita Minerva, a' mint munkáji mutatják. Ő, tán azt tartja, ut desint vires, tamen est laudanda voluntas. De ez nagyon rosz dolog, mikor az Iróban csak a' voluntast kell dicsérni. — Házas. Argenisa nyomtatva van, a' mint az Erdélyi Játékos gyűjtemény borítékán látom, így: Barklai Argenisse, az az Érzékeny és Erkölcsös történetekkel tellyes új Román. 8vo, Kolozsvártt és Szebenben, Hochmeisternál. Mikor? nem tudom, itt nem kaphattam. De a' Játékos Gyűjtemény 1793ban jövén ki, még az előtt való.

Az Erdélyi Játékos Gyűjteményben Boérnak ezen Originalis darabjai vagynak:

I. Negyedik László. Nemzeti Szomorú Játék, három felvonásban, Szerzette K. Boér Sándor. A' történetnek valósággal megesett része Bonfiniusból és Palmaból lévén kiszedve. Eléadatott a' Kolozsvári Nemzeti *Játtzó* Színben, előbbször 1793ban Martiusnak harmadikán.

Ebben Negyed. László Ovidius leveleit emlegeti. Erzsébet Királyné Dariusról, Nagy Sándorról beszéll, 1285 táján Erzsébet mulatságból már kiszekerezik. A' király a' IIdik Jelenésbe háborúba megyen, a' nélkül hogy az Olvasó tudná a' készületeket, 's az Vdikbe győzve jő. Irása módja benne: suhultt, fölgyeit, hazugg, beszéggye.

II. Az Obester vagy is a' Hívség Jutalma. Érzékeny Játék, öt felvonásban. Velejit a' Mármontel munkájából vévén.

Ebben a' paraszt ember ezt a' reflexiot teszi: Hisz Amerikában egy Gróf sincs. Az új papnak pedig ezt a' tanítást adja: Nem a' czifra, hanem a' jó és egyszeribe által látható tanításból lehet épületet venni.

III. A' Nemes Jóltévő. Érzékeny Játék. Egy felvonásban.

Tele vannak ezek inconsequentiákkal, semmi karakter festés, semmi természet. S e m m i nincs bennek, némelly moralis mondásoknál. Isten mentsen bennünket illyen Originalis daraboktól. Lehet, ha több alkalmatossága lett volna Irójoknak a' maga kimüvelésére 's megtanulta volna a' Dráma mivoltát, Schröder vagy Ziegler lett volna belőle. De a' kinek Istenné nem súg, hijában van igyekezete, Minervája nagyon pingvis marad, örökké.

Fordításai Boérnak ezek, mellyek az Erd. Játékos Gyüjteményben állanak:

1. Elfride, vagy is a' Szépség áldozatjai. Szom. Ját. Szabadon, Németből.
2. Ki légyen Ő. V. J. 3 felv. Schröder után, szabadon.
3. A' formenterai Remete. Kotzebue szerint, az Erdélyi Játszó Színhez alkalmaztatta K. Boér S.

Ezt az Erdélyi Játékos Gyüjteményt kiadta ő Barcsay Lászlóval, ki mint Camerarius, 's Hunyad Vármegyei fő Bíró holt meg talán 1811ben.

Vagyon még Boérnál 6 fordított darab, melly felől azt hallám, hogy csak akkor adja által a' Játszó Társaságnak, mikor kérni fogja. Reménylem, nem fogja kérni, 's megleszünk mentve Miklóssal az untatástól, 's nem kell kiáltanunk, Iszonyodom 's futok.

Én nagyon örvendek, hogy Báróczi illy tiszteletet kapott holta után, de nagyon sajnálom, hogy Kasszandrája vagyon. Ez a' választása ízlésének kevés dicsőségére szolgál. Nyelve, stylusa, némellyeket kivéve, szép, sok helytt igen szép.

Az én előttem örökké tisztelendő Grófnénak szent tiszteletemet. A' kis Denkát lélekben csókolom. Szeretett Atyát, Lajosommal 's a' magáéval ölelem, csókolom. Ó, bár az elfoglalódás engedne annyi időcskét, mellyben egy rövid levelet írni lehet, 's látnám, hogy engem a' Széphalmiak még mind szeretnek.

Döbrentei Gábor mk.

Gyöngyösy Kézírását megfogom küldeni. Csak tudjam kié másét, még azt is.

[Eredetije a M. Tud. Akad. könyvtárában: M. Irod. Lev. 4r. 53. sz. II. köt.]

2575.

Kölcsey Ferencz — Kazinczynak.

Midőn e' csomót elpecsétlem, nem tudom még mikor fogják Uram Bátyámnak kezébe adni, de itt hagyván lakomat, meghagytam az Öcsémnek, hogy a' Semjényi Pap, vagy Kazinczy Miklós Úr' Széphalmi útjakor haladék nélkül küldje-el. Az Agendariusról nem szükség már többet írnom, hanem hogy az Apographon' készítője *Acsádi* Pál (Sárándon, Bihar Vármegyében, leányok tanítója) volt. Nevét hogy tudjuk, érdemli; fáradásáért nincsen többé semmi praetensiója. — Ezen kicsiny *Epistolica Institutio* csak azért érdemel figyelmet, mert Autographon, 's Uram Bátyámnak gyüjteményét nevelni fogja. Szathmár-Németi Mihály Tokaji Scholae Rectorrol emlékezik valahol a' *Conspectusban* Wallaszky is, de ezen kis munkát még említetni nem láttam, mert feledésnél egyebet nem érdemel.

Éljen szerencsésen Édes Uram Bátyám!

Álmosd, Januar' 12dik. 1814.

Kölcsey Ferencz

Kivül:

Tekintetes Kazinczy Ferencz Úrnak.

Széphalom.

[Eredetije a Szemeretár IV. kötetében.]

Nagy Sámuel vésen -

2576.

Kazinczy — Sipos Pálnak.

Széphalom, Jan. 13d. 1814.

Kedves barátom!

A' tegnapi nap eggy kibeszéllhetetlen örömöt ada; a' világ, 's azt hiszem hogy az okosság is, a' mit ő szerénységnek (modestia) hív, megengedi, hogy az illyen örömeinket másokkal észre vétessük, meg-sejtessük; [valami kimaradt] annyival is inkább nem, hogy azokat még barátunknak is elbeszélljük, de én inkább akarok vétkesnek találtattni, mint hamisnak, de barátomhoz szóllok, a' ki ember, ha nem ismeri is az atyai gyengeségeket; 's így nem rettegek hogy félre értessem.

Legidősb leányom Eugenia hetedik esztendejében van, a' gyermeknek a' történet igen kedves arczot, 's egésséges, ép növést ada, a' mellett sok talentumot, és gratziát; kötelességünk tehát nekünk is lelkének, és testének mind azt a' culturát megadni, a' mellyet mi is itt adhatunk, és a' melly néki, vagy másképpen szerencséjét fogja tehetni. Újhelyben eggy excellens characterű Patikárius vagyon, és a' most Újhelyen mulató theateri actoroknak eggyike által, ki tánczmester, a' maga leánykáját leczkéztetni akará. Ez az igen jó moralis oldalú ember barátságosan megszóllított hogy mi is tanítatnók leányunkat. Én a' gyermekeimet már most is olly szemesen őrzöm, mint a' pubertas után fognám, mert eggy óra nagy változást tehet egész gondolkodásán, én e' sokban [!] számot vetettem magammal, jó lesz é azt tennem, 's esmervén a' Patikariust, a' feleségét és lányaikat, elfogadtam az ajánlást, 's a' gyermeket Újhelybe hagyók, 's örömünk vala látni hogy a' tánczmester tíz leány tanítványi közt Genienek adja az elsőséget, 's azt declarálja hogy az ő iskolájának ez a' gyermek a' gratziája. Tegnap eggy rövid theater után a' tíz leány a' theatralis deszkázaton tánczola examenképpen, eggy quadrilt. Zsenibe minden szem belé lapúlt. Ő volt az első az abroncson tánczolók között. 'S mindenki kiálta: Bravo Zseni!!! Döbrentei Juliusban Wesselényivel itt lesz, ő általa olajba festett, de nem legjobban talált képemet fogod venni, a' festő valami visszás nevetést ada a' képnek, 's szemei nagyobbak mint lenniek kellene.

építés

19

Sorszám	A munkás neve	Vasárnap	Hétfő	Kedd	Szerda	Csütörtök
	Nagy Sámuel ácsmester XIX. ker. alatt					
	1. Makkai László Szabó, vasutas Bp. 1940. 25. l. 16. t. Oktatónő					

2.

90 ..... év ..... tól ..... -ig.

Péntek / Szombat	Összes nap	Napi díj kor.	Napi díj fil.	Járandó összeg kor.	Járandó összeg fil.	Levonás kor.	Levonás fil.	Fizetendő kor.	Fizetendő fil.	Megjegyzés
		Tövis.								
		1911.								

Nagy Gómnel.

Kőmetsző 1840-ben Kolozsvárott

B. Nagy Margit: Reneszánsz és barokk Erdélyben, Bukarest, 1970.

3071

Nagy Sámuel MDK

rajztanár

Szépm. Muz. Graf.Oszt. 87. kiáll. 1954.

MDK

Nagy Sámuel

Cserey Farkas arcképe,

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954. 21. l.

MDK

Nagy Sámuel rajztanár, Kolozsvár. 19.sz.

Szépm. Muz. graf. oszt. 87. kiáll. 1954. előszó.
8. l.

Nagy Sámuel

MDK

órásmester
Miskolc.

1815. Miskolc. Muzeum.

Csatkai Endre: Hitzelberger Antal győri órás fuvola-órái.
ARRABONA 3. Győr. 1961. 153- 159. l.
158.l.

NAGY Sámuel rézmetsző

M.D.K.

Művért. 1952) Biró Béla: A reformkor művészetének társadalmi háttere 82.l.85.

M.D.K.

Nagy Sámuel
festőművész

Cretternek egyik metszetéről a keretet vette át.

Rózsa György: Cretter Sámuel
M.M.M. Évkönyve 1952, 110l.

Nagy Sámuel.

Teleki Sámuel erdélyi kancellár (1739-1822) ex libriseit, címerét metszette rézbe.

T. Bresztyánszky Ilona: Egy feléledt grafikai művész: dr. ex libris.

Könyvtáros, Budapest, 1971. (2.) 6.

Vagy Sámuel, [grafikus?]

Teleki Sámuel erdélyi kancellár (1739–1822) „címerét Vagy Sámuel metszette rézbe."

P. Brestyánszky Ilona: Egy feléledt grafikai műfaj: az ex libris 358–360.

XXI
6.

KÖNYVTÁROS, Bp. 1971. június

NAGY Sámuel rézmetsző

Teleky K. naplója 1849

M. Ért. 1993/1-2. 58.

NGVISZTIKA
LŐTT ÉS ALATT

kod mira do rata
áborúg)
grád, 1994

ina munkájának tárgya.
odtan fogalmazhatnánk
ilyen remek munkát tar-
Ám ez fölöttébb furcsán
ynem úgy, mintha abbéli
s adnánk hangot: nem
alitarizmusok, hiszen nél-
tett volna meg a témáról
, mint Hannah Arendt
torz, de megfontolandó
osztmodern teoretikusok
ma már mintegy az em-
ozik az utóbbi évszázadok
t hatalmas tudományos
ag, azt is be kellene lát-
en tudunk mit kezdeni ez-
dáskészlettel. Tudásunk a

sében.

Míg a nyugati profe
jelentetik meg elemző
válságról – nem csoda
képtelenek a megfelel
a fejlett világ politikus
szakértői lassú, aprólé
igyekeznek megérteni é
lematikát. Nem azt bon
dernizációs paradigmá
mennyire érthetetlen a
konstellációja Európába
ama jelenségek felté
hangsúlyt, amelyek ugy
pa más tájain, viszont
bek a Balkánon. A megér
azonos az egyetértéssel,
gának megértésével lehe
Boszniában harcolók jel
teni, csak éppen nem a
állva.

A Belgrádi Kör, mel
értelmiségieket tömörítve
sét, e téma feldolgozás
Egyik legjelentősebb kép
vity, akinek BORDEL RAT
LITIKA I RAT (A HARCOS BO
POLITIKA ÉS HÁBORÚ) cím

LITERATURA

BESZÁMOLÓ A SZELLEMI ÉLETRŐL

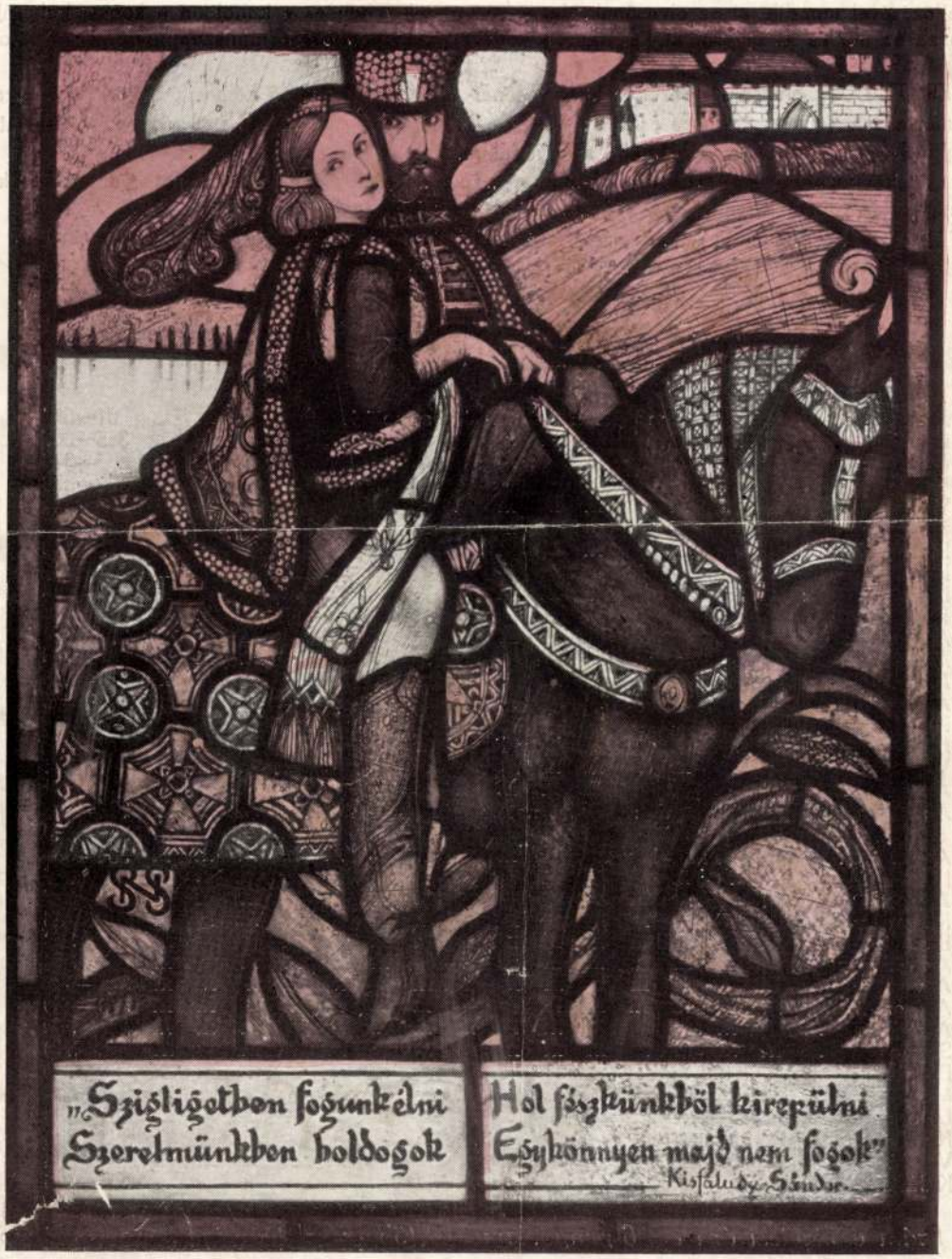

I. évfolyam, 11. szám Budapest, 1928 november

Ára 60 fillér

LITERATURA

BESZÁMOLÓ A SZELLEMI ÉLETRŐL

A LITERATURA évente tizenkétszer, havonta jelenik meg. Minden egyes száma bőségesen számol be a magyar és a külföldi irodalom, tudomány és művészet legfrissebb jelenségeiről, mindenkor érdekes, eredeti formában. Megszólaltatja magukat a szellemi élet vezetőit, eleven riportázs formájában, nagyképű, de unalmas „tanulmányok" mellőzésével mondja el az olvasónak, hogy mi történik itthon és a külföldön a könyv kulturája körül. Közelebb hozza az irót és az olvasót, akiket eddig a könyvkiadás különböző adminisztrativ külsőségei távoltartottak egymástól.

A LITERATURA az olvasónak vezetője is akar lenni abban, hogy minő könyvek azok — idehaza és külföldön —, amelyeket olvasnia érdemes és kell; bőséges bibliográfiai rovatában pedig egyúttal áttekintést nyujt arról is, hogy egy-egy kérdésről mi a legujabb szakirodalom.

Külön értéke továbbá a LITERATURÁ-nak a „Tudományos gyüjtemény" rovata, amelynek keretében hónapról-hónapra, közérthetően ismerteti a különböző tudományágak legfrissebb eredményeit.

A LITERATURA tehát nem kritikai, nem szépirodalmi, nem esztétizáló és nem tudományos folyóirat, hanem bőségesen illusztrált, érdekes riportujság a szellemi életről.

Az 1928 novemberi szám tartalma:

M. R.: Gödöllő (Egy darab magyar művészet- és eszmetörténet) --- --- --- 361—364
Hazai 's külföldi tudósitások --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 365—367
Ujfalusi: Halhatatlanok? --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 365—366
Ezekről a könyvekről beszélnek --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 368—370
Versek --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 368
Magyar regények és elbeszélések --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 368—369
Életrajzok --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 369—370
Ifjusági irodalom --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 370
Négyszemközt: Kritikusok és költők --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 371—373
Hasznos mulatságok --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 374—381
A spanyol Victor Hugo --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 374—375
A technika nyelve és a nyelv technikája --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 375
Molnár József: Uj épitészet --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 376—378
A pedagógia --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 378
Magyar művészettörténet --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 378
Nil: Louise Yopling: Twenty years of my life --- --- --- --- --- --- --- --- 379—381
Virág a szobában --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 381
A tojás --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 381
Az irók zsebe: *Pásztor Árpád*: Egy iró noteszéből --- --- --- --- --- --- 382—383
Tudományos gyüjtemény --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 384—390
A csillagok hatása az emberi szervezetre --- --- --- --- --- --- --- --- --- 384—386
Művészet --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 387
A pápa önkéntes fogsága --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 387
Könyv Oroszországról --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 388
Biológia --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 388
Az erdő kultusza --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 388
A vallás --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 388—389
A cserbenhagyott nép --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 389—390
A reklám --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 390
Szociológia --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 390
Beküldött könyvek és folyóiratok --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 390
Muzsika --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 391—396
Uj operaismertetők --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 391—393
Kardos István: Berlini levél --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 393—394
Vidéki zenei hirek --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 394
Külföldi zenei hirek --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- --- 395—396

Az évi 12 szám előfizetési ára évi 6 pengő, amelyet több részletben is elfogad a kiadóhivatal (Budapest, IV, Muzeum-körút 3)

A „Muzsika" melléklettel együtt egy szám ára 60 fillér